

ספר קרובות הוא מחזור

מסודר בשלמות הסדור ומדויק בתכלית הדיוק

רעדעלהיים

בדפוס המבאר והמתרגם נ"ע.

3.00

מחזור

לערבית ליום כפור

לבני **אשכנז** והנוהגים מנהגם יצ"ו,

עם **שיר הייחוד** גם **כתר מלכות** לרשב"ג **וכתר מלכות** לרדב"ז.

מדויק היטיב ומבואר יפה ומתורגם אשכנזית·

וכל הענינים הנהוגים בעת הזאת, וכל הדינים וכל התפלות, כלם נקבצו באו הנה איש איש על מקומו הראוי לו, ואין מוקדם ואין מאוחר, ואין בו תוספת אף לא מגרעת.

רעדעלהיים

שנת **תר"ך** לפ"ק.

נייע, דורכאויז פערבעסערטע אונד פערמעהרטע אָריגינאַלאויפלאַגע.

Rödelheim,

Druck u. Verlag von J. Lehrberger & Comp.

1860.

2.50

סדר התרת נדרים׃

נוהגים להתאסף בערב ראש השנה או בערב יו"כ עדה קדושה מתלמידי חכמים ויראי שמי' לעשו' תקון התרת נדרי', וכן מעשהו: המבקש התרה יעמוד בפני העדה הקדושה או לפחות בפני בית דין של ג' ויאמר בזה הלשון:

שִׁמְעוּ נָא רַבּוֹתַי דַּיָּנִים מוּמְחִים כָּל נֶדֶר אוֹ שְׁבוּעָה אוֹ אִסּוּר אוֹ קוֹנָם אוֹ חֵרֶם שֶׁנָּדַרְתִּי אוֹ נִשְׁבַּעְתִּי בְּהָקִיץ אוֹ בַחֲלוֹם אוֹ נִשְׁבַּעְתִּי בְּשֵׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאֵינָם נִמְחָקִים וּבְשֵׁם הוי"ה ב"ה וְכָל מִינֵי נְזִירוּת שֶׁקִּבַּלְתִּי עָלַי וַאֲפִילוּ נְזִירוּת שִׁמְשׁוֹן וְכָל שׁוּם אִסּוּר וַאֲפִילוּ אִסּוּר הֲנָאָה שֶׁאָסַרְתִּי עָלַי אוֹ עַל אֲחֵרִים בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁל אִסּוּר בֵּין בִּלְשׁוֹן אִסּוּר אוֹ חֵרֶם אוֹ קוֹנָם וְכָל שׁוּם קַבָּלָה אֲפִילוּ שֶׁל מִצְוָה שֶׁקִּבַּלְתִּי עָלַי בֵּין בִּלְשׁוֹן נֶדֶר בֵּין בִּלְשׁוֹן נְדָבָה בֵּין בִּלְשׁוֹן שְׁבוּעָה בֵּין בִּלְשׁוֹן נְזִירוּת בֵּין בְּכָל לָשׁוֹן וְגַם הַנַּעֲשֶׂה בִתְקִיעַת כָּף בֵּין כָּל נֶדֶר וּבֵין כָּל נְדָבָה וּבֵין שׁוּם מִנְהַג שֶׁל מִצְוָה שֶׁהִנְהַגְתִּי אֶת עַצְמִי וְכָל מוֹצָא שְׂפָתַי שֶׁיָּצָא מִפִּי אוֹ שֶׁנָּדַרְתִּי וְגָמַרְתִּי בְּלִבִּי לַעֲשׂוֹת שׁוּם מִצְוָה מֵהַמִּצְוֹת אוֹ אֵיזֶה הַנְהָגָה טוֹבָה אוֹ אֵיזֶה דָבָר שֶׁנָּהַגְתִּי שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וְלֹא הִתְנֵיתִי שֶׁיְּהֵא בְּלִי נֶדֶר הֵן דָּבָר שֶׁעָשִׂיתִי הֵן עַל עַצְמִי הֵן עַל אֲחֵרִים הֵן אוֹתָם הַיְדוּעִים לִי הֵן אוֹתָם שֶׁכְּבָר נִשְׁכְּחוּ מִמֶּנִּי בְּכֻלְּהוֹן מִתְחֲרַטְנָא בְהוֹן מֵעִקָּרָא וְשׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ אֲנִי מִמַּעֲלַתְכֶם הַתָּרָה עֲלֵיהֶם כִּי יָרֵאתִי פֶּן אֶכָּשֵׁל וְנִלְכַּדְתִּי חַס וְשָׁלוֹם בַּעֲוֹן נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת וּנְזִירוֹת וַחֲרָמוֹת וְאִסּוּרִין וְקוֹנָמוֹת וְהַסְכָּמוֹת׃ וְאֵין אֲנִי תוֹהֵא חַס וְשָׁלוֹם עַל קִיּוּם הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים הָהֵם שֶׁעָשִׂיתִי רַק אֲנִי מִתְחָרֵט עַל קַבָּלַת הָעִנְיָנִים בִּלְשׁוֹן נֶדֶר אוֹ שְׁבוּעָה אוֹ נְזִירוּת אוֹ אִסּוּר אוֹ חֵרֶם אוֹ קוֹנָם אוֹ

הסכמה או קבלה בלב ומתחרט אני על זה שלא אמרתי הנני עושה דבר זה בלי נדר ושבועה ונזירות וחרם ואסור וקונם וקבלה בלב ולכן אני שואל התרה בכלהון ואני מתחרט על כל הנזכר בין אם היו המעשים מדברים הנוגעים בממון בין מדברים הנוגעים בגוף בין מהדברים הנוגעים אל הנשמה בכלהון אני מתחרט על לשון נדר ושבועה ונזירות ואסור וחרם וקונם וקבלה בלב. והנה מצד הדין המתחרט והמבקש התרה צריך לפרוט הנדר אך דעו נא רבותי כי אי אפשר לפורטם כי רבים הם ואין אני מבקש התרה על אותם הנדרים שאין להתיר אותם על כן יהיו נא בעיניכם כאלו הייתי פורטם:

והמתירים משיבים לו ג"פ בזה הלשון:

הכל יהיו מתרים לך הכל מחולים לך הכל שרוים לך אדרבא אין כן לא נדר ולא שבועה ולא נזירות ולא חרם ולא אסור ולא קונם יש כן מחילה וסליחה וכפרה וכשם שמתירין בבית דין של מטה כך יהיו מתרים מבית דין של מעלה: ואח"כ יאמר מוסר מודעה לפניהם ויאמר בלשון זה:

הרי אני מוסר מודעה לפניכם ואני מבטל מכאן ולהבא מה שאקבל עלי כל הנדרים וכל שבועות ונזירות ואסורין וקונמות וחרמות והסכמות וקבלה בלב הן בהקיץ הן בחלום חוץ מנדרי תענית בשעת מנחה ובאם שאשכח לתנאי מודעא הזאת ואדור מהיום עוד מעתה אני מתחרט עליהם ומתנה עליהם שיהיו כלן בטלין ומבטלין לא שרירין ולא קימין ולא יהו חלין כלל וכלל בכלן מחרטנא בהון מעתה ועד עולם:

וכשרוצה לקבל נזיפה יאמר עוד:

אם עברתי על שום דבר שנתחיבתי נזיפה או ארור או נדוי או חרם או שמתא או קללה בין מפי השכינה בין מפי בית דין של צבא מעלה בין מפי עצמי בין מפי אחרים בין בעולם הזה בין בעולם הבא הריני שב בתשובה שלמה ואשב יחף על הארץ כמנדה ואתפלש בעפר בוכה ומבכה ומתחרט ומתודה על כל מה שחטאתי ועויתי ופשעתי ומריתי ומרדתי מיום היותי על האדמה עד היום הזה ואשפוך את נפשי לשאול סליחה ומחילה וכפרה מן השמים ומן הבריות. ואשאל ממעלתכם שתתירוני מן כל הנזיפות והארורים והנדוים והחרמים והשמתות והקללות שנתחיבתי ושנכשלתי בהם עד היום הזה:

ואח מתרחק מן העדה הקדושה ד' אמות בחליצת מנעלים וילבש שק ויתפלש בעפר, ובלבישת השק יאמר בלשון זה:

אתה הבדלת אנוש מראש ותכירהו לעמוד לפניך ונתת לו מרפא למזורו שישוב אליך בעת שיחטא כי ידעת את יצר לב האדם רע מנעוריו ולכן תקנת לו תשובה לכפר את אשר חטא. והנה אנכי החוטא חטאתי לפניך ופגמתי בארבע מאות עולמות שקל כסף וגרמתי להלביש שמים שק ונתתי כח לעשו וארבע מאות איש אשר עמו להתיצב על האלהים ועתה הנני לובש שק זה להתיש כחם ולשבר מתלעותם ויאירו דרך נקבי השק ארבע מאות עלמין דכסופין ויקים בנו מה שאמר הכתוב אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם

יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ׃ וְהִנֵּה אֱלֹהַי יָדַעְתִּי נֶאֱמָנָה שֶׁפָּגַמְתִּי בַּחֲמִשָּׁה גְבוּרוֹת שֶׁל הַשְּׁכִינָה לָזֶה אֲנִי מֵשִׂים אֵפֶר בְּמִצְחִי לְכוֹנֵן אֶת צִיּוֹן וּלְעוֹרֵר אֶת הָאַהֲבָה בֵּין רֵעִין עִלָּאִין וּמִשָּׁם יִתְמַשֵּׁךְ אַחַר כָּךְ הַשֶּׁפַע עַל עַבְדְּךָ פלוני בֶּן אֲמָתְךָ פלונית לְהַלְבִּין אֶת חֲטָאַי וּלְכַפְּרָם תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג אַלְבִּין׃ וְאֶזְכֶּה לִהְיוֹת מֵהַשָּׁבִים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ וְשִׂים לָנוּ פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת הַשְּׁכִינָה בִּלְתִּי בוּשָׁה וּכְלִמָּה מֵעֲוֹנוֹתַי שֶׁיִּתְקְנוּ וְלֹא אָבֹא עוֹד לִידֵי שׁוּם חֵטְא וְעָוֹן בְּעֶזְרָתְךָ אוֹתִי כִּי עַל הַתְּשׁוּבָה מֵרֹאשׁ הִבְטַחְתָּנוּ וְלִתְשׁוּבָה עֵינֵינוּ מְיַחֲלוֹת לָךְ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ׃ אָמֵן סֶלָה׃

כשיושב ומקבל הנזיפה יאמר זה:

הֲרֵינִי יוֹשֵׁב לְקַבֵּל הַנְּזִיפָה וְהַנִּדּוּי אֲשֶׁר נִתְחַיַּבְתִּי מִפִּי בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה עַל כַּמָּה חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים שֶׁחָטָאתִי וְעָוִיתִי וּפָשַׁעְתִּי אָנֹכִי עֶצֶב נָפוּץ וְנִבְזֶה הִרְבֵּיתִי אַשְׁמָה בְּתוֹרָתֶךָ בָּגַדְתִּי בְּיִחוּדֶךָ פָּגַמְתִּי בִסְפִירוֹתֶיךָ הִשְׁלַכְתִּי פְּגַם בְּקָדָשֶׁיךָ וְהַמַּיִם הַיּוֹצְאִים מִבֵּית יְיָ הוֹלַכְתִּים מִבֵּית הַמַּלְכוּת לְבֵית הַכִּסֵּא מְקוֹם הַטִּנּוֹפֶת אֵשֶׁת הַזִּמָּה, אוֹיַבְתִּיךָ הָרַסְתִּי מִזְבְּחוֹתֶיךָ חִלַּלְתִּי בְּרִיתֶךָ וְכִסִּיתִי הָעָרְלָה עַל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ׃ וּפָגַמְתִּי בְּכָל כ״ז אוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשִׁים וְהִגְבַּרְתִּי הַחִיצוֹנִים וְהִנֵּה נִתְחַיַּבְתִּי נִדּוּי מִפִּי בֵּית דִּין הַצֶּדֶק אוֹ מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹ מִפִּי הַשְּׁכִינָה לָכֵן מִתְוַדֶּה אֲנִי וּמִתְחַנֵּן וּמִתְחָרֵט וּבוֹכֶה וּמִתְאוֹנֵן עַל עֲוֹנוֹתַי וְאוֹמֵר חָטָאתִי עָוִיתִי פָּשַׁעְתִּי לֹא אוֹסִיף עוֹד לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה הַתֵּר הַתֵּר הַתֵּר

יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית׃ סְלַח סְלַח סְלַח אֲבִיר יַעֲקֹב כִּי אֵל מֶלֶךְ טוֹב וְסַלָּח אַתָּה וְסַיְּעֵנִי לִהְיוֹת מֵהַשָּׁבִים אֵלֶיךָ בְּלֵב שָׁלֵם אֲשֶׁר חַטָּאתָם לֹא תִזְכּוֹר עוֹד׃ אָמֵן סֶלָה׃

ולאחר שישב מעט על הארץ כמנודה ואבל, קוראים אותו העדה הקדושה ואומרים לו:

אָחִינוּ אַתָּה אָחִינוּ אַתָּה אָחִינוּ אַתָּה׃ מֵאַחַר שֶׁקִּבַּלְתָּ עָלֶיךָ אֶת הַדִּין, עֲמוֹד (נ״א קום) מֵעַל הָאָרֶץ וּבֹא אֶצְלֵנוּ׃

ואז יעמוד מן הארץ ויתפלל בדמעות שליש ליחד קב״ה ושכינתיה ויאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁכָּל הַקְּלָלוֹת וְהָאֲרוּרִים וְהַחֲרָמוֹת וְהַשַּׁמָּתוֹת שֶׁקִּלַּלְתִּי אוֹ שֶׁאֵרַרְתִּי אוֹ שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי אוֹ שֶׁנִּדִּיתִי אוֹ שֶׁהֶחֱרַמְתִּי אוֹ שֶׁשִּׁמַּתִּי אֶת עַצְמִי אוֹ אֶת אֲחֵרִים אֲשֶׁר מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃ אוֹ אֲחֵרִים שֶׁקִּלְּלוּ אוֹ שֶׁאֵרְרוּ אוֹ שֶׁהֶחֱרִימוּ אוֹ שֶׁשִּׁמְּתוּ אוֹתִי אוֹ אִשְׁתִּי אוֹ אֶת זַרְעִי אוֹ אֶת בְּנֵי בֵיתִי יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ בָּנוּ וְלֹא יַעֲשׂוּ רֹשֶׁם וְכָל הַקְּלָלוֹת יִתְהַפְּכוּ עָלֵינוּ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה כִּדְכְתִיב וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ׃

ואח״כ גם העדה הקדושה יחזרו ויאמרו לו ג״פ בלשון הזה:

כֻּלָּם מֻתָּרִים לָךְ כֻּלָּם שְׁרוּיִם לָךְ כֻּלָּם מְחוּלִים לָךְ כְּשֵׁם שֶׁאֲנַחְנוּ מַתִּירִין לָךְ בְּבֵית דִּין שֶׁל מַטָּה כָּךְ יִהְיוּ מֻתָּרִים מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְכָל הַקְּלָלוֹת יִתְהַפְּכוּ לִבְרָכָה כִּדְכְתִיב וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ׃

מצוה מה"ת לאכול ולהרבות בסעודה בעי"כ, ואסור להתענות אפילו תענית חלום.

עבירות שבין אדם לחברו אין י"כ מכפר עד שירצה את חברו ואפילו לא הקניטו אלא בדברי' צריך לפייסו; לא נתפייס בפע' אחת צריך לפייסו עד ג"פ, ויקח עמו ג' אנשי' בכל פעם, ויותר מזה אינו זקוק לו, רק יאמר בפני עשרה שבקש ממנו מחילה, אבל אם הי' רבו צ"ל עד שיתפייס; והמוחל לא יהי' אכזרי. הוציא עליו שם רע בשקר א"צ למחול. אם מת האיש אשר חטא לו מביא יו"ד ב"א ומעמידם על קברו ואומר חטאתי לאלהי ישראל ולפלוני שחבלתי בו.

הבריאים טובלין קודם שמתפללין ואין מברכין על טבילה זו, והחלוש עושה ט' קבים בשפיכה בפ"א ואם שופך מן ב' כלים צריך להתחיל השני עד שלא יפסוק הראשון.

מי שמת לו מת בין ר"ה לי"כ מותר לרחוץ ולטבול בעי"כ סמוך ללילה.

סדר תפלת מנחה לעי"כ:

מקדימין להתפלל מנחה, והיחיד מתפלל ש"ע עד עושה השלום ואח"כ מתחיל **או"א תבא לפניך** וכו' וגומר כל סדר הודוי וסדר **על חטא** עד גמירא, אבל הש"ץ בחזרת התפלה אינו מתודה, גם אין אומרין **א"מ** במנחה.

אחר שסיימו סדר התפלה לוקין כל הקהל ברצוע' כל דהיא. הנלקה מוטה פניו לצפון ומתוד', והמלקה אומר **והוא רחום** ג"פ שהם ל"ט תיבו' כנגד ל"ט מלקו', והנלק' יתודה.

לאחר מנחה אוכלים ומפסיקין מבע"י, שצריך להוסיף מחול על הקדש.

מקום שנוהגין להדליק נר לי"כ מדליקין, וכן אנו נוהגין ומברכין **אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של יום כפורים**· ויש מקומות שאין מברכין כ"א כשחל י"כ בשבת ואז מברכין **להדליק נר של שבת ושל י"כ.** ומרבין בנרות בביה"כ. ונוהגין לעשות נר לכל אחד, ונר נשמה מאו"א שמתו. אם כבו הנרות לא יאמר להדליקם.

יש להציע השולחנות והמטות ולכבד הבית לי"כ כמו לשבת·

נוהגים ללבוש בגדים נקיים ולבנים, ונגד מתים העליון.

דברים האסורים בי"כ·

י"כ לילו כיומו לכל דבר. ומה הם הדברי' האסורי' בו? מלאכה, אכילה, שתיה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, ותשמיש המטה. ויש לנהוג באשתו דין נדה שלא ליגע בה ושלא להרבות עמה בדברי'. התינוקות אסורין בנעילת הסנדל. ירדו גשמי' ורוצה לילך מביתו לביה"כ או להפך והוא אסטניס מותר לו לנעול מנעליו עד שמגיע למקומו, ויש מחמירין.

דיני חולה ועוברה ומיניקה.

עוברה שהריחה ונשתנו פניה אע"פ שלא אמרה צריכה אני (וגם לא אמרה א"צ) לוחשין לה באזנה י"כ היום, אם נתקררה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין אותה מעט עד שתתיישב דעתה וכן כשאמרה צריכה אני אפילו לא נשתנו פני'; ודווקא עוברה אבל נשאר בן אדם לא מהני אמירא גרידא, אלא אם הריח ופניו משתנות מאכילין אותו.

יולדת תוך ג' לא תתענה כלל אפילו אמרה איני צריכה, ומאכילין אותה פחות מכשיעור; מג' ועד ז' אם אמרה צריכה אני מאכילין אותה, מכאן ואילך הרי היא ככל אדם. וימים אלו אין מונין אותם מעת לעת, שאם ילדה בז' בתשרי לעת ערב אפילו אינו אלא שעה נחשב ליום שלם ואין מאכילין אותה בי"כ אם לא שאמרה צריכה אני, שכיון שנכנס יום רביעי ללידתה מיקרי לאחר ג'.

חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי (בין שהוא ישראל בין שאינו ישראל) האומר אם לא יאכילוהו אפשר שיסתכן, מאכילין אותו על פיו וא"צ שמא ימות, ואפילו החולה אומר אינו צריך שומעין לרופא, ואם החולה אומר שצריך, אפילו מאה רופאים אומרים אינו צריך שומעין לחולה. רופא אומר צריך ורופא אומר אינו צריך, מאכילין אותו, וה"ה לשנים כנגד שנים, ואם שנים אומרין צריך ואפילו מאה אומרים אינו צריך ואפילו החולה ג"כ אומר א"צ מאכילין אותו. וה"ד לחולה ורופא שאפילו מאה רופאים אומרים אינו צריך שומעין לחולה, ולא קיי"לן דמאמין לרופא. אם חולה ורופא אומר א"צ, ורופא אומר צריך, או שהחולה אינו אומר כלום ואחד אומר צריך ושנים אומרי' א"צ אין מאכילין אותו. אם החולה אומר א"צ והרופא מסופק, מאכילין, אבל אם הרופא אומר א"צ והחולה אומר אינו יודע אין מאכילין. רופא שאינו מכיר החולה ה"ה כאדם דעלמא ודבריו לא מעלין ולא מורידין. וביולדת מהימנינן לנשים הבקיאות בה. מיהו אם נחלש עד שנראה לרוב ב"א שאללו שהוא מסוכן אם לא יאכל מאכילין. כשמאכילין אותו מאכילין מעט מעט שלא יצטרף לשיעור, הילכך מאכילין כשני שלישי ביצה בינונית, וישהו כדי אכילת ד' ביצים, והשתי' יבדקו בחולה עצמו כמ' הוא נראה מלא לוגמיו שלו אם מסלקו לצד אחד, וישקוהו פחות משיעור ההוא, וישהו בין שתי' לשתי' כדי אכילת ד' ביצים, ולפחות כדי שתיית רביעית, ואם אמדוהו שאין שיעורים הללו מספיקים לו, או שהחולה אומר כן או אפילו נסתפק בדבר, מאכילין ומשקין כל הצורך מיד. מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו עד שיאורו עיניו. אין שם מאכל של היתר מאכילין אותו דבר איסור, הקל קל תחלה. היו צריכין לחמם לו יין ימלא ישראל הכלי ויחם ע"י אינו ישראל אם אפשר, ודוקא כשאין החולה קץ בו דאל"ה א"צ לחזור כלל אחר אינו ישראל. חולה שאוכל בי"כ א"צ לקידוש, ואם יכול לברך בהמ"ז מזכיר י"כ ביעלה ויבוא.

בערבית נכנסית י"כ נכנסין לביה"כ בעוד היום גדול, מחמת התרת נדרים שא"ל ביום חול, ומתעטפים בטלית ונוהגים לברך עליו, ומעמידין ב' חשובי קהל אחד מימין הש"ץ וא' משמאלו ואומרין לו **בישיבה של מעלה** וכו' והש"ץ אומר **כל נדרי** ג"פ (וכבר הרחבתי לדבר בכ' כל נדרי בפתיחתי עליו ע"ש) ואח"כ פסוק ונסלח, ואומר שהחיינו בלא כוס, ויפה הדבר לברך כל אחד לעצמו, ומתחילין ברכו וכו' ואומרין ק"ש בנברכותי' וקק"א אומרין **בשכמל"ו** בקול רם וכ"ד האר"י ז"ל, ואומרין ופרוש (ונשבת גם ושמרו) **כי ביום הזה** וגו', ח"ק ועומדין להתפלל שמ"ע·

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
קמ״ה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ
וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ
וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר
רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם
וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ
כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ
וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר
מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־
דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי
כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ
אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד
בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ
בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת
יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ: הש״ץ אומר ח״ק ואח״כ מתפללין תפלה בלחש.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:
בָּ״אַ יְיָ אֱו״אֲ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר
חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים.
לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ.
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ
נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ
לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ
מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה.
מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים. זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים.
וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:
אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:
אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ
דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:
הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ
וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בָּ״אַ״יְ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:
סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ:
רְאֵה בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ
כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:
רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה.
וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן
וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי
תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ

מְטוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת. בָּא״יְ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. בָּא״יְ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּא״יְ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם. בָּא״יְ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה. וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מאן זאגט ועל כלם חז״ו כעבוט דער גאנצען וידוי, חייט דו פינדען זייטע י״ז.
והש״ץ חוזר התפלה בקול בלי וידוי, ואח״כ אומר קדיש תתקבל.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יסודו ומתכונתו ואת כל התלאה אשר מצאתהו.

גרסינן במס' נדרים דף כ"ג ע"ב, הרוצה שלא יתקיימו נדריו כל השנה, יעמוד בר"ה ויאמר כל נדר שאני עתיד לידור יהא בטל, ובלבד וכו' עכ"ל, וכתב הר"ן וז"ל, ונראה שמה שאומרים קצת קהלות ביוה"כ כל נדרי ואסרי וכו' לדבר זה הם מתכוונים לבטל הנדרים שידרו לאחר מכאן אלא שלשונם משובש שנראה מלשונם שהם מפירים נדרים שעברו וזה אין לו ענין אל נדרים הבאים לאחר מכאן, אך שרבינו יעקב ז"ל היה מתקן הל' כדי שיהא במשמעותו להבא לומר כל נדרי ואסרי די אסרנא ודי חרמנא כולו קמוץ כדי שיהא נראה להבא וכו' עכ"ל. וז"ל התוס', ומתוך שמעתין מוחק ר"ת מה שכתוב במחזורים בכל נדרי מיום כפורים שעבר עד יום כפורים זה הבא עלינו[1]), וסבורים הם שמתירים נדרים שעברו וטועין, חדא דבכל התור' נדרים בעין חרטה וכו', לכך נ"ל להגי' מיום כפורים זה עד יו"כ הבא עלינו לטובה, ונדרים של שנה הבאה הוא דשרי' וכו', ואע"ג דעומד אדם בר"ה תנן, ואנן ביוה"כ עבדינן, אשכחן יוה"כ דאיקרא ר"ה כדכתי' (ביחזק' מ' א') בר"ה בעשור לחודש, ואמרו דזהו יו"ה דיובל, ועוד שהוא סמוך לר"ה, ולכך תקנוהו ביה"כ לומר טפי משום דיוה"כ בטל כל מלאכה ואיכא כנופיא טפי, ואע"ג דשרינן בכל נדרי אף חרמים ושבועות ואנן נדרים תנן, לאו דוקא נדרי' הה"ד חרמים וכו', דאנן אין מתירין אלא מה שאדם נודר בינו לבין עצמו, אבל דבר שבין אדם לחבירו אין אנו יכולין להתיר; והא דאמרינן בכל נדרי דנדרנא דמשמע לשעבר שמא דמשמע דאנן מתירין הנדרים שעברו; י"ל[2]) דנדרנא משמע שתי לשונות כמו אמרי פי[3]) משמע כדאמרינן משמע לשעבר ומשמע דאמינא דהיינו להבא הכי נמי דנדרנא משמע להבא ולשעבר, ודאחריטנא שאומרי' בכל נדרי, פי' הוי בשנתחרט, דאין מועיל ביטול בר"ה אלא כשנתחרט עליו לאחר מכאן וכו', עכ"ל תוס'. וגם הרא"ש העתיק הדברי' הללו בשינוי ל' מעט ואמר, והגי' ר"ת במחזורים מיו"כ זה עד יום כפורים הבא עלינו ולא כמו שהי' כתוב בהם מיום כפורים שעבר עד יוה"כ הזה, והיו מתכונים להתיר הנדרים אולי עברו עליהם ולהנצל מן העונש וזה אינו מועיל כי בהיתר נדרי' בעינן ג' או יחיד מומחה ועוד דאין החכם מתיר את הנדר וכו', וגם י"ל דנדרנא ודאשתבענא[4]), כלומ' מה שאני עתיד לדור ולהשבע, וגם כולהון איחרטנא בהון (באבודרהם גרס ולכך צריך לומר כולהון די חרטנא בהון) כלומ' אם אשכח ואדור מעתה אני מתחרט עליהם ומתנה שיהיו בטלים, ומה שאומרין אותו ג' פעמים שכן מצינו שכל דברי חכמים

1) כן הגירסא בכל כ"י קדמונים, וכן נוסח' ספרדית עד היום. 2) יש לומר דְּנָדַרְנָא, דִּנְדַרְנָא משמע וכו', כצ"ל והכונה שבמקום דנדרנא בשו"א י"ל דנדרנא בקמ"ץ וכמו שכתב הר"ן. 3) בלי ספק שטעות סופר יש כאן וצ"ל כמו אמירנא שמשמע כדאמרינן לשעבר ומשמע דאמינא וכו', ואינו לפרש שרומז על מאמרם במס' ברכות דף ע' ע"ב מבדי האי יהיו לרצון אמרי פי משמע לבסוף ומשמע מעיקרא דבעינא למימר וכו', שהרי אין הנדון דומה לראי' כלל.

4) בטור והר"ד אבודרה' העתיקו שמו וגם הנהיג לומר דנדירנא ודאשתבענא; והרב ב"י אמר הגירסא הנכונה וגם הנהיג לומר די נדירנא ודמישתבענא, והטעם מפני שכשהוא אומר דנדרנא הכל תיבה אחת והד' בחירק והנ' חטופה והר' בקמץ משמע מה שנדרתי כבר וכשהוא אומר די נדירנא שתי תיבות די תיבה אחת ונדירנא תיבה שנית והנ' נקראת בלא חטיפה והד' בחירק משמע מה שאני עתיד לדור, וכן כשהוא אומר ודאישתבענא נא' באמצע התיב' משמע מה שנשבעתי כבר, וכשהוא נמ' במקום א' והיא נקודה בחירק משמע שאני עתיד לישבע, עכ"ל. וכד"מ כתב

מטולטין, מגל זו מגל זו מגל זו, קופה זו קופה זו קופה זו, שבת זו שבת זו שבת זו, ומה שאומרים ונסלח וגו' לא שיהי' צריך עתה כפרה אלא שאם ידור נדרים בזו השנה וישכח הבטול ולפעמים שאינו נזהר בנדרו ועובר עליו, ואע"פ שכבר בטלו צריך הוא כפרה כדאמרינן בפ' בתרא דקידושין זה שהי' סבור לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה שצריך סליחה. ובטול זה אינו מועיל כ"א לנדר עצמו ושבוע' שישבע מעצמו, אבל נדר שחברו מדירו ושבועה שחברו משביעו או ב"ד או הקהל אין מועיל להם בטול; מיהו נרא' כמנהג קדמוני' דל' כל נדרי מוכיח שנתקן על הנדרי' שעברו עליהם בשנ' שעברה ומתירין אותן כדי להנצל מן העונש, לכן אומר אותו ג"פ, וגם אומר ונסלח לכל עדת בני ישראל, כי צריכין כפר' אותן שעברו, ומה שהקשה דבעינן חרטה, אכן סהדי שכל מי שעבר על נדרו הוא מתחרט מעיקרו כדי להנצל מן העונש, ומה שהקשה דבעינן ג' הדיוטות, הרי כל הקהל אומרין אותו איש איש בלחש, וגם החזן כמי הקהל מתירין לו. והא דאמר רב פפא צריך לפרט הנדר, ה"מ היכא שהנודר בא לפני החכם להתיר לו נדרו אולי נדר על דבר מצוה ולא יתיר לו החכם, עכ"ל הרא"ש ז"ל. והרב אבודרהם אחר שהעתיק סוף דברי הרא"ש הנ"ל אמר, וכן כתב רבינו סעדי' שניתקן על הנדרים שעברו עליהם בשנה שעברה, וכתב עוד דכי תיקנו רבנן לומר כל נדרי לעדה ששגגה ואסרה איסר על נפשה בשבועה בנה"כ כגון נדרי שגגות ואונסין ושגגת צבור כמו שנא' ונסלח לכל עדת בני ישראל, אבל מי שנשבע כל השנה לבטל שבועתו ולהתירה לא, ובסדר רב עמרם ישנו, ונוהגי' לאמרו קודם ברכו משום דאמרינן בשלהי שבת ובמס' נדרים דאין נשאלין לנדרים בשבת אלא לצורך השבת, אבל רב נטרונאי כתב אין נוהגין לא בשתי ישיבות ולא בבבל להתיר נדרים לא בר"ה ולא ביו"כ אך שמענו שיש מקומות שאומרין כל נדרי וכו', וכ"כ רבינו האיי אין אנו מתירין נדרים לא בר"ה ולא ביוה"כ ולא שמענו מרבותינו שהיו עושין זה כל עיקר ואתם תחמירו כמותינו ואל תשנו ממנהג הישיבות ע"כ. וכבר פשט המנהג בכל המקומות לאמרו; וכתב הר"מ מרוטנבורג שאין לומר יהא רעוא דיהון שביתין ושביקין, אלא יהון שביתין וכו', וכן אין לומר ככתוב בתורת משה עבדך ונסלח לכל עדת אלא ונסלח וגו' בלבד, וכן הוא גירסת הרא"ש, עכ"ל אבודרהם, וכ"כ אבן הירחי, ועיין שו"ת הריב"ש סי' שצ"ד.

הכלל העולה מכל הדברים והאמת האלה הוא שר"ת ז"ל הוא אשר העביר הנוסח הקדמוני שהי' מיו"כ שעבר עד יו"כ זה, והנהיג לומ' תחתיו מיו"כ זה עד יו"כ הבא עלינו, ובעבור שלבו ראה בחכמ' כי דנדרנא ודאישתבענא ודאחרימנ' ודאסרנא כמו שהוא כתו' לפנינו ל' עבר הוא ונתקן על הנדרי' שעברו לכן גם הוא ר"ת ז"ל אזן וחקר ותקן שנוי מעט אם באותיו' ואם בנקודו' אל לישנא דמשתמע גם על העתיד, ובעבור שלא נתפשטה גירסתו האמיתית בבירור גמור לכן נפל בה הספק ונתעורר מחלוקת בין החכמים, זה אומר עיקר גירסתו נדרנא ואסרנא כולו קמוץ, וזה אומר נדרינא, וזה אומר נדירנא כמו אמירנא, זה אומר אישתבענא וזה משתבענא וזה אשתבעינא, הלך השוה שבהן שגירסא שלנו בלתי נכונה כלל כי תחלתו ל' עבר לפי דעת הקדמונים וסופו ל' עתיד לפי דעת ר"ת, וזה עלג לשון אין בינה, כי לא ראשו סופו ולא סופו ראשו.

וראיתי להגאון רמ"י בעל הלבוש ז"ל שהגדיל המדורה עוד על פני כולם באומרו ז"ל: והנה בנוסחא שלנו יש לדקדק מאוד כי נ"ל שהיא טועה ומשובשת מאוד כמו שאבאר

שהגירסא הנכונה די נדרנא, והרב בעל ט"ז כתב וז"ל ולענין הגירסא שזכר ר"ת נ"ל דהכי הוא דאי קאי על העבר אמרינן דנדרנא דהיינו בקמץ תחת הנ' ופתח תחת הד' והוי במשקל אמרנו שהוא עבר אבל ל' עתיד צריך לנקוד חירק תחת הד', ובאישתבענא דאי קאי על העבר הנקודה היא בפתח תחת הר' ותחת הב' ושו"א תחת הע', אבל ל' עתיד יש לנקוד חירק תחת הע'. עכ"ל.

בעז"ה שהוא פותח בלשון יחיד כאשר ראוי להיות ואח"כ מסיים בלשון רבים, כי לשון דאידרנא ודאישתבענא ודאחרימנא ודאסרנא כולו הוא ל' יחיד כאשר ראוי להיות שפירוש דאידרנא הוא שאדור אני וכן דאישתבענא פי' שאשבע אני וכן דאחרימנא שאחרים אני וכן ודאסרנא שאאסור אני וכו' ואח"כ אומרים על נפשנא וכן בסוף נדרנא ואסרנא ושבועתנא אותן הלשונות כולם הם ל' רבים וכו' ולפי ל' התנאי שנתיסד בל' יחיד מתחלה הי' לו לומר על נפשאי וכן נדראי לא נדרי ואסראי לא אסרי ושבועתאי לא שבועות, ע"כ אומר אני דוודאי כולם טעות הן, אלא שנתייסד תפלה בל' תרגום שאין אנו בקיאים בו לכך לא דקדקו בה קדמונינו הרבה ומפני כן נפלו טעות בספרים וכו' ואח"כ אמירת כל נדרי בכל שנה בנוסח זה הנדפס במחזורים נ"ל שאין בו טעם, וגם מה שנדפס במחזורים בתחלתו דנדרנא בלא א' נ"ל שהוא טעות שמשמעו שנדרתי ל' עבר המדבר בעדו, אלא שבאמת גם ל' זה אינו מדוקדק שגם אם הוא ל' עבר ראוי הוא להיות דנדרית וכו', לפיכך נ"ל שראוי להיות בכאן דאינדרנא בא' האית"ן ויהיה פירושו שאדור, ואח"כ רוב נוסח של כל נדרי אשר נדפס במחזורים אין בו טעם ואין לו שום פירוש אלא הנגון בלבד ואינם יודעים ואינם מבינים מה שאומרים, ואם אייתר איילי אתקניניה. וכמה פעמים רציתי לתקנו וללמדו לאנשים כהוגן ולא היו יכולים לשנות נעת תפלתם מפני הרגל הנגון שבפיהם, ע"כ אומר אני וכו', עכ"ל לשונו.

ואחרי המבוכה הגדולה הזאת ראוי לנו לחקור בטוב ל' ארמי ולבאר אפס מקצת בניניו ודרך צירופם, כדי להבין מתוכם תוכן המחלוקת הזה ולדעת דבר מי יקום.

ואען ואומר: דע כי בלשון ארמי יש ל' קל ול' כבד ול' נפעל ול' התפעל ול' הפעיל, והמכוון לבנין נפעל לעברי הוא בנין אִתְפְּעֵל בא' בראש בכל פעלים עוברים ופ' הפעל בשוא וע' הפעל רפה וכן כל יִתְעֲבֵד שבדניאל ועזר', וכן תִשְׁתְּבֵק, וכל ל' שבועה שמצאנו במקרא בבנין נפעל כשתרגמוהו בל' שבועה תרגמוהו אִשְׁתְּבַע ברפה הב', והי' זה להבדילו מבנין הכבד אִתְפַּעַל המכון כנגד בנין התפעל שבא בו פ' הפעל בפתח וע' הפעל דגוש ופתוח לעולם, ולא תמצא לעולם ע' הפעל בצר"י כשבא הפ' בפתח*), ואין צריך להביא עדים על זה כי המעין בדניאל ועזרא ובתרגומים ימצא עדים רבי' כגון כל יתבקר תתחבל מתנצא יצטבע משתדר ודומיה'; והמכוון לבנין הפעיל הוא בנין אַפְעֵל, גם הוא בא' בראש במקום ה' הפעיל אשר לעברי ומצאנו דוגמתו במקר' אתחבר (דה"ב כ כה) אשתוללו (תהלי' עו) שנתקנו על מתכנת ל' ארמי; והבנין הקל הוא בלא תוספת אות בראש ויאמ' למדבר בעדו בעד הזמן העבר קְרֵבִית (דניאל ז' י"ז) עֲבְדֵית (שם ו כג), ולרבי' מדברים בעדם שְׁלַחְנָא (עזרא ד יד) אֲזַלְנָא (שם ה יח) שְׁאֵלְנָא (שם ה ט) בְּעֵינָא (דניאל ב כג) הכנוי נָא שבסוף

*) ושגב גרמא לטעות כי הגירסא הישנה בנוסח הקדיש יתגדל ויתקדש הד' בפתח היא העיקר, ולא יפה הגיהו המדקדק רז"ה וסיעתו לשנות הפתח אל צרי כי לא יכון כלל בל' ארמי לנקד ע' הפעל בצר"י אחר שנקדנו הפ' בפתח. וכבר הראיתי להעמיד הגירסא הקדומה על עיקרה בראיות רבות אלא שאין כאן מקומם.

הוא נגזר מן אנחנא ל' רבי' ולעולם יבוא פ' הפעל בשוא כדי להבדילו מן ל' בינוני יחיד שהוא בקמץ כמו יָדְעָנָא שטעמו יודע אני ובכנוי נא שבסוף נגזר מן אנא ל' יחיד, וכל ידעתי ל' עבר מתורגם יְדָעִית וכל יָדַעְתִּי ל' הוה מתורגם יָדְעָנָא וכן זָכַרְתִּי לך (ירמי' ב ב) מתורגם דָּכְרָנָא לפי שהוא ל' הוה, וזה ההבדל שבין לא יְדַעְנָא שהוא תרגומו של לא יָדַעְנוּ ל' רבים (בראשי' מג כב) ובין יָדְעָנָא נרי יָדְעָנָא שהוא תרגומו של יָדַעְתִּי בני ידעתי (שם מח יט) שזה ל' בינוני הוא ליחיד והוא כמו יָדַע אֲנָא (דניאל ב ח) יָדַע מה בחשוכא (שם ב כב) שָׁנֵא (שם ב יא) כולם ל' הוה הם לכן הם קמוצי' אבל יְדַע (שם ו יא) שְׁנֵא (שם ב יא) בשוא ל' עבר הם, והמורכבים מהם כמוהם יְדַעְנָא ל' עבר לרבים המדברים, וכן נְדַרְנָא, נדרינו אשר נדרנו (ירמי' מד כה) ת"י נְדַרְנָא דִי נְדַרְנָא, אבל יָדְעָנָא ל' יחיד בזמן ההוה וכן נָדְרָנָא, ומדרך האונקלוס שלא לתרג' התבות בצורתן כ"א לפי המכוון מהם, והמכוון מן ידעתי בני ידעתי הוא על הידיעה בזמן ההוה לכן תרגמו בל' הוה*), לא שאין בל' עברי סמן לזמן ההו' לכן מנהג' כאשר ירצו לספר הזמן ההו' יערבו דבריהם פעם עבר ופעם עתיד כמ"ש הראב"ע בספרו צחות דף כ"ב ב' ובספרו מאזנים דף מ"ז א' וכמו שבארתי שם, גם הראתי הדבור בתורת אלהים מפורש אבל הרימותי ידי אל ה' (בראשית יד כב) ואבל ישקו העדרים (שם כט ב). והפועלי' ולא שָׁמְעִין ולא יָדְעִין (דניאל ה כג), שומעים אנחנו (ישעי' לז יא) ת"י שָׁמְעִין אנחנא, והפעול בל' ארמי לא יְדִיעַ (דניאל ג יח) וכן כְּתִיב בגוה (עזר' ו ב) שהם כמו יָדוּעַ כָּתוּב, כי גנב גנבתי (בראשי' מ טו) ת"א ארי גנב גְּנִיבְנָא שהוא ל' פעול ליחיד וטעמו גנוב אני; וכמו שיבוא העתיד בל' עברי באותיו' אית"ן בראש כן יבוא בל' ארמי, וכמו שלא תוכל לחבר בל' עברי סי' המדבר בראש התיב' ובסוף' כי לא תוכל לומ' אשמורני כן לא תוכל לחברם בל' ארמי לאמר אשמורנא או אינדרנא, ומליאות תיבות כאלה נמנע גם בל' עברי גם בל' ארמי; ואחרי הדברי'

*) וכן בכל מקום שתמצא ידעתי מתורגם ידענא יהי' הל' ל' הוה, דוק ותמצא, וזה כלל גדול בל' ארמי והוא אמת ויציב אף שלא ראיתי מי שהתעורר עליו, ובזה נכשלו חכמי הל' ובפרט המדקדק הגדול ר' אלי' הלוי בספרו המכונה מתורגמן בעבור שנסכל מידיעה זאת לכן העתיק דברים בשרשים רבים ללא תועלת, ובפרט בשרש ידע לא ידע ואשם, והכלל כל ידעתי ל' הוה מתורגם ידענא בקמץ הד', כן הדין בל' ארמי ובל' סורית, ואם תמצא לפעמים במקצת ספרים ובמקצת מקומות שינוקד הד' בשוא תדע באמת שאין זה משגגת המתרגם כ"א משגגת הסופר והמדפיס.

והאמת האלה תוכל לשפוט במישור כי לפי מה שהיו אומרים הקדמונים מיום כפורים שעבר עד יום כפורי' זה הנוסח' כולה מרא"ש ועד סוף היא נכונה וברור' כי כל לשונותיהם ל' עבר הם לרבים המדברים בעדם אלא שהם מכנים שונים וכמו שאמרנו על מקומם וכולם נכונים, ודעת שפתם ברור מללו. ואולם לפי דעת ר"ת שאנחנו אומרים בו לאסור מיום כפורים זה עד יוה"כ הבא עלינו, ודאי שלא יכון כל' מרא"ש ועד סוף כי **דִּנְדַרְנָא** ל' עבר הוא כמבואר, **דִּי נַדַּרְנָא** או **נָדַרְנָא** אף שזה הוא ל' הוה ויש במשמעו עבר ועתיד מ"מ ל' יחיד הוא ולא יתחבר עם סופו שהוא ל' רבי', והרב ב"י רצה לתקן ודמשתבענא ולא תיקן ודאחרימנא שצ"ל לדעתו ודמחרימנא, אלא שנראה שגירסתו היתה ודחרמנא ובגירסת הר"ן וכתיקון דנדרנא כן תיקון ודחרמנא, ויהי' איך שיהי' אחרי שאחזנו בדעת ר"ת להתיר הנדרים העתידים, מן הראוי הי' ג"כ לתקן הל' ע"פ הגהתו שהיא לדעתו כ"י **דִּי נַדַּרְנָא** ודמשתבענא ודי **חָרַמְנָא** ודי אסרנא וכו' כולם בקמץ ויהי' ל' הוה שיש במשמעו עבר ועתיד, אלא שנראה שהקהלות הרגישו בחולשת התיקון הזה וראו שגם ע"פ התקון הזה לא עלתה ארוכה אל הנוסחא כי יהיה תחלתה ל' יחיד וסופה ל' רבים, לכן החזיקו בנוסחתם הקדמונה, כי לא היה טוב בעיניהם להוציא הישנה מפני החדשה אשר גם היא לא תכלא.

ואחרי הדברים והאמת האלה כרתי ברית עם הגירסא די נדרינא ודמשתבעינא ודמחרמינא ודאסרינא וכו', כי כל הלשונות האלה ל' הוה הם לרבים ויש במשמעם עבר ועתיד, וע"פ הגירסא הזאת יהיה הנוסחא כולו על מכונו ולא קשה מידי, וזאת עיקר גירסת ר"ת לדעתי, לכן ראוי לאחז בה. וידעתי גם ידעתי כי הקהלו' לא יאבו לי לשנות הנוסחא הנהוג אצלם לכן הנחתי אותה כמו שמצאתי' מבלי שום שינוי ואמרתי אולי שהקהלות חושבים שהל' דנדרנא ודאשתבענא וכו' איננו ל' עבר מוחלט אבל הוא תנאי על הזמן אשר יהיה בין עבר לעתיד וכמו שתרגמוהו, דוגמת ומולדתך אשר הולדת (בראשית מ"ח ו') לר"ק ע"ש.

ומן מוצא הדברים תבין ותשכיל כי בטלין דברי האומרים דאינדרנא, ומבוטלין דברי האומרים שהא' של דאשתבענא ודאחרימנא היא א' האית"ן, ולא שרירין דברי האומרים כי דנדרנא בקמץ תחת הנ' הוא ל' עבר, ואינו כי אם ל' בינוני יחיד, ולא קיימין דברי האומרים אשתבעינא לשון עתיד הוא, כי לתיבה כזאת אין מליאות כלל בלשון ארמי, אבל משתבעינא כמו שאמרנו — והכל שריר וקים.

ועיני נשואות, לעושה פלאות, יישר מבטאות,
ויסיר תלאות, ינקה שגיאות, ויסלח לחטאות!

לאמרה בכונה וברתת ובחרדה קודם התפלה.

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן שַׁדַּי מֶלֶךְ עֶלְיוֹן קַבֵּל שַׁוְעָתִי בְּרָצוֹן וּבְאִמּוּץ הַלֵּב. כוז"ו במוכס"ז כוז"ו אֶחָד אֵל חַי דַּיָּן אֱמֶת שׁוֹפֵט צֶדֶק רַחוּם וְחַנּוּן. רַחֵם עָלַי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי הַיּוֹם אֲשֶׁר אֶתְפַּלֵּל בַּעֲדִי וּבְעַד בֵּיתִי וּבְעַד עֲדָתִי הַמַּסְכִּימִים עִמִּי בִּתְפִלָּתִי וְתִכְלוֹל תְּפִלָּתִי עִם הַתְּפִלּוֹת הַיְשָׁרוֹת וְהַנְּקִיּוֹת אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל. וְתַחְתּוֹר תַּחַת כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ כְּמוֹ שֶׁחָתַרְתָּ לִתְפִלַּת מְשֶׁה (כ"א מְנַשֶּׁה). וְאַל יֵבוֹשׁוּ בִי שׁלְחַי וְלֹא אֲנִי בָהֶם. יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי. אָמֵן סֶלָה: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ אָיוֹם שֶׁתִּתֶּן לִי קוֹל נָעִים וְעָרֵב הַיּוֹם וְאַל יִפְסוֹק קוֹלִי וְאַל יִחַר גְּרוֹנִי וְיִהְיֶה קוֹלִי נָעִים וְחָזָק כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק: אמן סלה:

תפלה אחרת לש"ץ.

הִנְנִי הֶעָנִי מִמַּעַשׂ וְנִרְעָשׁ וְנִפְחַד מִפַּחַד יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל בָּאתִי לַעֲמוֹד וּלְחַנֵּן לְפָנֶיךָ עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלָחוּנִי וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינִי כְדַאי וְהָגוּן לְכָךְ. עַל כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב. יְיָ יְיָ. אֵל רַחוּם וְחַנּוּן. אֱלֹהִים. שַׁדַּי אָיוֹם וְנוֹרָא. הֱיֵה נָא מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ לַעֲמוֹד וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַי וְעַל שׁוֹלְחַי. וְנָא אַל תַּפְשִׁיעֵם בְּחַטֹּאתַי וְאַל תְּחַיְּבֵם בַּעֲוֹנוֹתַי כִּי חוֹטֵא וּפוֹשֵׁעַ אָנִי וְאַל יִכָּלְמוּ בִּי בִּפְשָׁעַי וְאַל יֵבוֹשׁוּ בִי וְאַל אֵבוֹשָׁה בָהֶם וְקַבֵּל תְּפִלָּתִי כִּתְפִלַּת זָקֵן וְרָגִיל וּפִרְקוֹ נָאֶה וּזְקָנוֹ מְגֻדָּל וְקוֹלוֹ נָעִים וּמְעוֹרָב בְּדַעַת עִם הַבְּרִיּוֹת. וְתִגְעַר בְּשָׂטָן לְבַל יַשְׂטִינֵנִי. וִיהִי נָא דִּגְלֵנוּ עָלֶיךָ אַהֲבָה. לְכָל פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה בְּאַהֲבָה. וְכָל צוֹמוֹתֵינוּ וְעִנּוּיֵינוּ הֲפֹךְ לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. הָאֱמֶת וְהַשָּׁלוֹם אֱהָבוּ וְאַל יְהִי שׁוּם מִכְשׁוֹל בִּתְפִלָּתִי:

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה שֶׁכָּל הַמַּלְאָכִים שֶׁהֵם בַּעֲלֵי תְפִלּוֹת יָבִיאוּ תְפִלָּתִי לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ וְיָפִיצוּ אוֹתָהּ לְפָנֶיךָ בַּעֲבוּר כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים הַתְּמִימִים וְהַיְשָׁרִים וּבַעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים בא"י שומע תפלה:

קבלה מר"ת לומר ד' פסוקים אלו, קודם שמתחיל הש"ץ המלך וקודם הקדיש:

יָדַעְתִּי יְיָ כִּי צֶדֶק מִשְׁפָּטֶיךָ וֶאֱמוּנָה עִנִּיתָנִי:
הַקְשִׁיבָה לִּי וַעֲנֵנִי אָרִיד בְּשִׂיחִי וְאָהִימָה:
וְנַפְשִׁי תָּגִיל בַּייָ תָּשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ:
הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֶה אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה:

נהג מהר"י סג"ל טרם ירד ש"ץ בליל כל נדרי פני התבה הי' עומד הוא פני התבה ואמר בישיבה של מעלה וכו'. וכן עמא דבר לאמר הגדול שבכל עיר ועיר.

בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה · וּבִישִׁיבָה שֶׁל מַטָּה ·
עַל דַּעַת הַמָּקוֹם · וְעַל דַּעַת הַקָּהָל ·
אָנוּ מַתִּירִין לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבַרְיָנִים:

ומתחיל הש"ץ כל נדרי ברתת ובחרדה ובכוונה.

כָּל נִדְרֵי · וֶאֱסָרֵי · וַחֲרָמֵי · וְקוֹנָמֵי · וְכִנּוּיֵי · וְקִנּוּסֵי · וּשְׁבוּעוֹת:

דִּנְדַרְנָא · וּדְאִשְׁתַּבַּעְנָא · וּדְאַחֲרִימְנָא · וּדְאַסַּרְנָא עַל נַפְשָׁתָנָא · מִיּוֹם כִּפֻּרִים זֶה עַד יוֹם כִּפֻּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה: כֻּלְּהוֹן אִחֲרַטְנָא בְהוֹן · כֻּלְּהוֹן יְהוֹן שָׁרָן · שְׁבִיקִין · שְׁבִיתִין ·

באור.

כל נדרי ואסרי וכו'. דע כי הרבוי בלשון ארמי נתנה בלתי מבוררת הוא בר"ן, נִדְרִין, ואם התנה מבוררת הנה הוא נִדְרַיָּא גם נִדְרֵי בדרך קצרה, כמו יְמֵי (בראשית א' י') אַפֵּי (שמות ל"ד ל"ג), וזה ידוע למבין בל' ארמי ואין צורך להביא עליו עדים, לכן יהיה טעם כל נדרי ואסרי וכו', כל הנדרים והאסרים והחרמים וכו'. והנה לשון נדר הוא סוג כולל מינים שונים, המין האחד כשנדר שיהיה עצם הדבר נדור מצד עצמותו, והם נדרי הקדש, והם אם בהחלט ואם בתנאי, אם בהחלט כגון שנדר שיהיה בהמה זו עולה או חרם או מה שאפשר שידור אותו, כמבואר בסוף פ' בחקותי; ואם בתנאי שידור אם יהיה כך אעשה כך, כמו שנדר יעקב, שאם יתן לו ה' שאלתו, תהי האבן הזאת בית אלהים ויתן לו מעשר מכל, או שידור, אם יהי' כך יהיה דבר כך אסור לו, כמו שנדר ישראל, אם נתן תתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם (במדבר כ"א ב'), והנה החרם הוא הדבר הנדור. ויש עוד מין מהנדרים ונקראים נדרי אסר והם לאסור אסר על נפש הנודר כמו שאמר בפ' מטות איש כי ידור נדר או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו, ואשה כי תדור נדר לה' ואסרה אסר (במדבר ל' ד'), וזה הנדר איננו נדר שיהיה עצם הדבר נדור מצד עצמותו אבל הוא נדור לאסרו על נפש הנודר לבד, וגם זה יהיה בשני פנים, אם שלא יתלה נדרו בדבר, אבל אמר, שהדבר ההוא יהיה עליו כעולה או כחרם, ומה שידמה לזה, או שיאמר, אם אעשה כך או יהיה כך, הרי הדבר הפלוני עלי כהקדש או כחרם, ומה שידמה לזה, ול' שבועה תהיה גם היא לאסור על נפשו הדבר בשבועה באחד השני מינים הנזכרים, האחד הוא שיאמר הנני נשבע בה' שלא אעשה כך או אעשה כך כי השבועה תחיבהו לקיים זה המאמר (ולכן אונקלוס תרגם לשון שבועה בלשון קיים), והשני הוא שיתלה השבועה בדבר, אם אעשה כך או יהיה כך, אם עשיתי כך או היה הרי אני נשבע בה' שלא אעשה כך או אעשה כך. והנה מסדר נוסחא זאת התחיל בנדרים וסיים בשבועות, להיותם העקרים האמורים במקרא והכוללים המינים כלם, ואמר כל נדרי ואסרי וחרמי, כלומר בין נדרי הקדש בין נדרי אסר או נדרי חרם והדומים להם, ואמר עוד וקונמי וקנוסי, שהם כנוי הנדרים, כדאמרינן בריש מס' נדרים, אלו הם כנויי הנדרים, קונם קונח קונס, ואולם הזכיר וכנויי במקום וקונחי (שלא כמנהג הספרדים האומרים וקונמי וקונחי וקונסי כלשון התלמוד) לומר שלשונות אלו לאו דוקא והוא הדין לכל ל' וכמו שפי' שם רש"י ז"ל שיש לשון שקוראים לקרבן קונם, ויש לשון שקוראים לו קונח ויש שקוראים לו קונס, והוא הדין לכל לשון הנודר אדם שחייב, והוא דקא מנו חכמים הני לשונות משום וכו'. בן כ"ל. ועיין עוד שם במשנה דף י' ע"א ובפי' הרמב"ם ז"ל. ומה שכתב המפרש וקנוסי לשון קנס, וקונמי לשון אלה, כי כן מתורגם בשבועת האלה בקיום קונמיא, בלי ספק שגירסא מוטעת נזדמנה לו, כי כל לשון אלה מתורגם מומתא בין בת"א בין בת"י, ואף זיכומתא שמלאנו בת"י בשבועת האלה, הוא שבוש הדפוס, ול"ל גם הוא מומתא ככל חבריו, והעקר כמו שפרשתי, וכמו שפרשו שם רש"י והר"ן ז"ל. דנדרנא. כבר הוכחנו בפתיחתנו, שלפי גירסא שלנו כל הלשונות הללו לשון עבר הם ומכנינים שונים, וכנוי נא הוא לסי' המדברים בעד עצמם כמו נו בעברי. דנדרנא, מבנין הקל וטעמו שנדרנו. ודאשתבענא, כן הגירסא בכל כ"י ודפוסים ישנים וכן נכון, כי הוא מבנין אתפעל בלשון ארמי ברפיון ע' הפעל המכוון כנגד בנין נפעל שבל"ע, וטעמו ושנשבענו. ודאחרימנא, מבנין אפעיל, הוא הפעיל בעברי, וטעמו ושהחרמנו, ובכ"י הר' בלר"י, והוא המשקל הנהוג. ודאסרנא, הא' בח"פ, כי הוא לשון רבים כמבואר בפתיחתי. על נפשתנא, כ"ה בדפוס, ואולם בכ"י גרס נפשנא. מיום כפורים זה וכו'. עיין בפתיחתנו, ולא ידעתי למה לא אמרו מיומא דכפריא דין וכו' בל' ארמי כדרך חבריו. כולהון, כולם, וי"ג בכלהון והכ' בק"א בארמי וכן בדניאל ב' ל"א גם ז' י"ט, אלא שמדרך רז"ל לכתוב ו' לסי' ק"א, כידוע. אחרטנא, לשון חרטה והוא מבנין אפעל הוא הפעיל בעברי, או שהוא כמו אתחרטנא, ויחסר הת' דוגמת אתבל אפתח ודומיהם שבדברי רבותינו ז"ל, וכן לבנא (עזרא ה' ג' וי"ג) הב' דגוש, שהוא במו לתבנא, וטעמו להבנות, כמו שפי' הרא"ע. יהון שרן, יהיו מותרים. שביקין, שבוקים, ל' מחילה. שביתין, ל' השבתה.

תרגום אשכנזי.

כל נדרי. אללע געלובדע, ענטזאגונגען, באננונגען — אויך אונטער דעם בייאנאמען קונם אדער אונטער זאנסט איינעם בייאנאמען, אלז קונם, אונד אללע שווירע, זא וויר געלאבט, געשווארען, געבאננט, אדער זא וויר אונז עטוואז ענטזאגט ווערדען האבען, פאן דיעזעם יום כפור ביז צום קינפטיגען יום כפור — דער צו אונזרעם וואהל הערנאנקאממט — אללע בערייען וויר שאן; זיא זאללען אויפגעלאזט, אונגילטיג, אונבינדיג,

בְּטֵלִין וּמְבֻטָּלִין לָא שְׁרִירִין וְלָא קַיָּמִין׃
נִדְרָנָא לָא נִדְרֵי׃ וּשְׁבוּעָתָנָא לָא שְׁבוּעוֹת׃

וחוזר לאמר כל נדרי שנית ושלישית ובכל פעם מרים קולו ביותר, וכל אדם יאמר אותו בלחש עם הש"ץ.

חו"ק. וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר
הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה׃
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה׃

ברכו

בטלין, מצד עצמם, ומבוטלין, מצד המבטלים. לא שרירין ולא קיימין, לא יהיה להם לא חזוק ולא קיום. נדרנא, נדרינו, כדרנו אשר נדרנו (ירמיה מ"ד כ"ה) ת"י נדרנא די נדרנא. ונסלח וגו', במדבר ט"ו כ"ו.

אויפֿגעהאָבען אונד צערשטאָרט זיין, זיא זאָללען װעדער האַפֿט נאָך שטאַנד האַבען! װאַז װיר געלאָבען, זאָלל ניכט אַלז געלובדע בעטראַכטעט װערדען, אונד װאַז װיר בעשװאָרען, אַלז אונבעשװאָרען געהאַלטען זיין *).

חו"ק. דער גאַנצען געמיינדע ישראל זאָװאָהל, אַלז דעם פֿרעמדען,
דער זיך אונטער איהנען אויפֿהאַלט, זייא עס פֿערגעבען;
דען עס געשאַה דער גאַנצען געמיינדע אויז אירטהום.

---

*) אונטער דען געלובדען אונד שװירען, דיא װיר אים פֿאָראויז שאָן בערייען אונד פֿיר אונגילטיג ערקלערען, פֿערשטעהען װיר נור דיאיעניגען, צו װעלכען אונז איינע אונבעזאָננענהייט איטטעלזט איינעז אירר־טהומז אָדער אַפֿפעקטז פֿערלייטען מאַג, קיינעזװעגז אַבער דיא־יעניגען, דיא װיר מיט בעזאָננענהייט טהון, אָדער צו װעלכען װיר געריכטליך אַנגעהאַלטען װערדען. דיעזע לאַססען זיך, נאָך דער לעהרע אונזרער חכמים, אויך קיינע אַרט אויפֿלעזען נאָך פֿערניכטען, װיא אויז איינער פתיחה איבער כל נדרי דייטליך צו ערזעהען איזט.

דער פֿאָרבעטער רופֿט לויט:

ח' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְּבֹרָךְ׃
קו"ק בָּרוּךְ יְיָ הַמְּבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

װאָהרענד דעסען בעטעט דיא געמיינדע לייזע:

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל־כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכֹּכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ׃ בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי־אוֹר׃ וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים׃

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ. תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל־כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ יחיד אומר אל מלך נאמן.

דברים ו׳ ד׳.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד׃

בקול בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

דברים י״א י״ג. וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם
וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן

אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ
הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־
דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת
בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ
וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם
לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

במדבר ט״ו ל״ז. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת
לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ יש לברך אלהיכם לאמת.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל־זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד־מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ
מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ
וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הָעֹשֶׂה
גְדֹלוֹת עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר:
הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא־נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ
הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל־בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ
עַל־כָּל־שׂנְאֵינוּ: הָעֹשֶׂה־לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה
בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי־חָם:
הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא
אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם:
הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־
רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע:
וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ
וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה
וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מי

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָֹה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ
בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ.
יְהוָֹה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יְיָ אֶת־
יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ. בָּא״י גָּאַל יִשְׂרָאֵל:
הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ
לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה
טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן
בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב
וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ
תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל
מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ
עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַפּוֹרֵשׂ סֻכַּת
שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם:

לשבת וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־
הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָֹה אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָֹה תִּטְהָרוּ:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:

זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמה רבא בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן· יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא· יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא לעלא ולעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקנה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה·

זכרנו לחיים· מלך חפץ בחיים· וכתבנו בספר החיים· למענך אלהים חיים· מלך עוזר ומושיע ומגן· ברוך אתה יי מגן אברהם:

אדני. הערר, עפפנע מיינע ליפפען, דאס דיינען רוהם מיין מונד פערקינדע!

ברוך. געלאָבט זייזט דוא, עוויגער, אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזרער פֿאַטער, גאָטט אברהמ'ז, גאָטט יצחק'ז אונד גאָטט יעקב'ז, דוא, דער גראָסע, מאַכטיגע אונד פֿורכטבאַרע גאָטט, דאַז האָכסטע וועזען, דאַז וואָהלטהאַטען מיט גיטע פֿערגילט, דער איינגענטהימער דעז וועלטאַללז, דער דער פֿראָממיגקייט דער אורפֿאַטער געדענקט אונד ליעבריַיך איינען ערלאָזער איהרען שפּעטעזטען ענקעלן בריינגט, זיינעז נאַמענז האַלבען!

זכרנו. געדענקע אונזער צום לעבען, אָ קאָניג, דער דוא וואָהלגעפֿאַללען האַזט אַם לעבען! שרייב' אונז איין אין דאַז בוך דעז לעבענז, אום דיינעטוויללען, הערר דעז לעבענז, קאָניג אונד העלפֿער, ערעטטער אונד בעשיטצער! געלאָבט זייזט דוא, עוויגער, שילד אברהמ'ז!

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע· מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה·

מי כמוך אב הרחמים· זוכר יצוריו לחיים ברחמים· ונאמן אתה להחיות מתים· ברוך אתה יי מחיה המתים:

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה:

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך

אתה. מאַכטיג בייזט דוא אין עוויגקייט, אָ הערר! דוא בעלעבזט דיא טאָדטען וויעדער, מאַכטיגער רעטטער!

דיינע גנאַדע ערנאָהרט דיא לעבענדען, דיינע אונענדליכע באַרמהערציגקייט לאָסט דיא טאָדטען וויעדעראויפֿלעבען; דוא בייזט דער וואַנקענדען שטיטצע, דער קראַנקען הייל אונד בעפֿרייער דער געפֿעסעלטען; דוא האַלטזט איהנען טרייליך דיינע צוזאַגע, יענען, דיא אין דער ערדע שלומערן. ווער גלייכט דיר, אָ דוא, דער אַללמאַכט הערר! ווער איזט דיר אַהנליך, קאָניג דעז טאָדעז אונד דעז לעבענז אונד שפּענדער דעז הייללז?!

מי כמוך. ווער גלייכט דיר, פֿאַטער דער באַרמהערציגקייט, דער זיינער געשאָפּפֿע ערבאַרמונגזפֿאָלל צום לעבען געדענקט?!

דוא בייזט דיינער פֿערהייזונג געטריי, דיא פֿערשטאָרבענען אייגזט וויעדער צו בעלעבען. געלאָבט זייזט דוא, גאָטט, דער דיא טאָדטען בעלעבט!

אתה. דוא בייזט הייליג, הייליג דיין נאַמע, אונד הייליגע פּרייזען דיך טאָגליך. סלה.

ובכן. זאָ שטרייע דען, גאָטט אונזער הערר, דיינען שרעקקען איבער אַללע דיינע ווערקע אונד דיינע פֿורכט איבער אַללעז, וואַז דוא ערשאַפֿפֿען, דאַס דיך עהרפֿירכטען אַללע ווערקע, היגגעשטרעקקט דיך אַנבעטען אַללע געשאָפּפֿע, דאַס זיא אַללע אין איינען בונד צוזאַממענטרעטען, אום געמיינשאַפֿטליך דיינען

בְּלֵבָב שָׁלֵם כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשָּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל־מַה־שֶּׁבָּרָאתָ׃

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְיָ לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ־פִּיהָ· וְכָל־הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן־הָאָרֶץ׃

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר

ווילען מיט אויפריכטיגעם הערצען צו ערפילען! דען וויר ערקעננען עס, עוויגער, אונזער גאָטט, דיין איזט דיא הערשאַפט, דער זיעג אין דיינער האַנד, שטאַרקע אין דיינער רעכטען, אונד דיין נאַמע איזט פורכטבאַר יעדעם וועזען, דאַז דוא ערשאַפפען.

ובכן. זאָ שאַפפע, אָ עוויגער, דיינעם פאָלקע עהרע, דיינען פערעהרערן רוהם, אונד אויזזיכט דענען, דיא דיך זוכען, אונד מוטה צו רעדען דענען, דיא דיינער האַררען, פריידע דיינעם לאַנד, אונד דיינער שטאַדט פראָהליכקייט! לאַס עמפאָרוואַכזען דאַז גליקקזהאָרן דיינעז קנעכטעז דוד אונד העלל לייכטען דיא לאַמפע דעז זאָהנעז ישי'ז, דיינעז געזאַלבטען, באַלד, אין אונזערן טאַגען!

ובכן. דאַן ווערדען דיא פראָממען עז זעהען אונד זיך פרייען, דיא רעדליכען פראָהלאָקקען, דיא היילינגען אין פריידענגעשרייא אויזברעכען, אונד דאַז לאַסטער ווירד פערשטוממען אונד דער פרעפעל גאַנצליך וויא רויך היכשווינדען; דען דוא ווירזט פערטייבען דעז פרעפעלז געוואַלט פאָן דער ערדע הינוועג!

ותמלוך. דוא ווירזט, אָ עוויגער, אַלליין רעגיערען איבער אַללע דיינע

צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים· אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ· וְרָצִיתָ בָּנוּ· וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת· וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ· וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם השבת הזה

ווערקע, אויף דעם בערגע ציון, דעם טהראָן דיינער הערליכקייט, אונד אין ירושלים, דער רעזידענץ דיינער היילינקייט, זאָ וויא עז געשריעבען איזט אין דען שריפטען דיינעז היילינגען (דוד): „דער העדר רעגיערט עוויגליך, דיין גאָטט דורך אַללע צייטען, ציון! הללויה".

קדוש. היילינ ביזט דוא, פורכטבאַר דיין נאַמע, אונד אויסער דיר איזט קיין גאָטט! זאָ לויטעט אויך יענער שפרוך: „גראָס ווירד זיין דער עוויגע צבאות אים געריכט, דער היילינע גאָטט געהייליגט דורך גערעכטיגקייט!" געלאָבט זייזט דוא, עוויגער, דער קאָניג, דער היילינע!

אתה. דוא האַזט אונז אויז אַללען פאָלקערן ערקאָרען, ליעבטעזט אונז אונד נייגטעזט אָן אונז דיין וואָהלגעפאַללען, ערהאָבזט אונז איבער אַללע נאַציאָנען, היילינטעזט אונז דורך דיינע געבאָטע, נאָהערטעזט אונז — אַנז אונזער קאָניג — דיינעם דיענזטע, אונד נאַננטעזט אונז נאַך דיינעם גראָסען אונד היילינגען נאַמען.

ותתן לנו. אונד אויז ליעבע האַזט דוא אונז, עוויגער אונזער גאָטט, (דיעזען

לקדושה ולמנוחה ואת יום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל־בּוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים: וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ

שבת אונד) דיעזען פערזאָהנונגסטאַג צור פערגעבונג, פערצייהונג אונד פערזאָהנונג אנגעאָרדנעט, אַן וועלכעם אַללע אונזערע זינדען פערגעבען ווערדען, איינען טאַג דער פערקינדונג דער היילגקייט, צום אַנדענקען דעס אויסגאַנגס אויס מצרים.

אלהינו. אונזער גאָטט אונד אונזרער פאָטער, מאָכטע' עס דאַך אויפשטייגען, אַנקאָממען אונד פאָר דיך געלאַנגען, געפאַללינג אונד אַנגענעהם אויפגענאָממען ווערדען אונזער אַנדענקען אונד געדאַכטניס, דאַס אַנדענקען אונזרער פאָטער, דאַס אַנדענקען דיינעס קנעכטעס משיח בן דוד, דאַס אַנדענקען ירושלים'ס, דער שטאַדט דיינער היילגקייט, אונד דאַס אַנדענקען דיינעס זאַממטליכען פאָלקעס, דעס הויזעס ישראל! עס ווערדע דיר פאָרגעשטעללט אונד אין ערינערונג געבראַכט, צור בעפרייאונג, צום וואָהל, צור געוואָגענהייט, גנאַדע אונד באַרמהערציגקייט, צום לעבען אונד צום פריעדען, אַן דיעזעם יום הכפורים, (פערזאָהנונגסטאַג)! געדענקע אונזער, גאָטט, אונזער העררר, צום וואָהל, ערינערע דיך אונזער צום זעגען אונד הילף אונס צור גליקזעליגקייט! בעגינסטיגע אונד בעגנאַדיגע אונס דורך פערהייסונג פאָן הייל אונד ערבאַרמען, ערבאַרמע דיך אונזער אונד הילף אונס!

כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ

אויף דיך אַללעין זינד אונזרע אויגען געהעפטעט, דען דו, אַללמאַכטיגער, ביזט איין גנעדיגער אונד ערבאַרמונגספאָללער קעניג!

או״א. אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזרער פעטער, פערגיב אונזרע זינדען אַן דיעזעם (שבת אונד) פערזאָהנונגסטאַג! טילגע, לאַסס זיא פערשווינדען פאָר דיינען אויגען, אונזערע מיסעטהאַטען אונד פערגעהונגען, נאַך יענער פערהייסונג[1]: ,,איך, יאַ, איך טילגע דיינע מיסעטהאַטען אום מיינעטווילּלען, אונד דיינער פערגעהונגען געדענק' איך ניכט!" פערנער היישט עס[2]: ,,איך לאַססע זיא ווי וואָלקע הינשווינדען, דיינע מיסעטהאַטען, אונד ווי דונזט דיינע פערגעהונגען; קעהרע צוריק צו מיר, איך ערלאָזע דיך." פערנער[3]: ,,דען אַן דיעזעם טאַגע פערזאָהנט מאַן אויף אייך, אום אייך צו רייניגען; פאָן אַללען אייערן זינדען זאָללט איהר פאָר דעם עוויגען ריין ווערדען." (לשבת. אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזרער פעטער, לייגע וואָהלגעפאַללען אַן אונזערם רוהעטאַג,) הייליגע אונס דורך דיינע געבאָטע, גיב אונס אונזערן אַנטהייל אַן דיינער לעהרע, לאַס אונס דיינע גיטע

[1]) ישעיה כ״ג מ״ה. [2]) דאַזעלבסט מ״ד כ״ב. [3]) ויקרא ט״ז ל׳.

בישועתך׃ לשבת והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון
שבת קדשך וינוחו בה ישרא׳ מקדשי שמך וטהר לבנו
לעבדך באמת׃ כי אתה סלחן לישראל
ומחלן לשבטי ישרון בכל־דור ודור
ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא
אתה)׃ ברוך אתה יי מלך מוחל וסולח
לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל׃ ומעביר
אשמותינו בכל־שנה ושנה׃ מלך על־כל־
הארץ מקדש השבת וישרא׳ ויום הכפרים׃

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם׃
והשב את־העבודה לדביר ביתך ואשי
ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי
לרצון תמיד עבודת ישראל עמך׃

פערגינגען אונד דיין הייל ערפריעהן, (לשבת. לאס אונז, א עוויגער, אונזער גאטט, דען הייליגען שבת אין ליעבע אונד פערגניגליכקייט געניעסען, דאס זיך אן איהם ערגאטצען ישרא׳, דיא דיינען נאמען היילוגען,) רייניגע אונזער הערץ, דאס עז דיר אויפריכטיג דיענע! דוא ביזט ישראל׳ז פערגעבענד אונד פערלייהענד דען שטאממען ישרון׳ז אין אללען געשלעכטערן; וויר האבען אויסער דיר קיינען קעניג, פערלייהענד אונד פערגעבענד ווא דוא. געלאבט זייזט דוא, עוויגער, פערלייהענדער קעניג, דער אונזערע זינדען אונד דיא זיינעז פאלקעז, דעז הויזעז ישראל, פערגיבט אונד יעהרליך אונזערע פערשולדונגען טילגט, דוא, וועלטרעגענט, הייליגער (דעז שבת׳ז) ישראל׳ז אונד דעז פערזאהנונגזטאגעז!

רצה. נייגע וואהלגעפאללען, א עוויגער, אונזער גאטט, אן דיינעם פאלקע ישרא׳ אונד זיינעם געבעט! פיהרע דען אפפערדיענזט וויעדער איין אין דען כאר דיינעז הויזעז, דאס ישרא׳ז אפפער זיינע געבעטע, מיט ליעבע אונד וואהלגעפאללען טעמפעל, נים ישרא׳ז אפפער זיינע געבעטע, מיט ליעבע אונד וואהלגעפאללען אן; א מאכטע דיר דער דיענזט דיינעז פאלקעז ישרא׳ איממערדאר וואהלגעפאלליג זיין!

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים׃
ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון׃
מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי
אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו׃ אתה
הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על
חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות
לך ועל נסיך שבכל־יום עמנו ועל נפלאותיך
וטובותיך שבכל־עת ערב ובקר וצהרים׃ הטוב
כי לא־כלו רחמיך והמרחם כי לא־תמו
חסדיך׃ מעולם קוינו לך׃

ועל־כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד
לעולם ועד׃
וכתוב לחיים טובים כל־בני בריתך׃

ותחזינה. מעכטען אונזרע אויגען עז זעהען, ווען דוא מיט ערבארמען נאך ציון צוריקקעהרזט! געלאבט זייזט דוא, עוויגער, דער זיינע מאיעזטעט וויעדער אין ציון טהראנען לאסט!

מודים. וויר בעקעננען דיר, דאס דוא, דער עוויגע, אונזער אונד אונזערער פאטער גאטט זייזט אין עוויגקייט. דוא ביזט דער הארט אונזערעז לעבענז, דער שילד אונזרעז הייל׳ז פיר אונד פיר. וויר דאנקען דיר אונד לאבפרייזען דיך פיר אונזער לעבען, דאז נור פאן דיר אבהאנגט, פיר אונזערע זעעלען, דיא דוא בעוואהרזט, פיר דיינע וואונדערטהאטען, דיא וויר טאג־ליך פאר אוגן האבען, אונד פיר דיינע אונערפארשליכע גיטע, דערען וויר בעשטאנדיג געניעסען, דעז אבענדז, דעז מארגענז אונד דעז מיטטאגז. אללגיטיגער, דיין ערבארמען איזט גרענצענלאז; דיינע גנאדע אונענדליך, א דוא אללבארמהערציגער, אונזערע צופערזיכט פאן עוויגקייט!

ועל כלם. פיר אללעז דיעזעז זייא דיין נאמע געלאבט אונד האכגע־פריעזען, דוא, אונזער הערשער, איממער אונד עוויג!

וכתוב. א, שרייבע צום גליקקליכען לעבען איין אללע דיינע בונדעזקינדער!

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שָׁלוֹם רָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל־הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (נ״א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי

וכל. אונד אללעס, וואס לעבט, ווירד דיר דאנקען אונד אויפריכטיג פרייזען דיינען נאמען, גאטט, אונזער הייל אונד הילפע! סלה. געלאבט זייזט דו, עוויגער! אללגיטיגער איזט דיין נאמע אונד דיר אללײן געביהרט דער דאנק.

שלום. פערלייהע דיינעם פאלקע ישראל איממערוועהרענדען פריעדען, דא דו קעניג אונד העררר דעס פריעדענס! דיר געפאללט עס, דיין פאלק ישראל צו יעדער צייט אונד שטונדע מיט דיינעם פריעדען צו זעגנען!

בספר. אָ, מאֶגען וויר אונד דיין גאנצעס פאָלק, דאס הויז ישראל, איים בוכע דעס לעבענס, דעס זעגענס, דעס פריעדענס אונד דער ערשפריעסליכען נאהרונג געדאכט, אונד איינגעשריבען ווערדען צו וואָהללעבען אונד פריעדען! געלאָבט זייזט דו, עוויגער, שטיפטער דעס פריעדענס!

או״א. אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזרער פאֶטער! אָ, לאס עס דאָך פאָר דיך קאָממען, אונזער געבעט, ענטציעהע דיך אונזערם פלעהען ניכט! וויר זינד ניכט אונפערשאֶמט נאָך פערשטאָקקט, אום דיר, עוויגער, אונזער

אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ׃

אָשַׁמְנוּ׃ בָּגַדְנוּ׃ גָּזַלְנוּ׃ דִּבַּרְנוּ דֹפִי׃ הֶעֱוִינוּ׃ וְהִרְשַׁעְנוּ׃ זַדְנוּ׃ חָמַסְנוּ׃ טָפַלְנוּ שֶׁקֶר׃ יָעַצְנוּ רָע׃ כִּזַּבְנוּ׃ לַצְנוּ׃ מָרַדְנוּ׃ נִאַצְנוּ׃ סָרַרְנוּ׃ עָוִינוּ׃ פָּשַׁעְנוּ׃ צָרַרְנוּ׃ קִשִּׁינוּ עֹרֶף׃ רָשַׁעְנוּ׃ שִׁחַתְנוּ׃ תִּעַבְנוּ׃ תָּעִינוּ׃ תִּעְתָּעְנוּ׃

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ׃ וְאַתָּה צדיק

אבל אנחנו חטאנו, אשמנו וכו׳, אע״פ שנתקנ׳ תפלה זו ע״ס א״ב אמר תחלה חטאנו קודם לשאר וידויין, דאמרינן בתנחומא: ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו, כיון שאמרו חטאנו מיד נתרצה להם, ואומר במקום אחר, שכל מי שחטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך לגעת בו. אבל, יש מפרשים אבל כמשמעו אלא חטאנו, וי״מ אותו כמו אבל אשמים אנחנו, כלומר באמת חטאנו. דופי, הוא דבר גנאי. טפלנו שקר, ע״ש טפלו עלי שקר (תהלים קי״ט ס״ט). סררנו, ע״ש כי כפרה סוררה סרר ישראל (הושע ד׳ י״ו). תעתענו, ע״ש מתעתעים בנביאיו (דה״ב כ״ו י״ו). ולא שוה לנו, כלומר לא עלתה בידינו הכללה באותו מרד, ע״ש חטאתי וישר העויתי ולא שוה לי (איוב ל״ג כ״ז).

אונד אונזרער פאֶטער גאָטט, פערלאנגען, דאס וויר רעכטשאפפען אונד זינדענפרייא זייען; ניין — וויר האבען וואהרליך געזינדיגט!

אשמנו. וויר האבען מאנכעס פערשולדעט. וויר וואַרען טרייאלאָז, האבען אונזערן נאֶכסטען בעאיינטראֶכטיגט, פערלײמדעט, האבען מיסהאנדעלט אונד געפרעפעלט, וויר וואַרען מוטהוויללינג אונד האבען געוואלטטהאטען אויסגעאיבט, וויר האבען אונוואהרהייט ערדיכטעט, שאֶדליכע ראטהשלאֶגע געגעבען, געלאָגען אונד געהאֶהנט, וויר וואַרען אונגעהאָרזאם אונד האבען געשמאֶהט, וויר וואַרען אויסגעלאַססען אונד האבען זינדען אונד מיסעטהאטען בעגאנגען, וויר האבען בעליידיגט, וויר וואַרען האלסשטאררינג, האבען באָזהייטען אויסגעאיבט אונד אונס שווער פערגאנגען, וויר האבען שאנדטהאטען בעגאנגען, האבען איררוועגע בעטרעטען אונד האבען געאיררעט.

סרנו. וויר זינד פאָן דיינען געבאָטען אונד גוטען פעראָרדנונגען אבגעוויכען, אונד עס האט אונס ניכט געפראָממט.

צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ · כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ׃
מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ׃

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי׃ אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב׃ אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ · וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ׃ וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וּתְכַפֵּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב׃

ואתה צדיק וגו׳, נחמיה ט׳ ל״ג. שתסלח לנו על כל חטאתינו וכו׳, נכאן רבו הנוסחאות, עיין באבודרהם ובשל״ה דף רכ״א ודף רל״א א׳, ויפה אמר בעל וי״ל כי מן המקרא אין הכרע כלל, וגם נוסחאות התפלה אינם שומרים הסדר נכ״ע; לכן הקהלות אוחזות מנהגם ואין לשנות.
על חטא שח״ל וכו׳, הוידוי הזאת נתקנת ע״ס א״ב כפול ומפרטים בה החטאים. באונס, שאנסוהו לעבור על אחת מכל מצות ה׳ ואם לא יהרגוהו שיעבור ואל יהרג חוץ מע״ז וגילוי עריו׳ ושפיכת דמים שיהרג ולא יעבור ונ״ל בְּאֹנֶס בסגול ומלעיל כי שם דבר הוא דוגמ׳ וברצון, וכן הוא מנוקד בת״י (ישעיה כ״ט ד׳) בסגול אבל בכר״י היא שם תאר ואין לו ענין נכאן. אח״כ מלאתיו בנקוד סגול כד״י וכדין. וברצון, שחטא ברצונו בלי שום

ואתה. דוא, אללגערעכטער איין אללעם, וואז אונז בעטראָפפען, דוא האַט טרייליך געהאַנדעלט; וויר אַבער — וויר האַבען געפרעפעלט.
מה. וואַז זאָללען וויר דיר, בעוואָהנער יענער האֶהען, זאַגען? וואַז דיר ערצאֶהלען, היממעלטהראָנער? וויסט דוא ניכט אללע פערבאָרגענען דינגע זאָוויא דיא אָפפענ־באַרען? — דוא קעננסט יאַ אללע געהיימניססע דער וועלט, דיא טיעפסטען פערבאָר־גענהייטען אַללער לעבענדיגען! דוא דורכזוכסט אללע געמאֶכער אונזרעז איננערן אונד פריפסט ניערען אונד הערץ! קיין דינג איזט דיר געהיים, אונד ניכטז בלייבט דיינעם בליקק פערבאָרגען! — אָ, מאֶכטע עז דיין ווילע זיין, עוויגער, אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזרער פאֶטער, אללע אונזרע זינדען צו פערגעבען, אללע אונזרע פערגעהונגען צו פערצייהען אונד אונז אללע אונזרע מיסעטהאַטען צו ערלאַססען!
על חטא. דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אונפרייוויללינג אונד פרייוויללינג; אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך הערצענספערשטאָקקונג.

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה׃
וְעַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד׃

אונס. בְּהַרְהוֹר הלב, כל״ל כל׳ הכתו׳ בדניאל ד׳ ב׳, ואמרו ז״ל: הרהורי עביר׳ קשין מעביר׳. בחוזק יד, שהתחזק על חבירו. בטומאת שפתים, זהו נבלות הפה.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אויז אונוויססענהייט;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך וואָרטע, דיא אונזערן ליפפען ענטפאַהרען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אָפפענטליך אָדער הייאליך;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך בלוטשאַנדע.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך אונאַנשטאֶנדיגע וואָרטע;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פאָרזאֶטצליכען בעטרוג.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך איבלע געדאַנקען;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך היכטערגעהונג דעז נאֶכסטען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך טייננוסע;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פערלעטצונג דער קייטהייט.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אויז פרעפעל אָדער פערזעהען;
אַלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פעראַכטונג דער עלטערן אונד לעהרער.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך געוואַלטטהאֶטיגקייט;

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע׃

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים׃

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן׃

ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין)׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית׃

ביודעים, כמו שנאמר או הודע עליו חטאתו. ובלא יודעים. כמו שנא׳ והוא לא ידע ואשם. בלצון, ל׳ ללצות. בנטיית גרון ובשקור עין, עש״ה ותלכנה נטויות גרון ומשקרות

אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך ענטהייליגונג דעס גאָטטליכען נאַמענס.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך אַובערנעס געשוואָטץ;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פערונרייניגונג אונזרער ליפפען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך דיא געוואַלט בעֶזער לייחענשאַפטען;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען וויסענד אונד אונוויסענד.
אַללע דיעזע, פערלייהענדער גאָטט, פערגיב, פערלייהע, אונד ענטזינדיגע אונז!
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך בעשטעכונג;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך ליגען אונד טרוגען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פערלייםדונג;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך שפאָטטעלייא.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען אים האַנדעל אונד וואַנדעל;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך עסען אונד טרינקען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך ליגזען אונד וואוכער;

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה)׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֶצַח׃

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ׃

עינים (ישעיה ג׳ ט״ז). מלא, המ׳ נסגול בכל כ״י וס״מ ואין לשנות; ואע״פ שבכל המקרא המ׳ בכ״ר יתכן שההפסק ישנהו לסגול דוגמת כל נלא וישע ודומיהם, כמ״ש בנוס שכל, נתורת אלהים מפורש נראשית כ״א ע״ו. בפלילות, ל׳ עון פלילי (איוב ל״א כ״ח) ונתן בפלילי׳ (שמות כ״א כ״ב) וכולם שמו׳ תארים, והמסדר הזה תקן מהם שם המקרה פלילות; וכן מן לא תלך רכיל המציא רכילות ע״מ ידידות שרירות ודומיה׳ והם כמשפט הל׳; לכן קשה כרת ועירירי שגם הוא שם תאר ויותר ראוי לומר עירות על מתכונת ל׳ ענרי. בצדית רע, ל׳

אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך פרעכהייט.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען מיט בוהלערישען אויגע;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען מיט פלודערייא.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך שטאָלצע בליקקע;
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען מיט פרעכער שטירנע.
אַללע דיעזע, פערלייהענדער גאָטט, פערגיב, פערלייהע, אונד ענטזינדיגע אונז!
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך אַבווערפונג דעס יאָכעס *);
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך אורטהיילען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך האָמיטע: בעטראַגען געגען אונזערן נאֶכסטען!
אַז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך מיסגונסט.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך לייכטפערטיגקייט;

*) דאַס יאָך אַבווערפען הייסט, זיך זיינען פפליכטען ענטציעהען.

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף׃

ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב׃

וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד׃

ועל

או הצליך עליו בלדי׳ (במדבר ל״ה כ׳). ברכילות, כ״כ בספרינו ואולם בכל כ״י ברכל בשג נקודות. בתשומת יד, כמו וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד (ויקרא ה׳ כ״א). בתמהון לבב, כן הגירסא בהרבה מדויקים וכן מבתנר וכלישנא דקרא דברים כ״ח כ״ח; ור״ל מה שחטאנו במהומת הלב, כי המהומ׳ והתמהון קרובים בענין, ושניהם מתורגמין „שעמומית לבא״ והוא לשון טרוף הדעת.

אַוּ: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך האַרטנאֶקקיגקייט.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך איילפערטיגקייט צום באֶזען;
אַוּ: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך קלאַטשעריי.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿאַלש שוואֶרען;
אַוּ: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך מענשענהאַס.
דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿערמוּנטרייחוּנג דעז אַנפֿערטרויטען;
אַוּ: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען אויז הערצענזטויאונג.
אַללע דיעזע, פֿערצייהענדער גאָטט, פֿערגיב, פֿערצייהע אונד ענטזינדיגע אונז!
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו אייגעם עולה־אָפּפֿער.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו אייגעם חטאת־אָפּפֿער.
אויך יענע זינדען, וו״וו וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו איינעם עולה ויורד־אָפּפֿער.

*) אין פֿפּר״מ אונד מעהרערן קהלות ווירד דאַז היער אונטענשטעהענדע געבעטעט:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּי וְתָלוּי׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם׃

וְע״ח שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי (נ״א ועריות)׃

וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁח׳ עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין

כָּרֵת פ״כ בכל כ״י ודפוסים ישנים וכן עיקר, אחרי שמלאנו גם הקבוץ בדבריהם כריתות בנ׳ בנין הע׳ והל׳, ג״מ שהיחיד כָּרֵת בלרי, שאלו מן כָּרֵת בנ׳ קמצין כאמר כרתות בקמץ ואין מקום לו׳ וזה ברור. כרת ועירי. דע שבכל כ״י גם בדפוסים ישנים גם בסדור ספרדים ליתא מלת עירירי, וזה ראי׳ שאיננו מלשון המסדר, אבל הוא תוספת האחרונים; וכן ראי׳ במהרי״ל שאמר כי במנחה יש להוסיף ועריר׳. וכבר כתבתי בסמוך שהעיקר עריות.

אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו אייגעם אשם ודאי־ אָדער תלוי־אָפּפֿער.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו מרדות־שלאֶגען.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו פֿיערציג שלאֶגען.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו מיתה בידי שמים.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו כרת אונד ערירי.
(אַללע דיעזע, פֿערצייהענדער גאָטט, פֿערגיב, פֿערצייהע, אונד ענטזינדיגע אונז!)
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואֶרען צו דען פֿיער געריכטליכען טאָדעזשטראַפֿען:

---

*) אין פֿפּר״מ אונד מעהרערן קהלות ווירד נאַך דיעזער אָרדנונג געבעטעט.

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם תָּלוּי׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים׃

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת׃ ועל כלם וכו׳.

וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח לָנוּ מְחַל לָנוּ כַּפֶּר לָנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״חַ עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:

ועל

או הכליך עליו בלדי' (במדבר ל״ה כ'). ברכילות, כ״כ בספרינו ואולם בכל כ״י ברכל בשג נקודות. בתשומת יד, כמו וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד (ויקרא ה' כ״א). בתמהון לבב, כן הגירסא בהרבה מדויקים וכן מבתגר וכלישנא דקרא דברים כ״ח כ״ח; ור״ל מה שחטאנו במהומת הלב, כי המהומ' והתמהון קרובים בענין, ושניהם מתורגמין „שעמומית לבא״ והוא לשון טרוף הדעת.

אַלז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך האַרטנעֶקקיגקייט.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך איילפֿערטיגקייט צום בעֶזען;

אַלז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך קאָמַטטעריייא.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿאַלש שוועֶרען;

אַלז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען דורך אענטעהאַם.

דיא זינדע דיא וויר בעגאַנגען דורך פֿעראונטרייאונג דעז אַנפֿערטרויטען;

אַלז: אויך דיא וועלכע וויר בעגאַנגען אויז הערצענזטויאעז.

אַללע דיעזע, פֿערצייהענדער גאָטט, פֿערגיב, פֿערצייהע אונד ענטזינדיגע אונז!

אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואָרען צו אייגעם עולה־אָפפֿער.

אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פֿערשולדעט וואָרען צו אייגעם חטאת־אָפפֿער.

אויך יענע זינדען, וו״וו וויר פֿערשולדעט וואָרען צו אייגעם עולה ויורד־אָפפֿער.

סְקִילָה· שְׂרֵפָה· הֶרֶג· וְחֶנֶק· עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה· בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה· וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה· אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ· אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ· וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם· וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים· כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיְיָ אֱלֹהֵינוּ· וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם· לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה):

על מ"ע ועל מצות ל"ת, כ"כ בכל כ"י ודפוסים ישנים וכן גירסת אבודרהם. בין שיש בה קום עשה, כגון תפלין שהוא עשה גמור וכן סוכה ולולב ודומיהם. ובין שאין בה קום עשה, כגון ציצית, שאם אין לו בגד בד' כנפות אינו חייב בה מה"ת, וכן מזוזה ומעקה ודומיהם, שאינן כ"א עשה בעלמא, מיהו בעידן ריתחא ענשי עלה נמי, כדאיתא במנחות מ"א א'. — כתב הר"ד אבודרהם: ,,והחותם כאן ברוך אתה ה' המלך הסלחן טועה הוא; ועוד א"כ הוו להו ח' ברכות בתפלה ואנן שבע תנן.״

דאַס שטייניגען, דאַס פֿערברעננען, דאַס ענטהויפטען, אונד דאַס ערווירגען; עס זייען געביעטענדע אָדער פֿערביעטענדע געזעטצע, זאָלכע, צו דערען אויסאיבונג וויר אַנגעהאַלטען אָדער ניכט אַנגעהאַלטען זינד, דיא אונז בעקאַננט זינד, אונד דיא אונז אונבעקאַננט זינד. אַללע דיא וויר וויססען, האַבען וויר הערגערעכנעט אונד פֿאָר דיר בעקאַננט, אונד דיא אונז אונבעקאַננט געבליעבען, זינד דאָך דיר אָפֿפֿענבאַר אונד בעוואוסט, זאָ וויא עס געשריעבען שטעהט: ,,פֿערבאָרגענע דינגע זינד דעם עוויגען, אונזערן גאָטט, פֿאָרבעהאַלטען; וואַס אַבער אָפֿפֿענבאַר וויררד, געהט אונס אונד אונזרע קינדער אַן, דאַס וויר טהון זאָללען אַללע וואָרטע דיעזער לעהרע.״ דוא ביזט ישראל פֿערגעבענד אונד פֿערלייהענד דען שטאַממען ישרון'ס אין אַללען געשלעכטערן; וויר האַבען קיינען קאָניג, פֿערלייהענד אונד פֿערגעבענד וויא דוא.

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי· עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי· קַל וָחֹמֶר בְּמִיתָתִי· הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה· יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד· וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים· אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ· לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם

אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי, כלומר קודם שנוצרתי לא הייתי חשוב והגון להיות נוצר, ועכשיו שנוצרתי כאילו לא נוצרתי; כי מה אני ומה חשיבתי? עפר אני בחיי וכו'. יהי רצון מלפניך שלא אחטא עוד, כלומר לסייעני שלא אחטא; ע"ד מאמרם ז"ל, בא ליטהר מסייעים אותו. מרק, ענין שטיפה והדחה, ל' ומורק ושוטף במים (ויקרא ו' כ"א), כלומר הפרע ממני אך ברחמים, ובקשה זו היא שנויה בברכות סוף פ' היה קורא בתורה.

גאָטט, איין ניכטס וואַר איך פֿאָר מיינער ענטשטעהונג, אונד יעטצט, נאָך מיינער ענטשטעהונג, בין איך נאָך עבענדאַססעלבע, שטויב נור בין איך לעבענד, אום וויא פֿיעל מעהר נאָך מיינעם הינשווינדען. זיעהע, היער שטעה' איך פֿאָר דיר, איין וועזען פֿאָללער שמאַך אונד שאַם. אָ, מאָכטע עס דיין וויללע זיין, עוויגער, מיין אונד מיינער פֿעטער גאָטט, דאַס איך ניא מעהר זינדיגע, אונד מיינע שאָן בעגאַנגענען זינדען צו טילגען דורך דיין גרענצענלאָזעס ערבאַר־מען — ניכט אַבער דורך שמערצען אָדער בעזאַרטיגע קראַנקהייטען!

אלהי. מיין גאָטט, בעוואַהרע פֿאָר בעזעם מיינע צונגע אונד מיינע ליפפען פֿאָר בעטריגליך רעדען! לאַס מיינע זעעלע געגען מיינע לעסטערר געלאַססען אונד געגען יעדען געדולדיג זיין, וויא שטויב דער ערדע! עֶפֿפֿנע מיין הערץ דיינער לעה־רע, דאַס מיינע זעעלע נאָך ערפֿיללונג דיינער געבאָטע שטרעבע! פֿערניכטע דער באָזהאַפֿטען ענטווירפֿע ווידער מיך אונד פֿערייטלע איהר פֿאָרהאַבען! טהוע עס דיינעס נאַמענס וויללען, דיינער רעכטען וויללען, דיינער הייליגקייט וויללען, דיינער לעה־רע וויללען. אויף דאַס עררעטטעט ווערדען דיינע ליעבען, לאַס מיר דיינע רעכטע בייא־שטעהן, אונד ערהערע מיך! וואָהל מעגען דיר געפֿאַללען דיא רעדען מיינעס מונדעס, דיא געדאַנקען מיינעס הערצענס דיר, עוויגער, מיין האָרט אונד מיין ערלעזער!

בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

בשבת אומרים ויכלו גם מגן אבות ובקצת קהלות גם במה מדליקין.

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

ח׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

ק׳ מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

ח׳ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

ער, דער אונזער זיינען הימעלסכארען היינטערקייט ערהאלט, ערהאלטע אויך אונז אונד גאנץ ישראל אין פריעדען! אמן. עז זייא דיין ווילע, או עוויגער, אונזער אונד אונזערער פאטער גאטט, דען היילגען טעמפעל באלד, אין אונזערן טאגען, וויעדער צו ערבויען, דאס יעדער זיינען אנטהייל אן דיינעם געזעצע נעהמע.

פותחים הארון.

הפיוט הזה נכנס על סדר תשר"ק אחר התבות יעלה ויבא ויראה. ורוב קהלות אשכנז מקצרים אותו במקצת, ויש קהלות, כמו ווירמיישא ונכותיה, שאין אומרים אותו כל עקר. חזן.

יַעֲלֶה תַחֲנוּנֵנוּ מֵעֶרֶב. וְיָבֹא
שַׁוְעָתֵנוּ מִבֹּקֶר. וְיֵרָאֶה
רִנּוּנֵנוּ עַד עָרֶב:
יַעֲלֶה קוֹלֵנוּ מֵעֶרֶב. וְיָבֹא
צְדָקָה מִבֹּקֶר. וְיֵרָאֶה
פִּדְיוֹנֵנוּ עַד עָרֶב:

יעלה תחנוננו מערב, התחיל במערב וסיים בעד ערב עפ"ה ביום כפורי' מערב עד ערב תשבתו שבתכם (ויקרא כ"ג ל"ב), וטעם המאמר: תחנוננו ושועתנו וכל הרנה והתפלה שאנו מתפללים מערב ומבקר עד ערב יעלה ויבא ויראה לפניו ית'. ולספרים הגורסים: ויבוא שובב ויבוא צדקה ויבוא סליחה, יהי' טעם שובב לשון הנחה והתרצות כמו אנפת תשובב לנו (תהלים ס' ג'), וטעם ויראה כטעם וירצה ויקובל, גם הוא ל' התגלות וזהו ויראה פדיוננו. ואל תתמה על אומר יעלה ויבוא לשון זכר על צדקה ועתירה וסליחה, כי כח שם הפעל הוא בכל פעל עבר ועתיד, כמו שכתב הראב"ע בפירושו לתהלים מזמור ג' וע'.

יעלה*)

מעכטע אונזער ביטטען פאם אבענד, ביז צו דיר עמפארשטייגען,
דאס מאן מארגען בערוהיגונג ערפאלגע
אונד אונזרע נאכגעזאנגע דיר געפאלליג זיין ביז צום אבענד!
מעכטע אונזרע שטיממע פאם אבענד, ביז צו דיר עמפארשטייגען,
דאס מאן מארגען דיינע מילדע אונז ענטגעגענקאממע
אונד אונזרע ערלעזונג בעשליעסע ביז צום אבענד!

---

*) דיעזע איבערזעטצונג, זאוויא דיא דער פאלגענדען סליחות ונקבות, האט מאן דעם איבערזעטצער דעס פיוט: אתיתי לחננך (יום ב' דר"ה) צו פערדאנקען. ער בעמערקטע מיר דאביי, דאס ער דיא היערין פארקאממענדען פסוקים זא איבערזעטצט, וויא זיא זיך היעהער אם בעסטען שיקקטען, אהנע זיך דאביי אן איינע בעזאנדערע איבערזעטצונג געהאלטען צו האבען — אויסער דען פסוקי תהלים, אז ביא וועלכען ער דער פארטרעפליכען איבערזעטצונג של החכם רמב"מן ז"ל פאללקאממען געפאלגט איזט.

יַעֲלֶה עֲתִירָתֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא
סְלִיחָה מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה
נַאֲקָתֵנוּ עַד עָרֶב:

יַעֲלֶה אֶנְקָתֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא
אֵלֶיךָ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה
אֵלֵינוּ עַד עָרֶב: סוגרים הארון.

בסדר הפסוקים האלה נחלקו הספרים, והנה יש בידי ד׳ כ״י ישן נושן ולכל אחד סדר מיוחד בקדימה ואחור וגם בתוספת ומגרעת, ואדרבעתם מזונים מן הסדר שבספרי הדפוס אשר גם הם שונין דא מן דא, גם כוונות מן הסדר הכתוב בשאר ימי הסליחות; ולמטה בעמוד *) הלגנו סדר אחר גם הוא מ״א לקוח ממחזור ישן שנדפס בק״ק פפד״מ יע״א.

חזן שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל־בָּשָׂר יָבֹאוּ:
קהל יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יְיָ:

שומע תפלה וכו׳. הפסוקים האלה כולם מלוקטים הנה והנה ממקראי קודש בכל אשר ליינתי עליהם, והרוצה לעמוד על טעמם וסודותם, יעיין בספרי אודותם, במקומותם למושבותם. שומע, תהלים ס״ה ג׳. יבוא, עפ״ה ישעיה ס״ו כ״ג.

אָהַלְטֶע אונזער פֿלעהען פֿאָם אַבענד, ביז צו דיר עמפּאָרשטייגען,
דאַס מאַן מאָרגען פֿערגעבונג ערפֿאָלגע
אונד אונזער אונבריגגשטיגעז ביטטען דיר וואָהלגעפֿאַללע ביז צום אַבענד!
אָהַלְטֶע אונזער פֿלעהען פֿאָם אַבענד, ביז צו דיר עמפּאָרשטייגען,
דאַס מאַן מאָרגען עז פֿאָר דיך געלאַנגע
אונד אונז וואָהלפֿאַהרט ווערדע ביז צום אַבענד!
שומע. ערהאָרער דעז געבעטעז, צו דיר קאָממע אַללעז פֿלייש!
יבוא. אַללעז פֿלייש קאָממט, דיך, עוויגער, אַנצובעטען!

---

*) ח׳ שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ: ק׳ יָבוֹא כָל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יְיָ: ח׳ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ

ולכבוד

ק׳ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ וְלִכְבוֹד
שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ:
ק׳ יָבֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ:
ק׳ בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשֵׂנוּ:
ק׳ בֹּאוּ שְׁעָרָיו · בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ
לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ:
ק׳ הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת־יְיָ כָּל־עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים
בְּבֵית־יְיָ בַּלֵּילוֹת:
ק׳ שְׂאוּ־יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת־יְיָ:

לפניך ה׳ אלהינו וכו׳, אין זה מן הכתובים, ובכל כ״י גם בדפוסים רבים איננו. יבואו, תהלים פ״ו ט׳. בואו נשתחוה, צ״הו׳. בואו, ק׳ד׳. הנה. שאו, קל״ד א׳ ב׳.

לפניך. אַללעז ווירד היגקניעען אונד ניעדערפֿאַללען, עוויגער, אונזער גאָטט,
אונד דיינען עהרווירדיגען נאַמען פֿערהערליכען,
יבואו. אַללעז ווירד קאָממען, דיך אַנצובעטען, הערר, אונד עהרען דיינען נאַמען.
בואו. קאָממט, לאַסט אונז אַנבעטען, ניעדערפֿאַללען אונד היגקניעען פֿאָר
דעם עוויגען, אונזערן שאָפּפֿער!
בואו. געהט איין זיינע טהאָרען מיט דאַנק, מיט לאָבגעזאַנג צו זיינען
פֿאָרהאָף, דאַנקט איהם, לאָבעט זיינען נאַמען.
הנה. בענעדייעט דעם העררן, אַללע קנעכטע דעז העררן, דיא איהר
דעז נאַכטז איין זיינעם הויזע דיענט!
שאו. ערהעבט צום היילינטהום דיא הענדע, אונד בענעדייעט דעם העררן.

וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ: ק׳ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ
מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ: ח׳ כָּל הָאָרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ וִיזַמְּרוּ לָךְ יְזַמְּרוּ
שִׁמְךָ סֶלָה: ק׳ זַמְּרוּ אֱלֹהִים זַמֵּרוּ זַמְּרוּ לְמַלְכֵּנוּ זַמֵּרוּ: ח׳ כִּי
מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל: ק׳ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ

גדול

ק׳ ברכו יי מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו׃

ק׳ ברכו יי כל־צבאיו משרתיו עשי רצונו׃

ק׳ ברכו יי כל־מעשיו בכל־מקמות ממשלתו ברכי נפשי את־יי׃

ק׳ ברכי נפשי את־יי וכל־קרבי את־שם קדשו׃

ק׳ יי אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת׃

ק׳ כי שם יי אקרא הבו גדל לאלהינו׃

מלאכיו, צבאיו, מעשיו, ק״ג, כ׳ כ״א כ״ב. ברכי, ק״ג א׳. ה׳, ק״ד א׳. כי, דברים ל״ב ג׳.

ברכו. בענעדייעט דעם הערן, איהר, זיינע ענגעל! העלדענקרעפטע, דיא איהר איהם געהארכט, פאללשטרעקקעט, וואס זיין ווארט געביעטעט!

ברכו. בענעדייעט דעם הערן, איהר, זיינע העערע, זיינע דיענער, דיא איהר זיינען ווילען טהוט!

ברכו. בענעדייעט דעם הערן, איהר, זיינע ווערקע אללע, אן אללען ארטען זיינער הערשאפט! בענעדייע, מיינע זעעלע, דעם הערן!

ברכי. מיינע זעעלע, בענעדייע דעם הערן, אונד מיין אינגערעס זיינעם היילגען נאמען.

יי. הערר, מיין גאטט, דוא ביזט זעהר הערליך! מאיעסטעט אונד סמגע דיין געוואנד.

כי. ווען איך דעס עוו׳גען נאמען רופע, ערקעננט דיא גרעסע אונזערעס גאטטעס!

גדול על כל אלהים׃ ק׳ באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יי עשנו׃ ק׳ ואנחנו ברב חסדך נבוא ביתך נשתחוה אל היכל קדשך ביראתך׃ ק׳ נשתחוה אל היכל קדשך ונודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך אמרתך׃ ק׳ יי אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת׃ ק׳ יי מלך גאות לבש לבש יי עז התאזר אף תכון תבל בל תמוט׃ ק׳ צדק ומשפט

מכון

ק׳ נבואה למשכנותיו נשתחוה להדם רגליו׃

ק׳ נשתחוה אל־היכל קדשך ונודה את־שמך על־חסדך ועל־אמתך כי־הגדלת על־כל־שמך אמרתך׃

ק׳ גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדו׃

ק׳ רוממו יי אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש הוא׃

ק׳ רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יי אלהינו׃

נבואה, תהלים קל״ב ז׳. נשתחוה, קל״ח ב׳, והוסף מל״י לל״ר. גדלו, ל״ד ד׳. רוממו ה׳ אלהינו והשתחוו להדום רגליו, רוממו ה׳ וגו׳ להר קדשו, צ״ט ה׳, ט׳.

נבואה. לאסט אונז געהן אין זיינע וואהנונג, אנבעטען דארט צו זיינער פיסע שעמעל.

נשתחוה. הינגעשטרעקקט צום טעמפעל דיינעס היילגטהומס, דאנקען וויר פיר דיינע גיטע, דיינע טרייע; דען דוא האסט דיינען רוהם, דיין ווארט איבער אללעס גראס געמאכט.

גדלו. פרייזט מיט מיר דעס עוו׳גען גרעסע! לאסט אונז צוזאממען זיינען נאמען עהרען!

רוממו. ערהעבט דען עוו׳גען, אונזערן גאטט, בעטעט אן פאר זיינער פיסע שעמעל! היילג איזט ער!

רוממו. ערהעבט דען עוו׳גען, אונזערן גאטט, פאללט הין צו זיינעם היילגען בערגע! דען אונזער גאטט, דער עוויגע, איזט היילג.

מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך׃ ק׳ נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו׃ ק׳ גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדו׃ ק׳ רוממו יי אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש הוא׃ ק׳ רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יי אלהינו׃ ק׳ מי אל כמוך נשא עון ועבר על

 פשע

ח׳ השתחוו ליי בהדרת־קדש חילו מפניו כל־הארץ:

ח׳ כל־הארץ ישתחוו לך ויזמרו־לך יזמרו שמך סלה:

ק׳ זמרו אלהים זמרו זמרו למלכנו זמרו:

ח׳ כי מלך כל־הארץ אלהים זמרו משכיל:

ח׳ ואנחנו נברך יה מעתה ועד־עולם הללויה:

ח׳ ואנחנו ברב חסדך נבוא ביתך נשתחוה אל־היכל קדשך ביראתך:

ק׳ הרנינו לאלהים עוזנו הריעו לאלהי יעקב:

השתחוו, כ״ו ט׳. כל הארץ ישתחוו לך, ס״ו ד׳. זמרו, כי מלך, מ״ז, ז׳ ח׳. ואנחנו נברך, קט״ו י״ח. ואנחנו ברוב, ה׳ ח׳, אלא שהוסב מל״י לל״ר. הרנינו פ״א ב׳.

השתחוו. בעטעט איהן אן אין פֿעזטליכעם שמוקקע! בעטעט, אַללע וועלט, פֿאָר איהם.

כל. דער גאַנצע ערדקרייז בעטעט אַן, לאָבזינגעט דיר, לאָבזינגעט דיינעם נאַמען! סלה.

זמרו. לאָבזינגעט גאָטט, לאָבזינגט! לאָבזינגעט אונזערם קאָניגע, לאָבזינגט!

כי. דען גאָטט איזט אויף דעם גאַנצען ערדרייך קאָניג. ריהרט דאַז זאַיטענשפיעל אום אונטערווייזונגסליעד!

ואנחנו. וויר פרייזען איהן, דען העררן, פֿאָן נון אַן אונד אין עוויגקייט! הללויה.

ואנחנו. וויר, דורך דיינע גראָססע גיטע, בעטרעטען אין צופֿערזיכט דיין הויז; וויר בעטען, היינגעשטרעקקט, אין גאָטטעזפֿורכט, פֿאָר'ם טעמפעל דיינער היילינקייט.

הרנינו. יובעלט גאָטט, אונזרער שטאַרקע! פֿראָהלאָקקט דעם גאָטט יעקב'ז.

פשע לשארית נחלתו ק׳ לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא: ח׳ כי מי אל מבלעדי יי ומי צור מבלעדי אלהינו: ק׳ מי כמכה באלם יי מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת

עשה

ח׳ לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו:

ק׳ צדק ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך:

ח׳ נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו:

ק׳ כי מי־אל מבלעדי יי ומי צור מבלעדי אלהינו:

ח׳ אשר מי־אל בשמים ובארץ אשר־יעשה כמעשיך וכגבורתך:

לכו, צ״ה א׳. צדק, פ״ט ט״ו. נקדמה, צ״ה ב׳. כי מי אל, שמואל ב׳, כ״ב ל״ב, ולא ידעתי למה בחרו בכתוב הזה יותר ממה שבחרו האמו׳ בתהלים י״ח ל״ב. אשר, דברים ג׳ כ״ד.

לכו. אויף, לאַססט אונז דעם עוו'גען יובעלן, פֿראָהלאָקקען אונזערם האָרט אונד רעטטער!

צדק. דיינעז טהראָנעז פֿעזטע, רעכט אונד בילליגקייט; גיט' אונד וואַהרהייט שטעהן פֿאָר דיינעם אַנטליטץ.

נקדמה. לאַססט אונז מיט דאַנקזאַגונג פֿאָר איהם ערשיינען, ביי'ם זאַיטענשפיעל איהם לויט פֿראָהלאָקקען!

כי. דען ווער איזט, אויססער דעם העררן, איין גאָטט? ווער, אָהנע אונזערן גאָטט, איין האָרט?

אשר. וואָ איזט איין גאָטטליכעז וועזען, אים היממעל אָדער אויף ערדען, דאַז זאָלכע טהאַטען אונד וואונדער טהון קאָננטע, וויא דוא?

עשה פלא: ח׳ אל נערץ בסוד קדשים רבה ונורא על כל סביביו: ק׳ כי מי בשחק יערך ליי ידמה ליי בבני אלים: ח׳ מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה ק׳ כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך: ח׳ מאין כמוך יי גדול אתה וגדול שמך בגבורה: ק׳ לך זרוע עם גבורה תעז ידך תרום ימינך: ח׳ לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד ק׳ כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל

לראש

ח׳ וְיוֹדוּ שָׁמַיִם פִּלְאֲךָ יְיָ אַף־אֱמוּנָתְךָ בִּקְהַל קְדֹשִׁים׃
ח׳ כִּי מִי בַשַּׁחַק יַעֲרֹךְ לַייָ יִדְמֶה לַייָ בִּבְנֵי אֵלִים׃
ח׳ אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד־קְדֹשִׁים רַבָּה וְנוֹרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו׃
ח׳ יְיָ אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ׃
ח׳ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד
ח׳ כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃

ויודו, כי מי, אל, ה׳ אלהי, תהלים פ״ט, ו׳ ז׳ ח׳ ט׳. לך וגו׳, דה״א כ״ט י״א.

ויודו. כון פרייזען דייכע וואונדער דיא הימעל, דייכע טריוע אין היילגער פערזאממלונג.
כי. ווער אין דען וואָלקען גלייכט דעם עוויגען? איזט אונטער דען הימעלזעהנען מאַכטען, וויא ער?
אל. גאָטט איזט האָכערהאַבען אים ראַטה דער היילגען, אַללען פורכטבאַר, דיא אום איהן זינד.
יי. עוויגער, דער וועלטען גאָטט, ווער איזט וויא דוא, מעכטיג, גאָטטעזקראַפט, דייכע וואַהרהייט אום דיך הער!?
לך. דיין, עוויגער, איזט דיא גרעססע, דיא מאַכט, דיא פראַכט, דער זיעג אונד דיא מאַיעזטעט!
כי. דיין איזט אַללעז, אים הימעל אונד אויף ערדען, דאַז רייך אונד דיא אָבערהערשאַפט איבער אַללעז!

לְרֹאשׁ׃ ח׳ בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ׃ ק׳ הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת׃ ח׳ שְׂאוּ יְדֵכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְיָ׃ ק׳ בָּרְכוּ יְיָ

מלאכיו

ח׳ כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים אֲמִתֶּךָ׃
ק׳ כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ׃
ח׳ כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
ח׳ גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ׃
ק׳ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר׃
ח׳ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
ח׳ עֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד־אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר׃

כי גדול מעל, תהלים ק״ח ה׳. כי גדול אתה, פ״ו י׳. כי גדול ה׳, צ״ו ד׳. גדול ה׳, מ״ח ב׳. גדול אדונינו, קמ״ז ה׳. כי אל גדול, צ״ה ג׳. עושה, איוב ט׳ י׳.

כי גדול. דען איבער אַללע הימעל רייכעט דייכע גיטע, דייכע טריי׳, זאָ האָך וויא וואָלקען געהן.
כי גדול. דען גראָס ביזט דוא אונד טהוזט וואונדער, דוא, גאָטט, אַללייז!
כי גדול. דען גראָס איזט גאָטט אונד האָכגעפריזען, אונד עהרפורכטזווערטה איזט ער, האָך איבער אַללע געטטערוועזען.
גדול. גראָס איזט דער העהר, אונד האָכגעריהמט זיין היילגער בערג, אונזרעז גאָטטעז שטאַדט.
גדול. גראָס איזט אונזער העהר אונד אַללגעוואַלטיג, אונאויזשפרעכליך זייכע פערנונפט.
כי. דער עוויגע איזט איין גראָססער גאָטט, איין גראָססער קעניג איבער אַללע געטטערוועזען.
עושה. זייכע גראָססען טהאַטען זינד אונערפאָרשליך, צאַהללאָז זייכע וואונדערדינגע.

מַלְאָכָיו גִּבֹּרֵי כֹחַ עֹשֵׂי דְבָרוֹ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ׃ ח׳ בָּרְכוּ יְיָ כָּל צְבָאָיו מְשָׁרְתָיו עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ׃ ק׳ בָּרְכוּ יְיָ כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל

מקומות

ח׳ אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ:
ק׳ מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר
בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא:
ח׳ מִי־אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע
לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ
ק׳ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא:
ח׳ מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה
ק׳ כִּי בְכָל־חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
מֵאֵין כָּמוֹךָ:
ח׳ מֵאֵין כָּמוֹךָ יְיָ גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה:

אין כמוך באלהים אדני, תהלים פ״ו ח׳, וכתיב נא״ר נראית מערכת אות א׳ בד״ה זה הזער לאדני. מי כמוך, שמות ט״ו י״א. מי אל וגו׳, סוף מיכה. מי לא יראך מלך הגוים, כי בכל, ירמיה י׳ ז׳. מאין כמוך, שם י׳ ו׳.

אין. אונטער געטטערוועזען איזט דיר ניעמאנד, ניכטז, העהר, דיינען טהאטען גלייך!
מי. ווער איזט אונטער דען מאכטען, א עוויגער, וויא דוא? ווער איזט פערהערליכט מיט הייליגקייט וויא דוא? פורכטבאר אים לאבע, וואונדערטהאטער!
מי. ווער איזט מאכטיג וויא דוא, דער דיא זינדען פערגיבט אונד דיא מיסטעטהאטען ערלאססט דעם איבעררעסטע זיינעס ערבטהיילס?!
לא. ער לאססט זיינען צארן ניכט עוויגליך דויערן, דען ער איזט גיטיג.
מי. ווער זאללטע דיך ניכט עהרפירכטען, קעניג אללער פאלקער? דיר אלליין געביהרט דיא עהרע.
כי. אונטער אללען וויזען דער פאלקער אונד אין אללען איהרען רייכען גיבט עס דיינעס גלייכען ניכט.
מאין. דיינעס גלייכען, העהר, גיבט עס ניכט! גראס ביזט דוא, אונד דיין נאמע בעריהמט דורך אללגעוואלט.

מִקְמוֹת מֶמְשַׁלְתּוֹ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְיָ: ח׳ בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת
יְיָ וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ: ק׳ גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד
ולגדלתו

ק׳ לְךָ זְרוֹעַ עִם־גְּבוּרָה תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינֶךָ:
ח׳ לְךָ יוֹם אַף־לְךָ לָיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ
מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ:
ק׳ לְךָ שָׁמַיִם אַף־לְךָ אָרֶץ תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ
אַתָּה יְסַדְתָּם:
ח׳ אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ קַיִץ וָחֹרֶף
אַתָּה יְצַרְתָּם:
ק׳ אַתָּה בָקַעְתָּ מַעְיָן וָנָחַל אַתָּה הוֹבַשְׁתָּ
נַהֲרוֹת אֵיתָן:

לך זרוע, תהלים פ״ט י״ד. לך יום, ע״ד י״ו. לך שמי׳, פ״ט י״ב. אתה הצבת, אתה בקעת,

---

לך. דיין איזט מאכט אונד טאפפערקייט, זיעגרייך דיינע האנד, ערהאבען דיינע רעכטע!
לך. דיין ווערק איזט טאג, אונד נאכט דיין ווערק, דוא זעטצטעסט ליכט אונד זאננע איין!
לך. דיין איזט דער היממעל, דיין דיא ערדע! דוא גרינדעטעסט דיא וועלט אונד וואס זיא פיללט.
אתה הצבת. דוא שטעללטעסט פעסט דער ערדע גרענצען, דוא ערשופעסט דירר׳ אונד פראסט!
אתה בקעת. דוא אפפנעטעסט קוועללען אונד באכע, דוא לאסטעסט עוויגע שטראמע פערזיגען.

וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: ח׳ כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא
עַל כָּל אֱלֹהִים: ק׳ גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
הַר קָדְשׁוֹ: ח׳ כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חַסְדֶּךָ וְעַד שְׁחָקִים
אֲמִתֶּךָ: ק׳ אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
כְמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶיךָ: ח׳ לְךָ יוֹם אַף לְךָ לַיְלָה אַתָּה
הֲכִינוֹתָ מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ: ק׳ לְךָ שָׁמַיִם אַף לְךָ אֶרֶץ תֵּבֵל
ומלואה

ס׳ אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי
תַנִּינִים עַל־הַמָּיִם:
ק׳ אַתָּה רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ מַאֲכָל
לְעָם לְצִיִּים:
ס׳ אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים
נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:
ק׳ אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ:
ס׳ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ:
ק׳ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל־חָי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר־אִישׁ:

אתה פוררת, אתה רצצת, תה׳ ע״ד, י״ג י״ד. אשר יחדו, נ״ה ט״ו. אשר לו, אשר בידו מחקרי ארץ, צ״ה, ד׳ ה׳. אשר בידו נפש כל חי, איוב י״ב י׳.

אתה פוררת. דורך דיינע קראפט צערטרענניסט דוא דאס מעער; דוא צערשמעטטערסט דאס הויפט דער מעערעסאונגעהייער.

אתה רצצת. דוא צערשמעטטערסט דיא קאפפע דער קראקאדיללע, גיבסט זיא צור קאסט דעם פאלקע אין דער וויסטע. — —

אשר יחדו. מיט דעם איך זיסען אומגאנג פפלעגטע. צו גאטטעס הויז אין פראהען הויפען װאללטע.

אשר לו. זיין איסט דאס מעער — ער שוף עס, דאס טראקקנע זיינער הענדע ווערק.

אשר בידו. דער ערדע שאטצע זינד אין זיינער האנד, דער בערגע גיפפעל — זיין.

אשר בידו. אין זיינער האנד זינד דיא זעעלען אללער לעבענדען אונד דער גייסט איינעס יעדען מענשען.

וּמְלֹאָהּ אַתָּה יְסַדְתָּם: ס׳ אַתָּה הִצַּבְתָּ כָּל גְּבוּלוֹת אָרֶץ קַיִץ וָחֹרֶף אַתָּה יְצַרְתָּם: ק׳ אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמָּיִם: ס׳ אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ: ק׳ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ: ס׳ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חָי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ:

הַנְּשָׁמָה לָךְ וְהַגּוּף פָּעֳלָךְ. חוּסָה עַל עֲמָלָךְ:
הַנְּשָׁמָה לָךְ וְהַגּוּף שֶׁלָּךְ. יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ:
אָתָנוּ עַל שִׁמְךָ. יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ:
בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ:
לְמַעַן־שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ כִּי רַב־הוּא:
כִּי לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:

ס׳ יְיָ אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים: ק׳ אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ:

(כ״א יי צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים. אתה הוא האלהים לבדך:)

מיוסד ע״ס א״ב.

ס׳ יְיָ אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. ק׳ בִּטִּיתָ

אתנו, עה״כ הננו אתנו לך כי אתה ה׳ אלהינו, ירמיה ג׳ כ״ב. ה׳ עשה, ירמיה י״ד ז׳. למען שמך וגו׳, תהלים כ״ה י״א, אלא שהוסב מיחיד לרבים. כי לא וגו׳, דניאל ט׳ י״ח. יי אלהי הצבאות וכו׳, בכ״י של י״א הגי׳ המגיה וכתב במקומו ה׳ צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך, ובלי ספק שזה הדין עמו ככתוב בתפלת חזקי׳ בישעיה ל״ז י״ו ובמלכים ב׳ י״ט ט״ו. בטית, אמרת ע״י בניאך (ירמיה ג׳ י״ד) שובו בנים

הנשמה. דיין איסט דיא זעעלע, אונד דער לייב דיין מייסטערווערק; זא שאנע דאך דיינער העגדע פלייס!

הנשמה. דיין איסט דיא זעעלע, אונד דער לייב דיין; וואללפאהרע אונס, עוויגער, דיינעס רוהמעס האלבען!

אתנו. מיט צופערזיכט אויף דיך, קאממען וויר צו דיר; ערהערע אונס, עוויגער, אום דיינעטוויללען,

בעבור. אום דער פערהערליכונג דיינעס נאמענס וויללען! דען אללגנעדיג אונד ערבארמונגספאלל, גאטט, איסט דיין רוהם.

למען. פערלייהע, א הערר, אונזערע מיסטהאטען, אום דיינעס נאמענס וויללען, דער אונענדליך גראס איסט.

כי. דען ניכט אויף אונזערע פראממיגקייט געשטיטצט, ווערפען וויר אונס פלעהענד פאר דיך היין, זאנדערן מיט צופערזיכט אויף דיינע גרענצענלאזע בארמהערציגקייט.

עוויגער, הערר צבאות, כרובים טהראנענדער, דוא אללייין ביזט גאטט!

עוויגער, הערר צבאות, דער דוא אויף כרובים טהראנעסט! דוא זעלבסט האסט

שובו בנים שובבים: ח׳ גשו נא אלי כדברים
ערבים· ק׳ דרשוני וחיו ימים רבים: ח׳ הלא
דבריך לעולם נצבים· ק׳ ובם אנו נשענים
ונקרבים: ח׳ זכרנו לחיים טובים· ק׳ חננו
כחסדיך המרבים: ח׳ טוב אתה לרעים
ולטובים· ק׳ ימינך פשוטה לקבל שבים: ח׳ כי
לא תחפץ במיתת חיבים· ק׳ לכן אנו
משכימים ומעריבים: ח׳ מלך מהלל במחנות
כרובים· ק׳ נקנו מחטא ומחובים: ח׳ סלח
נא כי פשעינו רבים· ק׳ ענו למען צורים
החצובים: ח׳ פתחי תשובה לכל יהו נשלבים·
ק׳ צעקותינו לפניך יהו נקשבים: ח׳ קרבנו

שובבים! גם אמרת, גשו נא אלי ודרשוני! ככתוב כה אמר ה׳ אלהי ישראל,
דרשוני וחיו! (עמוס ה׳ ד׳) הלא דבריך לעולם נצבים, שנאמר לעולם ה׳
דברך נצב (תהלים קי״ט פ״ט). צורים החצובים, רומז לאבותינו הקדושים,
עז״ה הביטו אל צור חצבתם (ישעיה נ״א א׳) וכן מי מראש צורים אראנו
(במדבר כ״ג ט׳) וע״ש פי׳ רש״י. נשלבים, י״ג משולבים, והוא לשון הדוק

געפטראכען: קעהרט צוריק, איהר אונגעהארזאמען קינדער! נאהעט
אייך מיט זאנפטעם פארטראג מיר! זעהנט אייך נאך מיר, אונד איהר
ווערדעט גליקליך לעבען! זיעהע, הערר, דיינע װארטע בעשטעהען אימערדאר;
אויף דיעזע געשטיטצט, נאהערן וויר אונז דיר. געדענקע אונזער צום גליקליכען
לעבען! זייא אונז גנעדיג, נאך דיינער אונאיבערטרעפליכען מילדע! גוטיג
ביזט דוא, דען בעזען זא וויא דען פראממען, דיינע רעכטע איזט אויסגעשטרעקקט,
דען צוריקקעהרענדען אויפצונעהמען; דען דוא ווילזט וואהרליך ניכט, דאס דיא
שולדיגען שטערבען! דארום בעטען וויר פריה אונד שפעט: האכגעריהמטער
קעניג אים כרובסהעער, רייניגע אונז פאן זינדען אונד פערברעכען! —
פערגיס, א הערר, אונזערע פרעפעלטהאטען, זיא זינד צאהלרייך! ערהערע
אונז, אונזרער פעטער האלבען, לאס ניכט דיא פפארטען דער בוסע אונז
פערגיטטערט זיין! לאס אונזער יאממערנד געבעט בייא דיר אויפנאהמע פינדען!
א דוא, דעסען שטיממע פלאממענדע בליטצע ווירפט, נאהערע אונז דיר, נים

אליך חוצב להבים· ק׳ רצנו כעולות פרים
וכשבים: ח׳ שבנו אליך נערים ושבים·
ק׳ תמוכים בטוחים על רחמיך הרבים:
ח׳ כי על רחמיך הרבים אנו בטוחים· ועל
צדקותיך אנו נשענים: ק׳ ולסליחותיך אנו
מקוים· ולישועתך אנו מצפים: ח׳ אתה הוא
יי מלך אוהב צדקות מקדם· מעביר עונות
עמו ומסיר חטאת יראיו: ק׳ כורת ברית
לראשונים· ומקים שבועה לאחרונים:
ח׳ אתה הוא שירדת בענן כבודך על הר סיני·
והראית דרכי טובך למשה עבדך: ק׳ ארחות
חסדיך גלית לו· והודעתו כי אתה אל רחום
וחנון: ח׳ ארך אפים ורב חסד ומרבה להטיב·

ע״י שליבות, כמו משולבות אשה אל אחותה (שמות כ״ו י״ז). חוצב להבים,
כענין קול ה׳ חוצב להבות אש (תהלים כ״ט ז׳) וטעמו, אתה, החוצב להבים,

---

אונז וואהלגעפעלליג אויף, וויא אפפער פאן שטיערען אונד לעממערן. וויר
קעהרען צו דיר צוריק, יינגלינגע אונד גרייזע, געשטיטצט אונד פערטרויענד
אויף דיינע גרענצענלאזע בארמהערציגקייט!
יא, דיינער גרענצענלאזע בארמהערציגקייט פערטרויען וויר, שטיטצען אונז
אויף דיינע מילדע, האפפען אויף דיינע פערגעבונג אונד הארען דיינער הילפע.
דוא, הערר, ביזט פאן עוויגקייט הער איין דיא מילדע ליעבענדער קעניג,
דער דיא זינדע זיינעס פאלקעס בעזייטיגט אונד דיא פעהלער זיינער פער-
עהרער אבווענדעט, דער בינדניס מיט דען פארפאהרען געשטיפטעט
אונד דערען נאכקאממען טרייליך דען אייד ערפילצט. דוא, דער דוא אין
דיינער מאיעסטעטסוואלקע דיך הערנאבליעסעסט אויף דען בערג סיני, אלס
דוא דיינעם דיענער משה דיא וועגע דיינער גיטע לייגטעסט, ענטדעקק-
טעסט איהם דיא פפאדע דיינער גנאדע אונד מאכטעסט איהם בעקאננט, דאס
דוא איין באַרמהערציגער, גנעדיגער גאטט ביזט, לאנגמיטהיג אונד פאן
אונענדליכער הולד. דוא לעססעסט דיינע וואהלטהאטען אין מענגע אנגעדייהען

ומנהיג את העולם כלו במדת רחמים: ק׳ וכן
כתוב. ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך
וקראתי בשם יי לפניך ח׳ וחנותי את אשר
אחן ורחמתי את אשר ארחם:

ח׳ אל ארך אפים אתה. ובעל הרחמים
נקראת. ק׳ ודרך תשובה הורית: ח׳ גדלת
רחמיך וחסדיך. ק׳ תזכר היום ובכל יום לזרע
ידידיך: ח׳ תפן אלינו ברחמים. כי אתה הוא
בעל הרחמים. ק׳ בתחנון ובתפלה פניך
נקדם. כהודעת לענו מקדם: ח׳ מחרון אפך
שוב. כמו בתורתך כתוב. ק׳ ובצל כנפיך

קרבנו אליך! וכן כתוב ויאמר וגו׳, שמות ל״ג י״ט. כהודעת לענו, כמו שהודעת למשה רבינו מקדם, שאפלך בתחנון ובתפלה; כמו שאמרו רבותינו ז״ל על ועתה הניחה לי (שמות ל״ב י׳) פתח לו פתח והודיע לו שהדבר תלוי בתפלה מיד ויחל משה. מחרון אפך שוב, כמו שכתוב בתורתך: שוב מחרון אפך (שם ל״ב י״ב). ובצל כנפיך נחסה ונתלונן כיום וירד וגו׳ וכתיב שם ושכתי כפי

אונד רעגיערזט דיא גאנצע וועלט דורך בארמהערציגקייט. זא שטעהט עז געשריעבען: „ער שפראך: „איך וויל אללע מיינע גיטע אן דיר פאר־איבערציעהען לאססען אונד מיט דעם נאמען דעס עוויגען פאר דיר אויז־רופען, וויא איך געוואגען בין, ווען איך געוואגען בין, אונד מיך ער־בארמע, דעססען איך מיך ערבארמע.״״ *)

אללמאכטיגער, דוא ביזט לאנגמיטהיג! דיך נעננט מאן הערררן דער בארמהערציגקייט; דוא זעלבזט האזט דיא וועגע צור בעקעהרונג אנגע־וויעזען. אָ, געדענקע הייטע אונד אללע טאגע דער נאכקאממענשאפט דיינער ליעבלינגע דיינע אונבעגרענצטע גנאדע אונד בארמהערציגקייט! וועגדע דיך מיט ערבארמען צו אונז; דוא ביזט יא דער הערר דער בארמהערציגקייט! מיט ביטטען אונד פלעהען קאממען וויר פאר דיך, נאך יענער ארט, וויא דוא דעם זאנפטמיטהיגען (משה) קונד געמאכט. לאס אב פאן דיינעם ענטבראננטען צארן, וויא דוא אין דיינער תורה פערשפראכען. לאס אונז

*) שמות קאפיטעל ל״ג פ׳ י״ט.

נחסה ונתלונן. כיום וירד יי בענן: ח׳ תעבר על
פשע ותמחה אשם. ק׳ כיום ויתיצב עמו שם:
ח׳ תאזין שועתנו ותקשיב מנו מאמר. ק׳ כיום
ויקרא בשם יי ושם נאמר:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת:

עליך עד עברי. תעבור על פשע וכו׳ כיום ויתיצב וכו׳ שנמחל להם במעמד ההוא עון העגל שעשו לאשמה בו. תאזין שועתנו וכו׳, כמו שהאזנת שם לתפלת משה, גם הקשבת מאמרו שאמר: הראני נא את כבודך ויאמר לו השם: הנה מקום אתי וגו׳ וראית את אחורי וגו׳ ויקרא בשם ה׳ (שמות ל״ד ה׳). ודע שבעל הטעמים הטעים מלת בשם בטפחא להפרידו מן השם ולהורות שהשם הוא הקורא בשם, לכן יש להפסיק קצת בין מלת בשם למלת ה׳ ורוב ההמון טועים בזה. ויעבור ה׳ על פניו ויקרא ה׳ ה׳ וגו׳, בענין י״ג מדות יש מחלוקת בין הראשוני׳, יש, הם הגאונים, שאמרו כי השם הראשון איננו מדה כי הוא הקורא והשני הוא תחלת המדות, וחכמי צרפת אמרו כי ה׳ ה׳ הם שתי מדות ומביאין ראיות לדבריהם, וכן דעת הראב״ע וכבר נהגו בכל גלות ישראל שהחזן אומר ויעבור ה׳ על פניו ויקרא והקהל מתחיל ה׳ ה׳ אל רחום וגו׳, ולפי דברי הגאונים הי׳ לו לחזן לומר ויקרא ה׳, ולקהל ראוי להתחיל ה׳ אל רחום וחנון, והנה לך פרושם לדעת החכם ראב״ע ורלב״ג: ה׳ ה׳, ה׳ הוא ה׳, ר״ל שהוא נמצא תמיד על ענין אחד כטעם אהי׳ אשר אהי׳, והוא אל ר״ל שהוא מנהיג הנמצאות בזה האופן אשר הם נמצאות בו ומאתו כל מה שנמצא בהם, והוא רחום ר״ל שהוא אוהב אותם ומרחם עליהם לשמרם מהפסדם בתכלית מה שאפשר, והוא חנון ר״ל שהוא חונן לנמצאים ונותן להן השלמות בהדרגה עד שיעתקו מהמציאות החסר אל המציאות השלם, ונותן לקצת הנמצאים קצת ענייני׳ על דרך החנינה והם הדברים שאינם הכרחיים במציאות שהם בהם על צד היותר טוב, והוא ארך אפים ר״ל שהרע אשר יקרה לנמצאים מפני זאת ההנהגה שיסד אותה השם יתעלה לא יהיה כ״א לעתים רחוקים ועל המעט כי הוא בלתי מכוון לעצמו אלא מצד שהוא טוב כמו הענין בתוכחות אשר יהיה ע״ד ה[...]חה הפרטית, והוא רב חסד לאוהביו להשגיח בהם בנתינת הטובות ולשמרם מהרע [...]כון שיקרה להם מצד המערכת, והוא רב אמת ר״ל לתת לזרע אוהביו מה

אונטער דיינער פליגעל שאטטען שוטז אונד שירם פינדען, גלייכוויא אן יענעם טאגע, ווא דוא, עוויגער, דיך אין איינער וואלקע הערנאבגעלאססען. געה׳ דאך איבער אונזרע פרעפעלטהאטען היכוועג אונד לאשע פערשולדונגען אויז, וויא אן יענעם טאגע, ווא דוא דיך צו איהם (משה) היגגעשטעללט. נים אונזער פלעהען זא אויך אונד לאס אונזערן פארטראג זא פאר דיך גע־לאנגען, וויא דוא אן יענעם טאגע געטהאן, ווא עז הייסט: ויקרא בשם ה׳. פערנער הייסט עז דארט: „דיא ערשיינונג דעז עוויגען לאג אן משה פאר־איבער אונד ריעף: „דער עוויגע איזט אונפעראנדערליך דאז עוויגע וועזען, איין אללמאכטיגער גאטט, אללבארמהערציג אונד אללגנאדיג, לאנגמיטהיג, פאן

נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ:

כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלֵנוּ תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ בְּשַׁוְּעֵנוּ אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאֵנוּ יָדֵינוּ אֶל דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים

וברצון

אין ספר״ם אונד אין פיוטן קהלו׳ זאגט אמן:

אִם עֲוֺנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ כִּי רַב הוּא: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ תְּחַיֵּנוּ בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשֵׁנוּ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ: לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ

הוא

שהם ראויים לו מהטובות והשמירה מהרעות בעבור ההשגחה הפרטית שהיתה דבקה באבותיה׳, כמו שאמר: תתן אמת ליעקב חסד לאברה׳ אשר נשבעת וגו׳ (מיכה ז׳ כ׳) ר״ל כי מה שנשבע מירושת הארץ שהי׳ חסד לאברהם הוא אמת לזרע ישראל שראוי שתתקיים להם זה מצד השגחתו שהיתה דבקה על האב הנבחר שהתחייב ממנו זה היעוד על צד החסד, והוא נוצר חסד לאלפים, ר״ל שמה שהשפיע מהטובות לדבקים בו, הוא נותן לזרעם זמן ארוך מאד, והוא נשא עון למי שישוב אליו ויסור ממנו הרע שהי׳ ראוי שיפול עליו ע״ד התוכחה שכבר השתנה המקבל מרשע אל צדיק, וכן הוא נושא פשע ונושא חטאה לשבים ועוזבים דרכיהם הרעים, והעון הוא הנעשה במזיד, ופשע הוא הנעשה ע״ד מרד, והוא קשה מעון, וחטאה כוללת כל מחשבה, וכל שגגה במעשה, ונקה, גם הוא מדה, כמו שפי׳ הרמב״ן, ונקה לא ינקה ופוקד עון אבות על בנים הוא פירוש לנשיאות ויקרא מדה כי ינקה אותו בפקידה הזאת, ומפני כי הנשיאו׳ איננו שוה בעון ופשע וחטאה, אבל בכל אחד ענין מיוחד לו יקרא בכל אחד מדה אחת. אדני, תהלים ק״ל ב׳. שמע קול, כ״ח ב׳. שמע, איננו מן הכתובים.

אונענדליכער הולד אונד טריי, דער זיינע הולד דעם טויזענדסטען געשלעכט נאך אויפבעהאלט, דער מיסעטהאט, אבפאלל אונד זינדע פערגיבט אונד ערלאסט. פערגיב אונזערע מיסעטהאט אונד זינדע אונד נימם אונז צו דיינעם אייגענטהום אן! פערגיב אונז, פאטער, וויר האבען געזינדיגט! פערצייהע אונז, קאניג, וויר האבען געפרעפעלט! דוא ביזט יא איין גוטיגער, פערגעבענדער גאטט אונד פאלל גראסער הולדע אללען, דיא דיך אנרופען.

אך הערר, ערהערע אונזרע שטיממע! לאס דיינע אהרען מערקען אויף אונזער אינבריינסטיג פלעהען! פערנימם אונזער פלעהען, ווען וויר צו דיר שרייען, צו דיינעם היילינגען כארע אונזרע הענדע אויפהעבען! הערע אונזרע שטיממע, עוויגער, אונזער

וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: שְׁמַע יְיָ קוֹלֵנוּ נִקְרָא וְחָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ בֹּקֶר נַעֲרָךְ לְךָ וּנְצַפֶּה: כִּי שֹׁמֵעַ אֶל אֶבְיוֹנִים יְיָ וְאֶת אֲסִירָיו לֹא בָזָה: כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ אֵלָיו שָׁמֵעַ: לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

כי

הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד: לַאדֹנָי אֱלֹהֵינוּ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת כִּי מָרַדְנוּ בּוֹ: וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר חָטְאוּ לָךְ וּלְכָל פִּשְׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בָךְ וּנְתַתָּם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שׁוֹבֵיהֶם וְרִחֲמוּם: וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְשָׁמַעְתָּ וְסָלַחְתָּ: סְלַח נָא לַעֲוֺן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה. וְשָׁם נֶאֱמַר, וַיֹּאמֶר יְהוָֹה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ: הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ:

כי

שמע ה׳, כ״ז ז׳. ה׳ בקר, כ׳ ד׳. כי, ס״ט ל״ד. כי לא, כ״ב כ״ה. לה׳, ג׳ ט׳. ה׳ צבאות, מ״ו ח׳. אשרי, פ״ד י״ג. ה׳ הושיעה, כ׳ י׳.

גאטט, אונד נימם מיט ערבארמען אונד וואהלגעפאללען אונזרע געבעטע אויף. הערע, עוויגער, ווען אונזרע שטיממע רופט! בעגנאדיגע אונד ערהערע אונז! עוויגער, פריה וואללטעזט דוא אונז הערען, פריה פערפיגען וויר אונז צו דיר, אונד האררען! דען דער עוויגע ערהערט דיא ארמען, פערשמאהט ניכט, ווען ער פעססלן לעסט. ער פעראכטעט ניכט, פערשמאהט דעז ארמען עלענד ניכט, פערבירגט איהם זיין אנטליטץ ניכט אונד הערט, ווען ער צו איהם שרייט.

הילפע פינדעט מאן בייא דעם עוויגען. דיינען זעגען איבער דיין פאלק! סלה. דער הערר צבאות איזט מיט אונז, יעקב׳ז גאטט איזט אונזרע פעזטע! סלה. עוויגער, צבאות, הייל דעם מענשען, דער דיר פערטרויט! עוויגער, פערלייה׳ אונז זיעג! דער קאניג ערהערע, ווען וויר פלעהען!

כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ׃

מיוסד ע"ס א"ב. אלהינו ואלהי אבותינו.

ח' סְלַח נָא אֲשָׁמוֹת וּפְשָׁעֵי לְאֻמֶּךָ׃
ק' לַעֲוֹן בָּנֶיךָ כַּל יֶחֱרֶה זַעְמֶךָ׃
ח' סְלַח נָא גְּעוּלִים וִיחִיוּ מִמְּקוֹר עִמֶּךָ׃
ק' לַעֲוֹן דְּגָלֶיךָ שָׂא וְתִנָּחֵם כִּנְאֻמֶךָ׃
ח' סְלַח נָא הַכֹּל מוֹדִים וְעוֹזְבִים כְּרִשׁוּמֶךָ׃
ק' לַעֲוֹן וָפֶשַׁע מְחַל לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים וגו' עד ועל עמך, פסוק הוא בדניאל ט' י"ח. סלח. געולים, לשון תעוב והוא כנוי לעוונות. ויחיו ממקור עמך, ממקור חיים שעמך והיינו חיי העולם הבא בלא הפסק כדכתיב כי עמך מקור חיים (תהלים ל"ו י'). דגליך, ישראל, דגלים שלך. ותנחם כנאמך, כדכתיב וינחם ה' על הרעה וגו' (שמות ל"ב י"ד) וכתיב ויאמר ה' סלחתי כדבריך (במדבר י"ד כ'). הכל מודים וכו', ישראל שמודים על כל עוונותיהם ועוזבים אותם, לכן סלח

דען ניכט אויף אונזערע פֿראָממיגקייט געשטיטצט, ליעגען וויר מיט אונזערן פֿלעהען דיר אַן, זאָנדערן אויף דיינע גרענצענלאָזע באַרמהערציגקייט. הערר, ערהאָרע! הערר, פֿערצייהע! הערר, פֿערנים, וויללפֿאַהרע, זאָגערע ניכט! אום דיינעטוויללען, מיין גאָטט! דען נאַך דיינעם נאַמען ווירד דיינע שטאַדט אונד דיין פֿאָלק גענאַננט!

ח' אָ, פֿערגיב דאַז פֿערשולדען אונד דיא פֿרעפֿעל דיינעז פֿאָלקעז!

ק' לאַס דיינען צאָרן ניכט ענטברעננען וועגען פֿערברעכען דיינער קינדער!

אָ, פֿערגיב איהנען איהרע אויספֿאָלליגען האַנדלונגען, ערהאַלטע זיא דורך דיא אורקווועללע דיינער גיטע! פֿערצייהע דיא אויסערוויהלטען דערער, דיא דיינער פֿאַהנע געשוואָרען, אונד זייא בעזאַנפֿטיגט, וויא דוא פֿערהייסען.

אָ, פֿערגיב איהנען, דיא איהרע שולד בעקעננען אונד פֿערלאַסען, זאָוויא דוא פֿאָרגעשריעבען*). פֿערצייהע אויסעראַכט אונד אַבפֿאַלל, אום דיינעז נאַמענז ווילען!

*) זאָ הייסט עז אין משלי כ"ח פסוק י"ג: „ווער זיינע זינדע בעקעננט אונד פֿערלאָסט, ווירד בעגנאַדיגט."

ח' סְלַח נָא זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת לִבְרוּאֵי לְשִׁמֶךָ׃
ק' לַעֲוֹן חַטָּאֵימוֹ חַטֵּא כְּנִדְבַת גִּשְׁמֶךָ׃
ח' סְלַח נָא טֶפֶשׂ טִפְּלוּת רִשְׁעֵי עַמֶּךָ׃
ק' לַעֲוֹן יְדִידֶיךָ יְבֻקַּשׁ וְאֵינֶנּוּ כִּנְאֻמֶךָ׃
ח' סְלַח נָא כַּחַשׁ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְעֻמֶּךָ׃
ק' לַעֲוֹן לְקוּחֶיךָ כַּפֵּר בְּטוּב טַעְמֶךָ׃
ח' סְלַח נָא מְרִי מְיַחֲלֶיךָ וּמְיַחֲדֶיךָ בְּעוֹלָמֶךָ׃
ק' לַעֲוֹן נִדָּחִים מְחֵה וּבְנֵה אוּלָמֶךָ׃

להם כמו שרשמת וכתבת, ומודה ועוזב ירוחם (משלי כ"ח י"ג). לברואי לשמך, לישראל שבראת לשמך שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו (ישעיה מ"ג ז'). חטאימו חטא, חטאיהם טהר בגשם נדבות שלך, והוא ע"ש גשם נדבות תניף אלהים (תהלים ס"ח י') וע"ש וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם (יחזקאל ל"ו כ"ה). טפש טפלות וכו', השטות והטפשות שנטפל ברשעי אומך, והיינו העוונות, כי אין אדם חוטא אא"כ נכנס בו רוח שטות כמו שאמרו רבותינו ז"ל. ואיננו כנאמך, ככתוב בימים ההם ובעת ההיא נאם ה' יבוקש את עון ישראל ואיננו (יחזקאל כ' כ'). כחש, ל' הכחשה וכפירה הוא והוא תאר לעוונות ופשעים, וטעמו, סלח נא לעוונות של כורעים ומשתחווים לעומך היינו ישראל. לעון לקוחיך, לעון ישראל שלקחת לך לעם כדכתיב, ואתכם לקח ה' ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה (דברים ד' כ'). מרי, כמו לאות לבני מרי (במדבר י"ז כ"ה), ושעורו, סלח המרי של מיחליך ומיחדיך, והיינו ישראל. נדחים, נדחי ישראל.

אָ, פֿערגיב פֿרעפֿעל אונד פֿערגעהונגען, דיא דוא צו דיינעם רוהמע ערשאַפֿפֿען! ענטזינדיגע אונד ערקוויקקע זיא מיט דעם רעגען דיינער מילדע!

אָ, פֿערגיב דיא טהאָרהייטען ¹), דיא אויף דען גאָטטלאָזען דיינעז פֿאָלקעז האַפֿטען, לאַס דיא אויסערוועהלטען דיינער ליעבלינגע געזוכט, אַבער ניכט געפֿונדען ווערדען — וויא דוא צוגעזיכערט ²).

אָ, פֿערגיב דען אונגלויבען דערער, דיא פֿאָר דיך היננקניעען אונד אַנבעטען! פֿערזאָהנע דיא אויסערוועהלטען דיינער אַנגעהאָריגען, נאַך דיינער מילדען ווייזע!

אָ, פֿערגיב דען אונגעהאָרזאַם דערער, דיא אויף דיך האַררען אונד דיינע איינהייט דער וועלט פֿערקינדען! פֿערזאַם דיא אויסערוועהלטען דיינער פֿערשטרייטען, אונד בויע דיינע רעזידענץ וויעדער אויף!

¹) זינדען, דיא אויף טהאָריכטען בעגריפֿפֿען אונד פֿאַלשען גרונדזעטצען בערוהען.
²) דורך דען נביא ירמיה קאַפּיטעל 50 פ' 2.

י׳ סְלַח נָא סִלּוּפָם וְגוֹנְנֵם בְּסֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ·

י׳ לַעֲוֹן עֲבָדֶיךָ עֲלֵם וּכְבוֹשׁ בְּעִלּוּמֶךָ׃

י׳ סְלַח נָא· פֶּן יֵעָנְשׁוּ מִמְּרוֹמֶךָ·

י׳ לַעֲוֹן צֹאנְךָ שְׁכַח וְהִיא תְּהִלָּתְךָ וְרוֹמְמֶךָ׃

י׳ סְלַח נָא קְלוֹנָם וַחֲמוֹל עֲלֵימוֹ מִמְּרוֹמֶךָ׃

י׳ לַעֲוֹן רְחוּמֶיךָ תִּשָּׂא מִלְּצוּדָם בְּחֶרְמֶךָ׃

י׳ סְלַח נָא שֶׁמֶץ תַּעְתּוּעַ תִּעוּב רְחוּמֶךָ·

ק״י לַעֲוֹן תְּמִימֶיךָ הַעֲבֵר כְּגוֹדֶל רַחֲמֶיךָ׃

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים· מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ· מַעֲבִיר רִאשׁוֹן· מַרְבֶּה מְחִילָה

סלופם, עותתם וקלקולם. עלם, לשון העלמה. וכבוש, ל׳ יכבוש עוונותינו (מיכה ז׳ י״ט). בעלומך, בסתרך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו. קלונם, חרפתם, וכל עון הוא קלון לעושהו. רחומיך, אוהביך. מלצודם בחרמך, מלכוד אותם במצודך, והה׳ קמוץ כדין, וחרם הוא מצודה ורשת כדכתיב מצודים וחרמים (קהלת ז׳ כ״ו). שמץ, ל׳ לשמצה בקמיהם (שמות ל״ב כ״ה) והוא פגם ודופי. תעתוע, ל׳ מעשה תעתועים (ירמיה י׳ ט״ו) לכן הה׳ צ״ל פתוח, ותעוב ל׳ תועבה ושלשתם כנויים לחטא ועון; ונראה שמלת שמץ סמוך וטעמו שמץ תעתוע אשר הוא תעוב לרחומיך כי הוא מתעב אותם. תמימיך, ישראל.

מעביר ראשון, כמו שאמרו ז״ל במס׳ ר״ה דף י״ז א׳, תנא דבי ר׳ ישמעאל, מעביר ראשון ראשון וכך היא המדה, ופירש״י עון שבראשונים הבאים לתתו בכף מאזנים מעבירו ושומטו, ואם היו מחצה על מחצה כיון שחסר אחד

אָ, פֿערגיב דיא פֿערקעהרטען האַנדלונגען דיינעס פֿאָלקעס אונד נימם זיא אין שוטץ אונטער דיינער פֿריעדליכען היטטע! פֿערהיימליכע דיא מיסעטהאַטען דיינער קנעכטע אונד בירג זיא אין דיינער העהלע!

אָ, פֿערגיב איהנען, דאַס זיא ניכט טרעפֿפֿע דיא איבער זיא פֿערהאָנגטע שטראָפֿע! פֿערגיס דיינער לאָממער מיסעטהאַטען, עס גערייכט דיר צו רוהם אונד פרייס!

אָ, פֿערגיב איהרע שאַנדטהאַטען! ערבאַרמע דיך איהרער אויס דיינען האָהען! פֿערצייהע דיא מיסעטהאַטען דיינער געליעבטען, דאַמיט זיא זיך אין דעם אויסגעברייטעטען נעטצע ניכט פֿערשלינגען!

אָ, פֿערגיב דען שאַנדפֿלעקקען, דער דיינע ליעבלינגע שאַנדעט! בעזייטיגע דיא מיסעטהאַטען דיינער פֿראָממען, נאַך דער גראָססע דיינער באַרמהערציגקייט!

אל. אַללמאַכטיגער קאָניג, דער אויף דעם טהראָן דער באַרמהערציגקייט זיטצט, הולדרייך רעגיערט, דיא מיסעטהאַטען זיינעס פֿאָלקעס פֿערצייהט אונד איהרע

לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים· עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וָרוּחַ· לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל· אֵל הוֹרֵיתָ לָּנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת) שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה· זְכָר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה· כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃

וַיַּעֲבֹר יְהוָה׀ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה׃ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃

שהם יכריעו הזכיות, וכך היא המדה, המנהג. לְחַטָּאִים, כן הגירסא בכל כ״י ודפוסים ישנים וכן עקר כי הוא שם תואר אל החוטאים כחברו לפושעים, ואם תנקד הח׳ בחטף יהיה שם דבר אל החטאים עצמם וזה הפך המכוון ממנו. אל הורית לנו וכו׳, גם זה מבואר שם במס׳ ר״ה דף י״ז ב׳, ויעבור ה׳ על פניו ויקרא, א״ר יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקב״ה כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה ואמר לו כל זמן שישראל חוטאין לפני יעשו לפני כסדר הזה ואני אמחול להם עוונם. ה׳ ה׳, אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת, אמר רבי יהודה ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם שנא׳ הנה אנכי כורת ברית וגו׳ עכ״ל; וזה זכר לנו ברית שלש עשרה. לענו, למשה רבינו. ודע כי בכ״י קלוניא ישן כוזן כתיב, הורית לנו לומר מדות שלש עשרה וכן מסתבר. ויקרא בשם ה׳ ויעבור וגו׳, מבואר מענינם לעיל דף ל״א.

פֿערגעהונגען אַללמאַכהליג הינוועגשאַפֿפֿט, דער פֿערלייהונג דען זינדערן אונד פֿערגעבונג דען פֿרעפֿלערן אין מענגע פֿערלייהט, דער מילד מיסט געגען אַללעס פֿלייש אונד אַללע וועזען — דוא פֿערגילטסט איהנען ניכט נאַך איהרער באָסהייט — אָ אַללמאַכטיגער, דוא זעלבסט האַסט אונס געלעהרט, דיך מיט דיינען דרייצעהן מדות אַנצורופֿען! זאָ געדענקע אונס דען הייטע דעס בונדעס דער דרייצעהן, דיא דוא איינסט דעם זאַנפֿטמיטהיגען (משה) בעקאַננט געמאַכט, וויא געשריבען שטעהט: „דער עוויגע ליעס זיך אין איינער וואָלקע הערנאַב, שטעללטע זיך צו איהם היען אונד ריעף מיט נאַמען" — נאַמליך, דיא ערשיינונג דעס עוויגען נאַך מאָ משה פֿאָרריבער אונד ריעף: „דער עוויגע איסט אונפֿעראַנדערליך דאַס עוויגע וועזען, איין אַללמאַכטיגער גאָטט, אַללבאַרמהערציג אונד אַללגנאַדיג, לאַנגמיטהיג, פֿאָן אונענדליכער הולד אונד טרייע, דער זיינע הולד דעם טויזענדסטען געשלעכטע נאַך אויפֿבעהאַלט, דער מיסעטהאַט, אַבפֿאַלל אונד זינדע פֿערגיבט אונד ערלאַססט."
פֿערגיב אונזערע מיסעטהאַט אונד זינדע אונד נימם אונס צו דיינעם איי-

סלח לנו אבינו כי חטאנו· מחל לנו מלכנו כי פשענו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

למען שמך יי וסלחת לעוננו כי רב הוא: כי עמך הסליחה למען תורא: לא כחטאינו תעשה לנו ולא כעונותינו תגמול עלינו: למען שמך יי תחיינו בצדקתך תוציא מצרה נפשנו: למען דעת כל עמי הארץ כי יי הוא האלהים אין עוד: למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו: ויהי יי משגב לדך משגב לעתות בצרה:

בספר״מ ובקצת קהלות אומרים זה.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: ידענו כי אין בנו מעשים צדקה עשה עמנו למען שמך: ידענו כי חטאנו ואין מי יעמוד בעדנו שמך הגדול יעמד לנו בעת צרה: לך לבדך חטאנו והרע בעיניך עשינו: קרוב יי לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע: שמעה יי צדק הקשיבה רנתנו האזינה תפלתנו בלא שפתי מרמה:

ליי הישועה על עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם

למען שמך, תהלים כ״ה י״א. כי עמך, ק״ל ד׳. לא כחטאינו, ק״ג י׳ והוסב מעבר לעתיד. למען, קמ״ג י״א. למען דעת, מ״א ח׳ ס׳. למען, תהלים ס׳ ז׳. ויהי, ט׳ י׳.

געכטהוס אַן! פֿערגיב אונז, פֿאַטער, וויר האַבען געזינדיגט! פֿערצייהע אונז, קעניג, וויר האַבען געפֿרעפֿעלט! דאַ ביזט יאַ איין אַללגיטיגער, פֿערגעבענדער גאָטט אונד פֿאָן גראָססער מילדע אַללען, דיא דיך אַנרופֿען. פֿערצייהע, הערר, אונזערע מיססעטהאַטען, אום דיינעס נאַמענס וויללען, דער אונענדליך גראָס איזט. פֿערגעבונג שטעהט בייא דיר נור, אויף דאַס מאַן דיך עהרפֿירכטע. בעגעגנע אונז ניכט נאַך, וויא עס אונזערע זינדען פֿערדיענטען; פֿערגילט אונז ניכט נאַך אונזערן מיססעטהאַטען! אום דיינעס נאַמענס וויללען, הערר, ערקוויקקע אונז! דיינע גערעכטיגקייט בעפֿרייע אונז אויז דער נאָטה, דאַמיט אַללע פֿעלקער דער ערדע איננע ווערדען, דאַס דער עוויגע, ער אַללײן גאָטט איזט, אונד אָהנע איהן קיינער. אויף דאַס גערעטטעט ווערדען דיינע ליעבען, זאָ לאַס דיינע רעכטע העלפֿען, אַנטוואָרטע אונז! דער הערר ווירד צופֿלוכט דען בעדרענגטען זיין, צופֿלוכט אין דען טריבזאַלען צייטען. (הילפֿע א״ז״ו, וויא אָבען דף ל״ב.)

בוטח בך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך· כי על רחמיך הרבים· אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי· כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

אלהינו ואלהי אבותינו.

עקדה. מיוסד ע״פ תשר״ק כפול מרנינו בנימין בעל שם.

י׳ תמת צורים וחסדם· תזכור לניני מולדם·

ק׳ שבתם בגיא מפחידם· שפוטים ברוע מעבדם: י׳ רשע אם סרח· רדותם בכבד טרח· ק׳ קיום ברית אזרח· קול קורא בעדם יצרח: י׳ ציצו להעלות כפקד· צווי עשות שקד· ק׳ פעל מזבח ושם תוקד· פרי בטנו כבש עקד: י׳ עלצו שניהם באמנך· עוקד ועקוד עשות רצונך: ק׳ סח בן להורו כפות

תומת צורים, תמימות האבות. בגיא מפחידם, בארץ המפחדת ומבהלת אותם. מעבדם, מעשיהם כמו יכיר מעבדיהם (איוב ל״ד כ״ה). רשע, כ״כ בכ״י ודפוסים ישנים ונכון הוא, וטעמו אם סרח רשעתם עד שנתחייבו לרדות אותם בכובד טורח. קיום ברית אזרח, הוא אברהם. קול קורא וכו׳. ציצו, צאצאי מעיו והיינו בנו יצחק. להעלות כפוקד, כאשר פוקד להעלותו, אז שקד ומהר לעשות הציווי, ופעל מזבח וכו׳. עלצו, שמחו. באמנך, באומן ואמונה שלך. סח, ל׳ שיח ודבור ונכתב בס׳ ובש. להורו, לאביו. כפות, קשור.

תומת צורים. אַכטעט דאַ דיא אונשולד אונד דיא פֿראָממיגקייט דער אורפֿאַטער איהרען נאַכקאָממלינגען געדענקען! אַך, זיא זינד נון האַרט דורך שלאַכטען אין פֿיינדליכען טהעלערן פֿיר איהרע איבלען האַנדלונגען בעשטראַפֿט! זעלבסט דעם גאָטטלאָזען זינד יענע שווערען ליידען גענוגזאַמע ציכטיגונג זיינער פֿערברעכען. דאַס פֿעסטע בינדניס דעס ערצפֿאַטערס (אַבֿרהם) ערהעבט לויט זיינע שטיממע אונד ביטטעט פֿיר דעססען נאַכקאָממלינגע. — קוים וואַרד איהם דער בעפֿעהל ערטהיילט, זיינע שפּראָססע צום אָפּפֿער דאַרצובריננגען, שאָן וואַרד ער פֿאָללצאָגען; שנעלל וואַר דער אַלטאַר ערריכטעט, דיא פֿלאַממע לאָדערטע, אונד וויא איין לאַממלעין לאַג זיינע ליעבעספֿרוכט געבונדען דאַ — זאָ דער בינדער, זאָ דער געבונדענע, ביידע פֿערטרויענד אויף דיך, ערפֿיללטען פֿריידיג דיינען וויללען.

אַבָּא לִבְנֶךָ׃ סַלֵּף פֶּן יֶאֱרַע וְיִפָּסֵל קָרְבָּנֶךָ׃
ח׳ נְתָנוֹ עַל הַמַּעֲרֶכֶת׃ נָטַל בְּיָדוֹ הַמִּתְהַפֶּכֶת׃
ז׳ מִמָּרוֹם לוּלֵי הִקְשִׁיב סֶכֶת׃ מַהֵר לְשָׁחֲטוֹ
וְלֹא אָט מִמְּלָאכֶת׃ ח׳ לַשָּׁם שְׁנֵיהֶם בְּעוֹדָם׃
לָמוֹ נִשְׁבַּעְתָּ בְּמַעֲמָדָם׃ ק׳ כָּעֵת בְּנֵיהֶם
יְקַלְקְלוּ מַעְבָּדָם׃ כְּפִיפַת רַךְ יִזָּכֵר לָמוֹ
לְסַעֲדָם׃ ח׳ יָהּ רְאֵה וְהַבִּיטָה׃ יַד בְּנֵיהֶם כִּי
לִמְאֹד מָטָה׃ ק׳ טְרוּדִים תַּחַת עֹל מוּטָה׃
טוֹרְדֵיהֶם נָמוּ אֵין עוֹד לָמוֹ פְּלֵטָה׃ ח׳ חַי רוֹכֵב
שִׁבְעָה׃ חֹק זְכוֹר וּבְרִית שְׁבוּעָה׃ ק׳ זָרֵז קֵץ
וְחִישׁ יְשׁוּעָה׃ זָרִים כִּי אָמְרוּ אֵין עוֹד לָמוֹ יְשׁוּעָה׃
ח׳ וְאִם חוֹבוֹת עָצְמוּ׃ וּפְשָׁעִים הֶעֱצָמוּ׃ ק׳ הֲמוֹן

סכת, ל׳ שמיעה מן הסכת ושמע ישראל (דברים כ״ו). ולא אט, ולא נתעצל. כפיפת רך, כפיפת הנער יצחק. למו, אמרו. חי, תאר לאל ית׳. רוכב שבעה, כמעט רוכב שמים (דברים ל״ג כ״ו), ואמר שבעה במקום שמים, מטעם רז״ל שאמרו (חגיג׳ דף י״ב), ז׳ רקיעים הם. חוק זכור וכו׳, זכור החוק וברית השבועה שנשבעת לאברהם שם

בינדע, פֿאַטער! — זאָ טפּראַך דער ערלייגטע לאָן ערלייגער — בינדע דיינע
זאָהן פֿעזט, דאַמיט ניכט: ווידריגע: זיך ערהייבע חונד דיין אָפּפֿער
ענטווייהע! נון טטרעקקטע ער איהן אויף דען טראַגען הין, ערגריף דאַז
בלאַנקע טווערט — וואָרע ניכט דיא היממעל:טטיממע פּלאָטצליך ערטאַללען,
זאָ ווירדע דער זאָהן פֿאָן פֿאַטער האַבע לוידערן געטלאַכטעט וואָרדען זיין!
נאָך וואַרען ביידע אָן איהרער טטעללע, אַלז: דוח, הערר, איהנען לוגע=
טוואָרען, דיעזע: נאָרטוליכע דולדען איהרען זאָהנען איינזט לו געדענקען
חונד איהנען, ווען זיא חויך איהרע פּפּליכט פֿערלעטלען מאָכטען, דעננאָך
בייאלוטטעהען. זאָ זיעהע דען, עוויגער, טויע דיא קראַפֿט איהרער
קינדער, וויא זעהר זיא דאַהינגעזונקען! געבייגט חונטער דאַז לאַסטיגע
יאָך, רופֿען פֿראָהלאָקקענד איהרע חונטערדריקקער: „פֿיר זיא איזט קיינע
[illegible] מעהר!“ — חונד זינד חויך חונזערע טוואָרען פֿיעל, חונזערע [illegible] דיין חיגנערעז פֿיר חונז רעגע

מֵעֶיךָ עָלֵינוּ יֶהֱמוּ׃ הֵן רַחֲמֶיךָ אוֹתָנוּ יְקַדְּמוּ׃
ח׳ דָּרְשֵׁנוּ נָא וּפָקְדֵנוּ מִשְּׁמֵי שַׁחַק׃ דִּקְדּוּקֵי
עֲנִיּוּת הָסֵר מֵעַמְּךָ וְרֹב דֹּחַק׃ ק׳ גַּלֵּה מַלְכוּתְךָ
עָלֵינוּ וְאוֹיְבֵינוּ תַּרְחַק׃ גְּאֻלָּה לְעַמְּךָ תָּחִישׁ
וְאַתָּה יְיָ אַל תִּרְחָק׃ ח׳ בִּלָּה בְשָׂרֵנוּ וְעוֹרֵנוּ
מֵרֹב אֲנָחוֹת׃ בְּלִי שַׁלְוָה וְהַשְׁקֵט וַהֲנָחוֹת׃
ק״ח אָרוֹן נַהֲלֵנוּ עַל מֵי מְנוּחוֹת׃ אֵלֶיךָ נַפִּיל
תְּחִנָּתֵנוּ כִּי לְךָ הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת׃

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים׃ מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ׃ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן׃ מַרְבֶּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים׃ עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ׃ לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל׃ אֵל הוֹרֵיתָ לָּנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ זְכָר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ כְּמוֹ
שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם׃ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָֹה בֶּעָנָן
וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָֹה׃

על המעמד. הן רחמיך הרבים אותנו יקדמו, כ״כ בכ״י וכן עיקר, שאם לא כן יחסר הה׳ השני, שהרי הפיוט כולו בנוי על תשר״ק כפול, עיין עליו. בלה בשרנו ועורנו, עפ״ה בלה בשרי ועורי (איכה ג׳ ד׳). והנחות, כ״כ בכ״י ודפוס ישן ונכון הוא, לשון, והנחה למדינות עשה (אסתר ב׳ י״ח) והוא ל׳ מנוחה והשקט; ואילו תנקד הה׳ פתח ודגש, יהיה ל׳ הנחה ועזיבה הפך המוכן לענייננו.

ווערדען חונד דיינע אַללבאַרמהערציגקייט חונז ענטגעגענקאָממען! בעזאָנדע חונז
חויז דיינען היממלישען האָהען, חונד נימם דיך חונזער אָן! היילף דער
דריקקענדען אַרמוטה דיינעז פֿאָלקעז אַב חונד דעם גראָססען עלענד! ער=
האַפּפֿנע חונז דיין היממלישעז רייך חונד דעמיטהיגע חונזרע קוועהלער! בעז
לייניגע דיא ערלאָזונג דיינעז פֿאָלקעז חונד זייא ניכט פֿערנע, עוויגער! —
זיעהע, פֿלייש חונד הויט זינד חונז פֿאָן פֿיעלען ליידען היגגעשוואונדען,
האַבע פֿריידען לעבען וויר, האַבע ערהאָלונג חונד האַבע רוהע! — אָ הערר,
פֿיהרע חונז ענדליך ווידער לו יענען שטיללען באַכען הין; פֿלעהענד
ווערפֿען וויר חונז הין פֿאָר דיר; דיר נור חיזט ערבאַרמונג חייגען חונד פֿערגעבונג!

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו: טוב יי לקוו לנפש תדרשנו:

טוב יי למעוז ביום צרה. וידע חסי בו: כי טוב יי לעולם חסדו. ועד דר ודר אמונתו: טוב לחסות ביי מבטח באדם:

נפפד"מ ונק"ק אומרי' אלו פסוקי'.
טוב ויחיל ודומם לתשועת יי: טוב לחסות ביי מבטח באדם: טוב לחסות ביי מבטח

טוב לחסות ביי מבטח בנדיבים: טוב וישר יי על כן יורה חטאים בדרך: טוב ויחיל ודומם לתשועת יי:

הושיענו

טוב ה' לכל, תהלים קמ"ה ט'. לקוו, איכה ג' כ"ה. טוב ה' למעוז, נחום א' ז'. כי טוב, תהלים ק' ה'. טוב לחסות וגו', קי"ח ח' ט'. טוב וישר, כ"ה ח'. טוב ויחיל, איכה ג' כ"ו.

טוב. אללען איזט דער עוויגע וואהלטהאטיג, ערבארמט זיך זיינער וועדקע אללער. גיטיג איזט דער עוויגע דענען, דיא זיינער הארדען, דער זעעלע, דיא איהן זוכט. איינע אמכט'גע פעזטע איזט דער עוויגע, עוויג דויערט זיינע גנאדע אונד זיינע טרייע פיר אונד פיר. בעססער איזט'ז, דעם עוויגען פערטרויען, אלז אויף מענשען זיך פערלאססען. בעססער איזט'ז, דעם עוויגען פערטרויען, אלז אויף פירזטען זיך פערלאססען. גיטיג איזט דער עוויגע אונד טרייא, לייטעט אירדענדען דיא רעכטע באהן. טרעפפליך איזט'ז, איהם שטיללען אויף גאטטעז הילפע הארדען.

הושיענו אלהים כי באו מים עד נפש: הושע יי את עמך את שארית ישראל: הושיעה את עמך וברך את נחלתך. ורעם ונשאם עד העולם: הושיעה יי כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם: עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך:

מבטח בנדיבים: טוב וישר יי. על כן יורה חטאים בדרך: כי טוב יי לעולם חסדו. ועד דר ודר אמונתו: כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו: כי הוא יכאיב ויחבש ימחץ וידיו תרפינה: רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה:

ליי הישועה על עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים. אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

הושיענו, תהלים ס"ט ב'. הושע, ירמיה ל"א ז'. הושיעה, תהלים כ"ח ט'. הושיעה ה', י"ב ב'. עזרנו, ע"ט ט'.

רעטטע אונז, א גאטט, דאז וואססער דרינגט אונז לעבען! הילף, עוויגער, דיינעם פאלקע, דעם איבעררעזטע ישראל'ז! הילף דאך דיינעם פאלקע אונד זעגנע דיין ערבע, זייא איהר הירטע אונד טראגע זיא אין דיינעם שאאס צור עוויגקייט! שטעהע אונז בייא, א עוויגער, דיא פראממען זינד דאהין, דיא לאהל דער רעדליכען האט אבגענאממען! הילף אונז, גאטט אונזרעז הייל, דער פערהעררליכונג דיינעז נאמענז ווילען! רעטטע אונז, פערלייהע אונזרע זינדען, דיינעז רוהמז ווילען!

הילפע פינדעט מאן בייא דעם עוויגען; דיינען זעגען איבער דיין פאלק! סלה. דער הערר צבאות איזט מיט אונז, יעקב'ז גאטט איזט אונזרע פעזטע. סלה. עוויגער, צבאות, הייל דעם מענשען, דער דיר פערטרויט! עוויגער, פערלייה' אונז זיעג! דער קאניג ערהארע, ווען וויר פלעהען!

חו״ק דרכך אלהינו· להאריך אפך·
לרעים ולטובים· והיא תהלתך:
חו״ק למענך אלהינו· עשה ולא לנו·
ראה עמידתנו· דלים ורקים:*)

דרכך אלהינו וכו', כן מדתך להאריך אף לרשעים ולצדיקים, כמו שאז״ל במסכת עירובין דף כ״ב א', אמר ר״א ואיתימא רשב״ן מאי דכתיב ארך אפים ולא כתיב ארך אף? אא״פ לרשעים ואא״פ לצדיקים עכ״ל. והיא תהלתך, ככתוב בישעיה מ״ח ט', למען שמי אאריך וגו'.

דרכך. לאַנגמוטהיג זיין איזט דיינע זיטטע, גאָטט, דעם גאָטטלאָזען וויא דעם פֿראָממען; דיעז איזט דיין רוהם!
למענך. דיינעטוויללען, הערר, וויללפֿאָהרע אונז, ניכט אונזערט-וויללען! זיעהע אונזערן שטאַנד, אַרמוטה אונד נאָטה!

---

*) יש קהלות שאומרים אמנם אשמנו קודם תעלה ארוכה.

מיוסד ע״ס א״ב מרובע בכל חרוז.

אמנם אשמנו עצמו מספר· אנחות דורינו רבו מלדבר· אשר לא הקשבנו גערה כמבין· אפפונו מכות כבכסיל הזדנו: דרכך. בדרכך לנו שובה· פנינו הסתרנו· במרמה בקשנוך· ואליך לא שבנו· בטוב לא דרשנוך· ברב כל שכחנוך· בעת הצר לנו איך תמצא: למענך. גבורות אין בנו אשר בם נבא· גדועי זרוע בפעל בתת שכר כושנו· גמרנו ואכלנו צדקת אבותינו· גם קרן גם פרי לא מלאו ספק: דרכך. דכאו מנו שכיות החמדה· דופקי דלתיך בכח וגבורה· דוברי בגאוה נעשינו עשה לנו ברחמיך· דחה משפט חרב המתהפכת: למענך. הורקנו והצגנו כקש מדגן· היינו כמוץ ואין דורש לאספו· הלא בהלקח דגן בעתו· הצת לשון אש כקש היבש: דרכך. ומה נדבר ומה נצטדק· ומה נאמר ויוצק חן בשפתותינו· ומי בעל דברים ידבר צחות· ובפתחון פיו לא יכלם: למענך.

בקצת קהלות אומרים עד כאן ומדלגים החרוזות הנאות ומתחילים תעלה ארוכה.

חו״ק תעלה ארוכה· לעלה נדף·
תנחם על עפר ואפר:
חו״ק תשליך חטאינו ותחון במעשיך·
תרא כי אין איש עשה עמנו צדקה:

תעלה ארוכה, רפואה. לעלה נדף, תאר לבני אדם בעבור קלישותם, וכן עפר ואפר, ודוגמתו בפיוט של ר״ה, אדם יסודו מעפר וכו', משול כחרס הנשבר כציץ נובל וכו'. במעשיך, במעשה ידיך וכענין למעשה ידיך תכסוף (איוב י״ד ט״ו), וכן אמר ישעיה (ס״ד ז'), אנחנו החומר ואתה יוצרנו ומעשה ידך כלנו אל תקצוף ה' עד מאד ואל לעד תזכור עון. תרא כי אין איש וכו', כענין שאמר (ישעיה נ״ט ט״ז), וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע ותושע לו זרועו וצדקתו היא סמכתהו.

תעלה ארוכה. לאָס הייל אויפֿבליהען איינעם פֿערוועלקטען בלאַטטע, בעמיטליידע איין וועזען פֿאָן ערדע אונד שטויב!
תשליך. ווירף הינוועג אונזרע זינדען, ערבאַרמע דיינער געשעפּפֿע דיך! זיעהע, וויר זינד בייסטאַנדלאָז; אָ, זאָ ערצייגע דוא אונז מילדע.

זה דרכנו כסל נחלנו אולת· זדים חוטאים זוללים וסובאים· זכיתי לבי מי יוכל שיח· זרע קבורת רחם בא והולך בהבל: דרכך. חזות ומופת התוינו בארץ· חתומי באות ברית וחקים ישרים· חשבנו זרע קדש בנים לא חי· חללנו ונקראנו אם טמאת השם: למענך. טהור עינים מראות ברע· טרם לא ראה עמל בישראל· טרף לא לנו נבספה נפשנו· טבחנו רב וצעיר כבליעת דגים: דרכך. יה בדלותנו צדקה חוננתנו· יד בנו החזקת בעת מטה ידנו· ידעתנו זאת עשו וחיו· ידים לא חלו בנו כהפוכת רגע: למענך.

תעלה ארוכה· לעלה נדף· תנחם על עפר ואפר:
תשליך חטאינו ותחון במעשיך·
תרא כי אין איש עשה עמנו צדקה:

דרכך אלהינו. להאריך אפך. לרעים ולטובים. והיא תהלתך:

אל מלך יושב על כסא רחמים. מתנהג בחסידות מוחל עונות עמו. מעביר ראשון ראשון. מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם כל בשר ורוח. לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו לומר (מדות) שלש עשרה. זכר לנו היום ברית שלש עשרה. כמו שהודעת לענו מקדם כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלכנו כי פשענו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך: ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: ואתה הוא ושנותיך לא יתמו: אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד: זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: היטיבה ברצונך את ציון. תבנה חומות ירושלם: אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל. אז יעלו על מזבחך פרים:

וא"ק. תהלים כ"ב ד'. ואתה, ק"ב כ"ח. אתה, י"ח. זבחי, הטיב', אז כ"א, י"ט כ"א.

ואתה קדוש. דוא, אללערהייליגסטער, טהראָנסט אונטער לאָבגעזאַנגען ישראל'ס! אונענדליך ביזט דוא, אונפערגענגליך דיינע יאַהרע. דוא אַכטעסט דיך אויף, ערבאַרמסט דיך ציון'ס, וועןן צייט אונד שטונדע דאַ איזט, דאַס דוא איהר גנאַדיג ווירזט. דאַז אָפפער, דאַז דיר וואָהלגעפאַללט, איזט איין געבראָכענער זין, איין געבראָכענעס, איין צערשלאַגענעס הערץ, אָ גאָטט, פערשמאַהעסט דוא ניכט! טהוע ציון וואָהל, נאַך דיינער הולד, ערבויע דיא מויערן ירושלים'ס! דאַן ווערדען אָפפער אָהנע טאַדעל, גע־ווייהטע גאַבען דיר געפאַללען, דאַן בעשטייגען שטיערע דען אַלטאַר!

כק"א א"א.

ועתה יי אבינו אתה. אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו: אתה יי לא תכלא רחמיך ממנו. חסדך ואמתך תמיד יצרונו:

זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה: זכרנו יי ברצון עמך פקדנו בישועתך: זכר עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו: זכר יי חבת ירושלם אהבת ציון אל תשכח לנצח: זכר יי לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים. וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב. אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו: אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו:

ועתה, ישעיה ס"ד ז'. אתה ה', תהלים מ' י"ב. זכור, כ"ה ו'. זכרנו, ק"ו ד'. זכור עדתך, ע"ד ב'. זכור ה' חבת וכו', אינכו מן הכתובים. זכור ה' לבני, תהלים קל"ז ז'. זכור לאברהם, שמות ל"ב י"ג. זכור לעבדיך, דברים ט' כ"ז. אל נא, במדבר י"ב י"א.

אבער יעצט, אָ עוויגער — דאָך, דוא ביזט יאַ אונזער פאַטער! וויר זינד דער טהאָן, אונד דוא האַזט אונז געבילדעט, דיינער האַנדע ווערק זינד וויר אַללע. ענטציעהע אונז אויך דיין ערבאַרמען ניכט, אָ הערר, שטעטז בעוואַהר' אונז דיינע ליעבע, דיינע וואַהרהייט! געדענקע דיינער הולד, אָ הערר, דיינער גיטע, דיא פאָן יע געוועזען! געדענקע, אָ הערר, אויך אונזער, ווען דיינעם פאָלקע גנאַדע ווידערפאָהרט, בעזוכע אונז מיט דיינעם הייל! אַך, דענקע דער געמיינדע, פאָרמאַלז דיר ערוואָרבען, דעז שטאַממעז, דיר צום אייגענטהום בעפרייט, ציון'ז בערג, דען דוא בעוואָהנסט! געדענקע, אָ הערר, דעז האָלדען ירושלים'ז! פערגיס דאַז ליעבע ציון ניא! געדענקע, הערר, דען זאָהנען אדום'ז דען טאַג ירושלים'ז! „פערהעערע!" ריעפען זיא, „פערהעערע ביז אויף דען טיעפזטען גרונד!" געדענקע דיינען דיענערן, אברהם, יצחק אונד יעקב, וואַז דוא איהנען בייא דיר זעלבזט צוגעשוואָרען אונד איהנען צוגעזאַגט האַזט: איך וויל אייערן זאַאַמען זאָ פיעל זיין לאַססען אַלז שטערנע אַם הימעל, אונד דיעזעז גאַנצע לאַנד, וואָפאָן איך געשפראָכען, וויל איך אייערן זאַאַמען איינגעבען, אונד זיא זאָללען עז עוויג אַלז איהר ערב־גוט בעזיטצען. געדענקע דיינער קנעכטע, אברהם'ז, יצחק'ז אונד יעקב'ז, זיעה' ניכט אויף דאַז האַרטנאַקקיגע, רוכלאָזע וועזען אונד אויף דיא זינדע דיעזעז פאָלקעז!

רעכנע עז אונז ניכט צום פערברעכען, אָ הערר,
דאַס וויר טהאָריכט געוועזען אונד געזינדיגט האַבען!

חָטָאנוּ צוּרֵנוּ סְלַח לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

כפיוט הזה מיוסד ע״ס א״ב כפול ומשולש, והיינו שתי תיבות הראשונות מכל חרוז מתחילו׳ על אותיות שוות והאות ההיא בעצמה תשוב אחר מלת הן, וכל חרוז וחרוז יתום על ל׳ פסוק ממקראי קודש, וכחרוז האחרון חתום שמעון בר יצחק.

חזן. אוֹתְךָ אֶדְרוֹשׁ וְאֵלֶיךָ אֶתְוַדָּע׃ גָּדוֹל בִּיהוּדָה וּבְיִשְׂרָאֵל נוֹדָע׃

הֵן אַתָּה חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדָע׃ כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע׃

אֵדַע אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ׃ וּמֵהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ לֹא זֻנַּחְנוּ׃

קו״ח הֵן, אֵלָיו כַּפַּיִם שִׁטַּחְנוּ׃ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃

ח׳ בָּטַחְנוּ בְשִׁמְךָ לְנֶפֶשׁ תַּאֲוָה׃ וְהַסְפִּקְנוּ מָגֵן בְּלִי גַאֲוָה׃

אותך אדרוש, שאתנו דרישה את ה׳ לתפלה כמו דרשתי את ה׳ וענני (תהלים ל״ד ה׳) וכן אני אדרוש אל אל (איוב ה׳ ח׳) וככה אותך אדרוש בתפלה ובתחנה. ואליך אתודע, אתגל׳ ואודה פשעי, ל׳ במראה אליו אתודע (במדבר י״ב ו׳) שת״א מתגלי, וכן אמר דוד, חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי (תהלים ל״ב ה׳), ושלמ׳ אמר מכס׳ פשעיו לא יצליח ומוד׳ ועוזב ירוחם (משלי כ״ח י״ג). גדול ביהודה וכו׳, מוסב על אותך כלומר אותך ואליך אדרוש שאתה גדול ביהודה וכו׳, כמאמר דוד: נודע ביהודה אלהים בישראל גדול שמו (תהלים ע״ו ב׳). אדע אבל, ידעתי באמת כי אשמים אנחנו ומשבת המון רחמיך לא זנחנו, ולולא הם כבר נשכחנו. שִׁטַּחְנוּ, כ״ב בכ״י וד״י וכן עיקר כמו שטחתי אליך כפי (תהלים פ״ח י׳). בטחנו בשמך לנפש תאוה, טעמו בטחנו בשמך שהוא תאוה לנפש, והוא עש״ה, לשמך ולזכרך תאות נפש (ישעיה כ״ו ח׳). והספקנו מגן בלי גאוה, מיוסד על מאמרם ז״ל במס׳ עירובין דף ס״ה א׳, א״ר חנינ׳ המפיק מגן בשעת גאוה סוגרין וחותמין וכו׳. ע״ש במפרשיו, והיוצא ממנו לכוונתינו הוא כי התפלה תכונה בשם מגן, אם בעבור שהיא מגן לאדם או בעבור שתחלת ברכותי׳ מגן אברה׳. והמתפלל בלי כוונה מיושבת הוא המפיק מגן בשעת גאוה, ואמר הפייטן והספקנו מגן בלי גאוה, כלומר התפללנו בכוונה מיושבת שלא בשעת גאוה. או הרצון בו שהתפללנו בלי גאוה אבל בהכנע׳, וכמו שאמרו ז״ל, אין עומדים להתפלל אלא

וויר האַבען געזינדיגט, חונזער טוטן! פֿערגיב חונז, אָ טאָפּפֿער!

ח׳ אותך אדרוש. נאַך דיר זעהנע חיך מיך, דיר ערמָפֿפֿנע חיך מַנזע׳

גרָמס ביזט דוח חין יהודה, האָכגעריהמט חין ישראל! יאַ, דוח דורכשויזט

חונז גאַנז, דוח ווייסט, דאַס וויר חונזרע זינדען חיינגעשטעהן. חיך גע׳

שטעהע עז, וויר זינד וואַהרליך זינדער, חונד דענגאָך האַט דיינע גראָסע

באַרמהערציגקייט חונז ניכט פֿערשטאָססען!

ק׳. יאַ, צו חיהם העבען וויר חונזערע האָנדע עמפּאָר,

דען זיינעם הייליגען נאַמען פֿערטרויען וויר!

ח׳. וויר פֿערטרויען חיהם, חונזרער זעעלע וואָננע, זאָלען טוטן בייח חיהם ח״ו

הֵן בְּמָעֻזְּךָ לַדָּל תִּקְוָה׃ כִּי הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר גֵּוָה׃

גֵּוָה גֵּאִים עָלַי מַגְדִּילִים׃ בְּרֹגֶז שְׂבֵעִים לֹא נֶחְדָּלִים׃

קו״ח הֵן, גְּלַל הַמֵּצִיק מִתְדַּלְדְּלִים׃ כִּי רָצַץ עָזַב דַּלִּים׃

ח׳ דַּלִּים דִּינֶךָ פָּחֲדוּ וְרָהוּ׃ בָּאִים כְּמוֹדֶה וְעוֹזֵב לְרַחֲמֵהוּ׃

הֵן דָּפְיָם הַיּוֹם תְּכַפְּרֵהוּ׃ כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא׃

הוּא הוֹד וְהָדָר יִלְבָּשׁ׃ יָשׁוּב יְרַחֵם וְעָוֹן יִכְבֹּשׁ׃

קו״ח הֵן, הַמְּתַק בְּפִי כִּדְבָשׁ׃ כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ׃

ח׳ וְיֶחְבָּשׁ וְלִשְׁמוֹ כֹּל יוֹדוּ׃ כִּי יָסִיר מַשְׂאֹת כָּבֵדוּ׃

הֵן, וְעַמּוֹ לְפָנָיו יִתְוַדּוּ׃ כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ׃

מתוך כונד רחש, וטעם מפיק מוליא. הן במעוך, יש לדל תקוה, ככתוב כי היית מעוז לדל (ישעיה כ״ה ד׳). כי השפילו וגו׳, פסוק הוא באיוב כ״ב כ״ט, ולכוונת הפייטן טעמו אם ישפילו הבריות את עלמם בהכנע׳ לפניך אתה תאמר גוה, כלומר שיתרוממו ויתנשאו. גוה גאים וכו׳, טעמו לרינו הגאים מגדילים עלי בגאוה וגאון לבן אנחנו תמיד שבעים ברוגז ואין אנו נחדלים ממנו, הן בגלל המליק ומלר לנו אנו מתדלדלים, כי המליק הנזכר רלץ עזב דלים היינו ישראל, ופסוק הוא באיוב כ׳ י״ט. דלים דינך וכו׳, כ״כ בכ״י וכן עיקר שהרי כל הפיוט הזה ע״ד א״ב כפול הוסד, וכל אות כפול הוא בשתי תיבות הראשונות של כל מאמר כגון אותך אדרוש, בטחתי בשמך, גוה גאים וכמוהו דלים דינך. ורהו, ל׳ פחד ויראה כמו אל תפחדו ואל תרהו (ישעיה מ״ד ח׳). דפים, דופי שלהם היינו אשמתם. הן המתק ובו׳ טעמו, כי מאמר הכתו׳, כי הוא יכאיב ויחבש (איוב ה׳ י״ח)

טיעפֿזטער רעמוטה. יאַ, דיין טוטן חיזט דער חַרמען טרָחזט! חונד זיח טאָן

טיעף געזונקען, זאָ רופֿזט דוח חיהנען ערהעבונג צו. אַך, דער שטאָלצען

חיבערמוטה ניעמט חימאַער צו, חונחויפֿהאָרליך זינד זיח חייפֿערפֿאָלל;

ק׳. יאַ, דער דרוקק פֿערמַהרט דיח בעדריקקטען חימאַער מעהר,

ביז דאַס זיח גאָנצליך היכשווינדען חונד צערטריממערט זינד.

ח׳. שיטטערן חונד ציטטערנד טריטט חיין חַרמעז פֿאָלק פֿאַר דייכען ריכטערשטוהל

היין חונד ביטטעט מיט וואַהרער רייע חום ערבאַרמונג דיך; אָ, פֿערליהע

חיהרע פֿעהלער הייטע! עז חיזט יאַ פֿערזאָהנונגזטאַג! — ערטיינע מאַיעזטאָטיט

חיין פראַכטגעוואַנד, ערבאַרמע דיך חונזער חונד חונטערדריקקע חונזרע זינדען.

ק׳. יאַ, ערקוויקקענד וויח האָניגזיים חיזט דער וואַהלטפרוך חונז: *)

,,גאָטט פֿערוואונדעט, דאָך היילעט ער חויך ווידער!״

ח׳. וואָהל היילט ער חויך ווידער! דאַנק זייח עז זיינעם הייליגען נאַמען, דאַס ער

פֿאָן דריקקענדער לאַזט בעפֿרייט. חיהם געשטעהט זיין פֿאָלק חיין, דאַס

---

*) חיוב קאַפיטעל ה׳ פסוק י״ח.

זָדוֹ זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת שְׁגוּיִם · סְלַח נָא בְּפִימוֹ הַגּוֹיִם ·

קו"ח הֵן, זַכֵּם לְתֶחִי אֲחוּיִם · כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים :*)

ח' חַיִּים חוֹן לְעַם מְנַטְּלֶךָ · לְבַב עִקֵּשׁ מֵהֶם בְּבַטְּלֶךָ ·

הֵן חַשְׁרַת מֵי טֹהַר בְּהַטִּילֶךָ · כִּי טַל אוֹרֹת טַלֶּךָ :

טַלֶּךָ טְלָאֶיךָ בּוֹ לְהִתְכַּפֵּר · הָעֵת תַּמְצִיאֵם סְלִיחָה וְכֹפֶר ·

קו"ח הֵן, טַהֲרֵם כָּאָמוּר בַּסֵּפֶר · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר :

ח' יְכַפֵּר יִרְצֶה כְּאָז בְּהַעֲלָיוֹתַי · בִּהְיוֹת אֲרִיאֵל בְּבֹחַן עֲלִיּוֹתַי ·

הן

הוא הוטתק כפי כדנז. שגוים, לפי גירסת ספרינו גם הוא ל' שגגה ואולם נכ"י כלם גרם שגרים בש', ואח"כ טעמו שגגו' רבות וגדולות, ל' משגיא לגוים (איוב י"ב כ"ג), וגירסא זאת מסתברת, והיא עיקר. בפימו הגוי', בפיהם אומרי' סלח נא. אחוים, ל' התאחדות והל' ידוע בדברי רז"ל והוא מגזרת אח ואחוה וטעם המאמר זכם יחד לחיים, וי"ג כחויים ויהי' טעמו כהוגים לתחי. חיים חון לעם וכו', כ"כ בכ"י והוא עיקר, והמוסיף מלת וחסד, יהרוס יסוד הפיוט וכן לא יעשה מטעם שכתבתי בסמוך באות ד'. מנטליך, מנשאיך והיינו ישראל. חשרת, רבוי. כי טל וגו', פסוק הוא בישעיה כ"ו י"ט. טלאיך, ישראל. תמציאם, תמציא ותספיק להם. כאז בהעליותי, כמו אז בהעליותי עולות וזה הי' בהיות עוד המזבח בנוי במכלל עליותי. אריאל תאר למזבח. עיין בשרשים שרש ארה; ובוחן הוא מגדל ורומז לבית

ער האט געפרעפעלט, אונד אַנדערע פֿרעפֿלען, אַנדערע זינדע בעגאַנגען האט; דאַרום רופט ער אויך מיט אינברונסט אויז: „פֿערלייהע!"

ק'. יאַ, פֿערלייהע עוויגעז לעבען! בייא דיר איזט דעז לעבענז קוועללע.

ח'. שענקע לעבען דעם פֿאָלקע, דאַז דיך האָכפּרייזט, בעפֿרייע עז פֿאָן פֿערפֿיהרעריזשען הערצען, בעשפּרענגע ערשפּריעסליך עז מיט ריינינגונגזוואַססער, מיט דיינעם אַללערקוויקקענדען טהויא. ריינינגע מיט דיינעם טהויא דיינע לעממער (ישראל) אונד לאַסס זיא יעטצט פֿערגעבונג אונד פֿערזאָהנונג פֿינדען!

ק'. יאַ, ריינינגע זיא, וויא עז אין דער היילינגען שריפֿט הייסט[1]:

„דען אַן דיעזעם טאַגע פֿערזאָהנט מאַן אויך איך."

ח' אַטאָנעטט דוא נאָך עבענזאָ וואָהלגעפֿאַלליג פֿערזאָהנען, וויא פֿאָרמאַלז, דאַ איך נאָך אָפּפֿער דאַרברהאַכטע, אַלז אריאל[2]) נאָך אין יענער האָהען פֿעזטע געשטאַנדען!

*) יש קהלות, שמפסיקים כאן נאל מלך יושב וכו' י"ג מדות והפסוקים עד ורב חסד לכל קוראיך, ואח"כ אומרים חיים חון עד כי אחרי שובי נחמתי, ומפסיקים שוב נאל מלך יושב וכו'. ויש קהלות אחרות, שאין מפסיקים אלא נחמתי, כי אם אלא כי ידע דרך עמדי; ואמר מהרי"ל שכך הוא סדר מגנצא.

1) ויקרא י"ו ל'. 2) אריאל, איין בייאנאַמע דעז אַלטאַרז.

הֵן יָדַעְתָּ פִּקּוּק חֲלָיוֹתַי · כִּי אַתָּה קָנִיתָ כִלְיוֹתַי :

כִּלְיוֹתַי כְּטוּחַי אָכִין לְעָבְדוֹ · וְתֶעֱרַב לְפָנָיו תְּחִנַּת עַבְדּוֹ ·

קו"ח הֵן כַּבֵּד יְכַבֵּד מְכַבְּדוֹ · כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ :

ח' לְבַדּוֹ לוֹ לְהִתְחוֹלֵל כָּל אֱנוֹשׁ · אָוֶן לֹא יִתְבּוֹנֵן לֶאֱנוֹשׁ ·

הֵן לֹא טוֹב לְצַדִּיק לַעֲנוֹשׁ · כִּי יִרְבֶּה אֱלוֹהַּ מֵאֱנוֹשׁ :

מֵאֱנוֹשׁ מִמַּעֲשָׂיו יָגֹרְתִּי וְאֵימָתִי · פֶּן אֶכָּשֵׁל כַּאֲשֶׁר אָשַׁמְתִּי ·

המקדש, כפי' רש"י על עופל ובחן (ישעיה ל"ב י"ד). הן ידעת פקוק וכו', כ"כ בכ"י וכן עיק' שהרי באות ר' קימינן. פקוק חליותי, כ"כ בכל כ"י, ופי' פקוק החליות ידוע מרז"ל שאמרו צריך לכרוע עד שיתפקקו כל חליות שבשדר' (ברכות דף כ"ה ב'). כי אתה קנית כליותי, ל' הכתוב בתהלים קל"ט י"ג. ואמרו רז"ל לב מבין והכליות יועצות ולכן פי' רש"י כליותי החושבים כל מחשבותי. כליותי כטוחי, כ"כ בכ"י שניהם בכ' וכן עיק', כי לשני כפי"ן אנו צריכין, כמו שכתבתי לעיל אצל אות ד', וטעמו: כליותי כטוחי, אלה באלה אכין לעבדו כמו ושרים כחוללים (תהלים פ"ז ז'), והכליות והטוחות שניהם הם איברים אשר בהם תתיחס משכן המחשבה והחכמה דכתיב מי שת בטוחות חכמ' (איוב ל"ח ל"ו), ופי' בו החכם רא"ע ז"ל: „רובי המפרשים אמרו שהם הכליות; והנכון בעיני שהוא הקרב כענין הן אמת חפצת בטוחות (תהלים נ"א ח'), ויור' עליו סוף הפסוק שאמר ובסתום חכמה תודיעני, כי הענין כפול הוא כמנהג." עכ"ל. וכן פירש גם על הן אמת חפצת במוחות, ואמר: „בטוחות, המקומות הנעלמי' שהם מכוני הלב" וכו'. עכ"ל. וכן נראה דעת הפייטן שהכליו' והטוחו' שני ענינים הם. וכבר התבאר בחכמה הטבעית כי איברי האדם כולם הם כלים לכחות הנפש ולחושים. יֶעֱרַב לפניו, כ"כ בכל כ"י כולם בבנין הקל, והעיקר ותערב לך או עליך, כמו שכתב החכ' רא"ע בספר צחות בראש שער הפעלים ע"ש. להתחולל, ל' תוחלת כמו דום לה' והתחולל לו (תהלים ל"ז ז'). ובכ"י גרס לבדו להתחולל וכו' הן לא לצדיק לענוש, וכן נראה, שאם תדקדק בסליחה זאת תמצא שהמחבר נזהר מאוד לבנות כל חרוזיו מארבע תיבות לא פחות ולא יותר. און וכו', עפ"ה וירא און ולא יתבונן (איוב י"א י"א) וטעמו ידמ' כאילו לא יתבונן האון מי מאריך אפו. לא טוב לצדיק לענוש, עפ"ה גם ענוש לצדיק לא טוב (משלי י"ז כ"ו) וצדיק הוא ה' אשר לא טוב בעיניו לענוש כמו שפי' עליו רש"י ז"ל. כי ירבה אלוה מאנוש (איוב ל"ג י"ב), כי הרבה יש להקב"ה לדקות יותר מאנוש; כן פי' רש"י והוא הנאות לכוונתנו. מאנוש ממעשיו וכו', ויש גורסים, מאנוש מעלליו וכו', והטעם שוה. פן אכשל וכו', כלומר בעבור שמעשי

הערר, דוא קעננעזט דיא נזאַמאַמענפֿיגונג מיינער געלענקע וואָהל, דוא האַזט מייאנע ניערען איננערליך געבוידעט, מיינע ניערען, מיין גאַנזעז איננערעז טיקקעט זיך צו דיינעם דיענזטע אַן; יאַ, מאַכטע דיר דאַז געבעט דיינעז קנעכטעז וואָהלגעפֿעלליג זיין! ק'. יאַ, ער אַכטעט האָך זיינע פֿערעהרער, דער זיינען נאַמען אַללין האָכפּרייזט! ח'. צו איהם אַללין קאַן יעדער האָפֿפֿען, ער אַהנדעט דער מענשען פֿרעפֿעל ניכט מיט שטרענגע. נייא, דעם אַללגערעכטען ליעבט בעשטראַפֿונג ניכט, ער איזט אַללזוערהאַבען איבער מענשענהאַנדלונגען! נור פֿאָר מענשענטהאַן ערשרעקק' איך, פֿירכטע, בעשטראַפֿט צו װערדען נאָך מיינעם פֿערשולדען.

קו"א הֵן, מֵיחֵל שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי· כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחָמְתִּי: *)

ח' נִחַמְתִּי נֶפֶשׁ נַעֲנָה לְהָשֵׁם· הִתְוַדּוֹת הַיּוֹם נִסְתָּר וּמְפֻרְסָם·

הֵן נֶצַח לְכִפּוּר הוּשָׁם· כִּי בְּרִית עוֹלָם שָׁם:

שָׁם סְלִיחָה לְהוֹעִיל לְלַמְּדִי· תְּשׁוּבָה מְכַפֶּרֶת כְּזִבְחֵי תְמִידִי·

קו"א הֵן, סִימָה בְּצִלּוֹ לְהַעֲמִידִי· כִּי יָדַע דֶּרֶךְ עִמָּדִי: *)

ח' עִמָּדִי עֲשׂוֹת חֶסֶד בְּהַפְלִיאֶךָ· כִּי תְבַקֵּר צֹאנְךָ וּטְלָאֶךָ·

הֵן עָלֶיךָ יַעֲזוֹב חֵילֶךָ· כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ:

האנוש רעים וחטאים לכן יגורתי ויראתי פן אכשל ואלכד כראוי לאשמותי, ואולם שויתי תוחלתי ודוממתי נפשי בזה כי אחרי שובי נחמתי, כלומר שלא היו אשמותי במרידה כ"א בסבת התרגשות והתפעלות רוחי, שהרי מיד אחרי שובי והשקיטי מרגשת הרוח נחמתי והתרעתי על חטאי. כי אחרי שובי נחמתי, פסוק הוא בירמיה ל"א י"ט, וכבר פרשנוהו ע"ד זה בהפטרה ליום שני של ר"ה ע"ש. נחמתי וכו' לְהָשֵׁם, כ"כ בכ"י ודפוס ישן, וכן עיקר בעבור החרוז, והוא שם הפועל מבנין הפעיל ע"מ השב אל תערה (יחזקאל כ"ע ל') אלא שנקמץ בעבור ההפסק. וטעם המאמר: נחמתי להשים נפשי נענה ומעונה, ולהתודות היום על עוונותי הנסתרות והנגלות וכו'. נפש נענה, כמו ונפש נענה תשביע (ישעיה נ"ח י') ות"י ונפשא מסגפה, וכל ענוי נפש בכל המקרא טעמו צום. נסתר ומפורסם, נסתר ונגלה. נצח לכפור הושם, היום הנזכר היינו יה"כ, הוא הושם לכפור לנצח, כי ברית עולם שם, שהרי כתיב גבי' חקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם. סימה וכו', ובכ"י גרס סומה, והטעם התשובה מסוימה כדי להעמידי לפניו בצלו, כי ידע דרך עמדי, והיינו דרכי ויצרי הרע ולכן הושמה התשובה כדי שלא אהי' נדחה מפניו והנה התשובה רפואה למכתי. צאנך וטלאך, תאר לישראל, וכן חילך, חיל שלך היינו עמך.

ק'. יאַ, לאָס עוויגען האָפֿפֿען ויר האַררענד אונד פֿינדען אין אונזרער בעטרונג טראָזט! ח'. מיט שמאַכטענדער זעעלע בעקעננע איך הייטע געטראָזט מיינע געהיימען זינדען אונד מיינע אָפֿפֿענבאַרען. יאַ, דיעזער טאַג ווארדע צור פֿערזאָהנונג בעשטיממט אונד אויף עוויגע צייטען פֿעסטגעזעטצט; ער איזט צור פֿערגעבונג אַנגעשטעללט אונד צו מיינעם בעסטען, איך צור בוסע צו ער-מאַהנען. דיא בוסע פֿראָממט וויא אַללטעגליכע אָפּפער.

ק'. יאַ, זיא בריינגט אונז ווידער אונטער דען שאַטטען גאָטטעס;
ער האַט זיא איינגעפֿיהרט, וויל ער אונזרע וועגע קעננט.

ח'. בעוויזע וואונדערבאַר דיינע גיטע מיר, ווען דאַ דיינע שאַפֿע, דיינע לאַממער אונטערזוכט! יאַ, דיר איבערלאַססט זיך דיינע העערדע (ישראל) גאַנץ, דען זיא געדענקט דיינער וואונדערטהאַטען אין דען צייטען דער פֿאָרוועלט! אָ, צייגע זיא

*) יש קהלות מפסיקים כאן ואומרים אל מלך יושב וכו' ואח"כ אומרים נחמתי וכו', ויש קהלות שאין מפסיקים אצל נחמתי אבל מפסיקים אצל עמדי ואומרים אל מלך יושב וכו' עד לכל קוראיך, ואח"כ גומרים: עמדי עשות וכו'.

פְּלָאֶיךָ פְּעוֹל יְרֵאֶיךָ לְנָצְרָם· הֱיוֹת יִרְאַת יְיָ אוֹצָרָם:

קו"א הֵן פְּלִילֵינוּ לֵידַע בְּהִתְבַּצְּרָם· כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם:

ח' צוּרָם צוּר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ·

יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם לְעֵינֵיהֶם בְּהִתְקַדְּשׁוֹ·

הֵן צָמְחָה יְשׁוּעָה לְמַקְדִּישׁוֹ· כִּי הִשְׁקִיף מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ:

קָדְשׁוֹ קוֹמֵם קְדֹשָׁיו לְהַקְרִיבָם·

לְהַצִּיב הוֹד שְׁכִינָתוֹ בְּקִרְבָּם·

פלאיך פעול וכו', טעמו חזור לפעול פלאי' ליראיך לשמרם ולנצרם להיות שיראת ה' היא אוצר' אשר יאצרו לעצמם, לכן הם ראויי' שתעשה עמהם פלאים, והוא עש"ה יראת ה' היא אוצרו (ישעיה ל"ג ו'). הן פלילינו וכו', טעמו עשה עמנו פלאות כדי שידעו פלילינו במבצריהם וחזקם ויאמרו כי לא כצורנו צורם. ובהרב' כ"י גרס פלילינו יעידו בהתבצרם. צורם וכו' לעיניהם בהתקדשו, כשיתקדש הקב"ה לעיניהם יאמרו: צורם צור ישראל. והוא עש"ה והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים (יחזקאל ל"ח כ"ג) וכתיב שם (ל"ו כ"ג) וידעו הגוים כי אני ה' בהקדשי בכם לעיניהם וגו'. הן צמחה וכו', כן יאמרו בגוים, הן צמחה ישועה למקדישו כי השקיף וגו'. צמחה, כ"כ בכ"י וכן עיקר. קדשו קומם וכו', כל זה יאמרו בגוים, הן צמחה ישועה וכו' גם הקים קדשו היינו בה"מ בעבור קדשיו היינו ישראל כדי להקריבם אליו ולהציב הוד שכינתו בקרבם. קומם, כ"כ בכל כ"י והוא פעל עבר מבנין המרובע ע"מ כונן, ומי שהוסיף הי' ואמר יקומם, השחית הכוונה האמתית גם הרס יסודי הבנין, שהרי לאות ק' כפול אנו צריכים כמו שכתבתי באות ד'; וישראל נקראו קדש, שנאמר, קדש ישראל לה' וגו' (ירמיה ב' ג') גם ירושלם, והית' ירושלי' קדש (יואל ד' י"ז), וכל המאמרים האלה מיוסדים על נבואת יחזק' לעתיד שנאמר שם (ל"ו כ"ב), כה אמר ה' אלהים לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שם, וקדשתי את שמי הגדול המחולל בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני ה' נאם ה' אלהים בהקדשי בכם לעיניהם, ולקחתי אתכם וגו' וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' ביום טהרי אתכם מכל עוונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות וגו' כצאן ירושלים במועדיה כן תהיינה הערים מלאות צאן אדם וידעו כי אני ה'. ועל הפסוקי' האלה יסד הפייטן חרוזיו; דוק ותמצא.

אַבערמאַהלז, דיינע וואונדער, דיינען פֿערעהרערן, דערען קליינאָד נור גאָטטעספֿורכט אַללעין איזט!

ק'. זיא ווערדען עז ערפֿאַהרען, אונזרע מאַכטיגען ווידערזאַכער,
אונד אויזרופֿען: „איהר פֿעלז איזט ניכט וויא אונזער פֿעלז!"

ח'. „ער איזט ישראל'ז פֿעלז אונד זיין הייליגער" — ווערדען דיא היידען אויז-רופֿען, ווען זיך דער הייליגע אונז פֿאָר איהרען אויגען צייגען ווירד — ער האַט זיינען הייליגערן הייל אויפֿבויהען לאַססען אונד זיא מיט איינעם בליקק אויז דער וואָהנונג זיינער הייליגקייט בעגינסטיגט! ער האַט זיינען הייליגען טעמפעל ערבויט, נימט ווידער הייליגע אָפּפער אַן אונד לעסט דיא הערליכקייט זיינער מאַיעסטעט ווידער אונטער איהנען רעזידירען.

קו״ח הֵן קוּמוּ יֵחַתּוּ מְרִיבָם׃ כִּי יְיָ יָרִיב רִיבָם׃

ח׳ רִיבָם רִיב שׂוֹטְנֵיהֶם לִבְלוֹם׃ יִדְּמוּ פֶּה קַטֵּגוֹרִים לְאֶלּוֹם׃

הֵן רַעְיָתֵךְ תְּהַלֵּךְ לְעֵילוֹם׃ כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם׃

שָׁלוֹם שְׁפוֹת לְהַזְרִיחַ נְהָרָה׃ הֲגִיגֵנוּ בִּין כְּמִנְחָה טְהוֹרָה׃

קו״ח הֵן, שִׁכְנֵךְ תַּגִּיהַּ בְּאוֹרָה׃ כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה׃

ח׳ תּוֹרָה שָׁמְעוּ נֶאֱמָנֶיךָ בְּסִינַי׃ רָצוּהָ יְצָרוּהָ חֲקָרוּהָ לְעֵינַי׃

הֵן, הַיּוֹם יְכַפֵּר לֶאֱמוּנַי׃ כִּי אֵל רַחוּם יְיָ׃

יְיָ יְנַהֲלֵנוּ עַלְמוּת לְנַהֲגָה׃ וְיָסִיר מִמֶּנּוּ אַף וְתוּגָה׃

הן קומו וכו׳, קומו של דור ישרא׳, שקומו יחתו מריבם של ישראל, כי ה׳ וכו׳. ריבם וכו׳ לבלום, לאסום, ויש גורסים ריבם ריב ושונאיהם הלום. ידמו קטגורים פיהם לאלום, והל׳ הזה מסתבר יותר. רעיתך, תאר לישראל. לעילום, ל׳ה כדה״כ ל״ג ז׳, ורומז על לעתיד לבוא העולם הנעלם, והוא מחובר עם שלמעלה ממנו בגאולה העתידה, ולזאת אמר הן רעייתך תהלך עוד לזמן הנעלם וזה אחרית לאיש שלום, ופסוק הוא בתהלים ל״ז ל״ז וכמו שפי׳ רש״י אם ראשית אין לו אחרי׳ יש לו, והיינו לעתיד. שלום שפות וכו׳, ע״ש ה׳ תשפות שלום לנו (ישעיה כ״ו י״ב) שטעמו תכין ותערוך. נהרה, אור והוא ע״ש ועליך יזרח כבוד ה׳ (ישעיה ס׳ א׳). שכנך, ציון משכן כבודך תגי׳ ותזריח באורה, כי מציון וכו׳, והיינו לעתיד לבוא ככתו׳ כי מציון תצא תור׳ וגו׳ וסמוך לי׳ בית יעקב לכו ונלכה באור ה׳ (ישעיה ב׳). נאמניך, ישראל הנאמנים לך. רצוה יצרוה, נתרצו בה לשמור ולנצור אותה במאמרם נעשה ונשמע גם חקרוה לעיני כל, והי׳ של לעיני ושל לאמוני איננו לכנוי אבל הוא כי׳ של וקרע לו חלוני (ירמיה כ״ב י״ד) שהוא כמו חלונים, וכן ואורגים חורי (ישעיה י״ט ט׳), וחשופי שת (שם כ׳ ד׳), אלילי ידי (יחזקאל י״ג י״ח), שהם כמו חורים, וחשופים, ידים, ורבי׳ כמוהם; וכן טעם לעיני לעינים, כלומר לעיני כל, וכן לאמוני כמו לאמונים והיינו ישראל אמוני׳ בני מאמינים. עלמות לנהגה, דוגמת

ק׳. יא, זיא ציטטערן, איהרע ווידערזאכער, ווען ער זיך אויפמאכט!
דען ער, דער עוויגע, נימט זיך איהרער רעכטסזאכע אן.

ח׳. א, נים דיך איהרער זאכע אן, דאס איהרע פערלייאדער שווייגען אונד איהרע געגנער פערשטוממען! יא, זיא ווירד דיר איינסט געוויס נאך פריידענליעדער שטיממען, דיינע געליעבטע, דען דען פריעדליבגעזיננטען ערווארטעט איין גליקליכעס ענדע; געוועהרע פריעדען, לאס דיין ליכט אונס לייכטען! א, מעכטע אונזער געבעט דיר געפעלליג זיין, וויא ריינע שפייזאפפער!

ק׳. יא, דיינער מאיעסטעט גלאנץ ווירד אללעס בעלייכטען;
פאן ציון אויס ווירד דיא לעהרע זיך פערברייטען!

ח׳. אויף דעם סיני האבען דיינע געטרייען איינסט דיינע לעהרע אנגעהערט, בעהערציגט, בעגריפפען אונד איינמיטהיג אנגענאממען. יא, היינטע ווירד ער זיינען געטרייען פערגעבען, דען דער עוויגע איזט איין ערבארמונגספאללער גאטט! דער עוויגע ווירד אונס עוויג לייטען, ענטפערנען פאן אונס פערדרוס אונד קוועלי

קו״ח הֵן יַעֲבִיר זָדוֹן לִמְשׁוּגָה׃ כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה׃

זְכָר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ׃ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃

זְכָר־לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ׃ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ׃ עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ׃ וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם׃

הוא ינהגנו על מות (תהלים מ״ח ט״ו), ופי׳ רש״י עלמות ל׳ עלם, כאדם המנהיג את בנו קטן לאט. ומנחם פתר אותו לשון עולם, ינהגנו לעולמי׳. אכן מטעם הפייטן נראה לפרשו מלשון עלמנו למאור פניך (תהלים צ׳ ח׳) ופי׳ רש״י חטאות נעורים ור״ל שינהג עמנו כאלו חטאנו חטאות נעורים; וכתיב חטאות נעורי ופשעי אל תזכר (תהלים כ״ה ז׳). למשוגה, כ״כ בכל כ״י ודפוסים ישנים, וטעמו, שהוא יעביר הזדונות לשגגות, כי לכל העם בשגגה. זכר לנו וכו׳, וזכרתי להם, ואף גם זאת, ויקרא כ״ו, מ״ב מ״ד מ״ה.

ק׳. יא, ער ווירד אונזער פערברעכען אלז פערזעהען בעטראכטען;
דען דער גאנצען געמיינדע געשאה עס אויז אירטהום!

זכר. געדענקע אונז דען בונד מיט אונזערן אורפאטערן, וויא דוא פערשפראכען האסט: „איך ווערדע אן מיינען בונד מיט יעקוב, אן מיינען בונד מיט יצחק אונד אן מיינען בונד מיט אברהם דענקען אונד דאז לאנד בעדענקען.״ געדענקע אונז דען בונד מיט אונזערן פארפאהרען, וויא דוא פערשפראכען האסט; „איך ווערדע דען בונד מיט איהרען פארפאהרען אללעזייט געדענקען, וויא איך זיא פאר דעם אנגעזיכט דער פעלקער אויז מצרי׳ געפיהרט האבע, אום איהר גאטט צו זיין! איך, דער עוויגע!״ האנדלע מיט אונז, נאך דיינער פערהייסונג: „אויך דאן, ווען זיא זיך שאן אים לאנדע איהרער פיינדע בעפינדען, ווערדע איך זיא דעזוועגען ניכט פערווערפען, אויך איהרער ניכט איבערדריסיג ווערדען, זיא אויפצורייבען, מיינען בונד מיט איהנען פעלליג אויפצוהעבען, דען איך בלייבע דער עוויגע, איהר גאטט.״

רִיבָם:

ק״ש הֵן קוּמוּ יַחְתּוּ מְרִיבָם· כִּי יְיָ יָרִיב רִיבָם·

ח׳ רִיבָם רִיב שׂוֹטְנֵיהֶם לְבַלּוֹם· יִדְּמוּ פֶּה קַטֵּיגוֹרִים לְאֶלּוֹם·

הֵן רַעְיָתְךָ תְּהַלֵּךְ לְעִילוֹם· כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם:

שָׁלוֹם שְׂפוֹת לְהוֹרִים נְהָרָה· הֲגִיגֵנוּ בִּין כְּמִנְחָה טְהוֹרָה·

ק״ש הֵן שִׁכְנָךְ תְּגִיהַּ בְּאוֹרָה· כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה:

ח׳ תּוֹרָה שִׁמְעוּ נֶאֱמָנֶיךָ בְּסִינַי· רְצוּיָה יְצָרוּהָ חֲקָרוּהָ לְעֵינַי·

הֵן הַיּוֹם יְכַפֵּר לַאֲמוּנַי· כִּי אֵל רַחוּם יְיָ:

יְיָ יְנַהֲלֵנוּ עֲלָמוֹת לְנַהֲגָה· וְיָסִיר מִמֶּנּוּ אַף וְתוּגָה·

הן קומו וכו׳, קומו של לור ישרא׳, נקומו יחתו טריבם של ישראל, כי ה׳ וכו׳. ריבם

וכו׳ לבלום, לחסום, וזה גורסים ריבם ריב וקונעיהם הלום. הדמם קטגורים פיהם

לאלום, וכל׳ כוס עסתנר יותר. רעיתך, תאר לישראל. לעילום, ל״ה כדה״כ ל״ג

ורומז על לעתיד לבוא העולם הנעלם, והוא מחובר עם שלמעלה ממנו כנגל

העתידה, ולזאת אמר הן רעייתך תהלך עוד לזמן הנעלם וזה אחרית

שלום, ופסוק הוא בתהלים ל״ז ל״ז וכמו שפי׳ רש״י אם ראשית אין לו אחרי׳ יש

והיינו לעתיד. שלום שפות וכו׳, עפ״ה ה׳ תשפות שלום לנו (ישעיה כ״ו י״ב) שב

תכין ותערוך. נהרה, אור והוא עפ״ה ועליך יזרח כבוד ה׳ (ישעיה ס׳ א׳).

ליון עשכן כבודך תגי׳ ותזריח באורה, כי מציון וכו׳, והיינו לעתיד לבוא כבת

עליון תלא תור׳ וגו׳ וסמיך לי׳ בית יעקב לכו ונלכה באור ה׳ (ישעיה ב׳).

ישראל הנאמנים לך. רלוה יצרוה, נתרצו בה לשמור ולנצור אותה במאמרם נעשה ונ

גם חקרוה לעיני כל, והי׳ של לעיני ושל לאמוני איננו לכנוי אבל הוא כי

וקרע לו חלוני (ירמיה כ״ב י״ד) שהוא כמו חלונים, וכן ואורגים חורי (יש

י״ט ט׳), וחשופי שת (שם כ׳ ד׳), אלילי ידי (יחזקאל י״ג י״ח), שהם כמו

וחשופים, ידים, ורבי׳ כמוהם; וכן טעם לעיני לעינים, כלומר לעיני

לאמוני כמו לאמונים והיינו ישראל אמוני׳ בני מאמינים. עלמות לנהי

ק׳. יאָ, זיא ליטטערן, איהרע ווידערזאַכער, ווען ער זיך אויפּ

דען ער, דער עוויגע, ביוואט זיך איהרער רעכטזאַכע

ח׳. אָ, ביס דיך איהרער זאַכע אַן, דאַס איהרע פערוויידער טוויי

געגנער פערשטוממען! יאָ, זיא ווירד דיר אייניגט געווים

שטיממען, דיינע געליעבטע, דען דען פֿריעדליבגעזינכטען ע

זיבע: ענדע; געוואָהרע פֿריעדען, דאַס דיין זיבט אונז זייבט

געבעט דיר געפֿעַלליג זיין,

ק׳. יאָ, דיינער אַיך רייגע שפּייזאָפּפֿער!

פאַן ליון אויז

ח׳. אויך דעם סיני האַבען גאָנכן ווירד מאַ

בעהערציגט, בעגריפּפֿען דייגע געטרייען אי

דיינען געטרייען פֿערגעבען, אונד אייכאויטהיג אַנגי

דער עוויגע ווירד אונז עוויג זייטען, עכטפֿער

דוח פֿער=

אַן אייכען

אונד דאַז זאַגד

איהרען, וויא דוח

פֿאַרפֿאַהרען מאַזעלייט

אוי: מלרי׳ געפֿיהרט

ונדזע מיט אונז, נאָך

אים זאַגדע איהרער

פֿערווערפֿען, אויך

בען, אייכען בונד מיט

עוויגע, איהר גאָטט.״

רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ. וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדָּחֵינוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הֲלָבֵן

חטאינו

אין פפר״ם ווירד דיעזעז געזאַגט.

קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ. וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע

להם

כי אל רחום, דברים ד׳ ל״א. ושב ה׳, אם יהיה נדחך, דברים ל׳, ג׳ ד׳.

ערבאַרמע דיך אונזער אונד לאַס אונז ניכט צו גרונדע געהן! זאָ האַזט דוא ניעדער־טרייבען לאַסען: „דען דער עוויגע, דיין גאָטט, איזט איין באַרמהערציגער גאָטט, ער ווירד זיינע האַנד ניכט פאָן דיר אַבציעהען אונד דיך ניכט צו גרונדע געהן לאַסען, ווירד דעז בונדעז ניכט פערגעססען, דען ער דיינען עלטערן צו־געשוואָרען האַט.״ פיהרע אונז צוריקק אונד ערבאַרמע דיך אונזער, וויא דוא האַזט ניעדערטרייבען לאַסען: „דער עוויגע, דיין גאָטט, ווירד זיך דיינער ערבאַרמען אונד דיך אויז דער געפאַנגענשאַפט צוריקקפיהרען; אויז אַללען פאָלקערן, אונטער וועלכע דיך דער עוויגע, דיין גאָטט, צערשטרייט האַט, ווירד ער דיך וויעדער זאַמלען.״ זאַמלע אונזרע פערשטאָססענען, וויא דוא ... וואַרעזט דוא אויך ביז אַן דאַז ענדע דעז היממעלז ... דאַהער זאַמלען אונד

חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא

אזכר

לָהֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה

וטהרנו

לכו נא, ישעיה א׳ י״ח. וזרקתי עליכם, יחזקאל ל״ו כ״ה. אנכי, ישעיה מ״ג כ״ה.

אייגהאָלען.״ רייניגע פאָן אונזערן זינדען אונז, דאַס וויר וויים ווערדען וויא שנעע אונד וואָללע! זאָ האַזט דוא ניעדערגעשריעבען: „וואָהלאַן, לאַסט אונז רעכטען, שפריכט דער עוויגע; וואָרען אייערע זינדען וויא קאַרמעזין, זאָללען זיא וויים ווערדען וויא שנעע, וואָרען זיא ראָטה וויא שאַרלאַך, זאָללען זיא דער וואָללע גלייכען!״ בע־שפרענגע אונז מיט רייניגונגזוואַססער אונד רייניגע אונז, וויא געשריעבען שטעהט: „איך וויל רייניגז וואַססער איבער אייך שפרענגען, דאַס איהר ריין ווערדעט פאָן אַלל אייערער אונרייניגקייט, אונד פאָן אַלל אייערן אונפלאַטה ווערדע איך אייך רייניגען.״ טילגע אונזרע זינדען, אום דיינעטווילען, וויא דוא פערהייסען האַזט: „איך, יאַ, איך טילגע דיינע מיססעטהאַטען אום מיינעטווילען אונד דיינער זינדען דענק׳ איך ניכט!״

אֱזכֹר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְנוּ אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אלהינו

מחיתי כעב פשעיך, שם מ"ד כ"ב. כי ביום הזה, ויקרא י"ו ל'. אמרינו, עש"ה, אמרי האזינ', תהלים ה' ב', והוסב מיחיד לרבי', וכמוהו יהיו לרצון אמרי פינו עש"ה שם י"ט ט"ו וכמוהם כי לך וכו' עש"ה שם ל"ח י"ו, וכן מדרך מסדרי הסליחות לשנות הכתובי' מיחיד לרבי' ומרבי' ליחיד וסמכו על מ"ש הר"אש בסוף פ"ג דמגל' בשם הר"ר יונה, שהמתפלל ואומר פסוקים הנ' והנ' יוכל לשנו' מיחיד לרבי' ומרבי' ליחיד. ע"ש. ולא כן דעת הרב המאירי עיין עליו.

לאַס אונזרע מיססעטהאַטען וויא וואָלקע אונד דונשט היכשווינדען, וויא דוא פֿערהייסען האַסט: „איך לאַסע זיא וויא וואָלקע היכשווינדען, דיינע מיססעטהאַטען, אונד וויא דונשט דיינע פֿערגעהונגען; קעהרע צוריק צו מיר, איך ערלאָזע דיך!" ענטזינדיגע אונד רייניגע אונז היטע, וויא געשריבען שטעהט: „דען אַן דיעזעם טאַגע פֿערזאָהנט מאַן אויך אייך, אום אייך צו רייניגען; פֿאָן אַללען איירען זינדען זאָללט איהר פֿאָר דעם עוויגען ריין ווערדען." האָרע אונזרע וואָרטע, עוויגער, מערק אויף אונזער אינ-בריינסטיג פֿלעהען! וואָהל מאָגען דיר געפֿאַללען דיא רעדען אונזרעז מונדעז, דיא געדאַנקען אונזרעז הערצענז דיר, עוויגער, אונזער האָרט אונד ערלאָזער! צו דיר האַללען האַררען וויר; אַנטוואָרטע אונז, הערר, אונזער גאָטט!

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אַל תַּעַזְבֵנוּ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ. וְאַל תַּכְלִימֵנוּ. וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ. קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ. לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ. הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ. הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ. וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח (כ"א והכפר) לַעֲוֹנֵנוּ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

או"א אל תעזבנו וכו', כאן מצאתי נוסחות מתחלפות ומשונות. בכ"י קלוניא ישן נושן הסדר כך הוא, או"א אל תעזבנו וכו' עד כי רב הוא, ואח"כ או"א סלח לנו וכו' כי אנו עמך וכו' עד לא יתמו, ואח"כ או"א סלח ומחל לכל עוונותינו וכו' עד למען חייך ואח"כ מתחיל אנא תבוא לפניך תפלתינו וכו'. ובכ"י אחר נושן כך סדרם; או"א אל תעזבנו וכו' או"א סלח לנו וכו' עד לא יתמו ואח"כ מתחיל אנא תבוא לפניך וכו' אשמנו וכו' עד כי ירבה לסלוח, ואח"כ מתחיל או"א מחל לעוונותינו וכו' עד למען חייך, ואח"כ הזדונות והשגגות וכו'; וכן בכ"י של שנת ק"ו. ובכ"י של שנת י"א כך הסדר: או"א אל תעזבנו וכו' והט לבנו ליראה את שמך ולשוב אליך וכו' כי רב הוא, ולא גרס ומול את לבבנו לאהבתך, או"א סלח לעוונותינו וכו' עד והעתר לנו בתפלתינו שאנו עזי פנים וכו' ככל סדר ק"ק פפד"מ שכתבנו בעמוד עד למען חייך, ואח"כ או"א סלח לנו וכו' עד ואתה מאמירנו, ואח"כ או"א תבוא לפניך וכו' עד כי ירבה לסלוח, ואח"כ או"א סלח לעוונותינו ביה"כ הזה והעתר לנו בתפלתנו מחה והעבר פשעינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור. ונאמר מחיתי כעב וכו' עד כי גאלתיך, הזדונות והשגגות וכו'. — למען שמך ה', תהלים כ"ה י"א, ושם כתיב וסלחת לעוני בצ"י, לכן מן הראוי לומר כן ואין נכון לשנות ל' הכתוב כלל וכלל, ובפרט אחרי שאמרנו ככתוב בדברי קדשך.

או"א. אונזער אונד אונזרער פֿאָטער גאָטט, פֿערלאַס אונז ניכט, פֿערשטאָס' אונז ניכט אונד לאַס אונז ניכט צו שאַנדען ווערדען! העבע דיינען בונד מיט אונז ניכט אויף, נאָהערע אונז דיינען געזעטצען, לעהרע דיינע געבאָטע אונז, צייגע אונז דיינע וועגע, לענקע אונזער הערץ צור עהרפֿורכט דיינעז נאַמענז, בעשניידע עז*), דאַמיט וויר דיך פֿאָן גאַנצעם הערצען ליעבען אונד מיט טרייע צו דיר צוריקקעה-רען, פֿערצייהע אונד פֿערגיב אונזערע מיססעטהאַטען, דיינעז גראָסען נאַמענז האַל-בען — זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעז הייליגען (דוד): „אַך הערר, פֿערצייהע מיינע מיססעטהאַטען, אום דיינעז נאַמענז ווילען, דער אונענדליך גראָס איזט!".

*) דאַז הערץ בעשניידען הייסט: דיא אויסשווייפֿענדען בעגיערדען אונד נייגונגען דעז הערצענז, וויא איינען ווילדען אויסוואוכז, אויסראָטטען.

אלהינו ואלהי אבותינו
מחל וסלח
לעונותינו ביום
השבת הזה וביום
הכפרים הזה.
והעתר־לנו
בתפלתנו. מחה
והעבר פשעינו
מנגד עיניך.
וכוף את יצרנו
להשתעבד־לך.
והכנע ערפנו
לשוב אליך.
וחדש כליותינו
לשמור פקדיך.

אין פפר"מ ווירד דיעזעס געזאגט:

אלהינו ואלהי אבותינו מחל וסלח
לעונותינו ביום השבת הזה וביום
הכפרים הזה. והעתר־לנו
בתפלתנו. שאנו עזי פנים ואתה
רחום וחנון. אנו קשי ערף ואתה
ארך אפים. אנו מלאי עון ואתה
מלא רחמים. אנו ימינו כצל עובר
ואתה הוא ושנותיך לא יתמו:
מחה והעבר פשעינו מנגד
עיניך. וכוף את יצרנו להשתעבד
לך והכנע ערפנו לשוב אליך.
וחדש כליותינו לשמור
פקודיך. ותתלבש בצדקותיך.
ותתכסה ברחמיך. ותתעטף
בחנינותיך. ותתאזר בחסידותיך.
ותבוא לפניך מדת טובך
וענותנותך. ותעשה עמנו כמדת
רחמנותך. וכרוב חסדיך.

אונזער אונד אונזרער פֿאטער גאָטט, פֿערצייהע אונד פֿערגיב אונזרע זינדען אַן דיעזעם (שבת אונד) פֿערזאָהנונגסטאַג! לאַס דיך דורך אונזער פֿלעהען ערביטטען! דען אַך, וויר זינד אונפֿערשעמט, דו אַבער באַרמהערציג אונד גנעדיג, וויר זינד האַרטנעקקיג אונד דו לאַנגמיטהיג, וויר זינד זינדענפֿאָלל אונד דו ערבאַרמונגספֿאָלל, וויר פֿערגעהען, אונזערע טאַגע וויא איין גלייטענדער שאַטטען, דו אַבער בלייבסט דערזעלבע, אונפֿערגענגליך דיינע יאַהרע! טילגע, לאַס פֿערשווינדען אונזרע מיסעטהאַטען פֿאָר דיינען אויגען, לענקע אונזרע טריעבע צום געהאָרזאַם געגען דיך, בייגע אונזערן שטאַרזין, דאַס ער בערייטוויללליג ווערדע, ערנייערע אונזערן מוטה צור פֿאָללציעהונג דיינער בעפֿעהלע, בעקליידע אונזער הערץ

ומול את לבבנו לאהבה (וליראה) את שמך.
ככתוב בתורתך ומל יי אלהיך את לבבך
ואת לבב זרעך לאהבה את יי אלהיך בכל
לבבך ובכל נפשך למען חייך:
אלהינו ואלהי אבותינו. סלח לנו. מחל לנו. כפר לנו:
כי אנו עמך ואתה אלהינו. אנו בניך ואתה אבינו:
אנו עבדיך ואתה אדוננו. אנו צאנך ואתה רוענו:
אנו כרמך ואתה שומרנו. אנו נחלתך ואתה חלקנו:
אנו קויך ואתה מושיענו. אנו פעלתך ואתה יוצרנו:
אנו סגלתך ואתה קרובנו. אנו עמך ואתה מלכנו:

ומל ה' אלהיך, דברים ל' ו'. אנו עמך, שנאמר כי עמך הגוי הזה (שמות ל"ג י"ג). אנו בניך, שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם (דברים י"ד א'). ואתה אבינו, שנאמר כי הייתי לישראל לאב (ירמיה ל"א ט'). אנו עבדיך, שנאמר כי לי בני ישראל עבדים (ויקרא כ"ה נ"ה). אנו צאנך, שנאמר ואתן צאני (יחזקאל ל"ד ל"א). ואתה רוענו, שנאמר רועה ישראל האזינה (תהלים פ' ב'). אנו כרמך, שנאמר כי כרם ה' צבאות בית ישראל (ישעיה ה' ז'). ואתה שומרנו, שומר ישראל. אנו נחלתך, שנאמר והם עמך ונחלתך (דברים ט' כ"ט). ואתה חלקנו, שנאמר לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא וישראל שבט נחלתו (ירמיה י' ט"ז). אנו קויך, שנאמר מקוה ישראל מושיעו (ירמיה י"ד ח') וכתיב זה ה' קוינו לו (ישעיה כ"ה ט'). ואתה מושיענו, שנא' אני ה' מושיעך (ישעיה מ"ט כ"ו). אנו פעולתך ואתה יוצרנו, שנא' כה אמר ה' קדוש ישראל ויוצרו על בני ועל פעל ידי תצווני (ישעיה מ"ה י"א). אנו סגלתך, שנא' והייתם לי סגלה (שמות י"ט ה'). ואתה קרובנו, שנא' כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו (דברים ד' ז').

דאַס וויר דיינען נאַמען ליעבע אונד עהרפֿירכטע! — זאָ שטעהט אין דיינער לעהרע געשריעבען: (דברים ל' ו') „דער עוויגע, דיין גאָטט, ווירד אויך דיין אונד דיינער נאַכקאָממען הערץ בעשניידען, דאַס דו דען עוויגען, דיינען גאָטט, פֿאָן גאַנצעם הערצען אונד גאַנצער זעעלע ליעבעסט, אום דיינער ערהאַלטונג ווילען."
אונזער אונד אונזרער פֿאַטער גאָטט, פֿערגיב אונז, פֿערצייה' אונד ענטזינדיגע אונז!
וויר זינד יאַ דיינע נאַציאָן אונד דו אונזער גאָטט, וויר דיינע זאָהנע אונד דו אונזער פֿאַטער, וויר דיינע קנעכטע, דו אונזער הערר, וויר דיינע שאַפֿע, דו אונזער היערטע, וויר דיין וויינגאַרטען, דו אונזער היטער, וויר דיין ערבע, דו אונזער אַנטהייל, וויר פֿערטרויען דיר, דו ביזט אונזער רעטטער, וויר זינד דיין ווערק, דו אונזער שאָפֿפֿער, וויר דיינע ליעבלינגע, דו אונזער פֿערוואַנדטער, וויר דיין פֿאָלק, דו אונזער קעניג, וויר

אנו רעיתך ואתה דודנו · אנו מאמיריך ואתה מאמירנו:

אין ספר"מ פֿאנגט מאן היער אן אנא תבוא לפניך א"ו.

אנו עזי פנים ואתה רחום וחנון · אנו קשי ערף ואתה ארך אפים · אנו מלאי עון ואתה מלא רחמים · אנו ימינו כצל עובר · ואתה הוא ושנותיך לא יתמו:

*)אלהינו ואלהי אבותינו (כ"א אנא)

תבא לפניך תפלתנו · ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנחנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו חטאנו:

אשמנו · בגדנו · גזלנו · דברנו דפי · העוינו · והרשענו · זדנו · חמסנו · טפלנו שקר · יעצנו רע · כזבנו · לצנו · מרדנו · נאצנו · סררנו · עוינו · פשענו · צררנו · קשינו ערף · רשענו · שחתנו · תעבנו · תעינו · תעתענו:

סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו: ואתה צדיק על כל הבא עלינו · כי אמת עשית ואנחנו הרשענו:

אנו רעיתך, שנאמר כן רעיתי בין הבנות (שיר השירים ב' ב') ואמרו שרמז על ישראל בין האומות, והקב"ה נקרא דוד שנא' כן דודי בין הבנים (שם) ועוד רבים שם. אנו מאמיריך ואתה מאמירנו, שנא' את ה' האמרת היום וה' האמירך (דברים כ"ו י"ז). עזי פנים, שנאמר והבנים קשי פנים (יחזקאל ב' ד'). אנו קשי עורף, שנאמר כי עם קשה עורף אתה (שמות ל"ג ג'). אנו ימינו כצל עובר, כמו שנא' אדם להבל דמה ימיו כצל עובר (תהלים קמ"ד ד'). ואתה הוא, שם ק"ב כ"ח. ואתה צדיק. נחמיה ט' ל"ג. על כל הבא, כל מעשה יסוריך הרעים אשר באו עלינו.

דיינע געליעבטע, דוא אונזער געליעבטער, וויר דיינע געפריעזענן, דוא אונזער פריי־

*) באור אונד איבערזעטצונג היעפֿאָן זיעהע זייטע 17.

הרשענו ופשענו · לכן לא נושענו · ותן בלבנו לעזוב דרך רשע וחיש לנו ישע: ככתוב על יד נביאך יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יי וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח: הזדונות והשגגות אתה מכיר · הרצון והאנס · הגלוים והנסתרים, לפניך הם גלוים וידועים · מה אנו · מה חיינו · מה חסדנו · מה צדקנו · מה ישענו · מה כחנו · מה גבורתנו · ומה נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל־הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רב

הרשענו, יעזוב רשע, ישעיה נ"ה ז'. מה חסדנו, ע"ש וחסדכם כענן בקר (הושע ו' ד'). מה צדקנו, ע"ש וכבגד עדים כל צדקותינו (ישעיה ס"ד ה'). מה ישענו. דע שבכל כתבי יד אשר לי אין שם „מה ישענו", וכ"כ הר"ד אבודרהם בתפלת נעילה, שאין לאמרו, כי השם הגדול והנורא הוא ישענו. עכ"ל. ולי נראה שמפני זה אין למחקו כי הכוונה שאין ישועה בעצמנו ובנפשנו כי אם

הרשענו. וויר האבען געפרעפעלט אונד איבעלטהאטען בעגאנגען, דא־רום פֿאנדען וויר קיינען ביישטאנד. אָ, לענקע דאָך אונזער הערץ, דאש עש דען באזען וועג פֿערלאשע, אונד בעשלייניגע אונזער הייל! זאָ האשט דוא דורך דיינען פראָפֿעטען (ישעיה נ"ה ז) ניעדערשרייבען לאשען: „דער פֿרעפֿלער לאשע פֿאָן זיינעם וועגע אב, דער ארגליסטיגע פֿאָן זיינען טיקקען; ער קעהרע צום עוויגען צוריק — ער ערבארמט זיך זיין — צו אונזערם גאָטט, ער איזט פֿערגעבונגספֿאָלל!"

הזדונות. דוא קעננסט אונזרע פֿערברעכען אונד אונזרע פֿערגעהען, וואש וויר פֿאָרזעטצליך אונד וואש וויר אונפֿאָרזעטצליך בעגאנגען; אונזרע אָפֿפֿענטליכען אונד געהיימען זינדען זינד דיר אָפֿפֿען אונד בעקאננט. וואש זינד וויר? וואש אונזער לעבען? וואש אונזרע פֿראָממיגקייט? וואש אונזרע טוגענד? וואש אונזרע הילפֿע? וואש אונזרע קראַפֿט? וואש אונזרע שטארקע? וואש קאָננען וויר, עוויגער, אונזער אונד אונזערער פֿאַטער גאָטט, דיר פֿאָרברינגען? אללע העלדען זינד דיר איין אונדינג! בעריהמטע מאננער — איין ניכטס! דיא ווייזען — אונוויסענד! דיא פֿערנינפֿטיגען — געדאנקענלאָז!

מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ. וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם. וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם. וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ. וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

*) אין אייניגען געמיינדען ווירד היער דאַז אונטען שטעהענדע אתה מבין געזאַגט.

קו"ה שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע. שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה:

בה', וכן כתיב וזאת תאוות אדם (תהלים ס' י"ג). וההדיא כתיב אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין לו תשועה (תהלים קמ"ו ג'). כי רוב מעשיהם וכו', וי"ג כי כל מעשיהם ולי נראה כי טעם רוב ריבוי כלומר מעשיהם הרבים, דוגמת ורוב עלמותי הפחיד (איוב ד' י"ד). ומותר האדם וגו', פסוק הוא בקהלת ג' י"ט.

מיהרע אמכטיגען טהאַטען — מיין טאַנד! דיא טאַגע איהרעז לעבענז — אייטעל! וואַז איזט דעז מענשען פאָרצוג פאָר דעם פיעהע? ניכטז! אַללעז איזט אייטעל! —

מה. וואַז זאָללען וויר דיר, בעוואָהנער יענער האָהען, זאַגען? וואַז דיר ערצאָהלען, היממעלזטהראָנער? ווייסט דוא ניכט אַללע פערבאָרגענען דינגע זאָוויא דיא אָפפענבאַרען? — דוא קעננסט יאַ אַללע געהיימניסע דער וועלט, דיא טיעפזטען פערבאָרגענהייטען אַללער לעבענדיגען! דוא דורכשויזט אַללע געמאַכער אונזרעז איננערן אונד פריפזט ניערען אונד הערץ! קיין דינג איזט דיר געהיים, אונד ניכטז בלייבט דיינעם בליקק פערבאָרגען! —

שמך מעולם. דען מיסעטהאַטען נאַכזיכטזפאָללער, זאָ וואַר דייז רוהם פאָן עוויגקייט הער. אָ, פערנים אונזער פלעהען, ווען וויר אין אנדאַכט

מיוסד ע"ס א"ב

*) אַתָּה מֵבִין תַּעֲלוּמוֹת לֵב. אֶפֶס לְךָ נִגְלוֹת וְגַם נִסְתָּרוֹת: בָּאנוּ בִדְבָרִים לְפַתֵּחַ בָּם. בְּרִשְׁעֵנוּ יי תֵּפֶן וְלֹא בְּמַעֲלָלֵינוּ: גִּשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם זֶה כְּיָרֵא וְחָרֵד. גֵּאֶה כְּרַחוּם לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה חֶסֶד: דִּין אַל תַּמְתַּח מוּל עָפָר וָאֵפֶר. דַּע

תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע. תִּמְחֶה אַשְׁמָתֵנוּ (נ"א פְּשָׁעֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

פאָר דיר שטעהן! האַבע נאַכזיכט מיט דען מיסעטהאַטען מיינעז פאָלקעז, דאַז זיא בערייעט, אונד לאַס זיא דאַהינשווינדען פאָר דיינען אויגען!

אַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה: הַאִם שָׁגַגְנוּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ. הֲלֹא אַתָּה לְבַד מֵבִין שְׁגִיאוֹת: וְאַל תַּחְשֹׁב לָנוּ כְּעוֹשֶׂה בְּזָדוֹן. וִדּוּי שְׂפָתֵינוּ שְׁעֵה בְּעֵת רָצוֹן: זֶה הַכֹּפֶר לָנוּ הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע. זָדוֹן וְנֶעְלָם עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה: חַלְּצֵנוּ מֵעֹנֶשׁ כָּרֵת וּמִיתָה. חֲמוֹל עַל חֹמֶר מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: טִפְּשֵׁנוּ בְּרוֹעַ יֵצֶר אֲשֶׁר מִנְּעוּרֵינוּ. טָמוּן בְּקִרְבֵּנוּ כְּרֶשֶׁת לִפְעָמֵינוּ: יוֹצְרֵנוּ וְעוֹשֵׂנוּ יוֹדֵעַ יִצְרֵנוּ. יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ: כִּי מִלְּפָנֶיךָ מִי יִסָּתֵר. כֹּל גָּלוּי לְךָ כָּאוֹר וְכַצָּהֳרָיִם: לְבֵית דִּין הוֹרֵיתָ אַרְבַּע מִיתוֹת. לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וּמֵהֶם חַלְּצֵנוּ: מְאֹד יְצַרְתָּנוּ חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדַע. מַעֲשֵׂינוּ כִּי הֵמָּה עָמָל וָאָוֶן: נְצוֹר נַפְשׁוֹתֵינוּ כִּי בְיָדְךָ כָּל נֶפֶשׁ. נָא תֵיקַר נֶפֶשׁ מְמַעֲנֵי לְךָ נֶפֶשׁ: סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וָחֶנֶק. סוֹדָם גִּלִּיתָ לְיוֹדְעֵי אֲמִתֶּךָ: עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ אֱלֹהַּ כַּפֵּר לָנוּ. עַל יָדוּעַ לָנוּ וְעַל נֶעְלָם מִמֶּנּוּ: פְּשָׁעֵינוּ הוֹדִינוּ לְךָ חוֹקֵר לֵב. פְּדֵנוּ מֵחֵטְא נַקֵּנוּ מֵעָוֹן: צוּר יי תֵּפֶן בֶּאֱנוֹשׁ חָצִיר. צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּעֲשִׂיתָ עִם כָּל חָי: קִדַּמְנוּ בְנֶשֶׁף קִרַבְנוּ בְשֶׁוַע. קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ קְשׁוֹב קְרִיאָתֵנוּ: רִשְׁעֵנוּ יי תֵּפֶן רַחֲמֵנוּ וְנִצְטַדְּקָה. רַחֲמֶיךָ בְּאוֹנוּ רַחוּם וְחַנּוּן:

קו"ה שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע. שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה: תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע. תִּמְחֶה אַשְׁמָתֵנוּ (נ"א פשעינו) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

*וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׃ שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ׃ וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ׃ וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה׃
וְעַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה׃

*) באור אונד איבערזעטצונג היעפאָן זיעהע זייטע 18.

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע׃
וְעַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים׃
(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃)
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן׃
עַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין)׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית׃
וְעַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה)׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח׃
(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ׃
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן׃
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ׃

ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות ערף:
ע"ח שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך ברכילות:
על חטא שחטאנו לפניך בשבועת-שוא:
ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חנם:
על חטא שחטאנו לפניך בתשומת-יד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב:
ועל כלם (אלוה סליחות) סלח-לנו· מחל-לנו· כפר-לנו:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:
ועל חטאים ש"ח עליהם קרבן עולה ויורד:

אין פפר"מ אונד מעהרערן געמיינדען ווירד דאז היער אונטענשטעהענדע געבעטעט.

ועל חטאים ש"ח עליהם אשם ודאי ותלוי:
ועל חטאים ש"ח עליהם מכת מרדות:
ועל חטאים ש"ח עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים ש"ח עליהם מיתה בידי שמים:
וע"ח ש"ח עליהם כרת ועררי (נ"א וערירות):

אין פפר"מ אונד מעהרערן קהלות ווירד נאך דיעזער אָרדנונג געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם תלוי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות: ועל כלם וכו'.

ועל כלם (אלוה סליחות) סלח-לנו· מחל-לנו· כפר-לנו:

ועל חטאים ש"ח עליהם ארבע מיתות בית דין סקילה· שרפה· הרג· וחנק· על מצות עשה ועל מצות לא תעשה· בין שיש בה קום עשה· ובין שאין בה קום עשה· את-שגלוים לנו ואת-שאינם גלוים לנו· את-שגלוים לנו כבר אמרנום לפניך· והודינו לך עליהם· ואת-שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים· כדבר שנאמר הנסתרת ליי אלהינו· והנגלת לנו ולבנינו עד-עולם· לעשות את-כל-דברי התורה הזאת:

ואתה רחום מקבל שבים ועל התשובה מראש הבטחתנו ועל התשובה עינינו מיחלות לך:
ודוד עבדך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני· נקנו יי אלהינו מכל פשעינו

ודוד עבדך וכו', שגיאות מי יבין מנסתרות נקני, תהלים י"ט י"ג.

ואתה רחום. דוא, ערבארמונגספאללער, נימסט דיא זיך בעקעהרענדען אויף! דוא האסט אונז פאן אנבעגין פערגעבונג דורך בעקעהרונג צוגעזיכערט, אונד אויך אונזרע בעקעהרונג געשטיטצט, האררען אונזרע אויגען צו דיר.
ודוד. דיין קנעכט דוד האט דיך זא אנגערעדעט: „אונוויסענדליכע פעהלער, ווער בעמערקט דיא? בעוואהרע מיך פאר אונבעקאננטען זינדען!" בעפרייע אונז, עוויגער, אונזער גאטט, פאן אללען אונזערן מיסעטהאטען, רייניגע אונז,

וְטַהֲרֵנוּ מִכָּל טֻמְאוֹתֵינוּ וּזְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם
טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ׃ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְזָרַקְתִּי
עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם׃

מִיכָה עַבְדְּךָ אָמַר לְפָנֶיךָ׃ מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא
עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק
לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא׃ יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ
יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל
חַטֹּאתָם׃ וְכָל חַטֹּאת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תַּשְׁלִיךְ
בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֹא יִזָּכְרוּ וְלֹא יִפָּקְדוּ וְלֹא יַעֲלוּ
עַל לֵב לְעוֹלָם׃ תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד
לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם׃

וזרקתי עליכם וגו׳, יחזקאל ל״ו כ״ה. מי אל כמוך וגו׳, סוף ספר מיכה.

פֿאָן אַללער אונריינהייט אונד בעשפּרענגע אונז מיט רייניגעם וואַססער, דאַמיט וויר ריין ווערדען. זאָ וואורדע ניעדערגעשריעבען דורך דיינען פּראָפֿעֶטען (יחזקאל ל״ו כ״ה): „איך ווערדע אייך מיט רייניגעם וואַססער בעשפּרענגען, דאַמיט איהר ריין ווערדעט פֿאָן אַלל׳ אייערער אונריינהייט, אונד פֿאָן אַלל׳ אייערען אונפֿלאַטהע ווערדע איך אייך רייניגען.״

מיכה. דיין קנעכט מיכה רעדעטע דיך זאָ אַן (י״ז י״ח): „ווער איזט אַללמעכטיג וויא דוא, דער זינדען פֿערגיבט אונד מיססעטהאַטען ערלעֶססט דעם איבעררעסטע זיינעז ערבטהיילז? ער לעֶססט זיינען צאָרן ניכט עוויג דויערן, דען ער איזט גיטיג. ער ווירד זיך אַבערמאַלז אונזער ערבאַרמען אונד אונזרע זינדען אונטערדריקקען. יאַ, דוא ווירזט אַללע זינדען אין דעז מעערעז טיעפֿע פֿערזענקען! פֿערזענקע אַללע זינדען דיינעז פֿאָלקעז ישראל אין איינען אָרט, וואָ איהרער נימערמעהר געדאַכט נימערמעהר ערוועהנט ווירד, אונד זיא אין עוויגקייט ניכט מעהר אויפֿשטייגען. ערצייגע יעקב טריי, אַבראַהם גיטיגקייט, וויא דוא איהנען — אונזערן אורפֿאַטערן — אין דען טאַגען דער פֿאָרוועלט צוגעשוואָרען האַזט!

דָּנִיֵּאל אִישׁ חֲמוּדוֹת שִׁוַּע לְפָנֶיךָ הַטֵּה אֱלֹהַי
אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ
וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל
צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ׃ כִּי
עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה
אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר׃ לְמַעַנְךָ
אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ׃

עֶזְרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ אֱלֹהַי בֹּשְׁתִּי
וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ׃ כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ
רָבוּ לְמַעְלָה רֹאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד
לַשָּׁמָיִם׃ וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם

הטה אלהי וגו׳, דניאל ט׳ י״ח. אלהי בושתי ונכלמתי וגו׳, עזרא ט׳ ו.
רבו למעלה, כ״כ. ואתה אלוה סליחות, נחמיה ט׳ י״ז וסופו ולא עזבתם,

---

דניאל. דניאל, דער ווירדיגע מאַן, האַט דיך פֿאָלגענדערמאַססען אַנגערעדעט: „נייגע דיין אָהר, אָ הערר, אונד העֶרע, עֶפֿפֿנע דיין אויגע אונד זיעהע אונזרע צערריטטונג אונד דיא שטאַדט, דיא נאַך דיינעם נאַמען גענאַננט וואַרד! דען ניכט אויף אונזרע פֿראָממיגקייט געשטיטצט, ליעגען וויר מיט אונזערם פֿלעהן דיר אַן, זאָנדערן אויף דיינע גרענצענלאָזע באַרמהערציגקייט. הערר, ערהאֶרע! הערר, פֿערצייהע! הערר, פֿערנים, וואָללפֿאַהרע, צאֶגרע ניכט! אום דיינעטוויללען, מיין גאָטט, דען נאַך דיינעם נאַמען ווירד דיינע שטאַדט אונד דיין פֿאָלק גענאַננט.״

עזרא. עזרא, דער שריפֿטגעלעהרטע, האַט דיך זאָ אַנגערעדעט: „מיין גאָטט, איך שעֶמע אונד שייע מיך, מיינע אויגען צו דיר, מיין גאָטט, אויפֿצוהעבען! דען אונזערע מיססעטהאַטען זינד אונז ביז איבער דאַז הויפט געשטיעגען, אונד אונזער פֿערשולדען אַנגעוואַכזען היממעלאַן.״ (פֿערנער שפּראַך ער): „דוא ביזט איין פֿערגעבונגספֿאָללער גאָטט, אַללגנעֶדיג, אַללבאַרמהערציג, לאַנגמיטהיג אונד פֿאָן

אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם: אַל תַּעַזְבֵנוּ
אָבִינוּ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ. וְאַל תַּזְנִיחֵנוּ
יוֹצְרֵנוּ. וְאַל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כָּלָה כְּחַטֹּאתֵינוּ. וְקַיֶּם
לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקַבָּלָה
עַל יְדֵי יִרְמְיָהוּ חוֹזָךְ. כָּאָמוּר בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת
הַהִיא נְאֻם יְיָ יְבֻקַּשׁ אֶת־עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת
חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה. כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר
אַשְׁאִיר: עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ. רְעֵבֵי טוּבְךָ. צְמֵאֵי
חַסְדֶּךָ. תְּאֵבֵי יִשְׁעֶךָ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כִּי לַייָ אֱלֹהֵינוּ
הָרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת: בשבת מסיימים כאן ואומרים קדיש.

*) אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ: אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ:
בָּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ: יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ:

ובכתבי יד כתוב ולא עזבתנו, וא״כ הוא תפלה ואיננו כלשון הכתוב. שהבטחתנו בקבלה, ובכ״י כתוב: בדברי קבלה. בימים ההם ובעת ההיא וגו׳, ירמיה נ׳ כ׳.

גראָססער הולד; דאַרום פערלאססעסט דוא זיא ניכט.״ פערלאַסס אונס ניכט אָ פאַטער! פערשטאָססע אונס ניכט, ערלייזער! לאַסס אונס ניכט זינקען, אָ שאָפפער! בעשטראַפע אונס ניכט נאַך אונזערר זינדען מאַאס! ערפיללע פיעלמעהר, עוויגער אונזער גאָטט, יענע פערהייסונג, דיא דוא אונס צוגעזיכערט אין איינער איבערליעפערונג דורך דיינען זעהער ירמי׳, וואָ עס הייסט: „אין יענען טאַגען אונד אין יענער צייט, שפריכט דער עוויגע, ווירד מאַן ישראל׳ס זינדען זוכען, אַבער ניכט טרעפפען, אונד יהודה׳ס פערגעהונגען ווערדען ניכט צו פינדען זיין; דען איך ווערדע דעם איבעררעסטע (ישראל) גנעדיג פערגעבען.״ זיא, דיין פאָלק אונד דיין ערבע, שמאַכטענד נאַך דיינער גיטע, צעכצענד נאַך דיינער הולד, זיך זעהנענד נאַך דיינער הילפע — אָ, לאַסס זיא ערפאַהרען אונד איינזעהען, דאַס דיר, עוויגער אונזער גאָטט, דיא ערבאַרמונג אונד פערגעבונג אייגען זייא. ערבאַרמונגספאָללער גאָטט איזט דיין נאַמע, אַללגנעדיגער גאָטט איזט דיין אַל.

---

*) אל רחום שמך וכו׳, מחבר נעלם והוא הולך ע״ס א״ב.

עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתָּךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתָךְ:
עֲשֵׂה לְמַעַן גָּדְלָךְ וְתִפְאַרְתָּךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן
דָּתָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן הוֹדָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן וִעוּדָךְ:
עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן חַסְדָּךְ: עֲשֵׂה
לְמַעַן טוּבָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן יִחוּדָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן
כְּבוֹדָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן לִמּוּדָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן
מַלְכוּתָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן נִצְחָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן
סוֹדָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן עֻזָּךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֵרָךְ:
עֲשֵׂה לְמַעַן צִדְקָתָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתָךְ:
עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁכִינָתָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהִלָּתָךְ:
עֲשֵׂה לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עָפָר: עֲשֵׂה לְמַעַן

נאַמע; אויך אונס נאַננטעסט דוא נאַך דיינעם נאַמען — יאַ, ווילפאַהרע אונס, עוויגער, אום דיינעס נאַמענס ווילען! ווילפאַהרע אום דיינער טריייע ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס בונדעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער גראָססע אונד דיינער האָהייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס געזעטצעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער הערליכקייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער פערהייסונג ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס אַנדענקענס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער מילדע ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער גיטע ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער איינהייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער עהרע ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער לעהרע ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס רייכעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער אונענדליכקייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס ראַטהשלוססעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס זיעגעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס רוהמעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער גערעכטיגקייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער הייליגקייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער גראָססען באַרמהערציגקייט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער מאַיעסטאָט ווילען, ווילפאַהרע אום דיינעס פרייזעס ווילען, ווילפאַהרע אום דיינער ליעבלינגע ווילען, דיא אין דער ערדע רוהען, ווילפאַהרע אום

אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב: עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה: עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן
כְּבוֹדֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְמוֹת הֵיכָלֶךָ: עֲשֵׂה
לְמַעַן הֲרִיסוּת מִזְבְּחֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן דַּם עֲבָדֶיךָ
הַשָּׁפוּךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ:
עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יִחוּדֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן
בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן
תִּינוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן: עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹנְקֵי
שָׁדַיִם שֶׁלֹּא חָטְאוּ: עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חָלָב
שֶׁלֹּא פָשְׁעוּ: עֲשֵׂה לְמַעַן יְתוֹמִים וְאַלְמָנוֹת:
עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ: עֲשֵׂה
לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

אברהם'ז, יצחק'ז אונד יעקב'ז ווילען, ווילפֿאַהרע אום משה'ז אונד אהרן'ז ווילען, ווילפֿאַהרע אום דוד'ז אונד שלמה'ז ווילען, ווילפֿאַהרע אום ירושלם'ז ווילען, דער שטאַדט דיינער הייליגקייט, ווילפֿאַהרע אום ווילען ציון'ז, דער רעזידענץ דיינער הערליכקייט, ווילפֿאַהרע אום דיינעז פֿערהעערטען טעמפעלז ווילען, ווילפֿאַהרע אום דיינעז פֿערפֿאַללענען אַלטאַרז ווילען, ווילפֿאַהרע אום דעז פֿערגאָססענען בלוטעז דיינער קנעכטע ווילען, ווילפֿאַהרע דער מאַרטירער דיינעז הייליגען נאַמענז ווילען, ווילפֿאַהרע דער פֿיר דיינע איינהייט אומגעקאָממענען ווילען, ווילפֿאַהרע יענער האַלבען, דיא דער פֿאָלטער פֿאָן פֿייער אונד וואַססער ענטגעגענגעאיילטען, צור הייליגונג דיינעז נאַמענז, ווילפֿאַהרע דער פֿראָממען קנאַבען האַלבען אין איהרער לעהרשטובע, ווילפֿאַהרע דער אונשולדיגען זייגלינגע האַלבען, ווילפֿאַהרע דער זינדענלאָזען ענטוואָהנטען קינדער האַלבען, ווילפֿאַהרע דער וואַייזען אונד וויטטווען האַלבען! ווילפֿאַהרע אונז דיינעטהאַלבען, ווען ניכט אונזערטהאַלבען! ווילפֿאַהרע אונז דיינעטוועגען אונד ערעטטע אונז!

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ גוֹאֲלֵנוּ
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ הָאֵל הַנֶּאֱמָן עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ וָתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ זַךְ וְיָשָׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
חַי וְקַיָּם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמֵטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ
יֵצֶר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ כְּעָסִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לוֹבֵשׁ
צְדָקוֹת עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׂגָּב עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ פוֹדֶה וּמַצִּיל
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צַדִּיק וְיָשָׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו

עננו ה' וכו', גם זה אין צריך לבאור וגם הוא הולך ע"ס א"ב.

ענני. אַנטוואָרטע אונז, עוויגער! אַנטוואָרטע אונז!
אַנטוואָרטע אונז, גאָטט! אַנטוואָרטע אונז!

אַנטוואָרטע אונז, פֿאַטער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, שאָפּפֿער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, ערלאָזער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, אַללדורכפֿאָרשענדער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, אַללגעטרייער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, זאַנפֿטמיטהיגער אונד גיטיגער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, רייגער אונד אויפֿריכטיגער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, לעבענדיגער אונד זעלבסטשטענדיגער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, אַללגיטיגער אונד וואָהלטהעטער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, קעננער דער מענשענטריעבע! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, דוא, דער זיינען צאָרן אונטערדריקקט! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, דוא מיט גערעכטיגקייט אומגעבענער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, קעניג אַללער קעניגע! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, פֿורכטבאַרער אונד מעכטיגער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, פֿערגעבער אונד פֿערצייהער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, דער דוא צור גנאַדענצייט ערהערסט! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, בעפֿרייער אונד ערעטטער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, גערעכטער אונד רעדליכער! אַנטוואָרטע אונז! אַנטוואָרטע אונז, דער דוא דיינען אַנבעטערן נאַהע ביזט! אַנטוואָרטע

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנּוּן עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל
אֶבְיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תּוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ פַּחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ מִשְׂגַּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֶזְרַת הַשְּׁבָטִים
עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קָשֶׁה לִכְעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לִרְצוֹת
עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ דַּיַּן אַלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ כְּשֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. הוּא יַעֲנֵנוּ:

רק לרצות, כ"כ נכ"י וכן עיקר. מי שענה לאברהם ליצחק וליעקב, וכל המענות האלה כולם מבוארים וידועים במקומותם ובריש פרק ב' דתענית.

אונז! אנטוואָרטע אונז, ערבאַרמונגספֿאָללער אונד גנאַדיגער! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, ערהאָרער דער נאָטהליידענדען! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, שטיטצע דער אונשולדיגען! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, גאָטט אונזערער פֿאָטער! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, גאָטט אברהם'ז! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, עהרפֿורכט יצחק'ז! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, יעקב'ז שטאַרקע! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, צופֿלוכט אונזערער מוטטער! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, בייה־שטאַנד דער שטעממע (ישראל'ז)! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, דער דוא שווער צו ערצירנען ביזט! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, דער דוא לייכט צו בעזאַנפֿטיגען ביזט! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, דער דוא צור צייט דער נאָטה ערהאָרסט! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, פֿאָטער דער וואַייזען! אנטוואָרטע אונז! אנטוואָרטע אונז, ריכטער דער וויטטווען! אנטוואָרטע אונז!

מי. ווער אונזערן פֿאָטער אברהם אויף דעם בערג מורי' געאַנטוואָרטעט האַט, דער ווירד אויך אונז אַנטוואָרטען.

ווער דעמען זאָהן יצחק, אַלז ער אויף דעם אַלטאַר געבונדען לאַג, געאַנטוואָרטעט האַט, דער ווירד אויך אונז אַנטוואָרטען.

מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לַאֲבוֹתֵינוּ עַל יַם סוּף. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְמשֶׁה בְּחוֹרֵב. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחְתָּה. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוּמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לִיהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לִשְׁמוּאֵל בַּמִּצְפָּה. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְנוֹ בִּירוּשָׁלָיִם. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְאֵלִיָּהוּ בְּהַר הַכַּרְמֶל. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לֶאֱלִישָׁע בִּירִיחוֹ. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּגָה. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ בְּחָלְיוֹ. הוּא יַעֲנֵנוּ:
מ"ש לַחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כִּבְשַׁן הָאֵשׁ. הוּא יַעֲנֵנוּ:

ווער דעם יעקב אין בית אל געאַנטוואָרטעט האַט, דער ווירד אויך אונז אַנטוואָרטען.
ווער דעם יוסף אים געפֿאַנגניסע געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער אונזערן פֿאָרעלטערן ביי'ם ים סוף געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם משה אויף חורב געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם אהרן בייא דער רויכפֿאַננע [1]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם פינחס, אַלז ער אויז דער געמיינדע אויפֿשטאַנד, [2]) ג"ה, ד"וו"א"א.
ווער דעם יהושע אין גלגל [3]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם שמואל אין מצפה [4]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם דוד אונד זיינעם זאָהן שלמה אין ירושלים געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם אלי' אויף דעם בערג כרמל [5]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם אלישע אין יריחו [6]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם יונה אים בויך דעז פֿישעז [7]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער דעם חזקי' אויף זיינעם קראַנקענלאַגער [8]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.
ווער חנני', מישאל אונד עזרי' אים פֿייעראָפֿען [9]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"א.

[1]) זיעהע אין פ' קרח. [2]) זיעהע אַם ענדע פֿאָן בלק. [3]) יהושע ז'.
[4]) שמואל א' קאַפּיטעל ז'. [5]) מלכים א' קאַפּיטעל י"ח. [6]) מלכי' ב' קאַפּיטעל ב'.
[7]) יונה קאַפּיטעל ב'. [8]) ישעיה קאַפּיטעל ל"ח. [9]) אין דניאל ג'.

מִי שֶׁעָנָה לְדָנִיֵּאל בְּגוֹב הָאֲרָיוֹת, הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְמָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה, הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְעֶזְרָא בַּגּוֹלָה, הוּא יַעֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיְשָׁרִים, הוּא יַעֲנֵנוּ:

רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לַעֲנִיֵּי עֲנֵינָא, רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לְמַכִּיכֵי רוּחָא עֲנֵינָא, רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לִתְבִירֵי לִבָּא עֲנֵינָא: רַחֲמָנָא עֲנֵינָא, רַחֲמָנָא חוּס, רַחֲמָנָא פְּרוֹק, רַחֲמָנָא שֵׁזִיב, רַחֲמָנָא רְחַם עֲלָן, הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב:

בשבת אין אומרים אבינו מלכנו.

רחמנא, טעמו הרחמן, והא' שנסוף במקום ה' בתחל', וכן דרך ל' ארמי. דעני, העונה. לעניי, לעניים. עניכא, עננו. למכיכי רוחא, לדכאי רוח. לתבירי לבא, לנשברי לב, קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע (תהלים ל"ד י"ט) מתורגם, קריב ה' לתבירי לבא וית מכיכי רוחא יפרוק. פְּרוֹק, כמ"ש בזורק וכן הוא בדניאל ד' כ"ד, וכן דרך ל' ארמי בלשון ציווי ועתיד וטעמו הושיעה. שזיב, הצילה. השתא, בעת הזאת, עתה אקום, (תהלים י"ב ו') מתורגם השתא אקום, והוא מלה מורכב משתי מלים ועיקרו הא שעתא, ומדרך הארמי להבליע ולהפיל הע' כמו שכתב רש"י בפ' ויכא (ל' ל"ח) אכל ויכג את המקלות. בעגלא, במהרה; והוא תרגומו של פתע.

ווער דעם דניאל אין דער לֵעווענגרובע [1]) געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"אַ.
ווער דעם מרדכי אונד דער אסתר אין דער רעזידענץ שושן [2]) ג"ה, ד"וו"א"אַ.
ווער דעם עזרא אין זיינער געפאַנגענשאַפט געאַנטוואָרטעט האַט, ד"וו"א"אַ.
ווער אַללען יענען טוגענדהאַפטען, גאָטטזעליגען, פראָממען אונד רעדליכען געאַנטוואָרטעט האַט, דער ווירד אויך אונז אַנטוואָרטען.

רחמנא. ערבאַרמונגזפאָללער, דער דוא דיא בעדראָנגטען ערהאָרזט, ערהאָרע אויך אונז! ערבאַרמונגזפאָללער, דער דוא נערטשלאַגענע געמיטהער ערהאָרזט, ערהאָרע אויך אונז! ערבאַרמונגזפאָללער, דער דוא נערבראָכענע הערצען ערהאָרזט, ערהאָרע אויך אונז! ערבאַרמונגזפאָללער, ערהאָרע אונז! ערבאַרמונגזפאָללער, שאָנע! ערבאַרמונגזפאָללער, הילף דאָך! ערבאַרמונגזפאָללער, עררעטטע! ערבאַרמונגזפאָללער, ערבאַרמע דיך אונזער יעטצט, באַלד, שנעלל!

[1]) אין דניאל ו'. [2]) אין מגלת אסתר.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה כָּל־צַר וּמַשְׂטִין מֵעָלֵינוּ:
א"מ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית (ומגפה) מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחַל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וחטאתנו) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:

אבינו. אונזער פאַטער אונד קאָניג, ווир האַבען דיר געזינדיגט.
אונזער פאַטער אונד קאָניג, וויר האַבען קיינען קאָניג אויסער דיר.
אונזער פאַטער אונד קאָניג, ווערפאַהרע אונז, דיינעז רוהמעז ווילען.
א"פ"א"ק, ערנייערע אונז איין גליקקליכעז יאַהר.
א"פ"א"ק, פערניכטע אַללע באָזע פערהאָנגניסע.
א"פ"א"ק, פערניכטע דיא ענטווירפע אונזערער פיינדע.
א"פ"א"ק, פערהייטלע דיא אַנשלעגע אונזרער האַסער.
א"פ"א"ק, בעזייטיגע יעדען אונזערער בעלייידיגער אונד פערראָטהער.
א"פ"א"ק, ווענדע אַב פעזט, קריעג, הונגערזנאָטה, געפאַנגענשאַפט אונד פערדערבען פאָן דיינען בונדעזקינדערן.
א"פ"א"ק, ענטפערנע יעדע פלאַגע פאָן דער דיר אייגענען נאַציאָן.
א"פ"א"ק, זענדע פאָללקאָממענע גענעזונג דען קראַנקען דיינעז פאָלקעז.
א"פ"א"ק, פיהרע אונז דורך פאָללקאָממענע בוסע ווידער צו דיר צוריקק.
א"פ"א"ק, פערגיב אונד פערלייהע אַללע אונזערע זינדען.
א"פ"א"ק, טילגע אונד בעזייטיגע אונזערע מיססעטהאַטען פאָר דיינען אויגען.
א"פ"א"ק, צעררייסע דאַז איבער אונז פערהאָנגטע שלימע אורטהייל.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל־שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נָא אַל־תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל־שֵׁם קָדְשֶׁךָ:

א"פ"א"ק, לאַס דיינע גראָססע באַרמהערציגקייט אַללע אורקונדען פערניכטען, דיא אונז אַנשולדיגען.
א"פ"א"ק, לאַס עס דיר איינגעדענק זיין, דאַס וויר נור שטויב זינד.
א"פ"א"ק, דענקע אונזער צום גוטען.
א"פ"א"ק, שרייב' אונז איין אין דאַס בוך דעס גליקקליכען לעבענס.
א"פ"א"ק, שרייב' אונז אין דאַס בוך דער אונשולד איין.
א"פ"א"ק, שרייב' אונז איין אין דאַס בוך דער נאַהרונג אונד פערפפלעגונג.
א"פ"א"ק, שרייב' אונז איין אין דאַס בוך דער ערלאָזונג אונד דעס היילס.
א"פ"א"ק, שרייב' אונז איין אין דאַס בוך דער פערצייהונג אונד פערגעבונג.
א"פ"א"ק, לאַס אונז באַלדיגע הילפע ערבליהען.
א"פ"א"ק, ערהעבע דאַס האָרן דיינעס פאָלקעס ישראל.
א"פ"א"ק, ערהעבע דאַס האָרן דיינעס געזאַלבטען.
א"פ"א"ק, ערהאָרע אונזערע שטיממע, שאָנע אונד ערבאַרמע דיך אונזער.
א"פ"א"ק, נימם מיט ערבאַרמען אונד וואָהלגעפאַללען אונזער געבעט אַן.
א"פ"א"ק, אָ, לאַס אונז ניכט אונערהאָרט פאָן דיר געהען!
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז, דער מאַרטירער דיינעס היילינגען נאַמענס ווילען.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל־יִחוּדֶךָ:
א״מ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל־קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעֲנֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:
א״מ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:
א״מ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ
אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא
מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן
בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז, דער פיר דיינע איינהייט אומגעקאָממענען ווילען.
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז יענער האַלבען, דיא דער פאָלטער פאָן פייער אונד וואַססער ענטגעגענאיילטען צור הייליגונג דיינעס נאַמענס.
א"פ"א"ק, ראַכע פאָר אונזערן אויגען דאַס פערגאָססענע בלוט דיינער דיענער.
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז דיינעטהאַלבען, ווען ניכט אונזערטהאַלבען.
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז דיינעטוועגען אונד ערעטטע אונז.
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז, דיינער גרענצענלאָזען באַרמהערציגקייט האַלבען.
א"פ"א"ק, ווילפאַהרע אונז, דיינעס גראָססען, מעכטיגען אונד פורכטבאַרען נאַמענס האַלבען, נאַך וועלכעם וויר גענאַננט ווערדען.
אונזער פאַטער אונד קעניג, בעגינסטיגע אונד אַנטוואָרטע אונז, דען וויר האַבען קיין פערדיענסט; ערצייגע אונז מילדע אונד גיטע, אונד היילף אונז!

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם. וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (נ״א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר). אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ. וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהֹוָה׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: קדיש יתום.

ואחרי אירות יגדל וכו׳ אדון עולם וכו׳, ויש לכון נכהכ״כ כל הליל׳, ואומרי׳ ש״ה ותהלי׳ ותשבחות שתקנו חכמי ישראל הנודעים לשם ולתהלה כמו כתר מלכות והדומים לו.

שיר היחוד ליום ראשון.

אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי. הָאֱלֹהִים הָרוֹעֶה אוֹתִי מֵעוֹדִי:
עַד הַיּוֹם הַזֶּה הֶחֱזַקְתָּ בְּיָדִי. חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי:
בָּרוּךְ יְיָ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ. כִּי עַל עַבְדּוֹ הִפְלִיא חַסְדּוֹ:
אֱלֹהֵי מָרוֹם בַּמָּה אֲקַדֵּם. וּבַמָּה אִכַּף לֵאלֹהֵי קֶדֶם:
אִלּוּ הָרִים לְמַעֲרָכָה. וְכָל עֲצֵי לְבָנוֹן כַּכֹּל עֲרוּכָה:
וְאִם כָּל בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת קְרוּצִים. נְתָחִים עֲרוּכִים עַל הָעֵצִים:
וְאַף זָוִיּוֹת מִזְבֵּחַ מְבוּסִים. דָּם כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים:
וְכַחוֹל סֹלֶת דָּשֵׁן וְשָׁמֵן. בָּלוּל בְּרִבְבוֹת נַחֲלֵי שָׁמֶן:
וּלְאַזְכָּרָה לְבוֹנָה וְסַמִּים. וְלִקְטֹרֶת כָּל רָאשֵׁי בְשָׂמִים:
(וְאִלּוּ נֵרוֹת עַל הַמְּנוֹרוֹת. יִהְיוּ מְאִירוֹת כִּשְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת:)
(וּכְהַרְרֵי אֵל לֶחֶם הַפָּנִים. עַל שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים בִּפְנִים:)
וְיַיִן כִּמְטַר הַשָּׁמַיִם. וְשֵׁכָר לְנֶסֶךְ כְּעֵינוֹת מָיִם:
וְאִלּוּ כָּל בְּנֵי אָדָם כֹּהֲנִים. לְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים כִּכְנַף רְנָנִים:
וְכָל עֲצֵי עֵדֶן וְכָל עֲצֵי יְעָרִים. כִּנּוֹרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים:
וְכָל בְּנֵי אֱלֹהִים בְּקוֹל תְּרוּעָתָם. וְהַכּוֹכָבִים מִמְּסִלּוֹתָם:
וְכָל הַלְּבָנוֹן וְחַיָּה כְּלָה. אֵין דֵּי בָעֵר וְאֵין דֵּי עוֹלָה:
הֵן בְּכָל אֵלֶּה אֵין דֵּי לַעֲבוֹד. וְאֵין דֵּי לְקַדֵּם אֵל הַכָּבוֹד:
כִּי נִכְבַּדְתָּ מְאֹד מַלְכֵּנוּ. וּבַמֶּה נִכַּף לַאֲדוֹנֵנוּ:
אָמְנָם לֹא יוּכְלוּ כַּבְּדֶךָ. כָּל חַי אַף כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ:
וַאֲנִי נִבְזֶה וַחֲדַל אִישִׁים. נִמְאַס בְּעֵינַי וּשְׁפַל אֲנָשִׁים:
וְאֵין לְעַבְדְּךָ כֹּל לְכַבְּדֶךָ. לְהָשִׁיב לְךָ גְּמוּל עַל חֲסָדֶיךָ:
כִּי הִרְבֵּיתָ טוֹבוֹת אֵלָי. כִּי הִגְדַּלְתָּ חַסְדְּךָ עָלָי:
וְרַב שִׁלּוּמִים לְךָ חִיַּבְתִּי. כִּי עָשִׂיתָ טוֹבוֹת אִתִּי:
וְלֹא חִיַּבְתָּ לִי גְּמוּלֶיךָ. כָּל טוֹבָתִי בַּל עָלֶיךָ:
עַל הַטּוֹבוֹת לֹא עֲבַדְתִּיךָ. אַחַת לְרִבּוֹא לֹא גְמַלְתִּיךָ:
אִם אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה נָּא כְמוֹ. לֹא יָדַעְתִּי סְפֹרוֹת לָמוֹ:
וּמָה אָשִׁיב לְךָ וְהַכֹּל שֶׁלָּךְ. לְךָ שָׁמַיִם אַף אֶרֶץ לָךְ:
יַמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּם בְּיָדֶךָ. וְכֻלָּם יִשְׂבְּעוּן מִיָּדֶךָ:
וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאנֶךָ. וַחֲפֵצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ:

וְאֵיךְ נַעֲבֹד וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ. וְלִשְׂרֵפַת אֵשׁ בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ:
וְאֵיךְ נַעֲבוֹד וְאֵין זֶבַח וּמִנְחָה. כִּי לֹא בָאנוּ אֶל הַמְּנוּחָה:
וּמַיִם אַיִן לְהַעֲבִיר טֻמְאָה. וַאֲנַחְנוּ עַל אֲדָמָה טְמֵאָה:
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אֲמָרֶיךָ. וַאֲנִי בָאתִי בִּדְבָרֶיךָ:
כִּי כָתוּב לֹא עַל זְבָחֶיךָ. וְעוֹלֹתֶיךָ אוֹכִיחֶךָ:
עַל דְּבַר זֶבַח וְעוֹלוֹתֵיכֶם. לֹא צִוִּיתִי אֶת אֲבוֹתֵיכֶם:
מַה שָּׁאַלְתִּי וּמָה דָּרַשְׁתִּי. מִמְּךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אוֹתִי:
לַעֲבוֹד בְּשִׂמְחָה וּבְלֵבָב טוֹב. הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב:
וְלֵב נִשְׁבָּר מִמִּנְחָה טְהוֹרָה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה:
זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ. חַטָּאת וְעוֹלָה לֹא שָׁאָלְתָּ:
מִזְבֵּחַ אֶבְנֶה בְּשִׁבְרוֹן לִבִּי. וַאֲשַׁבְּרָה אַף רוּחִי בְּקִרְבִּי:
רוּם לֵב אַשְׁפִּיל וְאֶת רוּם עֵינַי. וְאֶקְרַע לְבָבִי לְמַעַן אֲדֹנָי:
שִׁבְרֵי רוּחִי הֵם זְבָחֶיךָ. יַעֲלוּ לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחֶךָ:
וְאַשְׁמִיעַ בְּקוֹל הוֹדָיוֹתֶךָ. וַאֲסַפְּרָה כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ:
אֲשֶׁר יָדְעָה נַפְשִׁי אַחְבִּירָה. אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹת וַאֲדַבֵּרָה:
וּמָה אֶעֱרוֹךְ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה. הֲיָכוֹל אוֹכַל דַּבֵּר מְאוּמָה:
כִּי אֵין חֵקֶר לִגְדֻלָּתוֹ. וְגַם אֵין מִסְפָּר לִתְבוּנָתוֹ:
חֲכַם לֵבָב הוּא מִי כָמוֹהוּ. שַׂגִּיא כֹחַ לֹא מְצָאנוּהוּ:
עוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת וְרַב נוֹרָאוֹת. גָּדוֹל אַתָּה וְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת:
עַד אֵין מִסְפָּר וְעַד אֵין חֵקֶר. וְלֹא נוֹדַע כִּי לֹא יֵחָקֵר:
אֵיזוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ. וְאֵיזֶה פֶּה אֲשֶׁר יַגִּידֶךָ:
חַי לֹא רָאֲךָ וְלֵב לֹא יְדָעֲךָ. וְאֵיזֶה שֶׁבַח אֲשֶׁר יַצִּיעֶךָ:
גַּם מְשָׁרְתֶיךָ לֹא רָאוּךָ. וְכָל חַכְמֵי לֵב לֹא מְצָאוּךָ:
אַתָּה לְבַדְּךָ מַכִּיר שִׁבְחֶךָ. וְאֵין זוּלָתְךָ יוֹדֵעַ כֹּחֶךָ:
וְאֵין יוֹדֵעַ בִּלְעָדֶיךָ. שְׁבָחוֹת רְאוּיוֹת לִכְבוֹדֶךָ:
עַל כֵּן תְּבֹרַךְ כָּרָאוּי לָךְ. כְּפִי קָדְשְׁךָ כְּבוֹדְךָ וְגָדְלָךְ:
וּמִפִּי הַכֹּל בְּכָל אֱיָלוּתָם. כְּפִי מַדָּע אֲשֶׁר אַתָּה חֲנַנְתָּם:
יוֹדוּ פִלְאֲךָ הַשָּׁמַיִם. וִיאַדְּרוּךָ קוֹלוֹת מַיִם:
וְיָרִיעוּ לְךָ כָּל הָאָרֶץ. יוֹדוּךָ כָּל מַלְכֵי אָרֶץ:

אַף יוֹדוּךָ כָּל הָעַמִּים. וִישַׁבְּחוּךָ כָּל הָאֻמִּים:
כָּל זֶרַע יַעֲקֹב עֲבָדֶיךָ. כִּי עֲלֵיהֶם גָּבְרוּ חֲסָדֶיךָ:
אֶת שֵׁם יְיָ יְהַלְלוּ כֻלָּם. אֵל אֱלֹהִים אֱמֶת וּמֶלֶךְ עוֹלָם:
ברוך אתה יחיד ומיוחד ה׳ אחד ושמו אחד:

ליום שני.

וַאֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ. אֲדַבֵּר אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹתֶיךָ:
דַּרְכֵי שִׁבְחֲךָ קְצָתָם אֲסַפְּרָה. מַעֲשֶׂיךָ מַה נּוֹרָא אוֹמְרָה:
אֵין אֵלֶיךָ עֲרוֹךְ בַּסֵּפֶר. אַגִּידָה עָצְמוּ מִסַּפֵּר:
חֵקֶר אֱלוֹהַּ לֹא יִמָּצֵא. וְתַכְלִית שַׁדַּי לֹא תִקָּצֶה:
וְלִתְבוּנָתוֹ הֲלֹא אֵין חֵקֶר. וּמִסְפַּר שָׁנָיו לֹא יֵחָקֵר:
וְגַם אֵין מִסְפָּר לִגְדוּדֶיךָ. בְּצִבְאוֹתֶיךָ אוֹת כְּבוֹדֶךָ:
אֵיזוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ. וְחַי לֹא רָאָה פְּנֵי כְבוֹדֶךָ:
נָבוֹן וְחָכָם הֵן לֹא יָדָע. וְאֵיךְ אֶעֱרוֹךְ עַל אֲשֶׁר לֹא אֵדָע:
וְאִם יֹאמַר אִישׁ עַד תַּכְלִיתוֹ. אֶעֱרוֹךְ אֵלָיו וּבְמַתְכֻּנְתּוֹ:
אָבֹא וְאֶמְצָא תַּכְלִית שִׁבְחוֹ. לֹא נֶאֶמְנָה אֶת אֵל רוּחוֹ:
יְבֻלָּע כִּי לֹא יָדַע עֶרְכּוֹ. אַחֲרִית פִּיהוּ רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ:
וְעִמָּדִי לֹא כֵן אָנֹכִי. וּפִי לֹא אֶתֵּן לַחֲטוֹא וְחִכִּי:
אֲסַפְּרָה לְאֶחָי קְצוֹת דַּרְכֵי אֵל. וּלְיִשְׂרָאֵל מַה פָּעַל אֵל:
כַּכָּתוּב אִמְרוּ לֵאלֹהִים. מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ אֱלֹהִים:
וְאָמַרְתָּ עַם זוּ יָצַרְתִּי לִי יְסַפְּרוּ שְׁמִי וּתְהִלָּתִי:
בְּמִצְרַיִם שַׂמְתִּי עֲלִילוֹתַי. לְמַעַן תְּסַפֵּר אֶת אוֹתוֹתַי:
וַאֲנִי עַבְדְּךָ עַל כֵּן אֲסַפֵּר. כַּאֲשֶׁר אֶדְרוֹשׁ מֵעַל סֵפֶר:
תְּהַלֵּל נַפְשִׁי כֹּחַ מַעֲשֶׂיךָ. וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ:
וַאֲבָרֶכְכָה בְּכָל עִנְיָנַי. וּבְכָל לִבִּי אוֹדֶה אֶת אֲדֹנָי:
גַּם בִּגְרוֹנִי רוֹמְמוֹתֶיךָ. וְאֶת פִּי אֲמַלֵּא תְּהִלָּתֶךָ:
כִּי פִּי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ. כָּל הַיּוֹם אֶת תִּפְאַרְתֶּךָ:
(וְאָמְרָה נָּא עֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ. וְאָשִׂיחָה דִּבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ:)
וְאַזְכִּיר טוּבְךָ וְצִדְקוֹתֶיךָ. חֲסָדֶיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ:
יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל אַתָּה. עַל כָּל אֱלֹהִים מְאֹד גָּדַלְתָּ:

כי כל אלהי העמים הם. אלילים אלמים רוח אין בהם:
הן לעובדיהם גמול אין משיבים. ולמה להם המה מטיבים:
ובעת צרה אז יתפללו. ולא יענום כי לא יועילו:
דורשים בכל לב לרוח אין בו. וקרוב יי אל עם קרובו:
היוצר כל הוא אלהינו. הוא עשנו ולו לבד אנחנו:
עם מרעיתו וצאן ידו. נברך שמו כי לעולם חסדו:
כצר לנו מאד נמצאת. כי דורשיך לא עזבת:
ותמיד בפינו תהלתך. ומהללים לשם תפארתך:
עד אתה כך ובכבודך. ומשרתיך אף עבדיך:
אשר כבודך מלא כל הארץ. וכבודך על כל הארץ:
ואבותינו בחרו אותך. לבדך לעבוד ואין לזר אתך:
גם אנחנו אותך לבדך. נעבוד כבן אב ונכבדך:
והננו על יחודך. יומם ולילה עדיך:
בפי כלנו ובלבבנו. שאתה לבדך אלהינו:
אלהינו על יחודך. עדים אנחנו ועבדיך:
אין תחלה אל ראשיתך. ואין קץ ותכלה לאחריתך:
ראשון ואחרון מבלי ראשית. ומבלי אחרית ואין לב להשית:
אין קצה אל גבהותך. ואין סוף לעמק מדותיך:
אין לך סובב ואין לך פאה. על כן אותך חי לא ראה:
אין צד וצלע יצליעוך. ורוחב וארך (נ"א ועומק) לא ימצעוך:
(אין פאה לסביבותיך. ואין תוך מבדיל בינותיך:)
אין חכמה אשר תדעך. ואין מדע אשר יגיעך:
ולא ישיג אותך כל מדע. ואין שכל אשר יבין וידע:
ממך מאומה ואיכה אתה. ואיך בלי מאומה כל בראת:

ליום שלישי.

אמנם ידעתי כי אתה. אלהי יעקב כל יצרת:
אתה בורא ולא נבראת. אתה יוצר ולא נוצרת:
אתה ממית ואת כל תבלה. אתה מוריד שאול ואף תעלה:

ונאמן להחיות מתים אתה. ועל ידי נביאך כן הודעת:
ולא תמות אל חי ולא מתה. מעולם ועד עולם אתה:
משביר ומוליד ולא נולדת. מוחץ ורופא ולא חלית:
מות ומדוה אין לפניך. תנומה ושנה אין לעיניך:
הלא מקדם אל חי אתה. מאשר כך לא נשתנית:
ועד העולם לא תשתנה. מאלהותך לא תתגנה:
חדש ונושן לא נמצאת. חדשת כל ולא חדשת:
לא יחולו זקנה ובחרות עליך גם שיבה ושחרות:
ולא חלו בך שמחה ועצב. ודמיון נוצר וכל דבר קצב:
כי לא יסובב אותך גשם. אף לא תדמה אל כל נשם:
כל היצורים גבול סבבתם. אל ראשיתם ולאחריתם:
כי הברואים בגבול שמתם. ולימי צבאם גבול הקפתם:
ולך אין גבול ולימיך. ולשנותיך ולעצמך:
על כן אינך צריך לכל. לידך ולחסדך צריכים הכל:
הכל צריכים לצדקותיך. ואינך צריך לבריותיך:
כי טרם כל יציר היית. לבדך מאומה לא נצרכת:
ראשית ואחרית בידך ערוכים. אתה בם והם ברוחך שרוכים:
כל אשר היה בראשונה. ואשר יהיה באחרונה:
כל היצורים וכל מעשיהם. וכל דבריהם ומחשבותיהם:
מראש ועד סוף תדע כלם. ולא תשכח כי אתה אצלם:
אתה בראתם ולבך ערכם. לבדך תדע מקומם ודרכם:
הן אין דבר ממך נעלם. כי לפניך נכונים כלם:
אין חשך ואין מנוס וסתר. לנוס שמה ולהסתר:
את אשר תבקש אתה מוצא. בלי נטות אליהם כעת שתרצה:
כי את הכל כאחת תראה. לבדך תעשה ואינך נלאה:
כי על גוי ועל אדם יחד. על כל תדבר ברגע אחד:
תשמע ברגע כל הקולות. זעק ולחש וכל התפלות:
אף תבין אל כל מעשיהם. ברגע תחקור כל לבביהם:
ולא תאריך על מחשבותיך. ולא תתמהמה על עצתך:

אֵצֶל עֲצָתְךָ גְּזַרְתָּהּ. לְקֵץ וּלְמוֹעֵד קְרִיאָתְךָ:

וְכֻלָּם בֶּאֱמֶת בְּתוֹם וּבְיֹשֶׁר. מִבְּלִי עוֹדֵף וּמִבְּלִי חוֹסֵר:

מִמְּךָ דָּבָר לֹא יֹאבַד. וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִכָּחֵד:

כָּל אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תּוּכַל לַעֲשׂוֹת. וְאֵין מִי מוֹחֶה בְּיָדְךָ מֵעֲשׂוֹת:

יְכוֹלֶת יְיָ כְּחֶפְצוֹ קְשׁוּרָה. וּבִרְצוֹת יְיָ לֹא אֲחֵרָה:

אֵין דְּבַר סֵתֶר מִמְּךָ נִכְחָד. עֲתִידוֹת וְעוֹבְרוֹת לְךָ הֵם יַחַד:

אֲשֶׁר מֵעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. הֵם כֻּלָּם בְּךָ וְאַתָּה בְּכֻלָּם:

חֲדָשׁוֹת תַּגִּיד וְסוֹד דְּרָכֶיךָ. אֶל עֲבָדֶיךָ וּמַלְאָכֶיךָ:

וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהַשְׁמִיעֶךָ. דְּבַר סוֹד וְסֵתֶר לְהוֹדִיעֶךָ:

כִּי מִמְּךָ כָּל סוֹד יִגָּלֶה. בְּטֶרֶם עַל לֵב כָּל יְצִיר יַעֲלֶה:

בְּלֵב כָּל נִבְרָא לֹא תִמָּצֵא. מִמְּךָ עָתָק לֹא יֵצֵא:

כְּאֵין לוֹ קָצֶה וְלֹא יֵחָצֶה. לֵב לֹא יָתוּר וְאֵין פֶּה פוֹצֶה:

כְּאֵין לוֹ רוּחוֹת וְאֵין בּוֹ רְוָחוֹת. אֵין לוֹ שִׂיחוֹת בּוֹ מוֹכִיחוֹת:

לְמֵרָחוֹק מִי יִשָּׂא רֵעוֹ. לְלֹא תְחִלָּה וְלֹא סוֹף לְהַגִּיעוֹ:

אֲגוּדִים אֲחוּדִים תּוֹךְ וְסוֹף וָרֹאשׁ. פֶּה וָלֵב אֶבְלוֹם מִדְּרוֹשׁ וּמֵחֲרוֹשׁ:

גֹּבַהּ וְעֹמֶק נְעוּצִים כְּסוֹבֵב. חֲכַם לֵב וְנָבוֹן לֹא יְלַבֵּב:

סוֹבֵב (נ״א סובל) הַכֹּל וּמָלֵא אֶת כֹּל. וּבִהְיוֹת הַכֹּל אַתָּה בַּכֹּל:

אֵין עָלֶיךָ וְאֵין תַּחְתֶּיךָ. אֵין חוּץ לָךְ וְאֵין בֵּינוֹתֶךָ:

אֵין מַרְאֶה וְגַב לְאַחוּדֶךָ. וְאֵין גּוּף לְעוֹצֶם יִחוּדֶךָ:

וְאֵין בְּתָוֶךְ מִמְּךָ נִבְדָּל. וְאֵין מָקוֹם רַק מִמְּךָ נֶחְדָּל:

וְאֵינְךָ נֶאֱצָל מִכֹּל וְנִבְדָּל. וְאֵין מָקוֹם רֵק מִמְּךָ וְנֶחְדָּל:

מִקְּרֶה וְשִׁנּוּי אֵין בְּךָ נִמְצָא. וְלֹא זְמָן וְעֵרָעֵר וְלֹא כָּל שֶׁמְּצָא:

כָּל זְמָן וְכָל עֵת אַתָּה מְכִינָם. אַתָּה עוֹרְכָם וְאַתָּה מְשַׁנָּם:

כָּל מַדָּע לֹא יַשִּׂיג אוֹתְךָ. אֵין שֵׂכֶל אֲשֶׁר יִמְצָא אוֹתְךָ:

כִּמְדָּתֶךָ חָכְמָתֶךָ. כְּגָדְלָתְךָ תְּבוּנָתֶךָ:

חָכָם אַתָּה מֵאֵלֶיךָ. חַי מֵעַצְמְךָ וְאֵין כְּגִילֶיךָ:

זוּלַת חָכְמָתְךָ אֵין חָכְמָה. בִּלְתִּי בִינָתְךָ אֵין מְזִמָּה:

חָלַקְתָּ בְּלֵב חֲכָמִים שֵׂכֶל. וְרוּחֲךָ תְּמַלְּאֵם וְדַעְתָּם תַּשְׂכֵּל:

מִבַּלְעֲדֵי כֹחֲךָ אֵין גְּבוּרָה. וּמִבַּלְעֲדֵי עֻזְּךָ אֵין עֶזְרָה:

אֵין נִכְבָּד כִּי אִם כְּבֵדְתּוֹ. וְאֵין גָּדוֹל כִּי אִם גִּדַּלְתּוֹ:

כָּל יְקָר וְכָל טוּב מִיָּדֶךָ. לַאֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ עֲשׂוֹת חֲסָדֶיךָ:

אֵין חֵקֶר לִגְדֻלָּתֶךָ. וְאֵין מִסְפָּר לִתְבוּנָתֶךָ:

אֵין עוֹד זוּלַת הֲוָיוֹתֶךָ. חַי וְכֹל תּוּכָל וְאֵין בִּלְתֶּךָ:

וְלִפְנֵי הַכֹּל כֹּל הָיִיתָ. וּבִהְיוֹת הַכֹּל כֹּל מִלֵּאתָ:

לֹא לְחָצוּךָ וְלֹא הִטוּךָ יְצוּרֶיךָ אַף לֹא מְעַטוּךָ:

כַּעֲשׂוֹתְךָ כֹּל לֹא נִבְדַּלְתָּ. מִתּוֹךְ מְלַאכְתְּךָ לֹא נֶחְדַּלְתָּ:

כַּעֲשׂוֹתְךָ אֶת הַשָּׁמַיִם. וְאֶת הָאָרֶץ וְאֶת הַמָּיִם:

לֹא קֵרְבוּךָ וְלֹא רִחֲקוּךָ. כִּי כָל קִירוֹת לֹא יְחַלְּקוּךָ:

זֶרֶם מַיִם לֹא יִשְׁטְפֶךָ. וְרוּחַ כַּבִּיר לֹא יֶהְדְּפֶךָ:

אַף כָּל טִנּוֹפֶת לֹא תְטַנְּפֶךָ. אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ לֹא תִשְׂרְפֶךָ:

לַהֲוָיוֹתְךָ אֵין חִסָּרוֹן. וּלְיִחוּדְךָ אֵין יִתָּרוֹן:

כְּמוֹ הָיִיתָ לְעוֹלָם תִּהְיֶה. חוֹסֵר וְעוֹדֵף בְּךָ לֹא יִהְיֶה:

וְשִׁמְךָ מְעִידְךָ כִּי הָיִיתָ. וְהֹוֶה וְתִהְיֶה וּבַכֹּל אַתָּה:

הֹוֶה לְעוֹלָם וְכֵן נוֹדַעְתָּ. נְעִידְךָ וְכֵן בְּךָ הַעִידוֹתָ:

שֶׁאַתָּה הוּא וְהֹוֶה בַּכֹּל. שֶׁלְּךָ הַכֹּל וּמִמְּךָ הַכֹּל:

שְׁמוֹת יְקָרְךָ יַעֲנוּ וְיָעִידוּ. כְּתוֹקֶף יְקָרְךָ בְּךָ יַסְהִידוּ:

לְיוֹם רְבִיעִי.

אֲרוֹמֵם אֱלֹהֵי אָבִי וְאֵלִי. אַנְוֶה אֱלֹהֵי צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

אֲיַחֵד אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּכָל יוֹם פַּעֲמַיִם:

אֵל חַי אֶחָד הוּא בְּרָאָנוּ. אֲבִיר יִשְׂרָאֵל אָב לְכֻלָּנוּ:

אֲדוֹנֵנוּ אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

אֵין כָּאֵל אֵשׁ אוֹכְלָה וְקַנָּא. לְעוֹלָם יְיָ אֱמֶת אֵל אֱמוּנָה:

אוֹרִי וְיִשְׁעִי מָעוֹז חַיָּי. עָלָיו תְּלוּיִם כָּל מַאֲוַיָּי:

אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא אֱלֹהִים חַיִּים. לֹא יָכִילוּ זַעְמוֹ גּוֹיִם (וְאִיִּים):

אַדִּיר וְאַמִּיץ כֹּחַ וְרַב אוֹנִים. אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדוֹנִים:

אֱלוֹהַּ עוֹשִׂי אִישִׁי וּבוֹעֲלִי. אַלּוּף נְעוּרַי שׁוֹמְרִי וְצִלִּי:

בּוֹרֵא כֹל וְיִשְׂרָאֵל גּוֹאֵל. בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

בּוֹרֵא רוּחַ הָרִים יוֹצֵר. מִסּוֹף מְזִמָּה לֹא יִבָּצֵר:
גֵּאָה מֵשִׁיב גְּמוּל עַל גֵּאִים. עַל הָרָמִים וְעַל הַנִּשָּׂאִים:
גִּבּוֹר בְּקוּמוֹ לַעֲרוֹץ בְּעֶבְרָה. מֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ מִי לֹא יִירָא:
גָּבוֹהַּ כָּל אֲשֶׁר תַּחְתָּיו נוֹשֵׂא. וּגְדָל כֹּחַ גְּדוֹלוֹת עוֹשֶׂה:
גָּדוֹל הוּא וּשְׁמוֹ בִּגְבוּרָה. אַרְיֵה שָׁאַג מִי לֹא יִירָא:
דּוֹדִי דָּגוּל הוּא מֵרְבָבָה. אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה:
דַּיָּן יָתִיב כְּעַתִּיק יוֹמִין. וּצְבָאוֹ עַל שְׂמֹאל וְעַל יָמִין:
הֲדָרוֹ וְהוֹדוֹ עַל בְּנֵי עֲבָדָיו. הָדוּר הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו:
הוּא אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה מִכֹּל:
וַדַּאי וָתִיק יוֹדֵעַ וָעֵד. יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
(וַאֲשֶׁר חֶרֶב גַּאֲוָתֵנוּ. לְהִלָּחֵם מִלְחַמְתֵּנוּ:)
זוֹכֵר לְעוֹלָם בְּרִית רִאשׁוֹנִים. כְּיוֹם אֶתְמוֹל לוֹ אֶלֶף שָׁנִים:
זֶה אֱלֹהֵינוּ וְלוֹ קִוִּינוּ. וְזִמְרָת יָהּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ:
חֵלֶק יַעֲקֹב יוֹצֵר הַכֹּל. חַנּוּן יְיָ וְחָסִיד בַּכֹּל:
חַי הָעוֹלָם יְיָ חֶלְקִי. חֲכַם הָרָזִים יְיָ חִזְקִי:
טוֹב וּמֵטִיב הַמְלַמֵּד דֵּעָה. טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת בְּרָעָה:
יָשָׁר יְיָ וְיָשָׁר דְּבָרוֹ. יְדִידֵי יְדִידוּת מִשְׁכְּנוֹת דְּבִירוֹ:
יוֹעֵץ וְגוֹזֵר מִי יְפִירֶנָּה. וַיַּחְתּוֹף וְיִפְעַל מִי יְשִׁיבֶנָּה:
(יָפֶה דוֹדִי יָפְיוֹ וְטוּבוֹ. יִרְאוּ וְיֶחֱזוּ צִיּוֹן בְּשׁוּבוֹ:)
כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת. יָעִיר קִנְאָה לַעֲשׂוֹת נְקָמוֹת:
(כְּנֶשֶׁר עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים. נָשָׂא עֲבָדָיו וְיִשֵּׁר הַדּוּרִים:)
(כְּדוֹב שַׁכּוּל וּכְנָמֵר שַׁחַל. כְּרָקָב וּכְעָשׁ וְרוּחוֹ כַּנָּחַל:)
(כְּדוֹב שַׁכּוּל וּכְנָמֵר שׁוֹקֵד. דְּבָרוֹ לַעֲשׂוֹת כְּמַקֵּל שָׁקֵד:)
כַּבִּיר כֹּחַ לֵב כְּמוֹ שָׁחַל. כְּלָבִיא וְכַאֲרִי וְרוּחוֹ כְּנָחַל:
(כְּאֶרֶז בָּחוּר בְּגָדְלָתוֹ. כִּבְרוֹשׁ רַעֲנָן עַנְוְתָנוּתוֹ:)
(כְּתַפּוּחַ בְּרֵיחוֹ עוֹז אַהֲבָתוֹ. עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ:)
(כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר. כֵּן דּוֹדִי עִם יוֹשְׁבֵי שָׁעַר:)
(כַּבִּיר כֹּחַ לִמְרַגְּזֵי אֵל. נוֹקֵם וְכַטַּל הוּא לְיִשְׂרָאֵל:)
(כּוֹסִי מְנָת חֶלְקִי וְגוֹרָלִי. אֲנִי לְדוֹדִי נַחֲלָה וְדוֹדִי לִי:)

(כְּבוֹדִי יְיָ לֹא אֲמִירָנוּ. הֶאֱמַרְנוּהוּ וְהֶאֱמִירָנוּ:)
(כְּאַרְיֵה יִשְׁאַג וְכַכְּפִיר יִנְהָם. אַל יִהְיֶה כְּגֵר וּכְאִישׁ נִרְדָּם:)
(כְּרוֹעֶה גִּבּוֹר אֲשֶׁר לֹא יוּכַל. צֹאנוֹ לְהַצִּיל וְהָיָה לְמַאֲכָל:)
(כְּגִבּוֹר אֵין אֱיָל וּכְאוֹרֵחַ. גַּם וּכוֹרֵחַ מַר צוֹרֵחַ:)
(כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית וְכַכְּפִיר לְעֻזְבָיו. כְּרָקָב גַּם כָּעָשׁ לְאוֹיְבָיו:)
(כַּבִּיר כֹּחַ כְּשָׁמִיר וָשַׁיִת. וְלֹא יַשְׁאִיר כְּנוֹקֶף זַיִת:)
(כְּשָׁמִיר וְשַׁיִת צָרִים יְמַגֵּן. כְּצִפֳּרִים עָפוֹת לְעִירוֹ יָגֵן:)
(כְּגִשְׁמֵי נְדָבָה לָנוּ יָבֹא. כְּמַלְקוֹשׁ וְכַטַּל לַדְּבֵקִים בּוֹ:)
(כְּנֶשֶׁר יְרַחֵף עַל גּוֹזָלָיו. וּבְצֵל כְּנָפָיו יֶחֱסוּ מְיַחֲלָיו:)
כְּצִפֳּרִים עַל עִירוֹ יָגֵן. וּבְצֵל כְּנָפָיו רְנָנוֹת נְנַגֵּן:
(לְבַדּוֹ (יְיָ) הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת. עוֹשֶׂה אֵל נוֹרָא עֲלִילוֹת:)
לִצְבִי וְעוֹפֶר דּוֹמֶה דוֹדִי. כִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:
לִפְנֵי עַמּוֹ יְיַשֵּׁר הַדּוּרִים. וַיִּנַשְּׂאֵם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים:
לְעוֹלָם חֶלְקִי הוּא וְצוּר לְבָבִי. כָּלָה שְׁאֵרִי לְךָ וּלְבָבִי:
(לְבַדּוֹ יְיָ הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת עוֹשֶׂה וְרַב נוֹרָאוֹת:)
מָקוֹם אַתָּה לְעוֹלָמֶךָ. וְאֵין יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמֶךָ:
מוֹרָאִי אֵל רוֹעִי וְיוֹצְרִי. צוּר יְלָדַנִי מְחוֹלְלִי וְצוּרִי:
מָרוֹם וּמָעוֹז הוּא לִי וּמַחְסִי. מִגְדַּל עוֹז שֵׁם יְיָ מְנוּסִי:
מֶלֶךְ יַעֲקֹב מִשְׂגָּב לָנוּ. הוּא מְחוֹקְקֵנוּ וּמוֹשִׁיעֵנוּ:
מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מִשְׁעָן יְהִי לִי. מִבְטָח אֱלֹהִים יְיָ חֵילִי:
מוֹשֵׁל עוֹלָם מַלְכוּתֶךָ. בְּכָל דּוֹר וָדוֹר מֶמְשַׁלְתֶּךָ:
מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי לְצָרָה. הוֹשַׁע (יְיָ) כִּי יָרַדְךָ לֹא קָצְרָה:
מְקוֹר חַיִּים מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל. לֹא אֶעֱזוֹב כִּי מָעֻזִּי אֵל:
מָגֵן יִשְׁעִי וְחֶרֶב גַּאֲוָה. לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ נֶפֶשׁ תַּאֲוָה:
מָגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ. אַשְׁרֵי אָדָם אֲשֶׁר עוֹז לוֹ בוֹ:
נָכָר וְנָעִים נָאוֹר וְנוֹרָא. נֶאְדָּר וְנֶאְזָר שְׁמוֹ בִּגְבוּרָה:
נֶאֱמָן נֵצַח יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ. לֹא יְשַׁקֵּר אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ:
נֵצַח יְשׁוּרוּן הָאֵל הַנֶּאֱמָן. מֵאֱלֹהָיו יְהוּדָה לֹא אַלְמָן:
נִפְלָא עַל כָּל הַנִּפְלָאִים. וּמִתְנַשֵּׂא עַל כָּל הַנִּשָּׂאִים:

נִקְדָּשׁ וְנַעֲרָץ אֱלֹהֵי קְדוֹשִׁי. נָכוֹן וְנִשְׂגָּב יְיָ נִסִּי:
נוֹקֵם וְנוֹטֵר וּבַעַל חֵימָה. לְצָרָיו לְאוֹיְבָיו אִישׁ מִלְחָמָה:
נֵרִי יְיָ בְּהִלּוֹ נֵרוֹ. עֲלֵי רֹאשִׁי וְנֵר לְרַגְלִי דְּבָרוֹ:
סוֹמֵךְ וְסוֹעֵד יְיָ סַלְעִי. סוֹבֵל וְסוֹלֵחַ וְנוֹשֵׂא פִּשְׁעִי:
סַהֲדִי יְיָ סַלְעִי וְסִתְרִי. סוֹלֵחַ וְסוֹבֵל סַעֲדִי וְסִבְרִי:
סַלְעֵנוּ (יְיָ) וּמְצוּדָתֵנוּ. עֶזְרָתֵנוּ וּמְפַלְטֵנוּ:
עִזּוּז וְגִבּוֹר עֻזִּי וְעֶזְרִי. עֶלְיוֹן עוֹז לִי אַל יְהִי עָרִי:
עִיר וְקַדִּישׁ שָׁת סְבִיבָיו סֵתֶר. אָכֵן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר:
עַד מְמַהֵר לְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאוֹיְבָיו. שׁוֹמֵר בְּרִית וְחֶסֶד לְאוֹהֲבָיו:
פָּדָה אֶת אַבְרָהָם יְדִידוֹ. הוּא יִפְדֶּה יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ:
פַּחַד יִצְחָק יִתֵּן פַּחְדּוֹ. עַל צָרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב עַבְדּוֹ:
פּוֹעֵל וְחוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ וּבוֹדֵק. כָּל לְבָבוֹת לוֹ אֶתֵּן צֶדֶק:
צְרוֹר הַמּוֹר אֶשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר. נוֹתֵן לְעַמּוֹ צָרָיו כּוֹפֶר:
צַח וְאָדוֹם דּוֹד בִּצְבָאָיו אוֹת. עַל כֵּן נִקְרָא יְיָ צְבָאוֹת:
צַדִּיק יְיָ הַצּוּר תָּמִים. אֶבְטַח עֲדֵי עַד בְּצוּר עוֹלָמִים:
צְבָא הַשָּׁמַיִם מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ. שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:
קָדוֹשׁ הוּא בְּכָל מִינֵי קְדֻשּׁוֹת. כִּתּוֹת שָׁלֹשׁ קָדוֹשׁ מְשַׁלְּשׁוֹת:
קַיָּם לְעָלְמִין אֱלָהָא חַיָּא. מָרָא דְאַרְעָא וּמָרָא דִשְׁמַיָּא:
קוֹנִי מְרַחֵם מְקַנֵּא לְשׂוֹנְאָיו. קֶרֶן יִשְׁעִי וְקָרוֹב לְקוֹרְאָיו:
רָחוֹק מִכֹּל וְאֶת כָּל רוֹאֶה. כִּי רָם יְיָ וְשָׁפָל יִרְאֶה:
רוֹעִי יְיָ לֹא אֶחְסַר כֹּל. וְרַב כֹּחַ וְרַב חֶסֶד לַכֹּל:
רַחוּם יְיָ רוֹפֵא וּמְחַבֵּשׁ. לְשְׁבוּרֵי לֵב וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ:
רֵעִי כֻּלּוֹ הוּא מַחֲמַדִּים. מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת מְתוּקִים וְנֶחֱמָדִים:
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל שׁוֹכֵן עַד:
שַׁלִּיט מֶלֶךְ שְׁמַיָּא בְּכָל דָּר וְדָר. לֵיהּ אֲנָא מְשַׁבַּח מְרוֹמֵם וּמְהַדַּר:
שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים. שׁוֹפֵט צֶדֶק וּמַשְׁפִּיל גְּבוֹהִים:
שַׂגִּיא כֹּחַ לֹא מְצָאנוּהוּ. יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ וּמִי כָמֹהוּ:
שְׁלֹמֹה שְׁמוֹ כִּי שֶׁלּוֹ שָׁלוֹם. כִּי יְדַבֵּר אֶל חֲסִידָיו שָׁלוֹם:
שֵׁם יְיָ אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה. תּוֹעֲפוֹת רְאֵם לוֹ כַּכְּפִיר וּכְאַרְיֵה:

שַׁדַּי מְאוֹרִי מַלְכִּי וְאֵלִי. הַלְלוּיָהּ שְׁמוֹ נַפְשִׁי הַלְלִי:
תִּתַּמָּם עִם יוֹשְׁבֵי נְטָעִים. הַשָּׂרִינִים שְׁלֹשֶׁת הָרוֹעִים (נ״א רֵעִים):
תִּתְחַסָּד תִּתְבָּר עִמָּם. וְעִם עִקְּשִׁים תִּתַּפָּל לְהָמָם:
תָּמִים דַּרְכְּךָ תַּקִּיף מִכֹּל. תּוּכַל לְבַדְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת כֹּל:
תּוֹחַלְתִּי וְסִבְרִי וְתִקְוָתִי. תַּאֲוַת נַפְשִׁי וּתְשׁוּקָתִי:
תְּהִלָּתִי וְתִפְאַרְתִּי וְעֻזִּי. מִמְּעֵי אִמִּי גּוֹחִי וְגוֹזִי:
תְּמִים דֵּעִים אֵל דֵּעוֹת אֶחָד. כָּל הַלְּבָבוֹת דּוֹרֵשׁ יָחַד:

לְיוֹם חֲמִישִׁי.

מִי כָמוֹךָ דֵּעָה מוֹרֶה. נִיב שְׂפָתַיִם אַתָּה בּוֹרֵא:
מַחְשְׁבוֹתֶיךָ עָמְקוּ וְרָמוּ. וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:
לֹא לִמְּדוּךָ חָכְמָתֶךָ. וְלֹא הֱבִינוּךָ תְּבוּנָתֶךָ:
לֹא קִבַּלְתָּ מַלְכוּתֶךָ. וְלֹא יָרַשְׁתָּ מֶמְשַׁלְתֶּךָ:
לְעוֹלָם יְהִי לְךָ לְבַדֶּךָ. וְלֹא לַאֲחֵרִים כְּבוֹד הוֹדֶךָ:
וְלֹא תִתֵּן לֵאלֹהִים אֲחֵרִים. תְּהִלָּתְךָ לַפְּסִילִים וְזָרִים:
וְכָבוֹד וְגַם כָּל יְקָר מֵאִתָּךְ. וּכְבוֹדְךָ לֹא לְזָרִים אִתָּךְ:
אַתָּה תָּעִיד בְּיִחוּדֶךָ. וְתוֹרָתְךָ וַעֲבָדֶיךָ:
אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדֶךָ. אַתָּה עֵד אֱמֶת וַאֲנַחְנוּ עֲבָדֶיךָ:
לְפָנֶיךָ לֹא אֵל הִקְדִּימָךְ. וּבִמְלַאכְתֶּךָ אֵין זָר עִמָּךְ:
לֹא נוֹעַצְתָּ וְלֹא לְמַדְתָּ. כְּחַשְׁךָ בְּרִיאוֹת כִּי נְבוֹנוֹתָ:
מִמַּעֲמַקֵּי מַחְשְׁבוֹתֶיךָ. וּמִלִּבְּךָ כָּל פְּעֻלּוֹתֶיךָ:
קְצוֹת דְּרָכֶיךָ הֲלֹא הִכַּרְנוּ. וּמִמַּעֲשֶׂיךָ הֵן יָדַעְנוּ:
שֶׁאַתָּה אֵל כֹּל יָצַרְתָּ. לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִגְרַעְתָּ:
לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּךָ לֹא לְחַצְתָּ. וְגַם לְעֵזֶר לֹא נִצְרַכְתָּ:
כִּי הָיִיתָ לִפְנֵי הַכֹּל. וְאָז בְּאֵין כֹּל לֹא נִצְרַכְתָּ כֹּל:
כִּי מֵאַהֲבָתְךָ עֲבָדֶיךָ. כֹּל בָּרָאתָ לִכְבוֹדֶךָ:
וְלֹא נוֹדַע אֵל זוּלָתֶךָ. וְאֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ:
וְלֹא נִשְׁמַע מִן אָז וָהָלְאָה. וְלֹא קָם וְלֹא נִהְיָה וְלֹא נִרְאָה:
וְגַם אַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה אֵל. רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן אֵל יִשְׂרָאֵל:

ברוך אתה יחיד ומיוחד. יי אחד ושמו אחד:

אשר מי יעשה כמלאכתך. כמעשיך וכגבורותיך:
אין יציר זולת יצירתך. ואין בריאה כי אם בריאתך (נ"א מלאכתך):
כל אשר תחפוץ תעשה בכל. כי אתה נעלית על כל:
אין כמוך ואין בלתך. כי אין אלהים זולתך:
אתה האל עושה פלא. ודבר ממך לא יפלא:
מי כמוך נורא תהלות. אלהים לבדך עושה גדולות:
אין אותות כמו אותותיך. אף אין מופת כמו מופתיך:
אין תבונה כתבונתך. אין גדלה כגדלתך:
כי מאד עמקו מחשבותיך. וגבהו דרכי ארחותיך:
אין גאוה כמו גאותך. אף אין ענוה כענותך:
אין קדשה כקדשתך. אין קרבות כמו קרבותך:
אין צדקה כמו צדקתך. אין תשועה כתשועתך:
אין זרוע כזרועותיך. אין קול כרעם גבורותיך:
אין רחמים כרחמנותיך. אין חנינות כחנינותך:
אין אלהות כאלהותך. ואין מפליא כשם תפארתך:
כי שמותיך אלים מרוצים. בזכרך לחוצים להפליא נחוצים:
ואשף וחרטום לא ילחצוך. וכל שם ולהט לא ינצחוך:
לא ינצחוך כל החכמים. כל הקוסמים והחרטמים:
אתה משיב לאחור חכמים. לא יוכלו לך ערומים וקוסמים:
להשיב לאחור מזמותיך. להפר עצת סוד גזרתך:
מרצונך לא יעבירוך. לא ימהרוך ולא יאחרוך:
עצתך תפר עצת כל יועצים. ועזך מחליש לב אמיצים:
אתה מצוה ופחדך משוה. ואין עליך פקיד מצוה:
אתה מקוה ואינך מקוה. לך כל מקוה נפש תרוה:
וכל היצורים וכל עניינם. וכל יקר אשר בך אין דמיונם:
לא מחשבותם מחשבותיך. כי אין בורא זולתך:
ואין דמיון נפלא אלהינו. ואין חקר נשגב אדוננו:
סתור מכל סתור ועמוס. מכל עמום ומכל כמוס:

דק מכל דק וצפון מכל. צפון ויכול מכל יכול:
נשגב מכל נשגב ונעלם. מכל נעלם ושמו לעולם:
גבוה מכל גבוה ועליון. מכל עליון ומכל חביון:
חבוי ועמוק מכל עמוק. לב כל דעת עליו חמוק:
שאין שכל ומדע וחכמה. יכולים להשוות לו כל מאומה:
לא משיגים לו איך וכמה. לא מוצאים לו דבר דומה:
מקרה וערער ושנוי וטפל. וחבר ומסמך אור וגם אופל:
ולא מוצאים לו מראה וצבע. ולא כל טבע אשר שש ושבע:
לכן נבוכות כל עשתונות. ונבהלות כל החשבונות:
וכל שרעפים וכל הרהורים. נלאים לשום בו שיעורים:
מלשערהו ומלהגבילהו. מלתארהו ומלפרסמהו:
בכל שכלנו חפשנוהו. במדענו למצוא מה הוא:
לא מצאנוהו ולא ידענוהו. אך ממעשיו הכרנוהו:
שהוא לבדו יוצר אחד. חי וכל יוכל וחכם מיוחד:
כי הוא היה לכל קודם. על כן נקרא אלהי קדם:
בעשותו בלי כל מאום את כל. ידענו כי הוא כל יכול:
באשר מעשיו בחכמה כלם. ידענו כי בבינה פעלם:
בכל יום ויום בחדשו כלם. ידענו כי הוא אלהי עולם:
באשר היה קודם לכלם. ידענו כי הוא חי (וקים) לעולם:
ואין להרהר אחר יוצרנו. בלבנו ולא בספורנו:
לממש וגודש לא נשערהו. לטפל ותואר לא נדמהו:
ולא נחשבהו לעקר ונצב. ולא למין וכל און ולכל נקצב:
כל* הנראים והנשכלים. והמדעים בעשר כלולים:
ושבע כמיות וששת נדות. ושלש גזרות ועתות ומדות:
הן בבורא אין גם אחד. כי הוא בראם כלם יחד:
כלם יבלו אף יחלופו. הם יאבדו ואף יסופו:
ואתה תעמוד ותבלה כלם. כי חי וקים אתה לעולם:

*) כל הנבראי' וכו' סכ' סזה בעצמו סוף ל' ר' סעדי' גאון ז"ל במאמר שני מספרו האמונו', ונלאו המפרשים כולם לעמוד על סודו להעדר ידיעתם בחכמת ההגיון, לכן אבארהו: ידוע

אַתָּה לְבַדְּךָ יוֹצֵר כֹּל הוּא. וְלֹא יִדְמֶה מַעֲשֶׂה לְעוֹשֵׂהוּ:
כָּל הָאֲרָצוֹת לֹא יְכִילוּךָ. וְאַף שָׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ:
אָז (נ״א אַף) יָחִילוּ מַיִם חַיִּים. מִפָּנֶיךָ אֱלֹהִים חַיִּים:
רָעֲשָׁה אֶרֶץ וְנָסוּ מָיִם. וְנָטְפוּ (מַיִם) מִן הַשָּׁמָיִם:
נוֹטֶה לְבַדְּךָ הַשָּׁמַיִם. רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם:
עָשִׂיתָ כָּל חֶפְצְךָ לְבַדֶּךָ. וְלֹא נִצְרַכְתָּ עֵזֶר כְּנֶגְדֶּךָ:
סוֹעֵד אֵין מִי יִסְעָדֶךָ. הַכֹּל מִמְּךָ וּמִיָּדֶךָ:
כְּכֹחֲךָ אָז כֵּן עַתָּה וְדַעְתְּךָ. וּלְעוֹלָם כָּל כְּבוֹדְךָ אִתָּךְ:
וְלֹא יָעַפְתָּ וְלֹא יָגַעְתָּ. כִּי בִמְלַאכְתְּךָ לֹא עָמַלְתָּ:
כִּי בִדְבָרְךָ כָּל יְצוּרֶיךָ. וּמַעֲשֵׂה חֶפְצְךָ בְּמַאֲמָרֶיךָ:
וְלֹא אִחַרְתּוֹ וְלֹא מִהַרְתּוֹ. הַכֹּל עֲשִׂיתוֹ יָפֶה בְּעִתּוֹ:
מִבְּלִי מְאוּמָה כֹּל חָרַשְׁתָּ. וְאֶת הַכֹּל בְּלִי כֹל (נ״א כלי) פָּעָלְתָּ:
וְעַל לֹא יְסוֹד הַכֹּל יָסַדְתָּ. בִּרְצוֹן רוּחֲךָ כֹּל תָּלִיתָ:
זְרוֹעוֹת עוֹלָם אֶת כֹּל נוֹשְׂאוֹת. מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף וְאֵינָם נִלְאוֹת:
בְּעֵינֶיךָ לֹא דָבָר הוּקְשָׁה. רְצוֹנְךָ כָּל דְּבַר רוּחֲךָ עוֹשֶׂה:
לִפְעֻלָּתְךָ לֹא דִמִּיתָ. אֶל כָּל תּוֹאַר לֹא שִׁוִּיתָ:
וְלֹא קָדְמָה לִמְלַאכְתְּךָ מְלָאכָה. חָכְמָתְךָ הִיא הַכֹּל עָרְכָה:
לִרְצוֹנְךָ לֹא קִדְּמוּ וְאִחֲרוּ. וְעַל חֶפְצְךָ לֹא נוֹסְפוּ וְחָסֵרוּ:
מִכָּל חֶפְצְךָ לֹא שָׁכַחְתָּ. וְדָבָר אֶחָד לֹא חִסַּרְתָּ:
לֹא הֶחְסַרְתָּ וְלֹא הֶעֱדַפְתָּ. וְדָבָר רֵק בָּם לֹא פָעָלְתָּ:
אַתָּה תְשַׁבְּחֵם וּמִי הִתְעִיבָם. וְשֶׁמֶץ דָּבָר לֹא נִמְצָא בָם:
הַחִלּוֹתָ בְּחָכְמָה עֲשִׂיתָם. בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת כִּלִּיתָם:
מֵרֵאשִׁית וְעַד אַחֲרִית עֲשׂוּיִם. בֶּאֱמֶת וּבְיוֹשֶׁר וְטוֹב רְאוּיִם:

כי כל הנמצאים לא ימלטו מהיותם או עצם או מקרה, ומבואר בהגיון להרמב״ם שער י׳ ובדרוך קו״ל אבן תבון פ״י ובפירושו למלות זרות למורה כי הסוגים העליוני׳ לכל הנמצאי׳ הם י׳ מיני׳ אשר קראו עשר׳ מאמרות, והסוג העליון והראשון הוא ה ע צ ם, והתשעה האחרים הם מקרים המשיגים לעצם והם הכמות והאיכות והמצטרף והאנה והמצב והמתי הוא הזמן והלו הוא הקנין והפועל והמתפעל; ויאמר בן רשד כי במאמר הכמות ימצאו שבעה מיני׳ והם המספר, והגשם, והשטח, והקו, והמאמרים, והזמן, והמקום; ומספר מיני הפועל והמתפעל הם ששה כמספר מיני התנועות והנדידות המשיגים לעצם בהשתנותו, שנים מהם במאמר העצם והם ההווי׳ וההפסד שהם שנוי ימצאו בעצם

הִקְדַּמְתָּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ. רוֹב רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ:
כִּי רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ. הֲלֹא מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ:
וְעַד לֹא כָּל חַי הוּכַן לְכַלְכֵּל. לִפְנֵי אוֹכֵל תִּתֵּן אֹכֶל:
וּמָזוֹן וּמָכוֹן תַּעֲשֶׂה בְּפִי כֹל. צָרְכֵי הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל:
שְׁלֹשֶׁת יְמֵי הָרִאשׁוֹנִים. אָז הֱכִינוֹתָם לָאַחֲרוֹנִים:
אָז עָטִיתָ אוֹר כַּשַּׂלְמָה. אֶדֶר מְאוֹרוֹת מִטּוֹל שַׂלְמָה:
בְּטֶרֶם כָּל יְצוּר מְאוֹד גָּדַלְתָּ. וְאַחַר כֹּל מְאוֹד נִתְגַּדַּלְתָּ:
אָז בְּאֵין לְבוּשׁ הוֹד וְהָדָר לוֹבֵשׁ. עַד לֹא אוֹרֵג גֵּאוּת לָבֵשׁ:
אוֹר כַּשַּׂלְמָה וְכִמְעִיל עוֹטֶה. שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה נוֹטֶה:
עָשִׂיתָ בָּם לְאוֹרִים דְּרָכִים. וְרָצוֹא וָשׁוֹב בְּנַחַת מְהַלְּכִים:
הִבְדַּלְתָּ בֵּין מַיִם לְמָיִם. בִּמְתִיחַת רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם:
מְזוֹנוֹת מְעוֹנוֹת לְשֶׁרֶץ מָיִם. וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל (פְּנֵי רְקִיעַ) הַשָּׁמָיִם:
עֵשֶׂב וְחָצִיר לְבְשָׂה אֲדָמָה. מַאֲכָל לְחַיָּה וּלְכָל בְּהֵמָה:
בְּקֶרֶן שֶׁמֶן גַּן נָטַעְתָּ. אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ:
עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ עָשִׂיתָ לוֹ. דֵּי מַחְסוֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ:
כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּיָדוֹ תַּתָּה. וְתַחַת רַגְלָיו הַכֹּל שַׁתָּה:
לְהַעֲלוֹת מֵהֶם בָּקָר וָצֹאן. עַל מִזְבַּחֲךָ יַעֲלוּ לְרָצוֹן:
עָשִׂיתָ לוֹ כְּתֹנֶת לְשָׁרֵת. לְהַדְרַת קוֹדֶשׁ וּלְתִפְאָרֶת:
שַׂמְתָּ בְּקִרְבּוֹ חָכְמַת אֱלֹהִים. כִּי יְצַרְתּוֹ לָךְ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים:
לֹא מָנַעְתָּ עַל פְּנֵי אֲדָמָה. צָרְכֵי אָדָם וְכֻלָּם בְּחָכְמָה:
מַעֲשֶׂיךָ מְאֹד רַבּוּ וְגָדְלוּ. וְשִׁמְךָ יְיָ כֻּלָּם יְהַלֵּלוּ:
רַבּוּ וְגָדְלוּ מְאֹד מַעֲשֶׂיךָ. יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ:
כָּל פָּעַלְתָּ לְמַעֲנֶךָ. וְלִכְבוֹדְךָ כָּל קִנְיָנֶךָ:

מצד עצמו והוא שיפשוט צורה וילבוש צורה אחרת ונשתנה מעצם אל עצם אחר, ושני׳ מהם במאמר הכמות והם הצמיחה והיינו השינוי מקטנות לגדלות, וההיתוך והוא שינוי מגדלות לקטנות, ואחד במאמר האיכות והוא השינוי בתכונותיו ממראה אל מראה או מקור אל חום וכדומה, והוא הנקרא שינוי בסתם, ואחד מהם במאמר האנה והוא ההעתק ממקום אל מקום; ויאמר עוד כי לכל גזירה ר״ל לכל מאמר גוזר ונותן יתכנו ג׳ מיני ביאור, ביאור בגדר והוא אשר יתחבר מסוג והבדל כאמרנו האדם הוא חי מדבר, וביאור בחוק והוא המתחבר מסוג וסגולה או מקרה כאמרנו האדם הוא חי צוחק או חי כותב וכדומה, וביאור איננו לא בגדר ולא בחק והוא המתחבר ממין ומקרה כאמרנו

אז כיום השביעי נחת. יום השבת על כן ברכת:

ועל כל פועל תהלה ערוכה. חסידיך בכל עת יברכוכה:

ברוך יי יוצר כלם. אלהים חיים ומלך עולם:

כי מעולם על עבדיך. רוב רחמיך וחסדיך:

ובמצרים החלות. להודיע כי מאד נעלית:

על כל אלהים בעשות בהם. שפטים גדלים ובאלהיהם:

בבקעך ים סוף עמך ראו. היד הגדולה וייראו:

נהגת עמך לעשות לך. שם תפארת להראות גדלך:

ודברת עמם מן השמים. וגם העבים נטפו מים:

ידעת לכתם במדבר. כארץ ציה איש לא עבר:

תתה לעמך דגן שמים. ובעפר שאר ומצור מים:

תגרש גוים רבים עמים. יירשו ארצם ועמל לאמים:

בעבור ישמרו חקים ותורות. אמרות יי אמרות טהורות:

ויתעדנו במרעה שמן. ומחלמיש צור פלגי שמן:

בנוחם בנו עיר קדשך. ויפארו בית מקדשך:

ותאמר פה אשב לארך. ימים צדה ברך אברך:

כי שם יזבחו זבחי צדק. אף כהניך ילבשו צדק:

ובית הלוי נעימות יזמרו. לך יתרועעו אף ישירו:

בית ישראל ויראי יי. יכבדו ויודו שמך יי:

הטיבות מאד לראשונים. כן תטיב גם לאחרונים:

יי תשיש נא עלינו. כאשר ששת על אבותינו:

אותנו להרבות ולהיטב. ונודה לך לעולם כי תטיב:

יי תבנה עירך מהרה. כי עליה שמך נקרא:

וקרן דוד תצמיח בה. ותשכון לעולם יי בקרבה:

זבחי צדק שמה נזבחה. וכימי קדם תערב מנחה:

ברצונך שהוא אדם לבן או סופר מהיר; ושלש עתות הם העבר והוה והעתיד, ושלש מדות הם הם הידועות בשם ג' רחקים שהם האורך והרוחב והעומק, והם צורת הקו והשטח והגשם; והנה הענינים הנזכרים הם מקיפים כל הנמצאות עם משיגיהם ומשיגי משיגיהם וכולם שינויים בגשמים ובמקריהם לכן אין גם אחד מהם בבורא ית' כי הוא בורא כל עצם וכל מקרה והוא מרומם מכל שינוי והשתנות ואין כח ברעיון לתפוס בו כל מאומה.

וברך עמך באור פניך. כי חפצים לעשות רצונך:

וברצונך תעשה חפצנו. הבט־נא עמך כלנו:

בחרתנו היות לך לעם סגלה. על עמך ברכתך סלה:

ותמיד נספר תהלתך. ונהלל לשם תפארתך:

ומברכתך עמך יברך. כי את כל אשר תברך מברך:

ואני בעודי אהללה בוראי. ואברכהו כל ימי צבאי:

יהי שם יי מברך לעולם. מן העולם ועד העולם:

ככתוב ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. ויאמרו כל העם אמן והלל ליי: ענה דניאל ואמר להוא שמה די אלהא מברך מן עלמא ועד עלמא די חכמתא וגבורתא די להיא: ונאמר ויאמרו הלוים ישוע וקדמיאל בני חשבניה שרביה הודיה שבניה פתחיה קומו ברכו את יי אלהיכם מן העולם עד העולם ויברכו שם כבדך ומרומם על כל ברכה ותהלה: ונאמר ברוך יי אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללויה: ונאמר ויברך דויד את יי לעיני כל הקהל ויאמר דויד. ברוך אתה יי אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם:

שיר הכבוד.

בשפותחין ארון הקדש לאנעים זמירות יש לומר ד' פסוקים אלו.

שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד:

מי זה מלך הכבוד ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה:

שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:

מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

אנעים זמירות ושירים אארוג. כי אליך נפשי תערוג:

נפשי חמדה בצל ידך. לדעת כל רז סודך:

מדי דברי בכבודך. הומה לבי אל דודיך:

על כן אדבר בך נכבדות. ושמך אכבד בשירי ידידות:

ע"ס א"ב.

אספרה כבודך ולא ראיתיך. אדמך אכנך ולא ידעתיך:

ביד נביאיך בסוד עבדיך. דמית הדר כבוד הודך:

גדלתך וגבורתך. כנו לתקף פעלתך:

דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ · וַיְשַׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ:
הִמְשִׁילוּךָ בְּרֹב חֶזְיוֹנוֹת · הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת:
וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת · וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת:
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב · כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב:
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ · הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ:
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא · וּקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה:
יִתְפָּאַר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי · וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי:
כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ · וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ:
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה · אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה:
מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת · קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת:
נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ · יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ:
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת · וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת:
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם · מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם:
פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו · וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו:
צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדֹם · פּוּרָה בְדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם:
קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָו · תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו:
רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר · יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ · דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ:
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ · וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ:
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת · וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת:
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ · כְּשִׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ:
בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר · מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר:
וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ · וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ:
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ · כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ:

כתר מלכות

לרבי שלמה ן׳ גבירול·

בִּתְפִלָּתִי יִסְכַּן גָּבֶר · כִּי בָהּ יִלְמַד יֹשֶׁר וּזְכוּת:
סִפַּרְתִּי בָהּ פִּלְאֵי אֵל חַי · בִּקְצָרָה אַךְ לֹא בַאֲרִיכוּת:
שַׂמְתִּיהָ עַל רֹאשׁ מַהֲלָלַי · וּקְרָאתִיהָ כֶּתֶר מַלְכוּת:

נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנַפְשִׁי יוֹדַעַת מְאֹד: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד: לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ · וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד: לְךָ בְּרוּאֵי מַעְלָה וּמַטָּה יָעִידוּ כִּי הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד: לְךָ הַגְּבוּרָה אֲשֶׁר בְּסוֹדָהּ נִלְאוּ רַעְיוֹנֵינוּ לַעֲמֹד · כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד: לְךָ חֶבְיוֹן הָעֹז הַסּוֹד וְהַיְסוֹד: לְךָ הַשֵּׁם הַנֶּעְלָם מִמְּתֵי חָכְמָה · וְהַכֹּחַ הַסּוֹבֵל הָעוֹלָם עַל בְּלִימָה · וְהַיְכוֹלֶת לְהוֹצִיא לָאוֹר כָּל תַּעֲלוּמָה: לְךָ הַחֶסֶד אֲשֶׁר גָּבַר עַל בְּרוּאֶיךָ · וְהַטּוּב הַצָּפוּן לִירֵאֶיךָ: לְךָ הַסּוֹדוֹת אֲשֶׁר לֹא יְכִילֵם שֶׂכֶל וְרַעְיוֹן · וְהַחַיִּים אֲשֶׁר לֹא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם כִּלָּיוֹן · וְהַכִּסֵּא הַנַּעֲלֶה עַל כָּל עֶלְיוֹן · וְהַנָּוֶה הַנִּסְתָּר בְּרוּם חֶבְיוֹן: לְךָ הַמְּצִיאוּת אֲשֶׁר מִצֵּל מְאוֹרוֹ נִהְיָה כָּל הֹוֶה · אֲשֶׁר אָמַרְנוּ בְּצִלּוֹ נִחְיֶה: לְךָ שְׁנֵי הָעוֹלָמִים אֲשֶׁר נָתַתָּ בֵינֵיהֶם גְּבוּל · הָרִאשׁוֹן לַמַּעֲשִׂים וְהַשֵּׁנִי לַגְּמוּל: לְךָ הַגְּמוּל אֲשֶׁר גָּנַזְתָּ לַצַּדִּיקִים וְתַעֲלִימֵהוּ · וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ:

אַתָּה אֶחָד · רֹאשׁ כָּל מִנְיָן · וִיסוֹד כָּל בִּנְיָן: אַתָּה אֶחָד · וּבְסוֹד אַחְדוּתְךָ חַכְמֵי לֵב יִתְמְהוּ · כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא: אַתָּה אֶחָד · וְאַחְדוּתְךָ לֹא יִגְרַע וְלֹא יוֹסִיף · לֹא יֶחְסַר וְלֹא יַעְדִּיף: אַתָּה אֶחָד · וְלֹא כְּאֶחָד הַקָּנוּי וְהַמָּנוּי · כִּי לֹא יַשִּׂיגְךָ רִבּוּי וְשִׁנּוּי · לֹא תֹאַר וְלֹא כִנּוּי: אַתָּה אֶחָד · וְלָשׂוּם לְךָ חֹק וּגְבוּל נִלְאָה הֶגְיוֹנִי · עַל כֵּן אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה דְרָכַי מֵחֲטוֹא בִלְשׁוֹנִי: אַתָּה אֶחָד · גָּבַהְתָּ וְנַעֲלֵיתָ מִשְּׁפוֹל וּמִנְּפוֹל · וְאֵילוּ הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל:

אַתָּה נִמְצָא · וְלֹא יַשִּׂיגְךָ שֵׁמַע אֹזֶן וְלֹא רְאוּת עַיִן · וְלֹא

יִשְׁלַט בְּךָ אֵיךְ וְלָמָּה וְאַיִן: אַתָּה נִמְצָא· אֲבָל לְעַצְמְךָ וְאֵין לְאַחֵר עִמָּךְ: אַתָּה נִמְצָא· וּבְטֶרֶם הֱיוֹת כָּל זְמַן הָיִיתָ· וּבְלִי מָקוֹם חָנִיתָ: אַתָּה נִמְצָא· וְסוֹדְךָ נֶעְלָם וּמִי יַשִּׂיגֶנּוּ: עָמוֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ:

אַתָּה חַי· וְלֹא מִזְּמַן קָבוּעַ· וְלֹא מֵעֵת יָדוּעַ: אַתָּה חַי· וְלֹא בְנֶפֶשׁ וּנְשָׁמָה· כִּי אַתָּה נְשָׁמָה לִנְשָׁמָה: אַתָּה חַי· וְלֹא כְּחַיֵּי אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה· וְסוֹפוֹ עָשׁ וְרִמָּה: אַתָּה חַי· וְהַמַּגִּיעַ לְסוֹדְךָ יִמְצָא תַּעֲנוּג עוֹלָם· וְאָכַל וָחַי לְעוֹלָם:

אַתָּה גָּדוֹל· וּמוּל גְּדֻלָּתְךָ כָּל גְּדֻלָּה נִכְנַעַת· וְכָל יִתְרוֹן מִגְרַעַת: אַתָּה גָּדוֹל מִכָּל מַחֲשָׁבָה· וְנָאֶה מִכָּל מֶרְכָּבָה:

אַתָּה גָּדוֹל עַל כָּל גְּדֻלָּה· וּמְרוֹמָם עַל כָּל תְּהִלָּה:

אַתָּה גִּבּוֹר וְאֵין בְּכָל יְצִירוֹתֶיךָ וּבְרִיּוֹתֶיךָ· אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרוֹתֶיךָ: אַתָּה גִּבּוֹר וּלְךָ הַגְּבוּרָה הַגְּמוּרָה· אֲשֶׁר אֵין לָהּ שִׁנּוּי וּתְמוּרָה: אַתָּה גִּבּוֹר וּמֵרוֹב גַּאֲוָתְךָ תִּמְחוֹל בְּעֵת זַעַם אַפֶּךָ· וְתַאֲרִיךְ לְחַטָּאִים זַעְפֶּךָ: אַתָּה גִּבּוֹר· וְרַחֲמֶיךָ עַל כָּל בְּרוּאֶיךָ כֻּלָּם· הֵמָּה הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם: אַתָּה אוֹר· וְעֵינֵי כָל נֶפֶשׁ זַכָּה יִרְאוּךָ· וְעֵינֵי עֲוֹנִים מֵעֵינֶיהָ יַעְלִימוּךָ: אַתָּה אוֹר נֶעְלָם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִגְלֶה בָּעוֹלָם הַנִּרְאֶה· בְּהַר יְיָ יֵרָאֶה:

אַתָּה עֶלְיוֹן וְעֵין הַשֵּׂכֶל לְךָ תִכְסוֹף וְתִשְׁתָּאֶה· אֶפֶס קָצֵהוּ תִרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה:

אַתָּה אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים· וְכָל הַבְּרוּאִים עֵדֶיךָ· וּבִכְבוֹד זֶה הַשֵּׁם נִתְחַיֵּב כָּל נִבְרָא לְעָבְדֶךָ: אַתָּה אֱלוֹהַּ· וְכָל הַיְצוּרִים עֲבָדֶיךָ וְעוֹבְדֶיךָ· וְלֹא יֶחְסַר כְּבוֹדְךָ· בִּגְלַל עוֹבְדֵי בִלְעָדֶיךָ· כִּי כַוָּנַת כֻּלָּם לְהַגִּיעַ עָדֶיךָ: אֲבָל הֵם כְּעִוְרִים·

מְגַמַּת פְּנֵיהֶם דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ· וְתָעוּ מִן הַדָּרֶךְ: זֶה טָבַע בִּבְאֵר שַׁחַת· וְזֶה נָפַל אֶל פַּחַת: וְכֻלָּם חָשְׁבוּ כִּי לְחֶפְצָם נָגָעוּ· וְהֵם לָרִיק יָגָעוּ: אַךְ עֲבָדֶיךָ הֵם כְּפִקְּחִים הַהוֹלְכִים דֶּרֶךְ נְכוֹחָה· לֹא סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל מִן הַדֶּרֶךְ עַד בּוֹאָם לַחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ: אַתָּה אֱלוֹהַּ סוֹמֵךְ הַיְצוּרִים בֶּאֱלָהוּתֶךָ: וְסוֹעֵד הַבְּרוּאִים בְּאַחְדוּתֶךָ: אַתָּה אֱלוֹהַּ· וְאֵין הֶפְרֵשׁ בֵּין אֱלָהוּתְךָ וְאַחְדוּתֶךָ: וְקַדְמוּתְךָ וּמְצִיאוּתֶךָ· כִּי הַכֹּל סוֹד אֶחָד· וְאִם יִשְׁתַּנֶּה שֵׁם כָּל אֶחָד· הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל מָקוֹם אֶחָד:

אַתָּה חָכָם· וְהַחָכְמָה מְקוֹר חַיִּים וּמִמְּךָ נוֹבַעַת· וּבְחָכְמָתְךָ נִבְעַר כָּל אָדָם מִדַּעַת: אַתָּה חָכָם· קַדְמוֹן לְכָל קַדְמוֹן· וְהַחָכְמָה הָיְתָה אֶצְלְךָ אָמוֹן: אַתָּה חָכָם· וְלֹא לָמַדְתָּ מִבַּלְעָדֶיךָ· וְלֹא קָנִיתָ חָכְמָה מִזּוּלָתֶךָ: אַתָּה חָכָם· וּמֵחָכְמָתְךָ אָצַלְתָּ חֵפֶץ מְזֻמָּן· כְּפוֹעֵל וְאֻמָּן: לִמְשׁוֹךְ מֶשֶׁךְ הַיֵּשׁ מִן הָאַיִן· כְּהִמָּשֵׁךְ הָאוֹר הַיּוֹצֵא מִן הָעַיִן· וְשׁוֹאֵב מִמְּקוֹר הָאוֹר מִבְּלִי דְלִי· וּפוֹעֵל הַכֹּל בְּלִי כֶלִי: וְחָצַב וְחָקַק· וְטִהֵר וְזִקֵּק: וְקָרָא אֶל הָאַיִן וְנִבְקַע· וְאֶל הַיֵּשׁ וְנִתְקַע· וְאֶל הָעוֹלָם וְנִרְקַע· וְתִכֵּן שְׁחָקִים בַּזֶּרֶת· וְיָדוֹ אֹהֶל הַגַּלְגַּלִּים מְחַבֶּרֶת· וּבְלֻלְאוֹת הַיְכֹלֶת יְרִיעוֹת הַבְּרִיאוֹת קוֹשֶׁרֶת· וְכֹחָהּ נוֹגַעַת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַבְּרִיאָה הַחִיצוֹנָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבָּרֶת:

מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹתֶיךָ· בַּעֲשׂוֹתְךָ כַּדּוּר הָאָרֶץ נֶחֱלָק לִשְׁנַיִם· חֶצְיוֹ יַבָּשָׁה וְחֶצְיוֹ מַיִם: וְהִקַּפְתָּ עַל הַמַּיִם גַּלְגַּל הָרוּחַ· סוֹבֵב סוֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ· וְעַל סְבִיבוֹתָיו יָנוּחַ· וְהִקַּפְתָּ עַל הָרוּחַ גַּלְגַּל הָאֵשׁ: וְהַיְסוֹדוֹת הָאֵלֶּה אַרְבַּעְתָּם לָהֶם יְסוֹד אֶחָד· וּמוֹצָאָם אֶחָד· וּמִמֶּנּוּ יוֹצְאִים

ומתחדשים. ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים:

מי יחוה גדלתך. בהקיפך על גלגל האש גלגל הרקיע ובו הירח. ומזיו השמש שואף וזורח. ובתשעה ועשרים יום יסוב גלגלו. ויעלה דרך גבולו: וסודיה מהם פשוטים ומהם עמוקים. וגופו פחות מגוף הארץ כחלק מתשעה ושלשים חלקים. והוא מעורר מדי חדש בחדשו עולם וקורותיו. וטובותיו ורעותיו. ברצון הבורא אותו להודיע לבני האדם גבורותיו:

מי יזכיר תהלתך. בעשותך הירח ראש לחשבון מועדים וזמנים. ותקופות ואותות לימים ושנים: בלילה ממשלתו. עד בוא עתו. ותחשך יפעתו. ויתכסה מעטה קדרותו. כי ממאור השמש אורתו: ובליל ארבעה עשר אם יעמדו על קו התלי שניהם. ויפריד ביניהם. אז הירח לא יהל אורו. וידעך נרו: למען דעת כל עמי הארץ. כי הם ברואי מעלה. ואם הם יקרים. עליהם שופט להשפיל ולהרים: אך יחיה אחרי נפלו. ויאיר אחרי אפלו. ובהדבקו בסוף החדש עם החמה. אם יהיה תלי ביניהם. ועל קו אחד יעמדו שניהם. אז יעמד הירח לפני השמש כעב שחורה. ויסתיר מעין כל ראיה מאורה. למען ידעו כל ראיה כי אין המלכות לצבא השמים וחיליהם. אבל יש אדון עליהם. מחשיך מאוריהם. כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם. והחושבים כי השמש אלהיהם. בעת הזאת יבושו ממחשבותיהם. ויבחנו דבריהם. וידעו כי ביד יי עשתה זאת ואין לשמש יכלת. והמחשיך אורה לבדו הממשלת. והוא השלח אליה עבד מעבדיה גמול חסדיה.

להסתיר אורה. ולכרות מפלצתה ויסירה מגבירה:

מי יספר צדקותיך. בהקיפך על רקיע הירח גלגל שני באין יוצאת ופרץ. ובו כוכב והוא הנקרא כוכב ומדתו כחלק משנים ועשרים אלף מן הארץ. ומקיף הגלגל בעשרה ימים* במרץ: והוא מעורר בעולם ריבות ומדנים. ואיבות ורננים: ונותן כח לעשות חיל ולצבור הון. ולכנוס עשר ומזון. במצות הבורא אותו לשרתו כעבד לפני אדון: והוא כוכב השכל והחכמה. נותן לפתאים ערמה. לנער דעת ומזמה:

מי יבין סודותיך. בהקיפך על גלגל השני גלגל השלישי ובו נגה כגברת בין חיליה. וככלה תעדה כליה: ובעשתי עשר חדש תסב גליליה. וגופה כחלק משבעה ושלשים מן הארץ לידעי סודה ומשכיליה: והיא מחדשת בעולם ברצון בוראה. השקט ושלוה ודיצה וחדוה: ושירות ורננים. ומצהלות חפות חתנים. והיא מקשרת פרי תנובות ושאר הצמחים. ממגד תבואות שמש. וממגד גרש ירחים:

מי ישכיל סודך בהקיפך על גלגל נגה גלגל רביעי ובו החמה. וסובבת כל הגלגל בשנה תמימה. וגופה גדול מגוף הארץ מאה ושבעים פעם במופתי שכל ומזמה. והיא חולקת לכל כוכבי שמים ונותנת תשועה למלכים והוד ומלכות ואימה. ומחדשת נפלאות בעולם אם לשלום ואם למלחמה. ועוקרת מלכיות ותחתם אחרות מקימה ומרימה. ולה יכלת להשפיל ולהרים ביד רמה. והכל ברצון הבורא אתה בחכמה: ובכל יום ויום

*) בלי ספק טעות סופר יש כאן, וצ"ל: „בעשרה חדשים."

תִּשְׁתַּחֲוֶה לְמַלְכָּהּ וּבֵית נְתִיבוֹת נִצָּבָה· וּכְשַׁחַר תָּרִים
רֹאשׁ וְתִקּוֹד לָעֶרֶב בְּמַעֲרָבָהּ· בָּעֶרֶב הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר
הִיא שָׁבָה:

מִי יָכִיל גְּדֻלָּתְךָ בַּעֲשׂוֹתְךָ אוֹתָהּ לִמְנוֹת בָּהּ יָמִים וְשָׁנִים·
וְעִתִּים מְזֻמָּנִים· וּלְהַצְמִיחַ בָּהּ עֵץ עֹשֶׂה פְּרִי וּמַעֲדַנּוֹת כִּימָה
וּמוֹשְׁכוֹת כְּסִיל דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים: וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים הוֹלֶכֶת
לִפְאַת צָפוֹן לְחַמֵּם הָאֲוִיר וְהַמַּיִם וְהָעֵצִים וְהָאֲבָנִים: וּכְפִי
קָרְבָתָהּ לַצָּפוֹן יִגְדְּלוּ הַיָּמִים וְיַאֲרִיכוּ הַזְּמַנִּים· עַד יִמָּצֵא
מָקוֹם אֲשֶׁר יִגְדַּל יוֹמוֹ עַד הֱיוֹתוֹ שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּמוֹפְתִים
נֶאֱמָנִים· וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים הוֹלֶכֶת לִפְאַת דָּרוֹם בְּמַעְגָּלִים
נְתוּנִים· עַד יִמָּצֵא מָקוֹם אֲשֶׁר יִגְדַּל לֵילוֹ עַד הֱיוֹתוֹ שִׁשָּׁה
חֳדָשִׁים לְפִי מִבְחַן הַבּוֹחֲנִים: וּמִמֶּנָּה יֵדְעוּ קְצָת דַּרְכֵי
בּוֹרְאָהּ שֶׁמֶץ מִגְּבוּרוֹתָיו· וֶעֱזוּזוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו· מִגְּדֻלַּת
הָעֲבָדִים גְּדֻלַּת הָאָדוֹן נוֹדַעַת· לְכָל יוֹדְעֵי דָעַת: וְעַל
הָעֶבֶד יִגָּלֶה תֹּקֶף הָאָדוֹן וּכְבוֹדוֹ· וְכָל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ:

מִי יָכִיל אוֹתוֹתֶיךָ· בְּהַקִּיפְךָ אוֹתָהּ לְהַעֲנִיק אוֹר לְכֹכְבֵי
מַעְלָה וּמַטָּה גַּם לַלְּבָנָה· וְאִם תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמוֹד הַבַּהֶרֶת
לְבָנָה· וּכְפִי אֲשֶׁר יִרְחַק לַעֲמוֹד נָכְחָהּ· וִיקַבֵּל זָרְחָהּ· עַד
יְמַלֵּא אוֹרוֹ בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיהָ· וְהֵאִיר אֶל עֵבֶר פָּנֶיהָ: וְכָל
אֲשֶׁר יִקְרַב אַחַר חֲצִי הַחֹדֶשׁ אֵלֶיהָ· וְהוּא נוֹטֶה מֵעָלֶיהָ·
וְיִרְחַק מֵעֲמוֹד נֶגְדָּהּ· וְיֵלֵךְ לְצִדָּהּ· וְעַל כֵּן תֶּחְסַר אַדַּרְתּוֹ·
עַד כְּלוֹת חָדְשׁוֹ וּתְקוּפָתוֹ· וְיָבֹא כִּגְבוּל שְׂפָתוֹ: וּכְהִדָּבְקוֹ
עִמָּהּ· יִסָּתֵר בְּמִסְתָּרִים· כְּפִי יוֹם וַחֲצִי שָׁעָה וּרְגָעִים
סְפוּרִים: וְאַחֲרֵי כֵן יִתְחַדֵּשׁ וְיָשׁוּב לְקַדְמוּתוֹ· וְהוּא
כְּחָתָן יוֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ:

מִי יֵדַע פְּלִיאוֹתֶיךָ בְּהַקִּיפְךָ עַל גַּלְגַּל חַמָּה גַּלְגַּל חֲמִישִׁי
וּבוֹ מַאְדִּים כְּמֶלֶךְ בְּהֵיכָלוֹ· וּבִשְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ יָסֹב
גַּלְגַּלּוֹ· וּמִדָּתוֹ כְּגוּף הָאָרֶץ פַּעַם וָחֵצִי וּשְׁמִינִית פַּעַם וְזֶה
תַּכְלִית גָּדְלוֹ: וְהוּא כְּגִבּוֹר עָרִיץ מָגֵן גִּבּוֹרֵיהוּ מְאָדָּם·
וּמְעוֹרֵר מִלְחָמוֹת וְהֶרֶג וְאַבְדָן· וּמַכֵּי חֶרֶב וּלְחוּמֵי רֶשֶׁף
נֶהְפַּךְ לְחֹרֶב לְשַׁדָּם· וּשְׁנַת בַּצֹּרֶת וּשְׂרֵפַת אֵשׁ וּרְעָמִים
וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ וּמְדַקְּרִים וּשְׁלוּפֵי חֶרֶב כְּנֶגְדָּם· כִּי
רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ וִימַהֲרוּ לִשְׁפֹּךְ דָּם:

מִי יַבִּיעַ נוֹרְאוֹתֶיךָ בְּהַקִּיפְךָ עַל גַּלְגַּל מַאְדִּים גַּלְגַּל שִׁשִּׁי
גַּלְגַּל וּמְסִבָּה· עֲצוּמָה וְרַבָּה· צֶדֶק יָלִין בָּהּ· וְגוּפוֹ גָּדוֹל
מִגּוּף הָאָרֶץ חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים פַּעַם בְּמִדַּת רָחְבָּהּ· וְסוֹבֵב
הַגַּלְגַּל בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְהוּא כּוֹכַב רָצוֹן וְהָאַהֲבָה·
וּמְעוֹרֵר יִרְאַת הַשֵּׁם וְיֹשֶׁר וּתְשׁוּבָה· וְכָל מִדָּה טוֹבָה·
וּמַרְבֶּה כָּל תְּבוּאָה וּתְנוּבָה· וּמַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת וְאֵיבָה
וּמְרִיבָה: וְדָתוֹ לְחַזֵּק בְּיָשְׁרוֹ כָּל בֶּדֶק· וְהוּא יִשְׁפּוֹט
תֵּבֵל בְּצֶדֶק:

מִי יְשׂוֹחֵחַ גְּדֻלָּתֶךָ בְּהַקִּיפְךָ עַל גַּלְגַּל צֶדֶק גַּלְגַּל שְׁבִיעִי
וּבוֹ שַׁבְּתַי בִּתְקוּפָתוֹ· וְגוּפוֹ גָּדוֹל מִגּוּף הָאָרֶץ אֶחָד
וְתִשְׁעִים פַּעַם בְּמִדָּתוֹ· וְסוֹבֵב הַגַּלְגַּל בִּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
בִּמְרוּצָתוֹ· וּמְעוֹרֵר מִלְחָמוֹת וּבִזָּה וּשְׁבִי וְרָעָב כִּי כֵן
דָּתוֹ· וּמַחֲרִיב אֲרָצוֹת וְעוֹקֵר מַלְכֻיּוֹת בִּרְצוֹן הַמַּפְקִיד
אוֹתוֹ· לַעֲבוֹד עֲבוֹדָתוֹ נָכְרִיָּה עֲבוֹדָתוֹ:

מִי יַגִּיעַ לְרוֹמְמוּתֶךָ בְּהַקִּיפְךָ עַל גַּלְגַּל שַׁבְּתַי גַּלְגַּל
שְׁמִינִי בִּמְסִבָּתוֹ· וְהוּא סוֹבֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַזָּלוֹת עַל קַו

חֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ · וְכָל כֹּכְבֵי שַׁחַק הָעֶלְיוֹנִים יְצוּקִים בִּיצוּקָתוֹ · וְכָל כּוֹכָב מֵהֶם יַקִּיף הַגַּלְגַּל בְּשִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שָׁנִים מֵרֹב גַּבְהוּתוֹ · וְגוּף כָּל כֹּכָב מֵהֶם מֵאָה וְשֶׁבַע פְּעָמִים כְּגוּף הָאָרֶץ וְזֹאת תַּכְלִית גָּדְלָתוֹ: וּמִכֹּחַ הַמַּזָּלוֹת הָהֵם · נֶאֱצַל כֹּחַ כָּל בְּרוּאֵי מַטָּה לְמִינֵיהֶם · בִּרְצוֹן בּוֹרְאָם וּמַפְקִידָם עֲלֵיהֶם: וְכָל אֶחָד מֵהֶם עַל מַתְכֻּנְתּוֹ בְּרָאוֹ · וּבְשֵׁם קְרָאוֹ · אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ:

מִי יֵדַע הֲלִיכוֹתֶיךָ בַּעֲשׂוֹתְךָ לְשִׁבְעָה כֹּכְבֵי לֶכֶת הֵיכָלוֹת · בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַזָּלוֹת: וְעַל טָלֶה וָשׁוֹר אָצַלְתָּ כֹּחֲךָ בְּהִתְיַחֲדָם · וְהַשְּׁלִישִׁי תְּאוֹמִים כִּשְׁנֵי אַחִים בְּהִתְאַחֲדָם · וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם · וְלָרְבִיעִי וְהוּא סַרְטָן גַּם לְאַרְיֵה נָתַתָּ מֵהוֹדְךָ עָלָיו · וְלַאֲחוֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו · וְכֵן לַמֹּאזְנַיִם וּלְעַקְרָב אֲשֶׁר בְּצִדּוֹ הוּשָׁת · וְהַתְּשִׁיעִי הַנִּבְרָא כְּצוּרַת גִּבּוֹר כֹּחוֹ וְלֹא נָשַׁת · וַיְהִי רוֹבֶה קַשָּׁת · וְכֵן נִבְרָא גְּדִי וּדְלִי בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל · וּלְבַדּוֹ הַמַּזָּל הָאַחֲרוֹן וַיְמַן יְיָ דָּג גָּדוֹל: וְאֵלֶּה הַמַּזָּלוֹת הַגְּבוֹהִים וְנִשָּׂאִים בְּמַעֲלוֹתָם · שְׁנֵים עָשָׂר לְאֻמּוֹתָם:

יְיָ מִי יַחְקוֹר תַּעֲלוּמוֹתֶיךָ בְּהַאֲצִילְךָ עַל גַּלְגַּל הַמַּזָּלוֹת גַּלְגַּל תְּשִׁיעִי בְּמַעֲרָכוֹ · הַמַּקִּיף עַל כָּל הַגַּלְגַּלִּים וּבְרוּאֵיהֶם וְהֵם סְגוּרִים בְּתוֹכוֹ · הַמַּנְהִיג כָּל כּוֹכְבֵי שָׁמַיִם וְגַלְגַּלֵּיהֶם מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב לְתֹקֶף מַהֲלָכוֹ · הַמִּשְׁתַּחֲוֶה פַּעַם בְּכָל יוֹם לִפְאַת מַעֲרָב לְמַלְכּוֹ וּמַמְלִיכוֹ · וְכָל בְּרוּאֵי עוֹלָם בְּתוֹכוֹ · כְּגַרְגִּיר חַרְדָּל בַּיָּם הַגָּדוֹל לְתֹקֶף גָּדְלוֹ וְעֶרְכּוֹ · וְהוּא וּגְדֻלָּתוֹ נֶחְשָׁב כְּאַיִן וּכְאֶפֶס לִגְדֻלַּת בּוֹרְאוֹ

וּמַלְכּוֹ: וְכָל מַעֲלוֹתָיו וְגָדְלוֹ · מֵאֶפֶס וָתֹהוּ נֶחְשְׁבוּ לוֹ:

מִי יָבִין סוֹדוֹת נוֹרְאוֹתֶיךָ בַּהֲרִימְךָ עַל גַּלְגַּל הַתְּשִׁיעִי גַּלְגַּל הַשֵּׂכֶל הוּא הַהֵיכָל לִפְנָי · הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיְיָ: וְהוּא הַגַּלְגַּל הַנַּעֲלֶה עַל כָּל עֶלְיוֹן · אֲשֶׁר לֹא יַשִּׂיגֵהוּ רַעְיוֹן · וְשָׁם הַחֶבְיוֹן · אֲשֶׁר הוּא לִכְבוֹדְךָ לְאַפִּרְיוֹן · מִכֶּסֶף הָאֱמֶת יְצַקְתָּ אוֹתוֹ · וּמִזְּהַב הַשֵּׂכֶל עָשִׂיתָ רְפִידָתוֹ · וְעַל עַמּוּדֵי צֶדֶק שַׂמְתָּ מְסִבָּתוֹ · וּמִכֹּחֲךָ מְצִיאוּתוֹ · וּמִמְּךָ וְעָדֶיךָ מְגַמָּתוֹ · וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ:

יְיָ מִי יַעֲמִיק לְמַחְשְׁבוֹתֶיךָ בַּעֲשׂוֹתְךָ מִזִּיו הַשְּׁכִינָה זֹהַר הַנְּשָׁמוֹת · וְהַנְּפָשׁוֹת הָרָמוֹת · הֵם מַלְאֲכֵי רְצוֹנֶךָ · מְשָׁרְתֵי פָנֶיךָ: הֵם אַדִּירֵי כֹחַ וְגִבּוֹרֵי מַמְלֶכֶת · בְּיָדָם לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת · וְעוֹשֵׂי מְלָאכֶת · אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת: כֻּלָּם גְּזוּרוֹת פְּנִינִיּוֹת וְחַיּוֹת עִלִּיּוֹת · חִצוֹנִיּוֹת וּפְנִימִיּוֹת · הֲלִיכוֹתֶיךָ צוֹפִיּוֹת: מִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ · וּמִמְּקוֹר הָאוֹר יִמָּשֵׁכוּ: נֶחֱלָקִים לְכִתּוֹת · וְעַל דִּגְלָם אוֹתוֹת · בְּעֵט סוֹפֵר מָהִיר חֲרוּתוֹת · מֵהֶם נְסִיכוֹת וּמֵהֶם מְשָׁרְתוֹת: מֵהֶם צְבָאוֹת · רָצוֹת וָבָאוֹת · לֹא עֲיֵפוֹת וְלֹא נִלְאוֹת · רוֹאוֹת וְלֹא נִרְאוֹת: מֵהֶם חֲצוּבֵי לֶהָבוֹת · וּמֵהֶם רוּחוֹת נוֹשְׁבוֹת · מֵהֶם מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם מֻרְכָּבוֹת: מֵהֶם שְׂרָפִים · וּמֵהֶם רְשָׁפִים · מֵהֶם בְּרָקִים · וּמֵהֶם זִיקִים: וְכָל כַּת מֵהֶם מִשְׁתַּחֲוָה לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · וּבִמְרוֹם עוֹלָם נִצָּבִים לַאֲלָפִים וְלִרְבָבוֹת: נֶחֱלָקִים לְמִשְׁמָרוֹת · בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה לְרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת · לַעֲרוֹךְ תְּהִלּוֹת וְשִׁירוֹת · לַנֶּאְזָר בִּגְבוּרוֹת: כֻּלָּם בַּחֲרָדָה וּרְעָדָה כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לָךְ ·

וְאוֹמְרִים מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ: שֶׁאַתָּה אֱלֹהֵינוּ· אַתָּה עֲשִׂיתָנוּ· וְלֹא אֲנַחְנוּ· וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כֻּלָּנוּ: וְכִי אַתָּה אֲדוֹנֵנוּ וַאֲנַחְנוּ עֲבָדֶיךָ· וְאַתָּה בּוֹרְאֵנוּ וַאֲנַחְנוּ עֵדֶיךָ:

יְיָ מִי יָבֹא עַד תְּכוּנָתֶךָ· בְּהַגְבִּיהֲךָ לְמַעְלָה מִגַּלְגַּל הַשֵּׂכֶל כִּסֵּא הַכָּבוֹד אֲשֶׁר שָׁם נְוֵה הַחֶבְיוֹן וְהַהוֹד· וְשָׁם הַסּוֹד וְהַיְסוֹד· וְעָדָיו יַגִּיעַ הַשֵּׂכֶל וְשָׁם יַעֲמֹד: וּמִלְמַעְלָה גָּאִיתָ וְעָלִיתָ עַל כֵּס תַּעֲצוּמָךְ· וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ:

מִי יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ· בַּעֲשׂוֹתְךָ תַּחַת כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ· מַעֲמָד לְנַפְשׁוֹת חֲסִידֶיךָ: וְשָׁם נְוֵה הַנְּשָׁמוֹת הַטְּהוֹרוֹת· אֲשֶׁר בִּצְרוֹר הַחַיִּים צְרוּרוֹת: וַאֲשֶׁר יִיגְעוּ וְיִיעֲפוּ שָׁם יַחֲלִיפוּ כֹחַ· וְשָׁם יָנוּחוּ יְגִיעֵי כֹחַ· וְאֵלֶּה בְּנֵי נֹחַ: וּבוֹ נֹעַם בְּלִי תַכְלִית וּקְצָבָה· וְהוּא הָעוֹלָם הַבָּא: וְשָׁם מַעֲמָדוֹת וּמַרְאוֹת· לַנְּפָשׁוֹת הָעוֹמְדוֹת בְּמַרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת· אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן לִרְאוֹת וּלְהֵרָאוֹת: שׁוֹכְנוֹת בְּהֵיכְלֵי מֶלֶךְ· וְעוֹמְדוֹת עַל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ· וּמִתְעַדְּנוֹת בְּמֶתֶק פְּרִי הַשֵּׂכֶל וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ: זֹאת הַמְּנוּחָה וְהַנַּחֲלָה· אֲשֶׁר אֵין תַּכְלִית לְטוּבָהּ וְיָפְיָהּ· וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה פִּרְיָהּ:

מִי יְגַלֶּה צְפוּנוֹתֶיךָ בַּעֲשׂוֹתְךָ בַּמָּרוֹם חֲדָרִים וְאוֹצָרוֹת· מֵהֶם נוֹרָאוֹת סְפוּרוֹת· וּדְבַר גְּבוּרוֹת: מֵהֶם אוֹצְרוֹת חַיִּים· לַזַּכִּים וּנְקִיִּים: וּמֵהֶם אוֹצְרוֹת יֶשַׁע· לְשָׁבֵי פֶשַׁע: וּמֵהֶם אוֹצְרוֹת אֵשׁ וְנַחֲלֵי גָפְרִית· לְעוֹבְרֵי בְרִית: וְאוֹצְרוֹת שׁוּחוֹת עֲמוּקוֹת לֹא יִכְבֶּה אִשָּׁם· וּזְעוּם יְיָ יִפָּל שָׁם: וְאוֹצְרוֹת סוּפוֹת וּסְעָרוֹת· וְקִפָּאוֹן וִיקָרוֹת: וְאוֹצְרוֹת בָּרָד וְקֶרַח וְצִיָּה וְשֶׁלֶג· גַּם חֹם וְנוֹזְלֵי פֶלֶג: וְקִיטוֹר וּכְפוֹר וְעָנָן

וַעֲרָפֶל· וַעֲלָטָה וָאֹפֶל: הַכֹּל הֲכִינוֹתָ בְּעִתּוֹ אִם לְשֵׁבֶט אִם לְאַרְצוֹ· אִם לְחֶסֶד חָשַׁבְתָּ אוֹתוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ:

מִי יָכִיל עָצְמָתֶךָ בִּבְרָאֲךָ מִזִּיו כְּבוֹדְךָ יִפְעַת טְהוֹרָה· מִצּוּר הַצּוּר נִגְזָרָה· וּמִמַּקֶּבֶת בּוֹר נִקָּרָה: וְאָצַלְתָּ עָלֶיהָ רוּחַ חָכְמָה· וְקָרָאתָ אוֹתָהּ נְשָׁמָה: וַעֲשִׂיתָהּ מִלַּהֲבוֹת אֵשׁ הַשֵּׂכֶל חֲצוּבָה· וְנִשְׁמָתוֹ כְּאֵשׁ בּוֹעֲרָה בָהּ: שְׁלַחְתָּהּ אֶל הַגּוּף לְעָבְדוֹ וּלְשָׁמְרֵהוּ· וְהִיא כְּאֵשׁ בְּתוֹכוֹ וְלֹא תִשְׂרְפֵהוּ· כִּי מֵאֵשׁ הַנְּשָׁמָה נִבְרָא הַגּוּף וְיָצָא מֵאַיִן לְיֵשׁ· מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְיָ בָּאֵשׁ:

מִי יַגִּיעַ לְחָכְמָתֶךָ בְּתִתְּךָ לַנֶּפֶשׁ כֹּחַ הַדֵּעָה אֲשֶׁר בָּהּ תְּקוּעָה וַיְהִי הַמַּדָּע יְסוֹדָהּ· וְעַל כֵּן לֹא יִשְׁלוֹט עָלֶיהָ כִּלָּיוֹן וְתִתְקַיֵּם כְּפִי קִיּוּם יְסוֹדָהּ· וְזֶה עִנְיָנָהּ וְסוֹדָהּ: וְהַנֶּפֶשׁ הַחֲכָמָה לֹא תִרְאֶה מָוֶת· אַךְ תְּקַבֵּל עַל עֲוֹנָהּ עֹנֶשׁ מַר מִמָּוֶת: וְאִם טָהֲרָה תָּפִיק רָצוֹן· וְתִשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן· וְאִם נִטְמְאָה תָּנוּד בְּשֶׁצֶף קֶצֶף וְחָרוֹן: וְכָל יְמֵי טֻמְאָתָהּ בָּדָד תֵּשֵׁב גּוֹלָה וְסוּרָה· בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ:

מִי יִגְמוֹל עַל טוֹבוֹתֶיךָ בְּשׂוּמְךָ הַנְּשָׁמָה לַגּוּף לְהַחֲיוֹתוֹ· וְאֹרַח לְהוֹרוֹתוֹ וּלְהַרְאוֹתוֹ· לְהַצִּיל לוֹ מֵרָעָתוֹ: קְרַצְתּוֹ מֵאֲדָמָה· וְנָפַחְתָּ בוֹ נְשָׁמָה· וְאָצַלְתָּ עָלָיו רוּחַ חָכְמָה· אֲשֶׁר בָּהּ יִבָּדֵל מִבְּהֵמָה· וְיַעֲלֶה ﭏ מַעְלָה רָמָה: שַׂמְתּוֹ בְּעוֹלָמְךָ סָגוּר וְאַתָּה מִחוּץ תָּבִין מַעֲשָׂיו וְתִרְאֵנוּ· וְכָל אֲשֶׁר מִמְּךָ יַעְלִימֶנּוּ· מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ:

מִי יוֹדֵעַ סוֹד מִפְעֲלוֹתֶיךָ· בַּעֲשׂוֹתְךָ לַגּוּף צָרְכֵי פְעֻלּוֹתֶיךָ·

ונתת לו עינים לראות אותותיך · ואזנים לשמוע נוראותיך · ורעיון להבין קצת סודותיך · ופה לספר תהלתך · ולשון להגיד לכל יבא גבורתך · כמוני היום אני עבדך בן אמתך · המספר כפי קצר לשוני מעט מזער מרוממותך · והן אלה קצות דרכיך : ומה עצמו ראשיהם · כי חיים הם למצאיהם : בהם יוכלו כל שומעיהם להכירך · ואם לא ראו פני יקרך · וכל אשר לא ישמע גבורתך · איך יכיר אלהותך · ואיך תבא בלבו אמתותך · ויכונן רעיוניו לעבודתך : על כן מצא עבדך את לבו לזכור לפני אלהיו מעט מזער מראשי תהלותיו אולי בם מעונו ישה · ובמה יתרצה זה אל אדוניו הלא בראשי :

אלהי בשתי ונכלמתי לעמוד לפניך לדעתי · כי כפי עצמת גדלתך כן תכלית דלותי ושפלותי : וכפי תקף יכלתך כן חלשת יכלתי · וכפי שלמותך כן חסרוני : כי אתה אחד ואתה חי ואתה גבור ואתה קים ואתה גדול ואתה חכם ואתה אלה : ואני גוש ורמה · עפר מן האדמה · כלי מלא כלמה · אבן דומה : צל עובר רוח הולך ולא ישוב · חמת עכשוב : עקוב הלב · ערל לב · גדל חמה · חרש און ומרמה : גבה עינים · קצר אפים · טמא שפתים · נעקש דרכים · ואץ ברגלים : מה אני מה חיי ומה גבורתי · ומה צדקתי · נחשב לאין כל ימי היותי · ואף כי אחרי מותי : מאין מוצאי · ולאין מובאי · והנה באתי לפניך אשר לא כדת בעזות מצח וטמאת

רעיונים ויצר זונה · לגלוליו פונה : ותאוה מתגברה · ונפש לא מטהרה · ולב טמא · אובד ונדמה · וגוף נגוף · מלא אספסוף · יוסיף ולא יסוף : אלהי ידעתי כי עונותי עצמו מספר · ואשמותי עצמו מלזכור : אך אזכור מהם כטפה מן הים · ואתודה בהם · אולי אשביח שאון גליהם ודכים · ואתה תשמע השמים וסלחת : אשמתי בתורתך · בזיתי במצותיך · געלתי בלבי ובמופי · דברתי דופי · העויתי והרשעתי · זדתי · חמסתי · טפלתי שקר · יעצתי רע לאין חקר · כזבתי · לצתי · מרדתי · נאצתי · סררתי · עויתי · פשעתי וערף הקשיתי · קצתי בתוכחותיך · רשעתי · שחתי דרכי · תעיתי ממהלכי · עברתי ממצותיך וסרתי · ואתה צדיק על כל הבא עלי כי אמת עשית ואני הרשעתי : אלהי נפלו פני בזכרי כל אשר הכעסתיך · כי על כל טובות שגמלתני רעה גמלתיך : כי בראתני לא לצרך רק נדבה · ולא בהכרח כי אם ברצון ואהבה : וטרם היותי בחסדך קדמתני · ונפחת רוח בי והחייתני · ואחרי צאתי לאויר העולם לא עזבתני · אבל כאב חומל גדלתני · וכאמן את היונק אמנתני · על שדי אמי הבטחתני · ומנעימותיך השבעתני · ובבאי לעמוד על עמדי חזקתני · ולקחתני על זרועותיך והרגלתני · וחכמה ומוסר למדתני · ומכל צרה וצוקה חלצתני · ובעת עבר זעם בצל ידך הסתרתני · וכמה צרות נעלמו מעיני ומהם גאלתני · ובטרם בא התלאה הקדמת רפואה למכתי ולא הודעתני · ובעת לא נשמרתי מכל

נֶזֶק אַתָּה שְׁמַרְתָּנִי · וּבְבֹאִי בֵּין שִׁנֵּי אֲרָיוֹת שִׁבַּרְתָּ מַלְתְּעוֹת כְּפִירִים וּמִשָּׁם הוֹצֵאתָנִי · וּבְחוּל עָלַי חֳלָיִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים חִנָּם רִפֵּאתָנִי · וּבְבֹא שְׁפָטֶיךָ הָרָעִים עַל הָעוֹלָם מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנִי · וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנִי · וּבְרָעָב זַנְתָּנִי · וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנִי · וּבְהַכְעִיסִי אוֹתְךָ כַּאֲשֶׁר יְיַסֵּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ יִסַּרְתָּנִי · וּבְקָרְאִי מִצָּרָתִי נַפְשִׁי יָקְרָה בְּעֵינֶיךָ וְרֵיקָם לֹא הֱשִׁיבוֹתָנִי: וְעוֹד הִגְדַּלְתָּ וְהוֹסַפְתָּ עַל כָּל זֶה · כְּתִתְּךָ לִי אֱמוּנָה שְׁלֵמָה לְהַאֲמִין כִּי אַתָּה יְיָ אֱמֶת · וּנְבִיאֶיךָ אֱמֶת: וְלֹא נָתַתָּ לִי חֵלֶק עִם מוֹרְדֶיךָ וְקָמֶיךָ · וְעִם נָבָל נִאֲצוּ שְׁמֶךָ: אֲשֶׁר בְּתוֹרָתְךָ יַלְעִיבוּ · וּבְעוֹבְדֶיךָ יָרִיבוּ · וּנְבִיאֶיךָ יַכְזִיבוּ: מַרְאִים תּוּמָהּ · וְתַחְתֶּיהָ עָרְמָה: מַרְאִים נֶפֶשׁ זַכָּה וְנִטְהֶרֶת · וְתַחְתֶּיהָ תַּעֲמוּד הַבַּהֶרֶת: כִּכְלִי מָלֵא כְלִמָּה · רָחוּץ מִחוּץ בְּמֵי עָרְמָה · וְכָל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא: קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדֶּךָ · אָמְנָם יְיָ אֱלֹהַי אוֹדֶךָ: כִּי נָתַתָּ בִּי נֶפֶשׁ קְדוֹשָׁה · וּבְמַעֲשַׂי טִמֵּאתִיהָ · וּבְיִצְרִי הָרַע חִלַּלְתִּיהָ וְגֵאַלְתִּיהָ: וְהִנֵּה גָּבַר עָלַי · וְהֵפִיץ חֲיָלַי · וְלֹא נִשְׁאַר אֵלַי · כִּי אִם מַחֲנֵה רַחֲמֶיךָ · אַךְ אֵדַע כִּי בָם אֶתְקְפֶנּוּ · וְיִהְיוּ לִי מֵעִיר לַעֲזוֹר אוּלַי אוּכַל נַכֶּה בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי לָכוֹף אֶת יִצְרִי הָאַכְזָרִי וְהַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאַי וּמֵאֲשָׁמַי · אַל תַּעֲלֵנִי בַּחֲצִי יָמָי: עַד אָכִין צֵידָה לְדַרְכִּי וְצֵידָתִי לְיוֹם נְסִיעָתִי · כִּי אִם אֵצֵא מֵעוֹלָמְךָ כַּאֲשֶׁר בָּאתִי · וְאָשׁוּב עָרוֹם לִמְקוֹמִי כַּאֲשֶׁר יָצָאתִי · לָמָּה נִבְרֵאתִי · וְלִרְאוֹת עָמָל נִקְרֵאתִי: טוֹב לִי עוֹד אֲנִי שָׁם · מִצֵּאתִי לְהַגְדִּיל וּלְהַרְבּוֹת אָשָׁם: אָנָּא

הָאֱלֹהִים בְּמִדַּת רַחֲמֶיךָ שָׁפְטֵנִי · אַל בְּאַפְּךָ פֶּן תַּמְעִיטֵנִי: כִּי מָה הָאָדָם כִּי תְּרִיגֵהוּ · וְהֶבֶל נִדָּף אֵיךְ בְּמִשְׁקָל תְּבִיאֵהוּ · וּבַעֲלוֹתוֹ בְּמֹאזְנֵי מִשְׁקָל · לֹא יִכְבַּד וְלֹא יֵקַל · וּמַה יִסְכָּן לְךָ לַעֲשׂוֹת לָרוּחַ מִשְׁקָל: מִיּוֹם הֱיוֹתוֹ הוּא נִגָּשׂ וְנַעֲנֶה · נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה: רֵאשִׁיתוֹ מוֹץ נֶהְדָּף · וְאַחֲרִיתוֹ קַשׁ נִדָּף · וּבְחַיָּיו כְּעֵשֶׂב נִשְׁדָּף · וְהָאֱלֹהִים יְבַקֵּשׁ אֶת נִרְדָּף: מִיּוֹם צֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ · יָגוֹן לֵילוֹ וַאֲנָחָה יוֹמוֹ: אִם הַיּוֹם יָרוּם · מָחָר תּוֹלָעִים יָרוּם: הַמּוֹץ יִדְּפֶנּוּ · וְהַקּוֹץ יִגְּפֶנּוּ: אִם יִשְׂבַּע יִרְשַׁע · וְאִם יִרְעַב עַל פַּת לֶחֶם יִפְשַׁע: לִרְדּוֹף הָעֹשֶׁר קַלּוּ נְשָׁרָיו · וְיִשְׁכַּח הַמָּוֶת וְהוּא אַחֲרָיו: בְּעֵת הַמֵּצַר יֶרֶב אֲמָרָיו · וְיַחֲלִיק דְּבָרָיו · וְיַרְבֶּה נְדָרָיו · וּבְצֵאתוֹ לַמֶּרְחָב יָחֵל דְּבָרָיו · וְיִשְׁכַּח נְדָרָיו · וִיחַזֵּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיו · וְהַמָּוֶת בַּחֲדָרָיו: וְיַרְבֶּה שׁוֹמְרִים מִכָּל עֵבֶר · וְהָאוֹרֵב יוֹשֵׁב לוֹ בַּחֶדֶר · וְהַזְּאֵב לֹא יַעַצְרֶנּוּ גָּדֵר · מִבֹּא אֶל הָעֵדֶר: בָּא וְלֹא יֵדַע לָמָּה · וְיִשְׂמַח וְלֹא יֵדַע בַּמָּה · וִיחִי וְלֹא יֵדַע כַּמָּה · בְּיַלְדוּתוֹ הוֹלֵךְ בִּשְׁרִירוּתוֹ · וְכַאֲשֶׁר תָּחֵל רוּחַ יְיָ לְפַעֲמוֹ · וּתְעוֹרֵר לֶאֱסוֹף חַיִל וָהוֹן וְיִסַּע מִמְּקוֹמוֹ · לִרְכּוֹב אֳנִיּוֹת · וְלִרְדּוֹף בַּצִּיּוֹת · וּלְהָבִיא נַפְשׁוֹ בִּמְעוֹנוֹת אֲרָיוֹת · וְהִיא מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת: וּבְחָשְׁבוֹ כִּי רַב הוֹדוֹ · וְכִי כַבִּיר מָצְאָה יָדוֹ · בַּשָּׁלוֹם שׁוֹדֵד יְבוֹאֶנּוּ · וְעֵינָיו פָּקַח וְאֵינֶנּוּ: וְכָל עֵת הוּא מְזֻמָּן לַתְּלָאוֹת · חוֹלְפוֹת וּבָאוֹת · וּבְכָל שָׁעוֹת מְאֹרָעוֹת: בְּכָל הָרְגָעִים · לִפְגָעִים · וּבְכָל הַיָּמִים · עָלָיו אֵימִים: אִם רֶגַע יַעֲמוֹד בְּשַׁלְוָה · פֶּתַע תְּבוֹאֵהוּ הַוָּה: אוֹ בְמִלְחָמָה יָבֹא וְחֶרֶב תְּנַגְּפֵהוּ · אוֹ קֶשֶׁת

נחושה תחלפהו: או יקיפוהו יגונים· ישטפוהו מים זדונים· או ימצאוהו חליים רעים ונאמנים: עד יהיה למשא על נפשו· וימצא מרורת פתנים בדבשו: ובעת כאבו יגדל· שכלו ידל: ונערים יתקלסו בו· ותעלולים ימשלו בו: ויהיה לטרח על יוצאי מעיו· ויתנכרו לו כל יודעיו: ובבא עתו יצא מחצריו, לחצר מות· ומצל חדריו לצלמות: ויפשט רקמה ותולע· וילבש רמה ותולע: ולעפר ישכב וישוב אל יסודו אשר ממנו חצב: ולאיש אשר אלה לו מתי ימצא עת תשובה· לרחוץ חלאת משובה· והיום קצר והמלאכה מרבה: והנוגשים אצים· חשים ורצים· והזמן ממנו שוחק· ובעל הבית דוחק: לכן נא אלהי זכור אלה התלאות· אשר על אדם באות: ואם אני הרעותי· אתה תטיב: ואל תגמול מדה במדה· לאיש אשר עונותיו בלי מדה· ובמותו ילך בלי חמדה:

אלהי אם עוני מנשוא גדול· מה תעשה לשמך הגדול: ואם לא אוחיל לרחמיך· מי יחוס עלי חוץ ממך: לכן אם תקטלני לך איחל· ואם תבקש לעוני אברח ממך אליך· ואתכסה מחמתך בצלך: ובשולי רחמיך אחזיק עד אם רחמתני· ולא אשלחך כי אם ברכתני: זכר נא כי כחמר עשיתני· ובאלה התלאות נסיתני: על כן לא תפקוד עלי כמעללי· ואל תאכילני פרי פעלי· והארך לי אפך· ואל תקריב יומי· עד אכין צדה לשוב אל מקומי: ואל תחויק עלי למהר לשלחני מן הארץ· ומשארות אשמי צרורות על שכמי: ובהעלתך במשקל עונותי

שים לך בכף שניה תלאותי· ובזכרך רשעי ומרדי· זכר עניי ומרודי· ושים אלה· נכח אלה: וזכר נא אלהי כי זה כמה לארץ נוד צנפתני· ובכור גלות בחנתני· ומרוב רשעי צרפתני· וידעתי כי לטובתי נסיתני· ואמונה עניתני: ולהטיב לי באחריתי במבחן התלאות הבאתני· לכן אלהי יהמו עלי רחמיך· ואל תכלה עלי זעמך: ואל תגמלני כמעבדי· ואמר למלאך המשחית די: ומה מעלתי ויתרוני· כי תבקש לעוני: ותשים עלי משמר· ותצדני כתוא מכמר: הלא ימי חלף רבם ואינם· והנשארים ימקו בעונם: ואם היום לפניך הנני· מחר עיניך בי ואינני: ועתה למה אמות· כי תאכלני האש הגדולה הזאת: אלהי שים עיניך עלי לטובה לשארית ימי המעטים· ואל תרדוף השרידים והפלטים: והפלטה הנשארת מכבד מהומותי· אל יחסלנה ילק אשמותי: כי יציר כפיך אני· ומה יסכן לך כי רמה תקחני לאכל· יגיע כפיך כי תאכל:

יהי רצון מלפניך יי אלהי לשוב עלי ברחמים. ולהשיבני בתשובה שלמה לפניך. ולתחנתי תכין לבי ותקשיב אזנך. ותפתח לבי בתורתך. ותטע ברעיוני יראתך: ותגזור עלי גזרות טובות. ותבטל מעלי גזרות רעות: ואל תביאני לידי נסיון. ולא לידי בזיון: ומכל פגעים רעים הצילני. ועד יעבור הוות בצלך תסתירני: והיה עם פי והגיוני. ושמור דרכי מחטוא בלשוני: וזכרני בזכרון ורצון עמך. ובבנין אולמך. לראות בטובת בחירך. וזכני לשחר דבירך. השמם והחרב. ולרצות אבניו ועפרותיו. ורגבי חרבותיו. ותבנה שוממותיו:

אלהי ידעתי כי המתחננים לפניך· יליצו עליהם מעשים טובים אשר הקדימו· או צדקותיהם אשר הרימו· ואני אין בי לא צדק ולא כשר· לא חסד ולא ישר· לא תחנה

לֹא מִדָּה טוֹבָה. לֹא עֲבוֹדָה וְלֹא תְשׁוּבָה: לָכֵן יְיָ אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי. וּמִלְּפָנֶיךָ אַל תַּשְׁלִיכֵנִי: וּבְעֵת מִן הָעוֹלָם תּוֹצִיאֵנִי. לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא בְּשָׁלוֹם תְּבִיאֵנִי. וְעִם הַחֲסִידִים בְּכָבוֹד תּוֹשִׁיבֵנִי. וְעִם הַמְּנוּיִים בְּחֶלֶד חֶלְקָם בַּחַיִּים תְּמַנֵּנִי. וְלֵאוֹר בְּאוֹר פָּנֶיךָ תְּזַכֵּנִי. וְתָשׁוּב תְּחַיֵּנִי. וּמִתְּהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי. וְאֹמַר אוֹדְךָ יְיָ כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשׁוֹב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי. וּלְךָ יְיָ חֶסֶד עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר גְּמַלְתָּנִי. וַאֲשֶׁר עַד יוֹם מוֹתִי תִּגְמְלֵנִי. וּבְיִרְאָתְךָ הַטְּהוֹרָה אֵל אֶחָד תְּחַזְּקֵנִי. וּבְתוֹרָתְךָ הַתְּמִימָה תְּאַמְּצֵנִי. וְעַל כָּל זֶה אֲנִי חַיָּב לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר וּלְרוֹמֵם לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וּלְיַחֵד אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְבָּרַךְ. וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ. וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל. וּבְלַהֲקַת אֶרְאֶלִּים תִּתְפָּאַר וְתִתְהַדָּר: תִּשְׁתַּבַּח בְּפִי רְחוּמֶיךָ. תִּתְקַדַּשׁ בְּפִי קְדוֹשֶׁיךָ. תִּתְרוֹמַם בְּפִי מַלְאָכֶיךָ. תִּתְיַחֵד בְּפִי מְיַחֲדֶיךָ. תִּתְנַשֵּׂא בְּפִי מְנַשְּׂאֶיךָ. כִּי אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: וּבְמַחֲנוֹת חַיּוֹת וְאוֹפַנִּים וּכְרוּבִים וְעִירִין קַדִּישִׁין תִּתְנַשֵּׂא וְתִתְעַלֶּה בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְתִתְיַחֵד בְּפִי מְיַחֲדֶיךָ בְּמוֹרָא וּפַחַד עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עַם אֶחָד בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

כתר מלכות להגאון רבינו דוד בן אבי זמרה זצ"ל.

תפלה יקרה, לבור רם ונורא, בחכמה גמורה, לדוד זמרה:
לספר עצמותיו, וסוד מחשבותיו, והוד מפעלותיו, ולו אין תמורה:
תמלל גבורות, למדות יקרות, אשר בה סדורות, בשפה ברורה:
ועומק יסודות, ורזים וסודות, רמזים והודות, ודרך ישרה:
לסקל מסלות, לעורכי תהלות, לנורא עלילות, לעתות בצרה:
לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ:

אתה הוא יסוד היסודות וסוד הסודות, עלת כל העלות וסבת כל

הסבות, הוה הויה קימת, ומצוי מציאות נעלמת, לכל נמצא קודמת, ולכל סבה גורמת: אתה יחיד בכל דרכי היחוד יחוד שלם אמתי, לא כאחד המניני ולא כאחד היחסי ולא כאחד המיני, אחדות פשוטה מוחלטת אין ערוך אליה ולא דמיון, כאשר בא עליה המופת והנסיון, וכל חכמי לב עליה יתמהו, כי לא ידעו מה הוא: אתה נמצא אבל לעצמך, ולא לאחר עמך, נשגב מכל רעיון, נעלם מכל חווה וחזיון, נסתר ברום חביון, עליון על כל עליון, ועם כל זה משגיח על כל דל ואביון: אתה הוא קדמון לכל קדמון ואחרון לכל אחרון, ושנותיך אין להם תכלה ולא תחלה ולא כליון, וכל לשון תקום אתך לסדר שבחיך ילאה. לכן אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני, ואם במכתב יבלה כל ספר וגליון, ולך דומיה תהלה אלהים בציון, כי לך נאה שלילת התארים והשבחי', כי לא יתמו עד נצח נצחים. כי אין לך מקום קבוע, ולא שם ידוע, כי אתה ממלא כל המקומות, ומשלים כל השמות, ומניר כל העולמות, כי לך עז ותעצומות: אתה אצלת אורות פנימיות דקות מחשביות קדמוניות נעלמות, אשר לא נקבו בשמות, רק בשם אורות צחות מצוחצחות כחות אלהיות נשמות לנשמות, ומי ישיג סתרי תעלומות, והשם המעיד עליהם הוא שם הויה המתמלא בעשר אותיות דקות באור השכל נרשמות, ובמחשבת הלב נחקקות ובו שלשה יודין מעידין ומגידין כי אין זולתו ומבלעדו אין אלהים, ועל שם זה אמרו קודם שנברא העולם היה הוא ושמו לבד כי הוא קדמון בקדמותו, ונעלם בהעלמתו, אין קדוש כיי כי אין בלתו: אתה הוא אל מסתתר בסתר אתה עמוד האורה, לא תשורנו עין של כל נוצר ונברא, ידע מה בחשוכא ועמיה שרא נהורא, לבושיה כתלגא חורא ועתיק יומין נקרא, היה הוה ויהיה וזה שמו בתורה, אהיה אשר אהיה יתברך ויתעלה: אתה חכם וממך **החכמה** הרשומה נודעת, ולהשיג תעלומה נבער כל אדם מדעת, ומעין כל חי נעלמה, והוא ידע את מקומה: כי הוא יש מאין כדכתיב והחכמה מאין תמצא להחיות את בעליה, והיוד אשר בראש ההויה מעיד עליה, שהיוד לכל האותיות יסוד, כן החכמה לכל ההויות יסוד, ונסמך אליה אות ה' כי ביה יי צור עולמים, והדברים סתומים וחתומים:

אתה מבין כל תעלומות וסתר החכמה ורזי התבונה ממך לא נסתרו, וכל עליונים ותחתונים מדעת נבערו, כי ממקור החכמה נאצלה **התבונה**, כדכתיב ואיזה מקום **בינה**, כי היא הראשונה של שם הויה כי אמר והיה העולם והזוכה לה ואכל וחי לעולם. ושם המיוחד לה בכל המקרא שם ההויה בנקוד אלהים וכאשר היו לאחדים מי ימלל גבורות. ואין לנו עסק בנסתרות:

לך **הגדולה**, אשר אין לה חקר ותכלה, לא ראש ולא תחלה, פותח תמיד בהצלה, מרומם על כל ברכה ותהלה, אמרתי עולם **חסד** יבנה כי ללמד זכות לעולם פונה, והוא אשר גבר על בוראיך והטוב הצפון ליראיך, ולשמו שתי אותיות אלהיות, והוא אל למושעות: לך **הגבורה** הגמורה, אשר אין לה שנוי ותמורה, ערוכה בכל ושמורה, להנקם מכל עושה רשעה, פן יצאו מרעה אל רעה, כי זה לעומת זה עשית כדי שייראו מלפניך וישובו מורדיך אליך עדיך לעבדך, וידעו כי אין בלעדיך, ומי יעשה כמעשיך וכגבורתיך, ושמך הנרשם בכל המקרא אלהים חמש אותיות אלהיות, הליכות עולם צופיות, לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו ומי ימלל גבורותיו ותוקף מפעלותיו: לך **התפארה** השלמה והדעת התמימה, ולא אתנו יודע עד מה, כי נבער כל אדם מדעת, אך ממך מקור הדעת נובעת ובדעת חדרים נמלאו ותהומותיו נבקעו וראשו לרום יגיע ובין זרועות עולם מכריע, וששׁ

קצוות מגיע, ויעש אלהים את הרקיע, לתת תפארת והדר לכל ההויות. ושמו המיוחד של ארבע אותיות, שהוא נורא תהלות, ולו נתכנו עלילות:

לך **נצחיות** הקיימת, על שרי הימין מתרוממת ולוחמת, לבל יכנסו זרים בהיכל עונג זועמת ומתקוממת. וגם **נצח** ישראל לא ישקר ולא ינחם כי הוא ענף הגדול אשר אין לגדולתו חקר, עמוד הימני אשר הבית נכון עליו לעד ולנצח נצחים, ונעימות בימינך נצח לקבץ נדחים, והאובדים בעמק התמורות (והשלחים) מקור הנבואות, אדון הנפלאות, אל ההודאות, וזה שמו יי צבאות:

לך **ההוד** וההדר והכבוד עז והדר לבשת, ובזרוע עזך ים סוף הובשת, וכל שרי השמאל כבשת ענף הגבורה הגמורה לדכא תחת רגליו סמאל וחילותיו, הצרים על שרי ישראל וצבאותיו שומרי בריתו ועדותיו, והוד והדר הוא לכל חסידיו, וזה שמו אשר יקראו לו בכל הנבואו׳, אלהים צבאות, בימינו נוראות, ובשמאלו נפלאות, ברוך אל ההודאות: לך סוד **היסוד** הנעלם, צדיק יסוד עולם, סוד הסולם אשר יעקב אבינו חלם, ראשו מגיע השמים העליונים וסופו מוצב ארצה חפץ כי כל בשמים ובארץ והוא ענף התפארת, שושבין בינו ובין עטרת תפארת, ומכריע בין הנצחים, ולא יפריד בין אחים, על כן קרא שמו שלום, ואמרתם כה לחי אתה שלום וכל אשר לך שלום:

לך **המלוכה** הנסוכה, שמורה בכל וערוכה, ובה היו כולם לאחדים, וראש וארון לכל הנפרדים, והוא הכסא המתנשא הנושא את נושאיו ועומס את עמוסיו בלי יגיעה ובלי עיפה והוא אפריון והנוה הנקרא עיר ציון ושם חביון האור הצפון ושם יקוו המים הקדושים, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, והם משרתיו אשר אליו נגשים, ומדרכי אנשים נפרשים, וקדושה יחד משלשים, לאל נערץ בסוד קדושים, וגבורי כח לשמוע בקול דברו ולהקים מאמרו, עיני כל אליך ישברו לך מקוים, ומאור שפעך חיים והווים, לא נעתקים ולא דווים, כי מדישן ביתך רווים, ואליך נכספים ומתאווים, ולעבדך נאספים ונלוים. ואיש את רעהו מלוים ולווים, וכולם יחד באהבה מקוים, ולהקדישך כלם שוים, ולהעריצך זה אל זה מוהירים ומצוים, באימה וביראה דברי אלהותך זה אל זה מספרים ומחוים, באין קנאה ומדון שקטים ושלוים, וכל צבא השמים משתחוים, ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד: חיות הקדש יקדישוך ואופנים יהללוך ואראלים יזכירוך וחשמלים יאמירוך ושרפים יעריצוך ומלאכים יאדירוך ואלהים ירוממוך ובני אלהים ישבחוך וכרובים יכבדוך ואישים יברכוך ושנאנים יגדלוך ועירין קדישין יפארוך כי תפארת עוזמו אתה: שבעה היכלות כוננת להם לכל מדרגה ומדרגה כפי מעלתה וקורבתה ואלה שמותם לעלות ולראות את פני יי צבאות:

היכל ראשון נקרא **לבנת הספיר** ועליו נאמר כמעשה לבנת הספיר: **היכל שני** נקרא **עצם השמים** ועליו נאמר וכעצם השמים לטוהר: **היכל שלישי** נקרא **נוגה** ועליו נאמר ונגה לו סביב: **היכל רביעי** נקרא **היכל הזכות** ועליו אמרו זכות ומישור לפני כסאו ומי שיש לו זכות נכנס לשלום ויצא לשלום כי שם ב״ד של מעלה: **היכל חמישי** נקרא **היכל האהבה** על שם אברהם אבינו עליו השלום אהובו ושם נגנוה נשמתו ושם כבוד מנוחתו: **היכל ששי** הוא **היכל הרצון** כי שם רצון שוכני סנה ועליו הכבוד העליון חונה ודרך שם קולו של משה רבינו ע״ה ונבואתו ומשם ידבר אתו: **היכל שביעי קדש קדשים** ובו שלשה ראשים הם הם הנגשים ואתה משפיע ומשביע לכל חי רצון: וכנגדם הכנת והזמנת שבעה היכלות כלולות מכל מיני זעם ועברה ומשלחת מלאכי

צרה יומם ולילה לא תכבה אשם זעום ה׳ יפל שם: הכל עשית יפה בעתו לתת לאיש כדי רשעתו וייראו מלפניך לעשות רצונך: אנא האל בלי שני מצוי בלי ממציא קיים בלי שנוי קדמון בלי עת וזמן אחרון בלי גבול וקץ. יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי להופיע ממקור החפץ ולהשפיע על כל מדותיך החמודות אשר בתפלתי סדורות וכל שמותיך היקרים וכל מחנותיך הקדושים והטהורים רוח חן ונעימות, ויתגלגלו רחמיך הנעלמות על כל המדות הנסתרות והנגלות למלאות האוצרות אשר שם השאלות, לתת לכל נוצר די ספוקו להשלים את חקו ולכל גויה די מחסורה, ולכל בריה די צרכה ולכל איש ואיש שאלתו ובקשתו. אם חיים הוא שואל, כי עמך מקור חיים: ואם מזון הוא צריך מזון לכולא בך: ואם בנים הוא חפץ, אתה מבטל גזרתו ופוקד עקרות, ורומז למלאך הממונה על ההריון כי שלשה אלה תלויים במזל העליון: ואם חכמה הוא מבקש לא לחכמה יקרא ולא לתבונה יתן קולו אלא למי שהחכמה שלו, על זאת יתפלל כל חסיד אליך וישליך יהבו עליך להשפיע עליו מחכמתך ונחה עליו רוח חכמה ובינה כי מפיך דעת ותבונה, יכוין להמשיך לאוצר הדרום שפע חכמה כי ישא עיניו למרום לבקש משם שאלתו כי לא תשוב ריקם בקשתו, וסוד הדברים הרוצה להחכים ידרים: ואם בעל תשובה הוא תשוכתו הרמתה כי שם ביתו ושם אוצר בקשתו ויזמין מחשבתו ועומק דעתו למי אל כמוהו נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו ויאיר פני הרצון אל מדת התשובה בשובה ונחת כי ידו פשוטה לקבל שבים וזה סוד יום הכפורים בלשון רבים: ואם עושר הוא מתאוה כי קדמוהו ימי עוני ותקרב לשחת נפשו, כי ירעב ולחם לא ישבע וילדיו אל אל ישועו לתת אכלם בעתו, ורוח מבעתו ובולמוס אחזתו, לא למדת הצפון יצפה לא בכתב ולא בע״פ כי לא מצפון זהב יאתה וגחלים על ראשו יחתה, אלא ישים מגמתו ותשוקתו אל אלוה נורא אשר הוא מלפניו העושר והכבוד, לפתוח את אוצרו הטוב אשר משם בקשתו ותתן לו בקשתו כי עיני כל אליו מצפים וצופים ועל זה אמרו הרוצה להעשיר יצפין: ואם מן המצר יקרא בעת צרה לא על שמאל יפנה ולא על ימין אלא למדת הרחמים יעמיק מחשבתו בשעת תפלתו להמשיך משלש עשרה מדות של רחמים פשוטות עליונות רוחניות אל י״ג מדות תחתוניות בינוניות כי שם פני הרצון תמיד מביטים ונוטים ואז ישיבו הכל בשמחה ונסו יגון ואנחה כי היתה הרוחה, והתפלה נשמעת ונובעת, כי המעין העליון נובע והחדרים נמלאו ברעת אשר לא יכזבו מימיו וטל אורות ירעפו שמיו: ואם יצרו עליו מתגבר ורוצה להכניע הצר הצורר אויבו אשר בקרבו לא לנצחים יבקש לנצחו ולהבריחו מעליו ולהכריחו שישמע אליו עומד נכחו אל אל אשר בידו נשמתו ורוחו לחזק את העמודים אשר הבית נכון עליהם ובהם יתחזק וישען כנגד הצר הגדול אשר בא מכחו אויבו אשר בקרבו וימשיכנו אצל בית המדרש אצל למודי יי אם אבן הוא נמוח אם ברזל הוא מתפוצץ, ואם חזק כשמיר מתרוצץ, ויצא ממנו כלו חוצץ: ואם לחן הוא צריך כי לפני מלכים יתיצב יכוין לעלות אל המחצב במעלות סולם מוצב מדרגה עד פני הרצון למשוך משם רוח חן ותחנונים על מדת יוסף הצדיק וחפץ יי בידו יצלח כי יתן את חנו בעיני כל שר ומושל ולעולם לא יכשל: ואם הוא נגיד ומצוה לאומים ועמים תחתיו יפלו ולפי רצונו יעלו ורבים צריכים אליו ועול כלם עליו והוא צריך להתחזק עליהם ותהי יראתו על פניהם דרך שערי צדק יעלה ויבא בזאת אל הקדש פנימה לבקש משם (את) מאת מי שלו הממלכה והמתנשא לכל לראש ומאתו ירדוש להשפיע ברכה והיתה ליי המלוכה ובזה יעזור על ממשלתו ויאריך ימים

מסודר בשלמות הסדור ומדויק בתכלית הדיוק

מאת

וואלף בה"ה אלחנן היידנהיים

רעדעלהיים

בדפוס המבאר והמתרגם נ"ע.

על ממלכתו: ואני עבדך בן אמתך ידעתי כי אין בלשוני מלה, ודעתי קצרה ודלה, והשגתי יש לה גבול ומסלה, ומשם לא תעלה למעלה, ולשבחיך אין קץ והכלה, כי אתה נורא תהלה, ואיך יקיפנו בעל תכלית ותחלה, וכל שכן בריה קלה ושפלה, בים הגלות והדלות צלולה, ולכן לך דומיה תהלה, אבל כי האמנתי כי ממך נאוה כל שאלה, וללמוד אני צריך ותורה אני מבקש וחכמה אני דורש להבין סודותיה אני מחפש ולפתוח לבי בטעמי מצותיך אני שואל, כי אין זולתך גואל. ולא אשכח דבר ממה שאני לומר, אני מתאוה וחומד, ועל משמרתי אני עומד, תנחן לי נפשי בשאלתי ורוחי בבקשתי ואם המושג יקר ועמוק ומי ימצאנו והמשיג נבער מדעת אתה חונן לאדם דעת, וידעתי שאיני כדאי הקשתי לשאל ועמוק משאול קרוב הדבר אל הנשאל כי הטוב לא ימנע טוב ואין טוב אלא תורה ואם יחתום תורה ויצור תעודה, מי יהנה מן הסעודה העתידה, התר התר חכם הרזים, כי אין כתוכנו נביאים וחוזים, והראנו נפלאות מתורתך, ואל יכלמו בי מבקשיך. אנא השם גל עיני ואביטה לדעת נתיבותיה, ולפרש תעלומיה ולהבין ארחותיה, להשיג טעמי מצותיה וחקיה כי בם חפצתי, חננתני תורה, חנני למודה, חננתני נשמה, חנני דעת ומזמה, חננתני שכל, חנני בינה והשכל, חננתני אברים רבים, חנני להרגילם למעשים טובים, חננתני נכסים, חנני בהם לחון עניים אביונים ראויים: אנא האל ידעתי כי כפי גודל שלמותך כן גודל חסרוני, ולפי רוממותך קצרה לשוני, ולפי חכמתך נבער רעיוני, ולפי גדולתך נלאה הגיוני, ולפי שבחך קצר מעיני, ותושיה נדחה ממני, ולכן עשה למענך ולא למעני, כי יחיד ועני אני ומשברי אל תבישני: אנא יי כוף רוע יצרי עוכר שארי אכזרי להשתעבד לפניך ולשוב בתשובה שלמה אולי אמצא חן בעיניך והיה לבי לשמור מצותיך, ונפשי לעשות רצונך, ורוחי לשוח באמרתך, ולשוני תהגה צדקך, העבר עיני מראות שוא ואזני משמוע שקר וכפי מתמוך בשחד ובגזל ורגלי לטובה ירוצו וכל שאר אברי לעבוד את אל אחד יתברך ויתעלה: אנא אלהי אל באפך תוכיחני ובקצפך אל תדינני, ובעת זעמך אל תיסרני, כי מי יעמוד לפניך מאז אפך ובצל כנפיך תסתירני, ואם אני כבן סורר ומורה הורני יי דרכך דרך לשכון אור לאור באור החיים ואם אני איש חככים ואיש און ורע דרכים חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתיה: על כן אמרתי אראה יה בארץ החיים, ואם כזאת וכזאת עשיתי, ממך לא כסיתי, רק אליך חליתי, כי עמך הסליחה למען תורא, ומי האיש הירא כמוני היום אברח מזעמך אליך ואל רחמיך, ומתוכחות מוסריך אל נחומיך, ומאימת דיניך אנוסה אל חמלתך, ומפחדך ארוצה אל חסדיך, אשר אין להם קץ ותכלה, ואחזיק בם עד אשר תאמר סלחתי כדברך: אנא יי אם זקנתי ושבתי ושובבתי עתה שבתי ונחמתי וכפי לפניך שטחתי, לשחר את פניך להפיק רצונך ואם לא עכשיו אימתי, כי ימי חלפו ואינם והנשארים לא ימקו בעונם, ואם היום לפניך הנני, מחר עיניך בי ואינני, לכן קבלני ורצני, ומהר ענני, ואחר כבוד תקחני, ועם הצדיקים תאספני, ובמנוחת בעלי תשובה תנחני, ועם המנויים בחלד חלקם בחיים תמנני, וזכרני לראות בטובת בחירך וזכרני ברצון עמך ובבנין אולמך וכשם שראיתיו בחרבנו, כך אזכה לראות אותו בבנינו, ובשוב ארמון לשבת על כנו: אמן כן יהי רצון:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. ב"ש"כ"מ"ל"ו:

מחזור

ליום כפור

לבני **אשכנז** והנוהגים מנהגם יצ"ו,

מדויק היטיב ומבואר יפה ומתורגם אשכנזית.

וכל הענינים הנהוגים בעת הזאת, וכל הדינים וכל התפלות, כלם נקבצו באו הנה איש איש על מקומו הראוי לו, ואין מוקדם ואין מאוחר, ואין בו תוספת אף לא מגרעת.

רעדעלהיים

שנת **תרכ"ה** לפ"ק.

נייע, דורכאויז פערבעסערטע אונד פערמעהרטע אָריגינאַלאויפלאַגע.

Rödelheim,

Druck u. Verlag von J. Lehrberger & Comp.

1865.

וזאת להרב הגאון המפורסם אדונינו מורינו ורבינו, מופת דורנו וכלילת תפארתנו, מוהר"ר פינחס הלוי איש הורוויץ זצוק"ל אב"ד ור"מ דק"ק פפד"מ יע"א.

אף ידי תכון עם כבוד הרבנים הגאונים אשר נתנו עדיהם ויצדקו ויעלו בהסכמה על דפוס המחזורים של המדפיסים המשותפים ה"ה התורני הרבני המדקדק היטב הדק כהר"ר וואלף היידנהיים ומשותפו כהר"ר ברוך בשוויץ, ומה נעים פרי הלולים, בתכלית יופי מכלולים, במלאכת שמים שאין בה דופי ותעלולים, בכן זרועי תאמץ גזירת נח"ש שלא יסיג שום אדם גבולם לדפוס או להדפיס המחזורים עם הבאור ופרוש אשכנזי שיסד התורני כהר"ר וואלף הנ"ל, ואף לא הבאור לבד או פירוש האשכנזי לבד, לא כולו ולא מקצתו באופן ובמשך הזמן שקבעו הרבנים הגאונים שקדמוני בהסכמות שלהם, ולהשומעים יונעם.

היום יום ג' י"ב אלול תקס"ג לפ"ק. פ"פ דמיין יע"א.

הק' פינחס הלוי איש הורוויץ.

לתוספת באור לסליחה אבל אנחנו חטאים ואשמים.
בענין כלאים בלבישת כתנת ומעיל.

ראה זה מצאתי ביוסיפון בקדמוניות שלו וכפי שהעתיק דבריו בעל מאור עינים פרק מ"ט מספרו בתמונת המעיל שהיה בצורת הכתנת והיו לו גם בתי זרועות וכדעת רש"י ז"ל באופן שלא היה יכול לפשוט הכתנת בלא המעיל וא"כ היה כלאים דאורייתא כמבואר בי"ד סי' ש' סעיף ד' וע"ש בט"ז.

ועוד דע והבין כי גם רבינו הגדול ה"ה אמ"ו מוהר"ר פינחס הלוי הנ"ל, זצוק"ל, בקראו את כל הדברים והאמת אשר כתבתי בם ביישוב דברי הפייטן עם דברי חז"ל הרכין לי ראשו ועל שפתיו הוסיף לקח מן הכתוב כשמן הטוב יורד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו (תהלים קל"ג) ופי' רש"י מראשו על זקנו על פי ראש הכתנת שלו הזקן שוכב ע"פ הכתנת וכו' והיינו דפירש בענין שנאמר ולבש הכהן מדו בד שפירושו כתנת כמו שפירש"י בריש פ' צו, אלא דקשיא הא דנקט מדותיו ל' רבים היינו ע"כ שירד גם על פי המעיל שהוא גם כחלוק והיו סמוכים זה על זה הרי שהמעיל ג"כ נקרא בל' מדותיו שפירושו חלוקי עכד"פחה. וכד נדייק יותר עוד יצא לנו ראייה שלישית מן הכתוב הזה בעצמו שאמר שיורד ע"פ מדותיו והיינו הכתנת מדו בד, והרי המעיל הפסיק בין זקנו לכתונת? אע"כ שגם המעיל בכלל בשם מדו, ומטעם זה הוצרך הכתוב לכתוב מדו בד ולא אמר בסתם מדו והיינו לפי שמדו בסתם נופל גם על המעיל כמו על הכתנת, וכמו שכתבתי שם אצל הכתנת שהבדילו הכתוב מן המעיל בייחדו לו שם כתנת שש. ע"ש. — וזה מה שרציתי לבאר הנה.

וואלף היידנהיים.

תפלה לשליח צבור תמצאה בתחלת מוסף.

תפלת שחרית.

בייא'ם איינטריטט אין דיא זינאגאגע שפריכט מאן:

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

מאן געהט מיט אנשטאנד היניין אונד שפריכט:

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

נאך דעם איינטריטט אין דיא זינאגאגע שפריכט מאן:

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

בקשה לר' שלמה בן גבירול. כ' תנועות ויתד וכ' תנועות.

שַׁחַר אֲבַקֶּשְׁךָ. צוּרִי וּמִשְׂגַּבִּי. אֶעְרוֹךְ לְפָנֶיךָ. שַׁחְרִי וְגַם־עַרְבִּי:
לִפְנֵי גְדֻלָּתְךָ. אֶעְמֹד וְאֶבָּהֵל. כִּי־עֵינְךָ תִרְאֶה. כָּל־מַחְשְׁבוֹת לִבִּי:
מַה־זֶּה אֲשֶׁר יוּכַל. הַלֵּב וְהַלָּשׁוֹן לַעֲשׂוֹת. וּמַה־כֹּחִי. רוּחִי בְּתוֹךְ קִרְבִּי:
הִנֵּה לְךָ תִיטַב. זִמְרַת אֱנוֹשׁ. עַל־כֵּן אוֹדְךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה. נִשְׁמַת אֱלוֹהַּ בִּי:

פאר דעם מארגענגעבעט פפלעגט מאן פאלגענדעס צו שפרעכען:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִי־תַעֲנֵנִי אֵל הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל־דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל־אֲדֹנָי* אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ

*) אדני, כ"ה בכל כ"י וגם נמנה בהדי קל"ד וודאין, וכן העיד הגאון בן חפני הובא בס' אבודרהם וכן העלה המ"ש.

פָּנֶיךָ עַל־עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְחַסְדֶּךָ׃ כִּי־לְךָ יְיָ הוֹחָלְתִּי אַתָּה
תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃ שִׁמְעָה[1] תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל־
דִּמְעָתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃ שְׁמַע־יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי׃
שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ׃
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב׃ הַקְשִׁיבָה לְקוֹל
שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל׃ יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי
בֹּקֶר אֶעֱרָךְ־לְךָ וַאֲצַפֶּה׃ אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל
הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי׃ רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר[2]
בְּמַקְהֵלִים אֲבָרֵךְ יְיָ׃

שיר מן ב׳ תנועות ויתד וב׳ תנועות ויתד וב׳ תנועות בדלת וכן בסוגר, ובתוכו רצוף י״ג העקרים על סדר י״ג כתובים הנרשמים.

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ׃
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ׃
אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ׃
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ׃
הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ׃
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ׃
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ׃
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ׃
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ׃
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ׃
גּוֹמֵל[3] לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ׃
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ׃
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב־חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ׃

---

1) שִׁמְעָה בכ״ל ומסור עלי׳ לי׳ ק״מ.

2) בְּמִישׁוֹר פליגי ביה הסופרים והספרים יש מדגישין הב׳ ויש מרפים. וכבר דברתי בו בחומש מאור עינים אצל כי במקלי עברתי (בראשית ל״ב י׳) ואצל ויחנו במדבר צין (במדבר ל״ג ל״ו).

3) גומל לאיש וכו׳, שעורו גומל חסד לכל איש כמפעלו ונותן רע לכל רשע כרשעתו. רז״ה בש״ת שלו העתיר דברים ללא הועיל.

שיר מורכב מיתד וב׳ תנועות ויתד וב׳ תנועות בדלת וכן בסוגר.

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ׃ בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא׃
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל׃ אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא׃
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל׃ לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא׃
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה׃ וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה׃
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי׃ לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה׃
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית׃ וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה׃
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי׃ וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה׃
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי׃ מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא׃
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי׃ בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה׃
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי׃ יְיָ לִי וְלֹא אִירָא׃

בכל הברכות והתפלות צריך שיכוין פי׳ המלות מה שמוציא בשפתיו, ובהזכירו שם הוי׳ ב״ה יכוין פי׳ קריאתו באדנות שהוא אדון הכל וגם יכוין בכתיבתו שהוא הי׳ הו׳ ויהי׳, ובהזכירו שם אלהים יכוין שהוא התקיף ובעל היכלות ובעל הכחות כלם.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת׃

מין דען זייטען קהלות אשכנז ווירד היער גלייך אלהי נשמה חנגעפֿחנגען.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה:
וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ
וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ
(וצאצאי צאצאינו) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי
שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־
הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ בָּא״יְ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:
יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו
אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר הַפֵּאָה
וְהַבִּכּוּרִים וְהָרֵאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה: אֵלּוּ
דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת
לָעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים
וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים
וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה
וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה
בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה
מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי
וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה
בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי

רִבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן
לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:
דיא פֿרויען זאָגען: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:
נק״ק מיץ מוסיפין בא״י אלהינו מלך העולם מגביה שפלים (עיין א״ח סי׳ מו):
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי
וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ
לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי
בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר

רע ודבקנו ביצר הטוב ובמעשים טובים וכוף את יצרנו להשתעבד־לך ותננו היום ובכל־יום לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל־רואינו ותגמלנו חסדים טובים ברוך אתה יי גומל חסדים טובים לעמו ישראל:

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתצילני היום ובכל־יום מעזי פנים ומעזות פנים מאדם רע ומחבר רע ומשכן רע ומפגע רע ומשטן המשחית מדין קשה ומבעל דין קשה בין שהוא בן־ברית ובין שאינו בן־ברית:

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה על־האמת ודובר אמת בלבבו וישכם ויאמר:

רבון כל־העולמים לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על־רחמיך הרבים· מה אנחנו מה חיינו מה חסדנו מה־צדקותינו מה־ישועתנו מה־כחנו מה־גבורתנו מה־נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל־הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך· ומותר האדם מן־הבהמה אין כי הכל הבל:

אבל אנחנו עמך בני בריתך· בני אברהם אהבך שנשבעת לו בהר המריה· זרע יצחק

יחידו שנעקד על גב־המזבח עדת יעקב בנך בכורך שמאהבתך שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת־בו קראת את שמו ישראל וישרון:

לפיכך אנחנו חיבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש ולתת־שבח והודיה לשמך: אשרינו מה־טוב חלקנו ומה־נעים גורלנו ומה־יפה ירשתנו אשרינו שאנחנו משכימים ומעריבים ערב ובקר ואומרים פעמים בכל־יום

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

רס"ל הי' נוהג לומ' כאן כל הפרש' הראשונ' של ק"ש, משום של פעמי' כשאומרי' קרובות מתעכבין בקריאת שמע עד אחר זמנה ובזה הוא יוצא ידי חובת ק"ש.

אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא משנברא העולם אתה הוא בעולם הזה ואתה הוא לעולם הבא קדש את שמך על מקדישי שמך וקדש את שמך בעולמך ובישועתך תרים ותגביה קרננו ב"א"י מקדש את־שמך ברבים:

אתה הוא יי אלהינו בשמים ובארץ ובשמי השמים העליונים· אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין אלהים· קבץ קויך מארבע כנפות הארץ יכירו וידעו כל־באי עולם כי אתה־הוא האלהים לבדך לכל ממלכות הארץ· אתה עשית את־השמים ואת־

הארץ את־הים ואת כל־אשר בם. ומי בכל־מעשה ידיך
בעליונים או בתחתונים שיאמר לך מה־תעשה. אבינו
שבשמים עשה עמנו חסד בעבור שמך הגדול שנקרא
עלינו וקים־לנו יי אלהינו מה־שכתוב בעת ההיא אביא
אתכם ובעת קבצי אתכם כי־אתן אתכם לשם ולתהלה
בכל עמי הארץ בשובי את־שבותיכם לעיניכם אמר יי:

חין דען מייזטען קהלות אשכנז ווירד חיער ברכות התורה (זייטע 2) געבעטעט.

שמות ל׳. ויקרא ו׳.

וידבר יהוה אל־משה לאמר: ועשית כיור נחשת וכנו
נחשת לרחצה ונתתה אתו בין־אהל מועד ובין המזבח
ונתת שמה מים: ורחצו אהרן ובניו ממנו את־ידיהם
ואת־רגליהם: בבאם אל־אהל מועד ירחצו־מים ולא
ימתו או בגשתם אל־המזבח לשרת להקטיר אשה ליהוה:
ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו והיתה להם חק־עולם
לו ולזרעו לדרתם: ולבש הכהן מדו בד ומכנסי־בד
ילבש על־בשרו והרים את־הדשן אשר תאכל האש את־
העלה על־המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את־בגדיו
ולבש בגדים אחרים והוציא את־הדשן אל־מחוץ
למחנה אל־מקום טהור:

במדבר כ״ח וידבר יהוה אל־משה לאמר: צו את־בני
ישראל ואמרת אלהם את־קרבני לחמי
לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי
במועדו: ואמרת להם זה האשה אשר
תקריבו ליהוה כבשים בני־שנה תמימם

שנים ליום עלה תמיד: את־הכבש אחד
תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין
הערבים: ועשירית האיפה סלת למנחה
בלולה בשמן כתית רביעת ההין: עלת
תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח אשה
ליהוה: ונסכו רביעת ההין לכבש האחד
בקדש הסך נסך שכר ליהוה: ואת הכבש
השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר
וכנסכו תעשה אשה ריח ניחח ליהוה:

ויקרא א׳ ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה
וזרקו בני אהרן הכהנים את־דמו על־המזבח סביב:

אתה הוא יי אלהינו שהקטירו אבותינו לפניך את־
קטרת הסמים בזמן שבית המקדש קים. כאשר צוית
אותם על ידי משה נביאך ככתוב בתורתך:
שמות ל׳ ויאמר יהוה אל־משה קח־לך סמים נטף ושחלת
וחלבנה סמים ולבנה זכה בד בבד יהיה: ועשית אתה
קטרת רקח מעשה רוקח ממלח טהור קדש: ושחקת
ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר
אועד לך שמה קדש קדשים תהיה לכם: ונאמר והקטיר
עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את־
הנרת יקטירנה: ובהעלת אהרן את־הנרת בין הערבים
יקטירנה קטרת תמיד לפני יהוה לדרתיכם:

תנו רבנן פטום הקטורת, הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה. מור וקציעה שבולת נרד וכרכום, משקל ששה עשר ששה עשר מנה, הקושט שנים עשר, וקלופה שלשה, וקנמון תשעה, בורית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין, סאין תלתא וקבין תלתא, ואם אין לו יין קפריסין, מביא חמר חורין עתיק, מלח סדומית רובע הקב, מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר, הצרי אינו אלא שרף, הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן, כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים בעזרה, מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטיב היטיב הדק מפני שהקול יפה לבשמים, פטמה לחצאין כשרה לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל, אם כמדתה, כשרה לחצאין, ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה:

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. עוד תני בר קפרא, אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש, מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

תפלת רבי נחוניא בן הקנה.

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה· אבג״יתץ
קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא· קרע״שטן
נָא גִבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדְךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם· נגד״יכש
בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵם צִדְקָתְךָ תָּמִיד גָּמְלֵם· בטר״צתג
חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ· חקב״טנע
יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ· יגל״פזק
שַׁוְעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת· שקו״צית

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

אם שבת ווירד פאָלגענדעס הינצוגעזעצט:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: במדבר כ״ח ט׳.

איזהו מקומן הוא במקו׳ למוד, וכן ברייתא דר׳ ישמעאל לכן צריך ללמדו אחר הפי׳ זבחים פ״ה.

א אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פַּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב: ב פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן: ג חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת: כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית· מִזְרָחִית צְפוֹנִית· צְפוֹנִית מַעֲרָבִית· מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית· שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי· וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: ד הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי

מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים׃
ה זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת. אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת אֲשַׁם מְעִילוֹת אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אֲשַׁם נָזִיר אֲשַׁם מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי. שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת׃
ו הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת׃ הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם׃ ז שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד׃ הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם׃ ח הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת. וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד׃ שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי׃

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת׃ מִקַּל וָחֹמֶר וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה. מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד. וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים. מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְּרָט

וּכְלָל. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט. מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט. וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טוֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בַּדָּבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ. דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ. וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ. וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם׃

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃ וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת׃

נודקים הטלית ומתעטפים מעומד, ויברך׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בַּצִּיצִת׃

ויכסה ראשו בטלית ויאמר ד׳ פסוקים אלו׃

מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן׃
יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם׃
כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר׃
מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב׃

ברוך שאמר יש לנגן בקול נעים, וצריך לאמרו בעמידה, וידקדק בקריאתו כמו גבי ק"ש. ואסור להפסיק מתחילת ב"ש עד לאחר י"ח, ואפילו לצורך מצוה, אבל לקדושה ולברכו דהיינו לומר ברוך ה' המבורך לעולם ועד, ולתיבות מודים אנחנו לך, ולקדיש דהיינו לומר יהא שמי' רבא עד יתברך, וגם לעניות אמן אחר דאמירן בעלמא ולעניות אמן אחר האל הקדוש ואחר שומע תפלה, מפסיק, אבל לשאר אמן לא יפסיק.

אם בא לבית הכנסת ומצא הצבור בסוף פסוקי דזמר' אומר ברוך שאמר עד מהולל בתשבחות ואח"כ תהל' לדוד עד מעת' ועד עולם הללוי', ואח"כ הללו את ה' מן השמים עד עם קרובו הללוי', ואח"כ הללו אל בקדשו עד כל הנשמ' תהלל יה הללוי', ואח"כ ישתבח, ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום וידלג עד והוא רחום שקודם אשרי יושבי כדי שיתפלל עם הצבור. ואם אין שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר ותהל' לדוד וישתבח, ואם כבר התחילו יוצר אור ואין שהות לומר אפילו בדלוג יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא ק"ש עם ברכותי' ויתפלל י"ח עם הצבור ואחר י"ח יתחיל הודו לה' וכו' עד ישתבח ולא יאמר ישתבח, ויש אנשים כשבאים לבית הכנסת והצבור מתחילין יוצר אור המה ג"כ מתחילים ישתבח עמהם וזה איסור גמור כי ישתבח נתקן להיות סוף פסוקי דזמרה וברוך שאמר הוא ההתחלה וא"כ אם לא אמר קצת פסוקי דזמרה האיך יאמר ישתבח ? לכן טוב ונכון להתחיל יוצר אור.

אם בא לבה"כ ובתוך שיבדוק הציצי' מתחילין הצבו' יוצר אור טוב שיתפלל עם הצבור ולא יבדוק הציצי' ויסמוך על הרוב וחזקתו בדוק. ויאחז הב' ציצי' שלפניו בידו הימנית בשעת אמירת ב"ש ובשיסיי' בתשבחות ינשקם ויניחם בנחת מידו.

כתוב בשל"ה, קודם ברוך שאמר צריך לאמר בפה מלא:

הרינו מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קב"ה ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית. בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו. בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח. בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו. וּבְשִׁירֵי

דָּוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עֲדֵי־עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ד"ה א' י"ו

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זִכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־

הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד
וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז
וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ
לַייָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה
וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: חִילוּ
מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט:
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ
מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל־
אֲשֶׁר־בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי־בָא
לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַייָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ
לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן
וְהַלֵּל לַייָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא
רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב
אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: אַתָּה יְיָ לֹא־תִכְלָא
רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: תְּנוּ עֹז

לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:
נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן
עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל־נְקָמוֹת
יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ
הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ
בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב־לָנוּ אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ:
יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה
אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם
עַד־הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ
הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ
בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה
עֶזְרָתָה לָּנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ
הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ
אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָמַל עָלָי:

ראיתי בספר המנהיג לאבן הירחי שאמר: בצרפת נהגו לדלוג בשבתות וי"ט מזמור לתודה וכן נראין שהיו אומרין אותו בזמן הבית על הקרבת התודה שהיו מביאין ד' הצריכין להודות ואינה קריבה בשבת וי"ט דנדרים ונדבות אין קריבין בהם, אבל בפרובינצא וספרד אומרין אותו ולא יתכן, עכ"ל, והר"ד אבודרהם ייש"ב מנהג ספרד, אכן מנהגנו שלא לאמרו לא בשבת וי"ט וערב י"כ גם לא בע"פ וחה"מ של פסח, אכן בק"ק מדלגין רק שתי התיבות מזמור לתודה ומתחילין הריעו ליי וגו'.

יט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל וּמַעֲשֵׂה
יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה
דָּעַת: אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ
יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם־אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא
כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם
מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת
יְהוָֹה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְהוָֹה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת
פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְהוָֹה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת יְהוָֹה בָּרָה
מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאַת יְהוָֹה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־
יְהוָֹה אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו: הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים
מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב
רָב: שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ
עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ
לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָֹה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ:
אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָֹה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי:
בַּיהוָֹה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ:
גַּדְּלוּ לַיהוָֹה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:
דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָֹה וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי:
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם אַל־יֶחְפָּרוּ:
זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָֹה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ:
חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָֹה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם:
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָֹה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ:

יְראוּ* אֶת־יְהוָֹה קְדֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו:
כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְהוָֹה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב:
לְכוּ־בָנִים שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת יְהוָֹה אֲלַמֶּדְכֶם:
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב:
נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה:
סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ:
עֵינֵי יְהוָֹה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם:
פְּנֵי יְהוָֹה בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם:
צָעֲקוּ וַיהוָֹה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם:
קָרוֹב יְהוָֹה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ:
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְהוָֹה:
שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה:
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ:
פֹּדֶה יְהוָֹה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ:
צ תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ
בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל
וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא
וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם
אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ
בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ:
כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ
עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ
שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם

*) הר׳ נקראת במלאפום והא׳ נעלם. °) שחה ק׳.

בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש
ונעפה: מי־יודע עז אפך וכיראתך עברתך: למנות ימינו
כן הודע ונבא לבב חכמה: שובה יהוה עד־מתי והנחם על־
עבדיך: שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו:
שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה: יראה אל־עבדיך
פעלך והדרך על־בניהם: ויהי נעם אדני אלהינו עלינו
ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:
צא ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן: אמר ליהוה מחסי
ומצודתי אלהי אבטח־בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר
הוות: באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה
אמתו: לא־תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם: מדבר
באפל יהלך מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלף
ורבבה מימינך אליך לא יגש: רק בעיניך תביט ושלמת
רשעים תראה: כי־אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך:
לא־תאנה אליך רעה ונגע לא־יקרב באהלך: כי מלאכיו
יצוה־לך לשמרך בכל־דרכיך: על־כפים ישאונך פן־
תגף באבן רגלך: על־שחל ופתן תדרך תרמס כפיר
ותנין: כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי־ידע שמי:
יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו:
ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: ארך ימים וכו'.
קלה הללויה הללו את־שם יהוה הללו עבדי יהוה: שעמדים
בבית יהוה בחצרות בית אלהינו: הללו־יה כי־טוב יהוה זמרו
לשמו כי נעים: כי־יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו: כי
אני ידעתי כי־גדול יהוה ואדנינו מכל־אלהים: כל אשר

חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל־תהמות:
מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח
מאוצרותיו: שהכה בכורי מצרים מאדם עד־בהמה:
שלח אותת ומפתים בתוככי מצרים בפרעה ובכל־
עבדיו: שהכה גוים רבים והרג מלכים עצומים: לסיחון
מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען:
ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו: יהוה שמך לעולם
יהוה זכרך לדר־ודר: כי־ידין יהוה עמו ועל־עבדיו יתנחם:
עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם: פה־להם ולא
ידברו עינים להם ולא יראו: אזנים להם ולא יאזינו אף
אין־יש־רוח בפיהם: כמוהם יהיו עשיהם כל אשר־בטח
בהם: בית ישראל ברכו את־יהוה בית אהרן ברכו
את־יהוה: בית הלוי ברכו את־יהוה יראי יהוה ברכו
את־יהוה: ברוך יהוה מציון שכן ירושלם הללויה:

הודו, זה הוא הלל הגדול, והלל של ר"ח וי"ט הוא הלל המצרי. ברכות דף ד' וכ"ו ופסחים קי"ח.

קלו הודו ליהוה כי־טוב — כי לעולם חסדו:
הודו לאלהי האלהים — כי לעולם חסדו:
הודו לאדני האדנים — כי לעולם חסדו:
לעשה נפלאות גדלות לבדו — כי לעולם חסדו:
לעשה השמים בתבונה — כי לעולם חסדו:
לרקע הארץ על־המים — כי לעולם חסדו:
לעשה אורים גדלים — כי לעולם חסדו:
את־השמש לממשלת ביום — כי לעולם חסדו:
את־הירח וכוכבים לממשלות בלילה — כי לעולם חסדו:
למכה מצרים בבכוריהם — כי לעולם חסדו:

וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהֹוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:
הוֹדוּ לַיהֹוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ:
שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר דְּבַר־
יְהֹוָה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד
יְהֹוָה מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְהֹוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־
צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ
מֵיְהֹוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר
וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְהֹוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא

מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהֹוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת
לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר
לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהֹוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם:
מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד
לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל
גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ
לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְהֹוָה אֶל־יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהֹוָה עֶזְרֵנוּ
וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ:
יְהִי־חַסְדְּךָ יְהֹוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

צב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהֹדוֹת לַיהֹוָה וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת:
עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי
יְהֹוָה בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהֹוָה
מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְהֹוָה:
כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְהֹוָה כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן:
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי:
צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית
יְהֹוָה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְהֹוָה צוּרִי וְלֹא־*עַוְלָתָה בּוֹ:

צג יְהֹוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהֹוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן

תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת ׀ יְהֹוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:
מִקֹּלוֹת ׀ מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם
יְהֹוָה: עֵדֹתֶיךָ ׀ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־*קֹּדֶשׁ יְהֹוָה
לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם
יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ
עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ׀ יְיָ
עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ
לְדֹר־וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל
מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ
בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם
וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ
הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת
מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת
יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי
הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר יְיָ
בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ
יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ
לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ
הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

*) נאוה קדש הנ' בקמץ והא' בח"פ והק' דגוש בכ"י מדויק וד"י וכן עיקר וכ"כ רד"ה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד

אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גָּדוֹל יְהֹוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר:
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה:
וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ* אֲסַפְּרֶנָּה: וגדולתך ק'.
זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ:
חַנּוּן וְרַחוּם יְהֹוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: יתיר ו'.
טוֹב־יְהֹוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו:
יוֹדוּךָ יְהֹוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ:
לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר:
סוֹמֵךְ יְהֹוָה לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ:
פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ* וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְהֹוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו:
קָרוֹב יְהֹוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת:
רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יְהֹוָה אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד:

*) פותח את ידך ר"ת פאי כמנין הויה אדני וס"ת חתך והוא שם של פרנסה.

תהלת יהוה ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד:
קט"ו י"ח ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה:

קמו הללויה הללי נפשי את יהוה: אהללה יהוה בחיי
אזמרה לאלהי בעודי: אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין
לו תשועה: תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא אבדו
עשתנתיו: אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יהוה אלהיו:
עשה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם השמר
אמת לעולם: עשה משפט לעשוקים נתן לחם לרעבים
יהוה מתיר אסורים: יהוה פקח עורים יהוה זקף כפופים
יהוה אהב צדיקים: יהוה שמר את גרים יתום ואלמנה
יעודד ודרך רשעים יעות: ימלך יהוה לעולם אלהיך
ציון לדר ודר הללויה:

קמז הללויה כי טוב זמרה אלהינו כי נעים נאוה תהלה:
בונה ירושלם יהוה נדחי ישראל יכנס: הרפא לשבורי לב
ומחבש לעצבותם: מונה מספר לכוכבים לכלם שמות
יקרא: גדול אדונינו ורב כח לתבונתו אין מספר:
מעודד ענוים יהוה משפיל רשעים עדי ארץ: ענו ליהוה
בתודה זמרו לאלהינו בכנור: המכסה שמים בעבים
המכין לארץ מטר המצמיח הרים חציר: נותן לבהמה
לחמה לבני ערב אשר יקראו: לא בגבורת הסוס יחפץ
לא בשוקי האיש ירצה: רוצה יהוה את יראיו את
המיחלים לחסדו: שבחי ירושלם את יהוה הללי אלהיך
ציון: כי חזק בריחי שעריך ברך בניך בקרבך: השם

גבולך שלום חלב חטים ישביעך: השלח אמרתו ארץ
עד מהרה ירוץ דברו: הנתן שלג כצמר כפור כאפר
יפזר: משליך קרחו כפתים לפני קרתו מי יעמד:
ישלח דברו וימסם ישב רוחו יזלו מים: מגיד דברו*
ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל: לא עשה כן לכל גוי
ומשפטים בל ידעום הללויה:

*) דבריו ק'.

קמח הללויה הללו את יהוה מן השמים הללוהו
במרומים: הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל צבאו*:
הללוהו שמש וירח הללוהו כל כוכבי אור: הללוהו שמי
השמים והמים אשר מעל השמים: יהללו את שם
יהוה כי הוא צוה ונבראו: ויעמידם לעד לעולם חק נתן
ולא יעבור: הללו את יהוה מן הארץ תנינים וכל
תהמות: אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עשה דברו:
ההרים וכל גבעות עץ פרי וכל ארזים: החיה וכל
בהמה רמש וצפור כנף: מלכי ארץ וכל לאמים שרים
וכל שפטי ארץ: בחורים וגם בתולות זקנים עם
נערים: יהללו את שם יהוה כי נשגב שמו לבדו הודו
על ארץ ושמים: וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו
לבני ישראל עם קרבו הללויה:

*) צבאיו ק'.

קמט הללויה שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל
חסידים: ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם:
יהללו שמו במחול בתף וכנור יזמרו לו: כי רוצה יהוה
בעמו יפאר ענוים בישועה: יעלזו חסידים בכבוד ירננו

עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם ׀ מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

קנ הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ״ה ת״י״ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן ׀ וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ ׀ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ ׀ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן ׀ וְאָמֵן:

דאָ פֿאָלגענדע ביז נאך ברכו מוזט שטעהענד צו בעטען.

ד״ה א׳ כ״ט.

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ׀ לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: נחמי׳ ט׳ אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם

וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה: וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהוָֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָֹה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָֹה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָֹה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

שירת הים צריך לאמרה מעומד בשמחה ובכוונה ובנגון הטעמים כמו בספר תורה.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָֹה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָֹה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהוָֹה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָֹה
שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר
שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־
אָבֶן: יְמִינְךָ יְהוָֹה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ
יְהוָֹה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס

קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ: וּבְרוּחַ
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ
נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי: נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם
אַדִּירִים: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי
כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה
פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ
בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה
קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל
אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי
אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ
כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה
וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהֹוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ
קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ
יָדֶיךָ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ
יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים וישב יי עלהם את מי הים. ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים:

כִּי לַיְיָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיְיָ הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ· וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד· מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל· וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים· אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרֹב* הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג° עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים· וַיְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן· הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ* נִרְדָּמִים· וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים· וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים· לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים· אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ· וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ· וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם· וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת: אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ· עַל־אַחַת מֵאָלֶף

*) ברוב התשבחות, טעמו ברבוי התשבחות, כלומר בכל התשבחות ואף שהם רבים, וזה שימוש מלת רוב בלשון עברי להורות על ריבוי הכלל, וזה טעם ורוב עצמותי הפחיד (איוב ד' י"ד), כבוד עשרו ורוב בניו (אסתר ה' י"א) ריבוי בניו, ואמנם רז"ל הרגילו להשתמש בו בענין אחר באמרם רובו ככולו, והוצרכתי להעיר כאן על הענין הזה להניח דעת המתקשים בזה.
°) המנהג, הם' רפה כמו שמטהר (ויקר' יד י"א) וכן משפט הלשון בהרפות המ' בשפ' הפעל בעתם. *) והמקיץ כ"י והמעיר.

אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי° רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת
שֶׁעָשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ׃ מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ
וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ · מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ · וּמִדֶּבֶר
מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ׃ עַד
הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ · וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ · וְאַל־
תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח׃ עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ
בָּנוּ · וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר
שַׂמְתָּ בְּפִינוּ · הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ
וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ
מַלְכֵּנוּ׃ כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה · וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ
תִשָּׁבַע · וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע · וְכָל־קוֹמָה
לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה · וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ · וְכָל
קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ · כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל
עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ · מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק
מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ׃ מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי
יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ · הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ נְהַלֶּלְךָ
וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ ·
כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי
אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃

°) ורבי כ"א ורבו רבבות רבבות הטובות.

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ׃ הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ׃
הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ׃

תפלה לש"ץ הנדפסת כאן בהרבה מחזורים השמטתי מהכא, כי שאלתי את פי רבותי והורו שאסור להפסיק כאן בשום דבור, לכן הדפסתי אותה לבדה בתחלת הכרך הזה ויוכל הש"ץ לאמרה קודם ברוך שאמר.

הַמֶּלֶךְ

*) יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא׃

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ
צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ בְּפִי
יְשָׁרִים תִּתְרוֹמָם׃ וּבְדִבְרֵי
צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ׃ וּבִלְשׁוֹן
חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ׃ וּבְקֶרֶב
קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר
שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ
לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־
דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

*) יושב על כסא רם ונשא, כן מנהגנו לומר בר"ה וביוה"כ יושב בלא ה' בראש, וכן הגירסא בכל ספרי הדפוס אשר ראיתי; ואולם בכל כתבי יד אשר לי הגירסא המלך היושב בה' בראש. ועיין בסדור של כר"ל הירץ טריווש, בסדר ראש השנה.

וישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי לך נאה יי אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות ברכות והודאות מעתה ועד־עולם: ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות אדון הנפלאות הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים: הש"ץ אומר ח"ק.

ועתה יגדל־נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמה רבא בעלמא די־ברא כרעותה וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא לעלא ולעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

דער פאָרבעטער רופט לויט:

ברכו את־יי המברך:

ק"ת ברוך יי המברך לעולם ועד:

פותחים הארון ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם. הפותח לנו שערי רחמים. ומאיר עיני המחכים לסליחתו. יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל:

אור עולם באוצר חיים אורות מאפל אמר ויהי:

וואָהרענד דעססען בעטעט דיא געמיינדע לייזע:

ק' יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:
יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:

סוגרים הארון

ח"ז סלח לגוי קדוש. ביום קדוש. מרום וקדוש:
ח"ז חטאנו צורנו. סלח לנו יוצרנו:

כתב מהרי"ל: הצבור אומר אז ביום כפור וכו' עד בבית הועדה והש"ץ חוזר כסלחך שהוא חרוז אות ב', הצבור אומר חרוזי אות ג', וד' והיינו מן גברו חטאים עד אור וסלח הש"ץ חוזר חרוז אות ה' דוכנו בתחנון וכו', ועד"ז כל הפיוט, וכן המנהג ברוב הקהלות, ויש קהלות שנוהגים לחזור אחר הפיוט כל שני חרוזים פעם סלח ופעם חטאנו הכל כמנהג המדינה.

מיוסד ע"פ א"ב כפול.

ק' אז ביום כפור סליחה הורית. אור ומחילה לעם זו קנית: י' כסלחך לעונות וחטאי עדה: בעשור סמוכים בבית הועדה: סלח: ק' גברו

באור.

אז וכו', בעשרה בתשרי אמר הקב"ה למשה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים, וצוהו על מלאכת המשכן והראה לו שמחל לישראל עון העגל והורה לו סדר בקשת רחמים, כדאי' בשמות רבה סוף פ' מ"ו, ובפרקי דר"א פ' מ"ו, ובעשור לחדש השביעי ביוה"כ ירד משה ולקח את התורה והנחילה לישראל לחק עולם וכו', ר' זכרי' אומר קראו בתורה ומצאו כתוב בה ועניתם את נפשותיכם בו ביום העבירו שופר בכל המחנה שיצומו כל העם מאיש ועד אשה מקטון ועד גדול, ואלולי יוה"כ לא הי' העול' עומד שיוה"כ מכפר בעה"ז ובעה"ב ... ובו ביום אמר משה לפני הקב"ה הראני נא את כבודך ... אמר משה לפניו סלח נא לעונותיהם של ישראל על מעשה העגל ... אמר לו הקב"ה הרי כדברך שנאמר ויאמר ה' סלחתי כדברך. עכ"ל. וכן איתא בפי' רש"י בפ' כי תשא בפסוק וידבר ה' (ל"ג י"א) ובפסוק ויאמר אני אעביר (ל"ג י"ט), הורה לו סדר בקשת רחמים וכו', וזהו טעם סליחה הורית, שהורה לו סדר בקשת רחמים. אור, זו תור' כדכתי' ותורה אור (משלי ו' כ"ג) והנחיל' לישראל ביוה"כ כאמור. כסלחך, אז. בעשור סמוכים וכו', בעשור לחדש השביעי היו בטוחים וסמוכים בבית הועדה היינו המשכן כי בו ביום נצטוו עלי' כדאמרן. גברו

תרגום אשכנזי.

סלח. פערצייהע איינעם הייליגען פאָלקע אַם הייליגען טאַגע, אָ דוא אַללערהאָכסטער אונד הייליגער!
חטאנו. וויר האַבען דיר געזינדיגט, אונזער שוטץ!
פערצייהע אונז, אָ שעפּפער!

אז. אַם יום כפור האַסט דוא איינסט געלעהרט, וויא מאַן דיך ערפלעהען קאַנן, אונד ליכט אונד פערצייהונג געוואָהרט איינעם פאָלקע, דאַס דוא דיר ערוואָרבען. דוא האַסט פערציהען דאָס פערגעהען אונד דיא זינדע דער געמיינדע, פערהייסען אויך איינע שטיפטונגסהיטטע היער אַן צו לעהנען. שווער האַטטע זיך דאָס פאָלק

חטאים כאני ישנה. גש יום אחד בימי שנה:
ק׳ הובבו בתחנון למוחל וסלח. דופקי בתשובה
ליוצר אור וסלח: חטאנו: ק׳ המתק האר לסליחתי.
העת תענה ותאמר סלחתי: ק׳ ותאיר עינינו
ותעבור על פשע. וחוטאי בשגגה אל נא תמית
ברשע (נ״א כרשע): סלח: ק׳ זדנו והרשענו כרוע
מעללינו. זה צדיק אתה על כל הבא עלינו:
ק׳ חטאנו לך מלך עולמים. חננו באורך ולא
נצא נכלמים: חטאנו: ק׳ טוב וסלח לך היא הצדקה.
טהרנו במעינך לובש צדקה: ק׳ יומם ולילה

וכו׳, אז כמעשה בעגל גברו חטאים בישראל שהיתה ישנה מן הטלות, והנה נגש יום אחד היינו יוה״כ וכו דובבו בתחנונים להקב״ה ומחל להם, כדאיתא בפרקי דר״א כנ״ל, וזה שסמך אליו המתק .... העת תענה וכו׳, כלומר כמו אז כן עתה תענה ותאמר סלחתי. המתק וכו׳, תהא התורה מתוקה לך לסלוח בזכותה כי התורה מגנה לעולם אפי׳ בעידנא דלא עסיק בה ואין עבירה מכבה תורה אשר לזאת נמשלת לאור, כמו שאחז״ל במסכת סוטה דף כ״א א׳, ואמר ל׳ המתק עפ״ה ומתוק האור (קהלת י״א ז׳), ומתרגמינן ובסים נהורא אוריתא, וכן פירש״י ובתינת האור היזה סמן לסליחה כדאמרן. ברשע, כ״כ נבל כ״י, וטעמו אל תמית אותם בעוד רשעם בם. כרוע, כ״כ נכל כ״י. זה, לזה כלומר בעבור זה. חננו, הנהג אותנו. טהרנו וכו׳, בענין זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו

פערזינדיגט; דיעזער איינציגע טאג דעז יאהרעז טראט העראן, דאז פאלק פלעהטע דען אללגנאדיגען אן אונד נאהערטע וויעדער דורך בוסע זיך דעם שאפפער דעז ליכטעז, דעם אללגיטיגען פערגעבער. געוואהרע אויך איר פערצייהונג, א אורקוועללע דעז ליכטעז! אנטווארטע אויך יעצט אונד שפריך: „איך פערצייהע!“ ערלייכטע אונזערע אויגען, לאס זיא דאהין זיין, אונזערע איבערטרעטונגען, לאס ניכט אונטערגעהן שטער־בען, דיא אונבעזאננען געזינדיגט. יא, וויר האבען געפרעפעלט, האבען אונטערטרעטען געריבעט; אללגערעכט ביזט דוא אין אללעם, וואס אונז בעטראפפען! דיר, הערר, האבען וויר געזינדיגט; א, לאס דיין גנאטענליכטעז ליכט אונז ערבליען! לאס ניכט בעשאמט אונז פאן דיר וויכען! אללז גיטיגער פערגעבער, דיין ווערק איזט ווארלטאהן — זא רייניגע דורך דעז הייליגעז קוועללע אונז! הולדרייכער, טאגליך, אויך דעז נאכטעז, שיטטען וויר הער־

שפכנו לב ונפש. יזרח לנו אור בכפור ענוי
נפש: סלח: ק׳ כחנון תחפש סתרי מעשים. כרחום
תסלח עונות עמוסים: ק׳ למען נרוץ באור
פניך. לא נצא היום ריקם מלפניך: חטאנו: ק׳ מלבין
כשלג חטאי עמך. מקור חיים וחסד עמך:
ק׳ נבואה עדיך זוכר הברית. נהלנו באורך כמו
נסתר בנחל כרית: סלח: ק׳ שר המכפר בעד צאן
מרעית. סוכבנו באורך כסוכת מראית:
ק׳ עננו אבינו ממעמקים. עורר כאור נגה
שושנת העמקים: חטאנו: ק׳ פתח לנו שער ותעלה

כחנון, כמדת חנינותיך. כרחום, כמדת רחמנותך. עמוסים, תאר לישראל, בישעיה מ״ו ג׳. למען וכו׳, בענין באור פניך יהלכון (תהלים פ״ט ט״ז), דמתרגמינן בנהור זיו אפך יהלכון ויזכון בדינא, וזהו לא נצא וכו׳. כמו נסתר וכו׳, כמו שכלכלת באורך את אלי׳ שנסתר בנחל כרית, כמבואר במ׳ מ״א י״ז. צאן מרעית, ישראל. כסוכת מראית, כמביט תמונתך והוא משה רבינו. סוכת, לשון הגנה כל׳ ארמי. שושנת עמקים, תאר לישראל.

אונד זעעלע פאר דיך הין; מאכטע דאך דאז ליכט דער פערזאהנונג שטראהלען איבער אונזרע געקוואלטע זעעלע! — אללגנאדיג אונטערזוכסט אונזרע געהיימען זינדען, אונד נאך דיינער אללבאראמהערציגקייט פערגיב דיא פערגעהונגען דיינער געטרייען! לאס אונז אים ליכטע דיינעז אנגעזיכטעז וואללען; לאס היינטע אונז ניכט אונערהארט פאן דיר געהען. ענטזינדיגע דיין פאלק, לאס עז ריין ווערדען וויא שנעע! ביא דיר איזט יא לעבענז קוועלל אונד מילדע! דיך בעטען וויר אן, דענקער דעז בינדניססעז! א, לייטע אונז מיט דיינעם ליכטע, וויא יענעם געבארגענען אים נחל כרית*). הערר, פערזאהנער דער העערדע דיינער וואייער (ישראל), דעקקע מיט דיינעם ליכטע אונז, וויא יענען סיער דיינער געטטליכען ערשיינונג (משה)! אנטווארטע אונזערן פלעהען אויז דער טיעפע, פאטער! לאס זיא גלאנצען וויא מארגענליכט, דיא האלדע איים טהאלע (ישראל)! אפפנע דיא הימעלספפארטע אונז, לאס אונזער געבעט איינגאנג פינדען! דיך בעטען וויר אן, הימעלזטהראנער! רייניגע פאם שמוטץ דער

*) זיעהע אים ערזטען בוך דער קאניגע, קאפיטעל 17 פערז 2.

תְּפִלָּה. פָּנֶיךָ נְחַלֶּה שׁוֹכֵן מַעְלָה: י׳ צֵאָתֵנוּ
תְּנַקֶּה וּבְחֵטְא לֹא נִתְחַקֵּק (י״א נִתְנַוֵּק). צָרְפֵנוּ
כְּכֶסֶף שִׁבְעָתַיִם מְזֻקָּק: סלח: ז׳ קָרְבֵנוּ לְיִשְׁעָךְ
בְּאוֹר שְׁנֵי עֳפָרִים: קוֹרְאֵי קְדֻשַּׁת יוֹם
כִּפּוּרִים: י׳ רְאֵנוּ כְּקֶדֶם וְתָאֳרֵנוּ יַגְהִיר:
רַחוּם הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר: חטאנו:
ז׳ שָׁפַכְנוּ כַּמַּיִם אַבְנֵי לְבוּת. שַׁחַר אוֹר יַגִּיהַּ
בּוֹחֵן לְבָבוֹת: י׳ תְּחַטְּאֵנוּ בְּאֵזוֹב וְנִטַּהֵר בְּיוֹם
סְלִיחָתִי. תַּקְשִׁיב סְלַח נָא וְתֹאמַר סָלַחְתִּי:

(יִסְלַח לְגוֹי קָדוֹשׁ. בְּיוֹם קָדוֹשׁ. מָרוֹם וְקָדוֹשׁ:)

צאתנו, ל׳ צואה ולכלוך והוא כנוי לחטא המטנף כפש. נתחקק, כ״כ בכ״י וכן עקר בעבור החרוז מזוקק, וטעם המאמר נקה אותנו טומאת החטא שלא נתרשם בכתם שלו. נתחקק, נתרשם, מי יתן בספר ויחקו (איוב י״ט כ״ג) מתרגמינן ויתרשמון. צרפנו, ל׳ נקה, וי״ס גורסים צרפנו ל׳ עבר, כלומר כבר נצרפנו בגלות וגלות מכפר. באור, כ״כ בכל כ״י וכן גרסת המפרש שפי׳ בזכות משה ואהרן המכונים שני עפרים בשיר ד׳, ויתכן לפרש באורן של משה ואהרן והיינו קרון פנים ואורים ותומים. ותארנו יגהיר, קלסתר פנינו יאיר, ל׳ ואל תופע עליו נהרה (איוב ג׳ ד׳). שפכנו וכו׳ שעורו, אליך בוחן לבבות שפכנו לב האבן אשר בקרבנו שיגיה אור השחר לנו היינו יום הישועה המדומה לשחר. יגיה, ל׳ נוגה, כמו יגיה אורו (ישעיה י״ג י׳). תחטאנו באזוב, עפ״ה תחטאני באזוב ואטהר, (תהלים נ״א ט׳). תקשיב סלח נא, תקבל צעקתנו שאנו צועקין סלח נא ותען ותאמר סלחתי.

זינדע אונז, דאס קיין זינדענפלעקק אן אונז האפטע; לייטרע וויא זילבער אונז, זיעבענפאך געריינינגט! נאהערע דיינעם היילע אונז, מיט דעם ליכטע דער האלדען צווילינגע (משה אונד אהרן), דיא דיא היילינגקייט דעז יום כפור פערקינדיגט! זייא דוא זעלבסט אונזער הירט וויא פארמאלז, דאס זיך אונזער אנגעזיכט ערהייטערע! פערניס, ערבארמונגספאללער, ווילפאהרע אונז מינדע ניכט! וויא וואסער ערגיעסע זיך דיר אונזער בעקלאממונג: הערצען דאס אחרגעגליכט אונז אויפשטייגען, הערצענפריפער! ענטזינדיגע מיט אזופ אונז, דאס מאן פערזאהנונגטאג אונז ריין ערטייגען! פערגיב אונזער פלעהען אום פערצייהונג, אונד אנטווארטע: „איך פערצייהע!“

בחול.

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ. כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְּרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל

בשבת.

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח: וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ. מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו. שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְּרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז. הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ. אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ. וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם. דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ. חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ. יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם. לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ. נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם. עֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ. צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר. רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים

בשבת.	בחול.
לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם. תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ: לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ: תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו. שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל. הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ. וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר. בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ.	וּמֵעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ: מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ: פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ,

עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה: תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה. וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה. לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת־רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

פותחים הארון.

חו"ק בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:

קו"ח
מַלְכוּתוֹ בִּקְהַל עֲדָתִי. וּכְבוֹדוֹ הִיא אֱמוּנָתִי. אֵלָיו בַּקָּשָׁתִי. לְכַפֵּר עֲוֹן חַטָּאתִי. וּבְיוֹם צוֹם כִּפּוּר סְלִיחָתִי: יַעֲנֶה וְיֹאמַר סָלַחְתִּי:

מיוסד ע"פ א"ב.

קהל	חזן
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:	קָדוֹשׁ אַדִּיר בַּעֲלִיָּתוֹ.
בָּשְׁכְּ"מַ: (מלכותו.)	קָדוֹשׁ בִּתְשׁוּבָה שָׁת סְלִיחָתוֹ.
בָּשְׁכְּ"מַ:	קָדוֹשׁ גִּלָּה לְעַמּוֹ סוֹד דָּתוֹ.
בָּשְׁכְּ"מַ: (מלכותו.)	קָדוֹשׁ דָּץ עַל כַּפָּרַת צֹאן מַרְעִיתוֹ.
בָּשְׁכְּ"מַ:	קָדוֹשׁ הַסּוֹלֵחַ לְאֻמָּתוֹ.

ברוך שם כבוד מלכותו, המאמר הזה יעקב אבינו יסדו לדעת רז"ל בפסחים דף נ"ו א', ובאלה הדברים רבה סוף פ' ואתחנן אמרו בשעה שעלה משה למרום שמע למלאכי השרת שהיו אומרין להקב"ה בשכמל"ו והוריד אותו לישראל, ולמה אין ישראל אומרין אותו בפרהסיא? אמר ר"א, למה הדבר דומה? לאחד שגנב קוזמין (κόσμος בגד חשוב) מתוך פלטין של מלך, נתנה לאשתו ואמר לה אל תתקשטי בה בפרהסיא אלא בתוך ביתך, אבל ביוה"כ שהן נקיים כמלאכי השרת הן אומרין אותו בפרהסיא בשכמל"ו, עכ"ל. מלכותו וכו', מלכותו נתקבל בקהל עדתי, וכבודו היא אמונתי, כמו שאמרו בני יעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד.

אדיר בעליתו, כענין אדיר במרום (תהלים צ"ג ד'). גלה לעמו סוד דתו, סוד י"ג מדותיו שאינן חוזרות ריקם מלפניו כמאמרם ז"ל במס' ר"ה דף י"ז ב'. דן וכו', הקב"ה שמח על כפרת ישראל במעשה העגל, כמאמרם ז"ל והובא ברש"י פ' כי תשא (שמות ל"ג י"א) בעשרה בתשרי נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם ואמר לו למשה סלחתי.

ח"ק ברוך. געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

ק"ח מלכותו. זיינע מאַיעסטעט ערשיינט אונטער דער פֿערזאַממלונג מיינער געמיינדע, זיינע הערליכקייט איזט מיין פֿערטרויען, צו איהם פֿלעהע איך אום פֿערצייהונג מיינער זינדען! יאַ אַם פֿערזאָהנונגסטאַג וויללפֿאַהרט ער מיר אונד שפריכט: „איך פֿערצייהע!"

ח' דער הייליגע, ער איזט אַללמעכטיג אין זיינער הֶהע.

ק' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

ח' דער הייליגע, ער פֿערצייהט דעם בוספֿערטיגען.

ק' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

ח' דער הייליגע האַט זיינעם פֿאָלקע דאַז געהיימניס זיינער זיטטע אָפֿפֿענבאַהרט *).

ק' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

ח' דער הייליגע, מיט פֿריידען האַט ער זיינע העערדע ענטזינדיגט *).

ק' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

ח' דער הייליגע, ער פֿערצייהט זיינער נאַטיאָן.

ק' געלאָבט זייא דער נאַמע זיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטעט!

---

*) זיעהע אָבען.

חזן קהל

קדוש ועמו ימללו גבורתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש זוכר אימה באהבתו· בשכ״מ:

קדוש חפץ בענוי נפש תמתו (כ״א יונתו)· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש טהר טמאים במי זריקתו· בשכ״מ:

קדוש ילבין כשלג חטאי סגלתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש כפר לעמך ישראל שגגתו· בשכ״מ:

קדוש ליום אחד בשנה שת קריאתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש מוחל וסולח לתשוקתו· (כ״א לעדתו) בשכ״מ:

קדוש נראה בהר מרום הרים עמידתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש סולח וטוב לסובלי על יראתו· בשכ״מ:

טהר טמאים, הקב״ה מטהר טמאים, וי״ס גורסי׳ טהר טומאת טהורי׳, וי״ג טהר יטהר טומאת עמו, וגירסא זאת מסתברת. ליום אחד וכו׳, כמו שאמרו ז״ל ימים יוצרו ולא אחד בהם (תהלי׳ קל״ט י״ו) נרא את הימי׳ ובחר לו א׳ מהם זה יוה״כ. קריאתו, הזמנתו. נראה בהר וכו׳, הא׳ נקמץ בכל כ״י, ובכ״י א׳ גר׳ שכינתו במקו׳ עמידתו, ונרא׳ שרומז על מתן תור׳ בהר סיני והוא עש״ה בהר ה׳ יראה וכתיב מרום הרים ירכתי לבנון (מ״ב י״ט כ״ג)· והגורסי׳ נראה הא׳ בסגול יהי׳ הכל׳ לעתיד, ע״ש והי׳ באחרית הימים נכון יהי׳ הר בית

ס׳ דער הייליגע, זיינע אללמאכט ריהמט זיין פאלק.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער דענקט זיינער נאליאן מיט ליעבע.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

א׳ דער הייליגע, ער צייגט וואהלגעפאללען אן דעם פאסטען זיינער פראממען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער ענטזינדיגט דיא אונרייניגען מיט שפרענגוואסער.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער רייניגט זיינע איהם אייגענע נאליאן פאן זינדען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער פערגיבט דיא פערגעהונגען זיינעז פאלקעז ישראל.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע האט איינען טאג אים יאהר היעלו בעשטיממט.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער פערלייהט אונד פערגיבט זיינער געליעבטען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע ליעס זיינע מאיעסטאט ערשיינען אויף דעם גיפפעל יענעז געבירגז.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייל׳ אויט גנאדיג אונד גיטיג דענען, דיא זיך זיינעם יאכע אונטערווערפען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

חזן קהל

קדוש עון יכפר ולא יעיר כל חמתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש פשעים מעביר בצדקתו· בשכ״מ:

קדוש צופה בענוי נפש תמתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש קבץ קהל קדושים בחמלתו· בשכ״מ:

קדוש רחום וחנון ואין זולתו· בשכ״מ: (מלכותו.)

קדוש שוכן שחקים במכון שבתו· קהל בשכ״מ:

קדוש תרשישים יגידו תפארתו· בשכ״מ:

מלכותו בקהל עדתי· וכבודו היא אמונתי· אליו בקשתי· לכפר עון חטאתי· וביום צום כפור סליחתי· יענה ויאמר סלחתי: סוגרים.

כרוב קהלות אשכנז אומרי׳ והאופנים, בפולין וקצת קהלות אשכנז אומרי׳ והחיות.

והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים	והחיות ישוררו וכרבים יפארו ושרפים ירנו ואראלים יברכו פני כל־חיה ואופן וכרוב

לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים: ברוך כבוד יי ממקומו:

לאל ברוך נעימות יתנו· למלך אל חי וקים זמירות יאמרו ותשבחות ישמיעו· כי הוא לבדו פועל גבורות עשה

ה׳ וכו׳ (ישעיה נ״ב). קנן, עקנן. תרשיש׳, מלאכי׳, עש״ה וגויתו כתרשיש (דניאל י׳ ו׳).

ס׳ דער הייליגע פערגיבט דיא מיסעטהאט אונד לאסט זיינען גרימם ניכט ערוואכען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, הולדרייך שטאפט ער אונזרע זינדען היגוועג.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע סיהט אויף דאז פאסטען זיינער פראממען.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע זאממעלט זיינע געהייליגטע געמיינדע מיט בארמהערציגקייט.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער איזט אללגנאדיג אונד אללבארמהערציג, ער אללײן.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

ס׳ דער הייליגע, ער בעוואהנט דען היממעל, זיינען פעסטען טהראנזיטץ.

ק״ס געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

דער הייליגע, תרשישים פערקינדען זיינע הערליכקייט.

ק׳ געלאבט זייא דער נאמע זיינער גלארווירדיגען מאיעסטאט!

חֲרָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת. לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה: יחיד אומר ל׳ מלך נאמן.

דברים ו׳ ד׳

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד:

בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת

עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

דברים י״א וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

במדבר ט״ו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר

הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני
יהוה אלהיכם: יש לגרף אלהיכם לאמת, אכן יאן רום טעט אלא יכולע כא'.

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד
ונעים ונורא ואדיר ומתקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה
עלינו לעולם ועד: אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן
ישענו: לדור ודור הוא קים ושמו קים וכסאו נכון ומלכותו
ואמונתו לעד קימת: ודבריו חיים וקימים נאמנים
ונחמדים לעד ולעולמי עולמים על אבותינו ועלינו על
בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך:

על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקים לעולם ועד: אמת
ואמונה חק ולא יעבור: אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
מלכנו מלך אבותינו גואלנו גואל אבותינו יוצרנו צור ישועתנו
פודנו ומצילנו מעולם שמך. אין אלהים זולתך:

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע לבניהם
אחריהם בכל דור ודור: ברום עולם מושבך ומשפטיך
וצדקתך עד אפסי ארץ: אשרי איש שישמע למצותיך
ותורתך ודברך ישים על לבו: אמת אתה הוא אדון לעמך
ומלך גבור לריב ריבם: אמת אתה הוא ראשון ואתה
הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע: ממצרים
גאלתנו יי אלהינו ומבית עבדים פדיתנו: כל בכוריהם
הרגת ובכורך גאלת וים סוף בקעת וזדים טבעת וידידים
העברת ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר: על זאת
שבחו אהובים ורוממו אל ונתנו ידידים זמירות שירות
ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי וקים: רם
ונשא גדול ונורא משפיל גאים ומגביה שפלים מוציא

אסירים ופודה ענוים ועוזר דלים ועונה לעמו בעת שועם
אליו: תהלות לאל עליון ברוך הוא ומבורך: משה ובני
ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם:
מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת
עשה פלא: שירה חדשה שבחו גאולים לשמך על שפת
הים יחד כלם הודו והמליכו ואמרו: יי ימלך לעלם ועד:
צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמך יהודה וישראל
(גאלנו יי צבאות שמו קדוש ישראל) ברוך אתה יי גאל ישראל:

*) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי
יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל
חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל
לבני בניהם למען שמו באהבה: זכרנו לחיים. מלך
חפץ בחיים. וכתבנו בספר החיים. למענך אלהים חיים.
מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יי מגן אברהם:
אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע.
מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך
נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו
לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך
ממית ומחיה ומצמיח ישועה:
מי כמוך אב הרחמים. זוכר יצוריו לחיים ברחמים.
ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי מחיה המתים:
אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה:
ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל
מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל

*) דיזה איבערזעטצונג היערפאן זיעהע אין כל נדרי חונר מוסף.

הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב
שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך
וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:
ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך
ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך
וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך
במהרה בימינו: ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו
וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה
כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:
ותמלוך אתה יי לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן
כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך
ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:
קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב
ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה:
ברוך אתה יי המלך הקדוש:
אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו ורצית בנו.
ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו
מלכנו לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:
ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום השבת הזה
לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפרים הזה למחילה
ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו
באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד
ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון

ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה
לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפרים הזה:
זכרנו יי אלהינו בו לטובה. ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו
לחיים. ובדבר ישועה ורחמים. חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו
כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:
אלהינו ואלהי אבותינו מחל לעונותינו ביום השבת
הזה וביום הכפרים הזה. מחה והעבר פשעינו (וחטאתינו)
מנגד עיניך. כאמור אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני
וחטאתיך לא אזכר: ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן
חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: ונאמר כי ביום הזה
יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי
תטהרו: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קדשנו
במצותיך ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך ושמחנו
בישועתך. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך
וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת.
כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור
ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה).
ברוך אתה יי. מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו
בית ישראל. ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה. מלך
על כל הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים:
רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם. והשב
את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:
ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ברוך אתה
יי המחזיר שכינתו לציון:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ · עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מודים דרבנן.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים (כָּל־)בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (נ״א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ · וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ

עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי · הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר · יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף · רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ ·

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ · כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ · וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסֵּתֶר:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְשׁוּת פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:
וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:
וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:
ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין):
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה):
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח:
(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:
ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם קָרְבַּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:

אין פפר"ם אונד מעהרערן געמיינדען ווירד דאז היער אונטענסטעהענדע געבעטעט.

ועל חטאים ש"ח עליהם אשם ודי ותלוי:
ועל חטאים ש"ח עליהם מכת מרדות:
ועל חטאים ש"ח עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים ש"ח עליהם מיתה בידי שמים:
וע"ח ש"ח עליהם כרת ועריריי (נ"א ועדירות):
ועל כלם (אלוה סליחות) סלח לנו. מחל לנו. כפר לנו:
ועל חטאים ש"ח עליהם ארבע מיתות בית דין סקילה. שרפה. הרג. וחנק. על מצות עשה ועל מצות לא תעשה. בין שיש בה קום עשה. ובין שאין בה קום עשה. את שגלוים לנו ואת שאינם גלוים לנו. את שגלוים לנו כבר אמרנום לפניך. והודינו לך עליהם. ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים. כדבר שנאמר הנסתרת ליי אלהינו. והנגלת

אין פפר"ם אונד מעהרערן קהלות ווירד נאך דיעזער ארדנונג געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם תלוי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות: ועל כלם וכו'

לנו ולבנינו עד עולם. לעשות את כל דברי התורה הזאת: כי אתה ה' סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה):

אלהי עד שלא נוצרתי איני כדי ועכשו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי. עפר אני בחיי. קל וחמר במיתתי. הריני לפניך ככלי מלא בושה וכלמה. יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שלא אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מרק ברחמיך הרבים. אבל לא על ידי יסורים וחלים רעים:

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם. עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען קדשתך עשה למען תורתך. למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועניני: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגאלי: עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: יהי רצון לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך:

חזרת התפלה לשליח צבור.

פותחים הארון.

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה.

מסוד חכמים ונבונים. ומלמד דעת מבינים. אפתחה פי בתפלה ובתחנונים. לחלות ולחנן פני מלך (מלא רחמים) מוחל וסולח לעונים: סוגרים הארון.

חזן אומר אימיך כולו בנגון.

מיוסד ע"ס א"ב והוא מיוחס לרבנא משולם.

אימיך נשאתי חין בערכי· במלאכות עמך ברך בברכי: גוחי מבטן הגיה חשכי· דבר צחות ובאמתך הדריכי: הורני שפוך שיח ערב· ולוונני בצלך אותי לקרב: זעק יופק בכוון קרב· חלותי פניך וצדקתך תקרב: טהור עינים מאד נעלה· ידעני בין ערך תפלה: כרת לחנן בלי תפלה· להמציא לשולחי ארך ותעלה: מפתח שפתי תברר ותישר· נדבות פי רצה והכשר: סדר הגיגי כשי תשר·

אימיך כשאתי חין בערכי, כשאני עורך תחנתי לפניך כשאתי אימיך, וכמאמרם ז"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, והוא עפ"ה כשאתי אימיך אפונה (תהלים פ"ח ט"ז). במלאכות, בשליחות. ברך בברכי, שניהם ל' ברכים, הראשון שם והשני פעל, ל' הכרעת ברכים. גוחי, מוציאי, ל' כי אתה גוחי מבטן (תהלים כ"ב י'). הגיה חשכי, האר חשכי, ל' וה' אלהי יגיה חשכי (שם י"ח כ"ט), מגזרת נוגה. דבר צחות, לדבר אמרות צחות ובמהירות. זעק יופק, להוציא תפלה. בכוון קרב, בכוונת הלב, כענין ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו (תהלים ק"ג א'), הפך הכתוב, קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם (ירמיה י"ב ב'). ידעני בין ערך תפלה, הודיעני להבין ערך של תפלה. בלי תפלה, בלי דופי. ארך ותעלה, שניהם ל' רפואה ומזור ל' וארוכתך מהרה תצמח (ישעיה נ"ח ח'), ול' רפאות תעלה אין לך (ירמיה ל' י"ג). סדר הגיוני, סדר מחשבתי. כשי יתשר, יהא תשורה לך כמנחה. שי, כמו לך יובילו מלכים שי (תהלים ס"ח ל'). יתשר, פעל נגזר מן תשורה, ע"ד שעשו רבותינו ז"ל באמרם תרום ויתרום

*)אימיך. אינדעם איך היכקייעע אונד אין נאמען דיינעס פאָלקעס מייו געבעט דיר וויהע, איבערפאַללט איין שויער איך. אָ דוא, מיין ענטבינדער פאָן אוטטערשאָס, בעגייסטע דוא מיינע דיזטערן זיננע, פערלייהע ריינען פאָרטראַג מיר, לענקע מיט דיינער טרייע איך, לעהרע, וויא איך אין דיינער אַנדאַכט מיך ערטאָספע, כיס איך אין דיינען שוטז, נאָהערע איך דיר! נור שטוממע זייפצער פערמאַג מיין אינכערעס געפיהל הער־פאָרצוברינגען; דיך פלעהע איך אַן, כיס איך דורך דיינע מילדע אויליזגעהענדער, אַוזערהאַבענטער! לעהרע יענען האָהען גראַד דער געבעטע איך, וויא דוא אָהנע פעהל צו ערביטטען ביזט, אום ליכדערונג אונד היילפע צו ערהאַלטען פיר דיא, דיא איך געזאַנדט! ריכטע אונד אָרדנע דוא רמז אָספע־נען מיינער ליפפען, דאַס מיין געבעט וואָלגעפאַלליג זייא וויא אָפפער, מיין פאָרטראַ־

*) דיעזע איבערזעטצונג געהאָרט מיינעם מעהראָמאָלס ערוואָהנטען פריינדע...

עתר פצחי כזלת חשר: פעמי הכן פצותי מכשל· צור תמוך אשורי מהנשל: קוממני וחזקני מרפיון וחשל· רצות אמרי ולא אכשל: שמרני כאישון מפלץ ובעתה· שור בשפלותי ולכה לישועתה: תחון דכאותי כלחוזך פצת· תרחם על בן אמצת: סוגרים הארון.

מיוסד ע"ס א"ב.

ו ז' אמצת עשור לכפור תמה· בו לצחצח צאוי כתמה: גהוץ צחנתה עוויה להתמה: דינה להאיר לתחי לחתמה: החרדה מתקע יום תרועה· ודברים קחה סרעף לקרעה: זה אלי לצדקה הריעה· חי חיודך בהריעה: טפיה

מן תרומה. עתר פלחי, עתירת מפתח שפתי. כזלת חזר, יהי כנזילת מטר, וכענין יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי (דברים ל"ב ב'). חשר, ל' חשרת מים (ש"ב כ"ב י"ב), ועיין במס' תענית דף ט' ב' ובנ"ר פ' י"ג. פעמי הכן, כונן רגלי. פצותי מכשל, להצילני מכשלון. פצותי, ל' פצני והצילני (תהלים קמ"ד י"א). מהנשל, שלא ימעדו, ל' כי ישל זיתך (דברים כ"ח מ'). מרפיון וחשל, מרפיון וחולשה, ל' כל הנחשלים אחריך (שם כ"ה י"ח), ע"ד כשב וכבש. מפלץ, מפחד, ל' פלצות בעתתני (ישעיה כ"א ד'). כלחוזך פצת, כמו שאמרת לחוזך (ישעיה ל' י"ח) ולכן יחכה ה' לחננכם ולכן ירום לרחמכם. בן אמצת, תאר לישראל בתהלים פ' י"ו.

אמצת עשור, בוננת לום העשור לכפרת כנסת ישראל המכונה תמה, כדכתיב יונתי תמתי (שיר ה' ב'). לצחצח, לנקות. צאוי כתמה, כתם של צואה והיינו העון המטנף הנפש. גהוץ צחנתה, הלבן חטאתה, ול' גהוץ ידוע מדברי רבותינו ז"ל, וצחנתה ל' הכתוב ביואל ב' כ'. עוויה, עוונה. להתמה, ל' תם עוונך (איכה ד' כ"ב). לתחי, לתחיה. סרעף, כנוי ללב, והוא עפ"ה וקרעו לבבכם (יואל ב' י"ג). חי חי, עפ"ה חי חי הוא יודך (ישעיה

פייעסנר וויא וואַסער. בעפעזטיגע מיינע טריטטע, דאַס איך ניכט וואַנקע, אונטערשטיטצע זיא, אָ טאָפפער, דאַס איך ניכט גלייטע! האַלטע מיך אויפרעכט, פערלייהע מיר קראַפט, דאַס איך ניכט ערמאַטטע אונד שטירצע! פערלייהע וואָרטע מיר, דאַס איך ניכט שטאַממלע! בעוואַהרע, וויא דען אַפּפעל דעס אויגעס, פאָר אַנגסט אונד שרעקקען מיך! סיעה מיינע ערניעדריגונג אונד אייַלע צור היילפע, זייא דעם פערשטאָססענען גנאַדיג, וויא דוא דיינעם פראָפעטען פערהייסען! ערבאַרמע דער שפראָססע דיך, דיא דוא איינגעזעטצט!

וִישִׁישֶׁיהָ בְּעֶנְווּ עֲיֵפִים. יְצִיגָתָם שׁוּר בְּיַחַד יְחֵפִים: כֻּלָּם צָנִים וְלִבָּן מְצֻעְפִּים. לְאַדֶּרְךָ בְּקֹדֶשׁ כִּשְׂרָפִים עָפִים: מָגֵן עִקָּרָמוֹ בְּךָ חוֹסִים. נִשְׁעָנִים בְּתֻמָּם וּבְצִלְּךָ חוֹסִים: סְמוּכִים בִּבְרִית שְׁלֹשֶׁת יְחוּסִים. עוֹדְדֵם הֱוִית שׂוֹטְנֵימוֹ הַסִּים: פִּנָּה בִּצְדָקַת אֵת מֵעֵבֶר. צֹאנְךָ תַּחַת שֵׁבֶט כְּהַעֲבֵר: קִדְּמֵם רַחֲמֶיךָ בְּלִי הִתְעַבֵּר. רַחוּם עַל פֶּשַׁע עוֹבֵר: שֶׁמֶץ זְדוֹנָם תְּכַבֵּס וּתְטַהֵר. שַׁוְעָם קְשׁוֹב וְאַל תְּאַחֵר: ח' תְּמוּכֵי יְמִינְךָ פְּנֵיהֶם נַהֵר. תְּעִתּוּעַ חֶטְאָם תְּכַפֵּר לְטַהֵר:

ק' כַּצָּהֳרַיִם מִשְׁפָּטֵנוּ הָאֵר. חוֹכֶיךָ לְטוֹב תְּשָׁאֵר.

ח' צִדְקֵנוּ תְּחַפֵּשׂ וּתְבָאֵר. בְּמָגִנְּךָ נִתְגּוֹנֵן לְהִתְפָּאֵר:

פותחים הארון.

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ

ל"ח י"ט). יציגתם שור, עמידתם ראה. כשרפים עפים, כשרפי מעלה מעופפים. מגן עקרמו וכו', אתה שאתה מגן של שרשם ויסודם היינו האבות בך חוסים. בתומם, של האבות. יחוסים, מיוחסים והיינו האבות. עודדם, חזקם. הוית שוטנימו הסים, למען הוית משטיניהם שותקים, ל' ויהס כלב. את מעבר, אברהם הבא מעבר הנהר, ל' ואתה מרבבות קדש. ויתא ראשי עם, ועקרו ארמי, בלי התעבר, ל' ויתעבר ה' בי למענכם (דברים ג' כ"ו), ל' עברה וזעם. שמץ, כתם. נהר, ל' נהורא ואור. כצהרים וכו', עש"ה והוציא כאור צדקך ומשפטך כצהרים (תהלים ל"ז ו').

לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

סוגרים הארון.

מיוסד ע"פ תשר"ק.

תַּאֲוַת נֶפֶשׁ לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ. שָׁקוּד לְרַחֵם מְבָרְכֵי זִכְרֶךָ: רְצוּיֵי אַהַב כְּנַעַר וָרַךְ. קְרוּאִים וּנְקוּבִים בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ: צִבְאוֹת קֹדֶשׁ הוֹצֵאתָ מִכּוּר אוֹנִים. פְּדוּתָם מִפֶּרֶךְ הָלְכוּ שִׁנְאַנִּים. עֲמוּסִים מִבֶּטֶן פְּצֵם מִשְּׁאוֹנִים. סְעָדֵם בַּל לָמוֹד כִּסְאוֹנִים: נְתוּנָה בְּרִיתְךָ חֹק בִּשְׁאֵרָם. מִמַּחְצֶבֶת צוּרָם מוֹלֶדֶת שְׁאוֹרָם. לִבְרִית הַבֵּט וְתָדִיחַ כָּאוּרָם. כַּבְּסֵם הֶרֶב וְתַבְהִיק אוֹרָם: יֵרָאֶה לְפָנֶיךָ עָקֵד מְיֻחָד. טוֹבֵחַ וְטָבוּחַ מִדַּרְכְּךָ פָּחַד. חֲנִיטָיו חַלֵּץ מֵאֵימָתָה וָפַחַד. וְזִבּוּחוֹ וְדִשּׁוּנוֹ לְפָנֶיךָ יִתְיַחַד: וְאִם הֶעֱווּ אֹרַח לְסַלֵּף.

תאות נפש וכו', עש"ה לשמך ולזכרך תאות נפש (ישעיה כ"ו ח'), וטעמו, אתה שאתה תאות נפש למענך ולמען זכרך שקוד לרחם וכו'. וכן אית' בב"ר פ' ל"ט, לשמך זו קדושת השם ולזכרך זו זכות אבות. רצויי וכו', שהם מרוצים באהבה לפניך כנער ורך כדכתיב כי נער ישראל ואוהבהו (הושע י"א א'). מכור אונים, מכור הברזל של מצרים. און, מצרים, דכתיב בחורי און (יחזקאל ל' י"ז). פדותם, לפדותם. שנאנים, מלאכים, והוא עש"ה אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם (ש"ב ז' כ"ג). עמוסים מבטן, ישראל, עש"ה העמוסים מני בטן (ישעיה מ"ו ג'). פצם, הצילם. משאונים, ל' שאון ורעש. בל למוד כסאונים, שלא למדוד להם כמדתם. כסאונים, ל' סאה ומדה, והכ' שמוש. נתונת בריתך וכו', ברית מילה נתונה בבשרם לחוק. ממחצבת צורם, מאברהם צור שלהם שממנו חוצבו כדכתיב הביטו אל צור חצבתם .... אל אברהם אביכם (ישעיה נ"א א'). מולדת שאורם, כ"כ בכ"י, ל' שיור, ושארית ישראל מולדת אברהם הם. לברית, למילה. ותדיח כאורם, ותבנם טנופם, לשון דמי ירושלים ידיח (ישעיה ד' ד'). כאורם, ל' ובצעו כאור במסכת ב"ק דף ק' א', שהוא כמו כעור, הפך היופי. כבסם הרב, ל' הרב כבסני מעוני (תהלים נ"א ד'). ותבהיק, ותופיע. עקד מיוחד, עקדת יצחק הבן המיוחד. טובח וטבוח, הזובח היינו אברהם והמוכן לזביחה היינו יצחק כל אחד פחד מדרכך. חניטיו, יוצאי חלציו. ודשונו, דשן שלו, וכמו שאז"ל

הזוכר רחמיך חק מלהלאף. דורשת צדק מליץ
יאלף. גנוניך לחזק במגנת אלף: בדי ידידיך
הגינם כין. בצורם תשע וחטא תלבין. ח׳ און
מתחנניך בלי תבין. אנק שמע ולחש הבין:

ק׳ נפש נענה תבשר סליחה. פלטם מעמק שוחה.
ח׳ מתקוממינו יהיו כסוחה. החיינו בטל אמונתך לשוחחה:
סו״ק עד יום מותו תחכה לו לתשובה, להנטותו לתחיה:

מיוסד ע״פ א״ב.

אנוש מה יזכה. וצבא דק לא זכו בעיניך:
בלחים אם תבער האש. מה בחציר יבש: גלוי

אפרו של יצחק צבור ועומד לכפרה, ועיין פי׳ רש״י על בהר ה׳ יראה (בראשית כ״ב י״ד). חוק מלהלף, שלא לחלוף חקות שמים וארץ שלא נבראו כ״א בשבילם כאמרם ז״ל ע״פ אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי גם זרע יעקב וגו׳ (ירמיה ל״ג כ״ה). דורשת צדק וכו׳, הצדק שדרש אברהם בעד סדום יליץ בעדנו, וכדאי׳ בב״ר פ׳ מ״ט אמר ר״ל השופט כל הארץ לא יעשה משפט. אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין אתה מבקש לית עולם את תפיס חבלא בתרין ראשוי בעי עלמא ובעי דינא אי לית את מוותר לבתר (מעט) לית עלמא יכיל קאים, א״ל הקב״ה אברהם אהבת צדק ותשנא רשע (תהלים מ״ה ח׳) אהבת לצדק את בריותי וכו׳. גנוניך. ישראל הגנונים בצלך. במגנת אלף, במגן אברהם כדאמרן והוא עש״ה אלף המגן תלוי עליו (שיר ד׳ ד׳). ואמרו במדרש זה אברהם שנאמר אנכי מגן לך, ודרש אלף ל׳ למוד. בדי ידידיך, בני א׳ הבינך כמו יאכל בדי עורו (איוב י״ח י״ג). בצורם תשע, תפלתם תקבל. בצור, א׳ מעצרה לשועות של תפלה, כדאי׳ ברכות רי״ש פ׳ ואתחנן. תשע, ל׳ וישע ה׳ אל הבל. און מתחנניך בלי תבין, שלא תשים לבך אל און ועמל של מתחנניך, ל׳ וירא און ולא יתבונן (איוב י״א י״א). אנק, צעקת התפלה. שוחה, שאול. כסוחה, ל׳ סחי ומאום כמו ותהי נבלתם כסוחה (ישעיה ה׳ כ״ה). אמונתך לשוחחה, כדי שיגידו אמונתך, וכמאמר ישעיה (כ״ו י״ט) הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טליך!

אנוש מה יזכה וכו׳, כענין מה אנוש כי יזכה וכי יצדק ילוד אשה הן בקדושיו לא יאמין

אנוש. איין שטערבליכער — וויא? זאללטע דיעזער ריין זיין, דא זעלביט דעז היממעלז העערע ניכט ריין זינד אין דיינען אויגען? — ענטצינדעט דיא פלאממע *) זאפטרייכע שטאממע, וויא מוס זיא וויטהען אונטער דיררען געניזטע! דיר איזט

*) פיגירליך דיא ליידענשאפט.

לך חשך כמו אור. משוטט כל בעין: דירתך
בסתר. וגלויות לך כל נסתרות: הדן יחידי.
והוא באחד ומי ישיבנו: ועל גוי ועל אדם יחד
ינטה קו. ואין מי ירשיע: זאת יבין כל יציר. ולא
יתעו יצר. לחטוא ליוצר: תחלת בארו.
חפירת בורו. חשבון בוראו: טמא משארו.

ושמים לא זכו בעיניו וכו׳ (איוב ט״ו ט״ו). וצבא דוק, צבא השמים. משוטט וכו׳, עש״ה עיני ה׳ המה משוטטים בכל הארץ (זכריה ד׳ י׳). דירתך וכו׳, כדכתיב עבים סתר לו (איוב כ״ב י״ד) וכענין כי רם ה׳ ושפל יראה וגבוה ממרחק יידע (תהלים קל״ח ו׳). הדן יחידי והוא באחד וכו׳, דכתיב והוא באחד ומי ישיבנו (איוב כ״ג י״ג), ואמרו עליו בשיר רבה דף י״א ובשמות רבה דף קכ״ב ג׳ לפי שהוא יחיד בעולם הוא דן יחידי ואין מי שישיב על דבריו עכ״ל. וידידי הרבני מהו׳ יאקב נ״ב נר״ו הטעים הענין ע״פ מ״ש בעל מדרש שמואל באבות פ״ד מ״ח וז״ל בשם החסיד ז״ל, הוא היה אומר אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד וכו׳, אמר אחד ולא אמר הקב״ה כדי להודיענו סבת המשנה שמי שהוא מורכב א״א להמלט מן הטעו׳ והשגיאה אם מפני קצורו בהשגת האמת ואם להיותו נוטה במזגו לאחד מבעלי הטענות וכמו שכתבתו בשנים המתוכחים זע״ז ובא אחד אשר לא ראה אותן מימיו ואושב שיתגבר א׳ מהם על חברו וזה מפני היותם קרובים בטבע, אבל הקב״ה שהוא פשוט בהחלט לו נאה לדון יחידי. עכ״ל, והן ממש דברי הפייטן. ועל גוי וכו׳, לשון הכתוב (שם ל״ד כ״ט) וטעמו ביחודים כמרובים שוים לפניו למתוח עליהם קו המשפט. זאת יבין וכו׳, כמאמר עקבי׳ בן מהללאל הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון וכו׳. ובמדרש קהלת אמרו שלשתן דרש ר״ע מתוך פסוק אחד וזכור את בוראיך בימי בחורותך (קהלת י״ב א׳), בארך זו ליחה סרוחה, בורך זו רמה ותולעה, בוראך זה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שעתידין ליתן דין וחשבון לפניו. עכ״ל (ונראה שדרש כן בעבור שכתוב בוראיך מלא י׳ על פי המסרה וא״כ הוא לשון רבים ודוק), וזה גם הוא מטעם הפייטן. תחלת בארו, כבאר שהי׳ חבוש ומלופף גם בשפיר ושליא, ל׳ וערפל חתלתו (איוב ל״ח ט׳) שהוא ענין חבוש ולפוף. חפירת בורו, היינו הקבר מקום רמה. טמא משארו וכו׳, כלומר ועוד יבין האדם בזיותו שהרי טומאה יוצאה משארו וגופו והיינו זיבת זרע.

פינשטערניס העלל וויא ליכט, דיין בליקק דורכשפרשט אללעז, דיינע וואהנונג איזט איין דונקעל געהיללט; דאך זינד דיר אפפען אללע פערבארגענהייטען. ער, דער אללייניגע ריכטער, איזט איינעז זינגעז, ווער אנדערט איהן אום? ער ציעהט דיא ריכטשנור איבער נאציאן אונד מאן צוגלייך, אונד ניעמאנד פערמאג זיך צו ווידערזעטצען. א, מעכטע דאך יעדעז געשעפף דיעז בעהערציגען, דאמיט עז ניכט דורך ליידענשאפט היגגעריססען ווערדע, זיך געגען דען שעפפער צו פערגעהן; מעכטע עז דאך געדענקען דער הילע, דער עז ענטקייאט, דער גרופט, דיא זיינער ווארטעט, אונד דעז אלוויסענדען, דעם עז איינזט רעכענשאפט אבצולעגען האט! —

ומטמא בעודו· ומטמא במותו: ימי חייו תהו·
ולילותיו בהו· ועניניו הבל: כחלום מהקיץ
נדמה· בלהות יבעתוהו תמיד: לילה לא
ישכב· יומם לא ינוח· עד ירדם בקבר: מה
יתאונן אדם חי· דיו אשר הוא חי: נולד לעמל
ויגיעה· אשריו אם יהי יגיעו בדת אמת: סופו
על ראשו מוכיח· ולמה יחניף: עוד חותמו
מעידו על פעלו· ומה יגנוב דעת: פועל צדקות
אם יהי· ילווהו לבית עולמו: צופה בחכמה

ומטמא בעודו, כ"כ בכ"י. וטעמו הוא מקבל טומאה בעודנו חי, משא"כ בכל בעלי חיים, ומטמא אחרים במותו. מה יתאונן וכו', פסוק הוא באיכה ג' ל"ט, וכדאי' עליו באיכה רבתא. נולד לעמל, כדכתיב אדם לעמל יולד (איוב ה'). סופו, פטירתו מן העולם מוכיח על תחלתו, כי בשעה שנולד אין אנו יודעין מה יהא בסופו עד שיפטר ואז מכריזין מעשיו, וכמאמר התנחומא שהעתקתי לקמן בסוף הפיוט. ולמה יחניף, ולאיזה תועלת יחניף להראות תומה ובלבו מרמה, אחרי שהכל יתגלה בסופו? ועוד הרי חותם יד עצמו מעיד על פעלו! וכמו שאמרו ז"ל במס' תענית י"א א', ע"פ וביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו (איוב ל"ז ז'), ולאיזה תועלת יגנוב דעת בוראו? — ילווהו לבית עולמו, דכתיב צדק לפניו יהלך (תהלים פ"ה י"ד), וכמאמר התנא, בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לא כסף ולא זהב ולא א"ט אלא תורה ומ"ע שנא' בהתהלכך תנחה אותך בעה"ז וכו', וזהו צופה בחכמה וכו'.

איך מענשען געבארען ליעגט שאן איין קיים צור אונרייניגקייט; ביי'ם לעבען שאן איזט ער פיר אונרייניגקייט עמפפענגליך אונד ווירד איינע אנשטעק-קענדע אונרייניגקייט נאך זיינעם טאדע. אייטעל זינד דיא טאגע זיינעס לעבענס, לעער זיינע נאכטע אונד זיין טהון טאנד, זיין וואכען איזט טרוים, פאן אונאויפהערליכען שרעקקבילדערן געקוועלט, דיא נאכט געוואהרט איהם קיינע רוהע אונד קיינע ערהאלונג דער טאג; זא טויעלט ער הינאב אינ'ז גראב. — וויא? ער מוררט נאך, דער לעבענדע ערדענזאהן? איזט'ז איהם ניכט גענוג, דאס ער לעבט? נור מיהע אונד נאך פלייס איזט ער בעשטיממט, הייל איהם, ווען ער זיינען פלייס דער וואהרען לעהרע געווידמעט! זיין ענדע ווירד'ז ענטשיידען, הייכעלייא קאן איהם ניכטז פראממען. זיינע איינגע אונטערשריפט איזט צייגין זיינער טהאטען; טייזונג קאן איהם ניכטז ניטצען. האט ער וואהלטהאטען אויזגעאיבט, זא האט ער אויך טרייע בעגלייטער נאך זיינער עוויגען בעהויזונג. וואר ער איין וויזהייטזפארשער, זא האט ער

אם יהי· עמו תתלונן בכלחו: קצוף בדמים
ובמרמה אם יהי· חרוצים ימיו: רצונו וחפצו
בהיות במוסר· ינוב בשיבה טובה: חזן בקול שם
טוב אם יקנה· משמות נעימים אשר יקרא:
תחת כן לכן יום המיתה מיום לידה הוטב:

(עד יום מותו תחכה לו לתשובה, להנטותו לתחיה:)

פותחים הארון.

מי כמוך אב הרחמים· זוכר יצוריו לחיים ברחמים:
ונאמן אתה להחיות מתים· ברוך אתה יי מחיה המתים:

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש. סוגרים הארון.

אחדת יום זה בשנה· תרופה וצרי שמתו
לשושנה· בשלם בהיות סכך בראשונה·

עמו תתלונן בכלחו. ל' תבוא בכלח אלי קבר (איוב ה' כ"ו) שפרושו בזוקן כי החכמה תחי' בעלי', וכתיב הן יראת ה' היא חכמ' (איוב כ"ח כ"ד), וכתיב יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצורנ' (משלי י' כ"ז), וזהו קצוף בדמי' אם יהי חרוצים ימיו, שטעמו נכרתים, ל' כלה ונחרצה (ישעיה י' כ"ג). ינוב, יעשה תנובה, ל' עוד ינובון בשיבה (תהלים צ"ב ט"ו). שם טוב אם יקנה, רצונו אם הוא קונה לו שם טוב טוב לו יותר משמות נעימים אשר יקרא, וכדאי' בתנחומא ריש פ' ויקהל את מוצא ג' שמות נקראו לו לאדם, א' מה שקוראי' לו אביו ואמו, וא' מה שקוראי' לו בני אדם, וא' מה שקונה הוא לעצמו, אמרו לשלמה מהו טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו? (קהלת ז' א') אמר להם בשעה שאדם נולד אין הכל יודעין מי הוא, כשנפטר בשם טוב משפיע מ"ט באין ישראל מטפלין עמו עושין עמו גמילות חסד, מכריזין שבחו ואומרין פלוני זה כמה תור' למד כמה מצות עשה משכבו תהא עם הצדיקי' וכו' עכ"ל. ובשמות רבה ריש פ' הכ"ל הוסיף משל לשתי ספינות .... ומסיים כך אדם נולד מונין לו למית', מת מונין לו לחיים. עכ"ל, וכנגד זה ייסד תחת כן לכן יום וכו' כלומר אחרי שכן הוא כמו שאמרנו לכן יום המיתה מיום לידה הוטב. תחת כן לכן, כ"כ בכל כ"י, וי"ג מיום לידה יום המיתה הוטב, והכל הולך אל מקום אחד.
אחדת יכו', כמו שאז"ל ימי' יוצרו ולא (ולו קרי) א' בהם (תהלי' קל"ט י"ו) נברא את הימי' ונבחר לו אחד מהם זה יוה"כ, וזהו אחדת. לשושנ', לישרא', בשלם, בירושלי', כדכתי'

נאך איינע בעטיטעלערין איזט שפעטעזטען אלטער. טיקקע אונד ארגליסט פערקירלען דעז מענשען לעבען, בעשטרעבען נאך טוגענד אבער ברינגט איין גליקקליכעז אלטער; איין זעלבזטערוואהרבענער, גוטער רוף פראממט מעהר, אלז אללע בייאגעלעגטע עהרענטיטעל. וואהרליך, אונטער זאלכען פערהעלט-ניסען איזט דער שטערבעטאג דעם טאגע דער געבורט פארצוציעהען!

שרותו כפר לפשע ישנה. גולים מנוך זרויים
מהלאה. רון מפיקים להתל תלאה. דכאות
רוח ושבר נהלאה. קדוש חשוב בזבחי
העלאה: התמם מרחם ישב אהלים. צורתו
בכסאך חקתה כהלים. ולדיו חון בעצר
נקהלים. פארך מביעים ושמך מהללים: זבד
שמך שתפת בשמם. עמותים לך כחותם
לשומם. השבם מאנף בלי להאשימם. ספר
חיים יהי רשומם: טרח עון וכבד משא. נער
בצול מחות בהמסה. יערב שיח עניה ורמוסה.
מניחי כליל באבן מעמסה: כלולת אהבים
אנא זכור. כלמת נעורים עוד מלזכור. י׳ לבן
יקירך זכור תזכור. למען חלך לעבדיך זכור:

ויהי בשלם סכו (תהלים ע"ו ג'). שרותו, עבודת היום. ישנה, אחר לישראל. גולים וכו', הרצון עכשיו שישראל גולים וזרויים ואין יכולים להקריב כמאז מוציאין רנה ותפלה לחבוש שברם. לאתל, ל' והאתל לא חותלת (יחזקאל ט"ז ד'). דכאות וכו', דכאות רוח ושבר של נהלאה היינו ישראל הנפולים נלאה תחשוב אתה הקדוש כזבחי העולה, וכמ"ש זבחי אלהים רוח נשברה וגו' (תהלים נ"א) וקרא לישראל נהלאה כדכתיב והנהלא' לגוי עצום (מיכה ד' ז'). התותם מרחם, יעקב איש תם. חקת, חקקת. כהלים, כאחד הכוכבים המאירים, ל' בהלו נרו (איוב כ"ט ג'). בעוצר, באסיפה. זבד שמך, חלק משמך שתפת בשם ישראל. עמותים לך, דבקים בך. כחותם לשומם, דכתיב שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך (שיר ח' ו'), ואמרו ז"ל (ברכות י"א) תפילין דמרא עלמא מאי כתיב בהו? ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. נער בצול, השליכם במצולת ים וימחו כדבר הנמס, ל' מחיתי כעב פשעיך (ישעיה מ"ד כ"ב), ול' כקדוח אש המסים (שם ס"ד). באבן מעמסה, בירושלים המכונה אבן מעמסה בזכרי' י"ב ג'. כלולת אהבים וכו', עפ"ה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך (ירמיה ב' ב'). כלמת נעורים, חטא העגל. עוד מלזכור, שלא יזכר עוד. לבן יקירך, כדכתיב הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד (ירמיה ל"א כ'). למען חלך, למען משה אשר חלה פניך ואמר זכור לעבדיך לאברהם וגו'.

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

אין פפר"מ אונד אין מעהרערן קהלות ווירד דיעזעס ניכט געזאגט, זאנדערן מאן פאנגט זאגלייך אנא סלח נא אן.

פותחים הארון. מיוסד ע"פ א"ב.

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ.	בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
גִּבּוֹר וְנַעֲרָץ.	דָּגוּל מֵרְבָבָה:
הוּא שָׂח וַיֶּהִי.	וְצִוָּה וְנִבְרָאוּ:
זִכְרוֹ לָנֶצַח.	חַי עוֹלָמִים:
טְהוֹר עֵינַיִם.	יוֹשֵׁב סֵתֶר:
כִּתְרוֹ יְשׁוּעָה.	לְבוּשׁוֹ צְדָקָה:
מַעֲטֵהוּ קִנְאָה.	נֶאְפַּד נְקָמָה:
סִתְרוֹ יֹשֶׁר.	עֲצָתוֹ אֱמוּנָה:
פְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת.	צַדִּיק וְיָשָׁר:
קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בֶּאֱמֶת.	רָם וּמִתְנַשֵּׂא:
שׁוֹכֵן שְׁחָקִים.	תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה:

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ: סוגרים הארון.

חז"ק אָנָּא סְלַח נָא. פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא. וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא. קָדוֹשׁ:

ימלך, תהלים קמ"ו י'. ואתה קדוש, שם כ"ב ד', וע"ש בפי' רש"י. ובעבור שאנו מאריכים בין ברכת מחיה המתים לקדושה בפיוטים לכן אנו אומרים פסוק זה שהוא כדמות בקשת מחילה מאתו יתברך על שהוא יושב וממתין לתהלת ישראל, וזהו טעם אל נא.
אנא. וכחך יגדל נא, כדכתי' ועתה יגדל נא כח ה' (במדבר י"ד י"ז), וע"ש בפרש"י.

ימלך. דער העררשער עוויגליך, דיין גאטט דורך אללע צייטען, ציון! הללויה.
ואתה. דוך, הייליגער, טהראנסט אונטער לאבגעזאנגען ישראל'ס! אל נא.
אנא סלח. פערצייהע, א אללמעכטיגער, פערגיב מיססעטהאט אונד פערבאכען
אונד זייגע דיא גרעססע דיינער קראפט, אללערהייליגסטער!

חו״ק אנא רחום כפר· עון צגים תהלתך
לספר· ויוחקו לחיים טובים בספר· קדוש:

זה המחבר משלם בירבי קלונימוס חזק אתוס כפול נראשי החרוזות.

ח׳ מורה חטאים סלול להתהלך· מלמד להדריכי
בדרך אלך: ק׳ ארוממך אלוהי המלך:

ח׳ שחר ונשף איחד להמליכך· שוכן עד ואין
כערכך: ק׳ בכל יום אברכך:

ח׳ לבי חרד עבודתך לתמוד· להעריץ קדשתך במשמר
אעמוד: ק׳ גדול יי ומהלל מאד: (אנא סלח.)

ח׳ מיחלים לחסדך זרע עמוסיך· מלא משאלותם
וישמחו חוסיך: ק׳ דור לדור ישבח מעשיך:

בחלוי

אנא רחום כפר עון צגים, עון של ישראל, העומדים לספר תהלתך. מורה חטאים, כ״כ נכל כ״י ועקר, כי הוא זה תאר והוא עפ״ה טוב וישר ה׳ על כן יורה חטאים בדרך (תהלים כ״ה ח׳). מלמד וכו׳, עפ״ה אני ה׳ אלהיך מלמדך להועיל מדריכך בדרך תלך (ישעיה מ״ח י״ז). ארוממך אוהי המלך, לשון הכתוב במזמור תהלה לדוד (תהלים קמ״ה), וכן כל סיום החרוז שבפיוט הוא ממזמור הזה ההולך ע״ס א״ב. שחר ונשף, בקר וערב. עבודתך לתמוד, להתעסק תמיד בעבודתך.

אנא רחום. פערגיב, א מאָלבאַרמהערציגער, דען פערקינדערן דיינעז רוהמעז!
לייכנע זיא אינ׳ז בוך דעז גליקקליכען לעבענז איין, מאָלערהייליגטער!

מ. ח׳ איהן, דער אירערנדען לייגט דיא באַהן, דיא זיא זו וואַנדעלן האַבען·
דער איר דען וועג בעצייכנעט, דען איך בעטרעטען זאָלל —
ק׳ דיך, מיין גאָטט, אָ קאָניג וויללט איך ערהעבען!

ש. ח׳ פריה אונד שפאָט הולדיגע איך דיינער איינהייט, בעוואונדער דער
אונענדליכקייט, אונפערגלייכבאַרער! ק׳ טאָגליך בענעדייע איך דיר!

ל. ח׳ בעסטאַנדיג מיט מיין הערץ דיינעז דיענסטעז בעפליססען! דיא פערהערר-
ליכונג דיינער היילינקייט בלייבט מיינע אונאונטערבראָכענדע בעשאַפטיגונג!
ק׳ גראָס איזט דער עוויגע אונד האָכגעריהמט!

מ. ח׳ אויף דיינע גיטע האָפפען דיא נאַכקאָממען דיינעז געטרייען; ערפיללע
איהרע ווינשע! לאַס דיא זיך ערפרייען, דיא דיר פערטרויען!
ק׳ איין געשלעכט ריהמע דעם אַנדערן דיינע ווערקע!

ח׳ בחלוי וצום גשים לעבדך· ברואים כי הם לכבודך:
ק׳ הדר כבוד הודך:

ח׳ יקר מלכותך בהעד יאמירו· יחודך בזר לא ימירו:
ק׳ ועזוז נוראתיך יאמרו: (אנא רחום.)

ח׳ רון פגיעות לפניך ירבעו· רחש הלולך ביום ישבעו:
ק׳ זכר רב טובך יביעו:

ח׳ בקר אערך לך חנוני· בפנות ערב תמחה זדוני:
ק׳ חנון ורחום יי:

ח׳ יה צור כפר אשכול· יכבוש עוונו ויאמרו הכל:
ק׳ טוב יי לכל: (אנא סלח.)

קומם

בחלוי, בתפלה, ל׳ ויחל משה. ברואים וכו׳, דכתיב עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מ״ג כ״א). לא ימירו, לא יחליפו. רון פגיעות, רנן תפלות. ירבעו, פעל נגזר מן ארבעה; והיינו ד׳ תפלות שמתפללים היום שחרית מוסף מנחה ונעילה. ישבעו, יש גורסים בש׳ לשון רבוי ושביעה, וי״ג בש׳ ויהיה פעל נגזר מן שבעה, ע״ש שבע ביום הללתיך (תהלים קי״ט קס״ד), והיינו בשחרית מברך שתים לפני ק״ש וא׳ לאחריה ובערב מברך שתים לפניה ושתים לאחריה. כופר אשכול, תאר לאל ית׳, כדכתיב אשכול הכופר דודי לי (שיר א׳ י״ד), וכמו שאז״ל (שבת דף פ״ח), אשכול הכופר, איש שהכל שלו, מכפר לי על

ב. ח׳ מיט בעטען אונד פאַסטען פערעהרען דיך, דיא דוא צו דיינעם רוהם ער-
שאַפפען, ק׳ צור פערהערליכונג פאָן דיינער מאַיעזטאָט פראַכט!

י. ח׳ עהרפורכטספאָלל הולדיגען זיא דיינעז רייכעז הערליכקייט; קיינע
פרעמדע גאָטטהייט, דיך מאָגען בעטען זיא אַן
ק׳ אונד פרייזען דיינער מאַכט פורכטבאַרע טהאַטען.

ר. ח׳ אין פיער געבעטספאַרמען בריגגט זיא דיר איהרע אַנגעלעגענהייטען
פאָר, לאָבען דיך דעז טאַגעז זיעבענמאַל
ק׳ אונד זינגען איין דענקמאַל דיינער גראָסען גיטע.

ב. ק׳ מאָרגענז אָרדנע איך מיינע געבעטע דיר אונד אַבענדז פערציהעזט
דוא מיר!
ק׳ מאָלבאַרמהערציג איזט דער עוויגע!

י. ח׳ גאָטט, דער מאַכטיגע פערגעבער, דער מאָלפערמאָגענדע, אונטער-
דריקקט אונזערע זינדען, אונד אַללעז רופט:
ק׳ „אַללען איזט דער הערר וואָהלטהאַטיג!״

פ׳ קומם אוי קרית משושיך. קדשת אבני נזר בנוססך:
ק׳ יודוך יי כל מעשיך:
פ׳ לויך וחסידיך בנעם יזמרו. לבושי שרד רקח יתמרו:
ק׳ כבוד מלכותך יאמרו:
פ׳ ושתולים בנוך יפריחו בחצרותיו. ינובון בשיבה דשנים בטירותיו: ק׳ להודיע לבני האדם גבורותיו: (אנא רחום.)
פ׳ נצחך ינגנו תמימים ושלמים. נשאך כסאך בבית עולמים: ק׳ מלכותך מלכות כל עלמים:
פ׳ יחד בכנסך לשכנך גאולים. ילבישוך עז כעוברי גלים: ק׳ סומך יי לכל הנפלים:

עון גדי שכרמתי לו. קומם, הקם. אווי, חמדת, ל׳ אוה למושב לו. קרית משושך, היא ירושלים, וחמדת ירושלים הוא בית המקדש. אבני נזר, אבני בית תפארתנו. בנוססך, ברוממך, והוא עפ״ה אבני נזר מתנוססות (זכרי׳ ט׳ י״ו). לבושי שרד, היינו הכהנים רקח, מרקחת הקטרת. יתמרו, יקטירו עד שיעלה תמרות עשן. ושתולים בנוך, אחרי שהזכיר הלוים והכהנים הזכיר גם ישראל אשר יהיו שתולים בנוה קדשו. יפריחו וכו׳, והוא עפ״ה שתולים בבית ה׳ בחצרות אלהינו יפריחו עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו (תהלים צ״ב). תמימים ושלמים, הצדיקים התמימים והשלמים ינגנו נצחך. בבית עולמים, בבהמ״ק. כעוברי גלים, כמו שהלבישך עוז עוברי גלי הים בצאתם

ק. ת׳ איינזט ווירזט דוא זיא ווידער אויפבויען, דיא פראכטשטאדט דיינער וואָנע, עמפאָרהעבען דיא מיט היילינקייט געשמיקקטען שטיינע;
ק׳ דאָך ווערדען דיר דאנקען דיינע ווערקע אללע.
ל. ת׳ דיינע לויס, דיא פראָממען, ווערדען זיעבפאך ווידער שטיממען, דיא פריעסטער אים געוואנדע דעס היילינען דיענסטעס שפּלענדערייען רייכערן
ק׳ אונד בעזינגען דיינעס רייכעס מאיעסטעט.
ו. ת׳ אונן דיינען טעמפעל געפפלאנצט, ווערדען זיא אויפשטייגען אין דען פאָר־האָפען, זאטטפאָלל אין דעסטען פאללמען פריכטע טראגען, אין האָהען אלטער נאָך; ק׳ צו פערקינדען דען מענשענקינדערן דיא גאָטטליכע אללמאכט.
נ. ת׳ זיא ווערדען דיינע עוויגקייט בעזינגען, דיא פראָממען אונד געטרייען, ווען דוא דיינען טהראָן אויפשלאגען ווירסט אין יענעם טעמפעל אויף עוויגע צייטען.
ק׳ דיין רייך איזט אללער עוויגקייטען רייך!
ת׳ דיינע ערלאָזטען, זיא ווערדען דיך
י. ת׳ דאָרט ווירסט דוא זיא זאממלען, ווי דאמאלס, ביי איהרער רייזע איבער אים געוואנדע דעס ציעגעס שוועס, ק׳ אללע פאללענדע ערהאלט דער העררר.
שטערנוועללען.

ח׳ מביעי טובך בועד יתחברו. מחים חשוב תחן ידברו: ק׳ עיני כל אליך ישברו: (אנא סלח.)
ח׳ וחיים ינחח שי עדיך. וישלם פרים ארש עדיך: ק׳ פותח את ידך:
ח׳ סלה ברחמיו יציץ מחרכיו. סלוח ירבה לעם מברכיו: ק׳ צדיק יי בכל דרכיו:
ח׳ חין ישע מגוי מקראיו. חון יחון קוראי מקראיו: ק׳ קרוב יי לכל קראיו: (אנא רחום.)
ח׳ זה אלי פלא עושה. ועקתינו ירץ ושוטנינו יעסה: ק׳ רצון יראיו יעשה:

עמלכים ואמרו עזי וזמרת יה וכו׳, כן יודוך לעתיד בכנסך גאולים למשכנך. מביעי טובך, ישראל המגידים טובך יתחברו בועד. מחים וכו׳, טעמו התחנה והתפלה אשר ידברו תחשוב להם כעולות מחים והיינו עולות שמוחים שיש להם מוח רב. ינחח שי, יהי ניחוח לך כמנחת שי. וישלם וכו׳, טעמו ארשת שפתים של עדיך היינו ישראל המעידים ויודוך יהיה לתשלום פרים, וכענין ונשלמה פרים שפתינו (הושע י״ד ג׳). חין ישע, יפנה אל התחנה הבאה מגוי מקוראיו היינו ישראל, ככתוב וישראל מקוראי (ישעיה מ״ח י״ב). קוראי מקראיו, ישראל המקדשים המועדים, לך אשר תקראו אותם מקראי קדש. ירץ, ירצה, ל׳ רצון. ועסה, ירמוס, כ׳ ועסותם רשעים (מלאכי

מ. ת׳ דא שטעהען זיא פערזאממעלט אונד בעזינגען דיינע גיטע; אָ, אַכטע איהר געבעטע געשמאקטעטע אָפפערן גלייך!
ק׳ אללער אויגען שויען נאך דיר הין!
ז. ת׳ נימם איהר זינדענגעשטאנדניס לאָס געפאלליגען געשנעקע אונד איהר פלעהען שטאטט אנגענעהמער אָפפער אן, ק׳ אָפפנע אללמילדע דיינע האנד!
ס. ת׳ יא, ער ווירד גנאדיג הערראבשויען אויף זיינען היימאטלאָזען אונד פער־לייהען איינעם פאָלקע, דאס ער געזעגנעט!
ק׳ דער העררר איזט גערעכט אין אללען זיינען וועגען;
ח. ת׳ ער ווירד דאס געבעט איינעס פאָלקעס פערנעהמען, דאס איהן אנ־רופט, ער ווירד דיא פייערר זיינער פעסטע בעגנאדיגען.
ק׳ נאהע איזט גאָטט אללען, דיא איהן רופען.
ז. ת׳ ער, דער וואונדערטהאטער, איזט איין גוטער, ער פערנימט אונזער פלעהען אונד האָרט קיינע פערלייהדונג אן.
ק׳ ער טהוט, וואס זיינע פערעהרער ווינשען.

פ׳ קִוּוּי יִתֵּן לְלוֹ מַשְׁלִיךְ יְהָבָיו. קָדוֹשׁ פְּשָׁעֵינוּ יְכַסֶּה בְּאַהֲבָיו׃ ק׳ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו׃

פ׳ קַבֵּל צִקּוּנִי כְּבְמִכְלַל יוֹפִי. קוֹלִי תַאֲזִין וְתַצְלִיל דּוֹפִי׃ ק׳ תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי׃

אָנָּא סְלַח נָא. פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא. וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא. קָדוֹשׁ׃

חזן וקהל מֶלֶךְ שׁוֹכֵן עַד. לְבַדּוֹ מְלוֹךְ עֲדֵי עַד. הָאֵל קָדוֹשׁ׃

חזן וקהל (מֶלֶךְ) מַאֲזִין שַׁוְעָה. לְעַמּוֹ מֵחִישׁ יְשׁוּעָה. נוֹרָא וְקָדוֹשׁ׃

ע״פ א״ב כפול. נאשכנז אומר החזן זה כולו בנגון אאפיד.

אֶדֶר יְקַר אֵלִי. אֲחַוֶּה בְּאֶרֶשׁ מִלּוּלִי: בְּחֵיךְ אַנְעִים זֶמֶר. בְּנִיב אַבִּיעַ אֹמֶר: גְּבוּרוֹתָיו מִי יְמַלֵּל. גָּדְלוֹ מִי יְפַלֵּל׃

ג׳ כ״א). קווי וכו׳, כענין השלך על ה׳ יהבך והוא יכלכלך (תהלים נ״ה כ״ג). פשעינו יכסה וכו׳, ככתוב ועל כל פשעים תכסה אהבה (משלי י׳ י״ב). צקוני, תפלתי, ל׳ צקון לחש (ישעיה כ״ו י״ו). כבמכלל יופי, כמו בציון הנקרא מכלל יופי. ותצליל, ותשליך במצולות ים, ל׳ צללו כעופרת.

אדר יקר אלי, עוצם יקרו של אלי. אחוה, אגיד. בארש מלולי, בדבור פי, ל׳ ארשת שפתיו (תהלים כ״א). בניב, בשפתים. מי יפלל, מי ישיגו במחשבה? ל׳ לא

ק. א׳ער ערפילט דען וואונש דערער, דיא זיך איהם גאנז איבערלאססען; דער היילעגע, ער שאפפט איט ליעבע אונזערע זינדען הינוועג.

ק׳ גאָטט שיטצט אַללע דיא איהן ליעבען׃

פ׳ פערנים מיין געבעט, אַז קאָמע עז אויז ציון, דער שאָנהייט קראָנע; ערהאָרע מיינע שטיממע, אונד פערזענקע אונזרע זינדען!

ק׳ מיין מונד זאָלל לאָב דעז עוויגען זינגען׃

מלך. קאָניג, בעוואָהנער דער אונענדליכקייט, נור דוא רעגיערסט אין עוויגקייט, אַללמאַכטיגער, היילִיגער!

מאזין. ערהאָרער דער געבעטע, דוא, דער זיינער נאַציאָן צו היללפע איילסט, ביזט פורכטבאַר אונד היילִיג!

אדר. דיא הערלליכקייט פאָן מיינעז גאָטטעז מאַיעסטאָט זאָלל דער אינהאַלט מיינער וואָרטע זיין; מיינע קעהלע זאָלל איהם ליעבליך טאָנען, מיינע ליפפען ריהמען זיינע גראָססע. ווער פערמאַג דיא אַללמאַכט גאָטטעז אויזצוּשפרעכען, זיינע האָהייט ?

דַּק מְרוּסָף בִּגְעָרָה. דְּרָכוֹ סוּפָה וּסְעָרָה: הַנֶּאְדָּר מִקּוֹלוֹת מַיִם. הוֹדוֹ כִּסָּה שָׁמַיִם: וּסְבִיבָיו שַׂרְפֵי אֵלִים. וּמִפַּחְדּוֹ זָעִים וְחָלִים: זַךְ בִּשְׁמֵי מְעוֹנִים. זַעַק קָשׁוּב מִמִּתְעַנִּים: חַשְׁרַת סָבִיב סֻכּוֹ. חַשְׁמַל בְּלִי לְסוּכוֹ: טוֹב יוֹדֵעַ חוֹסָיו. טָהוֹר מַצְדִּיק עֲמוּסָיו: יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן. יְקַר עֹז חֶבְיוֹן: כּוֹנֵן שַׁחַק בִּתְבוּנָה. כָּל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: לוֹבֵשׁ עֹז וּגְדֻלָּה. לוֹ נָאוָה תְהִלָּה: מוֹשֵׁל עוֹלָם בִּגְבוּרָה: מוֹחֶה פִּשְׁעֵי בָרָה: נָאוֹר וְאַדִּיר בַּהֲדָרוֹ. נוֹשֵׂא עָוֹן עֶדְרוֹ: סוֹכֵת שִׂיחוֹת עֲרֵבוֹת. סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת׃

פללתי (בראשית מ״ח י״א). דוק מרופף בגערה, מרעיד שמים בגערתו, כדכתי׳ עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו (איוב כ״ו י״א). דרכו וכו׳, דכתיב ה׳ בסופה ובשערה דרכו (נחום א׳ ג׳). הנאדר, עפ״ה מקלו׳ מים רבי׳ אדיר במרום ה׳ (תהלי׳ צ״ג). הודו, ל״ה חבקוק ג׳ ג׳. וסביב וכו׳, עפ״ה שרפים עומדים ממעל לו (ישעיה ו׳ ב׳), ועפ״ה משאתו יגורו אילים (איוב מ״א י״ז). זך, טהור. חשרת וכו׳, כדכתיב ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו חשרת מים (ש״ב כ״ב י״ב), ופעם חשרת מים, קשור העבים במים. חשמל בלי לסוכו, שלא יוכל להסתכל בו החשמל, ואמרו רז״ל מאי חשמל? חיות אש ממללות. עמוסיו, ישראל. מוחה פשעי ברה, מוחה ומעביר פשעי ישראל המכונה ברה כחמה. נאור וכו׳, עפ״ה נאור אתה אדיר (תהלים ע״ו ה׳), דמתרגמינן בהיר דחיל את אלהא. ל׳ נהורא ואור. סוכת, שומע, ל׳ הסכת (דברים כ״ז ט׳). סולו

ווער קאַן זיא בעגרייפען? ער רופט אונד ערשיטטערט דיא פעזטע, זיינע שפור — שטורם אונד אונגעוויטטער אונד טאָבענדע פלוטהען, ברויזען פאָן זיינער מאַכט רוהם! — זיינע מאַיעזטאָט איבערשטראַהלט דיא הימעל; דאָרט, אומטער היייליגער שרפים כאָר, דיא ציטטערנד אונד בעבענד איהן אומגעבען, דאָרט טהראָנט דער ריינזטע הימעלזבעוואָהנער אונד האָרט געבעטע דער בוספערטיגען. אין יענער וואָהנונג, מיט דונקעל אומהיללט, דעז חשמל׳ז[1]) בליקק אונדורכדריינגליך, דאָרט טהראָנט דער אַללגיטיגע, בעגינזטיגט זיינע פערטרויטען אונד בעגנאַדיגט זיינע געטרייען; אין יענער פערבאָרגענהייט דאָרט וואָהנט דער אַללערהאַבענזטע, אונד שאַפפט מיט זיינער מאַיעזטאַט גלאַנז. דאַז פירמאַמענט בעפעזטיגט זיין גאָטטליכער פערשטאַנד, אונד אַללעז זיין טהון איזט טרייע, זיין געוואַנד איזט מאַיעזטאַט אונד האָהייט; נור איהם געביהרט רוהם. זיינע אַללגעוואַלט רעגיערט דיא וועלט, זיינע גיטע פערצייהט דיא מיססעטהאַטען דער אונשולדיגען; ער, דער אַללזעהענדע, אַללמאַכטיגע, האַט נאַכזיכט מיט דען זינדען זיינער העערדע, ער פערניממט אַנגענעהמע געבעטע; לאָבפרייזט דעם טהראָנער איבער ערבות[2])! ער

[1]) נאַמע איינעז ענגעלז פאָן ערזטען ראַנגע. [2]) נאַמע דעז האָכזטען הימעלז.

עף על כרובו. עונה לעם קרובו: פוקד צבאות גדודיו. פודה נפש עבדיו: צדקו עליונים מגידים. צבא תחתונים מודים: קדוש יושב תהלות. קנויו משיג מחילות: רם ונשא וגאה. רואה שפל ונכאה: שוכן ברום עליות. שליט בתוך תחתיות: ק' יה תומך זרועות עולם. תקיף ומכל נעלם: (מלך שוכן עד וכו'.)

ובכן ואתה כרחום סלח לנו:

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש.

ח' אנא אלהים חיים. תכתוב דבקיך לחיים. ק' כי עמך מקור חיים: ואתה כרחום סלח לנו: ח' בעת רצון תענה תחנתי. שמעה יי צדק הקשיבה רנתי. ק' אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי: ואתה כרחום סלח לנו: ח' געית

וכו', צ"ה בתהלים ס"ח ה'. עף וכו', עז"ה וירכב על כרוב ויעוף (תהלים י"ח י"א). צבאות גדודיו, צבאות חיילי צבא השמים. קנויו, ישראל עם קנינו. מחילות, סליחות. ברום עליות, ברום שמים. בתוך, בעומק, מגזרת ישאו נהרות דכים (תהלים צ"ג ג').

אנא. כי עמך, תהלים ל"ו י'. שמעה, שם י"ז א'. אל תעלם, איכה ג' נ"ו

מיט אויף איינעם כרוב הערבייא אונד אנטוואָרטעט זיינעם פערוואנדטען פאָלקע. ער ריגט זיינע היממלישען שאַארען אונד ערלאָזט דיא זעעלע זיינער דיענער; כאָרע דער אָבערוועלט פערקינדען זיינע גערעכטיגקייט, דער אונטערוועלט העערע בריגגען איהם דאַנק. דער היילינע, ער טהראָנט אונטער לאָבגעזאַנגען זיינער געשאָפּפע אונד בעגנאַדיגט זיא; ער איזט דאַז אַללערהאַכסטע, אַללערהאַבענסטע, אַמאַיעסטעטישטע וועזען, דאָך טוט ער הערטאָב אויף ניעדריגע אונד דעמיטהיגע. דאָרט, אין יענער אונערמעסליכען האָהע האַט ער זיינען זיטץ אונד שאַלטעט ביז אין דעז אַבגרונדס טיעפע; ער איזט דער ערהאַלטער דעז וועלטאַללס, אַללמאַכטיג אונד אונבעגרייפליך!

פערציהע, אָ גאָטט, נאַך דיינער אַללבאַרמהערציגקייט!

א. אָ הערר דעז לעבענס, בעשטיממע דיינע געטרייען צום לעבען! בייא דיר איזט יאַ לעבענסקוועללע*)! ב. צור גנאַדענצייט בעאַנטוואָרטע מיין פלעהן! ערהאָרע, גאָטט, דיא גערעכטיגקייט, מערק' אויף מיין שרייען, ענטציעהע ניכט דיין אָהר מיינעם ביטטען, מיינעם יאַממערן*)! ג. דאַז געשרייא דיינער אַנרופער אים מאָרגענ-

*) היער ווירד איממער דאַז: „פערציהע, אָ גאָטט, נאַך דיינער

קראיך בתפלת שחר. חצה והלבן אדם בצחר. ק' אדני הקשיבה ועשה אל תאחר: ואתה כרחום סלח לנו: ח' דלותי ולי יהושיע. קויך בל תרשיע. ק' מדבר בצדקה רב להושיע: ואתה כרחום סלח לנו: ח' הצפופים יחד לעבדך. צבאות צאן ידך. ק' הראנו יי חסדך: ואתה כרחום סלח לנו: ח' ומרבים תחן ועתר. פלל לחשנו העתר. ק' אתה אל מסתתר: ואתה כרחום סלח לנו: ח' זעקנו שעה אותנו לצדקה. ערך שוענו כתמור דקה מן הדקה. ק' לך יי הצדקה: ואתה כרחום סלח לנו: ח' חטאנו באזוב וטהרנו. סמכנו סתרנו וסברנו. ק' אנחנו החמר ואתה יוצרנו: ואתה כרחום סלח לנו: ח' טהור קשוב חנוני. נקני מכתם עוני. ק' מקוה ישראל יי: ואתה כרחום סלח לנו: ח' יהמו

געית, צעקת, ל' אם יגעה שור (איוב ו'). והלבן אודם, הלבן אדמימות העון. כצמר, כצמר לבן. אדני, דניאל ט' י"ט. דלותי, תהלים קי"ו ו'. מדבר, ישעיה ס"ג א'. הצפופים, הנדחקים איש באחיו, ל' עומדים צפופים (יומא כ"א א'). הראנו, תהלים פ"ה ח'. פלל לחשנו, תפלתנו בלחש. העתר, קבל, ל' ויעתר לו ה' (בראשית כ"ה כ"א). שוענו, שועתנו, ל' היערוך שועך (איוב ל"ו י"ט). כתמור דקה, כתמרות עשן קטרת דקה מן הדקה. לך, דניאל ט' ז'. אנחנו, ישעיה ס"ד ז'. מקוה, ירמיה י"ז י"ג, וכדדרש ר"ע, אשריכם ישראל, שכלכם טהורים! ומי מטהר אתכם? אביכם שבשמים! שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים, ואומר מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את

געבעטע, פערנים אונד רייניגע זיא וויא וואָללע! האָרך, אָ הערר, וואָהלפאַהרע, לאַנגרע ניכט!*) ד. עלענד בין איך, אָ, היילע מיר אויז! לאָס דיינע פערטרויטען ניכט אַלז פרעפלער שטערבען, פערקינדער דער גערעכטיגקייט, אַללמעכטיגער רעטטער!*) ה. געדראַנגט שטעהן זיא היער, דיא געשאָפּפע דיינער העערדע, דיך צו פערעהרען! ערלייג' אונז, אָ הערר, דיינע גנאַדע!*) ו. פיעלעז ביט-טען וויר אונד פלעהן; אָ, לאַס דיך ערפלעהן, אַללמעכטיגער, אונבעגרייפליכער!*) ז. פערנים אונזער שרייען אונד שפריך אונז זעליג, אַכטע אונזרע געבעטע וויא אַנגענעהמען דופט דעז ריינזטען רייכערלייגז! דיין, אָ גאָטט, איזט דיא גערעכטיג-קייט!*) ח. ענטזינדיגע מיט איזופ אונד רייניגע אונז, דוא, אונזרע שטיטצע, אונזער שוטץ אונד צופלוכט! וויר זינד יאַ דער טהאָן אונד דוא אונזער טאָפּפער!*) ט. האָרע מיין פלעהן, אָ אַללערריינסטער, רייניגע פאָם שמוטץ דער זינדען מיך: דוא ביזט יאַ

אַללבאַרמהערציגקייט!" פאָן דער געמיינדע וויעדערהאָלט.

מְעִיךְ עָלֵינוּ· מַהֵר רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּנוּ· ק׳ וְעַתָּה יְיָ אָבִינוּ: ואתה כרחום סלח לנו: קו״ח כְּרַחוּם תְּכַפֵּר עָוֹן· לַכֹּל תִּשָּׂא עָוֹן· וְאַל לָעַד תִּזְכּוֹר עָוֹן· וְאַתָּה כְּרַחוּם סְלַח לָנוּ:

נק״ק פפד״מ ורוב אשכנז מדלגים זה ומתחילים אך חנון אתה וכו׳.

הַיּוֹם יִכָּתֵב· בְּסֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת· הַחַיִּים וְהַמָּוֶת: אָנָּא כַנָּה· עוּרִי נָא· הִתְעוֹרְרִי נָא· עִמְדִי נָא· הִתְיַצְּבִי נָא· קוּמִי נָא· חַלִּי נָא· בְּעַד הַנֶּפֶשׁ חַנִּי נָא· פְּנֵי דַר עֶלְיוֹן:

מיוסד ע״פ א״ב.

אֲיוּמָּה כָּחַר. יַלְבִּין כְּצֶמֶר צַחַר. כִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: בְּטוּחוֹת חוֹקֵר. צֹאן עֶדְרוֹ יְבַקֵּר. בְּעֵת תְּמִיד הַבֹּקֶר: גּוֹשֵׁם וְעוֹצֵר. גָּלוּתֵנוּ יְקַצֵּר. בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום וכו׳ דְּרוֹר אַל תְּאַחֵר. כִּי גְרוֹנֵנוּ נִחַר. כִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: הַכֹּל סוֹקֵר. הַמַּשְׂטִין יַכְחִישׁ וִישַׁקֵּר: בְּעֵת תְּמִיד הַבֹּקֶר:

הטמאים אף הקב״ה מטהר את ישראל (יומא דף פ״ה). „אתה ה׳ אבינו״, כ״כ בכל כ״י וד״י, ויותר עקר נראה לגרוס „ועתה ה׳ אבינו״ כי כן היא לשון הכתוב בישעיה ס״ד ז׳, ורואינו כי הפייטן הזה דק מאוד לסיים כל חרוזיו על לשון הכתוב ממש, דוק ותמצא, לכן הדעת מכרעת שגם זה כמוהם. ואל לעד וכו׳, שם.

היום יכתב וכו׳, המאמר הזה הוא מדברי הש״ץ לכנסת ישראל לעורר אותה לתשובה ולתפלה וקורא לה, אנא כנה עורי נא וכו׳, וכנה תאר לכנסת ישראל, דכתיב וכנה אשר נטעה ימינך (תהלים פ׳ ט״ו). חלי נא, כ״כ בדפוס ישן וטעמו התחנני נא. דר עליון, הקב״ה.

איומה כחר, האומה אשר נחר. כחר, לבן. בטוחות, קרב וכליות. עיין מה שכתבתי בסדר כל נדרי בסליחה אותך אדרוש באות כ׳. גושם ועוצר, הקב״ה אשר בידו להגשים וגם לעצור הגשם. נחר, נתייבש. הכל סוקר, הקב״ה שסוקר ורואה הכל יכחיש וישקר השטן המשטין. ומזמה לא יבצר, הקב״ה אשר

ישראל׳ס רייניגער, גאָטט!*) י. אָ, נאָם דיין אייננערנס רעגע ווערדען פיר אונס! איילע, קאָממע׳ אונס מיט דיינער באַרמהערציגקייט נאָהער, דוא ביזט יאַ אונזער פאַטער, גאָטט!*) כ. דוא ביזט אַללבאַרמהערציג, זאָ פערצייהע אונזרע זינדען, פערצייהע דיא זינדען איינעס יעדען אונד נאָם זיא עוויג פערגעססען זיין, דיא זינדען! פערצייהע, אָ גאָטט, נאַך דיינער אַללבאַרמהערציגקייט!

היום. הייטע ווערדען לעבענס אונד טאָדעסאורטהיילע איינ׳ס בוך דעס אנדענקענס איינגעשריעבען. ערוואַכע דען, אָ כנה (ישראל), זייא וואַקקער, מאַכ׳ דיך אויף! בעטע שטאַנדהאַפט אונד אַנהאַלטענד פיר דיא ערהאַלטונג דער זעעלע אונד פלעהע היניין צום הימעלסטהראָנער!

וּמְזִמָּה לֹא יִבָּצֵר. מִצָּרוֹתֵינוּ יִצֶּר. בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום וכו׳ זָחוֹל סְחַרְחַר. בֶּטַח יַרְבִּיץ וְיִסְחַר. כִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: חַיָּתְךָ יַקַּר. בְּנֵי שֵׁת לְקַרְקַר. בְּעֵת תְּמִיד הַבֹּקֶר: טָהוֹר וְנוֹצֵר. סְגֻלָּתוֹ לְחַיִּים יַעֲצַר. בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום וכו׳ יְדִיד מְרַחֵם מִשְׁחָר. יוֹשִׁיעַ טֶרֶם מָחָר. כִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: כּוֹבֵשׁ הָרִים וְעוֹקֵר. לְטוֹבָה עַמּוֹ יְבַקֵּר. בְּעֵת תְּמִיד הַבֹּקֶר: מִקְדָּשְׁךָ וּמִזְבֵּחַ וְהֶחָצֵר. נָא בְּקוֹמָתָם תְּבַצֵּר. בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום וכו׳ סְעוּרָה וּשְׁבוּרָה כְּפֶחָר. פְּצֵה מֵרִיב וְחַרְחַר. כִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: קַרְנוֹת עֹשֶׁר יַעֲקֵר. שְׁתוּלִים בְּבֵיתוֹ לְיַקֵּר. בְּעֵת תְּמִיד הַבֹּקֶר: יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ הַפְצֵר. סַפֵּק לְחוֹרֵשׁ וְקוֹצֵר. בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום וכו׳

(וּבְכֵן) אַךְ חַנּוּן אַתָּה וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:

קהל	מיוסד ע״פ א״ב.	חזן
כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:		אַךְ אֲתִים בְּחִין לְפָנֶיךָ·
כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:		אַךְ בּוֹטְחִים בְּחַסְדְּךָ אֱמוּנֶיךָ·

לא יבצר ממנו כל מזמה כמאמר איוב מ״ב ב׳. מצרותינו יצר, כדכתיב בכל צרתם לו צר (ישעיה ס״ג ט׳). זחול סחרחר, תאר לישראל שהם כמגור מסביב. זחול, ל׳ יראה. וסחרחר סביב טעמו מסביב. ויסחר, וישב בהשקט, וישבו לאכל לחם (בראשית ל״ז כ״ה), ת״א ואסחרו, ותרגום של סביב סחור. איתך, תאר לכנסת ישראל בתהלים ס״ח י״א. בני שת לקרקר, כדכתיב וקרקר כל בני שת (במדבר כ״ד י״ז). יעצר, יאסף. ידיד מרחם משחר, ישראל בני אברהם שנאמר עליו מרחם משחר (תהלים ק״י ג׳), וכתיב העמוסים מני בטן (ישעיה מ״ו ג׳). כובש וכו׳, תאר להקב״ה. תבצר, תחזק, ל׳ לבצר החומה (ישעיה כ״ב י׳). סעורה וכו׳, תאר לישראל ע״ש עניה סוערה (שם נ״ד י״א). כפחר, ככלי חרס. פצה, הצל, ל׳ פצני והצילני (תהלים קמ״ד ז׳). קרנות עשר, רומז לארבע מלכיות שבמראה דניאל. שתולים בביתו, ישראל. הפצר, ל׳ רבוי, תן בשפע רב יורה ומלקוש עד שיספיק לחורש וקוצר.

אך חנון וכו׳. מלת אך מרובה בטעם ובהרבה מקומות היא באה לאמת הדבר ככתוב בשרשים, וכן היא מתפרשת בענין. אתים בחין, באים בתחנונים. כי אתה רחום לכל פועל, כ״כ בכל כ״י, ואין לשנות אחר שבכל מקום פועל ומעשה למודים נעקרא, פועל אלהים ומעשהו (תהלים ס״ד י׳), מעשה און ופועל חמס בכפיהם

ובכן. וואַהרליך, דוא ביזט גנאָדיג אונד אַללבאַרמהערציג!

א. ח׳. וואַהרליך, דיך פלעהען זיא איינברינגליך אַן,

ק׳. דען דוא ביזט אַללבאַרמהערציג!

ב. ח׳. וואַהרליך, דיינער הולד פערטרויען דיינע געטרייען,

ק׳. דען דוא ביזט אַללבאַרמהערציג!

חזן — קהל

אַךְ גּוֹעִים וּמַרְגִּישִׁים שִׁכְנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ דַּלּוּ עֵינֵיהֶם לִמְעוֹנֶךָ. חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ הוֹגִים לַעֲנוֹת עֲנִיָּנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ וְעוֹדִים בִּנְצִיחַ לְנַגְּנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ וְעָקִים יַחַד הֲמוֹנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ חוֹכִים יְשׁוּעוֹת חוֹסֶנֶיךָ· חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ טְבוּלִים בְּטֹהַר לְחַנְּנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ יוֹדוּ לְשִׁמְךָ בָּנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ כַּפֵּר לְעַמְּךָ מַאֲמִינֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ לֹא לָנוּ כִּי אִם לְמַעַנְךָ. חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:

(ישעיה נ"ט ו'), ונדבים כתלבה, אבל מזקל פעול לא מלאכנו במקרא. גועים ומרגישים שכנך, כועקים והומים במשכנותיך. דלו, כושלים. הוגים, מדברים. בכלות, ל' למכלם. ישועות חוסיך, ישע גבורתך, ל' חוסן (ישעיה ל"ג ו'). טבולים וכו', כבר

ב. ח'. וואהרליך, נייפלענדע שטירנען זיא אין דיינען טעמפעל היער,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ד. ח'. וואהרליך, זיא העפטען איהרע אויגען אויף דיינע וואהנונג,
ק'. גנאדיגער אונד אללבארמהערציגער!
ה. ח'. וואהרליך, מיט אנדאכט בעטען זיא דיינע געבעטספארמען,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ו. ח'. וואהרליך, אין איהרען כארען בעזינגען זיא דיינע עוויגקייט,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ז. ח'. וואהרליך, צו דיר טרעטען זיא איינמיטהיג,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ח. ח'. וואהרליך, אויף דיינער אללמאכט הילפע הארען זיא,
ק'. גנאדיגער אונד אללבארמהערציגער!
ט. ח'. וואהרליך, זיא האבען זיך גערייניגט, דיך ריין אנזובעטען,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
י. ח'. וואהרליך, דיינעם נאמען הולדיגען דיינע זאהנע,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
כ. ח'. וואהרליך, עז זינד דיינע געטרייען, פערצייהע,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ל. ח'. וואהרליך, ניכט אונזערטהאלבען, דיינעטהאלבען,
ק'. גנאדיגער אונד אללבארמהערציגער!

חזן — קהל

אַךְ מָגֵר מִתְקוֹמְמֵי צְפוּנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ נַשֵּׂא זֶרַע בְּחוּנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ סְלִיחָה תַּרְבֶּה לְמִתְעַנֶּיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ עֲנֵם מִשְּׁמֵי מְעוֹנֶיךָ· חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ פְּצֵם מֵהֲמִית שְׁאוֹנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ צַדֵּק גּוֹי נְבוֹנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ קוֹמֵם קֶדֶם קִנְיָנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ רוֹמֵם תֵּל אַרְמוֹנֶךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
אַךְ שְׁעֵה לַחַשׁ מִתְחַנְּנֶיךָ· כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פֹּעַל:
קו"פ אַךְ תָּמְכֵם וְהָשְׁכֵם מֵחֲרוֹנֶךָ. חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל: אך וכו'.

טבלו עלמן כדי לחנן לך בטהרה. מגר, ל' הפלה כתהלים פ"ט מ"ד. לפוניך, ישראל, ל' על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך (תהלים פ"ג ד'). בחוניך, האבו' שהבחנת בנסיונו'. נבונך, עש"ה עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה (דברים ד' ו'). קדם קניניך, עש"ה זכור עדתך קנית קדם (תהלים ע"ד ב'); או שרומז לספר ציון, עש"ה הר זה קנתה ימינו (שם ע"ח נ"ד), ואמרו ז' דברים נבראו קודם שנברא העולם תורה וכה"מ וכו' (פסחי' נ"ד א'), ואמרו בהמ"ק קנין א' וכו'.

מ. ח'. וואהרליך, דיינער שוטצגענאססען פיינדע שטירצען,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
נ. ח'. וואהרליך, זיא זינד זאהנע דיינער ערפראבטען, ערהעבע זיא.
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ס. ח'. וואהרליך, דוא ביזט דען בוספערטיגען נאכזיכטספאלל,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ע. ח'. וואהרליך, דוא אנטווארטעסט איהנען אויז דיינער הימלישען וואהנונג,
ק'. גנאדיגער אונד אללבארמהערציגער!
פ. ח'. וואהרליך, דוא רעטטעסט זיא אויז בראויזענדען פלוטהען,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
צ. ח'. וואהרליך, דוא שפריכסט זעליג דיין פערנינפטיגעס פאלק,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ק. ח'. וואהרליך, דוא העבסט ווידער עמפאר דיינע פאראהנען ערווארבענען,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ר. ח'. וואהרליך, דוא פיהרסט איהן ווידער אויף, דיינען פערפאללענען טעמפעל!
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ש. ח'. וואהרליך, דוא מערקסט אויף דאז ליזפעלן דיינער אנבעטער,
ק'. דען דוא ביזט אללבארמהערציג!
ת. ח'. וואהרליך, דוא ביזט איהרע שטיטצע; א איבערלאססע זיא ניכט דיינען לארנע,
ק'. גנאדיגער אונד אללבארמהערציגער!

ובכן אמרו לאלהים מה נורא מעשיך:

פותחים הארון. מיוסד ע"פ א"ב כרחשי החרוזות.

ח' אמרו לאלהים· ארך אפים וגדל כח· מכין הרים בכח· חכם לבב ואמיץ כח· נותן ליעף כח·

ק' לכן יתגאה גדול אדונינו ורב כח:

ח' אמרו לאלהים· בונה בשמים מעלותיו· משקה הרים מעליותיו· זכר עשה לנפלאותיו· ולו נתכנו עלילותיו·

ק' לכן יתגאה המקרה במים עליותיו:

ח' אמרו לאלהים· גאה וגבה בשמי מעלה· עטה אור כשמלה· לו הגבורה והגדלה· והעז והממשלה·

ק' לכן יתגאה ומלכותו בכל משלה:

ובכן. אמרו לאלהי' וגו', תהלי' ס"ו ג', וטעמו רוממו ושבחו, כטעם את ה' האמרת (דברים כ"ו י"ז), יתאמרו כל פועלי און (תהלים צ"ד ד') וכמו שפי' שם רש"י ז"ל.

אמרו. הפיוט הזה מחובר מפסוקים נפרדים במקראי קדש לכן ציינתי מקום מוצא הפסוקים ודי באור. א. ארך, נחום א' ג'. מכין, תהלים ס"ה ז'. חכם, איוב ט' ד'. נותן, ישעיה מ' כ"ט. גדול, תהלים קמ"ז ה'. ב. בונה, עמוס ט' ו'. משקה, תהלים ק"ד י"ג. זכר, שם קי"א ד'. ולו, ש"א ב' ג'. המקרה, תהלים ק"ד ג'. ג. גאה, עפ"ה איוב כ"ב י"ב. עוטה, תהלים ק"ד ב'. לו, ד"ה א' כ"ט י"א. והעוז והממשלה, עפ"ה עמו עוז (איו' י"ב ט"ז), ועפ"ה ואתה מושל בכל (דה"א כ"ט י"ב). ומלכותו, תהלים

ובכן. זאָ זאָגעט איהר נון: „וויא פורכטבאר זינד דיינע טהאַטען!"

א. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! ער איזט לאַנגמיטהיג אונד גראָסמאָכטיג; זיינע אַללמאַכט האַט דער בערגע גרונד געלעגט, ער איזט ווייזען הערצענס אונד פֿאָן איבערלעגענער מאַכט אונד פֿערלייהט דעם מאַטטען קראַפֿט!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם. גראָס איזט אונזער הערר אונד אַללגעוואַלטיג!

ב. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! אים הימעל האַט ער זיינען האָהען וואָהנזיטץ אויפגעבויעט, בערגע וואַסערט ער אויז זיינען זאָלערן, דענקמאַהלער שטיפֿטעט ער זיינען וואונדערן, איהם איזט אַללער טהאַטען איינהאַלט בעקאַננט!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם, דער זיינע זאָללער וואָלבט מיט וואַסער!

ג. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! ער איזט האָכערהאַבען אין יענען הימעלז-האָהען, ער אומהיללט ליכט וויא איין געוואַנד, זיין איזט אַללגעוואַלט אונד גראָסע, זיעג אונד הערליכקייט!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם, דעססען הערשאַפֿט וואַלטעט איבער אַללעז!

ח' אמרו לאלהים· דגול מרבבות קדש· ונאדר בקדש· דרכו בקדש· ומשתחוים לו בהדרת קדש·

ק' לכן יתגאה הליכות אלי מלכי בקדש:

ח' אמרו לאלהים· הודו כסה שמים· רוקע הארץ על המים· ירעם משמים· לקול תתו המון מים בשמים·

ק' לכן יתגאה הנוטה כדק שמים:

ח' אמרו לאלהים· וכל בשליש עפר הארץ· ידו יסדה ארץ· וימינו טפחה שמי ערץ· והעמידם בלי פרץ·

ק' לכן יתגאה הישב על חוג הארץ:

ח' אמרו לאלהים· זהר כסאו שביבי אש· משרתיו להטי אש· נגה לאש ומבריק האש· לפניו נמשכים נהרי אש·

ק"ג י"ט. ד. דגול, שיר ה' י"א ודברי' ל"ג ב'. ונאדר, שמות ט"ו י"א. דרכו, תהלים ע"ז י"ד. ומשתחוים, שם כ"ט ב'. הליכות, שם ס"ח כ"ה. ה. הודו, חבקוק ג' ג'. רוקע, תהלים קל"ו ו'. ירעם, שם כ"ב י"ד. לקול, ירמיה נ"א ט"ז. כנוטה, ישעיה מ' כ"ב. ו. וכל, ישעיה מ' י"ב. ידו, שם מ"ח י"ג. והעמידם בלי פרץ, עפ"ה שם, קורא אני אליהם יעמדו יחד. היושב, ישעיה מ' כ"ב. ז. זוהר, עפ"ה דניאל ז' י'. משרתיו, תהלים ק"ד ד'. נוגה, עפ"ה יחזקאל א' י"ג. לפניו, עפ"ה דניאל ז'

ד. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! איהן אומגעבען מיריאַדען היילגע, ער איזט פֿערהערליכט מיט הייליגקייט, וואַנדעלט אים היילגען, אַללעז בעטעט איהן אַן, היילג געשמיקקט!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם, מייגעם קאָניג אים היילגטהום!

ה. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! זיינער מאַיעסטאָט גלאַנץ איבערשטראַהלט דיא הימעל, אויף וואַסער האַט ער דיא ערדע אויסגעברייטעט, ער דאָננערט פֿאָם הימעל הערואָב, ווען ברויזענד אַנדרינגען רויטענדע פֿלוטהען אים הימעל!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם, דער וויא טעפּיך אויזגעברייטעט דיא הימעל!

ו. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! אין איינעם דרייאעקק *) האָט ער דער ערדע שטויב געמעססען, זיינע האַנד האַט דען ערדבאַלל געגרינדעט, זיינע רעכטע אויסגעשפּאַננט דיא אונערמעסליכען הימעל! זאָ שטעהען זיא דאַ אונד וואַנקען ניכט!

ק'. דאַרום ליעבט האָכזיין איהם, דעם טהראָנער איבער דעם ערדקרייז!

ז. ח'. זאָגעט איהר זאָגעט! זיינעז טהראָנעז אַבגלאַנץ — שטראַהלענדעז פֿייער, זיינע דיענער פֿייערפֿלאַממען, דעז פֿייערז שטראַהל, דעז פֿייערז בליטץ, פֿייערפֿלוטהען שטראָמען פֿאָר איהם הער!

*) זיעהע ישעיה קאַפּיטעל 40 פֿערז 22.

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה אֵשׁ אֹכְלָה אֵשׁ:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· חַי עוֹלָמִים· צוּר בְּיָהּ עוֹלָמִים·
אוֹרֶה בֵּית עוֹלָמִים· מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים:

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה עַתִּיק יוֹמִין:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· טְהוֹר עֵינַיִם· סְבִיבוֹתָיו חַשְׁרַת מַיִם·
עָבֵי שַׁחַק חֶשְׁכַת מַיִם· טְעוּנֵי מֶרְכַּבְתּוֹ גַּבֹּתָם מְלֵאֹת
עֵינָיִם·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· יוֹדֵעַ מַה בְּסִתְרֵי חֹשֶׁךְ· לֹא יַחְשִׁיךְ
מִנּוּ כָּל חֹשֶׁךְ· קֵץ שָׂם לַחֹשֶׁךְ· הוֹפֵךְ לַבֹּקֶר צַלְמָוֶת וְחֹשֶׁךְ·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ:

י״ח. אש אוכלה, עה״כ כי ה׳ אלהיך אש אוכלה הוא (דברים ד׳ כ״ד) ואמרינן סוף פ״ג דיומא יש אש אוכלת אש, דשכינה וכו׳. ח. חי עולמים, עה״כ וישבע בחי העולם, דניאל י״ב ז׳. צר, ישעיה כ״ו ד׳. אוה, עה״כ תהלים קל״ב י״ג. מכון, שמות ט״ו י״ז. עתיק יומין, דניאל ז׳ ט׳. ט. טהור, חבקוק א׳ י״ג. סביבותיו חשרת מים, ש״ב כ״ב י״ב, ובתהלים י״ח כתוב חשכת מים, ותפס ל׳ שניהם על פי מאמרם ז״ל במס׳ תענית דף י׳. טעוני מרכבתו, נושאי מרכבתו. גבתם, יחזק׳ א׳ י״ח. מצות, תהלים י״ט ט׳. י. יודע, עה״כ דניאל ב׳ כ״ב. לא יחשיך, תהלים קל״ט י״ב. קץ, איוב כ״ח ג׳. הופך, עמוס ה׳ ח׳. יוצר אור, ישעיה מ״ה ז׳.

ק׳. דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם, דעם פֿייערפֿערצעהרענדען פֿייער!

ח. א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! ער איזט דאַז לעבען אללער וועלטען, דער ערהאַלטער אללער וועלטען! ער האַט דען טעמפעל דער עוויגקייט ערקאָרען צו זיינעם פֿעזטען זיטצע אין עוויגקייט!

ק׳ דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם, דעם עוויגדויערנדען!

ט. א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! ער איזט אללזעהענד, זיין ריינעז אויגע דורכדרינגט קרייזענדע וואַססערהאָזען, אונדורכדרינגליכע וואָלקען מיטטערנאַכטליכער פֿלוטהען! דיא טראָגער זיינעז טרויאָפֿוואַגענז זינד וועזען פֿאָללער אויגען!

ק׳ דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם; ליטער אויס
דעז העררן בעפֿעהל אונד ערלייכטענד!

י. א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! ער קעננעטה וואַז אין פֿינסטערן פֿערבאָרגען, פֿינסטערניס קאַן איהם ניכט פֿערדונקעלן; ער האַט איין ציעל געזעטצט דער פֿינסטערניס, ער פֿערוואַנדעלט אין מאָרגענליכט טאָדעזשאַטטען אונד פֿינסטערניס!

ק׳. דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם,
דעם בילדנער דעז ליכטז, דעם שאָפֿפֿער דער פֿינסטערניס!

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· כּוֹנֵן כִּסְאוֹ לַמִּשְׁפָּט· מְכוֹן כִּסְאוֹ
צֶדֶק וּמִשְׁפָּט· אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט· תֹּאחֵז יָדוֹ בְּמִשְׁפָּט·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· לוֹ יָאֲתָה מְלוּכָה· שׁוֹכֵן עַד וְאֶת
דַּכָּא· מֵשִׁיב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא· וְאוֹמֵר שׁוּבוּ בְּרוּחַ נְמוּכָה·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה כִּי לַיְיָ הַמְּלוּכָה:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· מוֹשֵׁל בִּגְבוּרָתוֹ עוֹלָם· הַכֹּל צָפוּי וְלֹא
נֶעְלָם· זֶה שְׁמוֹ לְעֹלָם· חַסְדּוֹ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

ח׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· נוֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים דּוֹר· לוֹחֵם קָמָיו מִדּוֹר
דּוֹר· מֵקִים סֻכַּת מְשִׁיחוֹ לְגָדוֹר· הָאוֹר חוֹנֶה עִמּוֹ בְּמָדוֹר·

כ. כונן, תהלים ט׳ ח׳. מכון, שם צ״ז ב׳. אלהי ישעיה ל׳ י״ח. תאחז, דברים ל״ב מ״א. ויגבה, ישעי׳ ה׳ ט״ז. ל. לו, עה״כ כי לך יאתה (ירמי׳ י׳ ז׳). שוכן, ישעי׳ נ״ז ט״ו. משיב, עה״כ תהלי׳ צ׳ ג׳. מ. מושל, תהלי׳ ס״ו ז׳. הכל צפוי, הכל נראה וגלוי לפניו, והוא עה״כ ירמי׳ כ״ג כ״ד. זה, שמות ג׳ ט״ו. חסדו, תהלי׳ ק״ג י״ז. ברוך, שם מ״א י״ד. נ. נוצר, דברי׳ ז׳ ט׳. לוחם, עה״כ שמו׳ י״ז ט״ז. מקי׳, עה״כ עמו׳ ט׳ י״א. האו׳, עה״כ דניאל ב׳ כ״ב.

כ א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! פֿעזט שטעהט אונד געריכט זיין טהראָן, זיינעז טהראָנעז פֿעזטע, רעכט אונד גערעכטיגקייט! ער איזט העררר דעז רעכטז, האַנדהאַבער דער גערעכטיגקייט!

ק׳. דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם, גאָטט צבאו׳, דער האָך אים געריכטע זיך לייגט!

ל א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! איהם אַללײן געביהרט דאַז רייך; אים אונענדליכען טהראָנע ער אונד אין דעמיטהיגען זעעלען! ער פֿיהרט שטערבליכע ביז צור צערקנירשונג, דאַן שפריכט ער: „קעהרעט ווידער איהר דעמוטהע!"

ק׳. דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם, דעם עוויגען! זיין איזט דאַז רייך!

מ א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! ער רעגיערט דאַז וועלטאַלל מיט אַללגעוואַלט! אַללזעהענדער אונד אַללוויססענדער איזט זיין עוויגער נאַמע! זיינע גיטע בלייבט פֿאָן עוויגקייט צו עוויגקייט!

ק׳. דאַרום ליעבט האָכֿבין איהם; געלאָבט זייא ער, דער
עוויגע, ישראל׳ז גאָטט, פֿאָן עוויגקייט ביז אין עוויגקייט!

נ א׳. לאָבפרייזעט גאָטט! זיינען פֿריינדען בעהאַלט ער זיינע הולד דעם טויזענדזטען געשלעכט נאָך אויף, זיינער פֿיינדע געשלעכטער בעקאַמפפֿט ער פֿיר אונד פֿיר, ער ריכטעט דיא היטטע זיינעז געזאַלבטען ווידער אויף אונד אונלייכטעט זיך — אין זיינעם פֿאַללאַזטע וואָהנט עוויגעז ליכט!

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה זֶה זִכְרוֹ לְדֹר דֹּר:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· סוֹבֵל עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים· שׁוֹמֵעַ אֶל אֶבְיוֹנִים· מַאֲזִין שִׂיחַ חֲנוּנִים· מַקְשִׁיב שֶׁוַע רְנָנִים·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· עִזּוּז וְגִבּוֹר אִישׁ מִלְחָמָה· נוֹקֵם לְצָרָיו וּבַעַל חֵמָה· מַכְרִית קָמָיו בִּמְהוּמָה· נוֹהֵם עֲלֵיהֶם בְּנַהֲמָה·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· פָּעַל וְעָשָׂה הַכֹּל· בְּיָדוֹ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל· אֵלָיו יְשַׂבְּרוּ עֵינֵי כֹל· וְעֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בַּכֹּל·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה עֶלְיוֹן עַל כֹּל:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· צַדִּיק בְּכָל דְּרָכָיו· יָשָׁר מֵצִיץ

מחרכיו

זה, שמות ג' ט"ו. ס. סובל, עש"ה דברי' ל"ג ז'. שומע, תהלים ס"ט ל"ד. מאזין וכו', עש"ה שם כ"ב כ"ה. אלהי, דברים י' ט"ז. ע. עזוז, תהלים כ"ד ח'. נוקם, נחום א' ב'. מכרית, עש"ה שמות ט"ו ז' וישעיה ל"ז כ"ד. ה' איש מלחמה, שמות ט"ו ג'. פ. פעל, עש"ה ישעי' מ"ד כ"ד. בידו, דה"א כ"ט י"ב. אליו, תהלי' קמ"ה ט"ו. ועיניו, דה"ב ט"ז ט'. עליון, תהלים פ"ג י"ט. צ. צדיק, שם קמ"ה י"ז. ישר מציץ, שיר ב' ט'.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דעסען אַנדענקען בלייבט אויף עוויגע לייטען!

ס ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! ער איזט דער ערהאַלטער דער אָבערן אונד אונטערן וועזען, ער ערהאָרט דיא אַרמען, ער פערנימט דאַז קלאַגען דער בעטענדען, ער מערקט אויף דאַז געשרייא דער פלעהענדען.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דער
גאָטטער גאָטט, דעם הערן אַללער הערן!

ע ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! ער איזט אַללמעכטיג אונד זיעגרייך, איין העלד אים שטרייטע, ראַכעפאָללן געגען זיינע פיינדע אונד גריממיג; ער רייבט זיינע ווידערזאַכער אויף אין פערצווייפלונג, טאָבט ווידער זיא מיט ברויזענדען פלוטהען.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דעם עוויגען, דעם הערן דעז קריעגז!

פ ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! ער ווירקט אונד טהוט אַללעז, אין זיינער האַנד איזט דיא גרעססע אונד שטאַרקע פאָן אַללעם, צו איהם האַררען דיא אויגען אַללער, אונד זיינע אויגען דורכשויען אַללעז.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דעם האָכ׳סטען איבער אַללעז!

צ ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! ער איזט גערעכט אין אַללען זיינען וועגען,

מֵחֲרַכָּיו· חָפֵץ בְּעַם מַמְלִיכָיו· יִירְשׁוּ אֶרֶץ מְבֹרָכָיו·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה בָּרְכוּ יְיָ כָּל מַלְאָכָיו:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת מֵרֹאשׁ· מַגִּיד אַחֲרִית מֵרֹאשׁ· בָּחַר בְּאֹם דַּלַּת רֹאשׁ· עִזּוֹ יוֹם יוֹם לִדְרוֹשׁ·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה הַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· רָם וְנִשָּׂא שׁוֹכֵן עַד· בִּטְחוּ בוֹ עֲדֵי עַד· כְּבוֹדוֹ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים וָעַד· וּלְעַם קְדוֹשׁוֹ נוֹעַד·

ק' לָכֵן יִתְגָּאֶה הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד:

ח' אִמְרוּ לֵאלֹהִים· שְׁבִילוֹ בְּמַיִם רַבִּים· שָׁמָיו מַרְעִיף

חפץ, עש"ה ישעיה ס"ב ד'. יירשו, תהלים ל"ז כ"ב. ברכו, שם ק"ג כ'. ק. קורא, ישעיה מ"א ד'. מגיד, שם מ"ו י'. בחר, עש"ה תהלים קל"ה ד'. בחר באום דלת ראש, בחר בכנסת ישראל שהיא דלת מספר, כדכתיב לא בחר ה' לא מרבכם .... כי אתם המעט מכל העמים (דברים ז' ז'). דלת, ל' דלות, וראש ל' מספר כמו כי תשא את ראש, והפירוש הזה עיקר, וכמוהו יסד הפייטן בזולת לפרשת שקלים, אל מתנשא לכל לראש בחר באום דלת ראש. עזו, עש"ה ישעיה כ"ח ב'. המתנשא, דברי הימים א' כ"ט י"א. ר. רם, ישעיה נ"ז ט"ו. בטחו, שם כ"ו. כבודו, תהלים פ"ט ח'. קדושו, וי"ג קרובו. נועד, שמות כ"ה כ"ב. המביט לארץ ותרעד, תהלים ק"ד ל"ב. ש. שבילו תהלים ע"ז כ'. שמיו מרעיף, עש"ה ישעיה מ"ה ח' וירמיה י"ד כ"ב.

אויף דען גערעכטען איזט זיין בליקק גערילטעט! ער איזט איינעם פאָלקע געניינט, דאַז איהם הולדיגט; זיינע געזעגנעטען ערבען דאַז לאַנד.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דעם אַללגע=
רעכטען! איהר, זיינע ענגעל, בענעדייעט איהם!

ק ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! ער רופט דיא געשלעכטער הערפאָר פאָן אַנבעגין, ער פערקינדעט דאַז ענדע אַם אַנפאַנג, ער האָט זיך איין נאַהעראַרמעז פאָלק ערקאָרען, זיינע אַללמאַכט טעגליך צו פרייזען.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם, דעם ערהאַבענען אָבערהויפט איבער אַללעז!

ר ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! האָך אונד ערהאַבען בעוואָהנט ער דיא אונענדליכקייט; זיינע פערטרויטען פינדען שוטז ביי איהם אין עוויגקייט! ער האַט זיינער מאַיעסטעט רעזידענץ אים כאָרע יענער הייליגען (ענגעל) — דאָך וואָהנט ער אונטער איינעם פאָלקע, דאַז ער געהייליגט.

ק'. דארום ליעמט האָכ׳ין איהם! ער
שויט דיא ערדע אַן, זיא בעבט!

ש ח'. לאָבפרייזעט גאָטט! זיין פאַהד געהט דורך גראָססע געוואָססער, זייכען

רְבִיבִים· שְׁמוֹ מְיַחֲדִים שַׁחַר וַעֲרָבִים· בְּשַׁעַר בַּת רַבִּים·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה יְיָ צְבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרֻבִים׃

ס׳ אִמְרוּ לֵאלֹהִים· תְּהִלָּתוֹ מָלְאָה הָאָרֶץ· מַעֲבִיר כִּלָּיוֹן וָחֶרֶץ· מֵשִׁיב אַף וְחָרוֹן וָקֶרֶץ· שֶׁוַע מְחַנְנָיו יִרֶץ·

קו״ס לָכֵן יִתְגָּאֶה יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃

ס׳ וּבְכֵן מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ׃ (כ״י וּבְכֵן גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ׃)

ע״ס א״ב.

ס׳ מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ· אֵין כִּי בַשַּׁחַק יַעֲרָךְ לוֹ· בִּבְנֵי אֵלִים יִדְמֶה לוֹ· גְּבוֹהִים עָלָה לְמוֹשָׁב לוֹ· דָּרֵי גַיְא כַּחֲגָבִים לְמוּלוֹ·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ׃

ס׳ מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ· הַמְשֵׁל וָפַחַד עִמּוֹ· וְהַרְבֵּה פְדוּת עמו

בשער בת רבים, בבתי כנסיות. ה׳ לבאות, ש״ב ו׳ ב׳. א. תהלתו, ישעיה מ״ב י׳. מעביר .... משיב אף וכו׳, עש״ה תהלים ע״ח ל״א. שוע, עש״ה, יעתר אל אלוה וירצהו (איוב ל״ג כ״ו). ה׳ אדונינו, תהלים ח׳ י׳.

מעשה אלהינו. אין מי, עש״ה תהלים פ״ט ז׳. גבוהים עלה, השמים הגבוהים העלה למושב לו. דרי גיא, יושבי הארץ, עש״ה ישעיה מ׳ כ״ב. הבור, דברים ל״ב ד׳. המשל, איוב כ״ה ב׳. והרבה פדות, תהלים ק״ל ז׳.

היממעלן ענטשטראָמען רעגענגיסע! פריה חונד שפאָט ווירד דעם נאַמע זיינער חייכהייט געהולדיגט חין דען פּפאָרטען גראָסער פערזאַמלונגען.
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם, דעם עוויגען, לבאו׳, דעם טהראָנער חויף כרובי׳!
ת ח׳. לאָבפרייזעט גאָטט! פּאָלל חיזט דיח ערדע זייכעז רוהמז! ער בעפרייט זיח פאָן פערדערבען חונד חונהייל, ער בעזאָנפטיגט זייכען חונמוילען חונד פער־דערבענדען זאָרן חונד האָרט דאַז פלעהען זייכער אַנבעטער מיט וואָהלגעפאַללען אַן·
קו״ח דאַרום ליעמט האָכזין חיהם, גאָטט, חונזערן הערין! וויח רוהמפאָלל חיזט דיין נאַמע חויף ערדען!
ח׳ מעשה. טהאַטען חונזערז גאָטטעז. קייכער חין וואָלקען גזייבט חיהם, חונטער היממליטען מאַכטען חיזט חיהם קייכער אָהנליך! יענע האָהען האָט ער צו זייכעם זיטצע ערהאָבען, דיח בעוואָהנער דער חונטערוועלט זינד וויח הייטערעקקען חיהם!
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם, דעם שאָפּפער! זיין טהון חיזט אָהנע פעהל!
ח׳. טהאַטען חונזערז גאָטטעז. ער חיזט דער בעזיטצער דער האָכזטען חונד שרעקקליכען געוואַלט; דאָך חיזט דער ערלאָזונג פיעל בייח חיהם, דאַז טרייען

עִמּוֹ· זָעַק וְלַחַשׁ עַמּוֹ· חָשׁ וּמַאֲזִין מִמְּרוֹמוֹ·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃

ס׳ מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ· טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו· יוֹבִילוּ שַׁי לְמוֹרָאָיו· כִּתֵּי גְדוּדֵי צְבָאָיו· לֹא יְשׁוּרוּ כְּבוֹד מַרְאָיו·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו׃

ס׳ מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ· מַלְאָכָיו עֹשֶׂה רוּחוֹת· נִקְדָּשׁ בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת· סוֹכֵת שְׁפִיכַת שִׂיחוֹת· עוֹנֶה וּמַעֲמִיד רְוָחוֹת·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת׃

ס׳ מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ· פּוֹדֶה מִשַּׁחַת עֲמוּסָיו· צוּר יוֹדֵעַ חוֹסָיו· קָדוֹשׁ מַפְלִיא נִסָּיו· רַחוּם לִמְרַצָּיו וּמַכְעִיסָיו·

ק׳ לָכֵן יִתְגָּאֶה וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו׃

חש, ממהר. ה׳ לבאות שמו, ישעיה מ״ח ב׳. טרף, תהלים קי״א ה׳. יובילו, שם ע״ו י״ב. לא ישורו, לא יוכלו לראות. הנה, שם ל״ג י״ח. מלאכיו, שם ק״ד ד׳. סוכת, שומע ומקבל, ל׳ הסכת ושמע (דברים כ״ז ט׳). שפיכת שיחות, לשון ולפני ה׳ ישפוך שיחו (תהלים ק״ב א׳). עונה וכו׳, לשון ענני במרחב יה (שם קי״ח ה׳), ול׳ רוח והצלה יעמוד (אסתר ד׳ י״ד). פודה, עש״ה איוב ל״ג כ״ד. עמוסיו, ישראל. צור, עש״ה נחום א׳ ז׳. למרציו ומכעיסיו, למרצים אותו וגם למכעיסים לו, וכמו שאז״ל. ורחמיו, תהלים קמ״ה ט׳.

חונד קלאַגען זייכעז פלאָקעז האָרט ער חייעלענדז חין זייכען היממעלן!
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם, זיין נאַמע חיזט עוויגער לבאות.
ח׳. טהאַטען חונזערז גאָטטעז. זייכען פערעהרערן גיבט ער חונטערהאַלט; זיח בריינגען געשענקע זייכעם פורכטבאַרען טעמפעל. פערזאַממעלטע כאָרע היממלישער שאַרען פערמאָגען ניכט, זייכער מאַיעזטאָט געשטאַלט צו שויען.
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם! דעז עוויגען חויגע זיט חויף זייכע פערעהרער.
ח׳. טהאַטען חונזערז גאָטטעז. גייזטער ניממט ער צו זייכען באָטען; חיהם זינגען זיח היילינע ליעדער חונד לאָבגעזאַנגע! ער פערניממט וועה־קלאַגענדע געבעטע, אַנטוואָרטעט חונד פערשאַפפט רוהע.
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם, דעם גאָטט דער גייזטער.
ח׳. טהאַטען חונזערז גאָטטעז. ער ערלאָזט חויז דער גרופט, דיח זיך חיהם חיבערלאַססען, ער קעננט, דיח חיהם פערטרויען. חונבעגרייפליכע וואונדער טהוט ער, דער היילינע! ער חיזט גנאַדיג דען גאָטטעזפירכטיגען חונד דען לעזטערערן.
ק׳. דאַרום ליעמט האָכזין חיהם; ער ערבאַרמט זיך איבער זייכער ווערקע.

ברוב קהלות אשכנז מדלגים זה.

מעשה אנוש. תחבולותיו מזמה. שבתו בתוך מרמה. רפידתו רמה, קבור בסעיף אדמה. ואיך יתגאה אדם להבל דמה: אבל
מעשה אלהינו· שומע שועות· שועה ערך שועות· תורותיו משעשעות· תכסיסו כובע ישועות·

קו"ח לכן יתגאה האל לנו אל למושעות:

ח' ובכן לנורא עליהם באימה יעריצו:

ע"ס א"ב.

ח' אשר אומץ תהלתך· בבאילי שחק· בברקי נגה· בגדודי גבה· בדמומי דקה· ק' וקדשתך בפיהם:

ח' ורצית שבח· מהומי ברגש· ועורכי שוע· וזועקי תחנה· חוכי חנינה· ק' והיא כבודך:

שועה ערך שועות, ישעה אל הערכים שועתם לפניו. תורותיו משעשעות, כמו אלי תורתך שעשעתי (תהלים קי"ט ע'). תכסיסו, הודו והדרו כובע ישועות, כדכתיב וכובע ישועה בראשו (ישעיה נ"ט י"ז). תכסיס, ל' הוד והדר, מלאכותו ברכות פ' ח'. וי"א שהוא כמו טכסים (Taxis) נט'. כא לכי, תהלי' ס"ח כ"א.

אשר אומץ. החרוז הראשון שבפיוט עונה על המלאכים והשני על ישראל וחוזר חלילה, והטעם אע"פ שאומץ תהלתך וקדושתך בפי מלאכי מרום מ"מ רצית שבח מבני חלוף. בברקי נוגה, כל"ל, כי נפרדו ברק ברקים ע"מ דבר ודברים, וטעמו במלאכים אשר נוגה להם כברק כדכתיב ופניו כמראה ברק ועיניו כלפידי אש (דניאל י' ו'). בגדודי גובה, בחיילות של גובה, כדכתיב וגובה להם (יחזקאל א' י"ח). בדמומי דקה, עז"ה ואחר האש קול דממה דקה (מ"א י"ט י"ב), וכדאי' במסכת ברכות דף כ"ח, גודנא תליתאה הוי שתקא. ורצית שבח מהומי ברגש, מישראל הבאים בהמיה וברגש אל בית אלהים, לשון בבית

ח'. טהאַטען אונזערע גאָטטעס. ער ערהאָרט דאָז פלעהען, פערניממט דיא אַן איהן געריכטעטען געבעטע; זיינע לעהרען זינד ערגאָטצענד, זיינע פערהערדונגען איין העלם דעז טריומפז!

ק"ח. דאַרום ליעגט האָכזיין איהם; ער איזט אונזער גאָטט, איין גאָטט דער הילפע.

ח'. אשר. מאַכטיג ווירד דיין רוהם געפריעזען אונטער היממליסטען מאַכטען, אונטער בליטזסטראַהלענדען וועזען, אונטער העערען פאָן אונערמעסליכער האָהע

ק'. איממער פיהרען זיא דיינע היילגקייט אים מונדע.

ח'. דאָך געפאַללט דיר וואָהל איין לאָב אויז דעם מונדע גראָמער פערזאַממלונגען היעניעדען, דיא געבעטע פאָרטראַגען, אום ערבאַרמונג פלעהען אונד דיינער גנאַדע פערטרויען — ק'. אונד דיעז גערייכט דיר צור עהרע.

ח' אשר אומץ תהלתך· בטפסרי טהר· בידודון ידודון· בכרובי כבוד· בלגיוני להב· ק' וקדשתך בפיהם:

ח' ורצית שבח· ממעוטי ימים (נ"א עמים)· נשויי טובה· שבעי רגז· עגומי נפש· ק' והיא כבודך:

ח' אשר אומץ תהלתך· בפליאי שמות· בצבאות עירין· בקדושי קדם· ברכב רבתים· ק' וקדשתך בפיהם:

ח' ורצית שבח· משוקדי דלתות· שופכי שיח· תובעי סליחה· תאבי כפרה· קו"ח והיא כבודך:

אלהים נהלך ברגש (תהלים נ"ה ט"ו), וכתיב עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מ"ג כ"א). בטפסרי טוהר, בנגידי טהרה והיינו מלאכים הטהורים. בידודון ידודון, עז"ה מלכי צבאות ידודון ידודון (תהלים ס"ח י"ג). בלגיוני להב, בחיילות להבות אש. ממעוטי ימים, מבן אדם שהוא קצר ימים. ויש גורסים ממעוטי עמים, ורומז לישראל, עז"ה כי אתם המעט מכל העמים (דברים ז' ז'), וכתיב עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מ"ג כ"ג); וגירסא זאת מסתברת יותר. נשואי טובה, ל' נשיתי טובה (איכה ג' י"ז). שבעי רגז, כדכתיב אדם ... קצר ימים ושבע רוגז (איוב י"ד א'). בפליאי שמות, במלאכים ששמם מכוסה, כדכתיב למה זה תשאל לשמי והוא פלאי (שופטים י"ג י"ח). עירין, ל' בגזרת עירין פתגמא (דניאל ד' י"ד), ונקראו המלאכים עירין על שאין להם שינה והם עירין תמיד. ברכב רבותים, עז"ה רכב אלהים רבותים (תהלים ס"ח י"ח). משוקדי דלתות, ישראל הדופקים על דלתותיך, ל' לשקוד על דלתותי יום יום (משלי ח' ל"ד). תואבי כפרה, המתאוים לכפרה.

ח'. מאַכטיג ווירד דיין רוהם געפריעזען אונטער טהעריסטען פירזטען, אונטער סטעטס וואַנדעלנדען ענגעלן, אונטער הערליכען כרובים, אונטער לעגיאָנען פאָן פייערפלאַממען, ק'. אונד איממער פיהרען זיא דיינע היילגקייט אים מונדע.

ח'. דאָך געפאַללט דיר וואָהל איין לאָב אויז דעם מונדע דער קורזלע־בענדען, אַרמזעליגען, מיהעפאָללען אונד אומפערגניגטען —

ק'. אונד דיעז גערייכט דיר צו עהרע.

ח'. מאַכטיג ווירד דיין רוהם געפריעזען אונטער אונצעננבאַרען *), אונטער שאַארען פאָן עירין, אונטער אורהאַלטען היילגען, אונטער מיריאַדען הימעלזטהראָנערן, ק'. אונד איממער פיהרען זיא דיינע היילגקייט אים מונדע.

ח'. דאָך געפאַללט דיר וואָהל איין לאָב אויז דעם מונדע דער פלייסיגען בעזוכער דיינער פפאָרטען, דיא זיך אין געבעטע ערגיעסען, אום פערגעבונג ביטטען אונד זיך נאך פערלייהונג זעהנען —

קו"ח. אונד דיעז גערייכט דיר צור עהרע.

*) דיא נאַמען דער ענגעל האַבען פאָן איהרער יעדעזמאַליגען בעשטיממונג אַב.

ח׳ ובכן תנו עז לאלהים על ישראל גאותו:

ע״ס א״ב חזן	קהל
על ישראל אמונתו·	על ישראל ברכתו:
על ישראל גאותו·	על ישראל דברתו:
על ישראל הדרתו·	על ישראל ועידתו:
על ישראל זכירתו·	על ישראל חמלתו:
על ישראל טהרתו·	על ישראל ישרתו:
על ישראל כנתו·	על ישראל לאמתו:
על ישראל מלכותו·	על ישראל נעימתו:
על ישראל סגלתו·	על ישראל עדתו:
על ישראל פעלתו·	על ישראל צדקתו:

ובכן תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו, תהלים ס״ח ל״ה.

על ישראל אמונתו, דכתיב אף אמונתך בקהל קדושים (תהלים פ״ט ו׳). ברכתו, ואני אברכם (במדבר ו׳ כ״ז). גאותו, תהלים ס״ח ל״ה. דברתו, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל נזופים לא נתייחד הדבור עם משה, ואחר שמת כל הדור נתייחד הדבור אליו ללמדך שאין השכינה שורה על הנביאים אלא בשביל ישראל. כן פי׳ רש״י על ויהי כאשר תמו (דברים ב׳ י״ז). הדרתו, שנא׳ והדרך על בניהם (תהלים צ׳ ט״ז). ועידתו, דכתיב ונועדתי שמה לבני ישראל (שמות כ״ט מ״ג). זכירתו, דכתיב זכור אזכרנו עוד (ירמיה ל״א כ׳). חמלתו, דכתיב באהבתו ובחמלתו הוא גאלם (ישעיה ס״ג ט׳), וכתיב וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש על בנו (מלאכי ג׳ י״ז). טהרתו, דכתיב וזרקתי עליכם מים טהורים ... ומכל גלוליכם אטהר אתכם (יחזקאל ל״ו כ״ה). ישרתו, צדיק וישר הוא. כנתו, בשביל ישראל נתבסס העולם והושב על כנו. לאומתו, אין לאום אלא מלכות. נעימתו, ויהי נועם אדני אלהינו עלינו (תהלים צ׳ י״ז). סגולתו, והייתם

חזן	קהל
על אין ישראל איזט זיין גלויבע,	ישראל זעגנעט איהן;
אין ישראל פראנגט זיינע האהייט,	ישראל איזט זיינע אונטערהאלטונג;
איבער ישראל שטראהלט זיין גלאנץ,	ישראל איזט זיינע רעזידענץ;
אויף ישראל איזט ער בעדאכט,	ישראל שאנט ער;
אין ישראל רייניגט ער,	ישראל איזט איהם רעדליך;
אין ישראל האט ער זיינע וואהנונג איינגעזעטצט,	ישראל איזט זיינע נאציאן;
אין ישראל ווירד זיין רייך אנערקאננט,	ישראל איזט ער ליעבליך;
ישראל איזט זיין אייגענטהום,	ישראל איזט זיינע געמיינדע;
ישראל איזט זיין ווערק,	אין ישראל איבט ער טוגענד אויס;

ח׳ על ישראל קדשתו·	קו״ה על ישראל רוממותו:
על ישראל שכינתו·	על ישראל תפארתו:

ח׳ ובכן ועזו בשחקים:

ע״ס א״ב חזן	קהל
אפסי ארץ בדברו הקים·	ביראה לעבדו מתלהקים:
גולה מני חשך עמוקים·	דבר עבדו מקים:
החוצב להבות וברקים·	ותבל מאירים ומבהיקים:
זוכר ברית מצוקים·	חסדו גדול מעל למוצקים:
טוב ומעוז לאליו דבוקים·	יחיו כל בו דבקים:

לי סגולה (שמות י״ט ה׳). קדושתו, ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה׳ מקדשכם (ויקרא כ״ב ל״ב). רוממותו, רוממו ה׳ אלהינו (תהלים צ״ט ה׳). שכינתו, ושכנתי בתוכם (שמות כ״ה ח׳). תפארתו, ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מ״ט ג׳).

ובכן ועזו בשחקים, הוא סיפא דקרא תנו עוז לאלהים אשר עליו נבנה הפיוט הקודם לזה, ועתה יבנה פיוטו על עוזו של הקב״ה.

אפסי ארץ וכו׳, עפ״ה מי הקים כל אפסי ארץ (משלי ל׳ ד׳), ובתנחומא פרשוהו יסודי הארץ, והיינו השמים, ודרשוהו על המשכן שבהקמתו נתבססו כל אפסי ארץ, וכתיב בדבר ה׳ שמים נעשו. מתלהקים, מתחברים, ל׳ להקת נביאים (ש״א י״ט כ׳), ונראה שרומז על מאמרם ז״ל, עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו (איוב כ״ו י״א), שהיו עמודי שמים בשעת הבריאה מרופפים עד שגער בהם הקב״ה ותמהו ועמדו באחוז במקום אחד, וזה טעם הפייטן שהוא הקים אפסי ארץ עד שהיו מתחברים באחוז לעבדו ביראה מחמת גערתו. גולה וכו׳, עפ״ה מגלה עמוקות מני חשך (איוב י״ב כ״ב), ואמרו בב״ר, אמר ר׳ סימון מתחלת ברייתו של עולם הוא גולה עמיקתא ומסתרתא וכו׳, ויאמר אלהים יהי אור, זהו אבריהם וכו׳. וזהו מטעם הפייטן גולה מני חושך עמוקים דבר עבדו מקים. חוצב וכו׳, קול ה׳ חוצב להבות אש (תהלים כ״ט). זוכר ברית מצוקים, אלו הצדיקים שעליהם הושתת התבל, כמו שאז״ל על פסוק כי לה׳ מצוקי ארץ וישת עליהם תבל (ש״א ב׳ ח׳). מעל למצוקים, מעל לשחקים, והוא עפ״ה כי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך (תהלים ק״ח ה׳), ונקראו השמים

ח׳ אויף ישראל רוהט זיינע היילגקייט,	ק״ה אויף ישראל זיינע ערהאבענהייט;
אויף ישראל רוהט זיינע שכינה,	אויף ישראל זיינע מאיעסטעט.

אפסי. אין אללען ענדען דער ערדע, דיא זיין געהיים ערהאלט, ווירד ער אין כארען מיט עהרפורכט אנגעבעטעט. ער ענטרייסט דער פינסטערניס טיעפע פערבארגענהייטען. ער בעשטעטיגט דען אויסשפרוך זיינעס דיענערס, ער ווירפט פלאממען אונד בליטצע — זיא ערלייכטען דיא וועלט אונד ערהעללען זיא. ער איזט דעס בונדעס מיט דען שטאממפאטערן איינגעדענק; זיינע גיטע איבערשטייגט דיא האהע פעסטע. ער איזט גיטיג אונד זיינען אנהאנגערן איין שוטץ; אין איהם

חזן / קהל

כִּי מֵרוּחוֹ הָרִים מִתְפָּרְקִים · לֹא יָכִילוּ זַעְמוֹ צָרִים וְצוּקִים:
מִפַּחְדּוֹ יִתְבַּקְּעוּ עֲמָקִים · נְמוֹגִים וְכַדּוֹנַג נְמַקִּים:
סוּפָה וּשְׂעָרָה דַּרְכּוֹ נֶאֱבָקִים · עֲנַן מִדְּרַךְ רַגְלָיו כַּאֲבָקִים:
פְּדוּת שָׁלַח לְעַם לוֹ חֲשׁוּקִים · צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ לִנְשׁוּקִים:
קְנוּיִים לוֹ וּבִימִינוֹ נֶחֱבָקִים · קו"ח רָצִים וְאַחֲרָיו נִדְבָּקִים ·
שַׁוְעָם שׁוֹמֵעַ מִמַּעֲמַקִּים · תִּפְאֶרֶת עֹז לְשׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים:

ח' וּבְכֵן יְיָ מִי כָמוֹךָ:

ע"ס א"ב. חזן / קהל

מִי כָמוֹךָ אַדִּיר בַּמְּרוֹמִים · מִי כָמוֹךָ בּוֹרֵא כִּסֵּא וַהֲדוֹמִים:
מִי כָמוֹךָ גִּבּוֹר וּמוֹשִׁיעַ · מִי כָמוֹךָ דּוֹבֵר בִּצְדָקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

מי

מצוקים עש"ה חזקים כראי מוצק (איוב ל"ז י"ח). סופה וסערה וכו', עש"ה ה' בסופה ובשערה דרכו וענן אבק רגליו (נחום א' ג'). חשוקים, דבוקים והדוקים, ל' וחשוקיהם כסף (שמות כ"ז י'). לנשוקים, לישראל, עש"ה ישקני מנשיקות פיהו (שיר א' ב'). ובימינו נחבקים, עש"ה וימינו תחבקני (שם ב' ו'). רצים ואחריו נדבקים, עש"ה משכני אחריך נרוצה (שם א'), וע"ש פי' רש"י. לשושנת העמקים, תאר לישראל (שם ב' א').

ובכן ה' מי כמוך, בפיוט הזה העמיד המחבר רוממות האל וגדולתו לעומת חסדו וענותנותו להראות כי במקום גדולתו שם ענותנותו.

מי כמוך אדיר במרומים, תהלים צ"ג ד'. כס והדומים, שמים וארץ, ישעיה ס"ו א'. גבור ומושיע, צפניה ג' י"ז. דובר בצדקה, ישעיה ס"ג א'.

בעבען מוזע, דיא זו איהם נאַהטען. זיין הויך צערספליטטערט בערגע; קליפפען אונד פעלזען פערמאָגען ניכט, זיינען צאָרן אויסצוהאַלטען. זיין אַנ-סרעקקען צערטהיילט דיא טהאָלער, זיא שמעלצען אונד צערפליעסען וויא וואַכס. שטורם אונד ווירבעלווינדע בעגלייטען זיינען פאַד אונד דיא וואָלקע געוואָלק דען טריט זיינעס פוסעס. רעטטונג זענדעט ער איינעם פאָלקע, דאַס איהם אַנהאַנגט, שטיפטעט אויף עוויג זיינען בונד מיט זיינען געליעבטען. זיא זינד זיינע ערוואָרבנען, זיינע רעכטע אומאַרמט זיא, איהם פאָלגען זיא נאַך אונד האַנגען איהם אַן. ער העָרט זיא (ישראל) אויז טיעפען טריבען אונד שאַפפט איהר גלאָנצענדען זיעג, דער ראָזע אים טהאַלע.

ח' מי. ווער איזט וויא דוא מאַכטיג אין יענען הימעלסהאָהען?
ק'. ווער איזט וויא דוא, שאָפפער דער הימעל אונד דער ערדע?
ח' ווער איזט וויא דוא, זיעגער אונד רעטטער?
ק'. ווער איזט וויא דוא, פערקינדער דער גערעכטיגקייט, טריומפירענדער רעטטער?

חזן / קהל

מִי כָמוֹךָ הוֹד וְהָדָר לוֹבֵשׁ · מִי כָמוֹךָ וְחֵטְא וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ:
מִי כָמוֹךָ זַךְ בָּעֶלְיוֹנִים · מִי כָמוֹךָ חָסִין בְּאַלְפֵי שִׁנְאַנִּים:
מִי כָמוֹךָ טוֹב וּמֵטִיב · מִי כָמוֹךָ יְשָׁרִים לְהֵיטִיב:
מִי כָמוֹךָ כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם · מִי כָמוֹךָ לְהָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת יָם:
מִי כָמוֹךָ מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם · מִי כָמוֹךָ נֶאְדָּר מִקֹּלוֹת מַיִם:
מִי כָמוֹךָ שָׂם עָבִים רְכוּבוֹ · מִי כָמוֹךָ עוֹזֵר וְיוֹדֵעַ חוֹסֵי בוֹ:
מִי כָמוֹךָ פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת · מִי כָמוֹךָ צוֹעֲקָיו לְהַשְׁעוֹת:
מִי כָמוֹךָ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ · קו"ח מִי כָמוֹךָ רוֹצֶה בְעַמּוֹ ·
מִי כָמוֹךָ שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד · מִי כָמוֹךָ תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב וּלְאַבְרָהָם חֶסֶד:

הוד, תהלי' ק"ד א'. וחטא, מיכה ז' י"ח. זך בעליונים, עש"ה הן בקדושיו לא יאמין ושמים לא זכו בעיניו (איוב ט"ו ט"ו). חסין, תהלים פ"ט ט'. טוב, שם קי"ט ס"ח. ישרים, שם קכ"ה ד'. כונס, שם ל"ג ז'. להשיב, שם ס"ח כ"ג. מדד, ישעיה מ' י"ב. נאדר, תהלים צ"ג. שם, שם ק"ד ג'. עוזר, נחום א' ז'. פועל, תהלים ע"ד י"ב. צועקיו להשעות, לפנות אל הצועקים אליו, תהלים ל"ד י"ח. קדוש, שם קי"א ט'. רוצה, שם קמ"ט ד'. שומר, דברים ז' ט'. תתן, מיכה ז' כ'.

ח'. ווער איזט וויא דוא מיט מאַיעסטעט אונד פראַכט געקליידעט?
ק' ווער איזט וויא דוא, זינדענפערגעבער?
ח' ווער איזט וויא דוא ריין אונטער דען אָבערן וועזען?
ק' ווער איזט וויא דוא געוואַלטיג אונטער טויזענדען פאָן שנאנים?
ח' ווער איזט וויא דוא גיטיג אונד וואָהלטהעטיג?
ק' ווער איזט וויא דוא גערעכט אין וואָהלטהאָן?
ח' ווער איזט וויא דוא, טהירמער דער מעערעסוואָגען?
ק' ווער איזט וויא דוא, רעטטער אויז מעערעסטיעפען?
ח' ווער איזט וויא דוא, דער געוואַססער מיסט אין דער האָהלען האַנד?
ק' ווער איזט וויא דוא, הערליך אין געטאָזע דער פלוטהען?
ח' ווער איזט וויא דוא, דער וואָלקען מאַכט צו זיינען וואַגען?
ק' ווער איזט וויא דוא, העלפער אונד קעננער זיינער פערטרויטען?
ח' ווער איזט וויא דוא, שטיפטער דעס הייל?
ק' ווער איזט וויא דוא, דען אַנבעטערן געניגט?
ח' ווער איזט וויא דוא, הייליג אונד פורכטבאַר אים רופע?
ק"א ווער איזט וויא דוא, זיינעם פאָלקע געפאַלליג?
ווער וויא דוא האַלט זאָ זיינען בונד אונד זיינע גיטיגע צוזאַגע?
ווער וויא דוא ערצייגט דעם יעקב טריייע, דעם אברהם גיטיגקייט?

ח' ובכן אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך:

חזן — קהל

אין כמוך באדירי מעלה. ואין כמעשיך בברורי מטה:
אין כמוך בגדודי מעלה. ואין כמעשיך בדרי מטה:
אין כמוך בהמוני מעלה. ואין כמעשיך בועודי מטה:
אין כמוך בזכי מעלה. ואין כמעשיך בחילי מטה:
אין כמוך בטהורי מעלה. ואין כמעשיך ביקירי מטה:
אין כמוך בכרובי מעלה. ואין כמעשיך בלגיוני מטה:
אין כמוך במלאכי מעלה. ואין כמעשיך בנגידי מטה:
אין כמוך בשרפי מעלה. ואין כמעשיך בעריצי מטה:

אין

ובכן אין כמוך וגו', פסוק הוא בתהלים פ"ו ח' ולכן כ"ל באלהים אדני, כלשון הכתוב. ובפיוט הזה יתנו עליונים כנגד תחתונים לאמר שאין כמוהו בעליונים ואין כמעשיו בתחתונים; וכענין זה דרשוהו במדרש.
אין כמוך באדירי מעלה. במלאכים בשמים למעלה. בברורי מטה, בנבחרים למטה בארץ. ועד"ז הולך כל הפיוט אין כמוך עונה לעולם על העליונים ואין כמעשיך עונה על התחתונים, וכל הפיוט מבואר.

ס' אין. ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען מאכטען דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען ערקארענען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען הערען דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען בעוואהנערן דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען שאארען דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען פערזאממלונגען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען רייגען דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען שאארען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען לויטערן דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען שאטצבארען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען כרובים דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען לעגיאנען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען ענגעלן דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען פירסטען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען שרפים דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען מאכטיגען דער אונטערוועלט;

חזן — קהל

אין כמוך בפליאי מעלה. ואין כמעשיך בצבאות מטה:
אין כמוך בקדושי מעלה. קו"ח ואין כמעשיך ברוזני מטה:
אין כמוך בשנאני מעלה. ואין כמעשיך בתקיפי מטה:

ח' ובכן נאדרך חי עולמים: (כ"א ובכן נאדר לחי עולמים:)

ויש לאמרו בנגון ובנעימה ובכריעה, ויכוון מאד בכל לבבו, כי הוא שיר המלאכים, כך נאמר בספר המרכבה, ומכל תבה ותבה יוצא שם של קדושה.

פותחים הארון. מיוסד ע"פ א"ב.

ח' האדרת והאמונה לחי עולמים: הבינה והברכה לחי עולמים: הגאוה והגדלה לחי עולמים: הדעה והדבור לחי עולמים: ההוד וההדר לחי עולמים: הועד והותיקות לחי עולמים: הזך והזהר לחי עולמים: החיל והחסן לחי עולמים: הטכס והטהר לחי עולמים: היחוד והיראה לחי עולמים: הכתר

ובכן נאדרך. נשבחך באדר והוד שאתה חי עולמים ולך נאה להודות. חי עולמים, כ"כ בכ"י, הא' בפתח ועולמים בלא ה' בראש. ובבאורנו לתפלה הארכנו בזה. האדרת והאמונה, החוזק והקיום. הבינה והברכה, לפי שלו הבינה יודע למי ראוי לברך לכך סמך ברכה לבינה. הגאוה והגדולה, חברן יחד עש"ה וירא ישראל את היד הגדלה, וסמוך לו כי גאה גאה. הדעה והדבור, אין דבור בלא רעיון מוקדם לכן יסוד הדבור בדעה, וכמו שכתב החכם ראב"ע, עקר הדבור בלב, והלשון איננו רק מליץ בינו ובין השומעים. ההוד וההדר, עש"ה תהלים ק"ד א'. הועד והותיקות, ייעוד הזמן וההמשך לחי עולמים לכן כוא מרומם עליהם. הזוך, כ"כ בכל כ"י וכן עקר, כי טעמו הזכות והבהירות, אבל זך בקמץ גם תאר הוא ואין לו ענין כאן. הטכס, הקשוט (Taxis).

ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען וואונדערבארען דער אבערוועלט,
ק' ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען לינפטען דער אונטערוועלט;
ס' ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען הייליגען דער אבערוועלט.
קו"ח ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען פארנעהמען דער אונטערוועלט;
ניעמאנד גלייכט דיר אונטער דען שנאנים דער אבערוועלט,
ניכטס גלייכט דיינען טהאטען אונטער דען געוואלטיגען דער אונטערוועלט.

וְהַכָּבוֹד לְחַי עוֹלָמִים: הַלֶּקַח וְהַלִּבּוּב לְחַי
עוֹלָמִים: הַמְּלוּכָה וְהַמֶּמְשָׁלָה לְחַי עוֹלָמִים:
הַנּוֹי וְהַנֵּצַח לְחַי עוֹלָמִים: הַשִּׂגּוּי וְהַשֶּׂגֶב לְחַי
עוֹלָמִים: הָעֹז וְהָעֲנָוָה לְחַי עוֹלָמִים: הַפְּדוּת
וְהַפְּאֵר לְחַי עוֹלָמִים: הַצְּבִי וְהַצֶּדֶק לְחַי
עוֹלָמִים: הַקְּרִיאָה וְהַקְּדֻשָּׁה לְחַי עוֹלָמִים: הָרֹן
וְהָרוֹמֵמוּת לְחַי עוֹלָמִים: הַשִּׁיר וְהַשֶּׁבַח לְחַי
עוֹלָמִים: הַתְּהִלָּה וְהַתִּפְאֶרֶת לְחַי עוֹלָמִים:

סוגרים הארון.

ח׳ וּבְכֵן נַאֲמִירָךְ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵימָה:

ע״פ א״ב כפול.

ח׳ נַאֲמִירָךְ בְּאֵימָה. ק׳ נְבָרֶכְךָ בְּבִינָה: ח׳ נְגַדֶּלְךָ בִּגְדֻלָּה.
ק׳ נִדְרָשְׁךָ בְּדֵעָה: ח׳ נְהַדֶּרְךָ בְּהוֹדָיָה. ק׳ נוֹדְךָ בִּוְעִידָה:
ח׳ נַזְכִּירָךְ בְּזִמְרָה. ק׳ נְחַסְּנָךְ בְּחִלָּה: ח׳ נַטְעִימָךְ בְּטָהֳרָה.
ק׳ נְיַחֶדְךָ בְּיִרְאָה: ח׳ נְכַבֶּדְךָ בִּכְרִיעָה. ק׳ נְלַבֶּבְךָ בְּלִמִּידָה:
ח׳ נַמְלִיכָךְ בִּמְלוּכָה. ק׳ נְנַצְּחָךְ בִּנְעִימָה: ח׳ נְשַׂגֶּבְךָ בְּשִׂרָה.
ק׳ נַעֲרִיצָךְ בַּעֲנָוָה (נ״א בַּעֲנִיָּה): ח׳ נְפָאֶרְךָ בִּפְצִיחָה.

נצלצלך

הלקח, הלמוד, ומצאנו מלת לקח נרדף עם מלת בינה, וידעו תעי רוח בינה ורוגנים ילמדו לקח (ישעיה כ״ט כ״ד), וזהו והלבוב שהוא בנוי אל הדעת, ל׳ ואיש נבוב ילבב (איוב י״א י״ב); ועוד יש לפרש לקח ל׳ מתק המאמר, כפי׳ רד״ק בשרשו, ולבוב ל׳ חנוך, מגזרת לבבתיני (שיר ד׳ ט׳), וטעמו מתיקת הדבור והחנוך ראוי לו לבדו ית׳. הַשִּׂגּוּי וְהַשֶּׂגֶב, כ״כ בכ״י וכן עקר, ל׳ הן אל שגיא (איוב ל״ו כ״ו), ול׳ ונשגב ה׳ לבדו (ישעיה ב׳ י״א). הצבי והצדק, ל׳ צבי לצדיק (ישעיה כ״ד ט״ז), ענין חפץ ורצון. הקריאה והקדושה, עש״ה וקרא זה אל זה ואמר קדוש (שם ו׳ ג׳). הרון, ל׳ רנה, כמו ירונו בגאון ה׳ (שם כ״ד י״ד).
נאמירך. ל׳ אמרו לאלהים, לעיל דף ל״ט ב׳. נודך, ל׳ הודאה. בועידה, בוועד וקהל. נחסנך, נגיד חוסן ותוקף שלך. נטעימך, נשבחך בטוב טעם ודעת. נלבבך, נחנכך, ל׳ לבבתיני (שיר ד׳ ט׳). ננצחך, ל׳ נצוח בכלי שיר. בענוה, וי״ג

ק׳ נְצַלְצֶלְךָ בִּצְהָלָה: ח׳ נַקְדִּישְׁךָ בִּקְרִיאָה. קו״ח נְרוֹמִמְךָ
בְּרִנָּה. נְשׁוֹרְרָךְ בְּשִׁבְחָה. נַתְמִידָךְ בִּתְהִלָּה:

ח׳ וּבְכֵן רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:

מיוסד ע״ס א״ב.

ח׳ רוֹמְמוּ אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא בָּרוּךְ בְּכָל זְמָן:
ח׳ רוֹמְמוּ גּוֹמֵל חֲסָדִים. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא דָּתוֹתָיו דּוֹדִים:
ח׳ רוֹמְמוּ הַנִּקְדָּשׁ בִּצְדָקָה. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא וּמַאֲזִין צְעָקָה:
ח׳ רוֹמְמוּ זֵרַת שְׁחָקִים. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא חִכּוֹ מַמְתַקִּים:
ח׳ רוֹמְמוּ טוֹב לַכֹּל. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל: ח׳ רוֹמְמוּ
כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ בְּהֵיכָלוֹ. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא לְהַקְדִּישׁוֹ וּלְעַלּוֹ:

בצהלה, ל׳ שמחה, דוגמת בפציחה ובצהלה. נצלצלך, ל׳ הללוהו בצלצלי שמע (תהלים ק״נ ה׳).
ובכן רוממו ה׳ אלהינו וגו׳ (תהלים צ״ט ה׳).
דודים. אהובים, כדכתיב, הנחמדים מזהב (תהלים י״ט י״א). הנקדש בצדקה, עש״ה בישעיה ה׳ ט״ז. זרת שחקים, תכן שחקים בזרת, כדכתיב ושמים בזרת תכן (ישעיה מ׳ י״ב), והפייטן בנה ממנו פעל, ע״ד שִׂכֵּל את ידיו, (בראשית מ״ח י״ד) מן שכל. חכו ממתקים, אמר לאל ית׳ בשיר ה׳ ט״ז. והת׳ רפה בס״מ. אחרון. כבוד וכו׳, תהלים כ״ט ט׳. ולעלו, ל׳ עלוי ורוממו׳.

ובכן. ערהעבט דען עוויגען, אונזערן גאטט, בעטעט אן
פֿאר זיינער פֿיסע שעמעל! ער איזט היילִיג!

ח׳ רוממו. ערהעבעט גאטט, דען טרייען קעניג!
ק׳ ער איזט היליג, געבענעדייט אין אללען צייטען.
ח׳ ערהעבעט דען ערצייגער אללער וואהלטהאטען!
ק׳ ער איזט היליג, זיינע געזעטצע זינד אנמוטהפֿאלל.
ח׳ ערהעבעט דען דורך גערעכטיגקייט געהייליגטען!
ק׳ ער איזט היליג אונד פֿערנימט געבעטע.
ח׳ ערהעבעט דען וואלבער דער הימעל!
ק׳ ער איזט היליג, זיינע ווארטע זינד זיס.
ח׳ ערהעבעט דען אללגיטיגען. ק׳ ער איזט היליג אונד אללוויססענד.
ח׳ ערהעבעט איהן, אין דעסען פאלאסט אללעס מאיעסטעט שפריכט!
ק׳ ער איזט היליג, איבער היליגקייט ערהאבען, איבער האָהייט ערהאבען!

ח׳ רוֹמְמוּ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא נִצָּב בַּעֲדַת כְּרוּבִים: ח׳ רוֹמְמוּ סוֹבֵל בִּזְרוֹעוֹ עוֹלָם. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא עִזּוֹ וּמִכֹּל נֶעְלָם: ח׳ רוֹמְמוּ פּוֹדֶה וְחוֹנֵן יְדִידִים. ק׳ קָדוֹשׁ הוּא צִדְקָתוֹ שָׁמַיִם מַגִּידִים: ח׳ רוֹמְמוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו. קו״ח קָדוֹשׁ הוּא רוֹצֶה יְרֵאָיו: רוֹמְמוּ שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת. קָדוֹשׁ הוּא תִּפְאַרְתּוֹ בְּמַקְהֵלוֹת:

ח׳ וּבְכֵן רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מיוסד ע״ס א״ב.

ח׳ רוֹמְמוּ אַדִּיר וְנוֹרָא. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה: ח׳ רוֹמְמוּ גְּדֻלָּתוֹ בִּקְהַל יְשָׁרִים. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא דּוֹבֵר צְדָקוֹת מַגִּיד מֵישָׁרִים: ח׳ רוֹמְמוּ הַנַּעֲרָץ בִּקְדֻשָּׁה.

כי

מונה, תהלים קמ״ז ד׳. נצב וכו׳, עפ״י תהלים פ״ב א׳. סובל וכו׳, עפ״י ומתחת זרעת עולם (דברים ל״ג כ״ז).
ברוחו שמים שפרה, לשון הכתוב באיוב כ״ו י״ג, וטעם שפרה אהל כפי׳ רש״י.

ח׳ ערהעבעט איהן, דער דער שטערנע צאהל בעשטיממט!
ק׳ ער איזט הייליג, ווייאלט אין כארען פאן כרובים.
ח׳ ערהעבעט דען ערהאלטער דעס וועלטאללס!
ק׳ ער איזט הייליג, מאכטיג אונד אונבעגרייפליך!
ח׳ ערהעבעט דען ערלאזער אונד בעגנאדיגער דער פראממען!
ק׳ ער איזט הייליג, זיינע גערעכטיגקייט פערקינדען דיא הימעל.
ח׳ ערהעבעט איהן, ער איזט זיינען אנרופערן נאהע!
קו״ח ער איזט הייליג, גנאדיג דענען, דיא איהן עהרפירכטען. ערהעבעט איהן, ער ער־
הארט געבעטע! הייליג איזט ער! אין פערזאממלונגען כארען ערטאנט זיין רוהם!
ובכן. ערהעבעט דען עוויגען, אונזערן גאטט, פאללט היין צו זיינעם
הייליגען בערגע, דען אונזער גאטט, דער עוויגע, איזט הייליג!
ח׳ רוממו. ערהעבעט דען מאכטיגען אונד פורכטבארען!
ק׳ דען ער איזט הייליג; זיין הויך ערהייטערט דיא הימעל.
ח׳ ערהעבעט איהן, ער לייגט זיינע גראססע רעדליכען געמיינדען!
ק׳ דען ער איזט הייליג, שפריכט טוגענד, פערקינדעט רעדליכקייט.
׳ ערהעבט דען פורכטבאר הייליגען!

ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא וַהֲלִיכוֹ בִּקְדֻשָּׁה: ח׳ רוֹמְמוּ זוֹכֵר בְּרִית אָבוֹת. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא חוֹצֵב לֶהָבוֹת: ח׳ רוֹמְמוּ טָהוֹר שׁוֹלֵחַ בְּרָקִים. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא יוֹסֵד אֲרָקִים: ח׳ רוֹמְמוּ כִּסְאוֹ הֵכִין בִּשְׁמֵי רוּמָה. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא לוֹכֵד חֲכָמִים בְּעָרְמָה: ח׳ רוֹמְמוּ מוֹחֶה כָעָב פְּשָׁעִים. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים: ח׳ רוֹמְמוּ שַׂגִּיא שָׁנָיו לְאֵין חֵקֶר. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא עֶשְׁתּוֹנוֹת חוֹקֵר: ח׳ רוֹמְמוּ פּוֹדֶה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו. ק׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא צַדִּיק קֹשֶׁט מַעֲבָדָיו: ח׳ רוֹמְמוּ קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. קו״ח כִּי קָדוֹשׁ הוּא רָם הַמַּבִּיט לִקְצוֹת הָאָרֶץ. רוֹמְמוּ שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. כִּי קָדוֹשׁ הוּא תְּהִלָּתוֹ כִּשְׁמוֹ:

והלוכו בקדושה, עפ״י הליכות אלי מלכי בקדש (תהלים ס״ח כ״ה). שולח ברקים, עפ״י באיוב ל״ח ל״ה. ארקים, ארצות. לוכד וכו׳, איוב ה׳ י״ג. מוחה, עפ״י ישעיה מ״ד כ״ב. נותן יד לפושעים, נותן ידו להם לקבלם בתשובה. שגיא שניו וכו׳, עפ״י הן אל שגיא ולא נדע מספר שניו ולא חקר (איוב ל״ו כ״ו). עשתונות, מחשבות. קושט, אמת, כמו להודיעך קושט אמרי אמת (משלי כ״ב כ״א). שוכן עד וכו׳, ישעיה נ״ז ט״ו.

ק׳ דען ער איזט הייליג, הייליג זיין וואנדעל.
ח׳ ערהעבעט איהן, ער געדענקט זיינעס בונדעס מיט דען פאטערן;
ק׳ דען ער איזט הייליג; איהם ענטשטראהלען פייערפלאממען!
ח׳ ערהעבעט דען ריינען, ער שיעסט דיא בליטצע אב;
ק׳ דען ער איזט הייליג; ער גרינדעט דיא ערדע.
ח׳ ערהעבעט דען טהראנער אין יענען האהען!
ק׳ ער איזט הייליג, פערשטריקקט דיא ווייזען אין קליגעלן.
ח׳ ערהעבעט איהן, ער לעשט אונזערע מיסעטהאטען וויא וואלקען הינשווינדען;
ק׳ דען ער איזט הייליג, רייכט דען מיסעטהאטערן זיינע האנד.
ח׳ ערהעבעט איהן, דעססען יאהרעמענגע אונענדליך איזט!
ק׳ דען ער איזט הייליג, ער ערגרינדעט אללע געדאנקען.
ח׳ ערהעבעט דען ערלאזער דער זעעלע זיינער דיענער.
ק׳ דען ער איזט הייליג, גערעכט אונד טהאטענטרייא;
ח׳ ערהעבעט דען שאפפער דער הימעל אונד דער ערדע!
קו״ח דען ער איזט הייליג, דער אללערהאבענע! ער איבערשויט דער ערדע ענדען!
ערהעבעט דען בעוואהנער דער אונענדליכקייט! זיין נאמע איזט הייליגער,
דען ער איזט הייליג; זיין רוהם שטיממט מיט זיינעם נאמען איין! —

ח' ובכן כי אתה אל אמונה:

ע"פ א"ב.

ח' אמונתך בעליונים. ק' בריתך בתחתונים: ח' גדלתך בעליונים. ק' דתך בתחתונים: ח' הודך בעליונים ק' ועודך בתחתונים: ח' זבולך בעליונים. ק' חניתך בתחתונים: ח' טהרתך בעליונים. ק' יראתך בתחתונים: ח' כבודך בעליונים. ק' למודך בתחתונים: ח' מעונך בעליונים. ק' נוך בתחתונים: ח' סכתך בעליונים. ק' עדתך בתחתונים: ח' פארך בעליונים. ק' צדקתך בתחתונים: ח' קדשתך בעליונים. קו"ח רוממותך בתחתונים. שכינתך בעליונים. תהלתך בתחתונים:

ח' ובכן תערץ ותקדש: (כ"א ובכן אל נערץ בסוד קדושים רבה:)

ע"פ א"ב.

קהל	חזן
הנערץ בברקים קלים:	הנקדש באלפי אלפים.
הנערץ בדהרת אופנים:	הנקדש בגעש גלגלים.
הנערץ בועד קדישין:	הנקדש בהמוני עירין.
הנערץ בחצובי להבים:	הנקדש בזיקים זורחים.
הנערץ ביקדים יוקדים:	הנקדש בטכס טהורים.
הנערץ בלהקת לוהטים:	הנקדש בכתי כרובים.

אמונתך בעליונים, עש"ה שמים תכין אמונתך בהם (תהלים פ"ט). ועודך, ל' ונועדתי שמה לבני ישראל (שמות כ"ט מ"ג). חניתך, מקום תחנותך, וטעם כלם מלא כל הארץ כבודו ובטעם ברוך כבוד ה' ממקומו.

הנקדש באלפי אלפים, כדכתיב אלף אלפין ישמשוני' (דניאל ז' י'). בברקים קלי', בברקים קלי המרוץ. בגעש, ל' רעש. בדהרות, ל' דהרות אביריו (שופטים ה' כ"ב) כדמות השמעת הקול מכח ההליכה. עירין, מלאכים. בזיקים זורחים, זיקים הם כמו כוכבים (ברכות נ"ח) כלכלי אש דולקים בשמים. ואמרו, מאי זיקין? אמר שמואל כוכבא דשביט (ברכות נ"ח ב'), והוא מל' ובזיקות בערתם (ישעיה נ' י"א). בטכס טהורים, בקשוט המלאכים הטהורים. ביקדים יוקדים, מלאכים של יקודי אש. בלהקת, בקהלת, כמו להקת

קהל	חזן
הנערץ בנעם נוגנים:	הנקדש במחנות מלאכים.
הנערץ בעז אראלים:	הנקדש בשרפים עומדים.
הנערץ בצלצול משיקות כנפים:	הנקדש בפרודי אגפים.
קו"ח הנערץ ברכו רבון:	הנקדש בקולם כהמון.
הנערץ בתכן תלתלים:	הנקדש בשקט שנאנים.

ח' ליושב תהלות. לרוכב ערבות. קדוש וברוך:

ע"פ א"ב כפול.

קהל	חזן
אומרים קדוש:	אלי שחק חצובי להבים.
אומרים ברוך:	אדירי כל חפץ הנאהבים.
אומרים קדוש:	כלולי קרח ושלג ושלהבים.
קדוש וברוך:	בדי צדק גוי רהבים.

ליושב תהלות. לרוכב ערבות. קדוש וברוך:

קהל	חזן
אומרים קדוש:	גבה להם ויראה להם.
אומרים ברוך:	גבורי כח במשכנות אהליהם.

הנביאים (ש"א י"ט כ'). לוהטים, מלאכים של אש לוהט. בפרודי אגפים, במלאכים פורשי כנפי', כדכתי' וכנפיה' פרודות (יחזק' א' י"א). בצלצול משיקו' כנפי', במלאכי' המשיקים בכנפיהם ועושים קול צלצול, כדכתיב וקול כנפי החיות משיקות אשה אל אחותה (יחזק' ג' י"ג). בקולם כהמון, עש"ה וקול דבריו כקול המון (דניאל י' ו'). ברכו רבון, עש"ה וברכו רבון קדמוהי (שם ז' י'). בשקט שנאני', וי"ג בשקד, כד', וטעמו בזריזות ומהירות שנאני'. בתוכן תלתלים, בסכום תלי תלין של מלאכי', וי"ג בתוקף תלתלים. ועיין בפרקי דר"א פרק ד' סדר בנא השמים.

אלי שחק, מלאכי מרום, עש"ה כי מי בשחק יערוך לה' ידמה לה' בבני אלים (תהלים פ"ט ז'). חצובי להבים, גם זה תאר למלאכים הנחצבים משלהבות אש, וכדכתיב משרתיו אש לוהט (תהלים ק"ד ד'). אדירי וכו', תאר לישראל בתהלים ט"ז ג', והפייטן שמר הסדר הזה בכל הפיוט שלו פסוק א' עונה על המלאכים והשני על ישראל, והרצון בו כי כל ברואי מעלה ומטה יקדישו ויברכו ליושב תהלות ית'. כלולי קרח וכו', עש"ה אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עושה דברו (תהלים קמ"ח). בדי צדק, בני צדק, ל' יאכל בדיו (איוב י"ח י"ג), לפי שהבנים לאדם כמו הבדים לאילן, והרצון בני צדק זרע אמת. גוי רהבים, עוברי הים, כי שר של ים רהב שמו, וגם הוא ל' העברה בל' ארמי; לעבור גאולים (ישעי' נ"א י'), ת"י למיגז משיזביא, והפסוק הזה בקריעת ים סוף מדבר. גובה להם, עש"ה וגביהם וגובה להם ויראה להם (יחזקאל א' י"ח). גבורי כח,

חזן | קהל

דָּאֵי בִּכְנַף מְכַסִּים פְּנֵיהֶם · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
דּוֹרְשֵׁי דָּתוֹת דְּבֵקִים בֵּאלֹהֵיהֶם · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
הֲמוֹנֵי עִירִין וְסוֹד קַדִּישִׁין · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
הוֹגֵי שַׁעֲשׁוּעַ מַטַּע קְדוֹשִׁים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
וְעוֹדֵי מַעַל גְּוִיָּתָם כְּתַרְשִׁישִׁים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
וְחוֹלֵי אַהֲבָה סְמוּכֵי בָּאֲשִׁישִׁים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
זְבוּדֵי זֹהַר כְּעֵין הַחַשְׁמַלִּים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
זוֹקְקֵי שִׁבְעָתַיִם בֵּרוּר מִלִּים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
חֹסֶן חֲיָלִים רִבְבוֹת אֵלִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
חֲנִיטֵי כֹשֶׁר בְּנֵי אֵלִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

טכוסי

ישראל, עפ"ה ברכו ה' מלאכיו גבורי כח (תהלים ק"ג כ'), ואמרו עליו במדרש תהלים, במה הכתוב מדבר? אם בעליונים, הרי כבר נאמר כל צבאיו! ואינו מדבר אלא בתחתונים וכו', ר"ה בשם ר' אחא פותרו בסיני, גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו, שהקדימו נעשה לנשמע, ר"י אמר מדבר בשומרי שביעית וכו'. דאי בכנף, פורחים, ל' וידא על כנפי רוח (תהלים י"ח י"א), והוא עפ"ה בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף (ישעיה ו' ב'). המוני עירין וסוד קדישין, עפ"ה בגזרת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתא (דניאל ד' י"ד), והמוני וסוד שניהם ל' קבוץ, כמו בסוד ישרים ועדה (תהלים קי"א א'). הוגי שעשוע, ישראל ההוגים בתורה הנקראת שעשוע, עפ"ה ואהיה שעשועים יום יום (משלי ח'), וכתיב אני תורתך שעשעתי (תהלים קי"ט). מטע קדושים, נצר מטעם של האבות הקדושים. ועודי מעל, המוני מעלה גויתם כתרשיש, עפ"ה וגויתו כתרשיש (דניאל י' ו'). וחולי אהבה וכו', ישראל החולים לאהבתו ית', כדכתיב סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני (שיר ב' ה'). זבודי זהר וכו', המלאכים אשר להם כחן זבד וחלק זוהר, והוא עפ"ה ולמעלה כמראה זהר כעין החשמלה (יחזקאל ח' ב'). זוקקי שבעתים וכו', ישראל המזוקקים שבעתים התורה אשר שפתיה ברור מללו. חסן חילים, המלאכים הנקראים אלים בני אלים, בני שלשת האבות הנקראים אלים. חניטי כושר, זרע אמת וכושר.

חזן | קהל

טְכוּסֵי טֹהַר חֲדָשִׁי בְקָרִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
טְעוּנֵי מוֹרָאֲךָ בְּצִוּוּי עִקָּרִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
יְדוּדוּן יְדוּדוּן בְּחִיל נִזְקָרִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
יוֹדְעֵי בִין מִפְּנִינִים יְקָרִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
כְּסוּיֵי אַרְבַּע מְרֻבְּעֵי פָנִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
כְּרוּתֵי בְרִית פָּנִים בְּפָנִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
לוֹבְשֵׁי בַדִּים זַכִּים וְחַפִּים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
לוֹבְשֵׁי לְבָנִים נְעִימִים וְיָפִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
מְשָׁרְתָיו נָעִים (נ"א נָאִים) רָמִים וּגְבֹהִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
מְלַמְּדֵי חֻקִּים מְשִׁיבֵי נְכֹחִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
נוֹגְנֵי נֹעַם סִפִּים מְרוֹפָפִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
נָאווּ לְחַיִּים כָּעָגוּר מְצַפְצְפִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

לטעם המבואר במדרש תהלים מזמור כ"ט. טכוסי טוהר, המתוקנים בטהרה ומתחדשים בכל בקר, וירמז למלאכי השרת הנבראים בכל יום מנהר דינור, כדאי' בגמ' חגיג' דף י"ד א'. טעוני מוראך וכו', ישראל שטעון עליהם מורא שמים בלווי עקרי הדת. ידודון וכו', עפ"ה מלכי צבאות ידודון ידודון (תהלים ס"ח י"ג), ואמר בתנא דבי אלי', מלאכי אין כתיב כאן אלא מלכי, אפילו מלכיהון דמלאכי, אפילו מיכאל וגבריאל וכו'. בחיל נזקרים, נרתעים וקופצים בחילה ואימה ואומרים קדוש. יודעי בין וכו', ת"ח היודעים להבין בשתי תורות היקרים מפנינים. כסויי ארבע וכו', חיות הקודש המתכסים בארבע כנפיהם והם מרובעי פנים, כדכתיב וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת (יחזקאל א' ו'). כרותי וכו', עפ"ה לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת כי אתנו .... פנים בפנים דבר ה' וגו' (דברים ה' ג'). לובשי בדים, המלאכים הלובשים בדים, ככתוב במראה יחזקאל סי' ט' וי'. זכים וחפים, טהורים ונקיים, ל' זך אני בלי פשע חף אנכי (איוב ל"ג ט'). לובשי לבנים, ישראל הלובשים מלבושים לבנים נעימים ויפים. נוגני וכו', המלאכים המנגנים שירה נעימה וספי הבית מרופפים ומתנועעים ע"י שירתם, כדכתיב וינעו אמות הספים מקול הקורא (ישעיה ו' ד'). מרופפים, ל' עמודי שמים ירופפו (איוב כ"ו י"א). נאוו לחיים, ישראל, עפ"ה נאוו לחייך בתורים (שיר א' י').

חזן | קהל

סְכוּכֵי אַבְרָה בִּכְלָל נוֹצְצִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
סְגוּלֵי מַעֲמִים בְּיִרְאָה מַעֲרִיצִים· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
עוֹמְדִים מִמַּעַל בִּדְבָרוֹ נְחוּצִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
עוֹרְכֵי עֹז בְּרַעַד שְׁבוּצִים· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
פָּנִים וְלֹא עֹרֶף נִתְאָמִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
פְּרוּשִׁים לָךְ אֲחוּיִים וּמִתְאָמִים· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
צְבָאוֹת עֶלְיוֹנִים גֵּאִים וְרָמִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
צְבָאוֹת תַּחְתּוֹנִים לִרְצוֹתְךָ מַעֲרִימִים· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
קוֹרְאֵי בְשִׁלּוּשׁ זֵר תִּפְאָרָה· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
קוֹרְאֵי פְּעָמִים חֲטִיבַת אֲמִירָה· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
רַגְלֵיהֶם עֲמִידַת רֶגֶל יְשָׁרָה· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
רְצוּיֵי שַׁדַּי מְשׁוֹרְרֵי שִׁירָה· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
שַׁאֲנַנֵּי שֶׁקֶט שָׁלוֹם בְּמַחֲנָם· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
שׁוֹקְדֵי דְלָתוֹת בְּשִׂיחַ מַעֲנָם· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:

כעגור מצפצפים, ל״ה בישעיה ל״ח י״ד. סכוכי אברה, מכוסי כנפים. בקלל כוכבים, ל״ה ביחזקאל א׳ ז׳. עורכי עוז, ישראל העורכים התורה. שבוצים, אחויים באימה ורעד. פנים וכו׳, המלאכים נתאמים ומחוברים בארבע פנים ואין להם עורף, כמבואר ביחזקאל א׳ ט׳. פרושים לך, הנבדלים לך, עש״ה ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי (ויקרא כ׳ כ״ו). אחוים ומתאמים, שביהם ל׳ אחוי והתאחדות. פעמים, ב׳ פעמים ביום אומרים ישראל שמע ישראל וכו׳, ואמר הקב״ה אתם עשיתוני חטבה אחת בעולם וכו׳, כדאיתא במס׳ ברכות דף ו׳ א׳. רגליהם וכו׳, ל״ה ביחזקאל א׳ ז׳, ורגליהם רגל ישרה, ואמרו ז״ל שאין להם קפלים לכן הן עומדות תמיד ביושר. שאנני שקט, המלאכים הנקראים שאננים והם שלוים ושקטים תמיד כי אין בהם תחרות. שוקדי דלתות,

חזן | קהל

תַּלּוּלֵי תָעַף בְּשֶׁפֶר הֲגִיוֹנָם· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
תְּמִימֵי דֶרֶךְ לְרִבּוֹנָם וְקוֹנָם· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

ק׳ וּבְכֵן שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:

ח׳ זֶה אֶל זֶה שׁוֹאֲלִים· אַיֵּה אֵל אֵלִים· אָנָה שׁוֹכֵן מְעָלִים· וְכֻלָּם מַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמְהַלְלִים:

ע״ס א״ב.

ח׳ אֵין מִסְפָּר לִגְדוּדֵי צְבָא חֵילוֹ· אֲזוּרִים אֵימָה אֲחוּזִים פַּחַד חִילוֹ· בְּרַעַד וְרֶתֶת וָרֶטֶט צָגִים לְעֵלּוֹ:

ק׳ שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ: זה·

ח׳ גְּוִיָּתָם כְּתַרְשִׁישׁ תְּהִלָּה יַשְׁמִיעוּ יַחַד· גֹּבַהּ וְגָאוֹן עֲדָיו יְחוּדוֹ לְיַחַד· דּוֹהֲרִים גּוֹהֲרִים לְאֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

ק׳ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד: זה·

ח׳ הַנֶּאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ רַב טוּב מַצְפּוּנָיו· הוֹד וְהָדָר וָעֹז בַּחֲבִיוֹנֵי פְנִינָיו· וּמִמֶּנּוּ יָגוּרוּ (בְּנֵי) אֵלִים וְיִתְחַבְּאוּ מִפָּנָיו:

ק׳ בִּשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָנָיו: זה·

ישראל השוקדים על דלתות בהכ״נ. תלולי תעף, הגבוהים בהתעופפות, לשון הר גבוה ותלול (יחזק׳ י״ז כ״ב), וכתיב ובני רשף יגביהו עוף (איוב ה׳ ז׳). ע״ש פי׳ רש״י. אין מספר וכו׳, עש״ה באיוב כ״ה ג׳, היש מספר לגדודיו. אזורים, חגורים. פחד חילו, כ״כ בכ״י הא׳ באירק וכן עיקר, ל׳ חיל אחז יושבי פלשת (שמות ט״ו י״ד). ברעד ורתת ורטט, שלשתם ענין פחד וחלחול בירמיה מ״ט ובהושע י״ג א׳, לכן נראה לגרוס ורְתֵת בלישנא דקרא. צגים, עומדים. לעלו, לנשאו. גובה וכו׳, עש״ה עדה נא גאון וגובה (איוב מ׳ י׳), ועש״ה וגובה להם (יחזקאל א׳ י״ח). ודע שבכ״י אחד גרס עֲדָיו והרצון שהמלאכים אשר גובה וגאון להם הם עדיו ליחד יחודו. דוהרים, קופצי׳, ל׳ סוס דוהר (נחום ג׳ ב׳). גוהרים, נופלי׳ לארץ, ל׳ ויגהר ארצה (מ״א י״ח מ״ב). מצפוניו, גנזי אוצרותיו. בחביוני פניניו, בסתר מטמוניו, והוא עש״ה כסה שמים הודו.... ושם חביון עזה (חבקוק ג׳ ד׳). וממנו יגורו אלים, כ״ב בכל כ״י, והוא

ח׳ זְרוּתֵי זֹהַר מַרְעִיף נִטְפֵי אֲגָלָיו. זַכֵּי שְׁמֵי טֹהַר תֻּכּוּ לְרַגְלָיו. חֲלִים חַתִּים חַפּוּזִים אֲיֻמִּים נִדְגָּלָיו:

ק׳ וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו: זה׳

ח׳ טָסִים וְדָאִים בִּדְמְיוֹן נֶשֶׁר מְעוֹפֵף. טִיסָתָם כַּבָּזָק סְבִיבָם לְעוֹפֵף. יַשְׁמִיעוּ הִנְנוּ בְּמִשְׁלַחַת קוֹנָם לְהִתְעוֹפֵף:

ק׳ וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף: זה׳

ח׳ כְּסוּיֵי שֵׁשׁ שֵׁשׁ יַעֲרִיצוּ בְּלָאט מַחֲזֶה. כַּבִּיר וְרַב כֹּחַ וְשַׁפַּל יֶחֱזֶה. לְהַעֲרִיצוּ בְּפַחַד נִרְשָׁשִׁים זֶה מִזֶּה:

ק׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה: זה׳

ח׳ מוֹשֵׁל עוֹלָם בִּגְבוּרָה עָשׂ כֹּל בְּמַאֲמָר. מְנִיעִים אַמּוֹת הַסִּפִּים קְדֻשָּׁתוֹ לוֹמַר. נוֹצְצִים נוֹגְהִים לְפָנָיו יַנְעִימוּ מַאֲמָר:

ק׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: זה׳

ח׳ שַׂרְפֵי הוֹד יַכְתִּירוּ נֵזֶר לְקָדוֹשׁ. סֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת מָרוֹם וְקָדוֹשׁ. עוֹנִים כֻּלָּם כְּאֶחָד שָׁלֹשׁ קָדוֹשׁ:

ק׳ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ: זה׳

עש״ה משאתו יגורו אלים (איוב מ״א ע״ז). זרותי זהר, כנוי להשמים המזהירים אשר נתכנו בזרת של הקב״ה, כדכתיב ושמים בזרת תכן (ישעיה מ׳ י״ב). מרעיף, ל׳ ושחקים ירעפו טל (משלי ג׳ כ׳), וזהו נטפי אגליו, ל׳ מי הוליד אגלי טל (איוב ל״ח כ״ח). זכי שמי טוהר, המלאכים הטהורים אשר בשמים הטהורים. תכו לרגליו, ל׳ והם תכו לרגליך (דברים ל״ג ג׳). טסים ודאים, שניהם ל׳ התעופפות במהירות ושניהם נופלים על הנשר המעופף, כמו כנשר יטוש עלי אכל (איו׳ ט׳ כ״ו), וכמו כאשר ידאה הנשר (דברים כ״ח מ״ט), וטיסה עקרו ארמי׳ ומדרכו להאליץ השי׳ בם: אשר תעוף (דברים ד׳ י״ז), כצפרים עפות (ישעיה ל״א ה׳), כלם ת׳ ל׳ טיסה. כבזק, ככתוב והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק (יחזקאל א׳ י״ד). ישמיעו הננו וכו׳, עש״ה התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו (איוב ל״ח ל״ה). כסויי שש שש, ככתוב שש כנפים שש כנפים לאחד וגו׳. בלאט, בלחש. מוזל כרגים, מקבלים רשות, כדכתיב וקרא זה אל זה, ות״י ומקבלין דין מן דין. מניעי׳ וכו׳, וינועו אמות הספים (ישעיה ו׳ ד׳). נוצצים נוגהי׳, כוכבי׳, יחזק׳ א׳ ז׳ וי״ג. פליאי וכו׳, אלפי אלפי׳ ורבי רבבות שמש פלאי׳, כדכתי׳ תהלים ס״ח י״ח.

ח׳ פְּלִיאֵי אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת. פּוֹצְחִים הַלֵּל וְזִמְרָה לֵאלֹהֵי הַצְּבָאוֹת. צוּר עוֹלָמִים בְּתוֹךְ צְבָאוֹת:

ק׳ יְיָ צְבָאוֹת: זה׳

ח׳ קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת דָּר בִּשְׁמֵי עֶרֶץ. קֹלוֹת סְעָרָה תַּעַשׂ דְּבָרוֹ בְּמֶרֶץ. רָם וְנִשָּׂא דּוֹבֵר וַיִּקְרָא אָרֶץ:

ק׳ מְלֹא כָל הָאָרֶץ: זה׳

ח׳ שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ וְנִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ. שָׁמַיִם וּשְׁמֵי שָׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּ הוֹדוֹ. תֹּקֶף תַּרְשִׁישִׁים וְאֵלִים צָר לִכְבוֹדוֹ:

קו״ח מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

זֶה אֶל זֶה שׁוֹאֲלִים. אַיֵּה אֵל אֵלִים. אָנָא שׁוֹכֵן מְעֻלִּים. וְכֻלָּם מַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמְהַלְּלִים:

אין פפד״מ אונד אין מעהרערן קהלות ווירד דיעזעס ניכט געזאגט, זאנדערן מאן פאנגט זאגלייך ובכן ולך תעלה קדשה אן.

ח׳ וּבְכֵן לְךָ הַכֹּל יַכְתִּירוּ: (נ״א וּבְכֵן דַּיָּן אֱמֶת אָתָּה:)

פותחים הארון. חזן.	מיוסד ע״ם א״ב. קהל.
לְאֵל עוֹרֵךְ דִּין:	לְבוֹחֵן לְבָבוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְגוֹלֶה עֲמוּקוֹת בַּדִּין:	לְדוֹבֵר מֵישָׁרִים בְּיוֹם דִּין:
לְהוֹגֶה דֵעוֹת בַּדִּין:	לְוָתִיק וְעוֹשֶׂה חֶסֶד בְּיוֹם דִּין:
לְזוֹכֵר בְּרִיתוֹ בַּדִּין:	לְחוֹמֵל מַעֲשָׂיו בְּיוֹם דִּין:
לְטַהֵר חוֹסָיו בַּדִּין:	לְיוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת בְּיוֹם דִּין:

למה זה תשאל לשמי והוא פלאי (שופטים י״ג י״ח). בתוך צבאו אות, כמו שאז״ל, למה נקרא צבאות? שהוא אות בתוך צבא שלו (חגיגה דף ט״ז א׳). קורא הדורות, אשר לאל ית׳ כישעיה מ״א ד׳. דר, ל׳ דירה. בשמי ארץ, במרומי התוקף, ובענין שחקים כראי מוצק (איוב ל״ז י״ח). קלות סערה וכו׳, עש״ה רוח סערה עושה דברו (תהלים קמ״ח ח׳). במרץ, במרוצה. רם ונשא וכו׳, עש״ה בתהלים נ׳ א׳. שוכן עד וכו׳, ישעיה נ״ז ט״ו. צר, יצר. זה אל זה שואלים וכו׳, כדאיתא בפרקי דר״א פ״ד. אנה שוכן מעולים, אנה הוא השוכן שמים? — מעולים, אמר למרומי שמים לפי שהם נעלים ורמים.

חזן | קהל
לְכוֹבֵשׁ כַּעְסוֹ בַּדִּין: | לְלוֹבֵשׁ צְדָקוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְמוֹחֵל עֲוֹנוֹת בַּדִּין: | לְנוֹרָא תְהִלּוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְסוֹלֵחַ לַעֲמוּסָיו בַּדִּין: | לְעוֹנֶה לְקוֹרְאָיו בְּיוֹם דִּין:
לְפוֹעֵל רַחֲמָיו בַּדִּין: | לְצוֹפֶה נִסְתָּרוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְקוֹנֶה עֲבָדָיו בַּדִּין: | קו"א לְרַחֵם עַמּוֹ בְּיוֹם דִּין:
לְשׁוֹמֵר אֹהֲבָיו בַּדִּין: | לְתוֹמֵךְ תְּמִימָיו בְּיוֹם דִּין:

סוגרים הארון.

וּבְכֵן, וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

מיוסד ע"פ תשר"ק מבולע בכסירך מלת מי עם ר' האית"ן.

מִי יְתַנֶּה תֹּקֶף תְּהִלָּתֶךָ • מִי יְשַׁנֵּן שִׁעוּר שִׁבְחֶךָ • מִי יְרַנֵּן רֹב רוֹמְמוֹתֶיךָ • מִי יִקְצוֹב קְרִיאַת קְדֻשָּׁתֶךָ • מִי יְצַפְצֵף צְבִי צִדְקוֹתֶךָ • מִי יְפָרֵשׁ פִּלְאֵי פְלָאוֹתֶיךָ • מִי יַעֲרֹךְ עֹצֶם עֱזוּזֶךָ • מִי יָשִׂיחַ שֶׂגֶב סִלְסוּלֶךָ • מִי יְנוֹבֵב נוֹי נִצְחֶךָ •

מי יתנה ומי ישנן, שניהם ל' ספור, כמו שם יתנו צדקות ה' (שופטים ה' י"א), וכמו ושננתם לבניך (דברים ו' ז'), ת"א ותתנינון; ושניהם מיסוד אחד הם ואשר בא בש' נתקן על מתכונת לשון עברי ואשר בא בת' יבוא על מתכונת לשון ארמי, דוגמת ישב יתב שוב יתוב שור ותור ודומיהם, וכן תור ושור שניהם לשון עיון והבטה בלשון עברי; ונראה כי כמוהם כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה (תהלים קל"ז ג'), שהוא כמו ושוללינו והוא כפל לשון של שובינו, ותיבת שאלונו עונה על שניהם, כמנהג השירים, ושעורו ושוללינו שאלונו דברי שמחה. והמעיין במקראי קדש ימצא רבים כאלה. מי יקצוב, ישער במדה וקצב. צבי צדקותיך, כ"כ בכל כ"י, וצבי ל' חפץ ורצון הוא. פלאי פלאותיך, כ"כ במקצת כ"י, ובמקצתן פלאי פארך, והראשונה מסתבר. מי ישיח שגב סלסוליך, כן עקר, בש', כלישנא דקרא, וטעמו נשיאת רוממותיך, כי שניהם ל' רוממות הם, ככתוב בשרים. ינובב, ל' ותירוש ינובב בתולות (זכריה ט' י"ז) ענין פתיחת ניב שפתים

מי. ווער קאן דיא מאכט דיינעס רוהמעס ערצאהלען? ווער בעזינגט אויסדריקקע דיינעס לאבע געזאנג? ווער קאן דיינע אונערמעסליכע הוהע בעזינגען? ווער דיא בענענונג דיינער הייליגקייט בעשטיממען? ווער שילדערט נור שוואך דיינע גערעכטיגקייטזאייפער? ווער לעגט דאס אונבעגרייפליכע דיינער וואונדער אויס? ווער גיבט מאן דיינער אללמאכט קראפט איין פערהעלטניס אן? ווער אפפענבארט דיא הוהע דיינער הוהייט? ווער קאן דיא טאגע דיינער עוויגקייט טויען? ווער ער-

מִי יְמַלֵּל מַעַשׂ מוֹרָאֶךָ • מִי יְלַהֵג לֶמֶד לִקְחֶךָ • מִי יָכִיל כֵּסֵא כְבוֹדֶךָ • מִי יֵידַע יְפִי יְקָרֶךָ • מִי יַטִּיף טוּב טַעְמֶךָ • מִי יְחַוֶּה חֵקֶר הֲדוֹתֶיךָ • מִי יָזִין (נ"א יָזוּז) זִיו זָהֳרֶךָ • מִי יוֹרֶה וַעַד וָתִיקוֹתֶיךָ • מִי יֶהְגֶּה הוֹד הֲדָרָתֶךָ • מִי יְדַלֶּה דֵּעַ דָּתוֹתֶיךָ • מִי יַגִּיד גֹּדֶל גְּבוּרָתֶךָ • מִי יְבָאֵר בֵּאוּר בִּינָתֶךָ • מִי יֹאמַר אֹמֶץ אֱיָלוּתֶךָ ⁘ כִּי כְשִׁמְךָ כֵּן תְּהִלָּתֶךָ • כִּתְהִלָּתְךָ כֵּן אִמְרָתֶךָ • א"כ כְּאִמְרָתְךָ כֵּן בְּרִיָּתֶךָ • כִּבְרִיָּתְךָ כֵּן גְּדֻלָּתֶךָ • כִּגְדֻלָּתְךָ כֵּן דַּעְתֶּךָ • כְּדַעְתְּךָ כֵּן הֲלִיכָתֶךָ • כַּהֲלִיכָתְךָ כֵּן וְעִידָתֶךָ • כִּוְעִידָתְךָ כֵּן זָהֳרָתֶךָ • כְּזָהֳרָתְךָ כֵּן חֶפְצֶךָ • כְּחֶפְצְךָ כֵּן טָהֳרָתֶךָ • כְּטָהֳרָתְךָ כֵּן יָשְׁרָתֶךָ •

רננה. ילהג, ל' דבור הלימוד. יטיף, גם זה ל' דבור כעמוס ז' ט"ז. יחוה, ל' הגדה בתהלים י"ט ג'. יזין, כ"כ בכל כ"י נו', וטעמו מי יזין עיניו בזיו והדרך כי לא יראך האדם וחי. ומלאכו ל' הזנה על העינים נמצא במקומות בתלמוד, ומאן דגרס יזון בו' גם הוא לא אשתבש, כי חברו במקרא, והתענגתם מזיז כבודה (ישעיה ס"ו י"א), שפרשוהו כמו מזיו ויהיה טעם יזין יהנה מזיו. ועד ותיקותיך, קנין ותיקות שלך, כלומר בית מקדש אלהים. מי יבאר באור בינתך, כ"כ ברוב כ"י, ובמקצתם גרס יברר בברור, והענין אחד, אלא שהראשון מסתבר יותר. כי כשמך, שהוא בלתי מושג כן תהלתך וכן אמרתך וכן כל האחרים שהזכיר, ודוגמתו אמר המשורר בשירי הייחוד, כמדתך חכמתך כגדולתך תבונתך וכו'. בריתך, ל' תוקף ואומץ הוא; נחל איתן, ת"א נחל ביר (דברים כ"א ד'),

...רסט דיינע פֿורכטבארען טהאטען? ווער ערלערנט דיינער לעהרע אונטערריכט? ווער אויספֿאססט דען טהראָן דיינער מאיעזטעט? ווער בעגרייפט דיינער ווירדע ...הייט? ווער ערקלערט דיא אללגיטע אין דיינען ראטהשליסען? ווער ענט-האללט דיינע געהיימניססע? ווער קאן זיין אויג' ערגאטצען אן דיינעז גלאנצע-שטראהלן? ווער קאן בעריכט ערטהיילען פֿאן דיינער גערעכטיגקייטספֿלעגע? ווער ...פֿארשטעללונג פֿאן דיינער הערליכקייט פראכט? ווער ערשעפֿט דיא קענטנ-יס דיינער געזעטצע? ווער לייגט זיא אן, דיא גרעסע דיינער קראפֿט? ווער גיבט בעווייז פֿאן דיינען אללדורכדרינגענדען פֿערשטאנד? ווער קאן דאז פֿערמאגען דיינער אללגעוואלט אויסשפרעכען? דען וויא דיין נאמע (אונבעגרייפֿליך אונד הייליג) איז דיין רוהם, וויא דיין רוהם, זא דיין אויסשפרוך, וויא דיין אויסשפרוך, זא דיין פֿערמאגען, וויא דיין פֿערמאגען, זא דיינע גרעסע, וויא דיינע גרעסע, זא דיין וויססען, וויא דיין וויססען, זא דיין וואנדעל, וויא דיין וואנדעל, זא דיינע שטיפֿטונג, וויא דיינע שטיפֿטונג, זא דיינע קלארהייט, וויא דיינע קלארהייט, זא דיינע הופֿה, וויא דיינע הופֿה, זא דיינע ריינהייט, וויא דיינע ריינהייט, זא דיינע רעדליכקייט,

כישרתך כן כמירתך· כבמירתך כן לבישתך· כלבישתך כן מדתך· כמדתך כן נעימתך· כנעימתך כן שררותך· כשררותך כן ענותנותך· כענותנותך כן פרישותך· כפרישותך כן צניעותך· כצניעותך כן קדשתך· כקדשתך כן רוממותך· כרוממותך כן שבחך· כשבחך כן תפארתך ׃ ושמך מרומם על כל ברכה ותהלה· (תשר"ק כפול) על כל תקף ותפארה· על כל שבח ושירה· על כל רנן ורחישה· על כל קדוש וקריאה· על כל צפצוף וצהלה· על כל פאר ופציחה· על כל עז וענוה· על כל ספור ושיחה· על כל נצוח ונגינה· על כל מען ומלה· על כל לבוב והגה· על כל כבוד וכריעה· על כל יחוד ויראה· על כל טעם וטהרה· על כל חסן וחידה· על כל זמר וזמרה· על כל ודוי ותודה· על כל

ובלשון ידוע בתלמוד, גם לשון בריאות ממנו. כמירתך, לשון כי נכמרו רחמיו (בראשית מ"ג ל'), ענין התלהבות הלב לרחם. על כל תוקף ותפארה וכו', כל אלה לשונות של שבח והדר הן. על כל עוז וענוה, כן כתוב בכ"י ועקר. ודוי ותודה והודיה, שלשתם ענין הודיה. נגות, ל' שיר, כמו למנצח בנגינות.

וויא דיינע רעדליכקייט, זאָ דיינע בראַהערליגקייט, וויא דיינע בראַהערליגקייט, זאָ דיין אַנצוג, וויא דיין אַנצוג, זאָ דיינע זיטטע, וויא דיינע זיטטע, זאָ דיינע אַנמוטה, וויא דיינע אַנמוטה, זאָ דיינע הערשאַפט, וויא דיינע הערשאַפט, זאָ דיינע זאַנפטמוטה, וויא דיינע זאַנפטמוטה, זאָ דיינע בעשיידענהייט, וויא דיינע בעשיידענהייט, זאָ דיינע זיטטזאַמקייט, וויא דיינע זיטטזאַמקייט, זאָ דיינע הייליגקייט, וויא דיינע הייליגקייט, זאָ דיינע הערליכקייט, וויא דיינע העררליכקייט, זאָ דיין לאָב, וויא דיין לאָב, זאָ דיינע ווירדע! — — האָכערהאַבען איבער אַללען זעגען אונד פרייז איזט דיין נאַמע, ערהאַבען איבער אַללע מאַכט אונד פראַכט, איבער אַללעס לאָב אונד געזאַנג, איבער אַללעס געטאָן אונד גערידכט, איבער אַללע הייליגונג אונד ווייהונג, איבער אַללען רוף אונד יובעל, איבער אַללע גלאָריע אונד ווירדע, איבער אַללען רוהם אונד וועטטגעזאַנג, איבער אַללע ערצעהלונג אונד רעדע, איבער אַללע שילדערונג אונד בעצייכנונג, איבער אַללע מעלאָדיע אונד זאַנגווייזע, איבער אַללע עהרע אונד עהרערביעטונג, איבער אַללע ליעבקאָזונג אונד שמייכעלרעדע, איבער אַללע לויטערקייט אונד ריינהייט, איבער אַללע איינהייט אונד עהרפורכט, איבער אַללעס לאָב אונד איבער אַללע גייסטערשפריכע אונד פערבלומטע רעדען,

הלל והודיה· על כל דבוב ודעה· על כל גדל וגאוה· על כל בטוי וברכה· על כל אמר ואמירה ׃ אלהי האלהים ואדני האדנים· מלך על כל מלכים· מושל על כל מושלים· איום על כל אימים· נורא על כל נוראים· רם על כל רמים· גאה על כל גאים· נשא על כל נשאים· גבה על כל גבהים· ומביט אל עניים ונכאים· ואת שחים ודכאים· להחיות לב נדכאים· רוח שפלים וחלכאים· על כן גדלת יי אלהים· ונעלית על כל אלהים· כי אין כמוך באלהים ׃ ואין זולתך בתחתונים· ואין בלתך אלהי האלהים· שמים ושמי שמים כבודך מספרים· כנפות הארץ זמירות לך משמיעים· שרפי הקדש קדשתך מקדישים· אופני המרכבה כבודך

אומר, נפה, ואמירה כלכ. על כן גדלת וכו', עס"ה בשמואל ב' ז' כ"ב. ובכ"י גרס, כי אין כמוך באלהים ואין זולתך אלהי אלהים, וכן עקר. שמים וכו', עס"ה בתהלים י"ט ב'. כנפות וכו', עס"ה בישעיה כ"ד ט"ז.

לאָבערהעבונג, איבער אַללען דאַנק אונד דאַנקבאַרקייט, איבער אַללע פּזאַלמען אונד דאַנקזאַגונגען, איבער אַללען פאָרטראַג אונד אַללע פאָרשטעללונג; ערהאַבען איבער אַללע ערהאַבענהייט אונד האָהע, ערהאַבען איבער אַללען אויסדרוק אונד זעגנונגסוואָרט, איבער אַללע וואָרטע ערהאַבען, איבער אַללע בעגריפפע ערהאַבען! — דו, דער געטטער גאָטט אונד דער הערען הערר, דו, דער קעניגע קעניג אונד דער רעגענטען רעגענט, דו ביזט דער שרעקקען דער שרעקקליכען אונד דיא פורכט דער פורכטבאַרען! דו, ערהאַבענסטער אַללער ערהאַבענען, דער עדלען עדעלסטער, דער גראָססען גראָססטער אונד דער האָהען האָכסטער, זיעהסט הערראַב אויף אַרמע אונד ניעדריגע, אויף צערקניררשטע אונד געבייגטע געמיטהער, צו בעלעבען דיא צערקניררשטען הערצען, דיא געבייגטען אונד ניעדערגעשלאַגענען גייסטער. דאַדורך צייגסט דו דיך, הערר, גאָטט, גראָס אונד האָכערהאַבען איבער אַללע געטטערוועזען! — קיינע גאָטטהייט גלייכט דיר, אונד אויסער דיר, דער געטטער גאָטט, איזט אַללעס ניכטס: דיא הימעל אונד דער הימעל הימעל ערצעהלען דיינע עהרע, אונד אַללע ערדענדען זינגען דיר ליעדער, הייליגע שרפים הייליגען דיינע הייליגקייט, אונד אופני מרכבה זעגנען דיינע הערליכקייט, דיר זינגען מאָרגענשטערנע, אונד

מְבָרְכִים · כְּכוֹכְבֵי בֹקֶר יַחַד מְרַנְּנִים · וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים ·
מִשְׁבְּרֵי יָם שִׁמְךָ מְאַדְּרִים · הַרְרֵי גָבְהוּ וַעֲצֵי יַעַר מְרַנְּנִים ·
נְהָרוֹת כַּף מְמַחֲאִים · חַיְתוֹ אֶרֶץ וְזִיז שָׂדַי שָׁרִים כִּמְחוֹלְלִים ·
תַּנִּינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת מְהַלְלִים כְּבַחֲלִילִים · וְכָל יְצוּרֵי
בְּרֵאשִׁית פּוֹצְחִים הִלּוּלִים · לְשֵׁם קָדְשְׁךָ אֵל אֵלִים · וְכֻלָּם
אֵלֶיךָ מְשַׂבְּרִים וּמְיַחֲלִים · לָתֵת לָהֶם צֵיד מַאֲכָלִים ·
הַתַּחְתּוֹנִים מִפְּתִיחַת יָדְךָ נִזּוֹנִים וּמִתְכַּלְכְּלִים ·
וְהָעֶלְיוֹנִים מִזִּיו הוֹדְךָ שְׂבֵעִים וּמִתְמַלְּאִים · כִּי כְבוֹדְךָ
שָׁמַיִם וָאָרֶץ מְלֵאִים: ת׳וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד
בָּאָרֶץ · הַמַּאֲמִירִים אֲדוֹנוּתֶךָ · הַמְיַחֲדִים אֱלָהוּתֶךָ ·
הַמְבָרְכִים שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ · הַמְסַפְּרִים
תְּהִלָּתֶךָ · הָעוֹרְכִים תַּחַן לַחֲלוֹתֶךָ · הַמַּנְעִימִים זֶמֶר
לְעֻלּוֹתֶךָ · הַמַּאֲרִיכִים רוֹן לִרְצוֹתֶךָ · הַשּׁוֹפְכִים שִׂיחַ

כוכבי וכו', עפ"ה באיוב ל"ח ז'. משברי וכו', עפ"ה בתהלים צ"ג ד'. הררי וכו', עפ"ה בתהלים ל"ו. נהרות וכו', שם צ"ח וקמ"ח. וכלם אליך וכו', עפ"ה שם קמ"ה. התחתונים מפתיחת ידך נזונים ומתכלכלים והעליונים מזיו הודך שבעים וכו', כ"כ בכל ב"י והוא עקר. ומי כעמך וכו', ל"ה בשמואל ב' ז' כ"ג.

גאָטטערזאָהנע יובעלן דיר מעערעזוואָגען ברויזען דיינעז נאמענז רוהם, האָהער בערגע ריקקען — דעז וואַלדעז געהאָלץ יובעלט דיר, אונד שטראָמע רויטען האַנדעקלאַפפען, דעז לאַנדעז געווילד, אונד וואַז אים פעלדע זיך רעגט אונד וואַז אים מעערע לעבט אונד אַללע פלוטהען זינגען דיר וועטט־געזאַנגע, אונד אַללע געשאַפפע דעז אַנבעגיננז שטיממען לאָבגעזאַנגע דיינעם הייליגען נאַמען, אַללמאַכטיגער! אַללעז זעהנט זיך נאַך דיר אונד האַררעט אויף נאַהרונגזמיטטעל! דען אונטערן וועזען אָפפנעסט דוא מילד דיינע האַנד אונד רייכסט איהנען נאַהרונג, אונד וועזען דער אָבערוועלט געניעסען זאַטט אונד פערגניגט, וואַז דיינעם גלאַנצע ענטשטראַהלט; דען היממעל אונד ערדע זינד פאָלל פאָן דיינער מאַיעסטאַט! — אונד וואָ איזט איין פאָלק איינציג אויף ערדען, דאַז, זאָ ווי דיא קינדער יזראעל, דיין פאָלק, דיינע הערר־ליכקייט אַנערקאַננט, דיינער גאָטטהייט אַללײן געהולדיגט, דען נאַמען דיינער גלאָרווירדיגען מאַיעסטאַט געזעגנעט אונד דיינען רוהם אַללענטהאַלבען פערקינדיגט? דיך אַללײן בעטען זיא אַן אונד בעזינגען דיינע האָהייט; דורך בעהאַררליכע לאָבגעזאַנגע וואָללען זיא דיינע גונסט צו ערווערבען אונד דורך מאַ־

לְפַתּוֹתֶךָ · וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ · ע״כ צֹאנְךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ ·
קֹדֶשׁ רֵאשִׁית תְּבוּאָתֶךָ · קֶדֶם קִנְיָנְךָ וּסְגֻלָּתֶךָ · חֶלְקְךָ
וְחֶבֶל שִׁפְרָתֶךָ · יִשְׂרָאֵל תִּפְאַרְתֶּךָ · יְשֻׁרוּן מִבְחַר מְנָתֶךָ ·
הַדְּבֵקִים בֶּאֱמוּנָתֶךָ · הַהוֹגִים בְּדָתֶךָ · הַחֲפֵצִים בְּתוֹרָתֶךָ ·
הָעוֹסְקִים בְּיִרְאָתֶךָ · הַתְּמִימִים בַּעֲבוֹדָתֶךָ · הַנִּכְסָפִים
לְחַצְרוֹת בֵּיתֶךָ · הַכְּמֵהִים בְּקֹדֶשׁ חֲזוֹתֶךָ · הַתְּאֵבִים
לְקִרְבָתֶךָ · הַנֶּהֱרָגִים עַל תּוֹרָתֶךָ · הַנִּסְקָלִים עַל אַהֲבָתֶךָ ·
הַנִּשְׂרָפִים עַל עֵדוֹתֶךָ · הַנֶּחֱנָקִים וְנִטְבָּחִים וְנִטְבָּעִים
וְנִתְלִים וְנִקְבָּרִים חַיִּים עַל יִחוּד קְדֻשָּׁתֶךָ · הַקְּרוּאִים
עֲדָתֶךָ · יְסוֹד אֲגֻדָּתֶךָ · וְאַתָּה אֵל גָּדוֹל בִּגְדֻלָּתֶךָ · וְהֵם
עֵדֶיךָ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ ·: וּמַה יַּעְצָר כֹּחַ יְלוּד אִשָּׁה · נוֹצָר
מִטִּפָּה בְאוּשָׁה · וּמַה יָּעֹז עֻזְּךָ לִדְרֹשָׁה · שִׁבְחֲךָ בְּפֶה

קודש וכו', עפ"ה בירמיה ב' ג'. קדם וכו', עפ"ה בתהלים ע"ד ב'. הנכספים, הכמהים והתאבים, כולם ל' תאוה וחשק. יסוד אגודתך, יסוד הארץ שעליהם העולם עומד. ואתה אל גדול בגדולתך, כ"כ בכל ב"י. והם עדיך, כדכתיב אתם עדי נאם ה' (ישעיה מ"ג י'). באושה, סרוחה, ל' ובאש היאור (שמות ז' י"ח).

אַנבעטערן פלעהען דיך אַן געווינגען. זיא זינד'ז, דיא דוא דיין פאָלק אונד דיין ערבע גענאַננט, דיינע העערדע אונד דיא שאַפע דיינער ווידע, הייליגע ערשטלינגז־פרוכט, דאַז ערזטע דיינעז ערווערבז אונד אייגענטהומז, דיין אַנטהייל, דיינע שאַצטע האַבע. יזראעל'ז נאַהמע זינד דיין שמוקק, ישורון דיין בעזטעז גוט; זיא האַנגען פעזט אַן דיינעם גלויבען, איבען דיינע רעכטע אויז אונד פאָלגען דיינער לעהרע; איהרע בעשעפטיגונג איזט גאָטטעזפורכט, אונד גאָטטעזפערעהרונג איהר אויסערוועהרענדעז טהון. זיא זעהנען זיך נאַך דען פאָרהאָפען דיינעז הויזעז, האַבען לוזט, דיין אַנגעזיכט אים היילִיגטהום צו שויען, אונד ווינשען, זיך דיר צו נאַהען. דיינער לעהרע וועגען זיא איהר לעבען אויף, זיא לאַססען זיך שטייניגען וועגען דיינער ליעבע אונד פערברעננען דיינעז געזעטצעז האַלבען, זיא לאַססען זיך ערדראָססעלן, שלאַכטען, ערזייפען, האַנגען אונד לעבענדיג בעגראַבען, דיינער הייליגען איינהייט וועגען — זיא הייסען דיינע געמיינדע, זינד דער צוועקק דיינער שאַפפונג. דוא, אַללגיטיגער, ביזט גראָס אין דיינער זעלבזטגראָססע, אונד זיא זינד דיינע צייגען, דאַס אויסער דיר קיינער איזט.

אַללײן וואַז פערמאַג דיא שוואַכע געבורט דעז ווייבעז? קאַם איין מענש, אויז שטינ־קענדעם קיים ערשאַפפען, זיך ערדרייזטען, דיינער אַללמאַכט נאַכצושפירען? איזט

לְפָרְשָׁה׃ נִצְחַךְ בְּנִיב לְאָרְשָׁה׃ לְהַטִּיף צָקוֹן וּלְחִישָׁה׃ לְהַפִּיל תְּחִנָּה וּבַקָּשָׁה׃ וּמִחְיָתוֹ עָלָיו קָשָׁה׃ וְדַרְכּוֹ מְעֻקָּשָׁה׃ וּנְתִיבָתוֹ נְתוּסָה וּנְטוּשָׁה׃ וְחַטָּאתוֹ עַל לוּחַ חֲרוּשָׁה׃ חֲקוּקָה וּמְפֹרָשָׁה׃ וְגָז וָעָף בְּחִישָׁה׃ וְגוֹוֵעַ וּמֵת בַּחֲלוּשָׁה׃ וּגְוִיָּתוֹ בְּגַיְא נְטוּשָׁה׃ בְּתַחְתִּית אֶרֶץ רְטוּשָׁה׃ בְּאֱשׁוּן חשֶׁךְ כְּפוּשָׁה׃ בָּאַשְׁמַנִּים רְפוּשָׁה׃ בַּטָּמוּן חֲבוּשָׁה׃ כְּמֶשָׁה וִיבֵשָׁה׃ נְמֵסָה וַעֲבֵשָׁה׃ כְּיַבֶּשֶׁת מְיֻבָּשָׁה׃ וְכֻלּוֹ מָלֵא בוּשָׁה׃ וּמַה יַּעֲצָם עֶתֶר וְגִישָׁה׃ וְשִׂיחַ וְיֶהֱמֶה בְּרִגְשָׁה׃ וּמֵאָז הַכֹּל צָפוּי לְפָנֶיךָ׃ וְאֵין לְהִסָּתֵר מֵעֵינֶיךָ׃ וְאֵין לְהֵחָבֵא מִפָּנֶיךָ׃ כִּי בַכֹּל מְשׁוֹטְטוֹת עֵינֶיךָ׃ וְגָלוּי לְךָ כִּי יְצִיר חֹמֶר הוּא׃ הֲבֵל הֲבָלִים הוּא׃

לפרשה, ל׳ ופרשת שפתיו (תהלים כ״א ג׳), ענין דבור. ונתיבתו נתוסה, ענין ההריסה׃ כמו נתסו נתיבתי (איוב ל׳ י״ג). וגז ועף בחישה, עפ״ה כי גז חיש ונעופה (תהלים צ׳ י׳). בגיא, בארץ. רטושה, ענין השמטה וכתיתה, כמו אם על בנים רוטשה (הושע י׳ י״ד). כפושה, ל׳ הכפישני באפר (איכה ג׳ ט״ז). באשמנים, בקברים׃ כמו באשמנים כמתים (ישעיה נ״ט י׳). רפושה, ל׳ רפש וטיט (שם נ״ז כ׳). בטמון חבושה, ל׳ ופניהם חבוש בטמון (איוב מ׳ י״ג). נמסה, ל׳ ומס השמש ונמס (שמות ט״ז כ״א), ענין מסים׳. ועבשה, ל׳ עפוש, כמו עבשו פרודות (יואל א׳ י״ז). עתר וגישה ושיח, שלשתם ל׳ תפלה. יציר חומר, עפ״ה באיוב י׳ ט׳. הבל הבלים,

זיין אונד פֿערמאָגענד, דיינען רוהם אויסצוספרעכען? זינד זיינע שוואַכען ליפפען
פֿאָהיג, דיינע עוויגקייט אויסצודריקקען? איזט עס איהם מאָגליך, דיך געהאָריג
אַנצובעטען אונד זיין אַנליעגען געביהרענד פֿאָרצובריינגען? — מיט האַרטער מיהע
קאַן ער זיך ערנאָהרען; זיין וועג איזט אונגעבאַהנט, זיין פפֿאַד טיעפֿפֿעריג אונד
גלייטענד — פֿערגעהט ער זיך, זאָגלייך ווירד זיינע זינדע אויפֿגעצייכנעט אונד
דייטליך אין איינע טאַפֿעל געגראַבען — דאַן שווינדעט ער שנעלל דאַהין, פֿערגעהט
אונד שטירבט ערמאַטטעט, זיין קאָרפּער קעהרט צור ערדע הינאַב, פֿערוועזעט אים
דאָרט אין טיעפֿען גריפֿטען אונד דיקקער פֿינסטערניס; איינגעקערקערט אים פֿער-
גראַבע, פֿערשלאָססען אין ענגער בעהויזונג, פֿערוועלקט ער אונד פֿער-
דאָררעט, פֿערמאָדערט אונד פֿערפֿוילט, אונד זיין אויסגעדאָררטעס געריפּפּע
ווירד איין שמאָהליכעס שייזאַל. — וואַס פֿערמאַג איין זאָלך געשעפּף פֿער-
בעטען? וואַס קאַן עס דיר פֿאָרשטעללען?
דיעזעס אַללעס האַסט דו שאָן פֿאָרהערגעזעהען — דיינען אויגען בלייבט ניכטס פֿער-
באָרגען, דיינעם אַנגעזיכטע ניכטס פֿערהאָהלען, דיין בליקק דורכשויט אַללעס! דיר
איזט עס וואָהל בעקאַננט, דאַס דיעזעס אירדישע געשעפּף איין אייטעלעס וועזען איזט.

עָלֶה נִדָּף הוּא׃ קַשׁ יָבֵשׁ הוּא׃ חֶרֶשׂ אֶת חַרְשֵׂי אֲדָמָה הוּא׃ וּבַמֶּה נֶחְשָׁב הוּא׃ אֱנוֹשׁ אָנוּשׁ הוּא׃ כִּי כִשְׁמוֹ כֵּן הוּא׃ אָדָם׃ אֵפֶר דַּם מָרָה הוּא׃ בָּשָׂר׃ בּוּשָׁה סְרוּחָה רִמָּה הוּא׃ מְיֻחָם בְּחֵטְא הוּא׃ מְחוֹלָל בְּעָוֹן הוּא׃ וְיֵצֶר לִבּוֹ רַע מִנְּעוּרָיו׃ חוֹרֵשׁ רַע בִּמְגוּרָיו׃ אוֹרֵב לוֹ בְּמִסְתָּרָיו׃ מְקַנֵּן כְּנָחָשׁ בִּסְתָרָיו׃ כִּזְבוּב בְּמִפְתְּחֵי חֲדָרָיו׃ מַבְאִישׁ הָעִסָּה בְּזֻהֲמוֹת שְׂאוֹרָיו׃ מְסִיתוֹ לְהַטּוֹת אֲשׁוּרָיו׃ וְהוֶֹה לוֹ בְּעוֹבְרָיו׃ חָשׁוּב לוֹ כְּצָרָיו׃ וְהוּא רֹאשׁ לְכָל צוֹרְרָיו׃ מֵצַר לוֹ בְּכָל מְצָרָיו׃ צוֹדֶה לוֹ בְּכָל עֲבָרָיו׃ מַרְגִּיז כָּל

עפ״ה בתהלים קמ״ד ד׳. עלה נדף הוא קש יבש הוא, עפ״ה באיוב י״ג כ״ה. חרש וכו׳, עפ״ה בישעיה מ״ה ט׳, לכן כ״ל חרש, נש׳, להבדילו מן החומר לחרם ולא יוצר (איוב ע׳ ז׳). ובמה וכו׳, עפ״ה בישעיה ב׳ כ״ב. אנוש, ל׳ חולשה. אדם, ר״ת אפר דם מרה. בשר, ר״ת בושה סרוחה רמה, וכן איתא במס׳ סוטה דף ה׳ א׳. מיוחם בחטא, מחולל בעון, ל׳ הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי (תהלים נ״א ז׳). כזבוב וכו׳, עפ״ה זבובי מות יבאיש (קהלת י׳ א׳). בזהמות שאוריו, היצר הרע מטיל זוהמא בנפש האדם ודומה לשאור המחמיץ העיסה. מצר לו, מצירו, ל׳ דוחק וצער, כמו וכהצר לו (ד״ה ב׳ ל״ג י״ב). מצריו, גבוליו, כמו בין המצרים (איכ׳ א׳ ג׳). צודה, ל׳ אורב בכוונה, כמו ואתה צודה את נפשי (ש״א כ״ד י״ב). בכל עבריו, בכל עבר ועבר, כמו ושלום היה לו מכל עבריו (מ״א ד׳ כ״ד).

איין וועלקעס בלאַטט, איין אויסגעדאָררטער שטראָההאַלם, איינע אירדענע
שערבע, איין עטוואַס אָהנע ווערטה. ער הייסט אנוש (שוואַכליך), זיינער
שוואַכהייט האַלבען; זיין נאַמע איזט אדם, זיינער בעשטאַנדטהיילע,
שטויב, בלוט אונד גאַללע, האַלבען, ער הייסט אויך בשר, נור בעצייכנונג
זיינער איינגענשאַפֿטען: שמאַכטיג, שטינקיג אונד וואורמיג. שאָן זיינע
אַנפֿאַנגס געשטאַלט איזט זינדע אונד זיינע ערצייגונג איין מיססעטהאַטען.
דאַס דיכטען זיינעס הערצענס איזט בעזע פֿאָן יוגענד אויף; אין דעם גע-
מאַכערן זיינעס איננערן ווירד דער בעזע גייסט (יצר הרע) ערצייגט, זיין
נעסטעללער וואָהנט אין זיינער ברוסט, אונד זיין בוזען איזט דער שלאַנגע
נעסט. וויא איינע שלייכענדע, פֿערשטעקקט אין דעס לאַוערס שפּאַלטען,
היימליך דען טייג בעשמייסט, זאָ בעשמייסט ער דעס מענשען גייסט; ער
זוכט דורך היילעלייא פֿאָם רעכטען פּפֿאַדע איהן אַבצולענקען, אונד איהנ'ס אונ-
גליקק צו שטירצען. צוואַר שטעללט ער זיך, אַלס וואָללט' ער איהן דער נאָטה
איהם בייצושטעהן לייסטען, אַבער ער איזט דער ערגסטע זיינער פֿיינדע, ער
קוממט איהן אויף אַללען וועגען אונד שטעללט איהם נאַך אויף אַללען שטעגען.

אבריו · מעציבו בדבריו · מחטיאו ברוע הרהוריו · מתנקש להפילו במכמוריו · מתנכל לדחותו במהמוריו · וצר עליו במצוריו · לולי אתה עוזר לו מצריו: ובכל יום ויום מתחדש עליו · חושב מחשבות עליו · להתגולל ולהתנפל עליו · לעקשו בארחות עקוליו · להאשימו באשמת געוליו · להלעינו במסך תרעליו · ואיננו דורש לשלום אליו · פחים טומן לרגליו · רשת פורש ליד מעגליו · מוקשים שת במסלוליו · כורה שחת בשביליו · למוג לב ולהרבות מכשוליו · וכהלם פעם הולמו בכלפות וכשיליו · על כן יאמרו מושלי משליו · אי לבית שמהרסיו ומחריביו משליו · ומה יצדק במפעליו · ומה

במכמוריו, ברשתיו, ל"ה בתהלים קמ"א י'. במהמוריו, ל"ה בתהלים ק"מ י"א. וצר עליו במצוריו, ל' מצור ומצוק. להלעינו, למרור חייו, והוא פעל נגזר מן לענה ורוש (איכה ג' י"ט). במסך תרעליו, ל' יין חמר מלא מסך (תהלים ע"ה ט'), ול' יין תרעלה (שם ס' ה'). פחים וכו', ל"ה בירמיה י"ח כ"ב. רשת וכו' ל"ה בתהלים ק"מ ו'. כרה שחת, משלי כ"ו כ"ז. למוג לב וכו', יחזקאל כ"א כ' וכהולם פעם וכו', ל"ה בישעיה מ"א ז' ותהלים ע"ד ו'. על כן וכו', ל"ה

ער גיעסט פערדרוס איין אללע זיינע גליעדער, בעטריבט דורך איינפליסטערונגען איהן אונד רייצט איהן צור זינדע דורך באזע איינגעבונגען. ער שטעללט איהם פאללען אויף, זוכט לויטיג איהן אין נעטצען צו פאנגען, אונד דער מענש אונטערליעגט, ווען איהם ניכט דיין גאטטליכער ביישטאנד צו הילפע קאממט. טאגטעגליך ווירד דער אנגריף ערנייערט; ער בעדיענט זיך נייער ראנקע, איהן אנצופאללען, צו איבערווינדען, אין אירוועגע צו ציהען, צו זינדען צו פערלייטען אונד איהן צו פערדערבען צו שטירצען דורך ביטטערן טראנק דעז טויטעז. ניעמאלז גריסט ער איהן הערצליך, ער זוכט נור זיינע פיססע צו פערשטריקען, ער בריטעט נעטצע אויז אויף אללען גאנגען, לעגט פאלל=שטריקע איין אללע שטראססען אונד גראבט איהם געהיימע גרובען, זיין הערץ פערלאנגט צו מאכען אונד זיינען פאלל צו פערפיעלפעלטיגען. דאן שלאגט ער איהן, וויא דער אמבאסשלאגער, מיט האממערן אונד קאלבען ניעדער. דאריך זאגטען דיא גלייכניססשפרעכער: „וועהע דעם הויזע, דאז זיינע צערשטארער אונד פערוויסטער אין זיינער מיטטע האט!“ — קאן וואהל איין מאן דיא טוגענד אויזאיבען, קאן ער טאדעללאז האנדעלן, דא ער מיט אייגענן געוואלטיגען

זכה במעלליו · כי שודד בא בגבוליו · לשדדו ללחמו רב תחבוליו: לכן הקדמת רפואה ותעלה · והעלית ארוכה לנהלאה ונחלה · והכנת צרי וחתול ללא חתלה · והגהת מזור להרטות מחלה · וקבעת יום זה לסליחה ולמחילה · לבוא שעריך בתודה ובתהלה · לקדם פניך חלה · להזכר בו רבוצי מכפלה · בעת רצון לשמוע תפלה · להעביר כל שמץ ותפלה · להניא כל און ותהלה · להצמיח צדקה ותהלה · להפר כעס ולהרבות חמלה · להרים מכשול ולהסיר תקלה · לפנות דרך ולישר מסלה · לתת לשובבים טהרה וטבילה · להעמיד רוח הצלה · להשליך עון בעמקי מצולה · לשאת זדון

ענר כ"ח כ"ז. רפואה ותעלה ל' רפאות תעלה אין לך (ירמיה ל' י"ג). והעלית ארוכה, ל' אעלה ארוכה לך (שם ל' י"ז). לנהלאה. ל"ה במיכ' ד' ז'. ונחלה, ל"ה ביחזקאל ל"ד ד', את הנחלות לא חזקתם. וחתול, ל' חבישה, כיחזקאל י"ו ד' ול' ל"א. והגהת מזור, ל' ולא יגהה מכם מזור (הושע ה' י"ג). להרטות מחלה, לשום רטיה למחלה. רבוצי מכפלה, האבות הקדושים הרבוצים ושוכנים במערת המכפלה. שמץ ותפלה, שניהם כנוי לעברות, ל' לשמצה (שמות ל"ב כ"ה), ול' ולא נתן תפלה (איוב א' כ"ב). להניא, להפיר. ותהלה, ל' ובמלאכיו ישים תהלה

ראנקעפאללען רייבער איהן הויזע בעשטאנדיג צו קאמפפען האט? — רום האט דוא לאנגע שאן איין היילמיטטעל צובערייטעט אונד געזארגט דיא גענעזונג דער שוואכען אונד קראנקען; דוא האסט ארצנייען פיר דיא עלען אונד היילונגזמיטטעל צור העבונג דער קראנקהייט פארבערייטעט. דען טיגען טאג האסט דוא צור פערצייהונג אונד פערגעבונג בעשטיממט, מאן דיינע פפארטען מיט דאנק= אונד לאבגעזאנגען בעזוכע, דיך עהר= פורכטזפאלל אנבעטע אונד דיא טוגענד יענער אין דער מערת המכפלה עענדען (דער אבות אונד אמהות) אין ערינגערונג ברינגע. צור גנאדענצייט הערט דוא געבעטע, פערניכטעזט אללע טיפפ= אונד שאנדטהאטען פערטילגט אללעז לאסטער אונד אללע אונטוגענד. נור טוגענדען לאבליכע האנדלונגען לאססעזט דוא נון פארטיין קאממען, אויך דאס נארן אונטערדריקקט אונד דיין ערבארמען רעגע ווערדע, אויך דאס הינדערניססע בעזייטיגט, אללער אנשטאס היגוועגגעשאפפט, דער וועג אונד דער שטעג געבאהנט ווערדע פיר דיא צור רייניגונג צוריקק= ענדען זינדער, אום איהנען רוה אונד רעטטונג צו שאפפען. — איהרע זינקען אין דעז מעערעז טיעפע אונד אללע פרעפעל= אונד לאסטער=

וּמְעִילָה ·:· וּמִכָּל יָמִים יוֹם זֶה קִדַּשְׁתָּ · וְעַל כָּל יָמִים אֹתוֹ
עִלִּיתָ · וּבוֹ מִכָּל יוֹם בָּחַרְתָּ · וּמִיֻּצְּרוּ אוֹתוֹ לְךָ אִחַדְתָּ ·
וּלְדוֹר דֵּעָה כְּחוֹ יִדַּעְתָּ · וְאָדָם דִּי זָהָב בּוֹ וִתַּרְתָּ · וּמִכְתַּב
חָרוּת לֶעָנָו נָתַתָּ · וְסָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ בִּשַּׂרְתָּ · וְעַל הָרָעָה
נִחַמְתָּ · וְעַל בָּנֶיךָ רִחַמְתָּ · וְכִגְבֹהַּ שָׁמַיִם חַסְדְּךָ לָמוֹ
הִגְבַּרְתָּ · וְכִרְחוֹק מִזְרָח כְּמַעֲרָב פִּשְׁעָם הִרְחַקְתָּ · וּזְכוּת
הַרְרֵי קֶדֶם זָכַרְתָּ · וּכְאָב אֶת בֵּן אוֹתָם רָצִיתָ · וְעַל כָּל אִם
רֹאשָׁם נִשֵּׂאתָ · וְקַרְנָם בְּכָבוֹד רוֹמַמְתָּ · וּמִשֶּׁפֶל
הִגְבַּהְתָּמוֹ וְהִתְלַלְתָּ · וְאוֹת לְטוֹבָה עִמָּהֶם עָשִׂיתָ · וְחִבַּבְתָּם
לַכֹּל הֶרְאֵיתָ · וְאַהֲבָתָם לְעֵין כֹּל גִּלִּיתָ · וְלִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָם
תאבת

(איוב ד' י"ח). ומיוצרו אותו לך אחדת, עה"כ ימים יוצרו ולא (ולו קרי) אחד בהם (תהלים קל"ט י"ו), ואמרו ז"ל שברר לו אחד מן הימים שיכר, ואיזה זה? י"כ. ועי"ש פי' רש"י. ולדור דיע, לדור המדבר, כמו שפי' רש"י מ"א ה' י"א. ואודם די זהב, עוון העגל. עיין פי' רש"י דברים א' א' ושמות ל"ג י"א ול"א י"ח. הררי קדם, אחר לשלשה האבות. והתללת, גם זה ל' הגבהה, ככתוב הר גבוה ותלול. וכתבת

טהאַטען פֿערשווינדען. — דער היילִיגע טאַג איזט, דען דוא פֿאָרלִיגליך גע־
הייליגט, איבער אַללע טאַגע דעז יאָהרעז ערהאָבען אונד אויז אַללען ערקאָרען
איהן האַזט דוא פֿיר דיך געהייליגעט אונד זיינע קראַפֿט איינעם פֿערנינפֿטיגען
געשלעכטע בעקאַננט געמאַכט. אַן איהם פֿערציעהזט דוא דאַז פֿערברעכען
מיט דעם גאָלדנען קאַלבע (מעשה העגל); אַן איהם איבערגאַבזט דוא דעם
זאַנפֿטמיטהיגען (משה) דיא געזעטצטאַפֿעלן; אַן איהם פֿערקינדעטעזט דוא
דעם פֿאָלקע פֿערצייהונג אונד זאָגטעזט דאַז איבער זיא בעשלאָססענע איבעל
צוריק. דוא ערבאַרמטעזט דיך דיינער קינדער, אונד זאָ האָך דער הימעל איזט
איבער דער ערדע, זאָ האָך וואָלטעסט דיינע גיטע איבער זיא, אונד זאָ פֿערן
דער מאָרגען איזט פֿאָם אַבענד, ענטפֿערנטעזט דוא איהרע מיסטהאַטען. דוא
דאַכטעזט איהנען דיא פֿראָממיגקייט דער הייפטער דער פֿאָרוועלט (אורעלטער־
אבות) אונד וואַרזט איהנען געפֿעלליג, וויא דער פֿאַטער דעם זאָהנע, ער־
האָבזט איהר הויפט איבער אַללע נאַציאָנען אונד ליעסעזט איהר האָרן ריהמליך
שטייגען, האָבזט אויז דער טיעפֿע זיא צור הערכסטען הערע אונד טהאַטעזט
איהנען צום הייל וואונדערצייכען, צייגטעזט אַללען דיינע פֿריינדשאַפֿט צו
איהנען, אונד אַללער אויגען זאַהען, וויא זעהר דוא זיא ליעבטעזט. אין
איהרער מיטטע צו וואָהנען וואַר דיין פֿערלאַנגען, דוא צייגטעזט זיך, צו רוהי־

תָּאַבְתָּ · וְלַחֲנוֹת בֵּינֵיהֶם חָמַדְתָּ · וְלָשֶׁבֶת בְּוַעֲדָם אִוִּיתָ ·
וְעַיִן בְּעַיִן לָמוֹ נִרְאֵיתָ · וּבֵין כְּרוּבִים כְּבוֹדְךָ צִמְצַמְתָּ · וַעֲנַן
יְקָרְךָ עַל כַּפֹּרֶת הִצַּעְתָּ · וַעֲנַן הַקְּטֹרֶת לְכַסּוֹתוֹ הַיּוֹם
פָּקַדְתָּ · וּמֵאָז לִסְלִיחָה אוֹתוֹ שַׂמְתָּ · וּלְכַפָּרָה אוֹתוֹ יִסַּדְתָּ ·
וּמִצְוֹתָיו בְּדָתְךָ צִוִּיתָ · וְכָתַבְתָּ וְשָׁנִיתָ וְשִׁלַּשְׁתָּ · וְאַזְהָרוֹתָיו
פֵּרַשְׁתָּ · וְעָנְשָׁיו פִּלַּשְׁתָּ · וְקָרְבְּנוֹתָיו קָצַבְתָּ · וַעֲרֶךְ
עֲבוֹדוֹתָיו סִדַּרְתָּ · וּרְצוּי הַזָּיוֹתָיו סִפַּרְתָּ · וְרִקּוּחַ תִּמְרוֹתָיו
הֶעֱדַפְתָּ · וְסֵדֶר מַעַרְכוֹתָיו הוֹסַפְתָּ · וְטֹהַר טְבִילוֹתָיו
מָנִיתָ · וְקִדּוּשׁ רְחִיצוֹתָיו חִשַּׁבְתָּ · וְאַזְכָּרוֹתָיו בְּשֵׂכֶל
סִיַּמְתָּ · וְתוֹדוֹתָיו וִדּוּיָיו סִכַּמְתָּ · וְעִנּוּיָיו בְּפֶקֶד רִשַּׁמְתָּ ·

זכמות ושלשת, מלות י"כ כשנה ונשלש בתורה בג' מקומות באחרי ובאמור ובפינחס. פלשת, גלית, ל' מפלשי עב (איוב ל"ז י"ו), שפי' רש"י גלוי עב, ל' שנוי מפולש, עכ"ל, שמעת מיניה שפ"ל, מפלש נשי'. קצבת, נתת להם מדה וקצב. ורקוח, ל' מרקחת. תמרותיו, ל' תמרות עשן, והוא עה"כ ולקח מלא מחתה גחלי אש מעל המזבח .... ומלא חפניו קטרת סמים דקה (ויקרא י"ו ב'), ומו"ל בפטום הקטרת, מנה לכל יום וג' מנים יתרים, שמהם מכניס כ"ג וכו', ויצו העדפת. הוספת, שבכל יום ד' מערכות וביו"כ ה'. מנית, ה' טבילות. וקדוש רחיצותיו, עשרה קדושין רחיצת ידים ורגלים מן הכיור. ואזכרותיו, שהברת השם הוי"ה כ"ה כלתנו הויה מסויים עשרה פעמים. ותודותיו

[...]טער איהנען, אונד אין איהרער פֿערזאַממלונג צו ווייל|ען וואַר דיין וואונש.
[...]טבאַרליך צייגטעזט דוא דיך איהנען אונד טראַנקטעזט דיינע מאַיעסטעט
[...]יסען דען כרובים איין; איינע וואָלקע דיינער הערליכקייט דעקקטע דאַז
[...]רת אונד איינע וואָלקע פֿאָן רייכערווערק פֿעראָרדנעטעזט דו הייטע אויף
געהיים. זייטדעם האַזט דוא דיעזען טאַג צור פֿערזאָהנונג בעשטיממט אונד
פֿערגעבונג געווייהט; דוא האַזט דען טאַג בעטרעפֿפֿענדע געבאָטע
[...]פֿאָהלען, איהן געזעטצבוך איינגעשריעבען אונד צום צווייטען אונד דריטטען־
וויעדערהאָלט; אויך דעסען פֿערבאָטע האַזט דוא דייטליך פֿאָרגע־
[...]טראַגען אונד דיא שטראַפֿע אין איבערטרעטונגספֿאַללע אָפֿפֿענטליך בעקאַננט
[...]מאַכט; דוא האַזט דיא אָנצאָהל פֿאָן דעסען אָפֿפֿערן גענויא בעשטיממט, זאָ
דיא אָרדנונג דער דיענסטפֿעררילטונגען, דיא אַנצאָהל דער שפּרענגונגען,
רויכווערקע, דיא אָרדנונג דער מערכות, דיא רייניגונג דורך באַדען,
הייליגונג דורך האַנדע־ אונד פֿיסוואַשען, דיא אַרט, וויא דיין הייליגער
אויסצושפרעכען זייא אונד וויא אָפֿט דאַז בעקעננטניס אונד זינדענגע־
[...]נדניס אַבגעלעגט ווערדען זאָללע. דוא האַזט דיא אַרט דער קאַזטייאונג

וְלֹבֶן עֲטִיּוֹתָיו חִוַּרְתָּ · וּפִזּוּי שְׂרָדָיו הוֹרֵיתָ · וְעִלּוּי מַחְלְצוֹתָיו בֵּאַרְתָּ · וְשִׁנּוּי מַחְלְפוֹתָיו לִמַּדְתָּ · וְלִקְדוֹשֶׁיךָ אוֹתָם מְסַרְתָּ · וְכָל תּוֹרוֹתָיו הוֹדַעְתָּ · וְכָל דָּתוֹתָיו חָקַרְתָּ · וְכָל מִשְׁפָּטָיו חָרַצְתָּ · וְכָל חֻקּוֹתָיו חָקַקְתָּ · וְכָל גְּזֵרוֹתָיו גָּזַרְתָּ · וְכָל עִנְיָנָיו חָרַטְתָּ · וְחֶבְלוֹ מִכֹּל הִנְעַמְתָּ · וְחֶלְשׁוֹ מִכֹּל הִשְׁפַּרְתָּ · חֹפֶשׁ לִרְצוּצִים אוֹתוֹ שִׁוִּיתָ · דְּרוֹר לִשְׁבוּיִם אוֹתוֹ הִתְוֵיתָ · פְּקַח־קוֹחַ לַאֲסִירִים אוֹתוֹ תִּכַּנְתָּ · יוֹם עָשׂוֹר לַעֲשִׂירִיָּה חָקַקְתָּ · שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לְשׁוֹבְתֵי עֹנֶג שַׁתָּה · יוֹם כִּפּוּר לְנוֹתְנֵי כֹּפֶר תַּתָּה · לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת · לִמְחוֹת זְדוֹנוֹת · לְכַלֵּה פְשָׁעִים · לְהָתֵם חֲטָאִים · לְטַהֵר

ווידוי, כ"כ בכל כ"י, וטעמו נתת סכום וסכין לתודותיו ולודוי שהי' מתודה ומודה, וכל זה במס' יומא דף ל"ב. ולובן עטיותיו, שהיה עוטה ולובש בגדי לבן. ופזוי שרדיו, כ"כ בכל כ"י, ורומז לבגדי השרד שהיו מזהב מופז. ועלוי מחלפותיו, דמי שווים של בגדיו, כדתנן בבקר היה לובש פלוסים של י"ב מנים וכו' (יומא פ"ג מ"ז). מחלצותיו, ל' בגדים, כמו והלבש אותך מחלצות (זכריה ג' ד'). ושנוי מחלפותיו, ל' חליפות שלמות. חרצת, פסקת. חרטת, י"ג חרתה, והענין אחד, לשון חרות על הלוחות, ולשון בחרט אנוש. וחלשו וגורלו. חופש לרצוצים, ביום הכפורים של יובל. לעשיריה, לשארית ישראל אשר יהיה בימים ההם עשיריה, כדכתיב ועוד בה עשיריה (ישעיה ו' י"ג), ות"י ויתשארון בה חד מן עסרא צדיקיא. לכלה ולהתם וכו', עש"ה בדניאל ט' כ"ד.

אַנגעדייטעט, דאַ האַזט דען אַנצוג דער פריעסטער אין ווייס ליינען אָדער גאָלדגעוואַנד בעשטיממט; זעלבזט דען ווערטה דער געוואַנדער האַזט דוא אַנגעגעבען אונד אונטעררריכטעט, וויא דיא קליידער צו וועכזלען זייען. דיעזע אַללעס האַזט דוא דיינען היילינגען איבערליעפֿערט אונד נאַמענטליך בעקאַננט געמאַכט; אַללע פֿעראָרדנונגען, רעכטע אונד געזעטצע האַזט דוא פֿעסטגע־זעטצט אונד גענויא בעשטיממט אונד איבער אַללעס רעגעלן פֿאָרגעשריעבען; דיעזעס טאַגעס אַנטהייל איזט דער ליעבליכזטע, זיין נאָמע דאַז שאָנזטע; דוא האַזט דאַז בעשטיממט צור פֿערקינדונג דער פֿרייהייט דער סקלאַפֿען, גע־פֿאַנגענען אונד געפֿעסעלטען. דיעזען צעהנטען טאַג דעז מאָנאַטעז האַזט דוא ישראל אַנבעטרויעט, אַכטעזט איהן צור הייליגען פֿייער פֿיר איין פֿאָלק, דאַז דען שבת פֿייערט, אונד גאַבזט איהן צור פֿערזעהנונג פֿיר איינע נאַציאָן, דיא לעזעגעלד פֿיר איהרע פֿערגעהן גיבט, אום זיא צו זיהנען, צו ענטזינדיגען, פֿאָן מיסעטהאַטען לאָסצוזפּרעכען אונד פֿאָן זינדען צו בעפֿרייען. דיא פֿער־

טְמֵאִים · לְהָדִיחַ דָּמִים · לְצַחְצֵחַ כְּתָמִים · לְהַרְחִיץ צוֹאִים · לְהַלְבִּין כַּשֶּׁלֶג שָׁנִים · לְצַחֵר כַּצֶּמֶר אוֹדְמִים · לְמָרֵק חוֹבִים · לְנַקּוֹת חָבִים · לְזַכּוֹת אֲשֵׁמִים · לְזַכֵּךְ אֲשָׁמִים · לְוַתֵּר לִנְתָאָמִים · לִסְלוֹחַ לְכָל עֲדַת תְּמִימִים: וְעַמְּךָ בְּיוֹם זֶה יַחַד נֶאֱגָדִים · וּכְחִין לְפָנֶיךָ נוֹעָדִים · וּשְׁכִינָתְךָ אִתָּם מְוָעֲדִים · וְנֶעֱצָרִים וּמִתְוַעֲדִים · וּבְיִרְאָה אוֹתְךָ עוֹבְדִים · וּבְאֵימָה עוֹמְדִים · וּבְגִילָה רוֹעֲדִים · וּבְחִילָה מְסַלְּדִים · וּפִשְׁעֵיהֶם מִתְוַדִּים · וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים · וְכוֹרְעִים וּבוֹרְכִים וְסוֹגְדִים · וְאַרְצָה לְךָ קוֹדִים · וְדַלְתוֹתֶיךָ שׁוֹקְדִים · וּכְאֶחָד נֶאֱחָדִים · וְיִחוּדְךָ מְיַחֲדִים · וְקֻדָּשָׁתְךָ מְעִידִים · וֶאֱמוּנָתְךָ מְסַהֲדִים · וְצִדְקָתְךָ מַגִּידִים · וְחַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ לֹא מְכַחֲדִים · וְעוֹרְכִים שֶׁוַע בְּמַעֲמָדִים · וּמִזְרִיחָה וְעַד שְׁקִיעָה שִׁבְחֲךָ מַתְמִידִים ·

להדיח, ל' דמי ירושלים ידיח (ישעיה ד' ד'). להלבין כשלג שנים, עש"ה אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו (ישעי' א') וזהו לצחר כצמר אודמים, וטעמו להלבין האדומי' כצמר. צחר, ל' לבנות, כמו וצמר צחר (יחזקאל כ"ז י"ח). לנתאמים, תאר לישראל, עש"ה תאמי צביה.

אונרייניגטען צו רייניגען, דען זינדענשמוטץ אַבצוּוואַשען, דיא בעזודעלטען צו זייבערן אונד דיא בעפֿלעקקטען צו וואַשען, דאַס זיא ריין ווערדען וויא שנעע אונד ווייס וויא וואָללע. דיא זינדען ווערדען אויסגעמערצט, אונד דיא זינדער זינד גערייניגט, דיא שולדען פֿערגעהען, אונד דיא שולדיגען ערשיינען ריין; אויך זאָלכע אַרט פֿאָלגט ערלאַס פֿיר דיא פֿערברידערטע נאַציאָן אונד פֿער־ציהונג פֿיר דיא פֿראָממע געמיינדע. היוטע איזט דער זאַממעלטאַג אַללער גליעדער דיינער געמיינדע; זיא זינד צוזאַממענגעטרעטען, דיך אַנצובעטען, דיינע שכינה בעפֿינדעט זיך אין איהרער מיטטע, איינהעלליגקייט אונד איינ־טראַכט הערשען אונטער איהנען, פֿאָן פֿורכט דורכדרונגען, פֿערריכטען זיא איהרען גאָטטעסדיענסט. דאַ שטעהן זיא שרעקקענפֿאָלל אונד אין באַנגער ערוואַר־טונג, דיך פֿלעהען זיא אַנגסטליך אַן אונד בעקעננען איהרע זינדען, זיא ביקקען אונד נייגען זיך, קניענד, פֿוספֿעלליג אונד הינגעשטרעקט צור ערדע, פֿאָלגען זיא אַן דיינע פֿפֿאָרטען, הולדיגען איינמיטהיג דיינער איינהייט אונד צייגען דיינע הייליגקייט, בעוואָהרען דיינע גלויבען, פֿערקינדען דיינע גערעכטיגקייט, פֿערהעהלען ניכט דיינע גיטע אונד טרייע אונד אונאונטערבראָכען דיך פֿאָן טאַגעס אַנבראָך ביז

ופגיעות חמש מאמש מעתדים· מול עבודות חמש
בעתודים· ולשמך מהודים· בכל עז ומאודים: וכלם
צמים ומתענים· יחד אבות ובנים· גדולים וקטנים·
בחורים וזקנים· ומרבים חנונים· ומדברים תחנונים·
ועורכים רננים· ומרננים ומתחננים· לפניך אדוני
הארונים· לפדותם מכבד עונים· ולמחות פשעימו
כענגים· לשעות שועם ממעונים· להאזין מהם שיח
מענים· כי הם דלים ואביונים· ובצלך מתלוננים·
ובאברתך מתגוננים· ובסתרך נצפנים· ובך נשענים·
וכעיני עבדים אל יד אדונים· וכעיני שפחה אל יד גברתה
לך פונים· להרבות למו פדיונים· לכבסם מצחן דפיונים·
להצליל בצול זידונים· לשתק בעלי דינים· לאלם
מלשנים· לוטשי חצים וכדונים· להשיב חרב לנדנים·

ופגיעו' חמש, תפלת ערבית ושחרי' ומוסף ומנח' ונעיל'. מעתדים, מכינים. עבודות חמש, במס' יומ' דף ל"ב. בעתודים, בזמוני'. מהודים, ל' הודאה. מאודים, ל' ובכל מאודך. מצחן, מסרחון, ל' ותעל צחנתו (יואל ב' כ'). דפיונים, ל' דופי. להצליל, לשקיע, ל' צללו כעופרת (שמו' ט"ו י'). בצול זידונים, במצולו' ים המי' הזידוני'. מלשני',

אין דיא נאכט. פינג געבעט־פֿראַגען, נאך אַנלאַנגע דער זאַכט געוואָהנליכען פינף
אַפֿפֿערדיענסטע, האַבען זיא אַנגעאָרדנעט. צווישען געזטערן אונד הייטע צו בעטען,
אונד דיינען נאַמען צו פרייזען מיט אַללער קראַפֿט אונד אַללעם פֿערמאָגען. אַללע
זינד בוספֿערטיג, אַללע פֿאַסטען, פֿאַטער אונד זאָהנע, גראָס אונד קליין, יונג
אונד אַלט, אַללעס ביטטעט אונד קלאַגט צו דיר, אַללעס ליעגט דיר אַן אונד פֿלעהט
אונד בעטעט פֿאָר דיר, הערר אַללער העררען, דאַס דו זיא בעפֿרייען מאָגעסט
פֿאָן איהרער זינדען לאַסט, דאַס איהרע מיססעטהאַטען וויא וואָלקען דאַהינשווינדען
מאָכטען, דאַס דו איהר יאַממערגעשרייא אין דיינען היממעלן פֿערנעהמען
אונד איהר וועהקלאַגען ערהאָרען מאָגעסט. דען זיא זינד אַרם אונד נאָטה־
לייִדענד, זיא זוכען דיינעס שאַטטענס שוטץ אונד דיינער פֿליגעל שירם —
נור דיינע דעקקע קאַן זיא שיטצען, נור דיינע שטיטצע קאַן זיא ער־
האַלטען. וויא קנעכטע זעהען אויף דעס העררן האַנד, וויא איינע מאַגד אויף
איהרער פֿרויען האַנד, זאָ זעהען זיא צו דיר, ערוואַרטען ערלאָזונג, ערוואַרטען
רייניגונג אונד פֿערניכטונג איהרער זינדען. אָ, הייסע זיא שווייגען, איהרע
געגנער! לאַס זיא פֿערשטוממען, איהרע פֿערלייִמדער! לאַס אַללע געגען
זיא געלאַנגטען פֿפֿיילע אונד לאַנצען צוריקפֿליעהען, אונד דאַז שווערט ווערדע

להגביר מליצי יושר וזכיונים· ולהחסים קטגורים עמהם
מדינים· וסדר סליחה מכינים· ודברי רצוי מכונים·
ובריח שלש עשרה מדות אופנים· אשר אלפת לנאמן
בחזיונים· בעבור כבודך על פנים· כדברך עם ציר פנים
אל פנים· וכל היום בם מתגלגלים ונאפנים· וערך נדוי
משננים· וצדקותיך מתנים· לזכר למו שלשת אתנים·
ויום קדוש חתונים· לחלצם מראש פתנים· להדריכם
מפרך מענים· לדלותם מדכוי תנים· להעלותם מבור
שאונים· לנתק מהם מוסרות שוטנים· לפצותם מלעג
שאננים· להצילם מגאיונים· להשיב שבותם כיונים·

מלשנים. וכדונים, רמחים. לנדנים, תיק התרב. וזכיונים, ל' זכות. אופנים, מסודרים על אופנם. אלפת, למדת. לנאמן, למשה. בעבור כבודך וכו', כדכתיב ויהי בעבור כבודי וגו' (שמות ל"ג כ"ב). ונאפנים, ל' אופן וגלגל. משננים, מדברים. מתנים, מספרים. שלשת אתנים, האבות. יום קדוש חתונים, רומז ליום מתן תור'. מראש פתנים, רומז למקטרג. מדכוי תנים, ע"ד כי דכיתני במקום תנים (תהלים מ"ד כ'). לפצותם, להצילם, מלעג שאננים להצילם מגאיונים, ע"ד הלעג השאננים הבוז לגאיונים (תהלים קכ"ג). מתופת דראונים, ל' התופת וגיא בן הנם (ירמי' ז' ל"ב),

אין דיא טיעפֿע געשטעקקט! נור יענען רעדליכען רעדנערן, דיא גינסטיג
פֿאָן איהנען שפרעכען, פֿערלייהע קראַפֿט, דען פֿערלייִמדערן אַבער, דיא
אור רעכטען וואָללען, פֿערשליעססע דען מונד. צו דיעזעם ענטצוועקק
האַבען זיא געבעטספֿראַגען אַנגעאָרדנעט, וואָדורך דוא צו ערפֿלעהען
ביזט. — זיא שפרעכען דיינע דרייצעהן אונוואַנדעלבאַרען מדות
(איגענשאַפֿטען) אויז, דיא דו דיינעם טרייען (משה) אין יענער ערשיינונג
אָפֿפֿענבאַרטעזט, אַלז דיינע הערליכקייט אַן זיינעם אַנגעזיכט פֿאָרחיבער־
צאָג, וואָבייא דו דיך מיט איהם אונטעררעדעט האַזט. דיעזע דיינע גאָטט־
ליכען איגענשאַפֿטען זינד דער הויפטפונקט, אום דען זיא זיך הייטע דרע־
העןאונד ווענדען. זיא געשטעהען איהרע זינדען אונטער בעשטאַנדיגער
ערוואַהנונג דיינער טוגענדען אונד דער פֿראָממיגקייט דער שטאַממפֿאַטער
אונד דעז פֿערמאַהלונגזטאַגעז (מתן תורה), אויף דאַס דו זיא ערעטטען
מאָגעזט פֿאָן דער אַטטערגעוואַלט (איינגעבונג דער יצר הרע) אונד
דעז קוואַלערז פֿלאַגע, זיא צו ערלאָזען אויז דער דראַנגזאַלזוואָהנונג אונד
ערוויפֿלליעהען אויז מאָרדערגרובען, זיא פֿאָן דען פֿעסלן דעז פֿער־
פֿיהרערז צו בעפֿרייען, פֿאָם שפאָטטע דער איבערמיטהיגען אונד
דער פֿערמאַכטונג דעז טראָטליגען, זיא נאַך איהרער היימאַטה צוריקק־

למלטם מתפת דראונים · מלהט מתהפכת ברמיונים · רשפי להב ועשונים · מדורת אש ואודים עשנים · לנצחך בשיר כבעל שושנים · ורבותי קדש צבא עליונים · בשורם כי תצדיק בנים · אשר לעבדים לך נקנים · יתמהו זה לזה בתמהונים · וכתי כתים המונים המונים · ישמיעו ויאמרו בארש שנונים · ח' מי אל כמוך נשא עון זרע אמונים · ועבר על פשע נטעי נעמנים · אשרי העם שככה לו עונים · ואשרי הגוי שיי אלהיו רוננים · ויקדישוך עליונים · ויעריצוך תחתונים: ע"ס א"ב כפול. ואז אלים יאדירוך · ברקים יברכוך · גדודים יגדלוך · דולקים ידרשוך · המלה יהדרוך · ותיקים יודוך · זכים יזכירוך · חילים יחסנוך · טהורים יטעימוך · יקרים

ול' והיו דראון לכל בשר (ישעיה ס"ו כ"ד), וכתיב כי ערוך מאתמול תפתה גם היא למלך הוכן העמיק הרחיב מדורתה אש ועצים הרבה נשמת ה' כנחל גפרית בוערה בה (שם ל' ל"ג), וזהו רשפי להב וכו'. נטעי נעמנים, תאר לישראל בישעיה י"ז י'. ואז אלים ... ברקים וגדודים וכו', כל אלה תארים למלאכים. יאדירוך ויברכוך ויגדלוך וכו', כלם לשונות של שבח הם.

לופיהרען אונד אונאוסשפרעכען פאן דער העללענשטראפע, פאן דער פלאמ-מענדען קלינגע דעס שווערטעס, דאס זיך אומוואלצט, פאן דאמפפענדער אונד פלאממענדער גלוט, פאן פייערהערדע אונד טייטערהיפען. — דאן זינגען זיא דיר, וויא יענער זענגער אויף שושנים. — אויך דיא הייליגען מיריאדען הימלישער כארע, ווען זיא טויען ווערדען, דאס דוא דיינע זאהנע, דיינע אייגנען האסט זינדענלאס געשפראכען, ווערדען זיא אייננאנדער אנשטוינען, אונד שטוינענד ווערדען אללע איינשטיממען אונד אללערע אויזרופען: „ווער גלייכט דיר, גאטט, דער דא פערגיבט דעם זאמען דיינער געטרייען אונד פערציהט דיא מיסעטהאטען דער שפראסען דיינער ליעבען (אבות)?! הייל דעם פאלקע, דעם עס אזא ערגעהעט! הייל דעם פאלקע, דעססען גאטט דער עוויגע איזט!" — היערויף שטיממען אללע כארע דעס הימעלס, פאן פערשיעדנער געשטאלט אונד מאנניגפאלטיגען נאמען*) איהרע געזאנגען וויעדער אן אונד פרייזען דיך דרייאמאל הייליג!

*) היער קאממען איין פערשיעדענע בעננעננגען פאן ענגעלן אונד ניעדערן פאר, דיא וויר דער קירצע האלבען אונטער איינער הויפטבענעננונג צוזאממענגעפאסט האבען.

ייחדוך · כבירים יכתירוך · לוהטים ילבבוך · מלאכים ימליכוך · נוגנים ינצחוך · שרפים יסלדוך · עירין יעלוך · פלאים יפארוך · צבאות יצלצלוך · קלים יקדישוך · רבבות ירוממוך · שנאנים ישבחוך · תרשישים יתמידוך · קדשה משלשת:

ח' ככתוב על יד נביאך · וקרא זה אל זה ואמר ·

ק' וח' קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ כבודו:

ח' כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמתם ברוך יאמרו:

ק' אל ברוב עצות תכן את רוח · טרם בכרוב טס וידא על כנפי רוח · גם פלס ומשקל שם לרוח · טרם דברו בזריזות תעש הרוח · הלא על סערה העמיד הרוח · טרם ומאצר יוציא את הרוח · זה ים הגדול יטיל בו את הרוח · ח' טרם חל נוזלים יערים הרוח · טעם יפוצץ אל ויעמיד הרוח · טרם יזלו מים ישיב הרוח:

ק' לכן כל ליל בידו תפקד כל רוח · טרם לאצלו תשוב הרוח · מרקם בצלמו נפח בו נשמת רוח · טרם נשמה

אל ברוב עצות וכו', עש"ה בישעיה מ' י"ג, מי תכן את רוח ה' ואיש עצתו יודיענו, וכמו שפי' הראב"ע בשם הגאון. טרם, עד לא. טס, מבואר לעיל דף כ"ב ב'. וידא, תהלים י"ח י"א. פלס וכו', עש"ה באיוב כ"ח כ"ה. דברו בזריזות וכו', עש"ה בתהלים קמ"ח ח'. הלא על סערה וכו', מבואר ע"פ מאמרם במס' חגיגה דף י"ב ב', אשר העתקתי בתפלת גשם דף פ"א א', וכן אית' במדרש תהלים מזמור קל"ו. ומאוצר יוציא וכו', ל"ה בתהלים קל"ה ז', ע"ש פי' רש"י. זה ים הגדול וכו', ירמוז לבקיעת הים, כדכתיב ויולך ה' את הים ברוח קדים וגו' (שמות י"ד כ"א), וכתיב שם (ט"ו ח') וברוח אפיך נערמו מים נצבו כמו נד נוזלים וגו', וזהו חל נוזלים יערמם. חיל, ל' חל וחומה (איכה ב' ח'). טעם יפוצץ, גזרה יגזור אל על הרוח ויעמוד על פי דבורו. טעם, ל' ומני שים טעם (דניאל ג'), ומטעם המלך (יונ' ג' ז'), והוציא הגזירה בל' יפוצץ, עש"ה הלא כה דברי כאש וכפטיש יפוצץ סלע (ירמי' כ"ג כ"ט). יזלו מים וכו', תהלי' קמ"ז י"ח.

לכן כל ליל וכו', עש"ה בתהלי' ל"א ו'. לאצלו וכו', עש"ה קהלת י"ב ז'. מרוקם בצלמו, עש"ה נעשה אדם בצלמנו, וע"ש וייפח באפיו נשמת חיים. טרם נשמה וכו',

אליו תאסף עם רוח· סלול גן נטע מתהלך לרוח·
טרם על פני גיא העביר הרוח· פץ עבור מורדים לא
ידון רוח· טרם צרחו סור ויכלו מרוח· קדם כל נקרא
אהיה הרוח· ח׳ טרם רחף על פני מים רוח· שלטון לא שם
ליציר לכלא את הרוח· טרם תנה מנגן אנה אלך מרוח:
קו״ח לכן כל אשר באפיו נשמת רוח· אכן באנוש
היא הרוח· יסלדו יסלסלו לאל בורא רוח· כחירה
ואופן עת יבוא בם הרוח:

ח׳ כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעמתם ברוך יאמרו:

קו״ח ברוך כבוד יי ממקומו:

ק׳ ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב
ובקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים:

מיוסד ע״פ תשר״ק.

ק׳ תמיד תתלונן בידך כל נפש· שגגות וזדונות לך
תודה הנפש· רצית להמציא כפר לנפש· קדוש לבעבור
תברכך כל נפש· צום אבחרהו קראת ענוי נפש· פשע
בלא דעת לא טוב לנפש· עמל וכל פעל לא ימלאו נפש·
ח׳ סכוך אברים תמלא חית נפש· נעלם מכל נהם
יציאת הנפש· מיתה ממרקת עון חטאת נפש:

ע״ד הכתוב ל״ד י״ד. והמפרש נדחק מאוד בפרוש המאמר הזה, ואלו שם על לב כי לא נגזר מיתה על האדם כ״א אחר החטא ובשעה שנפח באפו נשמת חיים עדיין לא נגזר יאסף אליו נפשו ורוחו, לא היה קשה לו מידי. סלול, ל׳ מסילה. על פני גיא. על פני הארץ, וע״ד הכתו׳ ח׳ א׳. פץ, אמר. עבור מורדים וכו׳, רומז לדור המבול, וע״ד לא ידון רוחי (בראשי׳ ו ג׳), וע״ד המה היו במורדי אור (איוב כ״ד י״ג). ויאמרו לאל סור ממנו (שם כ״א י״ד), מרוח אפו יכלו (שם ד׳ ט׳). טרם רחף וכו׳, ע״ד ורוח אלהים מרחפת על פני המים. שלטון וכו׳, ע״ד קהלת ח׳ ח׳. תנה, ל׳ גם יתנו לדקות ה׳ (שופטים ה׳ י״א). אכן באנוש וכו׳, ע״ד באיוב ל״ב ח׳. יסלדו יסלסלו, שניהם ל׳ שבח. כ״כ בכל ב״י ועקר, ל׳ לינה. פשע וכו׳, ל״ה במשלי י״ט ב׳. עמל וכו׳, ע״ד קהלת ו׳ ז׳. סכוך אברים וכו׳, ע״ד באיוב י׳ י׳. נעלם מכל, כ״כ בכ״י ועקר. תמיד תתלונן, ל׳ לינה. פשע וכו׳, ל״ה במשלי י״ט ב׳. עמל וכו׳, ע״ד קהלת ו׳ ז׳. סכוך אברים וכו׳, ע״ד באיוב י׳ י׳. נעלם מכל, כ״כ בכ״י ועקר. נהם יציאת נפש, צעקת יציאת נשמה, כמו שאחז״ל (יומא דף כ׳ ב), ג׳ קולו׳ הולכין

ח׳ לכן בכל צרה אשפוך לך את הנפש· כצפור מפח
למלט בנו נפש· יחד כל הנפשות לך כאחת נפש·
טהורך החדלת מכל טמא נפש· חשבון ודין כעת תת
כל נפש· זכה וטהורה בהיות הנפש· ושובי למנוחיכי
תאמר לנפש· הלא בצרור החיים תצרר הנפש· דורשי
הגיון דת משיבת נפש· ח׳ גם זדים בהעיפם נפש· בכף
הקלע תקלע מהם הנפש· אליך באמן אשא את הנפש:
קו״ח לכן בכל לב ובכל מאוד ובכל נפש· איחד
זכרך תמיד נשף ושחר עד אשלים לך את הנפש:

ק׳ ממקומו הוא יפן ברחמים ויחון עם המיחדים שמו ערב
ובוקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים.

ק׳ קו״ח שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו· והוא
ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות לכם לאלהים:
ק׳ אליך ועדיך יבא כל בשר· תחת כי מעשיך לא
כמעשה בשר· בידך תאסוף רוח כל בשר· שאתה
הוא אלהי הרוחות לכל בשר· גם לרמה הוא רבוי בשר·
רוע פה הוא המחטיא בשר· דור שטף כהשחית ועש
זמת בשר· ח׳ קצפת ונמת בשגם הוא בשר· הלא בקנצפך
על חטאת בשר· צור זכור תזכור כי המה בשר:
ק׳ ולכן בידך אפול ולא בידי בשר· פקדת דינך לא

עסוק כעול׳ ועד סופו (ולא נתן לבריו׳ לשמוע), קול הנפש בשעת יציאתה מן הגוף וכו׳. ועיין בפרקי דר״א פ׳ ל״ד. כצפור מפח, ל״ה בתהלי׳ קכ״ד ז׳. טהוריך, ישראל, בצרור החיי׳, ל״ה בש״א כ״ה כ״ט. בהעיפם, בעת שיפריחו נפשם. נשף ושחר, ערב ובקר. אליך ועדיך, ל״ה בתהלי׳ ס״ה ג׳. גם לרמה וכו׳, כשאחז״ל מרבה בשר מרבה רמה. רוע פה וכו׳, ע״ד בקהלת ה׳ ה׳. דור שטף, דור המבול שנשטף בעבור שהשחית דרכו, ואחז״ל ברותחין קלקלו, וזהו ועש זמת בשר, והיינו זנות. ונמת, ואמרת. זכור תזכור וכו׳, ע״ד בתהלים ע״ח ל״ט. ולכן בידך, כ״כ בכ״י ועקר, ולולי כן יחסר אות ו׳ מן

כְּדִינֵי בָשָׂר· זֶה אַתָּה הוּא אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר· עוֹרֵךְ וְנוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר· חַי לְכָל הַחַי קְרָאתָ בָּשָׂר· סִכַּכְתָּ גִּיד וָעֶצֶם וְאָרַגְתָּ עוֹר וּבָשָׂר· טְהֹרָה תְטַמֵּא כְּזָוִית בָּשָׂר· נָא לָכֵן אוֹי לְבָשָׂר מִפְּנֵי בָשָׂר· יְלֵל צָרִים שָׁמַעְנוּ וְסָמַר בָּנוּ בָשָׂר· י׳ מֵעֶיךָ יֶהֱמוּ עַל כָּל בָּשָׂר· כְּבוֹד שֵׁם קָדְשְׁךָ יְבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר· לִמּוּד דָּתְךָ מַרְפֵּא לְכָל בָּשָׂר:

קו״ח לָכֵן לְעֵת תִּשְׁפּוֹךְ רוּחֲךָ עַל כָּל בָּשָׂר· גִּלּוּי כְּבוֹדְךָ יִרְאֶה כָּל בָּשָׂר· וּבְהַשְׁמִיעֲךָ שֵׁנִית יַהַס כָּל בָּשָׂר:

ח׳ אחד הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו. והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות לכם לאלהים.

קו״ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ק׳ אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ· וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

מיוסד ע״ס א״ב.

אֵלֶיךָ תְּלוּיוֹת עֵינֵינוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· בָּרוּךְ בְּמַקְהֵלוֹת עַמֶּךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: גְּאָלֵנוּ שֵׁנִית מִמְּעֻנֵּינוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· דָּר בִּשְׁמֵי מְרוֹמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: הֵן לְךָ הֶאֱמַרְנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· וּמִי כְּעַם מְרוֹמְמֵי שִׁמְךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: זְכוֹר בְּרִית אֵתָנֵינוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· חַי כִּי אֵין זָר עִמְּךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: טָהוֹר לְשִׁמְךָ קִנֵּנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· יְחִידִי הָדָן בְּעוֹלָמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: כֹּחֲךָ יִגְדַּל מַלְכֵּנוּ· יְיָ

א״ת ב״ש. חי, תאר לאל יתברך. סככת וכו׳, עז״ה באיוב י׳ י״א. ילל, ל׳ ובתוהו ילל ישימון (דברים ל״ב י׳). וסמר, ל״ה בתהלים קי״ט ק״כ. למוד דתך מרפא, עז״ה במשלי ד׳ כ״ב. יהס, ישתוק, ל׳ הס כל בשר מלפני ה׳ (זכריה ב׳ י״ז).

אליך תלויות עינינו וכו׳, מבואר בסדר מנחה.

אֲדוֹנֵנוּ· לִבֵּנוּ רָחַשׁ לְרוֹמְמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: מָנוֹף בִּזְרוֹעַ גְּאַלְתָּנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· נְהַלֶּלְךָ כְּאֵילֵי מְרוֹמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· עֲנֵנוּ וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: פְּדֵנוּ וְחָנֵּנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· צוּר עוֹלָמִים שִׁמְךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: קוֹמְמֵנוּ וַהֲקִימֵנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· י׳ רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּ זַעְמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵנוּ· יְיָ אֲדוֹנֵנוּ· תִּתְרוֹמַם מְנַשּׂוּאֵי רַחֲמֶךָ· מָה אַדִּיר שִׁמְךָ:

קו״ח שִׁמְךָ אֵל לְבַבְנוּ· יְחוֹדְךָ יַחַד הֶנֶעֱמַנוּ:

ח׳ אדיר אדירנו יי אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. והיה יי למלך על כל הארץ. ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה:

ברוב קהלות אשכנז אין אומרים חמול.

חֲמוֹל עַל מַעֲשֶׂיךָ. וְתִשְׂמַח בְּמַעֲשֶׂיךָ. וְיֹאמְרוּ לְךָ חוֹסֶיךָ. בְּצַדֶּקְךָ עֲמוּסֶיךָ. תֻּקְדַּשׁ אָדוֹן עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ:

*) כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ בִּקְדֻשָּׁתְךָ (נ״א כְּעֶרְכְּךָ) קִדַּשְׁתָּ· נָאֶה לְקָדוֹשׁ פְּאֵר מִקְּדוֹשִׁים· בְּאֵין מֵלִיץ יֹשֶׁר·

*) כי מקדישיך וכו׳, מבואר בקדושת ר״ה.

מול מגיד פשע. תגיד ליעקב דבר חק ומשפט. וצדקנו במשפט המלך המשפט: עוד יזכר לנו אהבת איתן אדוננו. ובבן הנעקד ישבית מדיננו. ובזכות התם יוציא איום (נ"א היום) לצדק דיננו. כי קדוש היום לאדונינו: ובכן יתקדש שמך יי אלהינו על ישראל עמך. ועל ירושלים עירך. ועל ציון משכן כבודך. ועל מלכות בית דוד משיחך. ועל מכונך והיכלך:

ע"ס א"ב.

ח' האדיר בשמי עליות. ק' הבוחן סרעפי וכליות: ח' הגד מראשית אותיות. ק' הדן בצדק בריות: ח' ההיה קדם לכל הויות. ק' הוה ועתיד להיות: ח' הזן ומכין לכל מחיות. ק' החונה על ארבע חיות: ח' הטפח גבהי תלוליות. ק' היסד רקועה על מיות: ח' הכונן מישרים ונכיות. ק' הלחש עמו מאזין בשעיות: ח' המכנס נדחי גליות. ק' הנפוצים מקבץ מארבע זויות: ח' הסוכת פלל פיות. ק' העונה לקראיו מתחתיות: ח' הפודה נפש עבדיו משאיות. ק' הצור צדיק ורב עליליות: ח' בקול הקורא

האדיר וכו', עפ"ה בתהלים כ"ג ד'. הבוחן, עפ"ה תהלים ז' י'. סרעפי, כנוי למחשבות הלב, כדכתיב ברוב שרעפי בקרבי (תהלים צ"ד), בחנני ודע שרעפי (שם קל"ט). הגד, המגיד, והוא עפ"ה ישעיה מ"ו י' ומ"ד ז'. הוה ועתיד להיות, כן כתוב בכתב יד של י"א ונכון הוא, כי לאות ו' אחר אות ה' אנו צריכין. הטפח, ל' וימיני טפחה שמים (שם מ"ח י"ג). גבהי תלוליות, שמים התלולים והגבוהים. היסד רקועה, עפ"ה בתהלים קל"ו ו'. הכונן מישרי', תהלים צ"ט ד'. בשעיות, ל' וישע ה' אל הבל. הסוכת, השומע, משאיות.

למי הים ושפכם בדכיות. ק' הרם ונשא בכס שביביות. השוכן בשקט חצובי שלהביות. התומך מחליו ועיניהם לו תלויות:

ע"ס תשר"ק.

ח' התכן מתחת זרועות עולם. ק' השר כל וממנו לא נעלם: ח' הרופא לשבורי לב ומחתל מחלם. ק' הקורא הדורות מראש ומכלכלם: ח' הצר ביה עולמים וסובלם. ק' הפושט יד לשבים ומקבלם: ח' העוזר לשמים בו כסלם. ק' הסולה שוגים נושאי עץ פסלם: ח' הנותן בעוים נתיבה להסלילם. ק' המכין מאור ושמש במסלולם: ח' הלבושו כשלג לבניו להלבין מעלם. ק' הכצמר נקי שערו לנקות געולם: ח' הישר ומלמד פושעים להועילם. ק' הטוב ומורה חטאים דרך השכילם: ח' החובש ארך עמוסיו להתעילם. ק' הזוכר ברית ראשונים מלגעלם: ח' הוכח עוים מצליל משאון העלם. ק' ההציב גבולות עמים למספרם לעלם: ח' בקול ההודם וחושקם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם.

... נדכיות, ל' ישאו נהרות דכים (תהלים צ"ג ג') והוא עפ"ה בנחום ב'. שביביות, ל' שביב אש. חצובי שלהביות, כנוי למלאכים הנבראים משלהבת אש. התכן מתחת וכו', עפ"ה ומתחת זרועות עולם (דברים ל"ג כ"ז), וכמו שאחז"ל, עולם כלו תלוי בזרועו של הקב"ה. השר, הרופא. ומחתל, ומחבש. הצר, עפ"ה בישעיה כ"ו ד'. לשמים בו כסלם, תהלים ע"ח ז'. הסולה שוגים, קי"ט קי"ח. בעוים, במים עזים, עפ"ה בישעיה מ"ג ט"ז. הלבושו כשלג, ז' ט'. לבניו, לישראל הוא לובש לבוש לבן להלבין חטא ומעל שלהם. ארך עמוסיו, המכין רפואה לעמוסיו היינו ישראל. להתעילם, לרפאותם. עוים וכו', שעורו, המצליל ובא עווים, וטעמו הוכחת עונם, כלו' ... הוא מצליל במצולת ים כדי להעלותם מבור שאון והיינו גיהנם. ... נגזר מן לכו נא ונוכחה (ישעיה א'). ההציב וכו', עפ"ה בדברים ל"ב ... האוהבם. באהבתו ובחמלתו וכו', עפ"ה באהבתו ובחמלתו הוא גאלם

ק'ח' הגוננם ומצילם לנטלם ולנשאם כימי עולם. הבוראם בריה חדשה עושם ובועלם. האומר חי אנכי לעלם:

מיוסד ע"ס א"ת ב"ש.

ח' האמן כפי שחקים והקציבם. ק' התכנם בזרת ועם רגב השליכם: ח' הבורא קצות הארץ והרחיבם. ק' השת ממדם ועמודי מחצבם: ח' הגולל אור וחשך בנתיבות קום. ק' הרוגע ימים ומחץ רהבם: ח' הדבאם למקום יסד וחול הסביבם. ק' הקוום וכנסם כנד והעמיק מקום: ח' ההשריצם תנינים ועיט ודגה הרבם. ק' הצו ומכין למו ציד אכלם: ח' הותיק הרים וגבעות והצמיח תנובם. ק' הפועל יצורים וחיות לרעות טובם: ח' הזמן כל גבולות ארץ והציבם. ק' העתותי קיץ וחרף הקיפם והסביבם: ח' החוכיו מאשר משליכי עליו יהבם. ק' הסומכם לשבעם בצחצחות בלי להרעיבם: ח' הטרף נתן ליראיו מעוני לשגבם. ק' הנותן יורה ומלקוש בעתם להרביבם:

וינטלם וינשאם כל ימי עולם (ישעיה ס"ג ט'). הבוראם בריה חדשה וכו', כדאי' בילקוט פ' פינחס, אמר הקב"ה מכיון שנכנסתם לפני בדין ביום זה (בר"ה) ויצאתם זכאי', מעלה אני עליכם כאילו היום נעשיתם, כאילו היום בראתי אתכם ברי' חדשה וכו'. עושם ובועלם, ישעיה נ"ד ה'. האומר חי אנכי לעולם, דברים ל"ב מ'. האמן, ל' אומנות. כפי שחקים, השמים עשוים ככיפה. והקציבם, נתן להם קצב ומדה. התכנם וכו', עש"ה ושמים בזרת תכן (ישעיה מ' י"ב). ועם רגב, עם הארץ. השליכם, ל' מחוברות אשה אל אחותה (שמות כ"ו י"ז). השת ממדם, עש"ה מי שם ממדיה (איוב ל"ח ה'). ועמודי מחצבם, עש"ה משלי ט' א'. קום, ל"ה בישעיה כ"ח י"ז, ע"ש בכל הארץ יצא קום (תהלים י"ט ה'). הרוגע ימים, ל"ה בישעיה נ"א ט"ו. ומחץ רהבם, עש"ה ובתבונתו מחץ רהב (איוב כ"ו י"ב), ואמרו ז"ל שר של ים רהב שמו. הדבאם, הכונסם. למקום יסד, לשון הכתוב בתהלים ק"ד ח'. וחול הסביבם, ל"ה ירמיה ה' כ"ב. הקוום, ל' יקוו המים. השריצם, ישרצו המים, וכתיב ויברא אלהים את התנינים הגדולים. הצו, כ"כ נבי' והוא לשון צווי. ציד אכלם, ציד מאכלם. הותיק, ל' חוזק. הפועל יצורים. כ"כ בכל כ"ו. ועצמו שברא יצורים וחיות לרעות טובם של הרים וגבעות. והציבם, תהלים ע"ד י"ז. החוכיו, המקוים לו. מאשר, ל' אושר. יהבם, משאם, ל' השלך על ה' יהבך. לשבעם

ח' הימן סליחה לשובבים להשיבם. קו"ח המטהרם בזריקת טהורים בצלו להושיבם. הכונן כסאו למשפט לאמים לישבם. לכן במלכו ישמחו איים רבים בהתישבם:

ח' ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך:

ח' ובכן מי:

ע"ס א"ב כפול.

ח' מי אדיר אפסך. ק' מי ברוך בלתך: ח' מי גבור כגילך. ק' מי דגול כדמותך: ח' מי הדור כהלוליך. ק' מי ודאי כועודך: ח' מי זכאי זולתך. ק' מי חסין חלופך: ח' מי טהור כטכסיסך. ק' מי ירוא כיחודך: ח' מי כובש כגמירתך. ק' מי לובש כלבנך: ח' מי מרום מלבדך. ק' מי נכון נכחך: ח' מי סואן כסאתך. ק' מי עץ כעלילותיך: ח' מי פועל כפלאך. ק' מי צואל כצנתך: ח' בקול מי קונץ קדשתך. קו"ח מי רוה רננותיך. מי שמע שירותיך. מי תמם תפארתך:

לחכמות, ל"ה בישעיה כ"ח י"א. הימן, ההזמין. ובכן מי לא יראך וגו', פסוק הוא בירמיה י' ז' ועליו נבנו כל הפיוטים שנים. והקהלות הסירו מהם כמה חרוזים בעבור המחלוקת. מי אדיר אפסך, זולתך. כגילך, כדמותך, ל' הילדים אשר כגילכם (דניאל א' י'). דגול, ל' דגול מרבבה (שיר ה' י'). חלופך, תמורתך. כטכסיסך, טכסים מלכות שלך. כגמירתך, ל' כי נכמרו רחמיו. כלבנך, כלבוש לבן שלך, והוא עש"ה דניאל ז' ט'. סואן כסאתך, ל' סאה ומדה (ישעיה ט' ד'), וטעמו מי מודד לכל איש כמפעלו כמוך? עץ, ל' עצה, ועש"ה גדול העצה ורב העליליה (ירמיה ל"ב י"ט). צואל, פעל נגזר מן יסוכוהו צאלים צללו (איוב מ' כ"ב), וטעמו מגין ומצל. כצנתך, ל' צנה וסוחרה אמתו (תהלים צ"א ד'), והיא כלי מגנה. קנץ, ל' שים קנצי למלין (איוב י"ח ב'), והוא כמו קץ, וטעמו מי שיגיע לקץ ולסוף קדושתך. מי רוה, ל' רויה ושביעה, והוא בענין מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, וזהו מי שמע שירותך, וכן מי תמם תפארתך, לאמר מי יוכל לתמם ולהשלים תפארתך?

ח׳ ובכן מי לא:

ע״פ א״ת ב״ש.

ח׳ לא אמר אמרת ונפל דבר. ק׳ תמיד תהלתך בפי כל תדבר: ח׳ לא בקשוני תהו היה נאמך. ק׳ שמך מגדל עז לרצים לעמך: ח׳ לא גבול שמת ופרצו אדירים. ק׳ רבים וגועשים ולשבירת חקיך נגררים: ח׳ לא דבר רק עשות משמרתך. ק׳ קים סלה ועד קושט אמרתך: ח׳ לא הגית למחות שם דבקיך. ק׳ צמאה נפשם לנעמת ימין חבוקיך: ח׳ לא ותרת לשפיכת דם חסידך. ק׳ פקדת שלום הבטחת ליודעי סודך: ח׳ לא זלזלת מאמריך כאנוש לכזב. ק׳ עדות דרכך בשמים נצב מהכזב: ח׳ לא חפץ רשע אתה מעולם. ק׳ סתרך מנום ללון עם עולם: ח׳ לא טוב פצת היות לבה. ק׳ נאור כי לך השגב לבד: ח׳ נקול לא ישר משפטיך לכל גוי הודעת. קו״ח מחית פשע לעם זו ידעת. לא כחטאינו תעש לובש צדקה. לחשנו היום תשע כתמור דקה. (ימן הדקה):

לא אומר וכו׳, עפ״ה ביהושע כ״א מ״ג. לא בקשוני, עפ״ה בישעיה מ״ה י״ט. חמך, עפ״ה במשלי י״ח י׳. לא גבול, עפ״ה בירמיה ה׳ כ״ב. אדירים, משברי ים. רבים, מתגדלים. וגועשים, ורועשים. ולשבירת חקיך נגררים כי טעמו מי הים נגררים על גבול השבירה אשר חקקת להם וגם יגעשו ולא יוכלו לעבור. לא דבר, עפ״ה בדברים ל״ב מ״ז. קים סלה וכו׳, קושט ואמתת אמרתך קים סלה ולעולם ועד, והוא עפ״ה משלי כ״ב כ״א. לא הגית, לא אמרת, וכדכתיב ולא דבר ה׳ למחות את שם ישראל (מ״ב י״ד כ״ז), ימין חבוקך, ל׳ וימינו תחבקני (שיר ב׳ ו׳). לא ותרת, עפ״ה במדבר ל״ה ל״ג. פקודת שלום, עפ״ה בישעיה ס׳ י״ז. לא זלזלת וכו׳, עפ״ה גם ב׳ ח׳. עדות וכו׳, עפ״ה בתהלים קי״ט פ״ט. לא חפץ וכו׳, עפ״ה בתהלים ה׳ ה׳. עם עולם, ישראל, עפ״ה בישעיה מ״ד ז׳. לא טוב וכו׳, עפ״ה בבראשית ב׳ י״ח. וע״ש פי׳ רש״י ז״ל. השגב ילבד, עפ״ה ונשגב ה׳ לבדו ביום ההוא (ישעיה ב׳ י״א), כי נשגב שמו לבדו (תהלים קמ״ח י״ג). וטעמו הגבהת האחדות נאה לו לבדו ולא לשום נברא. לא יושר, עפ״ה בתהלים קמ״ז כ׳. לחשנו, תפלתנו. תישע, תקבל. כתמור דקה, כתמרת עשן הקטרת של יה״כ שהיתה דקה מן הדקה. ודע שבכ״י ליתא מן הדקה ועקר.

ח׳ ובכן מי לא יראך:

מיוסד ע״ס א״ב.

ח׳ יראך אדון פועל למענך פעלת. ק׳ בכח מעשיך גדלת ומאד נתעלית: ח׳ יראך גבה כל אשר תחתך. ק׳ דגול במרומי רמים הוד תחנותך: ח׳ יראך המון עירין הצגים סביבך. ק׳ ונעימו שיח בהתחדשם בנגה שביבך: ח׳ יראך זהר זקים וגלגלי רעמך. ק׳ חי הצורים נתצו מפני זעמך: ח׳ יראך טית (נ״א טיס) ברקים המבריקים לדעתך. ק׳ ויאמרו הננו בהשתלחם עשות משמעתך: ח׳ יראך כרוב ואופן ואלפי שנאניך. ק׳ להב חנית ואוח חצי שנוניך: ח׳ יראך מלון כפה ודבוקת רגביך. ק׳ נסים מגערתך זיבי משק גביך: ח׳ יראך סגל חבלך ונחלת שפרתך. ק׳ עמך כבר לבבי כון לקראתך: ח׳ יראך פקיד ישר וכל שופט. ק׳ צאן ירך היום בהשפט: חו״ק יראך קנוי וקונו עוצר ולגיונו. קו״ח רובה ועלמה חלש ותופש פגיונו: יראך שכן נפות וכל פלכים. תתרומם לעד מלך מלכי המלכים:

יראך אדון וכו׳, טעמו את׳ האדון יראך כל פעל אשר פעלת למענך, כי פעל פעלת בימיהם (תהלי׳ מ״ד ב׳), וע״ה כל פעל ה׳ למענהו (משלי ט״ז ד׳). עירין, מלאכים. הצגים, העומדים. בנגה שביבך, בנהר דינור. זקים, ניצוצי׳. כנורים, ל״ה בנחום א׳ ו׳, לפני זעמו מי יעמוד חמתו נתכה כאש והצורי׳ נתצו ממנו. טית ברקי׳, וי״ג טיס, וכן מסתבר, והטעם פריחת ועופפו׳ ברקים המבריקים לדעתך, כדכתיב התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו (איו׳ ל״ח), וזהו יאמרו הננו וכו׳. להב וכו׳, כולם תארים וכנויים למלאכים. מלון כיפה, תאר לשמים העשויים ככיפה המאהילה ללון תחתיה. ודבוקת רגביך, לארץ, עפ״ה באיוב ל״ח ל״ח. נסים וכו׳, טעמו מי הים נסים מגערתך, כדכתיב מן גערתך ינוסון (תהלים ק״ד ז׳), וע״ש פירש״י. זיב, ל׳ זיבת וקלוח המים. משק גביך, תאר לים, כדכתיב כמשק גבים שוקק בו (ישעי׳ ל״ג ד׳). וע״ש פי׳ רש״י. סגל חבלך וכו׳, ישראל עם סגולתו חבלו ונחלה יפה שלו. כבר לבבי, רמז העם, כמו זה יעבר בעמי (ב״ח ע׳ י״ז). ולגיונו (Legion), חיל. רובה ועלמה, נער ונערה. פגיונו, סכין וחרב שלו, והל׳ ידוע בתלמוד, בל׳ רומי pugio. שכן נפות וכל פלכים, השוכן במחוז ובכל מדינה, ובנפות דור (יהושע י״א ב׳), ול׳ שר חצי פלך ירושלים (נחמיה ג׳ ט׳).

מיוסד ע"פ תשר"ק. ח' וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ:

ח' מֶלֶךְ תָּר כָּל סִתְרֵי גְנָזִים· ק' שִׁמְךָ יִתְפָּאַר נֶצַח חֲכַם הָרָזִים: ח' מֶלֶךְ רִבּוֹתֵי רֶכֶב מַחֲנוֹת קְדוֹשֶׁיךָ· ק' קְרוֹבֶיךָ יֹאמְרוּ נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ: ח' מֶלֶךְ צָר לִכְבוֹדוֹ כָּל יְצוּרִים· ק' פְּלִיאַת מַעֲשֶׂיךָ יוֹדְעִים כְּאִישׁוֹן נְצוּרִים: ח' מֶלֶךְ עִזּוּז וְגִבּוֹר לָעַד יִתְהַלָּל· ק' סֶלָה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד גָּדוֹל וּמְהֻלָּל: ח' מֶלֶךְ נוֹרָא תְּהִלָּתוֹ מָלְאָה הָאָרֶץ· ק' מָרוֹם וְקָדוֹשׁ נוֹרָא לְמַלְכֵי אָרֶץ: ח' מֶלֶךְ לִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר וְקִצְבָּה· ק' כָּבוֹד בְּהֵיכָלוֹ תְּבַשֵּׂר צְבָא נִצְבָּא: ח' מֶלֶךְ יְמִינוֹ תָרוּם יָדוֹ תָעֹז· ק' טְהוֹרִים יַאְדִּירוּ טוֹב יְיָ לְמָעוֹז: ח' מֶלֶךְ חֲסִין יָהּ נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ· ק' זַכִּים יִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: ח' מֶלֶךְ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ· ק' הִלּוּל עָשׂוֹר כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ: חזן בקול מֶלֶךְ דּוֹבֵר צֶדֶק מַגִּיד מֵישָׁרִים· קו"ח גְּזֵרוֹתָיו תּוֹרוֹת אֱמֶת וּמִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים: מֶלֶךְ בָּרוּךְ בְּפִי כָּל גְּוִיָּה· אַדֶּרֶת תִּפְאַרְתּוֹ בָּרוּם וּבַתַּחַת חַוָּיָה:

חזן פפר"מ ווירד פָּאֲלגענדעז, ביז בועדם ינאמון, גילט גענאגט.

ק' וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם:

מלך תר, ל' אשר תרו אותה (במדבר י"ג ל"ב). חכם הרזים, חכם בסודות. רבותי רכב וכו', עפ"ה בתהלים ס"ח י"ח. צר לכבודו וכו', יצר כל יצורים לכבודו, כדכתיב בישעיה מ"ג ז'. פליאת מעשיו וכו', כ"כ בכ"י ועקר, וטעמו לישראל הבכורים כאישון עינו ויודעים פליאת מעשיו, כדכתי' יודיע דרכיו למשה לבני ישראל עלילותיו (תהלים ק"ג ז'). מלך עזוז ... סלה מלך הכבוד וכו', ל"ה בתהלים כ"ד ח' ט' וי'. מלך נורא וכו', ל"ה בחבקוק ג' ג'. צבא נצבא, ישראל לצבאות ה'. ימינו תרום וכו', ל"ה בתהלים פ"ט י"ד. טוב ה' למעוז, נחום א' ז'. חסין יה וכו', ל"ה תהלים פ"ט ט'. ואמת וכו', סוף תהלים קי"ז. הלול עשור, בנבל עשור (תהלים ל"ג ב'). כל הנשמה וכו', סוף תהלים. דובר וכו', ל"ה בישעיה מ"ה י"ט. כל גויה, כל בשר. ברום ובתחת, במעלה ובמטה. חויה, ל' יחוה דעת (תהלים י"ט ג'). ותיקיך הגוים אפס וכו', ישעיה מ' י"ז. בחוניך, תאר לישראל, וכן דבקיך

הַגּוֹיִם אֶפֶס וָתֹהוּ נֶגְדְּךָ חֲשׁוּבִים:
בְּחוּנֶיךָ בְּדוּרִים וְעִמָּם לֹא נֶחְשָׁבִים:
דְּבֵקֶיךָ דְּבוּקִים בֵּאלֹהִים חַיִּים:
וָתִיקֶיךָ בְּהַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב יִחוּדְךָ פּוֹרְשִׂים:
חֲרֵדֵי דְבָרֶיךָ בְּיִרְאָה לְעָבְדְּךָ מוּכָנִים:
יְדוּעִים כּוֹרְעִים לְךָ בְּפִקּוּק חֲלָיוֹתָם:
לְקוּחֶיךָ בְּחֶבְיוֹן עֻזְּךָ יָשִׂימוּ כִסְלָם:
נְשׂוּאֶיךָ מְשַׁקְּצִים יִחוּם עֶרְוָה וְזִמָּה:
עַמְּךָ מְעִירִים אַדְנוּתְךָ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים:
צְבָאֶיךָ קָדוֹשׁ אַתָּה יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹתָם:
רֵעֶיךָ נִשְׁעָנִים בְּךָ מְלַמֵּד לְהוֹעִיל:
תְּמִימֶיךָ אֹמֶן אֱמוּנָתְךָ בְּוַעְדָּם יְנַאֲמוּן:

כאן מתחילים נפפר"מ.

ח' וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי:

מיוסד ע"פ תשר"ק.

ח' כִּי תוֹדָה יִתְּנוּ לְךָ שָׁבִים· ק' שׁוֹפְכִים לֵב נָכְחֲךָ מִיַּד נִקְשָׁבִים: ח' כִּי רָם אַתָּה לְכֹל לְרֹאשׁ מִתְנַשֵּׂא· ק' קָדוֹשׁ תְּהִלּוֹת שִׁמְךָ עָוֹן נוֹשֵׂא: ח' כִּי צִדְקוֹתֶיךָ כְּהַרְרֵי אֵל מוּפְרָעִים· ק' פְּרִי נוֹשְׂאִים מְחִיַּת תְּנוּב וְזֵרְעִים: ח' כִּי עִמְּךָ הַחֶסֶד וְהַסְּלִיחָה לְהִוָּרֵא· ק' סָלוּל חַיֵּי עַד לְחַטָּאִים תּוֹרֶה: ח' כִּי גָבֵהַּ לְבָב וְשָׁפָל תִּרְאֶה· ק' מִדָּתְךָ לֹא כְבָשָׂר לְעֵינַיִם

ונבריהם הנאים כולם כנויים לישראל. בדורים וכו', עפ"ה במדבר כ"ג י"ג. דבקיך וכו', עפ"ה דברים ד' ד'. ותיקיך, חסידיך. פורשים, ל' הפורש על שעיר, ואם הוא נשי הוא ל' פרישה. חרדי וכו', עפ"ה בישעיה ס"ו ה'. לקוחיך, עפ"ה שמות ו' ז'. בחביון עוזך, ל"ה חבקוק ג' ד'. ישימו כסלם, ל"ה בתהלים ע"ח ז'. נשואיך, עפ"ה בישעי' מ"ו ג'. משקצים וכו', ככתוב בפרשת העריות ולא תשקצו וגו'. יחום, ל' ובחטא יחמתני אמי (תהלים נ"א ז'). צבאיך, ישראל צבאותך. אומן אמונתך, אמנת אמונתך, ל' אמונה אומן (ישעי' כ"ה א'). בועדם, בבית ועד שלהם. ינאמון, ידברו ויגידו. כי תודה, ל' הודיה, וטעמו באשר יתנו השבים תודה לך ושופכים לבם נכחך, מיד נקשבים. מפורעי', מגולים. כי עמך. תהלי' ק"ל ד'. סלול, מסלול ודרך. כדכתיב על כן יורה חטאים בדרך (תהלי' כ"ה ח'). כי גבה וכו', ככתוב

יראה: ס׳ כי למבטך כל פעל סקור. ק׳ כמוס וגם סתום
אתך חקור: ס׳ כי ידך פשוטה תוהים לקבל. ק׳ טרם
יקרא נענה לך קובל: ס׳ כי חסדך גדול מעל חזקים.
ק׳ זורעי לצדקה לפי קצור זקוקים: ס׳ כי ועז מלכותך
אהב משפט. ק׳ העל כן נקראת אלהי המשפט:
חזן כקול כי דרכך לשתף רחמים בדינך. קהל וחזן גדול
בשתי המדות הטבעת אדניך: כי בהכנע על הרעה
תנחם. אפך תשוב אנופי קצפך לנחם:

ס׳ ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך:

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש.

ס׳ לך אדר נאה מכל פה. ק׳ כי תהלתך רחום אף כופה:
ס׳ לך בגרון חסידים רון יתאמר. ק׳ כי שוע לא נכר בך
נאמר: ס׳ לך גאות יתלבש ועז יתאזר. ק׳ כי רמים
תשפוט בגבורה נאזר: ס׳ לך דומיה תהלה ביופי מכלל.
ק׳ כי קדשתך משלשים נוצצי (כעין) קלל: ס׳ לך המית

בישעיה ס״ו ב׳. מדתך וכו׳, עי׳ בג״ח ע״ו ז׳. כי למבטך וכו׳, כמו שאז״ל
וכולן נסקרים בסקירה אחת, ל׳ הבטה וראי׳. תוהים, מתחרטים על
עוונם. קובל, צועק, חזקים, תאר לשמים באיוב ל״ז י״ח, וכן כתיב כי גדול
מעל שמים חסדך (תהלים ק״ח ה׳). זורעי וכו׳, עי׳ בהושע י׳ י״ב ובמאמרם
ז״ל סוכה דף מ״ט ב׳. כי ועוז, ל׳ בתהלים צ״ט ד׳. העל כן, הה׳
לתמיהת הדבר כה׳ הנגלה נגליתי לבית אביך (ש״א ב׳ כ״ז). בשתי המדות,
דין ורחמים. הטבעת אדניך, יסדת עמודי העולם, כמו שאז״ל ראה שאין
העולם מתקיים במדת הדין ושתף רחמים עמו. הטבעת אדניך, ל׳ בא באיוב
ל״ח ו׳. כי בהכנע, כאשר יכנע החוטא תנחם על הרעה ותשוב אפך
לנחמהו, ול״ה כוא בישעיה י״ב א׳.
לך אדר וכו׳, שעורו, לך נאה אדר והוד מכל פה. אף כופה, ל׳
יכפה אף (משלי כ״א י״ד). לך בגרון וכו׳, עי׳ בתהלים קמ״ט ה׳ ו׳.
כי שוע לא נכר, ל״ה באיוב ל״ד י״ט. לך גאות, ל״ה בתהלים צ״ג א׳. כי
רמים, ל״ה באיוב כ״א כ״ב. לך דמיה, תהלים ס״ה ב׳. ביופי, שם נ׳ ב׳.
כי קדושתך וכו׳, טעמו, המלאכים הנוצצים בעין קלל ישלשו לך קדושה.
נוצצי קלל, כן כתוב בכל כ״י ועקר, כי כל בתי הפיוט בעלי ה׳ אבנים.

בצים עז מאדירים. ק׳ כי צויתם חק ולא נעדרים: ס׳ לך
ווי דק מגערתך מתרופפים. ק׳ כי פנים מכסים
מאימתך שרפים: ס׳ לך זמירות מכנף הארץ פושטים.
ק׳ כי עיניך בכל פנותיה משוטטים: ס׳ לך חדשי בקרים
אמונה מרבים. ק׳ כי סור למשמעתך חשים כרובים:
ס׳ לך טפוח חזקים וצעקת מוצקים. ק׳ כי נעמך פוצחים
אראלים ומצוקים: חזן כקול לך יחלק עצם ואישון ינשיף.
ק׳ וס׳ כי מאז גבולם רוחך הנשיף: לך כח וגבורה
לחזק ולגדל. כי לשמך כל לשון תגדל:

ס׳ ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה:

מיוסד ע״פ תשר״ק.

ס׳ יאתה תהלה ועז לבקדש נאדר. ק׳ ומי שקול גשת
(אליו) גדלו לאדר: ס׳ יאתה רוממות לרם בכחו ישגיב.
ק׳ ומי קשוט שנון שבחו להשגיב: ס׳ יאתה צפירה
תפארת למלך הכבוד. ק׳ ומי פתחיו בא ביראה לעבוד:
ס׳ יאתה ענות תודה לאל הנאמן. ק׳ ומי ספון הדר הודו
להתאמן: ס׳ יאתה נצח וממשלה לחי עולמים. ק׳ ומי

שמית גלים, קול המים של מי הים מאדירים לך עוז, כדכתיב מקולות מים
רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה׳ (תהלים צ״ג ד׳), וכמו שאז״ל, המים
שבחין ואומרין אדיר במרום ה׳. גלים, תאר לגלי הים, כמ״ש י״ע כ״ה,
וכמו את״י. צויתם חוק, ל״ה בירמיה ה׳ כ״ב. ווי דוק, עמודי שמים, כדכתיב
עמודי שמים ירופפו (איוב כ״ו י״א). כי פנים וכו׳, שעורו כי השרפים מכסים
פניהם מאימתך, כדכתיב במראה ישעיה ו׳ ב׳. זמירות, ל״ה שם כ״ד ט״ז. כי
עיניך, ל״ה זכריה ד׳ י׳. חדשים, ל״ה איכה ג׳ כ״ג. טפוח חזקים, תאר
לשמים, עי׳ בישעי׳ מ״ח י״ג ואיוב ל״ז י״ח. וצקת מוצקים, תאר לארץ, עי׳
שם ל״ח ל״ח. אראלים ומצוקים, מלאכים וצדיקים. יחלק עצם, עצם היום
וסיונו באור. ואישון, חושך. ינשיף, ל׳ נשף, והוא עי׳ באיוב ל״ח כ״ד.
יאתה. ראוי׳. ומי שקול גשת גדלו לאדר, כ״כ בכל כ״י ונכון, כי כל בתי הפיוטים
כל בעלי ד׳ אבנים שהם ארבע עם התבה הנוספת בראש כל מאמר. קושט, כגון,

מֶלֶל וְלֹא הֶחֱסַם בִּבְלוּמִים (נ"א בִּכְלוּמִים): ח' יָאֲתָה
לְסַפֵּר מַלְאֲכוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת· ק' וּמִי כְעֶרְכְּךָ בְּאוֹרָם
בְּשַׂר בְּמַקְהֵלוֹת: ח' יָאֲתָה יִחוּד שֵׁם הַנִּכְבָּד לְהָעִידָה·
ק' וּמִי טָכוּס מָעוֹן עָלוֹ בִּרְעָדָה: ח' יָאֲתָה חַסְדֵּי צוּר סֶלָה
לְהַזְכִּיר· ק' וּמִי זַךְ הֶבֶק דְּרָכָיו לְהַכִּיר: ח' יָאֲתָה וַדַּאי
וָתִיק לְסַלֵּה בִרְנָנָה· ק' וּמִי הָגוּן הֶלֶם הִלּוּלוֹ לְגַרְנָה:
חזן בקול יָאֲתָה דְּרוֹשׁ צַדִּיק בְּכָל עוֹנָה· ק"ח וּמִי גָהוּץ שִׁירוֹת
שִׁכְנוֹ לְהַמְעִינָה: יָאֲתָה בְּרָכוֹת הָעֲטוֹת צַדִּיק לְעִילוֹם·
וּמִי אָנֹכִי בָּא עַד הֲלוֹם:

ח' וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאֲתָה כִּי:

מיוסד ע"ס א"ב טרונע.

ח' כִּי אֲדוּקֵי אֵשׁ בְּאֵימָה יַאְפְּדוּךָ· ק' כִּי בְרִיתַי בָשָׂר
בִּבְרָכָה יְבַלְעֲדוּךָ: ח' כִּי גְדוּדֵי גֹבַהּ בְּגַהַר יַגִּידוּךָ· ק' כִּי
דְבֵקֵי דְבָרְתְּךָ בְּרִיצָה יְדוּדוּךָ: ח' כִּי הוֹמֵי הֲמוּלָה בְּהֶגֶה
יְהוֹדוּךָ· ק' כִּי וְהוּגֵי וָתִיקֶיךָ בְּוַעֲדָם יְוַעֲדוּךָ: ח' כִּי זַכֵּי זְבוּל
בְּזִמְרָתָם יְזַבְּדוּךָ· ק' כִּי חָפֵי חֶלֶד בְּחֹכֶם יְחַדּוּךָ: ח' כִּי

ספון, חשוב. בבלומים. לשון בלום פיך, וי"ג בכלומים וטעמו בבושת, ע"ד שאמרו משתקין אותו בנזיפה. טכוס, מתוקן. הלם, תוקף. לגרנה, לקרוא בגרונו. ומי גהוץ שירות שבנו להמעינ', כ"כ בכל כ"י ועקר, כאשר כתבנו בתחלת הפיו', וטעם גהוץ נקי, ל' בגדי המגוהצין, ושירות ל' שירה וסיעה בלשון ארמי כמו מחנה בעברי, ולהמעינ' פעל נגזר מן מעון, ל' דיר', וטע' המאמר, מי הוא נקי כל כך עד שראוי לשום מעונו בתוך מחנת שכינתו? וכענין מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו. העטות, ל' מעט' ועטיפ', ועש"ה גם ברכו' יעט' מור' (תהלי' פ"ד ז'), וברכו' לראש צדיק (משלי י' ו'), וזהו צדיק לעילום ונקרא הקב"ה צדיק לעילו', ככתוב אשים את שמי לעילום (ד"ה ב' ל"ג ז'), והוא כמו לעולם לדעת קצת, ולרד"ק ל' העלמה. ע"ש. הלום, ש"ב ז' י"ח.
כי אדוקי אש, אשר למלאכים. בריתי, וי"ג בְּרִיתַי, וי"ג ברותי, וזה מתחבר והוא פעל נגזר מן ברית, ורומז לישראל החתומים בברית נבשרם. יבלעדוך, יאמרוך לאמור אין בלעדיך. גדודי גובה, רומז למלאכים, ובן בכל הפיוט פסוק ראשון עונה על המלאכי' והשני על ישראל, והראשון כ' בל ברואי מעלה ומטה ישבחו לשמו ית'. בגהר, בכריעה. ידודוך, ידודון לך. בהגה יהודוך, וי"ג בהלול, ובכ"י של י"א גרס בזימנון, וכולן תהלה ושבח הן. חפי חלד, נקיי הארץ. יְחַדּוּךָ, כ"כ בכ"י, ל'

טַפְסְרֵי טֹהַר בְּטַעְמָם יַטִּירוּךָ· ק' כִּי יוֹדְעֵי יִרְאָתְךָ בְּיִחוּלָם
יְיַחֲדוּךָ: ח' כִּי כַּתֵּי כְרוּבִים בְּכַנְפֵיהֶם יְכַבְּדוּךָ· ק' כִּי לוֹמְדֵי
לִקְחֲךָ בְּלַהֲקָם יְלַבְּדוּךָ: ח' כִּי מַחֲנוֹת מְעוֹפְפִים בְּמַהֲלָלָם
יַמְאִידוּךָ· ק' כִּי נְשׂוּאֵי נְשָׁרִים בְּנָאֳמָם יַנְגִּידוּךָ: ח' כִּי
סְכוּכֵי סָךְ בְּסִלּוּדָם יְסַגְּדוּךָ· ק' כִּי עוֹמְסֵי עֻלְּךָ בְּעֹז יְעִידוּךָ:
ח' כִּי פְּלִיאֵי פֶלֶא בְּפֶלֶל יְפַחֲדוּךָ· ק' כִּי צוֹעֲקֵי צָקוֹן בְּצָרָתָם
יְצַעֲדוּךָ: חזן בקול כִּי קְרוּאֵי קֹרַח בְּקָרְאָם יְקַדּוּךָ· ק"ח כִּי
רוֹגְשֵׁי רִצְפָּתְךָ בְּרֶטֶט יְרַעֲדוּךָ· כִּי שְׁבִיבֵי שַׁלְהָבוֹת
בְּשֵׂכֶל יְסַהֲדוּךָ· כִּי תוֹמְכֵי תֹם בִּתְהִלָּה יַתְמִידוּךָ:

ח' וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאֲתָה כִּי בְכָל:

ע"ס א"ב.

ח' בְּכָל אוֹן אוֹסִיף אֹמֶץ לְגָדְלָךְ· ק' בָּרוּךְ בְּרוּר שֵׁם כְּבוֹד
גָּדְלָךְ: ח' בְּכָל גּוּף וּנְשָׁמָה יְשַׂגֵּב הִלּוּלָךְ· ק' בָּרוּךְ דּוֹבְבִים
לָךְ נִטְעֵי אָהֳלָךְ: ח' בְּכָל הוֹן מִתְאַהֵב מַלְכוּת עֻלָּךְ·
ק' בָּרוּךְ וְקָדוֹשׁ פּוֹצְחִים יְרֵאֶיךָ לְעֻלָּךְ: ח' בְּכָל זָוִיּוֹת מִקְטָר
וּמֻגָּשׁ לָךְ· ק' בָּרוּךְ חֲרֵדִים לְהַמְאוֹת יְדוּעֶיךָ בְּשֶׁלָּךְ:
ח' בְּכָל טוּחַ יוֹעַץ חִסְיוֹן צִלָּךְ· ק' בָּרוּךְ יֹאמְרוּ מְשַׁעַשְׁעֵי
אָמוֹן אֶצְלָךְ: ח' בְּכָל כֶּסֶל יְיַחֲדוּ אֱלָהוּתָךְ קְהָלָךְ· ק' בָּרוּךְ

תחדהו בשמחה (תהלי' כ"א ז'). יעידוך. ימליכוך, ומצאנו במדרש על ר"א בן דמא שקראו עליו, אי עיידין אי פייטן. ועיין מה שכתב ועי' במל' זאת כרכ נעל תי"ט במשנה ג' פ"ח דמדו'. שוב בא לידי פי' הרא"ש למס' מדו' ומצאתי שם ז"ל, טרי לשון גובה כדתנן לקמן בפרק ג', כל השערי' שהיו שם היו להם שקיפו' חוץ משער הטדי שהיו ב' אבנים מוטו' זו על זו כזה Λ, והיה הגבוה באמצע, וזהו שיסד רבנא קלונימוס בפיוט כי טפסרי טוהר בטעמם יטירוך פי' יגביהוך, וי"מ טרי לשון השתחויה ב' אבנים מוטות זו על זו כראשי משתחוים זו לזו, עכ"ל. ייחדוך, כ"כ בכ"י ועקר. ילבדוך, יאמרו כי כבוד ה' לבדו. ינגידוך, ל' שר ונגיד. סכוכי סך, המלאכים הסוככים פניהם במסך. יעידוך, יבעדו וילכו אליך. יקדוך, יקדו וישתחוו לך. ירעדוך, ירעדו ממך.
בכל און, בכל כח. דובבים, אומרים. נטעי אהלך, נטיעת אהלים שלך והיינו ישראל, שנא' כאהלים נטע ה' (במדבר כ"ד ו'). ברוך חרדים וכו', שמעו ישראל ידעיך ויודעיך חרדים לומר ברוך מאה פעמים בכל יום. להמאות, פעל נגזר מן מאה. ידועיך, וי"ג ידעיך והענין אחד. בכל טוח, בכל לב. יועץ כ"כ בכ"י, וטעמו נועץ. חסיון צלך, ל' ובצל כנפיך אחסה. משעשעי אמון אצלך, המשעשעים בתורה

לענות אחר חטבת חילך: ח׳ בכל מדת חסד וזכו
משקולך· ז׳ ברוך נואמים תאבי אזון לקולך: ח׳ בכל
שיח וסער שמי שכלך· ק׳ ברוך ענייתם באמר יפה כללך:
ח׳ בכל פתיחת מפרש צגי מגדלך· ק׳ ברוך צהל החלם
עז להגדילך· חזן בקול בכל קץ הפלאת נסים לגדלך:
ק׳ ברוך רחשם על הצת חרלך: בכל שכן בהתעדנם
ממגדי אשלך· ברוך תמימיך יתנו לך משלך:

ח׳ ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי:

מיוסד ע״פ תשר״ק.

ח׳ חכמי תם דרך המאחלים לכון· ק׳ שחר מעוררים
לקראתך הכון: ח׳ חכמי רבי תורות הישרים בלבותם·
ק׳ קודים ומשתחוים רצות נדבתם: ח׳ חכמי צרוף
אותיות שם עלומך· ק׳ פוקדים שקוד ספף אולמך:

אשר היתה אמון אצלך. בכל מדות חסד וזכו משקולך, טעמו בכל מדה ומדה אשר אתה מודד להם בין טוב בין רע יאמרו לך ברוך, כדאי׳ בריש פרק הרואה. בכל שיח, שיח השדה, ורומז לברכת האילנו׳. וסער שמי שכלך, רומז לברכת הסערה כשהשמי׳ מסתערים, וסמך שמים לשכל להיותם מכוננים בתבונתו ית׳, כדכתיב כונן שמים בתבונה (משלי ג׳ י״ט), ושכל ותבונה אחים ורעים. ואולם בכל כ״י גרס שמי שכלך; ואז יהיה טעם המאמר, בכל מקום שיש כנסיות מזיקין בד״ת ומשיבי מלחמה שערה בדקדוקי׳, וטעמו ככתוב ויקראו בספר תורת אלהים מפורש ושום שכל (נחמי׳ ח׳ ח׳). ועוד מצאתי מי שגרס שמי שבולך. בכל פתיחת וכו׳, בכל פעם שפתח כ״ג פיו להזכיר שם המפורש היו העומדים על המגדל מתחילים בקהלה לאמור בשכמל״ו. בכל קץ וכו׳, בכל זמן שהפלאת נסים לגדלך אומרים ברוך, כמו שאז״ל הרואה מקום שנעשה בו נס, הרואה ע״ז שנעקרה וכו׳. לגדלך, כ״כ בכל כ״י. הצת חרולך, כמו הקוצי׳, לשון הצית אש עליה (ירמי׳ י״א י״ו), אלא שזה לשון עבר, וזה לשון פעול, כמו הגג תגיג והכל תכיל (ג״א ל״ח), וחרולים קוצים, כמו כסו פניו חרולים (משלי כ״ד ל״א), והוא כנוי לרשעים. בכל שכן, בכל שכונה. ממגדי אשלך, מפרי אילנות. אשלך, כצ״ל ע״פ ספרד׳. יתנו לך משלך, כאז״ל על כל מין ומין תן לו מעין ברכותיו.

חכמי תום דרך המאחלים, ל׳ אחלי יכונו דרכי (תהלי׳ קי״ט ה׳). חכמי צרוף וכו׳, החכמי׳ היודעי׳ לצרף אותיו׳ של שם הנעלם, כשאז״ל זה שמי לעולם, לעלם כתיב. ונרא׳ שהגירסא הנכונה שם עילומך, כלישנא דקרא, שמי לעילום (ד״ה ב׳ ל״ג ז׳). שקוד ספף אולמך, עפ״ה לשקוד על דלתותי (משלי ח׳ ל״ד), ועפ״ה הסתופף בבית אלהי.

ח׳ חכמי עדות קושט אמרי אמתך· ז׳ סוקדים שוות
לנגדם אימתך: ח׳ חכמי נאם צופים ופיוף מדברך·
ז׳ מלחמה משיבים בשערי דביריך: ח׳ חכמי למד להועיל
מפיק חנון· ז׳ כבוד שמים לשמך בחנון: ח׳ חכמי יראת
אלהים מושל וצדיק· ז׳ טובך קוים קרוב ומצדיק:
ח׳ חכמי חפוש מטמוני חכמה ודעת· ז׳ זוקקים זמר
גאות מודעת: ח׳ חכמי ודוי בעבודת יום הסליחה·
ק׳ הומים בתחנון שמעה וסלחה: חזן בקול חכמי דברים
קחת שוב עדיך· ק׳ וח׳ גועים אנא זכור לעבדיך: חכמי
בטוחי בברית כרותה למדותיך· אנקתם אזון דופקי
דלתותיך:

„הגוים" שבי חסר כאן.

ח׳ ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל:

ע״פ תשר״ק.

ח׳ ובכל תקף יאמן עז הלולך· ק׳ שלות שודדים
ושאננותם בהילולך: ח׳ ובכל רגש ימתק סוד אמוניך·
ק׳ קרנות צדיקים ברוממך בארמוניך: ח׳ ובכל צער יפה
ויכרכר לכבודך· ק׳ פאתי בוגדים מארץ באבדך: ח׳ ובכל
עם יושר שיר לעלך· ק׳ סגוליך ממחץ מכתם
בהתעילך: ח׳ ובכל נפות ינעם זמר לגדלך· ק׳ מלכי
ארץ מכבודם בהדילך: ח׳ ובכל לשון ישגב שמך לבדך·

(תהלים פ״ד י״א). נאום צופים, דברי החוזים. ופיוף מדברך, כ״כ בכל כ״י, ל׳ יופי, כענין ומדברך נאוה (שיר ד׳ ג׳). למד להועיל, ישעי׳ מ״ח י״ז. יראת אלהים, ש״ב כ״ג ג׳. חפוש וכו׳, משלי ב׳ ד׳. זוקקים, מצטרפים יחד לומר וכו׳, והוא עפ״ה בישעיה י״ב ה׳. גועים, צועקים. למדותיך, ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאינן חוזרות ריקם.

ובכל תוקף. בהילולך, ל׳ יללה. יפוזז ויכורכר, ל״ה בש״ב ו׳ ט״ז. פאתי, יחד. ממחץ מכתם, ל״ה בישעיה ל׳ כ״ו. נפות, מדינות. בהדילך, ל׳ יחדל כבוד

ק' כנת נטעך בטח בבדדך: ח' ובכל יד יהיד שמע צלצולך. ק' טירת טמאים מחסן בנצלך: ח' ובכל הגה וסיע קומך ושובך. ק' זרוייך לרבבות אלפיהם בהשיבך: ח' ובכל וכל ימליכו אדנות יחודך. ק' המון עריצים לאבדון בהכחידך: חזן נקול ובכל דרך יושח עצם חילך: ק' חגויך בשמחך כיחל לך: ובכל ברכות יתרומם שם קדשך. אמוניך נעורימו כנשר בחדשך:

חזן פ"פ ווירד דיעזע: ניכט געזאגט, זאנדערן זאגלייך דאז אנדערע ובכן מגגעפאנגען.

ח' ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה
כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם:

מיוסד ע"פ תשר"ק.

מלכותם תכון מלכותך מלך מלכי המלכים: שמים וארץ שבחך יהו מביעים: רוממותך יקראו בגרון המונים הטונים: קדשה ועז תיסד כמפי עוללים: צדקותיך יגידו באיים אל אלים: פאר מלוכה ינחלו נטעי כנת קדושים: עלוי כבוד שמך יתנו כל באהבים: ספור מעשיך ברנה יפצחו מאשישים: נעם הע יראתך יתמלאו ארקים: מלכותך בכלותך משתחוים כל בשר לפניך עושה שחר ועיפה: מלכותך בכלותך לנער רשעים מן הארץ: לכן במלכו ישמחו השמים ותגל הארץ:

נפפר"מ מתחילים כאן.

ח' ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך:

כנת בבדדך. יעקב (ישעיה ז' ד'). כנת נטעך, ישראל, עז"ה בתהלים פ' ט"ז. בטח בבדד, (כתוב י"כ ח'). בבתוזינם בטח בדד. יהויד, יזומר, לזון על הודות הוא ואחיו (כתהים י"ג ב"ש. חנה וסיע, חניות ונסיעה. ובכל וכל, המפרש פרזו, פלך בא"ת ב"ש, יכולת. הערוך, ולא מלאתי כן בערוך ולא בזום מקום. ונראה שטעמו בכל גויך. וכמו שתאמר מן יכח וכח ומן יעד ועד כן תאמר מן יכל וכל. ישראל, עז"ה תהלים ק"ו ה'. אמוניך נעוריטו, עז"ה גם ק"ג ה'. יתנו. יספרו.

מלכותם מביעים, מדברים. נטעי וכו', תאר לישראל.

מאריזים, מגידים. ארקים, ארצות.

ע"ס א"ב.

ח' מאין כמוך באמצך שמים ושמי שמים. ק' מאין כמוך בכללך אש ומים: ח' מאין כמוך בגללך אישון חשך ואפל. ק' מאין כמוך בדלקך אור ממאפל: ח' מאין כמוך בהבדילך רקיע במחץ. ק' מאין כמוך בועדך להקוות זדוני שחץ: ח' מאין כמוך בזכך צבאות זכים ונוראים. ק' מאין כמוך בחסנך חילי פליאים: ח' מאין כמוך בטכסך מוצא דשא וזרדים. ק' מאין כמוך ביצבך גן להצמיח מגדים: ח' מאין כמוך בכללך גדל שני המאורות. ק' מאין כמוך בלהבך עש כסיל וכימה ומזרות: ח' מאין כמוך במללך ישרצו אדירים. ק' מאין כמוך בנאמך לעופף טסי אורים: ח' מאין כמוך בשגבך רמש ממעי ציה. ק' מאין כמוך בעצמך נפש בהמה וחיה: ח' מאין כמוך בפקדך אבוס בהררי אלף מסבו. ק' מאין כמוך בצורתך לויתן זה יצרת לשחק בו:
חזן נקול מאין כמוך בקבצך עפר מרגבי אדמה. קו"ח מאין כמוך ברקמך חותם תכנית מלא חכמה: מאין כמוך בשבתך יום מימים. מאין כמוך בתקנך שכלול שני עולמים:

ח' ובכן שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

מיוסד ע"ס א"ב כפול.

ח' האזורים באהב אומרים יי אלהינו. ק' הבאים בברית עונים יי אחד: ח' הגאולים בגיל אומרים יי אלהינו.

מאין כמוך וכו'. הפיוט הזה מבואר בעצמו ומדובר בו על בריאת השמים וכל צבאם והארץ ומלואה דומם צומח וחי ומדבר. במחץ, במחצה. זרדים, זרעים. האזורים באהב וכו', כל הלשונות האלה הם תארים לישראל, וכולם מבוארים

ק' הדורשים ברע עונים יי אחד: ח' ההומים בהגה אומרים יי אלהינו. ק' הותיקים בועד עונים יי אחד: ח' הזובדים בזבד אומרים יי אלהינו. ק' החונים בחיל עונים יי אחד: ח' הטכוסים בטעם אומרים יי אלהינו. ק' היחוסים ביחס עונים יי אחד: ח' הכלולים בכתר אומרים יי אלהינו. ק' הלקוחים לו לעם עונים יי אחד: ח' המולים במתק אומרים יי אלהינו. ק' הנשואים בנעם עונים יי אחד: ח' הסגולים בסגל אומרים יי אלהינו. ק' העמוסים בעז עונים יי אחד: ח' הפדוים בפאר אומרים יי אלהינו. ק' הצנועים בצדק עונים יי אחד: ח' בקול הקרואים בקשב אומרים יי אלהינו. קו"ח הרוגשים ברון עונים יי אחד: השואגים בשקד אומרים יי אלהינו. התמוכים בתאב עונים יי אחד:

קו"ח תשגב לבדך ותמלוך על כל ביחוד: ככתוב על יד נביאך והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ובכן תן פחדך עד חנון ורחום אתה ואח"כ מתחילים סליחות.

עניין כלילה ו' ז' בעלטם. הכלולים בכתר, ל' הטה כללו יפיך (יחזקאל כ"ז י"א), ע"ה עטות ו' רבב ועטרה, והטעם המוכתרים בכתר תורה. הלקוחים וכו', ע"ה המולן רבב המולים במתק, המפרש פרש, הנמולים ומולכין דם ברית כחדש י"א י"ו), מתוק; ויותר נראה שהוא ל' מלה, ומגזרת לקול המולה (ירמיה מ"ו ג', העמוסים וטעמו העושים המולה במתק לשונם. הנשואים, ע"ה ישעיה מ"ו ג' (עמוסים מני בטן הנשואים מני רחם. הסגולים בסגל, ע"ה והייתם לי סגלה בתאוב י"ט ה'). הרוגשים ברון. הנאספים ברנה. בשקד, בהתמדה. בתאב, ותשוק, כמו גרסה נפשי לתאבה (תהלים קי"ט כ').

ח' סלח לנו אבינו. כי ברב אולתנו שגינו. ק' מחל לנו מלכנו. כי רבו עונינו:

ח' אל ארך אפים אתה ובעל הרחמים נקראת. ק' ודרך תשובה הורית: ח' גדלת רחמיך וחסדיך. ק' תזכור היום ובכל יום לזרע ידידיך: ח' תפן אלינו ברחמים. ק' כי אתה הוא בעל הרחמים: ח' בתחנון ובתפלה פניך נקדם. ק' כהודעת לענו מקדם: ח' מחרון אפך שוב. ק' כמו בתורתך כתוב: ח' ובצל כנפיך נחסה ונתלונן. ק' כיום וירד יי בענן: ח' תעבור על פשע ותמחה אשם. ק' כיום ויתיצב עמו שם: ח' תאזין שועתנו ותקשיב מנו מאמר. ק' כיום ויקרא בשם יהוה, ושם נאמר:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלכנו כי פשענו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

אין פיוטען קהלות ווערדען נור פאָלגענדע סליחות געזאַגט: אנא השם, אנא הואל, ארון דין, אמונים בני מאמינים חג"ו.

אם עונות תשמר יה אדני מי יעמד: שמעה תפלתנו יי ושועתנו האזינה אל דמעתינו אל תחרש: למען שמך יי וסלחת לעונינו כי רב הוא: למען שמך יי תחיינו בצדקתך תוציא מצרה נפשנו: למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו: אנא יי אלהי השמים האל הגדול והנורא שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותיו:

לַיָי הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ
מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם
בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: כִּי לֹא עַל
צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ· כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים: אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל
תְּאַחַר· לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

מיוסד ע"ס א"ב.

ח׳ אָנָּא הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא· ק׳ סְלַח נָא לַעֲוֹן עַם זוּ יָצַרְתָּ
תְּהִלָּתְךָ לְסַפֵּרָה: ח׳ בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַטֵּה אָזְנֶךָ· ק׳ אֶל
הַתְּפִלָּה וְאֶל הַתְּחִנָּה אֲשֶׁר עֲבָדֶיךָ מִתְפַּלְּלִים לְפָנֶיךָ:
ח׳ גַּשְׁתִּי בְּיוֹם זֶה לְהוֹדוֹת לְשִׁמֶךָ· ק׳ וּלְהִתְוַדּוֹת חַטָּאתִי
וְחַטַּאת עַמֶּךָ: ח׳ דִּבְרֵי תְחִנָּתִי בְּהַפִּילִי מוּל אֲרוֹן בְּרִיתֶךָ·
ק׳ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ: ח׳ הֵן עָמַדְתִּי מַרְעִיד
מִפְּנֵי כֹּבֶד אַשְׁמוּתַי· ק׳ כִּי רַבּוּ פְשָׁעַי וְעָצְמוּ חַטֹּאתַי:
ח׳ וְלָקַחְתִּי עִמִּי דְּבָרִים שֶׁהוֹרֵיתָ לֶעָנָו מִקֶּדֶם· ק׳ בָּם
לְרַצּוֹתְךָ מְעֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם: ח׳ זַעֲקַת תְּחִנָּתִי תָבֹא נָא עָדֶיךָ·
ק׳ וְלֹא תָשִׁיב פְּנֵי קָטֹן מִשְּׁלוּחֵי עֲבָדֶיךָ: ח׳ חַנּוּן עַמְּךָ מְבַקֵּשׁ
רַחֲמִים מִלְּפָנֶיךָ· ק׳ תָּכִין לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ: ח׳ טוּב דַּרְכֵי
רַחֲמֶיךָ לֹא תִמְנַע מִמֶּנּוּ· ק׳ כְּגֹדֶל חַסְדְּךָ הִתְנַהֵג עִמָּנוּ:
ח׳ יֵחָשֵׁב לְפָנֶיךָ כְּקָרְבָּן צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ· ק׳ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל
חַטֹּאתֵינוּ: ח׳ כַּפֵּר נָא לְמִתְוַדִּים לְפָנֶיךָ חַטֹּאתָם·
ק׳ נַקֵּם וְטַהֲרֵם מִכָּל טֻמְאוֹתָם: ח׳ לֹא יֵבוֹשׁוּ הַמַּפִּילִים
לְפָנֶיךָ תְּחִנָּתָם· ק׳ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם אֶת תְּפִלָּתָם:
ח׳ מְחַל נָא לִמְבַקְשִׁים לְפָנֶיךָ מְחִילָה· ק׳ וְתַשְׁלִיךְ כָּל
חַטֹּאתָם בְּעִמְקֵי מְצוּלָה: ח׳ נָא כְּאָז לְאִישׁ חֲמוּדוֹת

הִקְשַׁבְתָּ שַׁוְעָה· ק׳ כֵּן תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ אֲדֹנָי שְׁמָעָה: ח׳ סְלַח
נָא וְשָׂא נָא לְפֶשַׁע עַמֶּךָ· ק׳ וְשׁוּב מֵחֲרוֹן אַפְּךָ וְזַעְמֶךָ:
ח׳ עֲבוּר יֵדְעוּ כָּל בָּאֵי עוֹלָם כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה· ק׳ חַטַּאת
מְחַלֵּי פָנֶיךָ אֲדֹנָי סְלָחָה: ח׳ פְּקֹד נָא בְּרַחֲמִים עַם סְגֻלָּתֶךָ·
ק׳ לֹא תִבְזֶה וְלֹא תְשַׁקֵּץ עֱנוּת עֲנִיֵּי עֲדָתֶךָ: ח׳ צִיּוֹן תְּרַחֵם
וִירוּשָׁלַיִם עוֹד תִּבְחַר· ק׳ אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר:
ח׳ קַבֵּץ נָא נְפוּצֵי צֹאנֶךָ· ק׳ וּפְקֹד גֶּפֶן זֹאת וְכַנָּה אֲשֶׁר נָטְעָה
יְמִינֶךָ: ח׳ רוֹמֵה קֶרֶן וְהִנָּשֵׂא לֶאֱסוֹף נִדָּחַי· ק׳ לֹא לְמַעֲנֵנוּ
כִּי אִם לְמַעַנְךָ אֱלֹהָי: ח׳ כקול שְׁמַע נָא וְהַאֲזִינָה לְקוֹל שַׁוְעָתֵנוּ·
ק׳ וְהֵעָתֶר לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ: תָּשִׁיב שְׁכִינָתְךָ לְעִירְךָ וְעַל
עַמְּךָ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ· כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים· מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ· מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן· מַרְבֶּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים· עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וָרוּחַ· לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל· אֵל הוֹרֵיתָ לָּנוּ לוֹמַר (מִדּוֹת)
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה· זְכָר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה· כְּמוֹ
שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם· כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן
וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:
נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:
וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:
סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ· מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ:
כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי: וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת בֵּית עַבְדְּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהִים דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית עַבְדְּךָ לְעוֹלָם: לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד: לְמַעַנְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ רְאֵה עֲמִידָתֵנוּ דַּלִּים וְרֵקִים: וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״ס א״ב.

פ׳ אָנָּא הוֹאֵל סְלוֹחַ לַעֲבָדֶיךָ. ק׳ בָּאִים בִּכְפִיפַת רֹאשׁ עָדֶיךָ: פ׳ גֵּאֶה חַלְּצֵם מִתִּגְרַת יָדֶיךָ. ק׳ דִּבּוּקָם שְׁעֵה כְּעוֹלוֹת מוֹקְדֶיךָ: פ׳ הִנָּם אָבוֹת וּבָנִים בִּנְטוּי גָּרוֹן. ק׳ וּמַרְבִּים תַּחַן וּפֶלֶל לְשַׁכֵּךְ חָרוֹן: פ׳ זָכְרָה לָמוֹ חֶסֶד אֲטוּמֵי חֶבְרוֹן. ק׳ חַיִּים לִמְצוֹא בַּעֲדָם מְחִילָה וְתָרוֹן*: פ׳ טֶנֶף שֶׁמְּצָאתָנוּ בַּמֶּה יִתְכַּפֵּר. ק׳ יַחַד מַגִּישׁ וְנִגָּשׁ פַּסּוּ מִלְכַפֵּר: פ׳ כַּבִּיר כֹּחַ פְּנוּתְךָ לַחְתּוֹם סֵפֶר. ק׳ לִבְרִית הַבֵּט וְאַל תָּפֵר: פ׳ מַרְאִית פָּנִים בּוֹשְׁנוּ לְהָרִים. ק׳ נָטַשְׁנוּ אֹרַח יֹשֶׁר וְנַעֲשִׂינוּ סוֹרְרִים: פ׳ שַׂמְנוּ כָזָב מַחְסֵנוּ וּבַשֶּׁקֶר נִסְתָּרִים. ק׳ עֲוֹנֵינוּ גָּבְרוּ עַד שְׁמֵי אֲוֵרִים: פ׳ פְּגִיעָה בְּכֵן חִקִּנוּ לְהָשִׁיב חֲרוֹנְךָ. ק׳ צְפוּנוֹת וּגְלוּיוֹת לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֶיךָ: פ׳ קוֹלֵנוּ שְׁמָעָה מִשְּׁמֵי מְעוֹנֶיךָ. ק׳ רָם קַשֻּׁבוֹת תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ: פ׳ נקול שְׁמָר לָנוּ הַבְּרִית וְהַחֶסֶד. קו״פ שַׁדַּי הַנִּקְרָא רַב חֶסֶד. תִּגְמוֹל לְמַעַנְךָ עִמָּנוּ חֶסֶד. תַּחַת כִּי עִמְּךָ הָרַחֲמִים וְהַחֶסֶד: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי: אַל תַּעַזְבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ כִּי צָרָה קְרוֹבָה כִּי אֵין עוֹזֵר: אַל תִּשְׁכַּח קוֹל צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ עֹלֶה תָמִיד: אַל יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיוֹן יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ: עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: ליי הישועה וכו׳.

*) ותרון לשון ותור עוונות, וכן ייסד הקליר לקטן במוסף דף י״ג ב׳, מחלת ותרון.

ע״ס א״ב.

פ׳ אָמְנָם אֱלֹהֵי עוֹלָם. ק׳ בָּגַדְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ בְּגָלוּי וְנֶעְלָם: פ׳ גַּשְׁנוּ לְפָנֶיךָ כְּרָשׁ בְּפִתְחֵי אוּלָם. ק׳ דָּגוּל עֲנֵנוּ וְאַל יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם: פ׳ הֵעָתֶר נָא לִמְחַנְנֶיךָ אֵל. ק׳ וְיֵדְעוּ הַכֹּל כִּי אֵין כָּאֵל: פ׳ זוּלָתְךָ אֵין רַב מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל. ק׳ חוֹמֵל וְסוֹלֵחַ וְרַב טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל: פ׳ טַעֲנָה אֵין בְּפִינוּ בַּדִּין לְהִתְוַכְּחָה. ק׳ יָדוּעַ כִּי לָנוּ הַבֹּשֶׁת וּלְךָ הַנְּכוֹחָה: פ׳ כְּגֹדֶל חַסְדְּךָ עֲשֵׂה וּכְפַעַם בְּפַעַם לְעַמְּךָ סְלִיחָה. ק׳ לֹא לְמַעֲנֵנוּ כִּי אִם לְמַעַנְךָ מַרְבֶּה סְלִיחָה: פ׳ מָטוּת יָד רְאֵה וְדַלּוּת הַדּוֹר. ק׳ נִפְרַצְנוּ בְּכָל פֶּרֶץ וְאֵין אִישׁ לִגְדּוֹר: פ׳ שֹׂרַדְנוּ כִּכְלִי רִיק וְהָשְׁפַּלְנוּ מִכָּל דּוֹר. ק׳ עַל כְּבוֹד שִׁמְךָ עֲשֵׂה וְאַל תֶּרֶף זֶה הַדּוֹר: פ׳ פָּשַׁעְנוּ לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ וְהִקְשִׁינוּ עֹרֶף כַּמַּמְרִים. ק׳ צַעֲדֵי יֹשֶׁר עִקַּלְנוּ וְנַעֲשִׂינוּ סוֹרְרִים: פ׳ קְרָאנוּךָ עַתָּה בְּעֵת צָרָתֵנוּ אֵיךְ פָּנֵינוּ נָרִים. ק׳ רֵקִים מִכָּל מַעַשׂ וּמִכָּל זְכוּת חֲסֵרִים: פ׳ נקול שְׁעֵה שַׁוְעַת עַם עָנִי וְנִבְזֶה. קו״פ שְׁמוּטִים מֵחֹדֶשׁ זֶה וְנִסְבָּכִים בְּחֹדֶשׁ זֶה. תְּלָאוֹתָם שׁוּר וְעֱנוּתָם לֹא תִבְזֶה. תְּפִלָּה תִקַּח סְלִיחָה תַרְבֶּה כְּאָז עַל יְדֵי צִיר נָם סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים: כִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטֵנוּ וְדִינֵנוּ יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא שׁוֹפֵט צֶדֶק: כִּי דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: ליי הישועה וכו׳.

שלישיה. מיוסד ע״ס א״ב ובסוף חתום שם המחבר זבדיה חזק.

פ׳ אֲדוֹן דִּין אִם יְדַקְדֵּק. בְּחֵקֶר פֹּעַל אִם יְבֻדַּק. ק׳ גֶּבֶר

לְפָנֶיךָ לֹא יִצְדָּק: י׳ דִּבִּי תִתֵּן בִּצְבָא מַעְלָה· הֵן בְּמַלְאָכָיו
תָּשִׂים תָּהֳלָה· ז׳ וְאַף שׁוֹתֶה כַּמַּיִם עַוְלָה: י׳ זְכוּת וּצְדָקָה
אֵין בָּנוּ· חֵטְא וָרֶשַׁע כֻּלָּנוּ· ק׳ טוֹב אַל תָּבֹא בְמִשְׁפָּט
עִמָּנוּ: י׳ יֶהֱמוּ מֵעֶיךָ עָלֵינוּ· כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלֵינוּ·
ק׳ לְבִלְתִּי כְּרוֹעַ מַעֲלָלֵינוּ: י׳ מְשׁוּבוֹתֵינוּ רַבּוּ מִלִּמְנוֹת·
נִיחֹחִים אֵין וְקָרְבָּנוֹת· ק׳ סְלִיחָה מְצוֹא לַעֲוֹנוֹת: י׳ עַל
צִדְקוֹתֵינוּ אֵין אָנוּ סְמוּכִים· פֶּשַׁע וְעָוֹן מְלַכְלְכִים·
ק׳ צְדָקָה מְצוֹא לְתַחַן עוֹרְכִים: י׳ קוֹץ תְּמַתַּח בְּאָרְחוֹתֵינוּ·
רִמָּה וְתוֹלֵעָה אַחֲרִיתֵנוּ· ק׳ שָׁוְא וְהֶבֶל שְׁנוֹתֵינוּ:
י׳ תָּשׁוּב עַל הָרָעָה תִּנָּחֵם· זֶה דַּרְכְּךָ חִנָּם מְרַחֵם·
ק׳ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָלֵינוּ רַחֵם: י׳ נקול דְּרָכֶיךָ הוֹדַעְתָּ לֶעָנָו
לְהוֹרוֹת· יְדַעְתּוֹ שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה סְדוּרוֹת· קו״ח הִבְטַחְתּוֹ
שֶׁאֵין רֵיקָם חוֹזְרוֹת: חֲנוּן בָּם סִדַּרְנוּ לְפָנֶיךָ· זַעַק קְשׁוּב
מִמְּתַחַנְנֶיךָ· וְאַל תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא: הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יַאֲמִין וּבְמַלְאָכָיו
יָשִׂים תָּהֳלָה: אַף כִּי אֱנוֹשׁ רִמָּה וּבֶן אָדָם תּוֹלֵעָה: אָדָם יְלוּד אִשָּׁה
קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז: כִּי הוּא יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ: כִּי
בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָי:
כִּי אִם הוֹגָה וְרִחַם כְּרֹב חֲסָדָיו: ליי הישועה וכו׳.

שנייה. מיוסד ע״ס א״ת ב״ש, ובסוף חתום אליה בר שמעיה חזק.

ח׳ אָדוֹן בְּשָׁפְטְךָ אֱנוֹשׁ רִמָּה· ז׳ תִּזְכּוֹר בְּרֹגֶז חֲנוֹת רַחֵם:
ח׳ בְּעָרְכְּךָ דִּין אֲשֵׁמִים לְוַכֵּחַ· ק׳ שׁוֹגֶה וָפֶתִי זַכֵּה וְהַצְדֵּק:
ח׳ גּוֹמֵל חֶסֶד וְטוֹבָה לְחַיָּבִים· ק׳ רִיב אַל תִּמְתַּח לִמְצוּוי:

ח׳ דַּלֵּי מַעַשׂ וְרֵקֵי כִשְׁרוֹן· ק׳ קוֹרְאִים אֵלֶיךָ לָמוֹ הִמָּצֵא:
ח׳ הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָה רַבָּה· ק׳ צִפְצוּף מַעַן כִּשְׁנוּ לְפוֹצֵץ:
ח׳ וְאִם מֵאֱלוֹהַּ אֱנוֹשׁ הֲיִצְדָּק· ק׳ פְּנֵי עוֹשֵׂהוּ גֶּבֶר הֲיִטְהָר:
ח׳ זָדוֹן כֶּחָנוֹ אָוֶן בְּקִרְבּוֹ· ק׳ עָוֹן מָלֵא וָפֶשַׁע רָב: ח׳ חֶשְׁבּוֹן וָדִין
לְמֶלֶךְ (מַלְכֵי) הַמְּלָכִים· ק׳ סוֹפוֹ לִתֵּן בְּבֹא חֲלִיפָה: ח׳ טֶבַע
חוֹתָם בְּכַפּוֹ נֶחֱרָת· ק׳ נֶגֶד פָּנָיו רִשְׁעוֹ יַעֲנֶה: ח׳ יוֹרֶה כָּפִים
מֵעֵץ וְיַגִּיד· ז׳ מִקִּיר אֶבֶן תִּקְרָא וְתִזְעָק: ח׳ כּוֹבֵשׁ פָּנָיו נָדוֹן
וְנִגְלָם· ק׳ לְאַיִן נֶחֱשַׁב בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ: ח׳ נקול אָנָּא לְמַעֲשֵׂה
יָדֶיךָ הֵרָצֶה· קו״ח בְּשִׁבְרוֹן רְאֵה שְׁמוֹר מִדְּחִי: עֲבָדֶיךָ
יִמְצְאוּ הַיּוֹם חֲנִינָה· זַכֵּם קָרְבָתְךָ חָפוּץ כְּבָרִאשׁוֹנָה·
וְכַשֶּׁלֶג (וְכַצֶּמֶר) הַלְבֵּן חֲטָאֵי שׁוֹשַׁנָּה: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: תָּשׁוּב תְּחַיֵּינוּ
וּמִתְּהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנוּ: זִכְרוּ מֵרָחוֹק אֶת יְיָ וִירוּשָׁלַםִ תַּעֲלֶה
עַל לְבַבְכֶם: תָּשׁוּב תְּרַחֲמֵנוּ תִּכְבּוֹשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצוֹלוֹת יָם
כָּל חַטֹּאתֵינוּ: אַל תִּנְאַץ לְמַעַן שִׁמְךָ אַל תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ זְכֹר אַל
תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ: ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״פ תשר״ק, ובסוף חתום שם המחבר משה בר שמואל.

אלהינו ואלהי אבותינו.

ח׳ תַּעֲלֶה תְפִלָּתֵנוּ לִמְעוֹן שָׁמֶיךָ· ק׳ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת בָּאִים
לְרוֹמְמֶךָ: ח׳ רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם הֵמָּה זְכוֹר·
ק׳ קְרָאנוּ אֵלֶיךָ בְּרֹגֶז רַחֵם תִּזְכּוֹר: ח׳ צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ
לְמַעַן רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ· ק׳ פְּדֵנוּ מִכָּל צָרָה כִּי אֵין לָנוּ אֱלוֹהַּ
מִבַּלְעָדֶיךָ: ח׳ עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה· ק׳ סְלִיחָתֵנוּ תַּרְבֶּה
וּמְנוּחָתֵנוּ לֹא תִבְזֶה: ח׳ נִדְבוֹת פִּינוּ רְצֵה נָא כְּעוֹלָה וּמִנְחָה·
ק׳ מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ וְהָנֵם יָגוֹן וַאֲנָחָה: ח׳ לְךָ אָנוּ הוֹשִׁיעֵנוּ

מִמְּתַקּוֹמְמֵינוּ· ק׳ כִּי פִקּוּדֶיךָ דָּרַשְׁנוּ וְאַל תַּכְלִימֵנוּ׃ ח׳ יֶהֱמוּ
רַחֲמֶיךָ עַל עֲנִיֵּי הַצֹּאן· ק׳ טָהוֹר עֲנֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִלַּחְצוֹן׃
ח׳ חָנֵּנוּ יְיָ כְּחַסְדֶּךָ וּכְרֹב רַחֲמֶיךָ· ק׳ זָכְרֵנוּ וּפָקְדֵנוּ עַל יִחוּד
שְׁמֶךָ׃ ח׳ וְהַשְׁקִיפָה אָדוֹן מִמְּעוֹן קָדְשֶׁךָ· ק׳ הַמָּלֵא רַחֲמִים
עַל גּוֹי מַקְדִּישֶׁךָ׃ ח׳ דְּרוֹשׁ לְחַנֵּן וּלְרַחֵם עַל שְׁאֵרִיתָם·
ק׳ גַּלֵּה לָהֶם מַלְכוּתְךָ כִּי אַתָּה תִקְוָתָם׃ ח׳ כְּקוֹל בְּעַנְוִים שׁוּר
וּבַעֲמָלָם הַבִּיטָה· קו״ח אַל תֶּרֶף יָדְךָ מֵעֲבָדֶיךָ כִּי זְרוֹעָם
מְאוֹד מָטָה׃ מִשְׁאֲלוֹת הֲמוֹנֶיךָ בְּרַחֲמִים מַלֵּא·
שְׁמוֹעַ אֵל תְּפִלַּת עַם פָּנֶיךָ מְחַלֶּה׃ אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי׃ תָּבֹא לְפָנֶיךָ
תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ׃ תָּבֹא לְפָנֶיךָ אֶנְקַת אָסִיר כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ
הוֹתֵר בְּנֵי תְמוּתָה׃ לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה׃ תְּפִלָּה לְעָנִי
כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְיָ יִשְׁפֹּךְ שִׂיחוֹ׃ נִשְׁפּוֹךְ לְפָנָיו שִׂיחֵנוּ וְצָרוֹתֵינוּ לְפָנָיו נַגִּיד׃
זֶה עָנִי קָרָא וַיְיָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ׃ ליי הישועה וכו׳.

שלישיה. מיוסד ע״פ א״ב, וכן סדרן: אב״ג, בג״ד, גד״ה, וכן כולם, ובסוף חתום שם המחבר גרשם בן יהודה.

אלהינו ואלהי אבותינו.

ח׳ אֶשְׁפּוֹךְ שִׂיחִי לְפָנֶיךָ צוּרִי· בְּלֵב נִשְׁבָּר וְלֹא כְאוּלָם
בָּרִיא· ק׳ גַּם צָרָתִי אַגִּיד וְצַעֲרִי׃ ח׳ בְּעַד פְּשָׁעַי לְפָנֶיךָ אוֹדֶה·
גַּם חַטַּאת עַמִּי אֶתְוַדֶּה· ק׳ דָּגוּל רַחֲמֵנוּ כְּעוֹזֵב וּמוֹדֶה׃
ח׳ גּוּפֵנוּ מַרְעִיד וְנַפְשֵׁנוּ נִבְהָלָה· דּוֹאֲגִים עֲלֵי חַטָּאָה כִּי
גָדְלָה· ק׳ הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָה גְדוֹלָה׃ ח׳ דִּבַּרְנוּ עֹשֶׁק
וְסָרָה· הָלַכְנוּ דֶּרֶךְ לֹא יְשָׁרָה· ק׳ וְקִלְקַלְנוּ אֹרַח כְּכַלָּה
בְכָרָה׃ ח׳ הֵן עֲוֹנֵינוּ מֶנּוּ גָּבָרוּ· וְכָבְדוּ כְּמַשָּׂא וְרֹאשֵׁנוּ
עָבָרוּ· ק׳ וְזָנַחְנוּ מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָבָרוּ׃ ח׳ וּבַמֶּה נְקַדֶּמְךָ

אֵל כַּבִּיר· זְדוֹנוֹת לְכַפֵּר וּשְׁגָגוֹת לְהַעֲבִיר· ק׳ חֵטְא לְהַרְחִיק
וְחֶסֶד לְהַגְבִּיר׃ ח׳ זְבָחִים וּמְנָחוֹת מְסֻלָּקִים· חַטָּאת
וַאֲשָׁמוֹת נִפְסָקִים· ק׳ טִפֵּי דָמִים גַּם הֵם לֹא נִזְרָקִים׃
ח׳ חָרֵב בֵּית קָדְשֶׁךָ· טָבְעוּ שַׁעֲרֵי מִקְדָּשֶׁךָ· ק׳ יָשְׁבָה בָדָד
עִיר קָדְשֶׁךָ׃ ח׳ טָבַחַת שָׁלַחְתָּ מֵעַל פָּנֶיךָ· יָצְאוּ דְחוּפִים
מִלְּפָנֶיךָ· ק׳ כֹּהֲנִים מַקְרִיבִים קָרְבָּנֶיךָ׃ ח׳ יָזַמְנוּ לִבֵּנוּ
וְרוּחֵנוּ לְשַׁבְּרָה· כִּי זְבָחֶיךָ רוּחַ נִשְׁבָּרָה· ק׳ לֵב נִשְׁבָּר
וְנִדְכֶּה לֹא תִבְזֶה נוֹרָא׃ ח׳ כִּוַּנְנוּ לִבֵּנוּ לְצַד הַתְּשׁוּבָה·
לָקַחְנוּ דְבָרִים וְעָדֶיךָ נָשׁוּבָה· ק׳ מִבְטָא שְׂפָתֵינוּ יְשַׁלֵּם
פְּרִי נְדָבָה׃ ח׳ לְפָנֶיךָ עָמַדְנוּ צְמֵאִים וּרְעֵבִים· מְמַעֲטִים
בְּצוֹם דָמִים וַחֲלָבִים· ק׳ נָא רְצֵם כְּעַל מִזְבַּחֲךָ קְרֵבִים׃
ח׳ מִמַּעֲמַקִּים קְרָאנוּךָ אֵלִי זֶה· נָא תְּפִלָּתֵנוּ לֹא תִבְזֶה·
ק׳ סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה׃ ח׳ נְאָצֵינוּ אִם מְקַטְרְגִים וְנֹאֲמִים·
סַנֵּגוֹרֵינוּ אִם שׁוֹתְקִים וְדוֹמְמִים· ק׳ עֲמוֹד מִכִּסֵּא הַדִּין
וְשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים׃ ח׳ סְלִיחוֹתֶיךָ הַרְבֵּה וְהַפְרֵם·
עֲוֹנוֹתֵינוּ מְחֵה וּפַזְּרֵם· ק׳ פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה תְכַפְּרֵם׃ ח׳ עַמְּךָ
אֲנוּ מְנָת חֶלְקֶךָ· פְּנֵה נָא מִכָּל עֲסָקֶיךָ· ק׳ צֵא כְגִבּוֹר לְיֵשַׁע
חֲשׁוּקֶיךָ׃ ח׳ פְּזוּרִים לְאַרְבַּע רוּחוֹת· צוֹעֲקִים וּמִתְאַנְּחִים
אֲנָחוֹת· ק׳ קוֹבְלִים עַל צָרוֹת הַמְּתוּחוֹת׃ ח׳ צָרוֹת רַבּוֹת
וּמְצוּקוֹת· קְרֵבוֹת וּבָאוֹת וּרְחוֹקוֹת· ק׳ רִאשׁוֹנוֹת פְּקוּדוֹת
וּשְׁנִיּוֹת דּוֹבְקוֹת׃ ח׳ קוֹלֵנוּ שְׁמָעָה כְּחַסְדֶּךָ· רַחֲמֶיךָ זְכוֹר
וַחֲסָדֶיךָ· ק׳ שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ׃ ח׳ רִיבָה רִיבֵנוּ
וּגְאָלֵנוּ· שִׁבְעָתַיִם הָשֵׁב לְחֵיק מְעַנֵּינוּ· ק׳ תִּרְדֹּף בְּאַף
וְתַשְׁמִידֵם מְחוֹלְלֵנוּ׃ ח׳ שְׁנַת שִׁלּוּמִים לְרִיב צִיּוֹן· תִּקְרָא

אֵל אֱלֹהִים עֶלְיוֹן · ז׳ גֵּאִים תַּכְנִיעַ כְּחֹרֶב בְּצִיּוֹן: ח׳ תּוֹשִׁיעַ
צִיּוֹן וְתִיַּסֵּדָה · גַּם תִּבָּנֶה עָרֵי יְהוּדָה · ז׳ רַחֵם יוֹשֶׁבֶת שְׁכוּלָה
וְגַלְמוּדָה: ח׳ שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב הָשֵׁב · מִשְׁכְּנוֹתָיו תְּרַחֵם
וְתִיָּשֵׁב · ז׳ בְּנָוֶה שָׁלוֹם עַמְּךָ יֵשֵׁב: ח׳ נקול יָהּ אֵלֶיךָ גִּלִּיתִי
רִיבִי · וְדִבַּרְתִּי עַד הֵנָּה שִׂיחִי וּכְאֵבִי · קו״ח אֲמָרַי הַאֲזִינָה
יְיָ בִּינָה נִיבִי: הוֹדַעְתָּ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת לְנֶאֱמָנֶךָ ·
הוֹדַעְתּוֹ שֶׁאֵינָן חוֹזְרוֹת רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ · דֶּרֶךְ הַטּוֹב
יְאֻמַּן נָא לְבָנֶיךָ: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: אַל תִּנְאַץ
לְמַעַן שִׁמְךָ אַל תְּנַבֵּל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ. זְכֹר אַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ:
אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנוּ וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנוּ: אַל תְּבוֹאֵנוּ רֶגֶל גַּאֲוָה
וְיַד רְשָׁעִים אַל תְּנִדֵנוּ: אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ
רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד: אַל תִּתֵּן נַחֲלָתְךָ לְחֶרְפָּה לִמְשָׁל בָּם גּוֹיִם.
לָמָּה יֹאמְרוּ בָעַמִּים אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ תשר״ק כפול.

ח׳ תִּגְרַת יָד אֱסוֹף וְכַעַס הָפֵר · ק׳ תַּאֲוַת הוֹרִים זְכוֹר וּבְרִית
אַל תָּפֵר: ח׳ שְׁטַר חוֹב תִּמְחַק וְתַעֲבִיר מִסֵּפֶר · ק׳ שׁוֹבֵר
פִּרְעוֹן כְּתוֹב וְהָעֵד עֵדִים בַּסֵּפֶר: ח׳ רִיב אִם תַּחְקוֹר אֵין
לְעַמְּךָ בַּמֶּה יִתְלוּ · ק׳ רֹגֶז בַּל תָּעִיר פֶּן כְּרֶגַע יִכְלוּ: ח׳ קֶצֶף
הַרְחֵק מֵעַם פָּנֶיךָ יְחַלּוּ · ק׳ קוֹרְאֶיךָ בְּעֵת צָרָה וְעֵינֵיהֶם לְךָ
יִתְלוּ: ח׳ צֹאן אוֹבְדוֹת הָיוּ עֲבָדֶיךָ · ק׳ צָרֵיהֶם אֲכָלוּם וְלֹא
שָׂמוּ לְנֶגְדָּם פַּחְדֶּךָ: ח׳ פָּעֲרוּ פִיהֶם לִבְלוֹעַ זֶרַע יְדִידֶיךָ ·
ק׳ פִּלְאֵי שִׁמְךָ קַדֵּשׁ וּבַקֵּשׁ עֶלְבּוֹן חֲסִידֶיךָ: ח׳ עוֹלֵלוֹת
נִשְׁאַרְנוּ כְּעוֹלֵלוֹת בָּצִיר · ק׳ עוֹד יוֹם יוֹם קוֹצֵר בְּמַגַּל קָצִיר:
ח׳ סִבַּרְנוּ יֶשַׁע וּגְבוּרָה יַד הַמֵּצִיר · ק׳ סוֹף קֵץ לָדַעַת אֵין כֹּהֵן
וְנָבִיא וְלֹא צִיר: ח׳ נָעוּ מַיִם וְעַד יָם בַּקֵּשׁ אֲרוּכָה · ק׳ נַדְנוּ

כְּצִפּוֹר נוֹדֵד וְאֵין צֳרִי לְמַכָּה: ח׳ מָנִינוּ שְׁמִיטִין וְיוֹבְלוֹת
חָשַׁבְנוּ וּמַעֲנִית אֲרֻכָּה · ק׳ מוֹעֵד אָרַךְ וְעִדָּן רָחַק וְחֵמָה לֹא
שָׁכָכָה: ח׳ לְכָל זֹאת אַתָּה צַדִּיק וַאֲנַחְנוּ אֲשֵׁמִים · ק׳ לְבַעֲבוּר
*חָשַׁבְתָּ לְמַטָּה מֵאֲשָׁמִים: ח׳ כָּעֵת אָבוֹת הִתְרֵיתָ בְּשִׂיחַ
רִשּׁוּמִים · ק׳ כַּלּוֹת רוֹעַ מַעַשׂ וְלֹא אָבוּ שְׁמוֹעַ לְמַשְׂכִּימִים:
ח׳ יוֹדֵעַ יֵצֶר אַתָּה לְקָרוּץ מֵחֹמֶר · ק׳ יַעַן כִּי נִכְנַסְתָּ לָנוּ לִפְנִים
מִמֶּמֶר: ח׳ טֶבַע דִּין אִם תִּמְתַּח לִגְמֹר · ק׳ טָבַעְנוּ בְּטִיט
יָוֵן וָחֹמֶר: ח׳ חֶבֶל מְנָתֵנוּ אַתָּה וַאֲנוּ חֶבְלְךָ · ק׳ חֲבִים וְזַכִּים
אָנוּ שֶׁלְּךָ: ח׳ זֶרַע אַבְרָהָם אוֹהַבְךָ וְיִצְחָק כְּלוּלָךְ · ק׳ זְמוֹרוֹת
יַעֲקֹב מַטֵּה הַמְּשֻׁלֶּמֶת לָךְ: ח׳ וְהַכֹּל גָּלוּי וְצָפוּי לְךָ מִקֶּדֶם ·
ק׳ וִיצוּרֵי חֹמֶר נִמְתָּ אִי אֶפְשָׁר בְּלֹא אָדָם: ח׳ הַעַל כֵּן הֵכַנְתָּ
צֳרִי לְקַדֵּם · ק׳ הָשֵׁב יָד מֵעָוֶל וְשׁוּב בְּחִין לְפָנֶיךָ מְעֹנָה אֱלֹהֵי
קֶדֶם: ח׳ דֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ לַשּׁוֹבָבִים · ק׳ דֶּלֶת פְּתוּחָה
הֵכַנְתָּ לַשָּׁבִים: ח׳ גְּבוּרַת רַחֲמֶיךָ תּוֹדִיעַ לְנִצָּבִים · ק׳ גָּשִׁים
בְּצוֹם לְפָנֶיךָ וְתַחַן לְךָ מַרְבִּים: ח׳ נקול בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד
יְחוּסֵי עַמְּךָ · קו״ח בָּנוּ לְהִתְנַהֵג כְּמִדַּת נָעֳמֶךָ · אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ
בָנוּ לְעָמְךָ · אֹמֶץ רַחֲמֶיךָ זְכוֹר וּסְלִיחָה שֶׁעִמְּךָ: א׳ מלך יושב.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: אַל תִּתֵּן יְיָ מַאֲוַיֵּי
רָשָׁע זְמָמוֹ אַל תָּפֵק יָרוּמוּ סֶלָה: אַל תִּשְׁטְפֵנוּ שִׁבֹּלֶת מַיִם וְאַל תִּבְלָעֵנוּ
מְצוּלָה וְאַל תֶּאְטַר עָלֵינוּ בְּאֵר פִּיהָ: אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵעֲבָדֶיךָ כִּי צַר לָנוּ
מַהֵר עֲנֵנוּ: אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנּוּ בְּיוֹם צַר לָנוּ הַטֵּה אֵלֵינוּ אָזְנֶךָ. בְּיוֹם
נִקְרָא מַהֵר עֲנֵנוּ: בְּךָ בָטְחוּ אֲבֹתֵינוּ. בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. שניה. מיוסד ע״ס א״ב.

ח׳ אַךְ בְּמֹתַח דִּין וּמֵרוּץ חֶבֶל · ק׳ בְּנֵי אֱמוּנֶיךָ אַל נָא

*) חָשַׁכְתָּ, כצ״ל, עז״ה על כן חשכת למטה מעונינו (עזר׳ ט׳ י״ג), וכפי רש״י ז״ל.

תְּחַבֵּל: ח׳ גְּלוּי הָרִיב לָהֶם נְטוֹשׁ. ק׳ דְּרוֹשׁ וּבַקֵּשׁ צֹאנְךָ וְנֶ
תְּטוֹשׁ: ח׳ הוֹאַלְתָּ לַעֲשׂוֹתָם לְךָ לְעָם. ק׳ וְאַל תְּשַׁלְּחֵם בְּיַד
פִּשְׁעָם: ח׳ זְדוֹנוֹת חֲשֹׁב נָא כִּשְׁגָגוֹת. ק׳ חֲשׂךְ מִזֵּדִים
נְפָשׁוֹת לְךָ עוֹרְגוֹת: ח׳ טֶנֶף טַהֵר וְתָדִיחַ כְּתָמִים. ק׳ יְצַלֵּל
בְּצוּל כְּבֶר אֲשָׁמִים: ח׳ כָּלָה אַל תַּעַשׂ וְנֶחֱרָצָה. ק׳ לְקוֹחֶיךָ
לַקַּח מִמְּקוֹ הַנְּטוּיָה וְעֵצָה הַיְּעוּצָה: ח׳ מוֹעֵד כְּתִקַּח לִשְׁפּוֹט
מֵישָׁרִים. ק׳ נְזוֹף בְּמַשְׂטִין מְלַמֵּד קַטֵּגוֹרִים: ח׳ סֵפֶר
זִכְרוֹנוֹת לְפָנֶיךָ בְּהִתְגּוֹלֵל. ק׳ עֲוֹן עֲקֵבִים לֹא יְסוֹבֵב לְבַעֲמִים
מִתְבּוֹלֵל: ח׳ פְּשַׁר הַדִּין וּתְבַצַּע הַשּׁוּרָה. ק׳ צְרוֹף בְּכוּר סִיגִים
וּמַהֵר בְּדִיל לַהֲסִירָה: ח׳ קָפוּי *וּמֻתָּךְ וְכַדּוֹנַג נָמֵסָה. ק׳ רֶגַע
יִגְעַשׁ אִם בְּמִשְׁפָּט עָלָיו תִּנָּשֵׂא: ח׳ נקול שַׁלֶּם לוֹ כְּמַעֲשֵׂה
הַחֶסֶד וְלֹא כִּגְמוּלוֹ. קו״ח תַּכְרִיעַ הַכַּף לְזַכּוֹתוֹ וְלֹא לְחַבְּלוֹ:
תִּפְשֹׁט יָד וּתְקַבְּלוֹ. תְּחָנֵּנוּ מֵרֶדֶת שַׁחַת וּבוֹר מִלְּהַטְבִּילוֹ:

אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: לָמָּה לָנֶצַח תִּשְׁכָּחֵנוּ תַּעַזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים: יְיָ אַל בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנוּ וְאַל בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנוּ: אֵלֶיךָ יְיָ שִׁוַּעְתִּי וּבַבֹּקֶר תְּפִלָּתִי תְקַדְּמֶךָּ: חָנֵּנוּ אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעֵינוּ: פְּנֵה אֵלֵינוּ וְחָנֵּנוּ כִּי יְחִידִים וַעֲנִיִּים אֲנָחְנוּ: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. שניה. מיוסד ע״ס א״ב, ובסוף חתום בנימן.

ח׳ אַל נָא תְּיַסֵּר בְּאֵי עָדֶיךָ. ק׳ כִּי מְאֹד מְיֻסָּרִים בְּמוּסָר רַע
וָקָשֶׁה: ח׳ בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה נִדּוֹנִים. ק׳ בְּכָל יוֹם
בְּאַכְזָרִיּוּת וְשֶׁטֶף אַף: ח׳ גָּלוּ וְנָעוּ מֵעַל שֻׁלְחָנֶךָ. ק׳ וּפְזָרוּ
בְּאַרְבַּע פִּנּוֹת הֲדוֹמֶךָ: ח׳ דָּשׁוּם רְמָסוּם רַגְלֵי כָּל מֵצִיק.
ק׳ וַיְשִׂיתוּם לְמִרְמָס כְּחֹמֶר וְטִיט חוּצוֹת: ח׳ הַשְׁקִיפָה

*) וּמֻתָּךְ, כ״כ בכי״י ונכון הוא, עז״ה הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני (איוב י׳ י׳) והוא תאר לאנוש.

בְּעֶלְבּוֹן עֲלוּבֶיךָ. ק׳ כִּי בָאוּ וְנָגְעוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת: ח׳ וְאִם גָּדַל
עֲוֹן עַד שְׁמֵי שָׁמֶיךָ. ק׳ רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּנוּ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם: ח׳ זְכוֹר
שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנֵי קֶדֶם. ק׳ הֶהָיוּ דְּבֵקִים בְּיִרְאַת יִחוּדֶךָ: ח׳ חֵשֶׁק
חִבָּתָם אַל תְּשַׁכַּח לָנֶצַח. ק׳ כִּי כֵן הִבְטַחְתָּם בְּיַד רוֹעֶה נֶאֱמָן:
ח׳ טֶרֶם תְּכַלֶּה שְׁאֵרִית יַעֲקֹב. ק׳ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ וְיִכָּמְרוּ
נִחוּמֶיךָ: ח׳ יֹקֶשׁ עֲוֹנִים כַּבֵּס נָא בְּעַצְמֶךָ. ק׳ כִּי אֵין לְחַטֵּא
בְּמֵי נִדָּה: ח׳ כֹּהֲנֵי עֲבוֹדָה וּלְוִיֵּי דוּכָן. ק׳ וּבְנֵי מַעֲמָדוֹת
סָלְקוּ וְאֵינָם: ח׳ לָבַשְׁנוּ חֶרְפָּה וְעָטִינוּ כְלִמָּה. ק׳ כִּי חָסַרְנוּ
כֹל וְנוֹתַרְנוּ כִּכְלִי רֵיק: ח׳ מֵאָז נִטְמֵאנוּ בְּכָל מַגַּע טוּמְאָה.
ק׳ וְאֵין לָנוּ טָהֳרָה בַּמֶּה לְהִטָּהֵר: ח׳ נָא מִמְּרוֹמְךָ זְרוֹק מַיִם
טְהוֹרִים. ק׳ וְהַשְׁרֵה שְׁכִינָתְךָ עַל זֶרַע מַקְדִּישֶׁיךָ: ח׳ שְׂמֹאלְךָ
דָּחִית יְמִינְךָ תְּקָרֵב. ק׳ כִּי קִרְבָתְךָ חַיִּים הִיא לָנוּ: ח׳ עַל
מִי נָנוּס מָצוֹא מָנוֹס וְעֶזְרָה. ק׳ כִּי אִם עָלֶיךָ עוֹנֶה בְּעֵת
צָרָה: ח׳ פְּסִילִים וְגִלּוּלִים אֲשֵׁרִים וְחַמָּנִים. ק׳ חֵרְשִׁים
וְסוּמִים הֶבֶל תַּעְתּוּעִים: ח׳ צוּר עוֹלָמִים חַי וְקַיָּם לָעַד.
ק׳ בְּךָ לְבַד מִבְטָחֵנוּ וְאַתָּה תוֹחַלְתֵּנוּ: ח׳ קָוֵיךָ אֵל חַי וּבוֹטְחֶיךָ
אֵל אֱמֶת. ק׳ אַל נָא תְבַיְּשֵׁם מִשֶּׂבֶר קִוּוּיָם: ח׳ רְאֵה רִפְיוֹנָם
וְהַבֵּט כִּשְׁלוֹנָם. ק׳ וְהָקֵל וְהַעֲבֵר כֹּבֶד מַשָּׂאָם: ח׳ שְׁפוֹךְ
מֵי טֹהַר דָּמִים לְהָדִיחַ. ק׳ תְּחַטְּאֵנוּ בְּאֵזוֹב תְּכַבֵּס וְתָדִיחַ:
ק׳ נקול תָּשֵׁב גְּמוּל לִמְחַשֶּׁיךָ וְשַׁלֵּם כְּמִפְעָלָם. קו״ח עַל
יוֹם קָדְקֳדָם חֲמָסָם יֵרֵד: בִּין יָבִינוּ כָּל מְאַמְּצֵי כֹחַךְ.
נִסִּים בְּהַפְלִיאֲךָ לִמְלַמְּדֵי נִסֶּיךָ: אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: אֱלֹהַי פַּלְּטֵנִי מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעַוֵּל וְחוֹמֵץ: הַאֲזִינָה יְיָ תְּפִלָּתֵנוּ וְהַקְשִׁיבָה בְּקוֹל

תחנונותינו: הקשיבה לקול שוענו מלכנו ואלהינו כי אליך נתפלל:
יי בקר תשמע קולנו בקר נערך לך ונצפה: אליך יי שוענו ובבקר
תפלתנו תקדמך: ליי הישועה וכו׳.

עקדה. שם המחבר מרדכי חתום בראשי החרוזות.

ח׳ מפלטי אלי צורי סתרי ומגני. ק׳ וקרן ישעי משגבי
ביום צר לי ואוני: ח׳ השכמתי לחלותך מלך רב. ואני
ק׳ אליך יי שועתי ובבקר: ח׳ בקר רחם תזכר חסד לאברהם
אב איתני. ק׳ אשר בחרתו והאמין בך ראש למאמיני:
ח׳ זכר בריתו והושיעני מטומאתי, יי. ק׳ בקר תשמע
קולי בקר: ח׳ בקר דברת עמו ונסיתו לשלם לו משכרת.
ק׳ וכרות עמו הברית להיות לו למשמרת: ח׳ אהבתו
ורציתו וקבלתו. כקטרת ק׳ סמים בבקר בבקר: ח׳ בקר
כוכבו האיר כחפצת להראות צדקתו הגדולה. ק׳ ונסיתו
בעשירי ותאמר לו קח את בנך ולא תכלא: ח׳ על אחד
ההרים והעלהו שם לעלה. ק׳ את הכבש אחד תעשה
בבקר: ח׳ בקר יחד שמך ושמע לקולך והראה אהבתו.
ק׳ וששׂ בכל לב על דרכך לעשותו: ח׳ האהבה קלקלה
השורה ויקם בשמחתו. ק׳ וישכם אברהם בבקר: ח׳ בקר
הכינו לכם שניהם לעשות רצנך איום. ק׳ הבן לקח עצים
והאב לקח מאכלת לשחוט בלי פדיום: ח׳ קרואים
והולכים לתמם וראו כבודך. ביום ק׳ השלישי בהיות
הבקר: ח׳ בקר אזר כגבר חלציו ולעקד בנו קדם. ק׳ ויקח
מאכלת לשחטו ולא חשב הדם: ח׳ ויאמר היום אקריב
עולתי והיום אזרוק דם. ק׳ זבחי לא ילין לבקר: ח׳ בקר
רחמיך נכמרו על בן יחיד ועליו זרחו. ק׳ ויקרא אליו

מלאך יי אל הנער ידים אל ישלחו: ח׳ כי ביצחק יקרא
לך זרע ויזכרו לדורות הניחו. ק׳ לכם למשמרת עד הבקר:
ח׳ בקר כשרו וישרו וצדקו יליץ בעד עם אליך קרב.
ק׳ ואפרו תמיד יראה לפניך לכבסם הרב: ח׳ תנתן נפשם
בשאלתם כי לך נכספה. בערב ק׳ היא באה ובבקר:
ח׳ בקר קולם שמעה ותכפר עונותיהם. ק׳ ויערך תפלתם
תחשב כערך קרבנותיהם: ח׳ לקחו ובאו בזכרון צדקת
אבותיהם. ק׳ והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר:
ח׳ נקו׳ בקר תפן אלינו ורחמיך עלינו יכמרו. קו״ח ותשליך
במצלות ים כל חטאתינו ולא יזכרו. צור העבר עונינו
מלפניך. ולא ישאירו ממנו עד בקר: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: רבת צררוני מנעורי
יאמר נא ישראל: רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לי: על גבי חרשו
חרשים האריכו למעניתם: יי צדיק קצץ עבות רשעים: יבשו ויסגו
אחור כל שנאי ציון: לולי יי שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו
בחרות אפם בנו: אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על
נפשנו המים הזידונים: ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם: ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״ס א״ב, ונסוף חתום שם המחבר דוד בר שמואל הלוי חזק ואמץ.

ח׳ יי אלהי רבת צררוני מנעורי. ק׳ בבקשתיך אמצת לבי
בהיותך בעוזרי: ח׳ גברו עתה וגם עתקו שוברי. ק׳ דוברים
כי רעדו כל איברי: ח׳ הייתי חרפה בניהם משל ושנינה.
ק׳ וידו אבן בי והאריכו עלי מענה: ח׳ זדים הליצוני בפיהם
ולשונם שתו כחרב שנונה. ק׳ חושבים עלי מחשבות
רשע בלי חנינה: ח׳ טובך ומדת רחמיך יגלו עלינו.
ק׳ ישועתך אלהים תשגבנו: ח׳ כלתה נפשנו לישועתך

לאמר מתי תנחמנו· ק׳ למען שם קדשך עשה לא לנו יי
לא לנו: ח׳ מדת טובך וחסדך הגבר על צאן מרעיתך·
ק׳ נענו לך מחל רבה סליחותיך ומחילתך: ח׳ סעדנו
ונושעה והט לבנו לנתיבותיך· ק׳ עננו יי עננו כי טוב
חסדך ואמונתך: ח׳ פדה והצל עמך ורעיתך מכף
מתקוממיהם· ק׳ צור צדיק גדול גבור ונורא אל מושיעהם:
ח׳ קדש קדשת שמך עליון קרוב מצדיקיהם· ק׳ רחמיך
יכמרו עליהם ועל בניהם: ח׳ שחרנוך בתחנה הקשיבה
אלהינו מלכנו וקדושנו· ק׳ שלום רב תרבה לסגלתך
כבודנו ומרים ראשנו: ח׳ תבענה שפתינו תהלתך כי
תצילנו מרוששנו· ק׳ תורתך ועדותיך שעשועינו ובם
תחי נפשנו: ח׳ דבב שפתי וקול תחנוני שמעה והאזינה·
ק׳ ושיחות דברי לפניך ינעמו וכקטרת רצה נא: ח׳ ידידיך
יעלוזו ויעלו לציון ברנה· ק׳ דביר קדשך וארמונך על
משפטו לכוננה: ח׳ בך תוחלתי וסברי רם ונשא גאה גדול
ונורא· ק׳ רחמיך וחסדיך אבקש ולישועתך תמיד
אשברה: ח׳ שפטה משפטי ונקום נקמת דם עבדיך
השפוך בעברה· ק׳ מגר מתקוממיך ושלח בם חרון אף
וזעם וצרה: ח׳ ואתה קדוש ישראל גואלם מלכם וגאונם·
ק׳ אשורם אם הטו ולבם הלך אחר עינם: ח׳ לעמל יגונם
ולכבר על גלותם הבט מגנם· ק׳ הבט לברית והמלא
רחמים על פלטת שאונם: ח׳ נקול לעזרתי חושה והחזק
נשק לקראת צרי ואויבי· קו״ח וישמחו וירננו חוסי בך כי
תחבוש מכאובי· יבשו ויחפרו ויסגו אחור חפצי קרבי·

חזק ואמץ מאמיניך גאלי וצור ישועתי אל אלהי אבי: א׳ מלך.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: בקראנו עננו
אלהי צדקנו בצר הרחבת לנו חננו ושמע תפלתנו: שמעה תפלתנו
יי ושועתנו האזינה אל דמעתנו אל תחרש: אדני שמעה בקולנו
תהיינה אזניך קשבות לקול תחנונינו: שמעה יי צדק הקשיבה רנתנו
האזינה תפלתנו בלא שפתי מרמה: ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״ס א״ב, ובסוף חתום בנימן בר זרח.

עקדה.

אלהינו ואלהי אבותינו.

ח׳ אמונים בני מאמינים הנאמנים בבריתך· ק׳ באים
לקוד ולכרוע בספי חצרותיך: ח׳ גועים בתפלה
ומתפקקים בבריעה· ק׳ דופקים דלתיך ואומרים אדני
שמעה: ח׳ המקריבים תקרבת מנחה רוח נשברה·
ק׳ ודכאות לב תחת עלה תמורה: ח׳ זבח כליל מזכירים
עקדת מריה· ק׳ חלבי אשים ועלת ראיה: ח׳ טעינת עצים
אשר על המזבח (כ״א הבן) נעמסה· ק׳ יקוד אש ומאכלת
אשר אב נשא: ח׳ כפיפת ידים ורגלים אשר על המערכה
נעקדה· ק׳ להב ברזל וקופיץ מרוטה וחדה: ח׳ מאכלת
לקוחה וצואר לשחיטה פשוט· ק׳ נתכפה סמיכה ולקרץ
אב קשוט: ח׳ שמח האב בזביחה כבעל משתה בנו·
ק׳ עלץ הבן בקרבנו כבחתנות אפריונו: ח׳ פעלת צדקתם
עניהם בהזכירם לפניך· ק׳ צפון להם תושיתם ובמגנך
מגן תחנוניך: ח׳ קרני סבכת איל הנאחז בחרשים· ק׳ רצה
להתן כפר לעם קדושים: ח׳ שעת ניחוח ונשבעת לו·
ק׳ תולדותיו להרבות שער איביו להנחילו: ח׳ בהר יי

תושיתם, ראיתי מי שפי׳ תושיתם חרותם כאד׳ שעומד בהבטחתו, וכן יצפון לישרים תושיה (משלי ב׳ ז׳), ותושיה נדחה ממני (איוב ו׳ י״ג), וטעמו כל מעשה חרות אבד ממני.

יראה ולבניו יהי מחסה. ק׳ נקרא שם המקום יי יראה על
שם המעשה: ח׳ ילדיו היום בצר ובמצוק (לפניך) בעמדם.
ק׳ מעודי מתנים כושלות ברכים ורפות ידים: ח׳ נושאי לך
עינים ברר ניב מענם. ק׳ זכור רית הנערב וחזק רפיונם:
ח׳ נקול ונפוצותיהם תקבץ ונדחיהם תאסוף. קו״ח ואובדיהם
תבקש ונויהם תישב ותושיבם לבטח. ותשכנם שאנן
בהר מרום ישראל. ותמלוך עליהם לבדך. המה יהיו
לך לעם ואתה תהיה להם לאלהים: אל מלך יושב וכו׳.

טוב יי לכל. ורחמיו על כל מעשיו: טוב יי לקוו. לנפש
תדרשנו: טוב ויחיל ודומם לתשועת יי: אוהב צדקה
ומשפט. חסד יי מלאה הארץ: ויגבה יי צבאות במשפט.
והאל הקדוש נקדש בצדקה: צדק ומשפט מכון כסאך חסד
ואמת יקדמו פניך: למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך:
מלפניך משפטנו יצא עיניך תחזינה מישרים: ויי לעולם
ישב כונן למשפט כסאו: והוא ישפוט תבל בצדק ידין
לאמים במישרים: יי שופטנו יי מחוקקנו יי מלכנו הוא
יושיענו: נכון כסאך מאז מעולם אתה: אוהב צדקה
ומשפט. חסד יי מלאה הארץ: בקום למשפט אלהים
להושיע כל ענוי ארץ סלה: העירה והקיצה למשפטנו
אלהינו ואדנינו לריבנו: והוציא כאור צדקנו ומשפטנו
כצהרים: כי עשית משפטי ודיני ישבת לכסא שופט צדק:

(לשבת הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד:
אוהב צדקה ומשפט חסד יי מלאה הארץ:)
ליי הישועה וכו׳.

פזמון.
(לשבת) שערי קדש היום. איש ברעהו נתאחד. שבת שר

המנוחה. ויום כפור המיחד. אל כי תשפוט היום.
על גלוי ועל נכחד. הוצא כאור צדקנו. ופינו ירון ויחד.
הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: שרי קדש.

שם המחבר שלמה כראשי החרוזות והוא בן גבירול.

שפט כל הארץ, ואותה במשפט יעמיד.
נא חיים וחסד, על עם עני תצמיד.
ואת תפלת השחר, במקום עלה תעמיד.
עלת הבקר אשר לעלת התמיד: שפט.

לשבת בשבת יום מרגועי, ושד תענוגי ונפשי. בשרי רז
משמן, ועצם כפני כחשי. וכשל מצום ברכי. ורוחי
צקון לחשי. מזער דמי וחלבי, קחה כקרבן אל קדושי.
ואם עוני יתאספון, עבור יחד על ראשי. בסודם אל
תבוא נפשי, ובקהלם אל תחד. הנה מה טוב
ומה נעים שבת אחים גם יחד:

לובש צדקה מעטה, לך לבד היתרון.
אם אין בנו מעשים, זכרה ישני חברון.
הם יעלו לזכרון, לפני יי התמיד.
עלת הבקר אשר לעלת התמיד:

לשבת במקרא שבת ענג, בשפלות נפשות נענים. שובו
היום בנים, בני נטעי נעמנים. להלבין את חטאיכם,
אם יהיו כשנים. וקראו אל יי בחזקה, והרבו לאל
תחנונים. כי הוא אלהי האלהים, ואדני האדנים.
אשר לא ישא פנים. ולא יקח שחד:

מטה כלפי חסד, להטות איש לתחיה:
עמך לחסד הטה, גמל נא עליו וחיה:
כתוב עליו תו חיים. והיה, על מצחו תמיד:
עלת הבקר אשר לעלת התמיד:

לזכת בזכרי עיר הקדש, עצור בבכי איך אוכל. בהיותם
בם מזבחותי, תוך מוסד ההיכל. אשר יסד בן אורי,
ובן אדמון איש מיכל. לכפר על עון יעקב, לצר נתן
כצאן למאכל. ובא שוטני אשר הערים, לשומם
חרבהו וניכל. משם למה אשכל. גם שניכם יום אחד:
היטיבה ברצונך, את ציון עיר קדושי:
ונרת יד ושם, בביתך למקדשי:
ועריכת נר לבן ישי. להעלות נר תמיד:
עלת הבקר אשר לעלת התמיד: שפט.

לזכת שעה קדוש חין ערכי, והט אזן לשועתי. ושמעה
את תפלתי. ואל תחרש לדמעתי. ושור ממרומים
רישי. ועוני עמל יגיעתי. ושובבני מעון ביתך, מקום
משכן יריעתי. ואשיר אז לשמך, וארים קול
תרועתי. הנה אל ישועתי, אבטח ולא אפחד. הנה
מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: שרי קדש וכו'.

אל מלך יושב וכו'.

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: ואתה הוא ושנותיך לא
יתמו: אתה תקום תרחם ציון. כי עת לחננה כי בא מועד:

בן אורי, בצלאל. ובן אדמון איש מיכל, בן דוד שנאמר עליו כי הוא אדמוני (ש"א י"ז מ"ב) וכתיב ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה (שם י"ח כ"ז).

זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה:
היטיבה ברצונך את ציון. תבנה חומות ירושלם: אז
תחפץ זבחי צדק עולה וכליל. אז יעלו על מזבחך פרים:

ועתה יי אבינו אתה. אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו:
אתה יי לא תכלא רחמיך ממנו. חסדך ואמתך תמיד יצרונו:

זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה: זכרנו יי ברצון
עמך. פקדנו בישועתך: זכר עדתך קנית קדם גאלת
שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו: זכר יי חבת ירושלם
אהבת ציון אל תשכח לנצח: זכר יי לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה: זכר
לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך
ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל
הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם:
זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב. אל תפן אל קשי
העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו:
אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו:
חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו:

מיוסד ע"ס א"ב ברחבי החרוזות, ובסוף חתום שם המחבר קלונימוס חזק.

אדברה תחנונים כרש ואבכה. בעינוי נפש קהלי אבכה.
כי נקף כברזל סבבי. בכו העם הרבה בכה: בכה
השביעני כגדע קרני. לענה וראש ומרורים הרוני.
הדממתי ונם (כ"א ונמתי) קומי רני. יגעתי בקראי נחר

בעינוי נפש קהלי אבכה, כ"כ בכי"י ונכון הוא, כי כל בתי הפיוט בעלי חרוזים, חוץ מן הסוגר, שהוא על לשון הכתוב ממש.

גרוני: ח׳ גרוני הנשת קרוא ארוכה· קוה נחת והנה
פרוכה· נדדתי כצפר ודרכי נסרכה· מפני קשת דרוכה:
דרוכה לשון מקניאי ורחבה· מצרבת פנים כחשש להבה·
קו״ח נתקם ממצבם בהשלך וסחיבה· ולהט אותם היום
הבא: ח׳ הבא כאריה במארב לדגור· והיוצא צודה תתי
למגור· כל רעתם לפניך תאגור· והרק חנית וסגור:
וסגור מוצאם ומובאם ויהממו· בלע פלג לשנם ויזממו·
קו״ח הרום שנימו בפימו וידממו· לקחת נפשי זממו:
ח׳ זממו לרוץ בצואר אליך· נועצו לכרות ברית עליך·
הדיחו ממעונך צבאות חיליך· עליך יעזב חלכה: חילך
מתחבא מפחד קטבך· כך ירוץ להשתגב בהחטיבך:
קו״ח בשען ואהבך והרגך והטיבך· מה רב טובך:
ח׳ טובך יאבה שאר ישוב· מתנפל בהמצאך אליך לשוב·
קוח דברי כבושים ושוב· מי יודע ישוב: ישוב חרונך
ואל תכלנו· כי שנינו כהגה כלינו· קו״ח בדרך זו נהלה
השכילנו· הן הבט נא עמך כלנו: ח׳ כלנו יחד נחלה פניו·
פניו· נזכיר ברית יקרת פניניו· בצדק לחזותנו אור פני עם
יקימנו ונחיה לפניו: לפניו מצפצף מעפר להקימו· קימו·
מיחדו בשכבו ובקומו· קו״ח נצח מחכים ליום רטפושי·
ברוך כבוד יי ממקומו: ח׳ ממקומו יצף כחש רטפישי·
לפאר ימיר אפר כפושי· מעצב עבודה קשה להנפישי·
כי שבעה ברעות נפשי: נפשי תשתוחח לשמום מסלה·
דדוי סך לנוך סלולה· קו״ח משמיע שלום משוב לכסלה·
יכוננה עד עולם סלה: ח׳ סלה דרשתיך ולא נטשתני·

בהתפשטי בצל ידך כסיתני· מאש וממים לרויה
הוצאתני· ומקרני רמים עניתני: עניתני בכל עת
בהתעטפי· הושטת ימינך באהב לגפפי· קו״ח ועתה
מושיעי לא תרפי· תהלת יי ידבר פי: ח׳ פי תהלתך יגיד
תקותנו· אל ימעטו לפניך תלאותינו· כגדל חסדך
מלט משחיתותינו· כי לא על צדקותינו: צדקותינו דלו
למאד וקצרו· עונינו רבו והטוב עצרו· קו״ח חטאי אבות
לבנים נאצרו· זרעו חטים וקוצים קצרו: ח׳ קצרו ירבי
קמות אבי· דמו להכרית ישישי ורובי· קראתיך מעשק
זדים לערבי· שפטני אלהים וריבה ריבי: ריבי בחפשך
ישרי תבקר· צדקת הורים לפניך תחקר· קו״ח מצדיקי
תקרב ומרשיעי יעקר· יסכר פי דוברי שקר: ח׳ שקר
דובר לא יבוא· לנגד עיניך כי תתעבו· שמרני רגל גאוה
מבוא· ומשואת רשעים כי תבוא: תבוא לפניך אלהי
קדם· תאות מתענים לפניך לקדם· קו״ח תערב
מנחתם כשנים מקדם· זכור עדתך קנית קדם: ח׳ קדם
מפעליך יי אדוני· עצת לכתוב כתבת נדני· בנת מרחוק
חקוך להעידני· ברוך אתה יי למדני: למדני להועיל
ממית ומחיה· צוית ויעמוד אמרת ויהיה· קו״ח הורני
דרכיך ותמים אהיה· עדותיך לעולם הבינני ואחיה:
ח׳ ואחיה וזרעי לפניך יכון· ותפלתי כקטרת תמיד תכון·
עד עיניך בבואי לרכון· נכון לבי אלהים נכון: נכון
וקים אבותינו ספרו· ערך טובותיך חטאינו כפרו·

לגפפי, לחנקני, וכל ל׳ חנוק מתורגם בל׳ גפוף. לא תרפי, לא תרפני,
ודוגמת לא אבה יבמי, שהוא כמו יבמני.

קו״ח לַבְּנֵם גַּם עַתָּה וְיִפָּרוּ· וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ: ח׳ יַחְפְּרוּ
פְּנֵי מַכְבִּידֵי מוּעָקֵנוּ· יִלְבְּשׁוּ בֹשֶׁת בְּהוֹצָאַת צִדְקֵנוּ·
יָבוֹא וְאַל יֶחֱרַשׁ לְצַדְּקֵנוּ· יְיָ שׁוֹפְטֵנוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ: מְחוֹקְקֵנוּ
הַדְּרֵשׁ לְאֹם נוֹשָׁעָה· הַשְׁאִיבָה מַיִם מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה·
קו״ח שַׂמַּח נַפְשׁוֹתֵינוּ בְּחֻקּוֹתֶיךָ לְהִשְׁתַּעֲשְׁעָה· וְהָאֵר
פָּנֶיךָ וְנִוָּשֵׁעָה: ח׳ וְנִוָּשְׁעָה בְּשָׁפְכֵנוּ לְפָנֶיךָ שִׂיחָה·
הֵעָתֵר לָנוּ עֲוֹנֵינוּ לְסָלְחָה· חַנּוּן כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה· אֲדֹנָי
שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה: סְלָחָה וְלֹא נֵצֵא דְחוּיִם· פְּשָׁעֵינוּ
יְהוּ כָּעָב מְחוּיִם· קו״ח נֵחֲנוּ לֵאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים· כִּי עִמְּךָ
מְקוֹר חַיִּים: ח׳ חַיִּים וָחֶסֶד אֱלִי זֶה· תָּחוֹן שְׁאֵרִית הָעָם
הַזֶּה· גָּשִׁים לְהַקְדִּישׁ בְּקוֹל זֶה· וְקָרָא זֶה אֶל זֶה: וְהִיכְתּוּב
יָדוֹ לְקָדוֹשׁ· וְזֶה חָדָשׁ לַבֹּקֶר יִגְדּוֹשׁ· קו״ח מִזֶּה וּמִזֶּה
שִׁלּוּשׁ קָדוֹשׁ· וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ: ח׳ קָדוֹשׁ בְּבוֹא
אֵלָיו הַקּוֹל· כַּף שִׁבֹּלֶת יַכְרִיעַ לִשְׁקוֹל· נַקּוֹת קוֹרְאָיו
כְּמַרְעִישֵׁי קוֹל· וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל: קוֹל גָּדוֹל כְּהַשְׁמִיעַ
לִרְחוּמִים· קַבְּלוּ מַלְכוּתִי מִמְּקוֹרֵי רְחָמִים· קו״ח יִזְכּוֹר
הַיּוֹם לְסָבִיב מִתְחַמְּמִים· אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים:

זְכָר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· וְזָכַרְתִּי
אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף
אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:

לברית מילה ווירד חויך דיעזעז בפתיחת ארון הקודש געזאגט.

זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק וְהָשֵׁב
שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

זְכָר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· וְזָכַרְתִּי
לָהֶם בְּרִית רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ
כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ· וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ
אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר
בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם:

רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ
כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי אֵל רַחוּם
יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא
יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת
בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לָהֶם: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ
כְּמָה שֶׁכָּתוּב· וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ
אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ· וְשָׁב
וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר
הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:
קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב·
אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה
הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ
אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הַלְבֵּן
חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה
שֶׁכָּתוּב· לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה
יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם

כשנים

סדר הפסוקים לפי מנהג ק״ק פפר״מ.
חין פפר״מ ווירד דיעזעז געזאגט.

קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב·
אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה
הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ
אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הָשֵׁב
שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה
שֶׁכָּתוּב· וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ
אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ· וְשָׁב
וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר
הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:
רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ
כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי אֵל רַחוּם
יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא
יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת
בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לָהֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ
כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· אָנֹכִי אָנֹכִי

הוא

כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְנוּ. אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אַל תַּעַזְבֵנוּ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ. וְאַל

תַּכְלִימֵנוּ. וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ. קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ. לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ. הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ. הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ. וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח (נ״א ותכפר) לַעֲוֹנֵינוּ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מְחַל וּסְלַח לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. וְהֵעָתֶר־לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ.

מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

נפ״פ רמיין זומרים זה.
חזן פפר״מ ווירד ריעזעז געזאגט.

שֶׁאָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ: מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ. וְתִתְלַבֵּשׁ בְּצִדְקוֹתֶיךָ. וְתִתְכַּסֶּה בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִתְעַטֵּף בַּחֲנִינוּתֶיךָ. וְתִתְאַזֵּר בַּחֲסִידוּתֶךָ. וְתָבֹא לְפָנֶיךָ מִדַּת טוּבְךָ וְעַנְוְתָנוּתֶךָ. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ כְּמִדַּת רַחֲמָנוּתֶךָ וּכְרוֹב חֲסָדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

לְאַהֲבָה (וּלְיִרְאָה) אֶת שְׁמֶךָ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

סְלַח לָנוּ. מְחַל לָנוּ. כַּפֶּר לָנוּ:

חזן קהל

כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ:
אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵנוּ. אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ:

חזן. קהל.

אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה שׁוֹמְרֵנוּ· אָנוּ נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ:
אָנוּ קְוָיֶךָ וְאַתָּה מוֹשִׁיעֵנוּ· אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ:
אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה קְרוֹבֵנוּ· אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ:
אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ· אָנוּ מַאֲמִירֶךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ:

חזן פפר"מ פֿעַנגט אַהן הִיער מן אנא תבא לפניך ח"ג וו.

אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (כ"א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ· וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ· בָּגַדְנוּ· גָּזַלְנוּ· דִּבַּרְנוּ דֹפִי· הֶעֱוִינוּ· וְהִרְשַׁעְנוּ· זַדְנוּ· חָמַסְנוּ· טָפַלְנוּ שֶׁקֶר· יָעַצְנוּ רָע· כִּזַּבְנוּ· לַצְנוּ· מָרַדְנוּ· נִאַצְנוּ· סָרַרְנוּ· עָוִינוּ· פָּשַׁעְנוּ· צָרַרְנוּ· קִשִּׁינוּ עֹרֶף· רָשַׁעְנוּ· שִׁחַתְנוּ· תִּעַבְנוּ· תָּעִינוּ· תִּעְתָּעְנוּ·

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ· כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ: הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ· לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ· וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע: כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: הַזְּדוֹנוֹת

וְהַשְּׁגָגוֹת אַתָּה מַכִּיר· הָרָצוֹן, וְהָאֹנֶס· הַגְּלוּיִם, וְהַנִּסְתָּרִים· לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים· מָה אָנוּ· מֶה חַיֵּינוּ· מֶה חַסְדֵּנוּ· מַה צִּדְקֵנוּ· מַה יִּשְׁעֵנוּ· מַה כֹּחֵנוּ· מַה גְּבוּרָתֵנוּ· וּמַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ· וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע· וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל· כִּי רֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ· וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ· וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם· וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם· וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ· וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

ק"א שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע·
שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה:
תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע·
תִּמְחֶה אַשְׁמָתֵנוּ (כ"א פְּשָׁעֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ· וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ· וּתְכַפֵּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
וְעַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְשׁוּת פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:
וְעַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:
(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:)
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּלְשׁוֹן הָרָע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:
עַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ"א במראית עין):
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:
וְעַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ"א בנבול פה):
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֶצַח:
(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:
עַ"ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד:

ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב:

ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:

אין פּפר"ם אונד מעהרערן געמיינדען ווירד דאָז היער אונטענשטעהענדע געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:

ועל חטאים שח' עליהם קרבן עולה ויורד:

ועל חטאים שח' עליהם אשם ודי ותלוי:

ועל חטאים שח' עליהם מכת מרדות:

ועל חטאים שח' עליהם מלקות ארבעים:

ועל חטאים שח' עליהם מיתה בידי שמים:

ועח' שח' עליהם כרת ועֲרִירִי (נ"א ועריריות):

ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:

ועל

אין פּפר"ם אונד מעהרערן קהלות ווירד נאָך דיעזער אָרדנונג געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם קרבן עולה ויורד:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם תלוי:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות:

ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:

ועל חטאים שח' עליהם ארבע מיתות בית דין סקילה. שרפה. הרג. וחנק. על מצות עשה ועל מצות לא תעשה. בין שיש בה קום עשה. ובין שאין בה קום עשה. את־שגלוים לנו ואת־שאינם גלוים לנו. את־שגלוים לנו כבר אמרנום לפניך. והודינו לך עליהם. ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים. כדבר שנאמר הנסתרת ליי אלהינו. והנגלת לנו ולבנינו עד־עולם. לעשות את־כל־דברי התורה הזאת:

ואתה רחום מקבל שבים ועל התשובה מראש הבטחתנו ועל התשובה עינינו מיחלות לך:

דוד עבדך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: נקנו יי אלהינו מכל פשעינו וטהרנו מכל טמאותינו וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו. ככתוב על יד נביאך וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם:

ח' לבדך נקראת חנון ורחום מרבה סליחה:

אלהינו ואלהי אבותינו.

ח' אל תירא יעקב שובו שובבים. ק' שובה ישראל:

לבדך נקראת וכו', המאמר הזה לקוח מפיוט גדול נעלה מאוד המיוסד ע"ס א"ב, [illegible]תו אתה מבין סרעפי לב ועשתונות אנוש וכו', מלאתיו בשלימות במחזור כ"י א' [illegible]ון והבלתיו מפני הכליה והדפסתיו בסוף מוסף למ"פ.

לבדך. דיך אַללײן נענענט מאַן אַללגנעדיג, אַללבאַרמהערציג אונד פערציהונגספאָלל

אלהינו. אונזער אונד אונזערער פֿאַטער גאָטט!

[illegible] ניכט, יעקב! קעהרע נור פאָן דען זינדען צוריק! קעהרע צוריק, ישראל!

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל:

אלהינו ואלהי אבותינו·

ח׳ אמרתי לפושעים· אכלה פשעים· ק׳ שובה ישראל:
ח׳ בשתנו ידועים· במעשינו הרעים· ק׳ ואיך נשובה:
ח׳ גדתי לגואלי· גשו אלי· ק׳ שובו שובבים:
ח׳ דפיות מעגלי· דחה מעלי· ק׳ ואליך נשובה:
ח׳ שמץ אנעול· שלמעני אפעול· ק׳ שובה ישראל:
ח׳ שחתנו למעול· שברנו על· ק׳ ואיך נשובה:
ח׳ תוצלו מחפר· תחקו בספר· קו״ח שובו שובבים:

או״א אמרתי לפושעים וכו׳, הפיוט הזה מיוסד ע״ס א״ב כפול והוא חסר בספרינו מן אות ה׳ עד אות ש׳ ושלמתי החסרון בסוף הכרך כמו שמצאתיו בכ״י והוא כדמות וכוח בין האל ית׳ לכנסיה, ויאמר האל ית׳ אמרתי לפושעים שובה ישראל, וישראל משיבה באות ב׳ ויחזור האל להשיב באות ג׳ כמאמר שובו שובבים כי כבר הודו ישראל קלקולם, ובאה המענה באות ד׳ ואליך נשובה, ועד״ז הלוך ילך הפיוט כלו. דפיות מעגלי, כ״כ בכל כ״י וד״י. שמץ אנעול, בנ׳ בכל כ״י וד״י, וטעמו אסגירנו במסגר שלא יצא עוד לעולם, דוגמת האמור בסמוך, יום אשר אשמנו יצלל ויסגר, והאומר אגעול כוונתו יגעול, וברור הוא שהקב״ה מתעב השמץ אך מה בלע לנו, אם הוא דבק בנו, אבל כל תפלתנו שיעבירנו ויסירנו. תחקו בספר, שובו שובבים, כ״כ בכל כ״י וכן נכון ע״פ סדר הפיוט, וכמו שהעירותי לעיל. ובקצת כ״י גרס תוחקו לחיי׳ בספר ואיננו מתכבר, כי כל

הנה. ניין, ער שלומערט ניכט, איהן שלעפֿערט ניכט, דען היטער ישראל׳ס.

אלהינו. אונזער אונד אונזרער פֿאטער גאָטט!

ח׳ [1]) איך האבע עס דען מיסעטהאָטערן פֿערשפּראָכען, דיא מיסעטהאָטען צו פֿערניכטען. קעהרע צוריק ישראל! ק׳ [2]) וויר זינד שאנדליך פֿעררופֿען, דער איבעלטהאטען האלבען, וויא זאָללען וויר צוריקקעהרען?

ח׳ איך האבע יא מיינע ערלאָזטען געהייסען הערבייאקקאָממען; קעהרט דען צוריק פֿאָן דען זינדען! — ק׳ דאס לאסטערהאפֿטע אין מיינער אויפֿפֿיהרונג, אָ, שאפֿפֿע עס הינוועג, דאן קעהרען וויר אום צו דיר.

ח׳ איך וויל עס הינוועגשאפֿפֿען, דאס לאסטער, וויל דיר פֿערצייהען, מיינעט־האלבען. קעהרע צוריק, ישראל! — ק׳ וויר זינד אויסגעארטעט דורך אונטרייע! וויר האבען דאס יאָך דעס געזעטצעס צערבראָכען; וויא זאָללען וויר נון צוריקקעהרען?

ח׳ איהר זאָללט געראַטעט, ניכט צו שאנדען ווערדען, איהר זאָללט ווידער אינ׳ס בוך איינגעטראגען ווערדען; קעהרט צוריק פֿאָן אייערן זינדען! — ק׳ אָ, לאס אונס

נאמען גאָטטעס.

[1]) דער חזן ערמאהנט דיא געמיינדע צור בוסע אים

[2]) אנטוואָרט דער געמיינדע.

תמציאנו כפר· תסלח ותכפר· ואליך נשובה:

אלהינו ואלהי אבותינו השיבנו אליך ונשובה חדש ימינו כקדם· שובנו אלהי ישענו והפר כעסך עמנו· כי אתה רוצה בתשובה ועל התשובה מראש הבטחתנו· ככתוב על יד נביאך שובה ישראל עד יי אלהיך כי כשלת בעונך· ונאמר קחו עמכם דברים ושובו אל יי אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו:

ומאהבתך יי אלהינו שאהבת את ישראל עמך· ומחמלתך מלכנו שחמלת על בני בריתך נתת לנו יי אלהינו את (יום השבת הזה ואת) יום (צום) הכפרים הזה למחילת חטא ולסליחת עון ולכפרת פשע:

[illegible] הפיוט [illegible]. תמציאנו כופר, תמציא לנו כופר.
או״א השיבנו, פסוק הוא בסוף איכה. שובנו, תהלים פ״ה ה׳. כי אתה רוצה בתשובה, כדכתיב האחפץ אחפוץ מות רשע כ״א בשובו מדרכיו וחיה (יחזק׳ י״ח כ״ג). מראש, מעת הבריאה כי היא מן ז׳ דברים שנבראו קודם הבריאה הכללית כדאי׳ בגמ׳ פסחי׳ דף נ״ד א׳. שובה ישראל, הושע י״ד ב׳.

ערלאָזונג פֿינדען! פֿערגיב אונד פֿערצייהע, דאן קעהרען וויר אום צו דיר! אונזער אונד אונזרער פֿאטער גאָטט! אָ, פֿיהרע אונס צו דיר צוריק, לאס אונס ריקקעהרען! ערנייערע אונזרע טאגע וויא אין פֿאָריגען צייטען! טרעסטע אונס, גאָטט, אונזער הייל! לאס אב פֿאָן דיינער אונגנאדע איבער אונס! דיר געפֿאללט יא דיא בוסע וואָהל, דאס האסט אונס זיא שאָן אם אנבעגין פֿערהייסען. יא ווארדע דורך דיינען פּראָפֿעטען*) ניעדערגעשריעבען: „אָ, קעהרע צוריק, ישראל, הינויף צום עוויגען, דיינעם גאָטט, דען דו ביסט זעהר געפֿאללען דורך דיינע זינדע." פֿערנער הייסט עס: „ברינגט נור געבעטע מיט, אונד קעהרט צום עוויגען צוריק! זאגט איהם: דוא פֿערגיבסט דיא זינדע גאנצליך, ווען וויר בעסערונג [illegible], אונד אונזערע ליפּפּען דאנק שטאטט פֿאררען דיר אָפּפֿערן!"

ומאהבתך. אויס ליעבע, דיא דוא, עוויגער אונזער גאָטט, צו דיינעם פֿאָלקע [illegible] האסט, אונד אויס דיינער קעניגליכען פֿירזאָרגע, דיינע בונדעסקינדער צו שאָנען, האסט דוא אונס, עוויגער אונזער גאָטט, דיעזען (שבת אונד דיעזען) פֿער־זאָהנונגסטאג אנגעאָרדנעט, צור פֿערגעבונג אונזרער פֿערגעהונג, צור פֿערצייהונג דער זינדען אונד צור פֿערזאָהנונג דער מיסעטהאטען.

*) הושע קאפּיטעל 14 פֿ׳ 2.

ע"פ א"ת ב"ש.

ח' יוֹם אֲשֶׁר אֲשָׁמֵנוּ יְצֻלַּל וְיִסָּגֵר׃

ק' הַיּוֹם תִּסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר׃

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה׃

ח' יוֹם בָּגַדְנוּ תִּשָּׂא וְתִסְלַח׃

ק' הַיּוֹם שִׁמְךָ יֵאָמֵן אֵל טוֹב וְסַלָּח׃

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קוֹרְאֶיךָ׃

ח' יוֹם גָּעַלְנוּ חֻקֶּיךָ שַׁכַּח וַעֲזוֹב׃

ק' הַיּוֹם רַחֲמֵנוּ וְנָשׁוּב וְדֶרֶךְ רֶשַׁע נַעֲזוֹב׃

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו
וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃

ח' יוֹם דָּפִינוּ אָנָּא שָׂא נָא׃

היום

יום אשר אשמנו יצלל, ישלך במצולות ים. ונסלח, במדבר ט"ו כ"ו. יום בגדנו, שעקרנו בברית. כי אתה, תהלי' פ"ו ה'. יום געלנו, כ"כ בכ"י והוא ל' תעוב. יעזוב, ישעי' נ"ה ז'. יום דפינו, ל' בבן אמך תתן דופי (תהלי' נ' כ'), ענין מכשול בל' ערב

ח' יום. אין טאג, אן וועלכעם אונזער פערשולדען פערגעהט אונד פערשווינדעט.
ק' הייטע פערגיבסט דוא דער גאַנצען געמיינדע דער קינדער ישראל'ס, אויך דעם פרעמ-
דען אונטער איהנען. זאָ שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דער גאַנצען געמיינדע
דער קינדער ישראל'ס זאָוואָהל, אַלס דעם פרעמדען, דער זיך אונטער איהנען אויפהאַלט,
זייא עס פערגעבען; דען עס געשאַה דער גאַנצען געמיינדע אויס אירטהום."
ח' אין טאג, אן וועלכעם דוא אונזערע אונטרייע פערצייהסט אונד פערגיבסט.
ק' הייטע בעוואָהרעסט דוא דיינען נאַמען: גיטיגער אונד פערגעבענדער גאָטט.
זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען (דוד)'ס: „דוא, עוויגער, ביסט אַלל-
גיטיג, אַללפערגעבענד, פאָן גראָסער גנאַדע אַללען, דיא דיך אַנרופען."
ח' אין טאג, אן וועלכעם דוא דיא פערלעטצונג דעס געזעטצעס ניכט אין ער-
אינגערונג בריגגסט. ק' הייטע ביסט דוא אונס גנאַדיג, ווען וויר אומקעהרען
אונד דען וועג דעס לאַסטערס פערלאַססען. זאָ הייסט עס בייא דיינעם פּראָפעטען
(ישעי' נ"ה ז'): „דער פרעפלער לאַססע פאָן זיינעם וועגע אַב, דער אַרגליסטיגע
פאָן זיינער טיקקע, אונד קעהרע אום צום עוויגען, ער ערבאַרמט זיך זיין, צו
אונזערם גאָטט, ער איסט פיעל פערגעבונגספאָלל."
ח' אין טאג, אן וועלכעם דוא אונזער ביטטען אום פערצייהונג דער זינדען ערהאָרסט

ק' הַיּוֹם קְשׁוֹב תַּחֲנוּנֵינוּ וּבְתַחֲנוּן סְלַח נָא׃

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה
לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה׃ וְשָׁם נֶאֱמַר. וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ׃

ק"ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הִמָּצֵא לָנוּ
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ סְלַח נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

ח' יוֹם הֵזַדְנוּ בְּרִיתְךָ לְהָפֵר׃

ק' הַיּוֹם צוּל עָוֹן יְבֻלַּע וּבְרַחוּם כַּפֵּר׃

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ. וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא
יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ׃

ח' יוֹם וְעוּתֵינוּ יִשָּׁכַח וְיִתָּעֵב׃

ק' הַיּוֹם פְּשָׁעֵינוּ מְחֵה כָעָב׃

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ
וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ׃

יקרות הוא ל' הדפה בעברי, לכן הדין עם פירש"י אף שהם ב' ערכי'. סלח, במדב' י"ד י"ט. היום צול עון יבולע, כ"כ בכל כ"י וטעמו העון יבולע במצול'. והוא רחום, תהלי' ע"ח ל"ח. יום ועותנו, ל' עוות ועון. מחיתי, ישעי' מ"ד כ"ב. ויורד ה', שמות ל"ד ה'.

ק' הייטע פערניממ אונזער ביטטען אונד פלעהען אונד פערצייהע! זאָ שטעהט
אים געזעטצבוך: „זאָ פערצייהע דאָך דיא מיסעטהאַט דיעזעס פאָלקעס, נאַך דיינער
גראָסען גנאַדע, אונד וויא דוא פאָן מצרים אויס ביז יעטצט שאָן זאָ אָפט נאַכזיכט
מיט דיעזער נאַטיאָן געהאַבט." דאַבייא הייסט עס פערנער: „דער עוויגע
שפּראַך: איך פערצייהע, וויא דוא געזאַגט האַסט."
ק"ח בעבור. דער עהרע דיינעס נאַמענס האַלבען, ווילפאַהרע אונס,
פערצייהונגס- אונד פערגעבונגספאָללער! פערגיב, דיינעס רוהמעס האַלבען!
ח' אין טאג, אן וועלכעם דוא אונזערע בונדבריכיגקייט פערצייהעסט.
ק' הייטע ווירד דיא זינדע אין דעס מעערעס טיעפע פערזענקט, אונד דוא פער-
גיבסט נאַך דיינער אַללבאַרמהערציגקייט. זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען
(דוד'ס): „דאָך ער, דער אַללבאַרמהערציגע, פערגיבט דיא מיסעטהאַטען, פער-
טילגט ניכט, ווענדעט אָפט דען צאָרן צוריק אונד לאָסט זיינען גרימם ניכט גאַנץ ער-
וואַכען". ח' אין טאג, אן וועלכעם דוא אונזערע פערגעהונגען דער פערגעססענהייט
איבערגיבסט. ק' הייטע לאַססעסט דוא אונזערע מיסעטהאַטען וויא וואָלקען דאַהינ-
שווינדען. זאָ הייסט עס בייא דיינעם פּראָפעטען (ישעי' מ"ד כ"ב): „איך לאַססע
זיא וויא וואָלקען הינשווינדען, דיינע מיסעטהאַטען, אונד וויא דונסט דיינע
פערגעהונגען; קעהרע צוריק צו מיר, איך ערלאָזע דיך!"

ח׳ יוֹם זְדוֹנֵנוּ הַעֲבֵר כֶּעָנָן׃

ק׳ הַיּוֹם עֲנֵנוּ כְּיוֹם רְדְתְּךָ בֶּעָנָן׃

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ׃ וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת. נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה׃

קו״ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמְּצֵא לָנוּ

רַחוּם וְחַנּוּן רַחֶם נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

ח׳ יוֹם תְּחַנֶּנְךָ עָנָו בַּעֲדֵנוּ תִּזְכּוֹר׃

ק׳ הַיּוֹם סְלַח לַעֲוֹנֵינוּ וְחֵטְא אַל תִּזְכּוֹר׃

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד׃

ח׳ יוֹם טָעוּתֵנוּ יְבֻקַּשׁ וָאַיִן׃

ק׳ הַיּוֹם נְאֻם הָקַם יְבֻקַּשׁ עָוֹן וָאַיִן׃

יום חננך, כהתחנן לך. ענו, משה רבינו. אל תזכר, תהלי׳ ע״ט ח׳. יבוקש עון ואין

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם דאס אונזרע פרעפעלטהאטען פערשווינדען לאססט וויא וואלקע. ק׳ הייטע אנטוואָרטע אונז, וויא אן יענעם טאגע, וואָ דאס דיך אין איינער וואָלקע הערנבגעלאססען! זאָ שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דער עוויגע ליעס זיך אין איינער וואָלקע הערנב, שטעללטע זיך דאָ נעבען איהם הין, אונד ריעף מיט נאמען — נאמליך, דיא ערשיינונג דעז עוויגען לאג אן משה פאָריבער אונד ריעף: „דער עוויגע איזט אונפערענדערליך דער עוויגע וועזען, איין אללמעכטיגער גאטט, „אללבארמהערציג אונד אללגנאדיג, לאנגמיטהיג, פאָן אונענדליכער הולד אונד „טרייע, דער זיינע הולד דעם טויזענדסטען געשלעכט נאך אויפבעהאלט, „דער מיססעטהאט, אבפאלל אונד זינדע פערגיבט אונד ערלאסט!״״

קו״ח בעבור. דער עהרע דיינעז נאמענז האלבען, וואללפאהרע אונז גנאדיגער אונד בארמהערציגער! זייא אונז גנאדיג, דיינעז רוהמעז האלבען!

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם דאס דיך דעז געבעטעז דעמיטהיגען (משה) ערינגערט. ק׳ הייטע פערגיב אונזערע זינדען אונד ערינגערע דיך אונזערער פערגעהען ניכט מעהר! זא לויטען דיא וואָרטע דיינעז הייליגען (דוד׳ז): „געדענק׳ אונז ניכט פערגאנגענער זינדען! קאָממ׳ אונז מיט ערבארמען באלד צופאר, דען וויר זינד גאנץ פערארמט!״

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם אונזער בעגאנגענער אירטהום פערגעבענז אמגע געזוכט ווערדען. ק׳ הייטע בעשטעטיגע יענע פערהייסונג, דאס אונזערע זינדע ווירד

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְיָ יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃

ח׳ יוֹם יִדְרְשׁוּךָ מְצָרֵף וּמְטַהֵר׃

ק׳ הַיּוֹם מִכָּל חַטֹּאתֵינוּ אוֹתָנוּ תְּטַהֵר׃

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ׃

ח׳ יוֹם כָּל תִּשָּׂא עָוֹן בְּתַחֲנוּן אֲבַטֵּחַ׃

ק׳ הַיּוֹם לְשַׁוְעָתֵנוּ אָזְנְךָ הַטֵּה׃

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ. כִּי לֹא עַל צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ׃

קו״ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמְּצֵא לָנוּ שׁוֹמֵעַ

תְּפִלָּה שְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

כ״כ נכל כ״י וכן עיקר בעבור החרוז. בימים ירמי׳ נ׳ כ׳. כי ביום, ויקרא י״ו ל׳. יום כל תשא עון, עז״ה בהושע י״ד ג׳. הטה. דניאל ט׳ י״ח.

געזוכט, אבער ניכט געפונדען ווערדען. זא הייסט עז בייא דיינעם פראפעטען (ירמי׳ נ׳ כ׳): „אין יענען טאגען אונד אין יענער צייט — שפריכט דער עוויגע — ווירד מאן ישראל׳ז זינדען זוכען, אבער ניכט טרעפפען, אונד יהודה׳ז פערגעהונגען ווערדען ניכט צו פינדען זיין; דען איך ווערדע דעם איבעררעסטע (ישראל) גענצליך פערגעבען.״

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם וויר דיך אנבעטען, דאס אללמעכטיגער אונז לייטערן אונד רייניגען. ק׳ הייטע רייניגעט דאס אונז פאן אללען אונזערן זינדען. זא שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דען אן דיעזעם טאגע פערזאהנט מאן אויך אייך, אום אייך צו רייניגען, פאן אללען אייערן זינדען זאללט איהר פאר דעם עוויגען ריין ווערדען.״

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם דאס אללע זינדען דורך געבעטע פערציהען. ק׳ הייטע נייגע דיין אהר צו אונזערם געבעטע! זא לויטען דיא וואָרטע דיינעז הייליגען (דניאל׳ז): „נייגע דיין אהר, א הערר, אונד הערע, עפפנע דיינע אויגען אונד זיעהע אונזערע צערריטטונג אונד דיא שטאדט, דיא נאך דיינעם נאמען גענאננט ווארד. דען ניכט אויף אונזערע פראממיגקייט געשטיטצט, ליעגען וויר מיט אונזערם פלעהן דיר אן, זאנדערן אויף דיינע גרענצענלאזע בארמהערציגקייט. הערר, ערהערע! הערר, פערצייהע! הערר, פערנים! וואללפאהרע, צעגערע ניכט! אום דיינעטוויללען, מיין גאטט! דען נאך דיינעם נאמען ווירד דיינע שטאדט אונד דיין פאלק גענאננט.״

קו״ח בעבור. דער עהרע דיינעז נאמענז האלבען, וואללפאהרע אונז, הערער דער געבעטע! ערהערע אונזער געבעט, דיינעז רוהמעז האלבען.

ע"ס א"ב. חזן. קהל.

אֲהַלֶּלְךָ בְּקוֹל רָם· מָגֵן אַבְרָהָם· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
בְּיָדְךָ מִמְתִים· מְחַיֵּה הַמֵּתִים· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
גָּדְלְךָ אֶדְרוֹשׁ· הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ· מִי אֵל כָּמוֹךָ:

אַן שבת ווירד דיעזעס ניכט געזאַגט, מאַן פֿאַנגט זאָגלייך אַן עליון אמונות.

דּוֹרֵשׁ אִמְרֵי דַעַת· חוֹנֵן הַדָּעַת· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
הָאוֹמֵר שׁוּבָה· הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
וּמוֹחֵל וְסוֹלֵחַ· הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
זָךְ וּמִתְהַלֵּל· גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
חוֹבֵשׁ וּמְבַלֶּה· רוֹפֵא חֹלֶה· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
טוֹב יָמִים וְשָׁנִים· מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
יָהּ לְיִשְׂרָאֵל· מְקַבֵּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
כּוֹנֵן כֵּס מִשְׁפָּט· הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
לְךָ לְבַדְּךָ מְיַחֲדִים· מַכְנִיעַ זֵדִים· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
מְדַבֵּר וּמְקַיֵּם· מִבְטָח לַצַּדִּיקִים· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
נוֹתֵן אוֹר יוֹמָיִם· בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
סֶלָה לְנַדְגָּלָה· שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה· מִי אֵל כָּמוֹךָ:

לשבת

עֶלְיוֹן אֱמוּנוֹת· סוֹלֵחַ עֲוֹנוֹת· מִי אֵל כָּמוֹךָ:

אהללך וכו', בפיוט הזה יש מעין ברכת תפלת עמידה בקיצור ברכות של חול, ולא קא חשיב בהדייהו צמיח קרן ישועה אבל כללו בבונה ירושלי' וכן בקרובות לפורים ולט' באב נכלל של דוד בבונ' ירושלי' לפי שמחבר הי' ר"א הקליר וירושלמי היה, כמו שכתבנו במאמרנו על הפיוטים והפייטנים ויסד ע"פ שיטת תלמוד ירושלמי האומר שאחר שנתקן ברכת המינין כללו של דוד בבונה ירושלים בברכה אחת כמבואר בארוכה בס' המכריע למס' תענית דף י"ג ב', ובבמדבר רבה פ' י"ח דף רע"ב ב' אמרו: „טוב בגימטריא י"ז, תפלה י"ט ברכות. הוציא משם ברכת המינים שתקנוה ביבנה ואת צמח שתקנו אחריו על שום בחנני ה' ונסני." עכ"ל וצ"ע. בידך ממתים, טעמו יהי רצון שאהי' ממתים בידך שאתה מחיה המתים, והוא עפ"ה ממתים ידך ה' (תהלי' י"ז י"ד). חובש ומבלה, כ"כ בכ"י, ל' בלוי. עליון אמונות סולח עוונות, אע"פ שברכת סולח עונות נכללת בתוך ברכת מקדש ישראל בברכה אחת, מ"מ ייחד לו חרוז לבדו, לפי שכן הי'

חזן. קהל.

פִּינוּ תְּפִלָּה יְמַלֵּל· לִמְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
צְפֵה נָא בְּמַאֲבָד· שֶׁאַתָּה לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבֹד· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
קוֹל רִנָּה וְתוֹדוֹת· הַטּוֹב לְךָ לְהוֹדוֹת· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
רָם בָּרֵךְ קְהַל הֲמוֹנַי· יְבָרֶכְךָ יְיָ· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
שְׁכִינָתְךָ שָׁלוֹם· עוֹשֶׂה הַשָּׁלוֹם· מִי אֵל כָּמוֹךָ:
תָּבֹא בְרָכָה אֲלֵיכֶם· וְנֹאמַר תְּפִלָּה עֲלֵיכֶם· מִי אֵל כָּמוֹךָ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ

מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאתָם: וְכָל־חַטֹּאת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תַּשְׁלִיךְ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֹא־יִזָּכְרוּ וְלֹא־יִפָּקְדוּ וְלֹא־יַעֲלוּ עַל־לֵב לְעוֹלָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה· מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ· כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא־אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ

מנהגם אז לסיים הודוי בברכת ברוך אתה ה' האל הסלחן, אלהי עד שלא נוצרתי וכו', וכן הנוסחא בכל כ"י ישנים אלא שהרב מהרי"ל דרש שלא לסיים ברכה ואת דהמשמע בברכות לא מפסיד ולכן הסירוה מסדורים שלנו. פינו תפלה ימלל, וי"ג תהלה ימלל. במאבד, כנוי לישראל עפ"ה צאן אובדות הי' עמי (ירמיה נ' ו'). רם ברך המוני, כ"כ בכ"י ל' לווי ופיום. ודע שבכ"י של שנת י"א יש כאן תוספת והוא זה: רחמיך יקדמו לתחנוני, יאר ה'. שדי סלח לעווני, ישא ה'. שומע שועת עמי, ושמו את שמי. תבשרנו שלום, עושה השלום. ככתוב מי אל כמוך וגו' סוף מיכה.

במצותיך ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך ושמחנו בישועתך. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת. כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה). ברוך אתה יי. מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל. ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה. מלך על כל־הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם. והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישרא׳ ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. *)ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו. אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל

מודים דרבנן.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנחנו מודים לך. ברוך אל ההודאות:

*) כשהכהנים עולים לדוכן אומרים נפס״מ והערב.

ותערב עליך עתירתנו כעולה וכקרבן אנא רחום ברחמיך הרבים השב שכינתך לציון וסדר העבודה לירושלם. ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות: סס״ן ברוך אתה יי שאותך לבדך ביראה נעבוד: מודים וגו׳.

נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל־עת ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא־כלו רחמיך והמרחם כי לא־תמו חסדיך מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:

וכתוב לחיים טובים (כל־)בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא׳ ישועתנו ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות:

אלהינו ואהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו סס״ן בקול כהנים עם קדושיך כאמור:

והכהנים מברכין ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו בקדשתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה:

סס״ן מקרא.

יברכך יברכך יי מציון עשה שמים וארץ:

יי יי אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ:

וישמרך שמרני א׳ כי חסיתי בך: כשהכהנים מנגנין וישמרך אומרין זה.

רבונו של עולם אני שלך וחלומותי שלך חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שיהיו כל חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה בין שחלמתי על עצמי ובין שחלמתי על אחרים ובין שחלמו אחרים עלי אם טובים הם חזקם ואמצם ויתקימו בי ובהם כחלומות יוסף הצדיק. ואם צריכים רפואה רפאם כחזקיהו מלך יהודה מחליו וכמרים הנביאה מצרעתה וכנעמן מצרעתו וכמי מרה על ידי משה רבינו וכמי יריחו על ידי אלישע. וכשם שהפכת את קללת בלעם הרשע מקללה לברכה כן תהפך כל חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה ותשמרני ותחנני ותרצני: אמן.

יאר אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה:

פניו יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת:

פניו פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא׃
וִיחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל
יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ׃ רכש״ע.
יִשָּׂא יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃
וּמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃
יְיָ יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף
יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה׃
פָּנָיו אַל־תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה
אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃
אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃
וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃
לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח
וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה
וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ׀ לְרֹאשׁ׃
שָׁלוֹם שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו׃

בשערי ציון כתוב שלא יאמר אלא שלום הכהן רק יאמר זה׃
יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתעשה למען קדושת חסדיך ונודל רחמיך הפשוטים ולמען טהרת שמך הגדול הגבור והנורא בן עשרים ושתים אותיות היוצא מפסוקים של ברכת כהנים
(ויזכיר השמות הללו במחשבתו ואל יוציאם מפיו)

אנקתם פסתם פספסים דיונסים

האמורה מפי אהרן ובניו עם קדושיך שתהיה קרוב לי בקראי לך ותשמע תפלתי ואנקתי תמיד כשם ששמעת אנקת יעקב תמימך הנקרא איש תם. ותתן לי ולכל נפשות ביתי מזונתינו ופרנסתנו ברוח ולא בצמצום בהתר ולא באסור בנחת ולא בצער מתחת ידך הרחבה כשם שנתת פסת לחם לאכול ובגד ללבוש ליעקב אבינו הנקרא איש תם ותתננו לאהבה ולחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואינו. ויהיו דברי

נשמעין לעבודתך. כשם שנתת את יוסף צדיקך בשעה שהלבישו אביו כתונת פסים לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואיו. ותעשה עמי נפלאות ונסים ולטובה אות. ותצליחני בדרכי ותן בלבי בינה להבין ולהשכיל ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך וסודותיך. ותצילני משגיאות ותטהר רעיוני ולבי לעבודתך. ותאריך ימי
(וימי אשתי ובני ובנותי) (וימי אבי ואמי)
בטוב ובנעימות ברוב עוז ושלום. אמן סלה׃

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל **אמן׃**

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה. אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם׃

והכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרין׃

רִבּוֹן הָעוֹלָם עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ

הכהנים יזהרו בכעילת מכעליהם שלא יגעו בם בידים ואם נגעו יחזרו ליטול ידיהם.

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃
בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ
אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃

נהרגה קהלות מסיימים כאן בא״י עושה השלום ואומרים אבינו מלכנו.

וְנֶאֱמַר כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים׃
לְחַיִּים טוֹבִים תִּכְתְּבֵנוּ׃
אֱלֹהִים חַיִּים. כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׃
כַּכָּתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃

פותחים הארון.

הַיּוֹם תְּאַמְּצֵנוּ׃ אמן
הַיּוֹם תְּבָרְכֵנוּ׃ אמן

הַיּוֹם תְּגַדְּלֵנוּ: אמן

הַיּוֹם תִּדְרְשֵׁנוּ לְטוֹבָה: אמן

הַיּוֹם תִּשְׁמַע שַׁוְעָתֵנוּ: אמן

הַיּוֹם תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: אמן

היום תמחול ותסלח לכל עוונותינו: אמן

סוגרים הארון.

כְּהַיּוֹם הַזֶּה תְּבִיאֵנוּ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׁלֵם. כַּכָּתוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי. וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי. עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי. כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: וְנֶאֱמַר וַיְצַוֵּנוּ יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵינוּ. לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְנֶאֱמַר וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ כִּי נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ: וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הָעוֹלָם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

פותחים הארון. אַן שבת ווירד אבינו מלכנו ניכט געזאגט.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:

אבינו. אונזער פאטער אונד קעניג, וויר האבען דיר געזינדיגט.
אונזער פאטער אונד קעניג, וויר האבען קיינען קעניג אויסער דיר.
אונזער פאטער אונד קעניג, ווילפאהרע אונס, דיינעס רוהמעס ווילען.
א"פ"א"ק, ערנייערע אונס איין גליקקליכעס יאהר.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה כָּל־צַר וּמַשְׂטִין מֵעָלֵינוּ:

א"מ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית (ומגפה) מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחַל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וחטאתנו) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל־שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:

א"פ"א"ק, פערניכטע אללע בעזע פערהענגניססע.
א"פ"א"ק, פערניכטע דיא ענטווירפע אונזרער פיינדע*).
א"פ"א"ק, פעראייטלע דיא אנשלעגע אונזרער האסער*).
א"פ"א"ק, בעזייטיגע יעדען אונזערער בעליידיגער אונד פערראטהער*).
א"פ"א"ק, ווענדע אב פעסט, קריעג, הונגערסנאטה, געפאנגענשאפט אונד פערדערבען פאן דיינען בונדעסקינדערן.
א"פ"א"ק, ענטפערנע יעדע פלאגע פאן דער דיר אייגענען נאציאן.
א"פ"א"ק, זענדע פאללקאממענע גענעזונג דען קראנקען דיינעס פאלקעס.
א"פ"א"ק, פיהרע אונס דורך פאללקאממענע בוססע ווידער צו דיר צוריקק.
א"פ"א"ק, פערגיב אונד פערצייהע אללע אונזערע זינדען.
א"פ"א"ק, טילגע אונד בעזייטיגע אונזערע מיססעטהאטען פאר דיינען אויגען.
א"פ"א"ק, צערייססע דאס איבער אונס פערהענגטע אורטהייל.
א"פ"א"ק, לאס דיינע גראסע בארמהערציגקייט אללע אורקונדען פערניכטען, דיא אונס אנשולדיגען.
א"פ"א"ק, לאס עס דיר אייגעדענק זיין, דאס וויר נור שטויב זינד.

*) אונטער פיינדע, האסער אונד פערראטהער ווערדען דיא געבורטען אונזערער עבירות אלס מקטרגים פערשטאנדען.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נָא אַל־תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל־שֵׁם קָדְשֶׁךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל־יִחוּדֶךָ׃

א"פ"ח"ק, דענקע אונזער צום גוטען.
א"פ"ח"ק, שרייב' אונז איין אין דאז בוך דעז גליקזעליגען לעבענז.
א"פ"ח"ק, שרייב' אונז אין דאז בוך דער אונשולד איין.
א"פ"ח"ק, שרייב' אונז איין אין דאז בוך דער נאהרונג אונד פערפפלעגונג.
א"פ"ח"ק, שרייב' אונז איין אין דאז בוך דער ערלאָזונג אונד דעז הײלז.
א"פ"ח"ק, שרייב' אונז איין אין דאז בוך דער פערצייהונג אונד פערגעבונג.
א"פ"ח"ק, לאס אונז באלדיגע הילפע ערבליהען.
א"פ"ח"ק, ערהעבע דאז האָרן דיינעז פאלקעז ישראל.
א"פ"ח"ק, ערהעבע דאז האָרן דיינעז געזאלבטען.
א"פ"ח"ק, ערהאָרע אונזרע שטיממע, שאָנע אונד ערבארמע דיך אונזער.
א"פ"ח"ק, נימם מיט ערבארמען אונד וואָהלגעפאללען אונזער געבעט אן.
א"פ"ח"ק, אָ, לאס אונז ניכט אונערהאָרט פאָן דיר געהען!
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז, דער מארטירער דיינעז הייליגען נאמענז וויללען.
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז, דער פיר דיינע איינהייט אומגעקאממענען וויללען.

א"מ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל־קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעֲנֵנוּ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃
א"מ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ׃
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה׃

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן׃ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן׃

א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז יענער האלבען, דיא דער פאָלטער פאָן פייער אונד וואססער ענטגעגענגינגען צור היליגונג דיינעז נאמענז.
א"פ"ח"ק, ראָכע פאָר אונזערן אויגען דאז פערגאָססענע בלוט דיינער דיענער.
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז דיינעטהאלבען, ווען ניכט אונזערטהאלבען.
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז דיינעטהאלבען אונד עררעטטע אונז.
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז, דיינער גרענצענלאָזען בארמהערציגקייט האלבען.
א"פ"ח"ק, וויללפאהרע אונז, דיינעז גראָססען, מאכטיגען אונד פורכטבארען נאמענז האלבען, נאך וועלכעם וויר גענאננט ווערדען.
אונזער פאטער אונד קאָניג, בעגנאדיגע אונד אנטוואָרטע אונז, דען וויר האבען קיין פערדיענסט; ערצייגע אונז מילדע אונד גיטע, אונד הילף אונז!

ק׳ קבל ברחמים וברצון את תפלתנו:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל ישראל קדם אבוהון די בשמיא ואמרו אמן: ק׳ יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: ק׳ עזרי מעם יי עשה שמים וארץ:

עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

סדר הוצאת ספר התורה׃

ביי'ם אפֿפֿנען דעז ארון הקדש זאגט מאן אין הייליגען געמיינדען פֿאָלגענדעז:

(אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך: מלכותך מלכות כל עלמים וממשלתך בכל דור ודר: יי מלך יי מלך יי ימלך לעלם ועד: יי עז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

אב הרחמים היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים: כי בך לבד בטחנו מלך אל רם ונשא אדון עולמים:)

ביי'ם הערויסהעבען דער ס"ת אויז דעם ארון הקדש ווירד פֿאָלגענדעז געבעטעט:

ויהי בנסע הארן ויאמר משה קומה יי ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: כי מציון תצא תורה ודבר יי מירושלים:

ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדשתו:

תפלה מצערי ציון לאמר בשעת הוצאת ס"ת.

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: ג"פ

רבון העולם מלא משאלותינו לטובה והפק רצוננו ותן לנו שאלתנו ומחול על כל עונותינו ועל כל עונות אנשי בתינו מחילה בחסד מחילה ברחמים וטהרנו מחטאינו ומעונותינו ומפשעינו וזכרנו בזכרון טוב לפניך ופקדנו בפקודת ישועה ורחמים וזכרנו לחיים טובים וארוכים ולשלום לפרנסה וכלכלה ותן לנו לחם לאכול ובגד ללבוש ועשר וכבוד וארך ימים להגות בתורתך ולקים מצותיה ושכל ובינה להבין ולהשכיל עמקי סודותיה ושלח רפואה לכל מכאובינו ותברך את

כל מעשה ידינו ותגזור עלינו גזרות טובות ישועות ונחמות ותבטל מעלינו כל גזרות קשות ותטה לב המלכות ויועציה ושריה עלינו לטובה. אמן וכן יהי רצון: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.

ואני תפלתי לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך: ג"פ

דיא ווייבער זאגען דיעזעז רבונו של עולם.

רבון. הערר דעז וועלטאללז, ערפֿיללע אונזערע הערצענזווינשע צום גוטען, אויפֿפאהרע אונז אונד געוואהרע אונזערע ביטטע; פֿערגיב אונזערע אונד אונזערער הויזגענאססען מיסעטהאטען, אויז גנאדע אונד בארמהערציגקייט, רייניגע אונז פֿאָן אונזערן זינדען, פֿאָן אונזערן מיסעטהאטען אונד פֿערברעכען; זייא אונזער אייגעדענק צום גוטען, אונד בעזוכע אונז מיט הייל אונד טראָזט; שענקע אונז איין גליקקליכעז אונד לאנגעז לעבען, פֿריעדען, נאהרונג אונד אונטערהאלט; גיב אונז בראָד צור קאָזט, געוואנד צור קליידונג, רייכטהום, עהרע אונד לאנגעז לעבען, דיינע לעהרע צו ערלערנען אונד דערען געבאָטע ערפֿיללען צו קאָננען, אויך פֿערשטאנד אונד איינזיכט, איהרע טיעפֿען געהיימניססע ערגרינדען אונד ערפֿאָרשען צו קאָננען; זענדע גענעזונג פֿיר אללע אונזערע שמערצען; זעגנע אללעז אונזער טהון; בעשליעסע גליקק, הייל אונד טראָזט איבער אונז אונד פֿערטייליגע יעדעז מיסגעשיקק; נייגע דאז הערץ דעז רעגענטען, זיינער ראטהע אונד בעאמטען, צו אונזערם בעזטען! אמן וכן יהי רצון.

יהיו לרצון. וואָהל מאָגען דיר געפֿאללען דיא רעדען מיינעז מונדעז, דיא געדאנקען מיינעז הערצענז דיר, עוויגער, מיין האָרט אונד מיין ערלאָזער! אמן סלה.

היערויף ווירד ואני תפלתי דרייםאל געזאגט.

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחין תרעי שמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בריך שמה דמרא עלמא בריך כתרך ואתרך. יהא רעותך עם עמך ישראל לעלם. ופרקן ימינך אחזי לעמך בבית מקדשך ולאמטויי לנא מטוב נהורך ולקבל צלותנא ברחמין. יהא רעוא קדמך דתוריך לן חיין בטיבותא. ולהוא אנא פקידא בגו צדיקיא. למרחם עלי ולמנטר יתי וית כל די לי ודי לעמך ישראל. אנת הוא זן לכלא ומפרנס לכלא. אנת הוא שליט על כלא. אנת הוא דשליט על מלכיא ומלכותא דילך היא. אנא עבדא דקודשא בריך הוא דסגידנא קמה ומקמא דיקר אוריתה בכל עדן ועדן. לא על אנש רחיצנא. ולא על בר אלהין סמיכנא. אלא באלהא דשמיא. דהוא אלהא קשוט. ואוריתה קשוט. ונביאוהי קשוט. ומסגא למעבד טבון וקשוט. בה אנא רחיץ. ולשמה קדישא יקירא אנא אמר תושבחן. יהא רעוא קדמך דתפתח לבי באוריתא ותשלים משאלין דלבי. ולבא דכל עמך ישראל. לטב ולחיין ולשלם:

השליח צ"ת נוטלו ביד ימין וש"ץ מקבלו בב' ידיו ומחזירו לימין ועומד לפני ההיכל ואומ' בקול רם גדלו, ונופלין וקלת קהלות אנכנו אומר הש"ץ שמע ישראל ואחריו הקהל:

בק"ק פפר"ם ובכותיה אין אומרים שמע ישראל:

(הש"ץ אומר בקול רם **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:**

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:

הש"ץ לוקח ס"ת ואומר **גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי • וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:**

והקהל עונה.

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

מגבי' הספר בידו למעלה והולך עם הס"ת יפונה דרך ימינו ועולה עמו למגדל שקורין אס, וכל מי שס"ת עובר לפניו חייב לעמוד מפניו ולהגנקו בשתי ידיו אם אפשר לו ולנשקו בפה מלא, כזדמן לו רוק בפיו ירוק תחלה בהפוך פניו אל הצד ואח"כ ינשק, ולא ינשק ואח"כ ירוק. (וצריך להשגיח על הילדי' הקטנים כשבאים לנשק הס"ת שלא יהיו מליכלכים בצואת החוטם ורירי הפה אלא ינקו אותם תחלה יפה שלא יהי' עונש למביאיהם.) וכל הפוגע בס"ת צריך ללותו עד הבימה, ובדרך הליכתו אומרים:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא: שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל־הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל־הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב: שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

בדרך הליכתו אומרין אב הרחמים.

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

כהגיע הש"ץ על הבימה מניח הס"ת על השולחן ופותח ואומר:

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל

לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה כֹּהֵן קְרָב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ:

קהל **וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:**

כשעול' לתורה יאחז בשתי ידיו ביריעות התור' ע"י מפה של ס"ת, וקודם הברכה פותח הספר ורואה הפסוק שצריך להתחיל בו וינשק הס"ת ויאמר בלחש עץ חיים היא למחזיקים בה.

והופך פניו לצד שמאל ומברך בקול **בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:**

והעם עונין **בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:** וחוזר המברך ב"יה"ל"ו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן־לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וכשמתחיל הקורא לקרו' בתורה יסיר ידו השמאלית מהס"ת ויאחז יד ימינו לבדה אוחזת בס"ת כל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומברך.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן־לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ • בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

גרסינן בפ"ק דברכות, ועוזבי ה' יכלו, זה המניח ס"ת כשהיא פתוחה ויוצא, אבל כין נגרא לגברא מותר לצאת ע"י דוחק ואונס, אבל בלאו הכי אין לצאת.

וקורים בס"ת א' בפ' אחרי מות, ומתחי' לו' גברי ובשבת מתחי' לז'. ובתוך מי שברך אומרים ויכתבהו ויחתמהו בספר מחילה וסליחה.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי־יְהוָה וַיָּמֻתוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת: בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה: (בשבת ב.) כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת

בד יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם:
ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת
ואיל אחד לעלה: והקריב אהרן את פר החטאת אשר
לו וכפר בעדו ובעד ביתו: לוי. (כונת ג.) ולקח את
שני השעירם והעמיד אותם לפני יהוה פתח אהל מועד:
ונתן אהרן על שני השעירם גרלות גורל אחד ליהוה
וגורל אחד לעזאזל: והקריב אהרן את השעיר אשר
עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת: והשעיר אשר
עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני יהוה לכפר עליו
לשלח אתו לעזאזל המדברה: והקריב אהרן את פר
החטאת אשר לו וכפר בעדו ובעד ביתו ושחט את פר
החטאת אשר לו: ישראל. (כונת ד.) ולקח מלא
המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יהוה ומלא חפניו
קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת: ונתן את
הקטרת על האש לפני יהוה וכסה ענן הקטרת את
הכפרת אשר על העדות ולא ימות: ולקח מדם הפר
והזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה
שבע פעמים מן הדם באצבעו: ושחט את שעיר
החטאת אשר לעם והביא את דמו אל מבית לפרכת
ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר והזה אתו על
הכפרת ולפני הכפרת: וכפר על הקדש מטמאת בני
ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד
השכן אתם בתוך טמאתם: וכל אדם לא יהיה באהל
מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד

ביתו ובעד כל קהל ישראל: רביעי. (כונת ה.) ויצא אל
המזבח אשר לפני יהוה וכפר עליו ולקח מדם הפר
ומדם השעיר ונתן על קרנות המזבח סביב: והזה עליו
מן הדם באצבעו שבע פעמים וטהרו וקדשו מטמאת
בני ישראל: וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד
ואת המזבח והקריב את השעיר החי: וסמך אהרן את
שתי ידו* על ראש השעיר החי והתודה עליו את כל
עונת בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם ונתן
אתם על ראש השעיר ושלח ביד איש עתי המדברה:
ונשא השעיר עליו את כל עונתם אל ארץ גזרה ושלח
את השעיר במדבר: ובא אהרן אל אהל מועד ופשט
את בגדי הבד אשר לבש בבאו אל הקדש והניחם שם:
ורחץ את בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו
ויצא ועשה את עלתו ואת עלת העם וכפר בעדו ובעד
העם: חמישי. (כונת ו.) ואת חלב החטאת יקטיר
המזבחה: והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו
ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה: ואת
פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם
לכפר בקדש יוציא אל מחוץ למחנה ושרפו באש את
ערתם ואת בשרם ואת פרשם: והשרף אתם יכבס
בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה:
והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש
תענו את נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו האזרח והגר
הגר בתוככם: כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם

*) ידיו ק'.

מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ: ששי. (בשבת ז׳)
שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם חֻקַּת
עוֹלָם: וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת־
יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וְלָבַשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ:
וְכִפֶּר אֶת־מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ
יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר: וְהָיְתָה־זֹּאת
לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־חַטֹּאתָם
אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

מניחין ס״ת שני אצל הראשון ואומרין חצי קדיש על שניהם, ומגביהין וגוללין ס״ת שקראו בו, ופותחין ס״ת ב׳ וקורין בו למפטיר בפ׳ פינחס.

וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ:
וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל
אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד
חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם:

מי שברך. ומגביהין וגוללין. כשמגביהין הס״ת מניחין נגד הכתב של ס״ת ואומרין:
וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ
חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן
צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל, יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ
וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

הפטרה לשחרית של יום כפור בישעיה סמן נ״ז פ׳ י״ד.

ז״ל אבן הירחי בספרו המנהיג: „מפטירין בישעיה (נ״ז) כי כה אמר רם ונשא עד כי פי ה׳ דבר, לפי שכתוב בה הלא זה צום אבחרהו, להכריז ולהזהיר על התשובה.“

יד וְאָמַר סֹלּוּ־סֹלּוּ פַּנּוּ־דָרֶךְ הָרִימוּ מִכְשׁוֹל
מִדֶּרֶךְ עַמִּי: כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא שֹׁכֵן עַד טו
וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכּוֹן וְאֶת־דַּכָּא
וּשְׁפַל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב
נִדְכָּאִים: כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב וְלֹא לָנֶצַח אֶקְּצוֹף טז
כִּי־רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוֹף וּנְשָׁמוֹת אֲנִי עָשִׂיתִי: בַּעֲוֹן יז

יד. ואמר, כה יאמר הנביא בשמי לעמי, כבשו כבשו מסלה סלולה, פנו יצר הרע מדרכיכם, הרימו מכשול, סקלו האבנים שנכשלים רגליכם בהם, הם הרהורי רשע, כפי׳ רש״י ז״ל. ורא״בע פי׳, ואמר האומר או הקורא או הכרוז, והנכון שהוא מחובר עם הקודם, והאוסף בו ינחל ארץ ויירש הר קדשי ואמר וגו׳. סולו סולו, מחובר עם דרך, סולו ופנו הדרך, שיעשו דרך סלולה ויפנוה, והכפל לזרוז כמנהג הלשון. טו. שוכן עד, שכינתו עולם, וטעמו כי כמו שנקרא שוכן מי שמתמיד עמידתו במקום, כן יקרא האל ית׳ שוכן עד לפי שמתמיד השגחתו בנבראים. רד״ק. ול״נ שטעמו שוכן בנצחיו׳ כי השמים ושמי השמים לא יכלכלוהו, וכביכול שוכן הנצחיות, ואמר, אף שהוא שוכן עד, מ״מ הוא מלמל׳ שכינתו לשכון את דכא ושפל רוח. טז. כי רוח וגו׳, כי זה מעשה כל׳ כא זר, כלומ׳ בשרותו כעטפ׳ והוא נכנע אני מבטל ריבי וכעסי מעליו. רש״י. יז. בעון

יד. ואמר. מאַכט באַהן! מאַכט באַהן! רייאט דיא שטראַסע! שאַפֿפֿט יעדעס הינדערניס אויז דעם וועגע מייכעס פֿאָלקעס! טו. דען זאָ שפּריכט ער געטט־אַלען, דער האָהע אונד ערהאַבענע — היילינגער בעוואָהנער דער אונענדליכקייט אויזט זיין נאַמע — אין יענער האָהע אונד היילינ וואָהנ׳ איך — אויך אין צערקניררשטען אונד געבייגטען געמיטהע, בעלעבע דיא געבייגטען גייסטעס, בעלעבע דיא צערקניררשטען הערצענס זינד. טז. איך האַדרע ניכט אויף אימער, צירנע ניכט אויף עוויגע צייטען; וועו נור אין גראַם זיך היללען גייסט אונד זעעלע, דיא איך ערשאַפֿפֿען. — יז. רמז לאַוטער

בְּצִעוֹ קָצַפְתִּי וְאַכֵּהוּ הַסְתֵּר וְאֶקְצֹף וַיֵּלֶךְ שׁוֹבָב
יח בְּדֶרֶךְ לִבּוֹ׃ דְּרָכָיו רָאִיתִי וְאֶרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ
יט ניב ק׳ וַאֲשַׁלֵּם נִחֻמִים לוֹ וְלַאֲבֵלָיו׃ בּוֹרֵא נוֹב* שְׂפָתָיִם
שָׁלוֹם ׀ שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְהוָה
כ וּרְפָאתִיו׃ וְהָרְשָׁעִים כַּיָּם נִגְרָשׁ כִּי הַשְׁקֵט לֹא

בצעו, גזילתו. קצפתי ואכהו, טעמו קצפתי כדי להכותו, וכן שמוש כל ו׳ שואי״ת אחר פעל עבר, וכן בקשו אכל למו וְישיבו את נפשם (איכה א׳ י״ט), ומיד מי לקחתי כפר וְאעלים עיני (ש״א י״ב ג׳), ופרושו, כדי שישיבו, כדי שיעלים. הסתר ואקצוף, ע״ד וישלח השכם ושלוח (ד״ה ב׳ ל״ו ט״ו), מקור מפעל אחר אשר יתמלא בין הפעלים יפורש ע״ד תאר הפעל (Adverbium). וכבר הרחבתי לדבר בו במקום אחר. וילך שובב, סרס את המקרא, כמו בצעו וילך שובב בדרך לבו קצפתי ואכהו, כן פרשו המפרשי׳, ופרשו שובב ל׳ מריד׳, והפי׳ הזה מלבד הסרוס והלאו הוא בלתי מתיישב על סדר הענין, שהרי אחריו מיד דרכיו ראיתי וארפאהו וגו׳, והאיך ירופא בראיית דרכיו והמה מקולקלים, ועדין לא הזכיר שב מדרכיו? והנראה נכון הוא כי וילך שובב בדרך לבו הוא ההליכה בדרכי התשובה, ויהיה טעם שובב כטעם נפשי ישובב ינחני במעגלי צדק (תהלים כ״ג ג׳), שפרשוהו ישיב אותה אל הדרך הטוב, וכטעם ינחני במעגלי צדק, שהוא כפל ענין, וכמוהו לשובב יעקב אליו (ישעי׳ מ״ט ה׳), שפי׳ רש״י אליו ישוב בתשובה, ועוד אחרים כמוהם, ככתוב בשרשים שרש שוב, והפרש גדול יש בין ההולך בדרך הלב ובין ההולך בשרירות הלב. קום ועבור על פני כל המקרא ותתבונן שבכל מקום שכוונת הליכת הלב לגנאי יוליאנו הכתוב בל׳ הליכ׳ בשרירות הלב ואין גם אחד מהם הליכ׳ בדרך הלב, אמנם ההליכ׳ בדרך הלב בל׳ הכתוב הוא ההליכה בתמימות, ומקרא מלא כתוב, שמע אתה בני וחכם ואשר בדרך לבך (משלי כ״ג י״ט, בְּדרך שו״א ורפה, כ״כ במדויקים וכ״י וכן לדעת בעל הטעמים ולפרש״י ז״ל. ודו״ק), הרי לך שהליכה בדרך הלב היא ההליכה הישרה, וזהו טעם וילך שובב בדרך לבו וזהו שסמך אחריו דרכיו ראיתי וכו׳, ועד״ז תרגמתי. יח. דרכיו, שהלך שובב. וע״ד שפרשתי. ראיתי, כמשמעו, או לשון רצון טוב, ע״ד רז״ל נראין דברי אדמון. ואנחהו, אוליכהו בדרך מרפא. נחומים, מעשה נחמתו, על שנחם ושב, והוא תאר השם, דוגמת דברים נחומים (זכרי׳ א׳ י״ג), וזהו ההבדל שבינו ובין השם נחמה. יט. ניב שפתים, הדבור שהוא פרי השפה. כ. והרשעים, הם ההווים בהמיי׳ וברגש תמיד ואינם עומדים על מתכונה אחת, והם כים נגרש כי השקט לא יוכל, וכן ובכל אשר יפנה ירשיע (ש״א י״ד מ״ז) והוא ישקיט ומי ירשיע (איוב ל״ד כ״ט), וכן שם רשעים חדלו רוגז (שם ג׳ י״ז), והנה הוא הפך השקיטה. כים נגרש, כים שהוא

זיינעס אייגעננוטצעס: האט צו שלאגען איהן איך אויפגעבראכט, איך צירנטע הייזליך;
נון גינג ער אין זיך, אים וואנדעל זיינעס הערצענס. יח. זיין וואנדעל געפאללט מיר,
נון היילע איך איהן, לייטע איהן, לאהנע זיינע רייע איהם אונד דענען, דיא מיט
איהם טרויערטען. יט. דעס שאפפערס ליפפען ענטפליעסט פריעדע. פריעדע
דעם פערנען אונד דעם נאהען, שפריכט דער עוויגע — איך האבע איהן געהיילט!
כ. פרעפלער אבער זינד וויא אויפגעוויהלטעס מעער; עס קאן ניכט רוהען, זיינע

יוּכָל וַיִּגְרְשׁוּ מֵימָיו רֶפֶשׁ וָטִיט׃ אֵין שָׁלוֹם אָמַר כא
אֱלֹהַי לָרְשָׁעִים׃ קְרָא בְגָרוֹן אַל־תַּחְשֹׂךְ כַּשּׁוֹפָר נח א
הָרֵם קוֹלֶךָ וְהַגֵּד לְעַמִּי פִּשְׁעָם וּלְבֵית יַעֲקֹב
חַטֹּאתָם׃ וְאוֹתִי יוֹם יוֹם יִדְרֹשׁוּן וְדַעַת דְּרָכַי ב
יֶחְפָּצוּן כְּגוֹי אֲשֶׁר־צְדָקָה עָשָׂה וּמִשְׁפַּט אֱלֹהָיו
לֹא עָזָב יִשְׁאָלוּנִי מִשְׁפְּטֵי־צֶדֶק קִרְבַת אֱלֹהִים
יֶחְפָּצוּן׃ לָמָּה צַּמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ עִנִּינוּ נַפְשֵׁנוּ וְלֹא ג
תֵדָע הֵן בְּיוֹם צֹמְכֶם תִּמְצְאוּ־חֵפֶץ וְכָל־

מתנדנד בגליו. נגרש, תאר השם, וקרוב מענין הנני גורש מפניך. א. קרא בגרון, ענין גרון ידוע, והנכון בדקדוקו שהוא מפעלי ל״ה ע״מ רָצוֹ וָשׁוֹ ודומיהם. ויסו׳ גרה ע״מ מַאֲה ופַאֲה וְגַרְגֶּרֶת ע״ד תְּשַׂגְשֵׂגִי, מן ישגה אחו, ויפיפי׳ מן יפה, ואלו הי׳ מפעלי הכפל כדעת רד״ק יהי׳ השו״א זר בקמוץ והכנוי. אל תחשוך, פעל יוצא על הקריאה. ב. ודעת דרכי יחפצון, חפצים לשאול הוראות לחכמים כאלו רוצים לקיימם. ישאָלוני, בקמץ הא׳ בעבור אות הגרון, כמו שכתבתי במפורש אצל וימצאה מלאך ה׳ (בראשית ט״ז ז׳). ג. למה צמנו, כן יאמרו אם לא כי קרבת אלהים חפצנו למה צמנו, והלא ידעת? כן נראה לפרש ע״פ המליצה, ולשיטת המפרשים הי׳ לו להכתב הן צמנו ולמה לא ראית. ודע כי כל צום הדבק עם ענוי נפש הוא תענית. הן ביום צומכם תמצאו חפץ, פי׳ רש״י כל חפצי צרכיכם אתם עמלים למצוא ואף בגזל ובחמס, ועד״ז פרשוהו יתר המפרשים והוא רחוק, כי מלת חפץ בסתם הוא ל׳ טובה וכולל גם חפצי שמים, וכמו שאז״ל על הכתוב בסמוך, עשות חפציך, חפציך אסורים, הא חפצי שמים מותרים, גם וכל עצביכם תנגושו, שפרשו בעלי חוב שלכם הנשענים על ידיכם אתם נוגשים אותם ביום צומכם, הוא זר כי לא מצאנו דוגמתו שיהיו בעלי חובות נקראים עצבים, ואולם המעיין בהליך לשון המליצה במקרא ימצא כי לשון חפץ הוא נקשר עם הנחפץ בשמוש אות ב׳, וכן מנהגו גם בפעלים גם בשמות, כמו אין חפץ למלך במהר (ש״א י״ח כ״ה), כי אין חפץ בכסילים (קהלת ה׳ ג׳), כי חפץ בבת יעקב (בראשית ל״ד י״ט), אם חפץ

וועללען וויהלען שטעטס שלאם אונד מאדער אויף. כא. קיינען פריעדען — זאגט
מיין גאטט — דיעזען פרעפלערן! — א. רופ׳ אויס פאללעם האלזע אונאויפהערליך,
ערהעבע וויא פאזוינענשאלל דיינע שטיממע, מאכע קונד מיינעם פאלקע זיינע
מיסעטהאטען, דעם הויזע יעקב׳ס זיינע זינדען! — ב. טאגטעגליך זוכען זיא מיך אונד
וואללען מיינע וועגע קעננען, וויא איין טוגענדאיבענדעס פאלק, דאס ניא דיא
רעכטע זיינעס גאטטעס פערלאססען; זיא פראגען מיך נאך רעכטסגעזעטצען, ווינשען
גאטטעס פריינדשאפט זיך. ג. ווארום פאסטען וויר? זיעהסט דוא׳ס ניכט? וויר
פייניגען אונס, ווייסט דוא׳ס ניכט? — וואהרליך, איהר פינדעט פערגניגען אן אייערם

ד עֲצְבֵיכֶם תִּנְגֹּשׂוּ׃ הֵן לְרִיב וּמַצָּה תָּצוּמוּ וּלְהַכּוֹת
בְּאֶגְרֹף רֶשַׁע לֹא תָצוּמוּ כַיּוֹם לְהַשְׁמִיעַ
ה בַּמָּרוֹם קוֹלְכֶם׃ הֲכָזֶה יִהְיֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ יוֹם
עַנּוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ הֲלָכֹף כְּאַגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשַׂק
ו וָאֵפֶר יַצִּיעַ הֲלָזֶה תִּקְרָא צוֹם וְיוֹם רָצוֹן לַיהוָה׃
הֲלוֹא זֶה צוֹם אֶבְחָרֵהוּ פַּתֵּחַ חַרְצֻבּוֹת רֶשַׁע
הַתֵּר אֲגֻדּוֹת מוֹטָה וְשַׁלַּח רְצוּצִים חָפְשִׁים
ז וְכָל מוֹטָה תְּנַתֵּקוּ׃ הֲלוֹא פָרֹס לָרָעֵב לַחְמֶךָ

בנו ה׳ (במדבר י״ד ח׳) וזולתם, שנקשר הדבר הנחפץ בב׳ הצום, לכן מסתבר שגם זה כמוהם, ויום לא הוא הענין הנחפץ אחרי אמר ביום צומכם, ורצון שיקראו יום לא לפניהם, כי ימצאו בו חפץ, לפי שבאמצעות הצום יכניעו כל העצבות הבא להם באחרית מעשה הרע כאשר הטביע יוצר הכל ית׳ בנפש האדם שילך לו ויעציבהו בעקב החטא, והוא הנקרא בלעז (געוויססענסביססע). והנה הפתאים הנוטרים בעם יחשבו שעקר הצום הוא הענוי והכפיפה ובזה יסור עונם וחטאתם תכופר, לכן ימלאו בצום מנות לרוחם המעיקם ואז ישובו לכסלה. וע״ז הוכיחם האל ית׳ ולהורות להם ענין הצום האמתי הנרצה לפניו ית׳, וזה שאמר הן ביום צומכם תמצאו חפץ כי תנגשו ותכניעו בו כל עצביכם הנשאר בנפשותיכם ממעשה הרשע, לכן לצרככם אתם צמים; ואמר עוד הן לריב וגו׳, כי נהנית להם מעציביהם, יחשבו כי כבר סר עוונם וישובו לכסלה והנה יצומו לריב לא כמשפט היום להשמיע קולם במרום. כן נראה עקר לפי לשון המליצה והענין, ועד״ז תרגמתי. תנגשו, נש׳ שמאל, כמו הנוגשים בעם (שמות ה׳ ו׳). ה. הלכוף, ל׳ כפיפ׳, ומפעלי הכפ״ל. כאגמון, הוא צמח רך שיכף את ראשו, וידוע הוא. יציע, ישים מצע שק ואפר, ושרשו יצע, ונדגש הצ׳ בעבור אות השריקה, כמו שפרשתי אצל היצא אתך (בראשית ח׳ י״ז), ואכ״ל ויצב אברהם (שם כ״א כ״ח). ו. חרצבות, ל׳ קשר ואסור. מוטה, ל׳ ואשבור מוטות עלכם, ולדעת יונתן ל׳ הטיית משפט. רצוצים, עשוקים. ז. הלוא, מוסב על הקודם, הלא זה צום אבחרהו, העומד במקום שני׳. פרוס, ל׳ פרוסת לחם, וכל ל׳ פריסה כתיב בשי׳ שמאל,

---

פאסטען, איהר אונטערדריקט אללע אייערע געוויססענסביססע! ד. וואהרליך, איהר פאסטעט נור צו שטרייט אונד האדער, צו שלאגען מיט באזהאפטער פויסט; איהר פאסטעט ניכט, דאמיט אים היממעל אייערע שטיממע פערנעהמען ווערדע. ה. וויא, זאלל דאז מיר ליעבע בוססע זיין, איין טאג, וואו דער מענש דען לייב קאסטייט, וואו זיין הויפט וויא שילפראהר וואנקט אונד זאקק אונד אשע איהן פערהיללען? דיעז: וואללט איהר בוססע נעננען, איינען דעם עוויגען וואהלגעפעלליגען טאג? ו. אבער דאז הייסט ליעבע בוססע מיר: דער באזהייט פעססעלן לאזען, דער טיקקע באנדע רייססען, דען שקלאפען פרייא ענט-לאססען אונד אללער בירדע ענטלאסטען. ז. פירוואהר, דעם הונגריגען דיין בראד

וַעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בָיִת כִּי תִרְאֶה עָרֹם
ח וְכִסִּיתוֹ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם׃ אָז יִבָּקַע
כַּשַּׁחַר אוֹרֶךָ וַאֲרֻכָתְךָ מְהֵרָה תִצְמָח וְהָלַךְ
לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יְהוָה יַאַסְפֶךָ׃ אָז תִּקְרָא ט
וַיהוָה יַעֲנֶה תְּשַׁוַּע וְיֹאמַר הִנֵּנִי אִם תָּסִיר
י מִתּוֹכְךָ מוֹטָה שְׁלַח אֶצְבַּע וְדַבֶּר אָוֶן׃ וְתָפֵק
לָרָעֵב נַפְשֶׁךָ וְנֶפֶשׁ נַעֲנָה תַּשְׂבִּיעַ וְזָרַח בַּחֹשֶׁךְ
יא אוֹרֶךָ וַאֲפֵלָתְךָ כַּצָּהֳרָיִם׃ וְנָחֲךָ יְהוָה תָּמִיד

ע׳ שן דין ודירמי׳ ו׳ ד׳, דכתיבין בס׳, ככתוב במסר׳ ובשרשים שרש פרס. כי תראה, מיד כשתראה ערום תכסהו בגד ולא תמתין עד שיבוש ממך. ועניים מרודים, נאנחים ומאנקים על צרתם, כגון עניי ומרודי (איכה ג׳ י״ט). ושמ׳ לחמך בלשון יחיד שאף אם אין לו כ״א לחם אחד צריך לחלק ממנו פרוסה לרעב. עָרֹם, שם תואר, אבל עֵרֹם שם עצם מופשט, כמפורש באר היטב בפרושי על וידעו כי ערומים הם (בראשית ג׳ ז׳). ע״ש. ומבשרך, מבני אדם שהם בשרך, או טעמו מקרובך כמו אחינו בשרינו הוא; ויתכן שהוא מחובר עם כי תראה ערום, והכוונה שאפילו מעל בשרך לא תתעלם ממנו בגד אם יש לך שנים. ח. יבקע, ל׳ גלוי, כי בהתבקע העננים יתגלה האור. וארכתך, לשון רפואה, או לשון תוחלת, כי כן דרך לשון תוחלת מתורגם בלשון אוריכות, וכמוהו מה כחי כי איחל ומה קצי כי אאריך נפשי (איוב ו׳ י״א), אאריך הוא כפל לשון של איחל, וטעם נפשי תאותי. יאספך, יכניס אותך אל תוכו ותתענג מזיו כבודו. ט. שלח אצבע, אפילו שליחת אצבע בלא כוונה. י. ותפק, ותספיק. לרעב, לשון הושאל על כל חסרון לצרך האדם, וכדכתיב לא רעב ללחם כ״א לשמוע את דברי ה׳ (עמוס ח׳ י״א). יא. ונחך, ל׳ ה׳ נחני בצדקתך (תהלים ה׳ ט׳), והטעם שהוא יהי׳ עמך בכל מקום שתלך.

שטאטט איילען, דען בעדרענגטען איינ׳ז הויז אויפנעהמען, בייא׳ם אנבליקק איינעז נאקקטען איהן קליידען אונד דיך דעם ניכט ענטציעהען, דער דיינעז פליישעז איזט! ח. דאן ווירד וויא מארגענראטה דיין ליכט דורכ-ברעכען, גענעזונג דיינער זעלע שנעלל ענטשפריעססען, דאן וואללט דיא טוגענד פאר דיר הער, דיא מאיעסטעט גאטטעז נימט דיך אויף. ט. דאן רופסט דוא, אונד גאטט אנטווארטעט, דאן שרייסט דוא, אונד ער שפריכט: „היער בין איך!“ — ווען דוא אויז דיינער מיטטע אללען דראנג ענטפערנסט, יעדען דראהענדען פינגערצייג אונד שמאהענדע רעדע. י. לאבסט דיינע זעלע דען דירפטיגען אונד ערקוויקקט שמאכטענדע געמיטהער, דאן שטייגט אים דונקעלן דיין ליכט אונד דיינע פינסטערניס ווירד מיטטאגגלאנצע; יא. דער עוויגע זעלבזט ווירד דאן דיך לייטען איממערדאר,

והשביע בצחצחות נפשך ועצמתיך יחליץ
והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא־יכזבו
יב מימיו: ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור־
ודור תקומם וקרא לך גדר פרץ משובב
יג נתיבות לשבת: אם־תשיב משבת רגלך
עשות חפציך ביום קדשי וקראת לשבת ענג
לקדוש יהוה מכבד וכבדתו מעשות דרכיך
יד ממצוא חפצך ודבר דבר: אז תתענג על־יהוה

בצחצחות, לדעת יונתן הוא ענין יובש, ל' צחיח סלע (יחזקאל כ"ד ז'), וטעמו בעת רעבון ובצורת, וי"א מענין כחום צח עלי אור (ישעיה י"ח ד'), והטעם על עונג הנפש באור המצוחצח שהוא זיו השכינה. ועצמותיך יחליץ, אז"ל כל' הזה משמש בד' לשונות, ישליף, יזריז, ינית, יזיין, ואפשר שירמוז לתחיית המתים שתחיינה העצמות היבשות, כמבואר בנבואת יחזקאל. וכמוצא מים, רוב המפרשים פותרים אותו כמו מקור או מעין, ויותר מסתבר שיכונה כן ארץ שנבעת מים (ובלשו קוועללגרונד), והוא נרדף עם אגם מים, כתהלים ק"ז ל"ה, והפכו ארץ ציה. לא יכזבו, לא יפסקו, וכל ל' כזב אינו אלא ל' חסרון מבטח שבטחו עליו. רש"י בתהלי' קי"ו. יב. ובנו, מאשר לא נקרא שם פועלו מהדגוש, ע"ד ומיבק ושפף. משובב, משיב. יג. נתיבות, משעות, ומ' שבת עומדת במקום שנים. וקראת, כמו מקרא קדש, וזה יהיה בעיון ובמעשה; בעיון, לזכור מעשה בראשית והאל חדשו יש מאין ויפארהו בפיו ובלבו ותתענג נפשו בו, ובמעשה, במאכלים ערבים ובלבוש נקי ונחמד לכבוד השבת ולא לתענוג גופו ולמראית עינים. דרכך, חפצי האדם ועסקיו ומה שיתגדל בו הכל נקרא דרך, כמו דרכי ספרתי (תהלי' קי"ט כ"ו), ודרכיך למחו' מלכין (משלי ל"א ג'). יד. על

ווירד מיט זעליגקייט דיינע זעעלע נאהרען אונד ערפרישען דיינע קרעפטע; דאן געדייהסט דוא וויא איין גארטען, רייך אן נאהרונגזאפט, וויא איין קוועללגרונד, דעססען וואססער ניא פערזיעגען. יב. דורך דיך ווערדען דאן אויפ־געבויט דער פארוועלט אלטע טריממער, געגרינדעט אויפ'ז נייע דער פעסטע גרונד פיר פאלגעצייט, דאן נעננט דיא נאכוועלט דיך דאממער דעז איינברוכז, וויעדערהערשטעללער פעסטער פפאדע! יג. ווען אן שבת דיינע טריטטע ראסטען, ווען געווערבע רוהען אן מיינעם הייל'גען טאגע, ווען דוא דען שבת וואננע נעננסט, געטטעז הייליגונג פערעהרסט, פערעהרסט דורך ראסטען פאם וועלטגעטיממעל, ווען דיא זעעלע פאן מיטטעלן וואוגס, דער אונד פאן לעערען רעדען שווייגט, יד. א, דאן פינדעסט דוא

והרכבתיך על־במותי* ארץ והאכלתיך
נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר: *) יתיר ו'.

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם צור כל־העולמים צדיק בכל־הדורות האל הנאמן האומר ועושה המדבר ומקים שכל־דבריו אמת וצדק: נאמן אתה הוא יי אלהינו ונאמנים דבריך ודבר אחד מדבריך אחור לא־ישוב ריקם כי אל מלך נאמן ורחמן אתה. ב"א יי האל הנאמן בכל־דבריו:

רחם על־ציון כי היא בית חיינו ולעלובת נפש תושיע במהרה בימינו. ברוך אתה יי משמח ציון בבניה:

שמחנו יי אלהינו באליהו הנביא עבדך ובמלכות בית דוד משיחך במהרה יבא ויגל לבנו על־כסאו לא־ישב זר ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו. כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה יי מגן דוד:

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום השבת הזה ויום הכפרים הזה שנתת־לנו יי אלהינו לקדשה ולמנוחה למחילה ולסליחה ולכפרה. לכבוד ולתפארת: על־הכל יי אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך. יתברך שמך בפי כל־חי תמיד לעולם ועד ודברך אמת וקים לעד. ברוך אתה יי מלך מוחל וסולח לעונותינו

במותי ארץ, היא ארץ ישראל שהיא גבוהה מכל הארצות, וההבטחה הזאת לכל בני הגלות אם הוא קרוב מזמן הגאולה יזכה לישועה ואם הוא רחוק מזמן הגאולה יזכה לתחיית המתים ויזכה לטובה בארץ ישראל. נחלת יעקב אביך, נחלה בלי מצרים. פי ה', בעבור הסמיכות הוטעם כה' נו'.

וואננע ביי'ם עוויגען! איך העבע איבער אללע ערדענהאהען דיך, אונ־ נאהר' דיך געניעסען דיינעז פאטערז יעקב גאנצעז ערבע! זא שפריכט דעז עוויגען מונד.

ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מלך על־כל־הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים:

כתב מהרי"ל בשם מהר"י שאין חותמין מלך מוחל וכו' כי מה ענין של מחילה אצל ש"ת? וכ"כ המנהגים ולבוש וכל בו וט"ז וע"ז בא"ח סי' תרכ"ח, אכן בק"ק פפ"ד והרבה קהלות נוהגים לסיים מלך מוחל וכו' והסכים עמהם הגאון מוהר"ר יעב"ץ.

לשבת.

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא: זרעא חיא וקימא. זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: למרנן ורבנן חבורתא קדישתא. די בארעא דישראל ודי בבבל. לרישי כלי ולרישי גלותא ולרישי מתיבתא ולדיני די בבא: לכל־תלמידיהון ולכל־תלמידי תלמידיהון ולכל־מן דעסקין באוריתא. מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתן ארכה לשניהון. ויתפרקון וישתזבון מן כל־עקא ומן כל־מרעין בישין מרן די בשמיא יהא בסעדהון כל־זמן ועדן ונאמר אמן:

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא זרעא חיא וקימא זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: לכל־קהלא קדישא הדין. רברביא עם זעריא טפלא ונשיא. מלכא דעלמא יברך יתכון יפיש

חייכון ויסגא יומיכון ויתן ארכה לשניכון. ותתפרקון ותשתזבון מן כל־עקא ומן כל־מרעין בישין. מרן די בשמיא יהא בסעדכון. כל זמן ועדן. ונאמר אמן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את־כל־הקהל הקדוש הזה. עם כל־קהלות הקדש. הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וכל־אשר־להם. ומי שמיחדים בתי כנסיות לתפלה. ומי שבאים בתוכם להתפלל. ומי שנותנים נר למאור ויין לקדוש ולהבדלה ופת לאורחים וצדקה לעניים וכל־מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם ויסיר מהם כל־מחלה וירפא לכל־גופם ויסלח לכל־עונם וישלח ברכה והצלחה בכל־מעשה ידיהם עם כל־ישראל אחיהם ונאמר אמן:

הנותן תשועה למלכים וממשלה לנסיכים מלכותו מלכות כל־עולמים הפוצה את־דוד עבדו מחרב רעה. הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה. הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויגדל וינשא למעלה את אדונינו פלוני ירום הודו. מלך מלכי המלכים ברחמיו יחייהו וישמרהו ומכל צרה ויגון ונזק יצילהו וידבר עמים תחת רגליו ויפיל שונאיו לפניו ובכל אשר יפנה יצליח מלך מלכי המלכים ברחמיו יתן בלבו ובלב כל יועציו ושריו רחמנות לעשות טובה עמנו ועם כל ישראל. בימיו ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל וכן יהי רצון ונאמר אמן:

נוהגין להזכיר נשמות ואומרין:

בעבור נשמת האב.

יזכור אלהים נשמת אבא מורי (פלוני בר פלונית) שהלך לעולמו בעבור שאני נודר צדקה בעדו בשכר זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים

עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

בעבור נשמת האם.

יזכור אלהים נשמת אמי מורתי (פלונית בת פלונית) שהלכה לעולמה בעבור שאני נודר צדקה בעדה בשכר זה תהא נפשה צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

בעבור נשמת אב ואם הזקנים ויתר הקרובים.

יזכור אלהים נשמת אבי ואמי זקני וזקנותי דודי ודודתי אחי ואחיותי בין מצד אבי בין מצד אמי שהלכו לעולמם בעבור שאני נודר צדקה בעדם בשכר זה תהיינה נפשותם צרורות בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

בעבור נשמת המומתים על קדושת הש"י.

יזכור אלהים נשמת (פלוני בר פלונית) ונשמת כל קרובי וקרובותי הן מצד אבי הן מצד אמי שהומתו הן שנהרגו הן שנשחטו ושנשרפו ושנטבעו ושנחנקו על קדוש השם בעבור שאתן צדקה בעד הזכרת נשמותיהם בשכר זה תהיינה נפשותיהם צרורות בצרור החיים עם נשמותיהם של אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

נק"ק אומר הש"ץ אל מלא רחמים, ומזכירים נשמות הקדושים ואומרים אב הרחמים.

אב הרחמים שוכן מרומים. ברחמיו העצומים. הוא יפקוד ברחמים החסידים והישרים והתמימים. קהלות הקדש שמסרו נפשם על קדשת השם. הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו. מנשרים קלו ומאריות גברו. לעשות רצון קונם וחפץ צורם: יזכרם אלהינו לטובה עם שאר צדיקי עולם. וינקום מאויבנו (כ"י לעינינו) נקמת דם עבדיו השפוך: ככתוב בתורת משה איש האלהים. הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום. ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר. ונקיתי דמם לא נקיתי. ויי שכן בציון: ובכתבי הקדש נאמר. למה יאמרו הגוים איה אלהיהם: יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך: ואומר כי דורש דמים אותם זכר לא שכח צעקת ענוים: ואומר ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה: מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש:

אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה:

אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי אלהיו:

קמה

תהלה לדוד ארוממך אלוהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד: בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד: גדול יי ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו: הדר כבוד הודך ודברי נפלאתיך אשיחה: ועזוז נוראתיך יאמרו וגדלותך אספרנה: זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו: חנון ורחום יי ארך אפים וגדול חסד: טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו: יודוך יי כל מעשיך וחסידיך יברכוכה: כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע לבני האדם גבורתיו וכבוד הדר מלכותו: מלכותך מלכות כל עלמים וממשלתך בכל דור ודר: סומך יי לכל הנפלים וזוקף לכל הכפופים: עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו: פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: צדיק יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו: קרוב יי לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת: רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם: שומר יי את כל אהביו ואת כל הרשעים ישמיד: תהלת יי ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד: ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה:

דער חזן טראגט דיא ס"ת נאך דעם ארון הקודש צוריק אונד זאגט:

יהללו את שם יהוה כי נשגב שמו לבדו:

דיא געמיינדע אנטווארטעט: הודו על ארץ ושמים: וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרבו הללויה:

כ"ט. בשבת.

מזמור לדוד הבו ליהוה בני אלים הבו ליהוה כבוד ועז: הבו ליהוה כבוד שמו השתחוו ליהוה בהדרת־קדש: קול יהוה על־המים אל־הכבוד הרעים יהוה על־מים רבים: קול־יהוה בכח קול יהוה בהדר: קול יהוה שבר ארזים וישבר יהוה את־ארזי הלבנון: וירקידם כמו־עגל לבנון ושרין כמו בן־ראמים: קול־יהוה חצב להבות אש: קול יהוה יחיל מדבר יחיל יהוה מדבר קדש: קול יהוה יחולל אילות ויחשף יערות ובהיכלו כלו אמר כבוד: יהוה למבול ישב וישב יהוה מלך לעולם: יהוה עז לעמו יתן יהוה יברך את־עמו בשלום:

כ"ד. בי"ט כשחל בחול.

לדוד מזמור ליהוה הארץ ומלואה תבל וישבי בה: כי הוא על־ימים יסדה ועל־נהרות יכוננה: מי־יעלה בהר יהוה ומי־יקום במקום קדשו: נקי כפים ובר־לבב אשר לא־נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה: ישא ברכה מאת יהוה וצדקה מאלהי ישעו: זה דור דרשו מבקשי פניך יעקב סלה: שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד: מי זה מלך הכבוד יהוה עזוז וגבור יהוה גבור מלחמה: שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד: מי הוא זה מלך הכבוד יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה:

ביי'ם איינהעבען דער ס"ת פון דען ארון הקודש בעטעט מאן:

ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות אלפי ישראל: קומה יהוה למנוחתך אתה וארון עזך: כהניך ילבשו־צדק וחסידיך ירננו: בעבור דוד עבדך אל־תשב פני משיחך: כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל־תעזבו: עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר: דרכיה דרכי־נעם וכל־נתיבותיה שלום: השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם:

לאמרה בכונה וברתת ובחרדה קודם התפלה.

אל מלך נאמן שדי מלך עליון קבל שועתי ברצון ובאמוץ הלב. כוז"ו במוכס"ז כוז"ו אחד אל חי דין אמת שופט צדק רחום וחנון. רחם עלי ושמע תפלתי היום אשר אתפלל בעדי ובעד ביתי ובעד עדתי המסכימים עמי בתפלתי ותכלול תפלתי עם התפלות הישרות והנקיות אשר יעשו ישראל. ותחתור תחת כסא כבודך כמו שחתרת לתפלת משה (כ"א מנשה). ואל יבושו בי שלחי ולא אני בהם. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. אמן סלה: יהי רצון לפניך איום שתתן לי קול נעים וערב היום ואל יפסוק קולי ואל יחר גרוני ויהיה קולי נעים וחזק כמו שנאמר ויהי קול השופר הולך וחזק: אמן סלה:

תפלה אחרת לש"ץ.

הנני העני ממעש ונרעש ונפחד מפחד יושב תהלות ישראל באתי לעמוד ולחנן לפניך על עמך ישראל אשר שלחוני ואף על פי שאיני כדאי והגון לכך. על כן אבקשך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב. יי יי. אל רחום וחנון. אלהים. שדי איום ונורא. היה נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך לעמוד ולבקש רחמים עלי ועל שולחי. ונא אל תפשיעם בחטאתי ואל תחיבם בעונותי כי חוטא ופושע אני ואל יכלמו בי בפשעי ואל יבושו בי ואל אבושה בהם וקבל תפלתי כתפלת זקן ורגיל ופרקו נאה וזקנו מגדל וקולו נעים ומעורב בדעת עם הבריות. ותגער בשטן לבל ישטינני. ויהי נא דגלנו עליך אהבה. לכל פשעים תכסה באהבה. וכל צומותינו ועינויינו הפך לנו ולכל ישראל לששון ולשמחה לחיים ולשלום. האמת והשלום אהבו ואל יהי שום מכשול בתפלתי:

ויהי רצון מלפניך יי אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון אהיה אשר אהיה שכל המלאכים שהם בעלי תפלות יביאו תפלתי לפני כסא כבודך ויפיצו אותה לפניך בעבור כל הצדיקים והחסידים התמימים והישרים ובעבור כבוד שמך הגדול הגבור והנורא כי אתה שומע תפלת עמך ישראל ברחמים בא"י שומע תפלה:

קבלה מר"ת לומר ד' פסוקים אלו, קודם שמתחיל הש"ץ המלך וקודם הקדיש:

ידעתי יי כי צדק משפטיך ואמונה עניתני:

הקשיבה לי וענני אריד בשיחי ואהימה:

ונפשי תגיל ביי תשיש בישועתו:

הנותן תשועה למלכים הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה:

הש"ץ אומר חצי קדיש.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא· יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· זָכְרֵנוּ לְחַיִּים· מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים· וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים·

אדני. הערר, עפפנע מיינע ליפפען, דאס דיינען רוהם מיין מונד פערקינדע!

ברוך. געלאָבט זייסט דו, עוויגער, אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פֿאָטער, גאָטט אברהם'ס, גאָטט יצחק'ס אונד גאָטט יעקב'ס, דו, דער גראָסע, אַללמעכטיגע אונד פֿורכטבאַרע גאָטט, דאס העכסטע וועזען, וועלכעס וואָהלטהאַטען מיט גיטע פֿערגילט, דער אייגענטהימער דעס אַללס, דער דער פֿראָממיגקייט דער פֿאָרפֿאַטער געדענקט אונד ליעבערייך איינען ערלאָזער איהרען שפּעטעסטען ענקעלן בריינגט, זיינעס נאַמענס האַלבען!

זכרנו. געדענקע אונזער צום לעבען, אָ קאָניג, דער דו וואָהלגעפֿאַללען האַסט אַם לעבען! שרייב' אונס איין אין דאַס בוך דעס לעבענס,

לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה·

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים· זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל

דיינעטוויללען, הערר דעס לעבענס, קאָניג אונד העלפֿער, ערריטטער אונד בעשיטצער! געלאָבט זייסט דו, עוויגער, שילד אברהם'ס!

אתה. אַללמעכטיג ביזט דו אין עוויגקייט, אָ הערר! דו בעלעבסט דיא טאָדטען וויעדער, אַללמעכטיגער רעטטער! דיינע גנאַדע ערנאָהרט דיא לעבענדען, דיינע אונענדליכע באַרמהערציגקייט לאַסט דיא טאָדטען וויעדערויפֿלעבען; דו ביזט דער שטיצע דער סינקענדען, דער קראַנקען הייל אונד בעפֿרייער דער געפֿעססעלטען, דו האַלטסט איהנען טרייליך דיינע צוזאַגע, יענען, דיא אין דער ערדע שלומערן. ווער גלייכט דיר, אָ דו, דער אַללמאַכט הערר?! ווער איזט דיר אָהנליך, קאָניג דעס טאָדעס אונד דעס לעבענס אונד שפּענדער דעס הייליס?!

מי כמוך. ווער גלייכט דיר, פֿאַטער דער באַרמהערציגקייט, דער זיינער געשאָפּפֿע ערבאַרמונגספֿאָלל צום לעבען געדענקט?!

דו ביזט דיינער פֿערהייסונג געטרייא, דיא פֿערשטאָרבענען וויעדער צו בעלעבען. געלאָבט זייסט דו, גאָטט, דער דיא טאָדטען בעלעבט!

אתה. דו ביזט הייליג, הייליג דיין נאַמע, אונד הייליגע פּרייזען דיך טאָגליך. סלה.

ובכן. זאָ שטרייע דען, גאָטט, אונזער הערר, דיינען שרעקקען איבער אַללע דיינע ווערקע אונד דיינע פֿורכט איבער אַללעס, וואַס דו ערשאַפֿפֿען, דאַס דיך עהרפֿירכטען אַללע ווערקע, היננעשטרעקקט דיך אַנבעטען אַללע געשאָפּפֿע, דאַס

הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן (נ״א ואז) צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה יי לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

זיא אללע אין איינען בונד צוזאממענטרעטען, אום געמיינשאפטליך דיינען ווילען מיט אויפריכטיגעם הערצען צו ערפיללען! דען וויר ערקעננען עס, עוויגער, אונזער גאטט, דיין איזט דיא הערשאפט, דער זיעג אין דיינער האנד, שטארקע אין דיינער רעכטען, אונד דיין נאמע איזט פורכטבאר יעדעם וועזען, דאס דוא ערשאפפען.

ובכן. זא שאפפע, או עוויגער, דיינעם פאלקע עהרע, דיינען פערעהרערן רוהם, אונד אויזזיכט דענען, דיא דיך זוכען, אונד מוטה צו רעדען דענען, דיא דיינער האררען, פריידע דיינעם לאנדע, אונד דיינער שטאדט פראהליכקייט. לאס עמפארוואכזען דאס גליקקזהארן דיינעס קנעכטעס דוד, אונד העלל לייכטען דיא לאמפע דעס זאהנעס ישי'ס, דיינעס געזאלבטען, באלד, אין אונזערן טאגען!

ובכן. דאן ווערדען דיא פראממען עס זעהען אונד זיך פרייען, דיא רעדליכען פראהלאקקען, דיא הייליגען אין פריידענגעשריי אויזברעכען, אונד דאס לאסטער ווירד פערשטוממען אונד דער פרעפעל גאנצליך וויא רויך הינשווינדען; דוא ווירסט פערטילגען דעס פרעפעלס געוואלט פאן דער ערדע הינוועג!

ותמלוך. דוא ווירסט, או עוויגער, אללײן רעגירען איבער אללע דיינע ווערקע, אויף דעם בערגע ציון, דעם טהראנע דיינער העררליכקייט, אין ירושלים, דער רעזידענץ דיינער הייליגקייט, זא וויא עס געשריעבען איזט אין דען שריפטען דיינעס הייליגען (דוד): ,,דער הערר רעגיערט עוויגליך, דיין גאטט דורך אללע צייטען, ציון! הללויה.''

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יי המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים· אהבת אותנו ורצית בנו· ורוממתנו מכל הלשונות· וקדשתנו במצותיך· וקרבתנו מלכנו לעבודתך· ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את־יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפרים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל־בו את־כל־עונותינו באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד השלוחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו

קדוש. הייליג ביזט דוא, פורכטבאר דיין נאמע, אונד אויסער דיר איזט קיין גאטט! זא לויטעט אויך יענער שפרוך: ,,גראס ווירד זיין דער עוויגע צבאות אים געריכט, דער הייליגע גאטט געהייליגט דורך געראכטיגקייט! געלאבט זייזט דוא, עוויגער, דער קאניג, דער הייליגע!

אתה. דוא האזט אונז אויז אללען פאלקערן ערקאהרען, ליעבטעזט אונז אונד צייגטעזט אן אונז דיין וואהלגעפאללען, ערהאבזט אונז איבער אללע נאציאנען, הייליגטעזט אונז דורך דיינע געבאטע, נאהערטעזט אונז — או אונזער קאניג — דיינעם דיענסטע, אונד נאננטעזט אונז נאך דיינעם גראססען אונד הייליגען נאמען.

ותתן. אונד אויז ליעבע האזט דוא אונז, עוויגער, אונזער גאטט, (דיעזען שבת אונד) דיעזען פערזאהנונגסטאג צור פערגעבונג, פערצייהונג אונד פערזאהנונג אנגעאורדנעט, אן וועלכעם אללע אונזרע זינדען פערגעבען ווערדען, איינען טאג דער פערקינדונג דער הייליגקייט, צום אנדענקען דעס אויזצוגעס אויז מצרים.

ומפני. אבער אונזערער זינדען האלבען זינד וויר אויז אונזערם פאטערלאנדע פערטריעבען אונד וויט ענטפערנט פאן אונזערם הייליגען ערדרייכע; נון קאננען וויר אונזרע פפליכט ניכט מעהר ערפיללען אין יענער פאן דיר ערקאהרנען וואהנונג, אין יענעם העררליכען אונד הייליגען טעמפעל, וועגען דער געוואלט, דיא דאראן אויזגעאיבט ווארדען. או, מאכטע עס דיר געפאלליג זיין, עוויגער, אונזער אונד אונזרער

מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסַף יוֹם השבת הזה ואת מוספי יום (צום) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

לשבת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם
וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ:
עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

(זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור ליתא בכ"י וס"ח ולין לאמרו וכ"כ יעב"ץ.)

פאטער גאטט, ערבארמונגספאללער קאניג, מיט דיינער אללבארמהערציגקייט צוריקקעהרען, דיך אונזער אונד דיינעז היילינען טעמפעלז צו ערבארמען, איהן באלד וויעדער צו ערבויען, אונד צו ערהאהען דעסען הערליכקייט! א פאטער אונד קאניג, לאס זיא אונז באלד קונד ווערדען, דיא הערליכקייט דיינער רעגיע=רונג! ערשיינע אונד ערהעבע דיך פאר דען אויגען אללער לעבענדיגען! זאממלע אונז אויז אללען ווינקעלן דער ערדע, וואו וויר צווישען דען פאלקערן צערשטרייט זינד! ברינג' אונז מיט פריידענגעזאנג נאך דיינער שטאדט ציון, אונד אין אונ=אויפהארליכער וואנגע נאך ירושלים, דעם ארטע דיינעז היילינען טעמפעלז! דארט וואללען וויר דיר אונזרע פפליכטגעמאססען אפפער צובערייטען, דיא טאגליכען נאך איהרער ארדנונג אונד דיא מוספים (צוגאבען) נאך דער פארשריפט. דיא מוספים פאן דיזעם (שבת אונד) פערזאהנונגסטאג וואללען וויר מיט פערגניגען צובערייטען אונד דיר דארברינגען נאך דיינעם וואהלגעפאלליגען געבאטע, זאוויא דוא עז אין דיינער לעהרע דורך דיינען דיענער משה נאך דיינעם אויס=שפרוכע בעפאהלען האסט ניעדערשרייבען לאססען, אונד וועלכעז זא לויטעט:

לשבת — „אם שבתטאג צוויא יאהריגע לאממער אהנע פעהלער, אונד צוויא צעהנטהייל פיינעם מעהלז מיט אהל אנגעריהרט, נעבזט דעם טראנקאפפער דאצו. דיעזעז איזט דאז גאנצאפפער פיר יעדען שבת, אויסער דעם טאגליכען גאנצאפפער, נעבזט דעם וויינאפפער.

(זא ווייט פאם שבת אפפער; וואז אבער דאז אפפער דעז היייטיגען טאגעז בעטריפפט, לויטעט דיא פארשריפט זא:)

וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה. תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר. שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל. וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר. (נ"א ושעיר לכפר מלבד חטאת הכפורים) וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

(לשב' יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי

ובעשור. אם צעהנטען טאגע דיעזעז זיעבענטען מאנאטעז זאללט איהר היילינע פערזאמלונג האלטען, איהר קאסטייען, אויך קיינערלייא קונסטפערריכטונג פארנעהמען אונד דעם עוויגען צו עהרען איין גאנצעז אפפער צום אנגע=נעהמען גערוך ברינגען, נאמליך איינען יונגען שטיער, איינען ווידדער, זיעבען יאהריגע לאממער; אללע מיסען אהנע פעהלער זיין. דאזו איהרע מעהלאפפער אונד טראנקאפפער נאך דער פארשריפט: דרייא צעהנטהייל צו יעדעם שטיערע, צוויא צעהנטהייל צו יעדעם ווידדער, איין צעהנטהייל צו יעדעם שאפע, וויין צום טראנקאפפער; צוויא באקקע צור פער=זאהנונג, אונד דיא צוויא טאגליכען אפפער וויא געוואהנליך.

(לשבת. זיא ווערדען זיך דיינעז רייכעז פרייען, דיא דען שבת האלטען אונד איהן דער זעליגקייט וויהען. איין פאלק, דאז דען זיעבענטען היילינט, גניעסט דען וואנגענוס דיינער גיטע. דער זיעבענטע געפיעל דיר וואהל, דוא האזט איהן געהייליגט אונד גענענט איהן דען אנמוטהיגסטען דער טאגע, צום אנדענקען דער טהאטען בייא'ם אנבעגין דער וועלט.)

או"א. אונזער גאטט אונד גאטט אונזרער פאטער, פערגיב אונזרע זינדען אן דיעזעם (שבת אונד) פערזאהנונגסטאג; טילגע, לאס פערשווינדען פאר דיינען אויג=גען אונזרע מיסעטהאטען אונד פערגעהונגען, נאך יענער פערהייסונג*): „איך,

*) ישעיה מ"ג כ"ה.

וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן
חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ
תִּטְהָרוּ: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ
בִּישׁוּעָתֶךָ. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך
וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת.
כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר
וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה).
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ
בֵּית יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. מֶלֶךְ
עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפֻּרִים:
רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב

יאַ, איך טילגע דיינע מיסעטהאַטען אום מיינעטווילען, אונד דיינער פערגעהונגען
דענק' איך ניכט". פערנער הייסט עס *): „איך לעשע זיא וויא וואָלקע הינוועג,
דיינע מיסעטהאַטען, אונד וויא דונסט דיינע פערגעהונגען; קעהרע צוריק צו
מיר, איך ערלאָזע דיך!" פערנער **): „דען אַן דיעזעם טאַגע פערזאָהנט מאַן
אויך איך, אום איך צו רייניגען; פאָן אַללען אייערן זינדען זאָללט איהר פאָר
דעם עוויגען ריין ווערדען". (לשבת. אונזער גאָטט אונד גאָטט אונזערער פאָטער,
ליעגע וואָהלגעפאַללען אַן אונזערער רוהעטאַגע,) הייליגע אונס דורך דיינע געבאָטע,
גיב אונס אונזערן אַנטהייל אַן דיינער לעהרע, לאָס אונס דיינע גיטע פערגניגען
אונד דיין הייל ערפרייען, (לשבת. לאָס אונס, אָ עוויגער, אונזער גאָטט, דען
הייליגען שבת אין ליעבע אונד פערגניגליכקייט געניעסען, דאַס זיך אַן איהם
ערגעטצען ישראל, דיא דיינען נאַמען הייליגען;) רייניגע אונזער הערץ, דאַס עס
דיר אויפריכטיג דיענע! דו ביזט ישראל'ס פערגעבענד, אונד פערלייהענד דען
שטאַממען ישורון'ס אין אַללען געשלעכטערן; וויר האַבען, אויסער דיר קיינען
קאָניג, פערלייהענד אונד פערגעבענד וויא דו. געלאָבט זייזט דו, עוויגער,
פערלייהענדער קאָניג, דער אונזערע זינדען אונד דיא זיינעס פאָלקעס, דעס
הויזעס ישראל, פערגיבט אונד יעהרליך אונזערע פערשולדונגען טילגט, דו
וועלטרעגענט, הייליגער (דעס שבת'ס), ישראל'ס אונד דעס פערזאָהנונגסטאַגעס!
רצה. ליעגע וואָהלגעפאַללען, אָ עוויגער, אונזער גאָטט, אַן דיינעם פאָלקע ישראל

*) ישעיה מ"ד כ"ב. **) ויקרא ט"ז ל'.

אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה
תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה
לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:
וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים (כָּל) בְּנֵי בְרִיתֶךָ:
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ

אונד זיינעם געבעטע! פיהרע דען אָפפערדיענסט ווידער איין אין דען כאָר דיינעס
טעמפעלס, נימם ישראל'ס אָפפער — זיינע געבעטע — מיט ליעבע אונד וואָהלגעפאַללען
אַן; מעכטע דיר דער דיענסט דיינעס פאָלקעס ישראל אימממערדאַר וואָהלגעפעלליג זיין!
מעכטען אונזערע אויגען עס זעהען, ווען דו מיט ערבאַרמען נאַך ציון צוריקקעהרסט!
געלאָבט זייסט דו, עוויגער, דער זיינע מאַיעסטעט ווידער אין ציון טהראָנען לאָסט!
מודים. וויר בעקעננען דיר, דאַס דו, דער עוויגע, אונזער אונד אונזערער
פעטער גאָטט ביזט אין עוויגקייט. דו ביזט דער האָרט אונזערעס
לעבענס, דער שילד אונזערעס הייללס פיר אונד פיר. וויר דאַנקען דיר אונד
לאָבפרייזען דיך פיר אונזער לעבען, דאָס נור פאָן דיר אַבהאַנגט, פיר אונזערע
זעעלען, דיא דו בעוואַהרסט, פיר דיינע וואונדערטהאַטען, דיא וויר טאַג-
ליך פאָר אונס האַבען, אונד פיר דיינע אונערפאָרשליכע גיטע, דערען וויר
בעשטענדיג געניעסען, דעס אַבענדס, דעס מאָרגענס אונד דעס מיטטאַגס.
אַללגיטיגער, דיין ערבאַרמען איזט גרענצענלאָס, דיינע גנאַדע אונענדליך,
אָ דו אַללבאַרמהערציגער, אונזערע צופערזיכט פאָן עוויגקייט!
ועל כלם. פיר אַללעס דיעזעס זייא דיין נאַמע געלאָבט אונד האָכגע-
פריעזען, דו, אונזער הערשער, אימער אונד עוויג!
וכתוב. אָ, שרייבע צום גליקליכען לעבען איין אַללע דיינע בונדעסקינדער!
וכל. אונד אַללעס, וואַס לעבט, ווירד דיר דאַנקען אונד אויפריכטיג פרייזען
דיינען נאַמען, גאָטט, אונזער הייל אונד הילפע! סלה. געלאָבט זייסט

וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (כ״א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ. וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ דֹפִי. הֶעֱוִינוּ.

דוא, עוויגער! אללגיטיגער איזט דיין נאמע אונד דיר אללײן געביהרט דער דאנק.

בעפֿיעהל איבער אונז אונד איבער דיין גאנצעז פֿאלק ישראל פֿריעדען, גליקק, זעגען, האלדזעליגקייט, גנאדע אונד ערבארמען. זעגנע אונז אללעזאממט, א פֿאטער, מיט דעם ליכטע דיינעז אנטליטצעז. דען מיט דעם ליכטע דיינעז אנטליטצעז גאבזט דוא אונז לעהרע דעז לעבענז, ליעבע צור טוגענד אונד פֿאללקאממענהייט, זעגען, ערבארמונג, לעבען אונד פֿריעדען. דיר געפֿאללע עז, דיין פֿאלק ישראל צו יעדער צייט אונד שטונדע מיט דיינעם פֿריעדען צו זעגנען.

א, מאגען וויר אונד דיין גאנצעז פֿאלק, דאז הויז ישראל, אים בוכע דעז לעבענז, דעז זעגענז, דעז פֿריעדענז אונד דער ערשפריעז־ליכען נאהרונג געדאכט, אונד איינגעשריעבען ווערדען צו וואהללעבען אונד פֿריעדען! געלאבט זייזט דוא, עוויגער, שטיפֿטער דעז פֿריעדענז!

אונזער גאטט אונד גאטט אונזערער פֿאטער! א, לאס עז דאך פֿאר דיך קאממען, אונזער געבעט, ענטציעה' דיך אונזערם פֿלעהען ניכט! וויר זינד ניכט אונפֿערשאמט נאך פֿערשטאקקט, אום דיר, עוויגער, אונזער אונד אונזערער פֿאטער גאטט, פֿארלויגנען, דאס וויר רעכטשאפֿפֿען אונד זינדענ־פֿרייא זייען; ניין — וויר האבען וואהרליך געזינדיגט!

אשמנו. וויר האבען אונז פֿערשולדעט. וויר וואַרען טרייאלאז, האבען אנדערן נאכזטען בעאיינטראכטיגט, פֿערלייאמדעט, האבען אויסגעארטעט

וְהִרְשַׁעְנוּ. זַדְנוּ. חָמַסְנוּ. טָפַלְנוּ שֶׁקֶר. יָעַצְנוּ רָע. כִּזַּבְנוּ. לַצְנוּ. מָרַדְנוּ. נִאַצְנוּ. סָרַרְנוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרַרְנוּ. קִשִּׁינוּ עֹרֶף. רָשַׁעְנוּ. שִׁחַתְנוּ. תִּעַבְנוּ. תָּעִינוּ. תִּעְתָּעְנוּ.

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם. וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם. וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ. וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ: וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ. וְתִמְחָל־לָנוּ

אונד געפֿרעפֿעלט, וויר וואַרען אונגעהארזאם אונד האבען געוואלטטהאטען אויס־געאיבט. וויר האבען אונוואהרהייט ערדיכטעט, שעדליכע ראטהשלאגע געגע־בען, געלאגען אונד געהעהנט, וויר וואַרען אונגעהארזאם אונד האבען גע־שמאהעט, וויר וואַרען אויסגעלאססען אונד האבען זינדען אונד מיססעטהאטען בע־גאנגען. וויר האבען בעליידיגט, וויר וואַרען האלזשטאררעג, האבען באזהייטען אויזגעאיבט אונד אונז שווער פֿערגאנגען. וויר האבען שאנדטהאטען בעגאנגען, האבען איררוועגע בעטרעטען אונד האבען געאיררעט.

סרנו. וויר זינד פֿאן דיינען געבאטען אונד גוטען פֿעראָרדנונגען אבגעוויכען, אונד עז האט אונז ניכט געפֿראממט. דוא, אללגערעכטער אין אללעם, וואס אונז בעטראפֿ־פֿען, דוא האסט טרייליך געהאנדעלט; וויר אבער — וויר האבען געפֿרעפֿעלט.

מה. וואס זאללען וויר דיר, בעוואהנער יענער האהען, זאגען? וואס דיר ער־צאהלען, היממעלסטהראָנער? וויסט דוא ניכט אללע פֿערבאָרגענען דינגע זא וויא דיא אפֿפֿענבארען? — דוא קעננזט יא אללע געהיימניססע דער וועלט, דיא טיעפֿ־זטען פֿערבארגענהייטען אללער לעבענדיגען! דוא דורכשויזט אללע געמאכער אונזערעז איננערן אונד פריפֿזט ניערען אונד הערץ! קיין דינג איזט דיר געהיים, אונד ניכטז בלייבט דיינעם בליקק פֿערבארגען! — א, מאגע עז דאך דיין וויללע זיין, עוויגער אונזער גאטט אונד גאטט אונזערער פֿאטער, אללע אונזערע זינדען צו פֿערגעבען, אללע

על כל עונותינו. ותכפר לנו על כל פשעינו:
על חטא שחטאנו לפניך באנס וברצון:
ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:
ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות:
על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה:
על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב:
ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע:
על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות:
על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה:

אונזרע פערגעהונגען צו פערצייהען אונד אונז אללע אונזרע מיססעטהאטען צו ערלאססען!
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען אונווילקיהרליך אונד ווילקיהרליך;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך הערצענספערשטאקקונג.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען אויז אונוויססענהייט;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך ווארטע, דיא אונזערן ליפפען ענטפאהרען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען אפפענטליך אדער הייאמליך;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך בלוטשאנדע.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך אונאנשטאנדיגע ווארטע;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך פארזעטצליכען בעטרוג.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך איבלע געדאנקען;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך היינטערגעהונג דעז נאכסטען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך שיינבוסע;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך פערלעטצונג דער קייסהייט.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען אויז פרעפעל אדער פערזעהען;

וע"ח שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים:
על חטא שחטאנו לפניך בחוזק יד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם:
על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע:
וע"ח שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים:
ועל כלם אלוה סליחות סלח לנו. מחל לנו. כפר לנו:
על חטא שחטאנו לפניך בכפת שחד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב:
על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון:
ע"ח שחטאנו לפניך במשא ובמתן (נ"א במראית עין):
ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה:

אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך פעראכטונג דער עלטערן אונד לעהרער.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך געוואלטטהאטיגקייט;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך ענטהייליגונג דעז געטטליכען נאמענז.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך אלבערנעז געשוואטץ;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך פערונרייניגונג אונזרער ליפפען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך דיא געוואלט בעזער ליידענשאפטען;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען וויססענד אונד אונוויססענד.
אללע דיעזע, פערצייהענדער גאטט, פערגיב, פערצייהע, אונד ענטזינדיגע אונז!
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך בעשטעכונג!
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך ליגען אונד טריגען.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען דורך פערלייאמדונג;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך שפעטטעלייא.
דיא זינדע דיא וויר בעגאנגען מיט האנדעל אונד וואנדעל;
אלז אויך דיא וועלכע וויר בעגאנגען דורך עססען אונד טרינקען.

וְעַל חֲטָאִים שֶׁחַ עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַ״חַ שֶׁ״חַ עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי (נ״א ועריריות):
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁחַ עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין

סְקִילָה. שְׂרֵפָה. הֶרֶג. וְחֶנֶק. עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה. בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה. וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה. אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ. אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ, וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם. וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם. לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר

אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו מיתה בידי שמים.
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט וואָרען צו כרת אונד ערירי.
(אַללע דיעזע, פערצייהענדער גאָטט! פערגיב, פערצייהע, אונד ענטזינדיגע אונז.)
אויך יענע זינדען, וועגען וועלכער וויר פערשולדעט
וואָרען צו דען פיער געריכטליכען טאָדעזשטראַפען:
דאַז שטייניגען, דאַז פערברעננען, דאַז ענטהויפטען, אונד דאַז ערווירגען;
עז זייען געביעטענדע אָדער פערביעטענדע געזעטצע, זאָלכע, צו דערען אויז-
איבונג וויר אַנגעהאַלטען אָדער ניכט אַנגעהאַלטען זינד, דיא אונז בעקאַננט זינד,
אונד דיא אונז אונבעקאַננט זינד. אַללע דיא וויר וויססען, האַבען וויר הערגערעכנעט
אונד פאָר דיר בעקאַננט! אונד דיא אונז אונבעקאַננט געבליעבען, זינד דאָך דיר אָפ-
פענבאַר אונד בעוואוסט, זאָ וויא עז געשריעבען שטעהט: פערבאָרגענע דינגע זינד
דעם עוויגען, אונזערם גאָטט, פאָרבעהאַלטען; וואַז אַבער אָפפענבאַר וויר ד, געהט
אונז אונד אונזערע קינדער אַן, דאַס וויר טהון זאָללען אַללע וואָרטע דיעזער לעהרע.
דוא ביזט ישראל פערגעבענד, אונד פערצייהענד דען שטאַממען ישרון'ז אין אַללען גע-

---

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת: ועל כלם וכו׳.

וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה). אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי. עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי. קַל וָחֹמֶר בְּמִיתָתִי. הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד. וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדֹּם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

שלעכטערן; וויר האַבען קיינען קאָניג, פערצייהענד אונד פערגעבענד וויא דוא.
גאָטט, אין ניכטז וואַר איך פאָר מיינער ענטשטעהונג, אונד יעטצט נאָך
מיינער ענטשטעהונג בין איך נאָך עבענדאַזועלבע, שטויב נור בין איך לעבענד,
אום וויא פיעל מעהר נאָך מיינעם הינשיידען. זיעהע, איך שטעה' איך
פאָר דיר, איין געפעז פאָלל שאַנד אונד שאַם. אָ, מעכטע עז דיין ווילע זיין,
עוויגער, מיין אונד מיינער פאָטער גאָטט, דאַס איך ניא מעהר זינדיגע, אונד
מיינע שאָן בעגאַנגענען זינדען צו טילגען דורך דיין גרענצענלאָזעז ערבאַרמ-
ען — ניכט אַבער דורך שמערצען אָדער בעזאַרטיגע קראַנקהייטען.
אלהי. מיין גאָטט, בעוואַהרע פאָר בעזעם מיינע צונגע אונד מיינע ליפפען
פאָר בעטריגליך רעדען! לאַס מיינע זעעלע געגען מיינע לעסטערער געלאַססען אונד
געגען יעדען געדולדיג זיין, וויא שטויב דער ערדע! אָפפנע מיין הערץ דיינער לעה-
רע, דאַס מיינע זעעלע נאָך ערפיללונג דיינער געבאָטע שטרעבע! פערניכטע דער
באָזהאַפטען ענטווירפע ווידער מיך אונד פערייטלע איהר פאָרהאַבען! טהוא עז
דיינעז נאַמענז ווילען, דיינער רעכטען ווילען, דיינער היילליגקייט ווילען, דיינער לעה-
רע ווילען. אויף דאַס ערעטטעט ווערדען דיינע ליעבען, לאַס איר דיינע רעכטע בייז-
שטעהן, אונד ערהאָרע מיך! וואָהל מאָגען דיר געפאַללען דיא רעדען מיינעז מונדעז,
דיא געדאַנקען מיינעז הערצענז דיר, עוויגער, מיין האָרט אונד מיין ערלאָזער!
ער, דער אונטער זיינען היממעלזשאַרען איינטראַכט ערהאַלט, ערהאַלטע אויך
אונז אונד גאַנץ ישראל אין פריעדען! אמן. עז זייא דיין ווילע, אָ עוויגער, אונזער
אונד אונזערער פאָטער גאָטט, דען היילליגען טעמפעל באַלד, אין אונזערן טאַגען,
וויעדער צו ערבויען, דאַס יעדער זיינען אַנטהייל אַן דיינעם געזעטצע נעהמע.

פותחים הארון:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה·

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים· וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים· אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים· לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ (מָלֵא רַחֲמִים) מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים: סוגרים הארון.

מיוסד ע"פ תבות שבת שבתון ד"פ, וכל החרוזים בעלי ג' תבות וכן חביריו.

ק' שׁוֹשַׁן עֵמֶק אֲיֻמָּה· שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לְקִיְּמָה· שֹׁרֶשׁ

וענף

שושן עמק וכו'. בבאורי לפיוט אנסיכה מלכי במוסף יום א' של ר"ה העתקתי תפיסת החכם רא"ב"ע על דברי הפיוט ההוא, והגנותי כבוד הפייטן הקליר על מכונו, עיין עליו, וכמקרה הפיוט ההו' כן מקרה הפיוט הזה אשר לפנינו כי גם עליו לעג הרא"ב"ע בפירושו לקהלת, וכמדומה לי שגם בזה לא ירד אל תוך כוונת הקליר לכן שם עליו עלילות דברים אשר לא כדת, ואלה דבריו: „ועוד כי לשון הקדש ביד ר"א הקליר כ"ע עיר פרוצה אין חומה שיעשה מן הזכרים נקבות והפך הדבר, ואמר שושן עמק אומה (בספרינו איומה), וידוע כי ה' שושנה ל' נקבה וישוב הה' ת' כשה' סמוך שושנת העמקים, ובשור הה' או הת' יבי' ל' זכר כמו לדקה ולדק, ואיך יאמר על שושן איומה? ולמה ברח מן הכתוב ולא אמר שושנת עמק איומה? ועוד מה ענין לשושנה שיתארנה באימה? התפחד השושנה? ואין תאר לשושנה כ"א קטופה או רעננה או יבשה וכו'." עכ"ל. ואיננה תפיסה כלל כי אין איומה או איומה תאר לשושן כמו שחשב הוא, אכן הוא כינוי לכנסת ישראל (כמ"ש בקרובות ליום א' של ר"ה אלל אדירי איומה ע"ש) והיא נמשלת לשושן עמק, ויהי' טעם שושן עמק איומה כטעם דן גור אריה. יששכר חמור גרם, נזם זהב באף

שושן. דיא איט איינער ראָזע איט טהאָלע פֿערגלייכבאַרע נאַמליך איזט זעהר בעקיממערט, דיעזען ערזטען דער רוהעטאַגע וואָהל צו האַלטען. שטאַמם אונד אַגטי

---

*) דיא איבערזעטצונג דיעזעז פיוט'ז, זאָוויא מעהרערע דער נאַכפֿאָלגענדען האַבע איך פֿאָן איינעם פֿריינדע ב' ב' א' אונטערשטיצט, צוגעשיקט בעקאָממען. איך האַבע זיא, איניגע קליינע אונד אונבעדייטענדע אַנדערונגען אויסגענאָממען, גאַנץ בייבעהאַלטען. דאַהער דיא צווייטע דיעהאַראַקטעריז צווישען דיעזער אונד איבערזעטצונג.

וָעָנָף סִימָה· שָׂוִים יַחַד לְצַיְּמָה: בְּעֵת מָטוּ יְסוֹדוֹתֶיהָ· בָּטְחָה בְּחִין מוּסְדוֹתֶיהָ· בָּם תְּקָעָה יְתֵדוֹתֶיהָ· בְּכֶפֶל לְהַשְׁעִין יְדוֹתֶיהָ: תְּמוּכָה בְּפֹעַל צוּרִים· תּוֹמַת הֱמָה הַיּוֹצְרִים· תְּרוּפָה תֵּת לַעֲצוּרִים· תֵּבֵל לְהַאֲפִיל לְצָרִים: שְׁתִילֵי גְבָעוֹת אַרְבַּע· שַׁאַג סֵפֶר הַמְּרֻבָּע· שֶׁוַע פְּגִיעוֹת אַרְבַּע· שְׁעֵה צִדְקָם לִתְבַּע: בִּיטָה בְּמִתְהַלֵּךְ תָּמִים· בְּמוּסַר לְחוֹמוֹ חֲתוּמִים· בְּצִדְקוֹ תְּדִיחַ כְּתָמִים· בְּאֶפֶס

חזיר אשה יפה, והדומים להם שיחסר מהן כ' השווי, כמבואר במכלול ד"ק דף ס"ד א' (ודפוס פיורדא דף כ"ו ב'), ואין צורך במשל לשמור לא המין ולא המספר, ונהפוך הוא כי המלא השיווי בדברים הנרחקים הוא יותר נאות ויותר נעים במליצה בידוע מחכמת המליצה, וכן אמר הושע (ז' א') אפרים הי' עוגה בלי הפוכה, ורבים כאלה, וככה שיעור המאמר, איומה כשושן עמק הנה היא כדי לקיים שבת שבתון כראוי מציימה ומציינת שרשי גם ענפי מלוו' י"כ ועוצרת ומוספת אותם שוים יחד בדי שלא תהא נכשלת בא' מהם לא בשרשים ולא בענפים כי כולם שוין לטוב'. סִימָה כ"ב נכל ב"י. לציימה, פעל נגזר מן צום וכומת הגידין והוא הכתו הראשונה ענין קבוץ, ככתוב בשרשים בשרשו. ובי תשאלני סוף כל סוף למה ברח מן הכתוב ולא אמר שושנת עמק? כל קבל די רואה יתירא ביה, לבלתי תת לשגות בהמכוון מדבריו ולסור ממוקשי הרא"ב"ע ז"ל, לזאת אמר שושן בל"ז להודע ולהגלות שאין איומה תאר לו וכמו שבארתי, וכבר מצאנו בכתוב מעשה שושן ופרח שושן במ"א סי' ז' פסוק כ"ב וכ"ו, לכן ברורים דברי הקליר ועל שפתיו יוסיף לקח. יסודותי', המקדש. בחין מוסדותי', באמן מוסדי העולם היינו האבות שמלאו חן בעיניו, וחן וחין אחד הוא כמבואר בשרשים. ועוד י"ל בחין כמו בתחינה. בכפל, בהשוכבים במערת המכפלה. תומת המה היוצרים, שבזכותם נברא העולם כדאי' במדרש על פסוק המה היוצרים (דה"א ד' כ"ג). תרופה, רפואה. גבעות, תאר לארבע אמהות. ספר המרובע, תאר לישראל עה"ה ומספר את רובע ישראל (במדבר כ"ג י"ד). פגיעות, תפלות. ביטה, הביטה. במוסר לחמו, מלות

(פֿאָטער אונד זאָהנע) שטעהען איינמיטהיג פֿאַטענר דאָ. יעטצט, דאַ איהרע פֿעסטע (דאַז בית המקדש) ניכט מעהר איזט, פֿערלאָססט זיא זיך אויף דאַז מאַנעהן איהרער פֿעזלער (דיא אבות); אַן זיא טפּייסט זיא איהרע שטיטצען, אונד טויגט אין כפל*) איהרע קלאַממערן איין. זיא פֿוסט אויף דער אורפֿאַטער טהאַטען, אונד דערען ביעדערקייט דוא איינע וועלט ערשאַפֿפֿען — אונד האַררעט אויף הייל; נוך פֿרעפֿלער מאָגען אין פֿינזטערניס טאַפּּעֿן. דיא שפּראָססען יענער פֿיער הייפּטער, דיא איינזט פֿיער אַבטהיילונגען פֿאַרמטען, אַללען געבעטע אין פֿיער אַבשניטטען. אָ, ביק זיא אַן אונד רעכטפֿערטיגע זיא, ביק ריקזיכט אויף יענען פֿראָממען פּילגער, ווי אֿייערליך ער דען איררינגען מאָראַל געפּרעדיגט: זיינער פֿראָממיגקייט ווילען,

---

*) דיא מערת המכפלה, וואָרין דיא אבות אונד אמהות בעגראַבען זינד.

אוּרִים וְתֻמִּים: תְּמוּר תַּשְׁלוּמֵי פָּר · תֵּתֵּן חֶגֶג הַמִּסְפָּר · תּוֹקְעֵי בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר · תַּלְאוּבָם בְּכִפּוּר יְכַפָּר: וְשַׁכֵּךְ חֲמַת זַעְמָךְ · וְתָחוֹן שְׂרִידֵי עַמָּךְ · וְעָלֵינוּ יְהִי נֹעֲמָךְ · וְנִחְיֶה מִמְּקוֹר עִמָּךְ: נָאוֹר עִמְּךָ הַסְּלִיחָה · נָכוֹן מַהֵר לְסָלְחָה · ס׳ נִיב שְׂפָתֵינוּ הַצְלִיחָה · נַאַק שְׁמָעָה וּסְלָחָה:

ח׳ שְׂפָתֵינוּ מְדוֹבְבוֹת יְשֵׁנִים · יְנַצְּחוּךְ כְּבַעַל שׁוֹשַׁנִּים ·

פ׳ חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים · בְּמָגִנַּת אָב נִשְׁעָנִים:

פותחים הארון.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: סוגרים הארון.

מילה שחתומה בבשרו. תבן, תבין. תלאובם, גלותם שיושבים בארץ תלאובות. נאור, תאר לאל ית׳ בתהלים ע״ו ה׳. שפתינו מדובבות ישנים, מדברות בזכות הישנים במערת המכפלה. חדשים וגם ישני׳, דורות החדשי׳ וגם הישני׳. אב, אברהם אבינו.

רייניגע אונז פאָן זינדען, יעצט, דאַ קיינע אורים אונד תומים מעהר זינד. שטאַטט דעז עהעמאַליגען אָפּפערשטיערז, דער הייטע נור פערזאַמהלונג געאָפּפערט ווערדע, מערקע אויף דען אָפּפערטאַג דער געבעטע דערער, דיא אַן נייאמאָנד דאַז שופר געבלאַזען, אונד פערלייהע איהרע זינדען. בעזאַנפטיגע דיינען גרים אונד בעגנאַדיגע דען איבעררעסט דיינעז פאָלקעז! לאַס נור דיינע מילדע אָבוואַלטען אונד בעלעבע אונז וויעדער דורך דיינע לעבענזקוועללע. גנאַדרייכסטער, בייא דיר איזט פערגעבונג, נור פערגע־ בונג ביזט דוא שטעטז געניגט. אָ לאַס עז דאָך דעם אויזדרוק אונזרער ליפּפען געלינגען, דאַס אונזער פלעהען געהאָר פינדע, אונד פערגעבונג ערלאַנגע! שפתינו. אונזרע ליפּפען ערוואָהנען יענער שלאַפענדען, זינגען דיא וויא יענע זאַנגער אויף שושנים. דיא נאָך לעבענדען געשלעכטער, זאָ וויא דיא פערשטאָרבענען, שטיטצען זיך הייטע אויף דעז אַלטפאַטערז טוּ־

מיוסד ע״פ תנות יום כפורים ד״פ.

ק׳ יוֹם מִיָּמִים הוּחָם · יוֹם כִּפּוּר הַמְּיֻחָם · יוֹדְעָיו חֲמוֹל וְחָם · יוֹקְשָׁיו לְפוֹעֲרֵת הָם: וּבוֹ בְּתַחְבּוּלוֹת יוֹעָצוּ · וִדּוּי בְּתַחַן יָאִיצוּ · וְשׁוֹכְנֵי עָפָר יָקִיצוּ · וּמֵרֹאשׁ הָרִים יָלִיצוּ: מִפְּעָלוֹת עוֹקֵד וְעָקוּד · מֵאָז בְּיָדָם פָּקוּד · מוֹפֵת הַכָּמוּס לִפְקוֹד · מוֹקֵשׁ לְהַבְעִית בְּסִקּוּד: כְּהַבְטָחַת סְבִיכַת אַיִל · כָּפְרוֹ הַנָּצוּר לְחַיִל · כֵּן תַּעֲצִים חַיִל · כּוֹרְעֶיךָ בְּעֶצֶם וָלַיִל: פַּחְדּוֹ יָחִיל שׁוֹטְמִים · פִּיּוֹתָם הֱיוֹת אֲטוּמִים · פְּרָחָיו בְּמִשְׁעֲנוֹתָם חֲתוּמִים · פַּלְּטֵם מֵרֶכֶל פְּטוּמִים: וְאִם אֵין מַעֲשִׂים · וְזֶבַח מִבְּלִי מֵשִׂים · וְזָכְרָה לִנְבְזִים וּמְאוּסִים ·

יום מימים הוחם, כמו שאז״ל על פסוק ימים יוצרו ולא אחד בהם (תהלים קל״ט ט״ז) זה י״כ. יוקשיו, שוטניו. לפוערת הם, השתק אותם שלא לפעור עוד פה. יועצו, נועצים. וידוי בתחן יאיצו, הציבור אצים וממהרים להתוודות באמצע התפלה כי השטן סובר שיתוודו בסוף כמו היחיד לכן הוא ממתין מלקטרג עד הסוף ובכך התוודו הציבור, והנה זאת תחבולה מאתם. הרים, תאר לאבות. עוקד, שטן. בסקוד, בייסור, עיין בערוך ערך סקד; כאשר ייסר איש את בנו (דברים ח׳ ה׳) ת״י היכמא דמסקד גבר ית ברי׳, ומזה נקרא הדרבן מסקד כי הוא מייסר את הפרה, עיין פי׳ רש״י איכה א׳ י״ד. כפרו, איל שנתן כפרו לשחיטה, הנה אפרו צבור ונכור לישראל כמו שאז״ל. בעצם וליל, בעצם היום וגם לילה. פחדו, פחדו של יצחק היינו הקב״ה. פרחיו, בניו. במשענותם חתומי׳, כ״כ בכל כ״י והוא נכון, ובספרינו כתוב במשענותיו חתומים ולא ידעתי לכוונו. מרכל פטומים, מרכילות השוטנים פטומי מילי. לנבזים ומאוסים, לצדיקים

יום. אַן דיעזעם פאָרצוגליכסטען, צור פערזאָהנונג ערקאָרענען טאַגע, שאָנע אונד בעמיטלײדע, אָ הערר, דיא, וועלכע איהן צו שאַטצען וויססען; זיר רובלאָזע לאַס היגאַבפאַהרען אין דען שלונד דער האָללע! ווייליך אַכטען אונזרע לעהרער גערעכטהעט, דאַז זינדענבעקענטניס אים געבעטע לייטליך אַבצולעגען, דיא אין איהרען גריפטען רוהענדען (אבות) אַנצורופען, אונד דיא פראָממען טהאַטען דער גראָססען הייליגער פאָרצוטראַגען. זיא האַבען אונז עמפפאָהלען, יענע מאַכטיגען טהאַטען דעז בינדערז (אברהם) אונד דעז געבונדענען (יצחק) צו ערוואָהנען; זיא בעזיטצען דיא געהיימע קראַפט, דאַס איהרע בלאָסע ערוואָהנונג פערלייהרע צוריקקעהרט. אָ, מאָגע זיא איין שוער ערגרייפען! מאָגען זיא פערשטוממען, דיא ציגענמיילער (מקטרגים)! דאַס זיא פערשטיבט ווערדען, דיא דאָפפעלצינגלער! אונד זינד אויך קיינע טוגענדען פיר אונז אויפצובריגגען, אונד קאָננען וויר אויך קיינע אָפּפער דאַרברינגען, זאָ זייא איינגעדענק דער שמאַך אונד דער פער־

ומגזעם הפר כעסים: רם קושט מעבדיך · ראה תראה עובדיך · רעים באי עדיך · רחום זכור לעבדיך: יבקש עון ואיננו · ימה במצולות תננו · ילד בשעשועיו תענגנו · ישר מליץ יחננו: מברק חרב השנון · מלט מאריכי רנון · י׳ מלא משאלותם בתחנון · מלך רחום וחנון:

ק׳ כפר פדיון נפש · פדה מטביעת רפש · י׳ מיחליך בענוי וכפש · החיים בטללי נפש:

פותחים הארון.

מי כמוך אב הרחמים · זוכר יצוריו לחיים ברחמים · ונאמן אתה להחיות מתים · ברוך אתה יי מחיה המתים:

סוגרים הארון.

מיוסד ע״פ תנות צום העשור ד״פ.

ק׳ צפה בבת תמותה · צום העשור עמותה · צאן כהענשה מיתה · צדקה ממכר צמיתה: ובבוא סוטן לנקוב ·

זהם כנוים ומאוסים בעיני עלמם וכמו שאז״ל. בענוי וכופש, בלום ואפר, ל׳ הכפישני באפר (איכה ג׳ ט״ז).

צפה, הבט. בבת תמותה, ל״ה בתהלים ע״ט י״א. עמותה, פעל נגזר מן עמית, שעמו חבר. לאן בהענשה מיתה. כאשר יתחייבו לאכיך מיתה, צדקה שמכר למיתה, אלא ימכרו לצמיתות. ועיין בילקוט פ׳ לך לך על פסוק ויהי השמש באה, ובברכות׳ רבה

מאַכטונג, דיא וויר דייכעטהאַלבען דולדען, אונד וועגדע אַב דייכען גרים פֿאָן דען מאַבקאָממלינגען דיינער פֿראָממען, האָבּטער, שויע דאָך דיינע געטרייען געשאָפֿע, שויע דיינע אַנבעטער, וויא זיא אין טרויער איינ־ טראַכט זיך אין דיינען האַללען איינפֿינדען. — געדענקע, אָ אַללבאַרמ־ הערציגער, דיינער קנעכטע, אונד זענקע איהרע אויסגעהאַטען אין דיא טיעפֿע, דאַס יאָן זיא זעלבע אונד ניכט פֿינדע. געוואָהרע דיינע קינדע זייכען ליעבלינגזוואָכט, דאָס איין רעדליכער פֿערטהיידיגער זיך זיינער אַננעהמע. ענטליעהע דיא אונטער פֿאָללען בייא דיר וויילענ־ ענטליעהע זיא דען באַנקען, שאַרפֿגעוועצטען שווערטע! וויללפֿאָהרע גנאַדיגסט איהרען וויכשען, אָ אַללגנאַדיגסטער, אַללבאַרמהערציגער קאָניג!

צפה. ווירדיגע דאָך דיא פֿיר דיך ערשטערבענדע טאָכטער, דיא אין האַטטע לעהנטען דאַז פֿאַסטען צור געפֿאָהרטין האַט, איינעז בליקקעז. עז אַב דאַז אַרמע זאָאַן אויך דען טאָד פֿערשולדעט, זאָ ענטשולדיגע אויליז ניטאר שקלאָפֿעריין. טראָטע דער באַטטערליגיגע אויך צום אונהייליג אוילי

ולחשוף סרעף העקוב · ובל ירשה לקוב · וכח תולדות יעקב: מכון לשבתך בשומך · מאז חקקתו ברשומך · מולדותיו הכלולים בשמך · מלטם למען שמך: הזכר ישיבת אהל · המאבק לשר נהל · הצילה שאונו מבהל · הצגים להרטות מהל: ענוי נפש שור · עון בלי תשור · עורכי שוע בישור · ענם באמת ואשור: סלח לשבי פשע · סליחה תכריע רשע · סדר תפלה תשע · סבר פדות לישע: ואם המה כאדם · ומעדה ומטה ידם · ואתה נוצר האדם · ויתרון תנה לעודדם: רעבם וצמאם

דף מ״ג ג׳. לנקוב, לפרוש. ולחשוף, ולגלות. סרעף העקוב, לב העקוב. ליקוב, לפרוש ולפרט. וכח, תוכחת חטאם של תולדות יעקב. מאז חקקתו ברשומך, לורת יעקב חקוק׳ בכסא. ישיבת אוהל וכו׳, כ״ב בספרינו והוא טגונה מאוד לחרוז אוהל עם גחל ובחל; ואולם בכ״י מלאתי אחל וגחל ובחל, וזה מסתבר, וטעם ישיבת אחל ישיבת יעקב באורב ביום כמו שאמר הייתי ביום אכלני חורב והיתה זאת לרוב לדקתו ככתוב שם. אחל, ל׳ חורב וחום הוא נעמ׳ ברכות דף ל״ב א׳. לשר גחל, לשר של אש וגחלים. שאונו, המונו וקהלו. מבחל, כ״כ בכ״י, והוא ל׳ וגם נפשם בחלה בי (זכריה י״א ח׳) ל׳ תיעוב ומאיסה והוא כינוי לכתמי העוונות. להרטות מחל, לשום רטיה למחלה. שוע בישור כ״כ בכ״י. ויתרון, ל׳ יתור. לעודדם, לחזקם.

דען הערצענז טיקקע צו ענטהילען, דאָ זאָלל עז איהם שטרענגשטענז אונז־ טערזאָגט ווערדען, דאָז רעכטען געגען יעקבז זאָמען, דעסען (יעקב) אבבילדונג דואַ אין דייכען טהראָן דאַמאַלז שאָן איינגעפּראָגט. אָ, ענטלאָסע דאָך דעסען שפּראָסען — דיא דוא מיט דייכעם נאָמען פֿערבּאָללקאָממנעט האַסט — דייכעם נאָמעז האַלבען; געדענקע איהרען, וויא ער אין לעלטען שטאַלטעטע, וויא ער איינגט מיט דעם פֿייערענגעל ראַנג, אונד בעוואָהרע דאָך זייכע נאַכקאָממען וענגע פֿאָר שרעקקען, דיא הייטע אויף היילונגמיטעל, אויף פֿערגעבונג האַררען. זיעהע אויף דאַז פֿויכיגען איהר לייבער אונד שויע כיכט אויף איהר פֿערברעכען. איהנען, דיא הייטע איהר מאַליעגען מיט נאַכדרוקק פֿאָרבּרינגען, ערוויעדרע מיט טרייע אונד ווילל־ פֿאַהרע. פֿערליהע דען ביסענדען אונטערדריקקע דאַז לאַסטער! ווענדע דיך צו איהרען וואָהלגעאָרדנעטען געבעטען, שיקקע איהנען הייל! אונד האַבען זיא אויך מענשען איררים געהאַנדעלט, אונד זינד זיא איהרען בעגיערדען אונ־ טערלעגען, אָ, זאָ האַבע דואַ, שאָפּפֿער דער מענשען, נאַכזיכט מיט איהנען אונד ריכטע זיא ווידער אויף! זיעהע, וויא זיא הונגערן אונד דורשטען, אונד

חוה· דעתם בלי תהוה· ח' רגש רחשם מלבוה·
רוננים סלח נא לעון העם הזה:
ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:
ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא:

בק"ק אומרים כאן אתה הוא אלהינו, תמצא בשחרית דף ל"ג.

חו"ק נחשב כצג באיתון· דחות בפלולי עקלתון·
ונקדישך בשבת שבתון· קדוש:

חו"ק היום בפתחך ספרים· חון (אום) שמך
מפארים· ונקדישך ביום הכפרים· קדוש:

חו"ק מסטין בכבל אסור· ותקורת אסירי
בשור· ונקדישך בצום העשור· קדוש:

נחשב, נהיה נחשבים. כצג באיתון, כעומד בשער האיתן (יחזקאל מ' ט"ו), הוא השער אשר הי' מכוון כנגד פתח ההיכל ובתוכו היו נכנסים הבאים בעזרה להתפלל. דחות, לדחות. בפלולי, בתפלתי. עקלתון תאר לשטן כמו עקלתון המטות ומעקל הבריות. בכבל, בכבלי ברזל.

זיע ניכט אויף איהרע פרעפעלטהאטען, פערשמאהע ניכט דען גוטגע-זיננטען הויפען, וועון ער פלעהט אונד טרויעט! אָ, פערלייהע דאָך דיא מיסעטהאָטען דיעזעז פאָלקז!
ימלך. דער הערר רעגיערט עוויגליך, דיין גאָטט דורך אַללע צייטען, ציון! הללויה.
ואתה. דוא, אַללערהייליגסטער, טהראָנסט אונטער לאָבגעזאָנגען ישראל'ז! אל נא.
נחשב. האָטטען וויר דאָך דאַז אַנזעהען דעז אָבערפריעסטערז, דער עהעמאַלז אים איתן וואַלטע, דאַס אויך אונזער געבעט דאַז אונגעהייער (שטן) צו שווייגען פערמאָכטע, אונד וויר ווערדען דיך היילוג פרייזען אַם שבת שבתון. קדוש.
היום. הייטע, ווען דוא דיינע ביכער נאָכשלאָגסט, זיעה דער נאַטיאָן דיינעם נאַמען הולדיגט, גנאָדיג, אונד וויר ווערדען דיך היילוג פרייזען אַם פערזאָהנונגסטאַגע. קדוש.
מסטין. אָ, שלאָגע דען פערלייאָדער (שטן) אין פעסעלן אונד פערקינדע אונזערן געפעסעלטען איינע האָפפנונגספאָללע באָטשאַפט, דאַנן ווערדען וויר דיך היילוג פרייזען אַם פאַסטטאַגע דעז צעהנטען. קדוש.

כנגון אדר והוד. וסמ"א אלעזר בירבי קליר כפול בראשי החרוזים.

ח' אשא דעי למרחוק· שעון באת מרחוק·
ק' בפעלו צרי רחוק:
ח' אספרה אל חק· מסכו בלי לרחוק·
ק' חיים לי לחוק:
ח' לשוד כחתף ימחוק· לותמי לבל ישחוק·
ק' וימלא פי שחוק: (נחשב כצג וכו'.)
ח' עורכי שוע לרוב· חין ערכם יערוב·
ק' פני אלהים מקרוב:
ח' עתירתי אז תקרוב· עברתי לבל תארוב·
ק' אלי לבל קרוב:
ח' זומם אם יזרוב· עדת אל לחרוב·
ק' אשען במצדיק וקרוב: (היום בפתחך וכו'.)

אשא. ל"פ באיוב ל"ו ג', ודרשוהו על אברהם שנא' וירא את המקום מרחוק. שעון, לשעות. באת מרחוק, באותו אשר בא מרחוק והיינו אברהם שבא מעבר הנהר. בפעלו, בזכות פעלו. צרי רחוק, תרחיק אויבי. אספר' וכו'. במאמ' הזה מיוסד על שלש' כתובי' בתהלים סי' ב', ואני נסכתי וגו' אספר' אל חוק וגו' שאל ממני וגו' וע"ד שדרשוהו במדרש תהלים. ע"ש. מסוכו, ל' ואני נסכתי, כדאי' שם. חיים, עפ"ה: חיים שאל ממך, ומה שאל? שיהיו ישראל חיים וקיימים לעולם, כדאי' שם. לשוד, הוא השטן. כחתף, כרגע. ימחוק, יעביר. זומם, יצ"ה החושב עלי מזימות. אם יזרוב, אם יחרב. במצדיק וקרוב, בהקב"ה

אשא. איך לענקע מיינע זיננע אויף דיא פערנע. דער איינציג אויז דער פערנע הערנאָנגעלאַנגען קאַם, איזט שטיטצע מיר; אָב זיינער טוגענדען ווירד מיין ערלעזער פערדראָנגט. איך בריגגע דעז הערר פערהייסונג נור ספראַכע, דאַס ער זיך ניא מיינען ערקאָרנען ענטציעהע אונד מיר עוויגעז לעבען געוואָהרע, דען ווידערזאַכער יהאָליגגז טילגע, דאַמיט מיין ווידערזאַכער מיר ניכט האָהנ-לאַכע; דאַן ווערדע איך האַללעלויה טריומפירען.
דיא אָרדנען געבעטע דיא פֿילע; אָ, מאָכטע דאָך איהר פלעהען דיר אַנגענעהם זיין, מאָכטע עז דאָך דיינער אַללמאַכט צו געפאַללע קאָממען! מיינע ערזטע ביטטע איזט, דאַס מיינע זינדע מיר ניכט אויפלויערע, מיר ניכט אויף דעם פוסע נאַכגעהע; אונד ערהאָבט זיך דער אונהיילבריטער אויך איבער דיא געטטעזגעמיינדע, זיא אויפצורייבען, זאָ ביזט דוא, געערעכטער, איין נאָהער בייזטאַנד מיר.

ח׳ רֶשַׁע אִם הִכְרִיעִי· זְכוֹר לִי רוֹעִי·

ק׳ בְּצִדְקוֹ עַתָּה לְרוֹעֲעִי:

ח׳ רְעֵה צֹאן מַרְעִי· בְּמִרְעֶה טוֹב לְהַרְעִי·

ק׳ וּבְאוֹר הַחַיִּים לְזוֹרְעִי:

ח׳ בַּעֲוֹן אֹרַח רִבְעִי· וּבְקַו נְטִיַּת מֵרֵעִי·

ק׳ נָא אַל יֶאֱרָעִי: (מסטין בכבל וכו׳.)

ח׳ יַסְכִּיתוּ שׁוּבוּ לְבִצָּרוֹן· נִגָּשִׁים פְּנֵי אָרוֹן·

ק׳ לְהַעֲצִים אֲרֶשֶׁת רוֹן:

ח׳ יְחַלּוּ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן· מַשְׁבִּית אַף וְחָרוֹן·

ק׳ בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן:

ח׳ רוֹגְשִׁים קָרוֹא בְגָרוֹן· פְּלוּשׁ אֲטוּמֵי חֶבְרוֹן·

ק׳ מְצוֹא מְחִילַת וְתָרוֹן: (נחשב כצג וכו׳.)

בשבתו

המצדיקני וקרוב לי. רשע אם הכריעי, אם הכריעני החטא והרשע. רועי, רועה שלי והיינו משה רבנו. לרועעי, להרים קול בתרועה ושמחה. אורח רבעי, ל״ה ארחי ורבעי זרית (תהלים קל״ט ג׳), וע״ש פי׳ רש״י. ובקו נטית מרעי, באותו קו משפט שנטיתי ממצוות דודי ורעי הקב״ה. אל יארעי, אל יארע לי. יסכיתו וכו׳, שיעורו: אותם הנגשים מול פני ארון להעצים ארשת רון יסכיתו וישמעו הבשורה: שובו לבצרון! והוא ל״ה, שובו לבצרון אסירי התקוה (זכריה ט׳ י״ב). ראשון ואחרון, הקב״ה. פלוש, גלוי. מחילת ותרון, כ״ב

אונטערזאָגע איך מיך דעם זאַטער, זאָ זייא דיר מיין הירטע איינגעדענק; זייגע פראָממיגקייט אויסגעבע איך אונד זינגע דיא שאַפפע מיינער העערדע. נור גוטעז ווירעהין, וואָ דאַז לעבענזליכט איך בעזאָנגע. פראָהנטע איך אויך דער בעגיערדע אונד נייגט דיא וואַגשאַלע זום זאַטער זיך, אָ, לאַס עז מיך ניכט ענטגעלטען!

„ליעהעט וויעדער היים זו אייער בורג!" זאָ ווירד מיך פערקינדעט ווערדען. איהר, דיא איהר אויך דעם ארון הקדש נאַהעט, אַנגלאָסטיממען לויטע פּזאַלמען. פלעהעט עז אַן, דאַז אונענדליכע וועזען, דאַס עז פערטיילע גרימם אונד זאָרן. דאַן ווירד ער איינזט וויעדער אויפטרעטען, אייער האָבערפריעסטער אהרן. רופט אויז פלעהענד דאַזע, מיינע ליעבען! ערוואַהנט דיא דאָרט אין חברון שלוממערנדען ערפלעהט פערצייהונג אונד זינדענערלאַס!

ח׳ בְּשִׁבְתּוֹ בְּכֶם רִיב· יְרִיבַי לְעֵינַי יָרִיב·

ק׳ יָהּ נִצָּב לָרִיב:

ח׳ בְּוִזּוּי חָרוּב יַחֲרִיב· כְּמוֹ קַדְמוֹנִים הֶחֱרִיב·

ק׳ וַאֲנִי לְפָנָיו יַקְרִיב:

ח׳ יַצֵּג אוֹתִי בְּרִיב· מְלִיצֵי שַׁי לְהַקְרִיב·

ק׳ וְשִׁיחִי לְגוֹחִי יֶעֱרַב: (היום בפחחך וכו׳.)

ח׳ קוֹל אָרִים כַּשּׁוֹפָר· בְּמַתַּן אִמְרֵי שֶׁפֶר·

ק׳ לִפְנֵי חֲזָקִים שִׁפֵּר:

ח׳ קֶצֶב שְׂעִירִים וּפָר· בְּנִיב שְׂפָתַיִם יְסֻפָּר·

ק׳ וּבְכֵן סוֹטֵן יֶחְפָּר:

ח׳ לִפְלוּסִים כְּכוֹכְבֵי מִסְפָּר· וְשָׁחִים עַד עָפָר·

ק׳ בְּצַעַם וַעֲוֹנָם יְכֻפָּר: (מסטין בכבל וכו׳.)

ישלגו

נגל כ״י ועזר, וטעמו מחילה של ויתור עוונות. נגש ריב, נגשא דין, יוגש, נגה, ל״ה נצב לריב ה׳ (ישעיה ג׳ י״ג). שי, דורון. לגוחי, לבוראי. לפני חזקים שפר, לפני הקב״ה אשר שפר השמים החזקים, כדכתיב, ברוחו שמים שפרה (איוב כ״ו י״ג). קצב שעירים ופר, מנין שעירים ופר שהקריבו במקדש בה״כ, עתה יסופר בניב שפתים, וכענין ונשלמה פרים שפתינו. לפלוסים, לשקולים ככוכבי מספר והיינו ישראל. ושחים, ל״ה בתהלים מ״ד כ״ו.

וואָללטע עס איינע ווידערזאַכער (מקטרגים) ריכטען, ער, דער אַללמאַכטיגע! דער רעכטספערוואַלטער אויף דעם טהראָנע דעס געריכטעס, וואָללטע ער זיא אויפרייבען, דיא פערלייאדער, וויא ער שאָן מעהרערע אויפגעריעבען, אונד ערהאָרען מיין פלעהען! נור מיינע פערטהיידיגער זאָללען פאָר דען שראַנקען דעס געריכטעס געהאָר פינדען, אויף דאַס מיין געבעט פאָן שאָפער וואָהל אויפגענאָממען ווערדע.

איך לאַסע מיינע שטיממע אויס, וויא דעס שופר׳: שאַלל בייא איבערליעפערונג דעס געזעצעס, פלעהע איהן אַן, איהן, דער דיא מאַכטיגען הימעל אויסגעשמיקט, אונד ערזעצע דען פערלוסט דער זאָנסט געאָפפערטען באָקקע אונד פאַררען דורך געבעטע, דיא מיינען ליפפען ענטשטראָמען, אונד דער שאַדענפראָהע (שטן) ווירד צו שאַנדען ווערדען. יאַ, דאַס פערזאַממעלטע מיינער נאַציאָן, דיא זאָנסט דען שטערנען אם הימעל גלייכגעשעצט וואָרדען אונד נון ביז צור ערדע געבייגט איזט!

פ׳ ישלגו אדמי שנים. של כל ימות השנים.
ק׳ חדשים גם ישנים:
פ׳ ילבנו כתמי ששנים. ויושבו לתערם שנונים.
ק׳ בפלול אשר משננים:
פ׳ רחצו והזכו מעשונים. לאולת מהיות שונים.
ק׳ ועל מבטחמו שעונים:

נחשב כצג באיתון. החת כפלולי עקלתון. ונקדישה בשבת שבתון קדוש:

חו״ק את לחשי ענה נא. ועקי רצה נא. האל קדוש:
חו״ק אדון לקול עמך. זכור רחמיך. נורא וקדוש:

ע״ס א״ב. זה חוטר הש״ץ בנגון אאפיר.

אין ערוך אליך. בין עצם מפעליך. גישת המון מיחליך. דרוש לגבר חיליך: הוגי המולת קדש. ומהללים בהדרת קדש. זרע תבואת קדש. חשוב כאילי קדש: טפסרי מרבעי פנים. יישירוך עם אופנים. כבקרך כל פנים. לבלתי נשוא פנים: מתנשא לכל לראש. נועץ אחרית מראש. סליחה לשובבים דרוש. עונם לשאת כמראש: פרודי כנף

ישלגו, ילבינו כשלג. לתערם, לנדן שלהם. שנונים, חדים, חרבות. מעשונים, מעוונות המעשנים ומאפילים הנפש. ענה נא וכו׳, כ״כ בכל כ״י ועקי כי ר״ת אלעזר, וכן אדון לקול עמך וכו׳.
אין ערוך וגו׳. עפ״ה מי בשחק יערוך לה׳ (תהלים פ״ט ז׳). בין, להבין. גישת, תפלת. חיליך, ישראל. טפסרי, השרי׳ המרובעים בפנים. פרודי כנף, עפ״ה ובכנפים

דיח זינדען דעז גאנצען יאהרז, דיח איינגעשטאנדענען זאוואהל אלז דיח אונגעשטאנדענען, ווערדען פערגעהען וויא שנעע, דיח בעפלעקקטע געמיינע (ישראל) ווירד וויס, אונד דאז איבער זיא געהאנגענע שווערט ווירד ווידער אין דיח שיידע געשטעקקט ווערדען, מיטטעלזט מאנכיגפאלטיגער געבעטע. אונד טעט, רייניגט איך פאן אונרעטה, בעגעהעט ניא יענע איבערטרעטונגען ווידער, דאן קאננט איהר געטראזט אונד זיכער זיין!

רננים. צדקותיך חי מרננים. קול שאג מחננים. רצה כחין ובתחנונים: שנאן רבבות אלפים. שואגים ולבקרים מתחלפים. חו״ק תקף ישיגו אלופים. תודה וזמרה מאלפים:

חו״ק ובכן ואתה כרחום סלח לנו:

ע״ס א״ב.

פ׳ אנא אזון שועת חנון. ביום זה הסכת תחנון. ק׳ יי יי אל רחום וחנון. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ גשנו לפניך שפוך שיחה. דרוש רחמים וסליחה. ק׳ אדני שמעה אדני סלחה. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ העתר לנו ביום הזה. ועניתנו אל תבזה. ק׳ סלח נא לעון העם הזה. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ זעק קשוב ממנעימיך. חנון כגדל רחמיך. ק׳ חוסה יי על עמך. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ טענו בהר נחלתנו. יי אלהי תוחלתנו. ק׳ וסלחת לעוננו ולחטאתנו (ונחלתנו). ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ כרחמיך עשות הואל. לנכונים לקראתך אל. ק׳ כפר לעמך ישראל. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ מחילה הרבה לבני חסידך. נקה מפשע עם ידידיך. ק׳ גם מזדים חשוך עבדיך. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ סלח לעם בך נושע. עון שא נא וחיש ישע. ק׳ מי אל כמוך נשא עון ועבר על פשע. ואתה כרחום סלח לנו: פ׳ פדנו מחטא נקנו מעון. צלול במצלול כבד עון. ק׳ ואל לעד תזכור עון. ואתה

פרודות שלמעלה (יחזקאל א׳ י״א). ולבקרים מתחלפים, עפ״ה חדשים לבקרים (איכה ג׳ כ״ג), וכמו שחז״ל בפרק אין דורשין. אלופים, אלופי ישראל. מאלפים, מלמדים.
אנא אזון, האזן. הסכת, קבל. ועניתנו אל תבזה, ל״ה בתהלים כ״ב כ״ה. ממנעימיך, מן המנעימים לך תפלתם. טענו, נטע אותנו. לנכונים לקראתך, כ״כ בכ״י והוא עקר, עפ״ה הכון לקראת אלהיך ישראל (עמוס ד׳ י״ב). במצלול, במצולות

כרחום סלח לנו: ק׳ קולנו תשמע משמי שחק · רשענו לים תרחק · ז׳ ואתה יי אל תרחק · ואתה כרחום סלח לנו:

ח׳ שבטי עמך ונחלתך · תפלה עורכים להשעותך · ז׳ ואתה תשמע השמים מכון שבתך · ואתה כרחום סלח לנו:

חו״ק אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

ע״ס א׳ב. קהל חזן

אך אין לנו אלוה מבלעדיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך באנו לשמך ואתנו עדיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך גשים וחרדים יחד לעבדך · כי אתה רחום לכל פעל:

ק״ח אך דרוש לצדק מודיך ועדיך · חנון ורחום לכל פעל:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

אך הרם קרן עם ידידיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך ומלא משאלת זרע חסידיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך זכרנו ופקדנו כרוב חסדיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך

יס. להשעותיך, להפנות אליך. ואתה תשמע השמים מכון שבתך, כ״כ בכל כ״י והוא עיקר כלישנא דקרא במ״א ת׳ ל״ט, וכן כל חרוזי הפיוט הזה מסיימי׳ על לישנא דקרא. אך אין לנו וכו׳. עיין מה שכתבתי בסדר שחרית דף ל״ת. וכל הפיוט מבואר בעצמו.

אך. וואהרליך, דוא ביזט גנעדיג אונד בארמהערציג!

ח׳ א ויר ערקענען קיינען גאטט אויסער דיר, ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ב ויר ערשיינען פאר דיינעם הייליגען נאמען, קאממען פאר דיך,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ג ויר קאממען אייוענד: הערמן געשטירעט, פערזאמעלט, דיר צו דיענען,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ד זוכע רעכטפערטיגונג פיר דיינע בעקעננער אונד דיא צייגען דיינער אייניגקייט,

ק׳ גנעדיגער אונד בארמהערציגער!

ח׳ ה ערהעבע דאז האָרן דיינער געליעבטען פאלקע,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ו וויללפאהרע דעם פלעהען דיינער פראממען, ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ז געדענקע אונזער אונד זוכע אונז היים מיט דיינער גראָססען גיטע,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ק״ח אך חון וחמול פלטת שרידיך · חנון ורחום לכל פעל:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

אך טלאיך נהל הכמהים לחסדיך · כי אתה רחום ל״פ:

אך ידעם בינות שכל סודיך · כי אתה רחום לכל פעל:

אך כבסם מעונם ויכשרו עדיך · כי אתה רחום לכל פעל:

קו״ח אך למענך עשה בעבור כבודך · חנון ורחום לכל פעל:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

אך מוסרותיהם תנתק בחזקת ידיך · כי אתה רחום ל״פ:

אך נשאם והרביצם בבית ועודך · כי אתה רחום ל״פ:

אך ספור דמעתם ושימה בנאדך · כי אתה רחום ל״פ:

קו״ח אך ערוב לטוב ולרחמים עבדיך · חנון ורחום ל״פ:

אך חנון אתה ורחום לכל פעל:

אך פינו יספר תהלות הודיך · כי אתה רחום לכל פעל:

ח׳ ח זייא גנעדיג אונד ערבארמונגספאלל דיינעם קליינען איבעררעזט,

ק׳ גנעדיגער אונד בארמהערציגער!

ח׳ ט אָ, לייטע דיא לעממער, דיא נאך דיינער גנאדע לעכצען,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ י וויהע זיא איין אין דיינע געהיימניססע פאללער וויזהייט,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ כ וואשע אונד מאכע זיא פאן זינדען ריין, ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ל טהוע עז דיינעטהאלבען, דיינער רוהמעז האלבען,

ק׳ גנעדיגער אונד בארמהערציגער!

ח׳ מ אָ, צעררייססע איהרע פעססעלן מיט דיינער אללגעוואלט,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ נ טראגע זיא היניך, זעטצע זיא איין אין דיינען ערקארנען טעמפעל,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ס צאהלע איהרע טהראנען אונד בעוואהרע זיא אין דיינעם בעהאלטער,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

ח׳ ע לאס דיינע גיטע אבוואלטען, ערבארמע דיך דיינער קנעכטע,

ק׳ גנעדיגער אונד בארמהערציגער!

ח׳ פ אונזערע ליפפען זאללען דיינער מאיעסטאט רוהם ערצאהלען,

ק׳ דען דוא ביזט בארמהערציג!

אַךְ צוֹמֵנוּ תִּבְחַר וּקְרִיאַת מוֹעֲדֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם ל״פ:

אַךְ קוּמָה (יְיָ) לִמְנוּחָתֶךָ וַאֲרוֹן כְּבוֹדֶךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם ל״פ:

אַךְ רְעֵה כְשִׁבְטְךָ צֹאן חֲסִידֶיךָ (נ״א חֲמוּדֶיךָ) · כִּי אַתָּה רַ׳ ל״פ:

אַךְ שְׁפוֹךְ רוּחֲךָ לְלַמֵּד בִּלְמוּדֶךָ · חו״ק כִּי אַתָּה רַחוּם ל״פ:

אַךְ תִּרְאֶה כִּי אֵין לָנוּ אֱלֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ · חַנּוּן וְרַחוּם ל״פ:

אַךְ חַנּוּן אַתָּה וְרַחוּם לְכָל פֹּעַל:

חו״ק וּבְכֵן לְנוֹרָא עֲלֵיהֶם בְּאֵימָה יַעֲרִיצוּ:

ע״ס א״ב כפול.

ח׳ אֲשֶׁר אֵימָתֶךָ · בְּאֶרְאֶלֵּי אֹמֶן · בְּאַבִּירֵי אֹמֶץ ·
בִּבְלוּלֵי קֶרַח · בִּבְדוּדֵי קֶדַח · ק׳ וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

ח׳ וְאָבִיתָה תְּהִלָּה · מִגְּלוּמֵי גוּשׁ · מִגָּרֵי גֵיא ·
מִדְּלוּלֵי פֹעַל · מִדַּלֵּי מַעַשׂ · ק׳ וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

אשר אימתך באראלי אומן, וי״ג באראלי טוהר, והוא תאר למלאכים וכן יתר הלשונות שבחרוז זה, והלשונות שבחרוז השני כולם תארים לבני אדם לחולשתם ושפלותם, ואומר אלילה, פסוק אחד עונה על ברואי מעלה והשני על ברואי מטה. בבלולי קרח, במלאכי׳ המעורבים מקרח ושלג. בבדודי קדח, וי״ג בברואי, וכן מסתבר; וקדח ל׳ אש קדחה באפי, ור״ל בשרפים בנבראים מאש. מגלומי גוש, מילידי עפר. מדלולי, מן דללו וחרבו (ישעיה י״ט ו׳), לשון דלות ועניות, וכן מדלי מעש, והוא כפל ענין במלות שונות.

ח׳ צ אמאגע דיר אונזער פאסטען, דיח אנאָרדנונג אונזרער פייער געפאַללויג זיין,
ק׳ דען דוא ביזט אללבאַרמהערציג!

ח׳ ק ה, מאַכע דיך אויף, עוויגער, נאך דיינער הייליגען וואָהנסטאַטטע, נעבזט
דיינער הערליכקייט לאַדע, ק׳ דען דוא ביזט אללבאַרמהערציג!

ח׳ ר נור אונטער דיינעם הירטענסטאַבע ווידע דיינע פראָממען טאַאַפע,
ק׳ דען דוא ביזט אללבאַרמהערציג!

ח׳ ש גיעססע דיינען גייזט איבער אונז אונד לעהרע אונז דיינע לעהרע,
קו״ח דען דוא ביזט אללבאַרמהערציג!

ח׳ ת זיעהע, וויר ערקעננען קיינען גאָטט אויסער דיר, גנאָדיגער אונד אללבארמ-
הערציגער! וואַהרליך, דוא ביזט גנאָדיג אונד אללבאַרמהערציג!

ח׳ אשר. דוא ביזט פורכטבאַר דען געטרייען אראלים, דען איבערמוי אַכטיגען
(ענגעלן), דען וועזען, דיח קאָלטע, אונד דען וועזען, דיח היטצע ספריהען.
ק׳ אונד דיינע פורכט דורכדרינגט זיח —

ח׳ דאָך הייסעזט דוא לאָב פאָן אירדישען קאָרפערן, פאָן ערדענבירגערן, פאָן
טוגענדלאָזען אונד טהאַטענלעערען! ק׳ דיעז איזט דיר רוהם.

ח׳ אֲשֶׁר אֵימָתֶךָ · בַּהֲמוֹן מַלְאָכִים · בְּהִלּוּךְ מַחֲנוֹת · בְּוַעַד (נ״א וּבְאַלְפֵי) אֲלָפִים · בְּוַעַד (נ״א וּרְבַבוֹ) רְבָבוֹת · ק׳ וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

ח׳ וְאָבִיתָה תְּהִלָּה · מִזִּיו שׁוֹנֶה · מִזֹּהַר כָּבֶה · מֵחַסְרֵי
שֵׂכֶל · מֵחוֹרְשֵׁי רֶשַׁע (נ״א רַע) · ק׳ וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

ח׳ אֲשֶׁר אֵימָתֶךָ · בְּטִפּוּחַ עֲרָבוֹת · בְּטִכּוּס שְׁחָקִים ·
בִּישַׁרַת עֲרָפֶל · בִּירִיעוֹת מְעוֹנָה · ק׳ וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

ח׳ וְאָבִיתָה תְּהִלָּה · מִכְּתוּמֵי שֶׁמֶץ · מִכְּמוּסֵי כֶתֶם ·
מִלְּכוּדֵי פַח · מִלְּעוּנֵי מַר · ק׳ וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

ח׳ אֲשֶׁר אֵימָתֶךָ · בְּמַסְלוּלֵי זְבוּל · בִּמְרוֹמֵי שְׁפַר ·
בִּנְטִיַּת דּוֹק · בִּנְחִיַּת עָבִים · ק׳ וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

ח׳ וְאָבִיתָה תְּהִלָּה · מִסְּרוּחֵי מַעַשׂ · (נ״א מִשּׁוֹחֲחֵי מַעַן) מִשְּׂבֵעֵי
רֹגֶז · מֵעֲדוּרֵי אֱמֶת · מֵעֲמוּסֵי בֶטֶן · ק׳ וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

מדלולי פעל, היינו מדלי מעש, וכפל הענין במלות שונות. בועד אלפים בוכח רבבות, כן הגירסא בכל ספרינו, וי״ג ובאלפי אלפים וברבי רבבות, ואולם גירסת ספרינו מסתבר יותר, בעבור שבאות ו׳ אנו קיימינן ולעולם יקדים לו אות ב׳. מחורשי רשע, וי״ג מחורשי רע. מלעוני מר, ל׳ מרה בלענ׳. בנחיית, טעמו כמו בנטיית. מסרוחי

ח׳ דוא ביזט פורכטבאַר איין געטיאַמעל דער ענגעל, איין לוגע דער הייליגען
טאַאַרען, איים ראַטהע דער טויזענדע אונד איין דער פערזאַממלונג
דער מיריאַדען ענגעל, ק׳ אונד דיינע פורכט דורכדרינגט זיח.

ח׳ דאָך הייסעזט דוא לאָב פאָן פערגאַנגליכען שיממער, פאָן פליטטערשיין,
פאָן בלאָדזינניגען אונד לאַזטערפאַללען; ק׳ דיעז איזט דיר רוהם.

ח׳ דוא ביזט פורכטבאַר אין דען וויטען ערבות, אין דען אויזגעדעהנטען
שחקים, אין דען דונקלען ערפל אונד אין דער פערהוללטען מעונה,
ק׳ אונד דיינע פורכט דורכדרינגט זיח.

ח׳ דאָך הייסעזט דוא לאָב פאָן געבראַנדמאַרקטען, הייזמליקיסטען,
פערווירטען אונד אַבגעשמאַקקטען זינדערן; ק׳ דיעז איזט דיר רוהם.

ח׳ דוא ביזט פורכטבאַר אין דען שטייגען דעז זבול׳ז, אין יענען
גלאַנצענדען האָהען, איים געוואָלבע דעז דוק אונד איים לוגע דער וואָלקען,
ק׳ אונד דיינע פורכט דורכדרינגט זיח.

ח׳ דאָך הייסעזט דוא לאָב פאָן געשמאַקקלאָזען, יאָהצאָרניגען, אונ-
רעדליכען אונד געבערעלאַיבען; ק׳ דיעז איזט דיר רוהם.

ח' אֲשֶׁר אֵימָתְךָ · בְּפוֹתְחֵי קָדוֹשׁ · כְּפוֹצְחֵי בָרוּךְ · בִּצְדוּדֵי אַרְבַּע · בִּצְנוּפֵי שֵׁשׁ שֵׁשׁ · ק' וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם :
ח' וְאָבִיתָה תְהִלָּה · מִקְּרוּאֵי אַיִן · מִקּוֹרְאֵי בְחָנֵף · מֵרְחוֹקֵי אֱמֶת · מֵרֵיקֵי צֶדֶק · ק' וְהִיא תְהִלָּתֶךָ :
ח' אֲשֶׁר אֵימָתְךָ · בִּשְׁבִיבֵי אֵשׁ · בִּשְׁבִילֵי מַיִם · בִּתְלוּלֵי רוּם · בְּתַלְתַּלֵּי גֹבַהּ · ק' וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם :
ח' וְאָבִיתָה תְהִלָּה · מִבָּשָׂר וָדָם · מֵהֶבֶל וָתֹהוּ · מֵחָצִיר יָבֵשׁ · מִצֵּל עוֹבֵר · וּמִצִּיץ נוֹבֵל · מִמַּשְׁלִימֵי נֶפֶשׁ · מִמַּפְרִיחֵי רוּחַ · וּמִמְּעוֹפְפֵי חַיָּה · וּמֵחֲנִיטֵי נְשָׁמָה · וּמוֹצִיאֵי יְחִידָה · וְנִשְׁמָעִים בַּדִּין · וּמֵתִים בַּמִּשְׁפָּט · וְחַיִּים בְּרַחֲמִים · וְנוֹתְנִים לְךָ פְּאֵר חַי (הָ) עוֹלָמִים · ק' וְתִפְאַרְתְּךָ עֲלֵיהֶם :

מעז, כ"ב בכל כ"י, וי"ג מבוחתי מען והראשון מסתבר. בצדודי ארבע, במלאכים שיש להם פנים על ארבעת הצדדים. בצנופי שש, במעוטפים בשש כנפים. מקוראי בחנף, כ"כ בכ"י וכן מסתבר כי חנף שם תואר הוא. ממפריחי רוח, מבני אדם שהרוח פורח מהם ומתים. מעייפי חי', כ"כ בכל כ"י וטעמו עייפי נפש, ולספרים הגורסים מעופפי חי' טעמו כמו מפריחי רוח שהחי' עופפת מהם. ומחניטי נשמה, טעמו כמו ומוציאי יחידה שהנשמה יוצאת מהם וכופל ל' חניטה על יציאת הפירות והושאל בזה על יציאת הנשמה. והזכיר כאן הנפש בחמשה שמותיו שהם נפש רוח נשמה יחידה חיה.

ח' דוא ביזט פֿורכטבאר דען קדוש בעגייסטערן, דען ברוך בעגעהייערן, דען געפֿיערטען געגייסטערן אונד זעכזבעפֿליגעלטען, ק' אונד דיינע פֿורכט דורכדרינגט זיא.
ח' דאך הייסעסט דוא לאב פֿאן אונווערטהען, פֿאן פֿערראפֿענען הייכלערן, פֿאן אונטריינען אונד טוגענדלאזען; ק' דיעס איזט דיר רוהם.
ח' דוא ביזט פֿורכטבאר אין פֿייערקרייזען, אין וואסערוואגען, אין הימעלס־פֿעסטען אונד אונערמעסליכען האהען, ק' אונד דיינע פֿורכט דורכדרינגט זיא.
ח' דאך הייסעסט דוא לאב פֿאן פֿלייש אונד בלוט, פֿאן אייטעלן אונד לעערען וועזען, פֿאן דיררען געוואכזע, פֿאן גלייטענדען שאטטען, פֿאן פֿערוועלקטען שטויבפֿאדען, דיא איהר וועזען בעשליסען, איהרען גייזט פֿערבלאזען, איהר לעבען פֿעראטהמען, איהרע זעעלע פֿערקייכען אונד איהר געמיטה פֿער־הויכען — זיא ווערדען פֿאר געריכט געלאדען, זינד דעס טאדעס שטראפֿליך; דאך דיינע בארמהערציגקייט פֿריזטעט איהר לעבען. פֿאן זאלכען געשאפֿפֿען ווירד דיר געהולדיגט, אונענדליכעס וועזען!
ק"ח אונד דיינע מאיעסטעט וואלטעט איבער איהנען.

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ :
ע"ס א"ב כפול.
חזן. אַמִּיצֵי שְׁחָקִים מִמַּעַל · וְכָל צְבָא מַעַל · קהל. אוֹמְרִים קָדוֹשׁ :
אֱמוּנֵי אַהֲבָה · וְצִמְחֵי רְבָבָה · אוֹמְרִים בָּרוּךְ :
בְּכִתֵּי מַלְאָכִים · שְׁמוֹ מַמְלִיכִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ :
בְּנֵי בְּחוּנֵי בְרִית · לְזוֹכֵר הַבְּרִית · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ :
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ :
גִּבּוֹרֵי כֹחַ · לְאַמִּיץ וְשַׂגִּיא כֹחַ · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ :
גְּדוֹלֵי צְדָקָה · לְנִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה · אוֹמְרִים בָּרוּךְ :
דְּמוּת אַרְבָּעָה פָנִים · לְכָל צַד פּוֹנִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ :
דְּגָלֵי נְצוּרָה · לְעַמָּם בְּצָרָה · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ :
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת · לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ :

אמיצי שחקים וכו', גם הפיוט הזה הולך על סדר הפיוט הקודם והחרוזה הראשונה עונה על המלאכים והשני' על ישראל וכל הלשונות הבאים בתוכם הם תארים כנויים להם. דגלי נצורה, ישראל. לעמם בצרה, להקב"ה אשר עמם בצרה כדכתיב

ליושב. דעם טהראָנער אונטער לאָבגעזאַנגען, דעם ערבות־רעגענטען, קדוש אונד ברוך.
ח' אמיצי. מאַכטיגע הימעלסבעוואָהנער אונד אַללע אָבערן העערע ק' רופֿען קדוש.
ח' דיא איהן אויפֿריכטיג ליעבען (ישראל) אונד דער געשאַפֿפֿע מענגע, ק' רופֿען ברוך.
ח' ענגעלשאַרע, דיא זיינעם נאַמען הולדיגען, ק' רופֿען קדוש.
ק' דיא ערפּראָבטען בונדעסזאָהנע (ישראל) נעננען דען געדענקער דעס בונדעס, קדוש וברוך. ליושב או"ו
ח' מאַכטיג קראַפֿטיגע — צום מאַכטיגען אונד קראַפֿטיגען, ק' רופֿען קדוש.
ח' בעריהמטע דורך גערעכטיגקייט — צום געהייליגטען דורך גערעכטיגקייט — ק' רופֿען ברוך.
ח' געפֿיערטע געזיכטער (ענגעל), דיא מיט איינעם בליק נאך אַללען זייטען זעהן, ק' רופֿען קדוש.
ק' דיא שוטצגענאָססען זיינער פֿאַהנע נעננען איהן דען טהייל־נעהמער אן איהרען ליידען, קדוש וברוך. ליושב או"ו

הֲמוֹן צְבָא מַעְלָה· לְשׁוֹכֵן מַעְלָה· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
הוֹלְכֵי דֶּרֶךְ תָּמִים· לְהַצּוּר תָּמִים· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
וְרָצִים וְשָׁבִים· טַעַם צוּר מַקְשִׁיבִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
וְקוֹוֵי יְשׁוּעוֹת· וְחוֹכֵי סְלִיחוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
זְמִירוֹת רַבּוֹת· זַכֵּי שְׁמֵי עֲרָבוֹת· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
זֶרַע מַטַּע אֱמֶת· לֵאלֹהִים אֱמֶת· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
חַשְׁמַלִּים עִזִּים· לְעוֹשֵׂה חֲזִיזִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
חוֹנִים וְנוֹסְעִים· לְמַעְלָה נִשָּׂאִים· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
טַפְסְרֵי מְרוֹמִים· לְרָם עַל רָמִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
טְבוּ אֹהָלָיו· יוֹנְקָיו וְעוֹלָלָיו· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:

ידודון

בכל צרתם לו צר וכתיב עמו אנכי בצרה, אומרים קדוש וברוך. לעושה חזיזים, תאר

ח' שאַהרען דער אָבערן העערע — צום בעוואָהנער יענער האָהען — ק' רופען קדוש.
ח' דיא וואַנדלער דעז רעכטען וועגעז (ישראל) צום שאָפפער אללער פאָללקאָממענהייטען ק' רופען ברוך.
ח' שנעללע לויפער, הין אונד הער, דעז שאָפפערז אָרדער צו פערנעהמען, ק' רופען קדוש.
ק' דיא אויף הייל האַררענדען נעננען איהן, אין צופערזיכט אויף פערלייהונג, קדוש וברוך. ליושב אז"וו.
ח' זאַנגערכאָרע, ריין אין דען היממעלן ערבות, ק' רופען קדוש.
ח' דיא שפראָססען מיינעז טרייען שטאַממעז — צום גאָטט דער טרייע — ק' רופען ברוך.
ח' מאַכטיגע חשמלים (פייערגעשטאַלטע) צום שילדערער דער בליטצע — ק' רופען קדוש.
ק' דיא איינט אונטער וואָלקען לאַגערטען אונד צאָגען, נעננען דען שאָפפער דער וואָלקען קדוש וברוך. ליושב אז"וו.
ח' פירזטען דעז היממעלז — צום אַללערהאַבענען — ק' רופען קדוש.
ח' דיא פראָממען צעלטענבעוואָהנער, איהרע קנאַבען אונד זייגלינגע, ק' רופען ברוך.

יְדוּדוּן הוֹלְכִים· כּוֹרְעִים וְכוֹרְבִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
יוֹשְׁבֵי אֹהֶל וּמִשְׁכָּן· לְבְתוֹכָם שָׁכָן· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
כִּתֵּי הֲמוֹנִים· עִם חַיּוֹת וְאוֹפַנִּים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
כֶּתֶר נוֹתְנִים· בְּנֵי אֵיתָנִים· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
לַהֲקַת שְׁבִיבִים· וְאֵשׁ לֶהָבִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
לְמַעֲנוֹ גּוֹי אֶחָד· לְשֵׁם אֵל הַמְיֻחָד· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
מְסוֹכְכִים מְרוּפָּפִים· בְּכַנְפֵיהֶם מְעוֹפְפִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
מְנַצְּחִים לְהַתְמִיד· בְּכָל יוֹם תָּמִיד· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
נוֹרָאִים בְּנִפְלָאוֹת· לְצֶדֶק נוֹרָאוֹת· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
נְדִיבֵי עַמָּךְ· מְסַלְסְלִים לִשְׁמָךְ· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

לאל ית' וכן למעלה נשיאים. ידודון, תאר למלאכים, ע"ש מלאכי צבאות ידודון (תהלים ס"ח י"ג). ואמרו בבמדבר רב' פ' י"א דף רמ"ג ד', מלכיהון דמלאכיא, אפילו מיכאל ואפילו גבריאל וכו'.

ח' וואַנדעלבאַרע וואַנדלער (ענגעל) ביקקען זיך אונד קניעען הין אונד ק' רופען קדוש.
ק' דיא אין אהל אונד משכן וואָהנען, נעננען דען היילינגען דער אונטער איהנען רעגיערט, קדוש וברוך. ליושב א"וו.
ח' היממעלשע כאָרע, חיות אונד אופנים, ק' רופען קדוש.
ח' דיא הולדיגער דער גאָטטהייט, זאַהנע דער שטאַממפעטער (אבות), ק' רופען ברוך.
ח' וועזען פאָן שטראַהלען אונד פייערפלאַממען ק' רופען קדוש.
ק' דיא איינציגען אויף ערדען נעננען דען איינציג אללמאַכטיגען קדוש וברוך. ליושב אז"וו.
ח' מיט פליגעלן בעדעקקטע אונד מיט שווינגען בעפליגעלטע ק' רופען קדוש.
ח' דיא אונאונטערבראָכען אונד טאַגליך זיינער איינהייט הולדיגען, ק' רופען ברוך.
ח' פורכטבאַרע וואונדערטהאַטער צום גערעכטען אללפורכטבאַרען ק' רופען קדוש.
ק' דיא עדלען דיינעז פאָלקעז פרייזען דיינען נאַמען: קדוש וברוך. ליושב אז"וו.

שְׂרָפִים עוֹמְדִים· מִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
סוֹלְדֵי בְחִילָה· לְנוֹרָא עֲלִילָה· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
עֵינַיִם מְלֵאִים· כְּתַרְשִׁישׁ מְמֻלָּאִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
עוֹנִים בְּמַקְהֵלוֹת· כְּלַהַב וְקוֹלוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
פְּנֵיהֶם כִּבְרָקִים מְאִירִים· וּפַז בְּגֶדֶר פְּאוּרִים· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
פְּרוּיֵי בִּזְרוֹעַ חָזָק· לְגוֹאֲלָם חָזָק· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
צִבְאוֹת שָׁמַיִם· לְרוֹכֵב שָׁמַיִם· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
צֹאן קָדָשִׁים· מַטַּע קְדוֹשִׁים· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
קַלִּים לְצוּרָם· קוֹרְאִים לְיוֹצְרָם· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
קְהִלּוֹת יַעֲקֹב· בְּלִי לֵב עָקוֹב· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
רַגְלֵיהֶם כְּעֵגֶל· וְאוֹפַן מִתְגַּלְגֵּל· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:

ח׳ חיינער שטעהענדע זרפים, געביקקט חונד געניייגט, ק׳ רופען קדוש.
ח׳ דיח חיהן חנגזטליך חנפלעהן, דען חין זייכען טהחטען פורכטבחרעוו ק׳ רופען ברוך.
ח׳ חויגענפחללע, וויח תרשיש׳: פחללע זעע, ק׳ רופען קדוש.
דיח כחרע דער וועטטגעזחנגע רופען לייזע חונד לויט קדוש וברוך. ליושב חז״ווי
ח׳ מיט בליטלסטרחהלענדען חנטליטלע חונד טיוחערנדען גחלדגעוואנדע בעגחבטע ק׳ רופען קדוש.
ח׳ דיח דורך דער חללמחכט החנד בעפרייטען — לו חיהרעם חללמעכטיגען ערלחזער ק׳ רופען ברוך.
ח׳ טחחרען דער היממעל — לום הערסער דער היממעל — ק׳ רופען קדוש.
ק׳ דיח הייליגע העערדע (ישראל) נעננט דען סטיפטער דער הייליגען: קדוש וברוך. ליושב חז״ווי
ח׳ בעהענדע פערריכטער דער חויפטרחגע חיהרעס טחפפערס ק׳ רופען קדוש.
ח׳ דיח געמיינדע יעקב׳ז, מיט חיינעם הערלען חהנע פחלש, ק׳ רופעט ברוך.
ח׳ קחלבערפיסיגע (ענגעל) חונד דער זיך חיממער חומדרעהענדע חופן ק׳ רופען קדוש.

רָצִים לְבוֹרְאָם· לְרָם אֲשֶׁר בְּרָאָם· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
שׁוֹכְנֵי בְּצֵל שַׁדַּי· שְׁנוֹתָם אֵין דַּי· אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
שׁוֹמְרֵי חֲקוּקִים· מִצְוֹת וְחֻקִּים· אוֹמְרִים בָּרוּךְ:
תֹּקֶף תַּרְשִׁישִׁים· בִּמְרוֹם חָשִׁים· קו״ה אוֹמְרִים קָדוֹשׁ:
תְּמִימִים בְּדַרְכֵיהֶם· וּבְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:
לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת· קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

זה אל זה שואלים, במוסף אין אומרים אנה שוכן מעלים לפי שאין בו אלא י״א תיבות כנגד כבודו מלא עד מקום כבודו, וצריך לפי זה החזן לומר שואלים זה אל זה. וביוצר אומרים אנה שוכן מעולים לפי שיש בו י״ד תיבות כנגד י״ד תיבות שיש מן נקדש עד וקרא.

וּבְכֵן שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:
קו״ה זֶה אֶל זֶה שׁוֹאֲלִים· אַיֵּה אֵל אֵלִים·
וְכֻלָּם מַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמְהַלְלִים:

ע״ם ב״א.

ח׳ אֵילֵי מָרוֹם אוֹמְרִים הִלּוּלוֹ· אוֹפָן וְגַלְגַּל מַבִּיעִים סִלְסוּלוֹ· בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה מַכְתִּירִים שֵׁם גָּדְלוֹ·
ק׳ שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ: זה·

אילי מרום וכו׳, בפיוט הזה הזכיר המלאכים בכמה תארים לפי הכחות הנבדלות אשר להם וכולו הוסד על המרכבה שבחזון ישעיה סמן ו׳. מביעים, מגידים.

ק׳ דיח גינזטליגע דעז טחפפערז (ישראל) נעננען דען חללערהחבזטען, חיהרען טחפפער, קדוש וברוך. ליושב חז״וו.
ח׳ בעוואהנער דער חללמחכטשחטטען, פחן לחהללחזען יחהרען, ק׳ רופען קדוש.
ח׳ דיח דורך געטטליכע חנארדנונגען, דורך געבחטע חונד געזעטלע בעוואהרטען, ק׳ רופען ברוך.
ח׳ חללגעוואלטיגע תרשישים, דיח חויפערטיגטען חין היממעל, ק׳ רופען קדוש.
ק׳ דיח חין חיהרעם הנדעל חונד וואנדעל ביעדערן רופען קדוש וברוך, דעם טהראנער חונטער לחבגעזחנגען, דעם לענקער דער ערבות, קדוש וברוך.

י׳ גִּבּוֹרֵי כֹחַ בְּרַעַד וּבְפַחַד · גֵּאֶה וְגָבֹהַּ לְיַחֵד לְאֶחָד · דְּמָמָה דַקָּה דָּאִים בְּלִי כַחַד ·

ק׳ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד : זה ·

י׳ הַיּוֹשֵׁב יְחִידִי עַל אוֹפַנָּיו · הַדּוֹבֵר דָּבָר דָּבוּר עַל אָפְנָיו · וְרָצוֹא וָשׁוֹב כַּבָּזָק לְפָנָיו ·

ק׳ בִּשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָנָיו : זה ·

י׳ זֹהַר הָרָקִיעַ כְּעֵין חַשְׁמַלָּיו · זוֹעֵף בַּיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו · חִיל שָׂרָף אֵימָה עָלָיו ·

ק׳ וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו : זה ·

י׳ טַפְסְרֵי קָלָל כְּעֵין נְחשֶׁת יְצַפְצֵף · טְהוֹר עֵינַיִם עֲלֵיהֶם יְחוֹפֵף · יְדוּד יְכַסֶּה פָנָיו בְּלִי מִתְרוֹפֵף ·

ק׳ וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף : זה ·

י׳ כַּבִּיר כֹּחַ הוּא אֵלִי זֶה · כִּי לֹא בָזָה עֱנוּת עַם עָנִי וְנִבְזֶה · לְהַקְדִּישׁוֹ וּלְהַעֲרִיצוֹ יַחַד נִרְשִׁים זֶה מִזֶּה ·

ק׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה : זה ·

י׳ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּפִיהֶם גָּמַר · מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם תָּמִיד לְהִשָּׁמֵר · נִשָּׂא וְנֶעְלָם הִלּוּלוֹ לוֹמַר ·

ק׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : זה ·

י׳ שָׂרָף מְכֻנֶּה אֶחָד קָדוֹשׁ · סִלּוּד אוֹמֵר לְבָרוּךְ וְקָדוֹשׁ · עוֹנִים בִּקְדֻשָּׁה לְבָרוּךְ וְקָדוֹשׁ ·

ק׳ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ : זה ·

דקים, עופפים. טהור עינים, הקב"ה. יחופף, ל' חופף עליו כל היום (דברים ל"ג י"ב): ידוד, יודעוץ והוא כמו ידודון ידודון (תהלים ס"ח), שכנפיו הקודש, ואפשר שירמוז ביחוד על מיכאל או גבריאל, ומטעם המדרש שהעתקתי שם, שעליהם נופל לשון ידוד ביחוד.

י׳ פְּאֵר וָשֶׁבַח לַאֲדוֹן הַצְּבָאוֹת · פּוֹצְחִים בְּרִנָּה מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת · צְבָא (מָרוֹם) גְּדֻלָּתָם מַצְבִּיאוֹת ·

ק׳ יְיָ צְבָאוֹת : זה ·

י׳ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם בָּאָרֶץ · קַלִּים לָרוּץ עַד קְצֵה הָאָרֶץ · רָם וְנִשָּׂא יוֹשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ ·

ק׳ מְלֹא כָל הָאָרֶץ : זה ·

י׳ שָׁמַיִם וּשְׁמֵי שָׁמַיִם כִּסָּה הוֹדוֹ · שְׁחָקִים מִמַּעַל פֹּעַל יָדוֹ · תּוֹלֶה תֵבֵל בִּזְרוֹעַ יָדוֹ · שִׁנְאַן רִבּוֹתַיִם אַלְפֵי וְעוּדוֹ · שָׁבִים כַּבָּזָק לִפְאֵר הוֹדוֹ · תַּקִּיף וְאֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ ·

אין מייניגען תהלו׳ ווירד דיענע געזאגט.

ק״י מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : זה

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ :

ק׳ מִי יַעֲרוֹךְ אֵלֶיךָ מַעֲנֶה לְסַפֵּר · גְּבוּרוֹת רַחֲמֶיךָ לְהַגִּיד וּלְסַפֵּר · אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה עָצְמוּ מִסַּפֵּר · וְעַד כַּמֶּה וְכַמֶּה אֵיךְ אֲסַפֵּר · כִּי אַתָּה צְעָדִים סוֹפֵר · פֶּשַׁע וְעָוֹן מְכַפֵּר · וּבְסוּר מִמְּךָ כָּל כֹּפֶר · תְּחַכֶּה לוֹ לָשׁוּב וּלְהִתְכַּפֵּר · לְבִלְתִּי לֵבוֹשׁ וּלְהֶחְפֵּר · כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּמוֹת אֲשֶׁר יָפֵר · לָכֵן שַׂמְתָּ עֲשֶׂרֶת יְמֵי שֶׁפֶר · לַעֲשׂוֹת בָּהֶם תְּשׁוּבָה מִהְיוֹת לְחֶפֶר · וְאִם שָׁב וְחִנֵּן בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר · יַעֲמוֹד מֵלִיץ יָשְׁרוֹ לְסַפֵּר · וְתַקְשִׁיב וְתֹאמַר מָצָאתִי כֹפֶר · וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים

לכן גדולתם מלכיאות, כ"כ גבי"י וד"י והוא מחובר עם מלאכי צבאות.

מי יערוך אליך וכו', עה"פ נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר (תהלים מ' ו'). כי אתה וכו'. ל"ה איוב י"ד י"ז. כמות אשר יפר,

מתכפר· כי כשמו כפור מכפר· וכל מעשיו לו תכפר·
וכל חטאינו תדיחם ותכפר· ויוחק לחיים בגליון ספר· בכן
גשנו היום אליך חטאינו לספר· כמודה ועוזב להתכפר·
ואם כאדם עברנו בריתך להפר· אתה אל ולא איש פנינו
אל תחפר· בזכות נם אנכי עפר ואפר: וכאז בערופה
לנו כפר: כפר רחום לשופכי לך שיחה· כטוב וסלח לך
היא הסליחה· ולדלי מעש תתן סליחה· ואם כפי פעלם
אין להסלחה· ואם תשמור עון יהו כסוחה· בכן גשנו
היום לשוחחה· בחנון הגיון שמעה וסלחה· בטוחים כי
עמך הסליחה· מקוים לרחמיך עווים לסלחה: לסלחה
עונם גשים לחלותך· להרבות למו מחילתך· כי היא
שבחך והיא תהלתך· כי הם עמך ונחלתך· רעיתך
וסגלתך· מעשה ידיך ופעלתך· ואין לנו אלה זולתך·
ומושיע אין בלתך· וכנמת לציר סלחתי כמלתך· כן
תבשר סלחתי לאוהבי תורתך· להודיעם רחמי גדלתך·
וינעימו זמר לעלותך: לעלותך בגיא ובשחקים· ולסלוח
עונם פלל נואקים· כי הם ממעשים רקים· לכן כדלים
שעריך דופקים· סלח נא לעונינו לפניך צועקים· זכור
שלשת אבות אשר לך חשוקים· וחבל נחלה לשמך
חקוקים· ושבועה אשר למו בטית תקים· לקוראיך
ממעמקים· להושיעם מהיות עוד דחוקים· אשר
להצדיקם תחן מפיקים· להשיב שביתם כאפיקים· כי

הם

כמות הרשע המפר ברית. לחפר, לכלמה. חשוקים, דבוקים. וחבל נחלה, ישראל חבל נחלתך. לשמך חקוקים, ל' על כפים חקותיך (ישעיה מ"ט י"ו). מפיקים, מוציאים.

הם עבדיך ואליך מתרפקים· ולחוננם בענוי עסוקים·
להוציא דינם כעשוקים· לקרבם אליך מקרב רחוקים·
היותם כאזור לחלץ בך דבקים· לנצחך כשיר כעל
שושנת עמקים: עמקים כפלשך תחפש צדקה· כטוב
וסלח ולך היא הצדקה· ורב להושיע מדבר בצדקה·
מכון כסאך מתקן בצדקה· ולאין זכות ומעשים תעשה
צדקה· כי לנו הבשת ולך הצדקה· לכן למרוממיך
תעלה צדקה· במדת טובך אותם לצדקה· כי קדוש אתה
ונקדש בצדקה· בסלחך עון שבחך בצדקה: בצדקה
תשובב עם לך חתומים· כי רחום אתה ומלא רחמים·
ולך הסליחות והרחמים· ובשבתך על כסא דין תבקש
רחמים· ותהפוך מדת הדין למדת רחמים· להצדיק
בנים לך רחומים· לנקותם מטנוף כתמים· ולהאזין
שועתם ממרומים· אשר הם ממצותיך ערומים· ולשוב
אליך מערימים· וחטאנו לך נואמים· וזכור למו זכות
אבותם תמימים· ותחנתם תשמע ממרומים· למצוא
לפניך חסד ורחמים· ואם תפלש מעשימו יהיו נכלמים:
ויפציח שיר כסא· פני עון נושא· ויתרעם הכסא· להוד
מתנשא· ובספר המכסה· נכון מאז לכסא· ועל דמות
הכסא· רם יושב על כסא· הנה מקום לכסא· מאחז
פני כסא· לכל לראש מתנשא· נעלם ונראה ומתכסה·
ותבנית הררי קדם בכסא· מחננים בעד עם זו מתחת

לכסא

מתרפקים, ל' מתרפקת על דודה (שיר ח' ה'), וטעמו מתחנקת עיין בערוך ערך מרפק. לחלץ, לחלצים ומתני חיל. עמקים, שושנת עמקים והיינו ישראל. כפלשך, כחפשך.

לַכִּסֵּא. וְזֵר נוֹתְנִים בְּהִתְנַשֵּׂא. כְּרֹאשׁ עָוֹן נוֹשֵׂא: וּשְׁנֵים
עָשָׂר שְׁבָטִים יוֹפִיעוּ בְּצִדְקָתָם. וְיָלִיצוּ בְּעַד תּוֹלְדוֹתָם.
לִמְחוֹת שְׁגָגוֹת וּזְדוֹנוֹתָם. לְנַקּוֹת פִּשְׁעֵי גְוִיָּתָם. וְאֶלֶף
וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת מִמְּחִיצָּתָם. יִרְשׁוּ לָצֵאת בְּחַלּוֹנוֹתָם.
וְיַגִּידוּ צֶדֶק בִּמְרוּצָתָם. וְהָבָה יַעֲנוּ בְּמוֹצְאוֹתָם: סְלַח נָא
לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ. מוֹשִׁיעַ חוֹסִים הַפְלֵא
חֲסָדֶיךָ. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ. אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּחָזוֹן
לַחֲסִידֶיךָ. וּכְמוֹ נוֹדַעְתָּ וְשַׁתָּה סוֹדֶיךָ. וּמוֹסְדוֹתֶיךָ עֲלֵימוֹ
בְּיַסְּדֶךָ. וְלָמוֹ מֵאָז גִּלִּיתָ סוֹדֶיךָ. וְהֵם מֵרֹאשׁ נוֹצְרוּ
לְסַעֲדֶךָ. וְיִחֲדוּ הֱיוֹת עֵדֶיךָ וְסַהֲדֶיךָ: וְאֶרְאֶלִּים כָּם נוֹעָצִים.
מֵהֶם נִרְשִׁים וּכְכֵן מַעֲרִיצִים. וְרָצוֹא וָשׁוֹב אֲשֶׁר כֵּם
מְרִיצִים. כָּם נִמְלָכִים וַעֲרִיצָתְךָ פּוֹצִים. רוֹעֲשִׁים רוֹגְשִׁים
מִקּוֹל מִתְחַצְּצִים. קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ בְּפִימוֹ מְרַצִּים. וְעוֹמְדִים
מִמַּעַל לוֹ זוֹ מְצַחְצְחִים. וְצֶאֱם מְרִיחִים וּמַרְחִיצִים.
וּבִשְׁבִיב נְהַר דִּינוּר בָּאוֹר מְנַצְּחִים. וּכְנוּר דָּלֵק עוֹרְכִים
נְצוּחִים. שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לָנֶצַח נְצָחִים. בִּקְרִיאָתָם
זֶה לָזֶה שׁוֹחֲחִים. בַּעֲנִיָּתָם זֶה לָזֶה פּוֹצְחִים. וְשִׁלּוּשׁ
קְדֻשּׁוֹת בַּקֹּדֶשׁ מַפְצִיחִים:

ח׳ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר.

קו״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח׳ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קו״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:
מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב
וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

קו״ח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: ח׳ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא
אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו
שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: קו״ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:
אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה
יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

מוסף יו״ס א״ב.

ח׳ אֵלֶיךָ תְּלוּיוֹת עֵינֵינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. בָּרוּךְ בְּמַקְהֲלוֹת עַמֶּךָ.
מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: גְּאָלֵנוּ שֵׁנִית מִמְּעַנֵּינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. דָּר
בִּשְׁמֵי מְרוֹמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: הֵן לְךָ הֶאֱמַרְנוּ. יְיָ
אֲדוֹנֵנוּ. וּמִי כָעָם מְרוֹמְמֵי שִׁמְךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: זְכוֹר
בְּרִית אֵיתָנֵינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. חַי כִּי אֵין זָר עִמְּךָ. מָה אַדִּיר
שִׁמְךָ: טָהוֹר לְשִׁמְךָ קִנֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. יְחִידִי הַדָּן
בְּעוֹלָמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: כֹּחֲךָ יִגְדַּל מַלְכֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ.
לִבֵּנוּ רָחַשׁ לְרוֹמְמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: מְנוֹף בִּזְרוֹעַ
גְּאַלְתָּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. נְהַלֶּלְךָ כְּאֵילֵי מְרוֹמֶךָ. מָה אַדִּיר
שִׁמְךָ: סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ. מָה
אַדִּיר שִׁמְךָ: פְּדֵנוּ וְחָנֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. צוּר עוֹלָמִים שִׁמְךָ.
מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: קוֹמְמֵנוּ וַהֲקִימֵנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ: ח׳ רַחֲמֶיךָ
יְקַדְּמוּ וְעַמֶּךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵנוּ. יְיָ
אֲדוֹנֵנוּ. תִּתְרוֹמָם מְנַשּׂוּאֵי רַחֲמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ:

קו״ח שִׁמְךָ אֵל לְבָבֵנוּ. יְחוּדְךָ יַחַד הִנְעַמְנוּ:

ח׳ אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ
עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ
כָּתוּב לֵאמֹר: קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ
אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה.

אליך תלויות וכו׳, מבואר בסדר מנחה.

כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ בִּקְדֻשָּׁתְךָ (נ"א כערכך) קִדַּשְׁתָּ · נָאֶה לְקָדוֹשׁ
פְּאֵר מִקְּדוֹשִׁים · וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · עַל יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ · וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ · וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ · וְעַל
מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ · וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ: עוֹד יִזְכָּר לָנוּ
אַהֲבַת אֵיתָן אֲדוֹנֵנוּ · וּבַבֵּן הַנֶּעֱקָד יַשְׁבִּית מְדַיְּנֵנוּ · וּבִזְכוּת
הַתָּם יוֹצִיא אָיוֹם (נ"א היום) לְצֶדֶק דִּינֵנוּ · כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם
לַאֲדֹנֵינוּ: בְּאֵין מֵלִיץ יֹשֶׁר מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע · תַּגִּיד לְיַעֲקֹב
דְּבַר חֹק וּמִשְׁפָּט · וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט ·

פותחים הארון. חזן. ע"פ א"ב כפול. קהל.

הָאוֹחֵז בְּיָד מִדַּת מִשְׁפָּט: וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא אֵל אֱמוּנָה:
הַבּוֹחֵן וּבוֹדֵק גִּנְזֵי נִסְתָּרוֹת: וְכֹ"מ שֶׁהוּא בּוֹחֵן כְּלָיוֹת:
הַגּוֹאֵל מִמָּוֶת וּפוֹדֶה מִשַּׁחַת: וְכֹ"מ שֶׁהוּא גּוֹאֵל חָזָק:
הַדָּן יְחִידִי לְבָאֵי עוֹלָם: וְכֹ"מ שֶׁהוּא דַּיָּן אֱמֶת:
הֶהָגוּי בְּאֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה: וְכֹ"מ שֶׁהָיָה (וְהוֶֹה) וְיִהְיֶה:
הַוַּדַּאי שְׁמוֹ כֵּן תְּהִלָּתוֹ: וְכֹ"מ שֶׁהוּא וְאֵין בִּלְתּוֹ:
הַזּוֹכֵר לְמַזְכִּירָיו טוֹבוֹת זִכְרוֹנוֹת: וְכֹ"מ שֶׁהוּא זוֹכֵר הַבְּרִית:

כי מקדישיך וכו', האוחז וכו', מבואר במוסף יום א' של ר"ה.

חזן האוחז ביד. ער איזט דער האנדהאבער דעז רעכטז,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער איין גאטט דער טרייע איזט.
חזן ער פריפט אונד דורכפארשט דיא פערבארגענזטען געהיימניססע,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער דעז מענשען איננערזטעז פריפט.
חזן ער ערלאזט פאם טאדע אונד בעפרייעט אויז דער גרופט,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער איין מאכטיגער ערלאזער איזט.
חזן ער איזט אללײן ריכטער אללער וועלטגעשאפפע,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער אללײן איין טרייער ריכטער איזט.
חזן ער ווירד דאז אונפערענדערליכע עוויגע וועזען גענאננט,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער וואר, איזט אונד זיין ווירד.
חזן ער איזט'ז, דעססען רוהם זיינעם נאמען גלייכט,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס אויסער איהם קיינער איזט.
חזן ער האלט איין בעזטען אנדענקען, דיא זיינער געדענקען,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער דעז בונדעז געדענקט.

חזן. קהל.

הַחוֹתֵךְ חַיִּים לְכָל חָי: וְכֹ"מ שֶׁהוּא חַי וְקַיָּם:
הַטּוֹב וּמֵטִיב לָרָעִים וְלַטּוֹבִים: וְכֹ"מ שֶׁהוּא טוֹב לַכֹּל:
הַיּוֹדֵעַ יֵצֶר כָּל יְצוּרִים: וְכֹ"מ שֶׁהוּא יוֹצְרָם בַּבָּטֶן:
הַכֹּל יָכוֹל וְכוֹלְלָם יַחַד: וְכֹ"מ שֶׁהוּא כֹּל יָכוֹל:
הַלָּן בְּסֵתֶר בְּצֵל שַׁדַּי: וְכֹ"מ שֶׁהוּא לְבַדּוֹ הוּא:
הַמַּמְלִיךְ מְלָכִים וְלוֹ הַמְּלוּכָה: וְכֹ"מ שֶׁהוּא מֶלֶךְ עוֹלָם:
הַנּוֹהֵג בְּחַסְדּוֹ כָּל דּוֹר: וְכֹ"מ שֶׁהוּא נוֹצֵר חֶסֶד:
הַסּוֹבֵל וּמַעְלִים עַיִן מִסּוֹרְרִים: וְכֹ"מ שֶׁהוּא סוֹלֵחַ סֶלָה:
הָעֶלְיוֹן וְעֵינוֹ אֶל יְרֵאָיו: וְכֹ"מ שֶׁהוּא עוֹנֶה לָחַשׁ:
הַפּוֹתֵחַ שַׁעַר לְדוֹפְקֵי בִּתְשׁוּבָה: וְכֹ"מ שֶׁהוּא פְּתוּחָה יָדוֹ:
הַצּוֹפֶה לָרָשָׁע וְחָפֵץ בְּהִצָּדְקוֹ: וְכֹ"מ שֶׁהוּא צַדִּיק וְיָשָׁר:

חזן ער איזט'ז, דער אללען לעבענדען דאז לעבען לואייסט,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער דאז לעבענדע אונד זעלבזטשטענדיגע וועזען איזט.
ח' ער איזט אללגיטיג, איין וואהלטהאטער דער ניכטזווירדיגען זאוויא דער פראממען,
קהל אונד יעדער גלויבט, דאס ער אללוואהלטהאטיג איזט.
ח' ער קעננט דיא נייגונג אללער געשאפפע,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער זיא איהן אוטטערלייבע שאן געבילדעט האט.
ח' ער איזט אללפערמאגענד אונד אללאומפאססענד,
אונד יעדער גלויבט, דאס ער אללמאכטיג איזט.
ח' ער וואהנט פערבארגען אין יענעם אונדורכדרינגליכען שאטטען,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער דער אללייניגע איזט.
ח' ער זעטצט קאניגע איין; איהם אללײן געהארט דיא הערשאפט,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער איין עוויגער קאניג איזט.
ח' ער לאסט זיינע הולד וואלטען איבער אללע געשלעכטער,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער זיינע הולד אויפבעהאלט.
ח' ער איזט דען ווידערשפענסטיגען געלאססען אונד נאכזיכטספאלל,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער אויף עוויג פערצייהעט.
ח' ער איזט דער אללערהאכזטע, אונד זיינע אויגען מערקען אויף זיינע פראממען,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער געבעטע ערהארט.
ח' ער אפפנעט דען בוספערטיגען זיינע פפארטע, וועהן זיא דאראן פאכען,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער זיא מיט אפפענען אראמען עמפפאנגט.
ח' ער האט מיט דעם פרעפלער נאכזיכט, ווינשט, דאס דיעזער זיך בעקעהרע,
ק' אונד יעדער גלויבט, דאס ער גערעכט אונד רעדליך איזט.

חזן. קהל.

הקצר בזעם ומאריך אף: ומ״ש קשה לכעוס:
הרחום ומקדים רחמים לרגז: ו״מ שהוא רך לרצות:
השוה ומשוה קטן וגדול: ו״מ שהוא שופט צדק:
ק׳י התם ומתמם עם תמימים: ו״מ שהוא תמים פעלו:

סוגרים הארון.

ובכן כל הנשמה תהלל יה הללויה:

ע״פ תשר״ק.

ח׳ ואיזו תהלה כפי גדלך. ק׳ שאתה אדון והכל שלך: ח׳ ואיזו רנה כמדת פעלך. ק׳ קדם מעונה אתה ומעון אהלך: ח׳ ואיזו צפירת תפארת תכלכלך. ק׳ פרוש ועמוק איך יכלכלך: ח׳ ואיזו עצם תחשה מלמללך. ק׳ סובל זרועות עולם במלולך: ח׳ ואיזו נשמה לא תהללך. ק׳ מלך מלכי המלכים והמלכות יאתה לך: ח׳ ואיזו לב לא יצפה למולך. ק׳ כח וגבורה תסלסלך: ח׳ ואיזו יד

ואיזו תהלה וכו׳, מבואר בעצמו. פרוש ועמוק, השמים הפרושים והארץ העמוקה לא יכלכלוך כדכתי׳ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וגו׳ (מ״א ח׳ כ״ז). ואיזו עצם כ״כ בכ״י בשש נקודות והיא תבה כוללת כל הילורים יחד. טמחה, תעשה

ח׳ ער חיזט קורץ חיין צארנע חונד לאנגמוטהיג,
ק׳ חונד יעדער גלויבט, דאס ער שווער צו ערצירנען חיזט.
ח׳ ער חיזט ערבארמונגספאלל; דיח ערבארמונג ווירד דעם צארן פארגעצאגען,
ק׳ חונד יעדער גלויבט, דאס ער לייכט צו בעזאנפטיגען חיזט.
ח׳ ער חיזט גערעכט; קליין חונד גראס זינד חיהם פאללקאממען גלייך.
ק׳ חונד יעדער גלויבט, דאס ער חיין גערעכטער ריכטער חיזט.
ח׳ ער חיזט חויפריכטיג, חונד טרייחגעזיננט דען טרייחגעזיננטען,
ק׳ חונד יעדער גלויבט, דאס זיין טהון גאנצע פעהל חיזט.

ח׳ ואיזו. וועלכער רוהם חיזט דיינער גראסע געמאס? ק׳ דוח ביזט הערר, דיין חיזט דאס וועלטאלל! ח׳ וועלכעז לאב חיזט דיינען טהאטען אנגעמעססען? ק׳ דוח ביזט בעזיטצער דער חונענדליכקייט, דיח היממעל זינד דיין צעלט. ח׳ וועלכע פראכטקראנצע חיזט דיר פאססענד? ק׳ וויח קאננטען פאלכען חדער טיעפען דיך חומפאססען? ח׳ וועלכעז וועזען שווייגט, דיך צו לאבען? ק׳ דיין ספרוך טראגט דעז וועלטאללז פפיילער! ח׳ וועסען זעעלע פרייזט דיך ניכט? ק׳ דיר, חללער קעניגע קעניג, ציעמט דאז רייך! ח׳ וועסען הערץ האררעט ניכט צו דיר? ק׳ זעלבסט דיח חללגעוואלט חונד חללמאכט פרחהנען דיינער מאכט! ח׳ וועלכע געוואלט פערמאג דען פערהערליכען דיינער

ממחה בגזרת ממשלך. ק׳ טפוח הדום ושוכניו יצלצלך: ח׳ ואיזו חכם לא יזכור מעללך. ק׳ זוחלים מגאותך אבירי זבולך: ח׳ ואיזו והוא ידע חילך. ק׳ הנשא אדון כל בנוחלך: ח׳ נקול ואיזו רע תבין לפללך. ק׳י הגדול העצה מי יכילך: ואיזו בינה תתקים למולך. יי אלהי מאוד אעלך:

ובכן ולך הכל יאדירו:

ע״פ א״ת ב״ש.

ח׳ לך יאדיר נשמת כל יציר. ק׳ כי תחת ידך נשמת כל תאציר: ח׳ לך יברך כל בשר. ק׳ כי שלך הם ואחד מהם לא יחסר: ח׳ לך יגדל כל גוף ורוח. ק׳ כי ראית עין אתה מזריח: ח׳ לך ידרוש כל לב וקרב. ק׳ כי קדשתך היא רחוקים לקרב. ח׳ לך יהלל כל אשר נשמה באפו. ק׳ כי צרתו באמר לא תרפו: ח׳ לך יודו ותאמרנה כל העצמות.

כי

טמחה בגזרת ממשלך, והלשון ידוע בדברי רז״ל ובדניאל ד׳ ל״ב ולא איתי די ימחא בידיה. טפוח, שמים. הדום, ארץ. ובכ״י גרס טופח והמון שוכניו. זוחלים, ירחים. ואיזו והוא יודע חילך, כ״כ בכל כ״י והוא עיקר לתשלום אות ו׳. לך יאדיר, יתן אדר והוד. תאצור, תאסוף. רחוקים לקרב, כ״כ בכ״י ונכון הוא להיות קדושה שם בלשון נקבה. כי צרתו, כי יצרתו. לא תרפו, לא תתן לו

רעגיערונג חיינהאלט צו טהון? ק׳ היממעל חונד ערדע, חונד וואז זיח בעוואהנט, שטעהן חונטער דיינער אבהוט. ח׳ וועלכער וויזע שטויננט ניכט אב דיינער טהאטען? ק׳ זעלבזט דיח מאכטע דער היממעל שרעקקט דיינע מאיעסטעט. ח׳ וואס חונד ווער חיזט דער קעננער דיינער העערע? ק׳ האך ערהאבען ביזט דוח, הערר דעז וועלטאללז, חונטער דיינען חייגנען. ח׳ וועסען קעננטניס וויס דיך געהאריג אנצובעטען? קו״ח דעז ראטהעז גראסטער, ווער בעגרייפט דיך? וועסען ווייזהייט האלט שטאנד פאר דיר? עוויגער, מיין גאטט, וויח זעהר שטאנ׳ חיך דיך!

ח׳ לך. דיך שטאלט דיח זעעלע חייגעז יעדען געשאפפעז, ק׳ דען חין דיינער האנד זינד חללע זעעלען חויפבעוואהרט. ח׳ דיר לאבזינגט חללעז פלייש, ק׳ דען זיח זינד דיח דייגען חללעזאמט. ח׳ דיך פרייזט יעדער קערפער חונד יעדער גייזט, ק׳ דען דוח ביזט עז, דער חללער חויגען ערלייכטעט. ח׳ דיך זוכט יעדעז הערץ חונד יעדער געדאנקע, ק׳ דען דיינע הייליגקייט חיזט חויך דעם פערנען נאהע. ח׳ דיך ריהמט יעדער, דעם דוח חיינע זעעלע חיינגעהויכט, ק׳ דען דוח האזט חיהן געבילדעט, מיט דער פערהייסונג, חיהן ניכט פאללען צו לאסען. ח׳ דיר שפרעכען חונד

ק׳ כִּי פְעַלְתָּם בְּעֹז וְתַעֲצוּמוֹת: ח׳ לְךָ יְזַמֵּר הֲמוֹן אֶרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ. ק׳ כִּי עַל מַאֲמָר תְּלוּיִים כָּל אֲצִילֶיהָ: ח׳ לְךָ יְהַדְּשׁוּ אֶדֶר יַמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם. ק׳ כִּי שַׂמְתָּ חֲנִיָּתְךָ עַל גַּבֵּיהֶם: ח׳ לְךָ יַטִּיפוּ הֲמוֹן מַיִם רַבִּים. ק׳ כִּי נִצְחֲךָ לְעוֹלָם יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים: חזן נקול לְךָ יְיַחֵד יְרוֹמֵם כָּל פֶּה. קו״ח כִּי מָרוֹם וְעֹמֶק אַתָּה צוֹפֶה: לְךָ תְּכַבֵּד בְּהֵמָה (חַיָּה וָרֶמֶשׂ) וְצִפּוֹר כָּל כָּנָף. כִּי לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים מַלְכוּתְךָ תְּצַנֵּף:

וּבְכֵן נְיַחֵד שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ:

ע״ס א״ב.

ח׳ הָאֶחָד בְּעוֹלָמוֹ וְאֵין שֵׁנִי לוֹ. ק׳ הַבּוֹרֵא וְעֹשֶׂה כֹּל בְּשִׂיחַ מִלּוּלוֹ: ח׳ הַגּוֹזֵר וְאוֹמֵר וְאֵין מִי לְהַפִּילוֹ. ק׳ הַדּוֹבֵר וַיִּקְרָא אֶרֶץ לַהֲדוֹם רַגְלוֹ: ח׳ הַהִרְקִיעַ וַיִּמְתַּח דּוֹק לָשֶׁבֶת אָהֳלוֹ. ק׳ הַוּוֹעֵד וְנִצָּב בַּעֲדַת קְהָלוֹ: ח׳ הַזּוֹכֵר בֶּן שָׁלֹשׁ

רפיון. לך יחדשו אדר, כ״כ בכ״י. כי שמת חניתך על גביהם, כדכתיב המקרה במים עליותיו. תצנף, תהי מוכתרת בכליך.

האחד. בשיח, באמירה. בן שלש שנים, כמו שאז״ל, בן ג׳ שנים הכיר אברהם

דאַנקען אַללע גליעדער, ק׳ דען דוא האַסט זיא מיט שטאַרקע אונד קראַפט אויזגע־ריזטעט. ח׳ דיר זינגט דיא גאַנצע ערדע אונד וואַז זיא בעוואָהנט, ק׳ דען איהרע אַנגעלן האַנגען אַן דיינעם אויסשפּרוך. ח׳ דיר דיכטען ליעדער דיא מעערע, אונד וואַז זיא פיללעט, ק׳ דען איבער איהנען האַסט דוא דיין צעלט אויפגעשפּאַננט. ח׳ דיר רויזען רוהם דיא פלוטהען מאַכטיגער געוואַססער, ק׳ דען דוא בלייבסט עוויג דער כרובים־טהראָנער. ח׳ דיך, איינציגער, פרייזט יעדער מונד, קו״ח דען דוא שויעסט הי־בער האָהען אונד טיעפען! דיך פערעהרט זעלבסט דאַז פיעה, דאַז געווילד, געווירם אונד געפליגעל אַללער אַרט, דען אימער אונד עוויג בלייבט דיין רייך געקרעָנט.

ח׳ האחד. ער איזט איינציג אין זיינען וועלטען, קיין צווייטעז וועזען נעבען איהם, ק׳ער שוף אונד מאַכטע אַללעס דורך דען אויסדרוק זיינעס וואָרטעס, ח׳ער פערהאַנגט, בעשליעסט, אונד ניעמאַנד פערמאַג׳ס צו הינדערן, ק׳ער רע־דעטע, אונד ריעף דיא ערדע הערפאָר צו זיינער פוס שעמעל, ח׳ער דעהנטע אונד ברייטעטע דיא הימעל אויז צו זיינעם זיטצע צעלטע, ק׳ער ערשיינט אונד פינדעט זיך איין אונטער דער פערזאַממלונג זיינער געמיינדע, ח׳ער געדענקט דעס פראָממען (אברהם), דער אַלז דרייאיאָהריגער קנאַבע זיינע גאָטטהייט שאָן

שָׁנִים יְדָעוֹ מֵאֵילוֹ. ק׳ הַחָשׁוּק בֶּן תִּשְׁעִים וָתֵשַׁע בְּהִמּוֹלוֹ: ח׳ הַטְּעָנוֹ בֶּן מֵאָה פְּרִי לְגַדְּלוֹ. ק׳ הַיִּדְּעוֹ בִּבְרִית שְׁמִינִי וְבֵן מָלוֹ: ח׳ הַכִּוְּנוֹ בְּנֵס עֲשִׂירִי לְעוֹלָה לְהַעֲלוֹ. ק׳ הַלִּבְּבוֹ בֶּן שְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע וְעִלוֹ: ח׳ הַמִּבֶּטֶן הִתְמִים תָּם וּמִילָה כִּלְלוֹ. ק׳ הַנִּהֲגוֹ מִנֹּעַר וּבִישִׁיבַת אֹהָלִים הֶאֱהִילוֹ: ח׳ הַשָּׂרִיגִים שְׁנֵים עָשָׂר בְּמַזָּלוֹת הִגְדִּילוֹ. ק׳ הַעִלָּה שְׁלִישִׁי בִּשְׁמוֹנָה לְכַהוּן אָהֳלוֹ: ח׳ הַפּוֹרֵשׁ עֲשָׂרָה בֶּעָשׂוֹר שֵׁם גָּדְלוֹ. ק׳ הַצָּנוּעַ בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה וּבְהִגָּלוֹתוֹ יְגַלּוֹ: ח׳ נקול הַקָּבַע עָשׂוֹר לְאוֹם עֲשִׂירִיָּה לְעַלּוֹ: קו״ח הָרוֹצֶה אַרְבַּע עֲבוֹדוֹת

את בוראו. מאילו, מעצמו. הטענו, שנה שהטעין פרי למאה. הַיִּדְּעוֹ בברית שמיני ובן שמונה מלו, כ״כ בכ״י ונכון הוא, וקאי על יצחק שנימול לשמונה. בן שלשים ושבע, יצחק בן ל״ז הי׳ כשנעקד. המבטן התמים תם ומילה כללו, כ״כ בכ״י וכן עיקר וקאי על יעקב איש תם שנולד מהול כמו שאז״ל על ויעקב איש תם, וזהו טעם הפייטן שהתמים איש תם מבטן וכללו במילה. כללו, הכתירו, ל׳ כלילת יופי. העלה שלישי בשמונה בגדים לכהון אוהלו, כ״כ בכ״י ורומז ללוי שהוא שלישי לבניו ונתעלה לכהן בשמונה בגדי כהונה. הפורש עשרה וכו׳, עשר פעמים הזכיר כ״ג שם המפורש בי״כ. הצנוע בעשרים ושבע וכו׳, שם המפורש הוא מוצנע וטמון בין כ״ז אותיות א״ב ולעתיד לבוא יגלה וזהו בהגלותו יגלה. עיין במס׳ קידושין דף ע״א ש׳. הקבע עשור וגו׳, דוגמת שאמר בשחרי׳ בפיוט מי יתנה תוקף, יום עשור לעשירי׳

ערקאַננט, ק׳ער זעבטע איהן, אַלז ער צו הונדערטיעהריגען יאָהרען דען גאָטטליכען בעפעהל, זיך צו בעשניידען, פאָללצאָג, ח׳ער פערהיעס איהם צו הונדערט יאָהרען איינען זאָהן, ק׳ער וויהעטע איהן אַם אַכטען אין דען בונד (מילה), דורך דיא בעשניידונג דעז זאָהנעז (יצחק) אַם אַכטען טאַגע זיינער געבורט, ח׳ער ער־וואָהלטע איהן דורך איינע צעהנטע פערזוכונג אונד בעפאַהל, דען זאָהן צו אָפּפערן, ק׳ער זעבטע דען זיעבען אונד דרייסיגיאָהריגען, צום אָפּפער בערייטוויללגען זאָהן, ח׳ער האַט דען פאָללקאָממענען (יעקב) פאָן מוטטערלייבע אַן פערפאָללקאָממנעט אונד איהן מיט איינער מילה געצירט, ק׳ער וואַר זיין פיהרער פאָן קינדהייט אַן אונד צעלטע איהן אין צעלטען דער לעהרע, ח׳ער ליעס זיינען שטאַם צוואָלף אֶסטע טריבען, נאַך אַנלאַהגע דער היממעלזצייכען, ק׳ער הוב דען דריטטען זיינעז שטאַממעז (לוי) צור פריעסטערווירדע אונד בעקליידעטע איהן אַלז אָבערפריעס־טער מיט אַכט געוואַנדערן, ח׳ער ליעס דורך איהן (דען אָבערפריעסטער) אַם צעהנטען צעהנמאַהל דען נאַמען זיינעס האָהען וועזענס אויסשפּרעכען, ק׳ דער יעצט אונטער דען זיעבען אונד צוואַנציג (בוכשטאַבען דעס א״ב) פערהיימליכט איזט, אַבער איינזט קונד ווערדען וויררד מיט דער ערשיינונג זיינער גאָטט־ליכען מאַיעסטאַט, ח׳ער האַט דען צעהנטען טאַג בעשטיממט צום בע־טען דעז ערהאַבענען נאַציאָנען־צעהנטעס (ישראל), קו״ח ער צייגטע וואָהלגעפאַללען

עמו בפללו: השמע סלחתי לנם סלח נא ויחלו. התודה על הרעה והוא הלולו:

ובכן שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

ע"פ א"ב.

ח' האומרים אחד אומרים יי אלהינו. ק' הבוטחים בך עונים יי אחד: ח' הגרורים כמים אחריך אומרים יי אלהינו. ק' הדבקים בך עונים יי אחד: ח' ההוגים בדתך אומרים יי אלהינו. ק' הועודים כי הם עדיך עונים יי אחד: ח' הזוכים במצות אבותם אומרים יי אלהינו. ק' החתומים במילת בריתך עונים יי אחד: ח' הטבולים ממקורך אומרים יי אלהינו. ק' היחידים ומיחדים שמך עונים יי אחד: ח' הכלולים במצותיך אומרים יי אלהינו. ח' הלקוחים

סקת, ועמ"ש שם. ויותר נ"ל ע"פ מה שאמרו בב"ר פ' ל"א קמ"ח ד': כתיב קדוש ישראל לה' ראשי' תבואתה, בשם שהעריס' הזאת עומדת והכהן יורד לתוכ' ונוטל מתוכ' התרומ', כך עשה הקב"ה את העול' עריסה ונטל ישראל שהם תרומתו, שנא' קדש ישראל לה' ראשי' תבואתו, לכך אמר הקב"ה לישרא' בשביל שאתם תרומ' אין לכם רשות לאכול טריפ' וכו' עכ"ל, וכן אית' שם פ' ע"ו דף קכ"ט ד', ואמרו בב"ר פ' א', בזכות מעשרו' נברא העול' שנא' בראשית ברא ואין ראשית אלא מעשרות שנא' ראשי' דגנך, עכ"ל. וכתב עליו בעל יפה תאר וז"ל: ואע"פ דהאי קרא בתרומה גדולה איירי מ"מ בשם מעשר איקרו כל התרומות. עכ"ל. ולכן שפיר נופל שם מעשר על ישראל ודוק. ארבע עבודות עמו ארבע תפלות שהם במקום עבודה, וזהו בפללו ור"ל עבודה, שהיא בלב והיינו בתפלה. האומרים וכו', כל לשונו' הפיוט הזה כולם תארים וכינוי' לישרא' והן מבוארין בעצמן.

אַן דען פיער געבעטספֿערריכטונגען זיינעז פֿאָלקעז (אָמן יה"כ), ער איזט'ז, דער איינסט דעם אום פֿערגעבונג בעטענדען (משה) פֿערלייהונג פֿערהייסט אונד דעז בעשלוס דעז פֿערהאָנגטען איבעלז צוריקנאַהם — אונד דיעז איזט איהם רוהם.

ח' האומרים. דיא דיינער איינהייט הולדיגען, רופֿען: יי אלהינו[1]! ק' דיא דיר פֿערטרויען, אַנטוואָרטען: יי אחד[2]! ח' דיא דיר נאַכרינגען וויא וואַססערשטראָמע, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיינע אַנהאָנגער אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא זיך דיינעז געזעטצעז בעפֿלייסיגען, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא צייגען דיינער איינהייט אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא דען געבאָטען איהרער פֿאָטער פֿאָלגען, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא מיט דיינעם בונדעז צייכען בעזיעגעלט זינד, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא זיך אין דיינער קוועללע געבאַדעט, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא איינציגען, דיא דער איינהייט דיינעז נאַמענז הולדיגען, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא מיט דיינען געבאָטען געקרעֶנטען

---

1) יי אלהינו, דער עוויגע איזט אונזער גאָטט. 2) יי אחד, דער עוויגע איזט איינציג.

כשושן מחוחים עונים יי אחד: ח' המאמינים בני מאמינים אומרים יי אלהינו. ק' הנתונים כחותם על לבך עונים יי אחד: ח' הסגולים לך מכל עם אומרים יי אלהינו. ק' העמוסים מבטן עונים יי אחד: ח' הפלוטים מרחם אומרים יי אלהינו. ק' הצאן הטבוחה עליך עונים יי אחד:

חזן בקול הקרואים שמם בשמך אומרים יי אלהינו.

ק"וח הרשומים ומצוינים בך עונים יי אחד: השוננים בדתותיהם אומרים יי אלהינו. התלוים בך כעל יתד עונים יי אחד: בספר"מ מתחילי' ובכן תן פחדך וא"א לא תשגב ולא ככתוב.

תשגב לבדך ותמלך על כל ביחוד. ככתוב על יד נביאך והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך

רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא דוא דיר אייגנעט וויא איינע ראָזע אויז דען דאָרנען געפֿליקט, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא טרייען, זאָהנע דער טרייען, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא וויא אין זיעגעל דיינעם הערצען אויפֿגעדריקט זינד, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא דוא דיר אויז אַללען פֿעלקערן ערקאָרען, רופֿען: יי אלהינו! ק' דיא דוא פֿאָן מוטטערלייבע אַן אהָלגעגאַלטעט, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא דוא פֿאָן איהרער מוטטער שאָסע אַן געררעטטעט, רופֿען! יי אלהינו! ק' לאַממער, דיא זיך דיינעטוועגען שלאַכטען לאַססען, אַנטוואָרטען: יי אחד! ח' דיא, דערען נאַמע מיט דעם דיינען פֿערוואַנדט איזט, רופֿען: יי אלהינו! ק'וח' דיא דוא מיט דיינעם מערקמאַלע בעצייכנעט האָסט, אַנטוואָרטען: יי אחד! דיא זיך דיינע געזעטצע איינשאַרפֿען, רופֿען: יי אלהינו! דיא זיך אַן דיך אַנקלאַממערן, אַנטוואָרטען: יי אחד!

וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ: וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה יְיָ לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים· אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ· וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת· וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ· וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל־בּוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ

בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי־אָרֶץ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם: וְאֶת מוּסַף יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת מוּסַף יוֹם) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה· נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר:

לשבת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

(וזה קרבן שבת וקרבן היום כאמור ליתא בכ"י וס"ח ואין לאמרו וכ"כ יעב"ץ.)

וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיְיָ רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ· וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר· (נ"א ושעיר לכפר מלבד חטאת הכפורים) וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

לשבת יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי· כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

בעלינו פותחים הארון, בשלא שם חלקנו כהם סוגרים הארון, בואנחנו כורעים פותחים הארון.

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם· וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (נ״א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר)· אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

הש״ץ חוזר בקול רם הוא אלהינו וכו׳.

בשעה שהקהל אומר הוא אלהינו וכו׳ אומר הש״ץ אלו הפסוקים, וטוב לבטל גזירות רעות, וקבלה הוא מן רבי אלעזר בעל הרקח.

אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ: וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד: הֵן לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ: כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד: כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הש״ץ אומר בנגון. סוגרים הארון.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֱיֵה עִם פִּיפִיּוֹת שְׁלוּחֵי עַמְּךָ בֵּית ישראל

או״א היה עם פיפיות וכו׳, מבואר במוסף יום א׳ של ר״ה.

אלהינו. אונזער גאָטט אונד אונזרער פאָטער, זייא מיט דען אונזרע דער

יִשְׂרָאֵל· הָעוֹמְדִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנֶיךָ עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל: הוֹרֵם מַה שֶּׁיֹּאמְרוּ· הֲבִינֵם מַה שֶּׁיְּדַבֵּרוּ· הֲשִׁיבֵם מַה שֶּׁיִּשְׁאֲלוּ· יַדְּעֵם הֵיךְ יְפָאֵרוּ: בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן· בֶּרֶךְ לְךָ יִכְרָעוּן· עַמְּךָ בְּפִיהֶם יְבָרֵכוּן· וּמִבִּרְכוֹת פִּיךָ כֻּלָּם יִתְבָּרֵכוּן: עַמְּךָ לְפָנֶיךָ יַעֲבִירוּן· וְהֵם בַּתָּוֶךְ יַעֲבוֹרוּן: עֵינֵי עַמְּךָ בָּם תְּלוּיוֹת· וְעֵינֵיהֶם לְךָ מְיַחֲלוֹת: גָּשִׁים מוּל אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּאֵימָה· לְשַׁכֵּךְ כַּעַס וְחֵימָה· וְעַמְּךָ מְסַבְּבִים אוֹתָם כַּחוֹמָה· וְאַתָּה מִן הַשָּׁמַיִם תַּשְׁגִּיחַ אוֹתָם לְרַחֲמָה: עַיִן נוֹשְׂאִים לְךָ לַשָּׁמַיִם· לֵב שׁוֹפְכִים נִכְחָךְ כַּמַּיִם· וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם: שֶׁלֹּא יִכָּשְׁלוּ בִלְשׁוֹנָם· וְלֹא יִנָּקְשׁוּ בְשִׁנּוּנָם· וְלֹא יֵבוֹשׁוּ בְּמַשְׁעֵנָם· וְלֹא יִכָּלְמוּ בָם שְׁאוֹנָם· וְאַל יֹאמַר פִּיהֶם דָּבָר שֶׁלֹּא כִרְצוֹנֶךָ: כִּי חֲנוּנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ הֵמָּה חֲנוּנִים· וּמְרֻחָמֶיךָ הֵמָּה מְרֻחָמִים: כְּמָה שֶּׁיָּדַעְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת

מבגעשיקקטען דיינעז פאָלקעז ישראל, דיא פאָר דיר איצט געבעטעט שטעהן, אום ער־בארמונג פיר דיין פאָלק ישראל צו ערפלעהן! לעהרע זיא, וואס זיא רעדען, אונטער־ריכטע זיא, וואס זיא זאגען זאָללען, וויל פּאָהרע איהרען ווינשען אונד אונטער־ווייזע זיא, וויא זיא דיך לאָבפרייזען, לאס זיא וואנדעלן אים ליכטע דיינעז אנטליט־צעס. זיא בייגען דיר דיא קניעע, איהר אונד זעגנעט דיין פאָלק. יאָ, זעגנע זיא זאמטליך מיט דעם זעגען דיינעז איינגען אונדרעס! זיא פיהרען דיר דיין פאָלק פאָר אונד אין דעסען מיטטע טרעטען זיא אויף; דיא אויגען דיינעז פאָלקעז זינד אויף זיא געהעפטעט אונד דיא איהריגען שמאכטען צו דיר. אנגזטליך טרעטען זיא פאָר דען ארון הקדש הין — פאָן דיינעם פאָלקע אומגעבען, וויא פאָן איינער ריגגמויער — דיינען אונמוילען צו בעזאָנפטיגען אונד דיינען גרים. יאָ, בליקק' אויף זיא ערבארמונגספאָלל פאָן דיינען האָהען הערא̇ב! זיא העבען איהרע אויגען גען הימעל עמפאָר, שיטטען איהר הערץ פאָר דיר אויז; זאָ ערהאָרע זיא דען אויז דיינען הימעל! גיב איהרער צונגע לייכטיגקייט, איהרען פּאָרטראַג אנשטאנד, דאמיט זיא ביים איהרעם בייאשטאנד ניכט בעשעמט, אונד איהרע געמיינדע ניכט דורך זיא צו שאנדען ווערדע; יאָ, מאכט' איהר מונד קיין וואָרט אויזשפרעכען, דאס דיר מיספאַללען קאָננטע! דען נור דיינע גינסטלינגע, העררי, אונזער גאָטט, זינד בעגינסטיגט, נור דיינע בעגנאדיגטען זינד בעגנאדיגט; וויר וויסען עס, העררי, אונזער גאָטט; דאס נור דער בעגינסטיגט איזט, דען דוא

אשר תחון יוחן. ואת אשר תרחם ירחם: ככתוב בתורתך וחנותי את אשר אחן. ורחמתי את אשר ארחם:
ונאמר אל יבשו בי קויך אדני אלהים צבאות.
אל יכלמו בי מבקשיך אלהי ישראל.

פותחים הארון.

אוחילה לאל. אחלה פניו. אשאלה ממנו.
מענה לשון: אשר בקהל עם. אשירה עוזו:
אביעה רננות. בעד מפעליו: לאדם מערכי לב.
ומיי מענה לשון: יי שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:
יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

סוגרים הארון.

מיוסד ע"ס א"ב מכופלת כמה פעמים עד סוף סדר עבודה,
וכסוף חתום שם המחבר משלם בירבי קלונימוס חזק. סדר.

ז' אמיץ כח כביר ורב אונים. אשר מי יעשה כמעש

באור לסדר עבודה לידידי הרבני החכם השלם מוהר"ר יאקב נ"ב נר"ו בעל נחלת יעקב, ואם הוספתי לפעמים דבר על דבריו הבנתי לו ציון כמוֹ עגולה תחלה וסוף להבדיל בין דבריו לדברי.

אמיץ כח וכו', כל סדר עבודה שבפיוט הזה מסכים מאוד לסדר המשנה דמס' יומא דבר דבור על אפנו ומתחלתו עד סופו, זולת באיז' מקומו' כאשר יבוא בפני', והעתקתי על כל דבור מקום המשנה בקיצור והמבין יבין לאשוריו. (אמיץ כח וכו', ל"ה בישעיה

בעגינסטיגט, נור דער בעגנאדיגט איזט, דען דוא בעגנאדיגסט. זא שטעהט עס אין דיינער לעהרע געשריעבען: „איך ווערדע געוואגען זיין וועם איך געוואגען בין, אונד איך ערבארמען, דעסען איך מיך ערבארמע." פערנער הייסט עס (תהלים ס"ט ז'): „לאס ניכט דורך מיך בעשאמט זיין, דיא דיר פערטרויען, גאטט, העררע צבאות! לאס ניכט דורך מיך צו שאנדען ווערדען, דיא נאך דיר פראגען, גאטט ישראל'ס!"

אוחילה. איך בעטע צום העררן, פלעהע איהן אן אונד ערביטטע מיר איינען איינגענעהמענדען פארטראג. אונטער דיעזער פערזאממלונג וויל איך זיינע העררליכקייט בעזינגען אונד זיינער טהאטען רוהם זאלל פאן מיינען ליפפען פליעסען. דער מענש אָרדנעט זיינע געדאנקען, גאטט אבער גיבט דער צונגע דען אויסדרוק. העררע, אֶפפנע מיינע ליפפען, דאס דיינען רוהם מיין מונד פערקינדע! מאגען דיר געפאללען דיא רעדען מיינעס מונדעס, דיא געדאנקען מיינעס הערצענס, דיר, עוויגער, מיין האָרט אונד מיין ערלאזער!

גבורותיך. אומץ עליות קרית על קרים. אף יסדת תבל על בלימה: בהיות עולם חשך וצלמות ועיפה. במעטה לבושך אור בקר הגהת. בין זידונים חצת כקרח הנורא. בצול הקויתם לבל יכסון חלד: גלית פני נשי והניצה תנובה. גן מקדם טעת לשעשוע מאמריך. גדל מאורות תתה ברקיע עזך. גם צבא מזרות עמם צוית: די שחים וראים משעל צרתה. דמיון בריח לכירת יושבי גנים. דבוקת רגבים הוציאה רומשים ושואפים. דר קנה ובצה לארוחת קרואיך: הכנת טבח ומסך וסועד אין. הקרצת גולם מחמר בתבנית חותמך. הפחת בחלדו טהר נשם מזבולך. הרדם ומצלעו עזר לו יעדתה: וצויתו בלי לעוט מעץ הדעת. והפר צווי כפתי בהשאת זוחל. ונענש בזעת אף לטרוף חקו. ואולת בצירים ועָרום

מ' כ"ו. אומץ עליות וכו', ל"ה המקרה במים עליותיו, תהלים ק"ד ג'. קרית, ל' תקרה. על קרים, על מים קרים. על בלימה, ל"ה באיוב כ"ו ז'. במעטה לבושך וכו', כמבואר בב"ר פ' ג': מהיכן נבראת האורה? מלמד שנתעטף הקב"ה כשלמה וכו' ע"ש (והוא מבואר יותר בפרקי דר"א פ"ג ושמות רבה פ' ט"ו, דף קל"א ד' וקל"ב א'). הגהת, האורת, ל' נוגה. זידונים, המים הזידונים. חצת, הבדלת במחיצה. כקרח הנורא, היינו הרקיע שבין המים המראהו כעין הקרח הנורא. בצול, בים. בל יכסון חלד, ל"ה בתהלי' ק"ד ט'. נשי, האדמה. והניצ', והצמיחה, ל' יציץ ציץ. טעת, נטעת. לשעשוע מאמריך, לטייל אוהביך. מזרות, מזלות באיוב ל"ח ל"ב. שחים וראים, דגים ועופו', ל' השוחה לשחות (ישעיה כ"ה י"א), ול' כאשר ידאה הנשר (דברים כ"ח מ"ט). משעל, ממי', עש"ה בישעיה מ' י"ב, מי מדד בשעלו מי'. צרת, יצרת. דמיון בריח, לויתן נחש בריח בישעיה כ"ז א'. לכירת, לסעודת, ל' ויכרה להם כרה גדול', מ"ב ו' כ"ג. יושבי גנים, אמר לצדיקים שעתיד הקב"ה לעשות להם סעודה מלויתן ושור הבר כמבואר בדברי רז"ל. דבוקת רגבים, הארץ. ושואפים, השואפים רוח על הארץ. דר קנה ובצה, הוא שור הבר שדירתו במקום קנה ובצה, ככתוב באיוב סי' מ', וגם הוא מתוקן לארוחה לצדיקים הקרואים. טבח ומסך, מאכל ומשתה. הפחת וכו', עש"ה ויפח באפיו נשמת חיים. בחלדו, בגוף עפר שלו. טוהר נשם, נשמה טהור', או טעמו, פלגא נשם ל' טהרו של מזבח ביומא דף נ"ט א', כלומר חלק אלוה ממעל. מזבולך, מבית זבולך והיינו השמי', כי זבול אחד לשמים בכלל גם בפרט לאחד משבעה רקיעים, דוגמת שם כוכב שנופל על הכלל ועל הפרט לאחד משבעה. בלי לעוט, שלא לאכו'.

עפר לחמו: זרוי רבעו הקפית בבטן חומדת· זרעה והולידה אכר ורועה צאן· זבח ושי הגישו למולך יחד· זעמת ברב ושעת תשורת צעיר: חמל רחמיו שחת ועבר אח· חלה פניך ושמת לו אות· חלו שלישים קרא בשמך לסמל· חיל נוזלים קראת ושטפום ואבדו: טעו גאים ופצו סור לנגדך· טרפו בחם הומים וזרבו נצמתו· טעון גפר נושע כסגרת בעדו· טפוליו הפרית ומלאו פני ציה: יעצו נאחדים לרום עד לשחק· יקשו נפצו ברוח סועה וסער· ידיד אתוי עבר ידעך בעולם· יחום זקוניו העלה לך לכליל: כשה תמים בחר איש תם· כחשק ישיבת אהלים ונמשך אחריך· כשר חניטי יופי הוצאת מחלציו· כלו זרע אמת ואין דפי: לשרתך איותה לוי איש חסידך· להבדיל מגזעו מקדש קדש קדשים· לקשור נזר קדש ולעטות אורים· לישב כבבדה פנימה ימים

ומולדת, חוה. בכירים, בחבלי וצירי לידה. וערום, הנחש. זרוי רבעו, מין זרעו. ל' ארחי ורבעי זרית בתהלים קל"ט ג', וע"ש פי' רש"י. חומדת, חוה. אכר, עובד אדמה והוא קין. ורועה צאן, הוא הבל. זבח, נקיון הבכור. צעיר, הבל. חמל רחמיו, כ"כ בכ"י וטעמו חמלת רחמיו. שלישי', דור אנוש שלישי לאדם. קרוא בשמך לסמל, לקרוא בשמך לצלמים כדכתיב אז הוחל לקרוא בשם ה'. נוזלים, מים. גאים, דור המבול. ופצו סור, ואמרו לאל סור ממנו, והוא ל"ה באיוב כ"א י"ג. טורפו, נטרפו ונטרדו מן העולם. בחום הומים, בחמימות מים הומים, וכמו שאז"ל ברותחין קלקלו וברותחין נדונו. יזורבו, נשרפו, ל"ה באיוב ו' י"ז. טעון גופר, העמוס ונשוא בתיבת עצי גופר והיינו נח. טפוליו, בניו. ציה, הארץ. נאחדים, דור הפלגה שהיו שפה אחת ודברים אחדים. ידיד אתוי עבר, אברהם ידיד ה' שבא מעבר הנהר. יחום זקוניו, בן זקוניו. בושר חניטי יופי, זרע כשר ובני יופי. ואין דופי, שלא נמצא פסול במטתו של יעקב. מגזעו, משבטו של לוי. מוקדש קדש קדשים, אהרן הכהן שנתקדש יותר מן הלויים, והוא ל"ה בני עמר' אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשי' הוא ובניו (דברי הימי' א' כ"ג י"ג). נזר קדש, זה הציץ. כבבודה, כ"כ בכ"י וטעמו ככלה עז"ה כל כבודה בת מלך פנימה, תהלים מ"ה י"ד, ומקרא זה נדרש על אהרן בבמדב' רבה פ' א' דף ר"ע ג'. פנימה, באוהל מועד. ימים שבעה, שבעת ימי המלואים וכתיב שם כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות

שבעה: מחזיקי אמנה שבוע קדם לעשור· מפרישים כהן הראש כדת המלאים: חיו מזים עליו מי חטאת לטהרו· זורק מקטיר ומטיב להתרגל בעבודה:

ככתוב בתורתך· כאשר עשה ביום הזה צוה יי לעשות לכפר עליכם:

ח׳ נלוים אליו נבונים ישישי שער· נואמים לו קרא נא בפיך· נגה תשיעי יעמידוהו בשער קדים· נוי זבחי יום לפניו יעבירו: סמך ביאת שמש צידו ימעיטו· סאב לבן פן ברדם יקרהו· סבי שבטו ללמד חפן יוליכוהו· סמים לתמר בפנים אותו ישביעו: סמר בשרו והדמיע כי נחשד· סרו גם הם ובכה הגירו· שיח מדרש בפה ובכתב הגיון· סביביו ישננו לעוררו עד חצות: עלצו תרום דשן בפיס ראשון· עוד יפיסו לדשון פנימי ומנורה·

לכפר עליכם, ודרשו רז"ל לעשות זה מעשה פרה, לכפר זה מעשה י"כ וללמוד שכ"ג טעון פרישה שבעת ימים וכו', וזהו שאמר מחזיקי אמנה והיינו זקני ב"ד שבוע קודם לעשור מפרישי' וכו' כדאי' בריש מס' יומא. ופרישה זו היתה הפרשה מאשתו משום ספק נדה כדאי' שם דף ו' א'. מזים עליו וכו', כדאי' שם: כל שבעת ימים מזין עליו מי כל חטאות שהיו שם. (מקטיר ומטיב וזורק, כ"כ בכל כ"י וכן הגירסא הנכונה בלי ספק לפי דעת מיסדו הוא רבינו משלם ז"ל, שאחם כאן באות מ' להשלמת שמו, אלא שהרב מהרי"ל כתב שאין לומר מקטיר ומטיב וזורק משום שזריקה קודמת היא לכ"ע וכו' ע"ש; ומש"ה שנו במחזורים לומר זורק מקטיר ומטיב, והוא הסדר הנשנה שם משנה ב': כל שבעת הימים הוא זורק ומקטיר ומטיב וכו', ועיין מ"ש לקמן אצל עוד יפיסו וכו'.)

נלוים אליו וכו', שם משנה ג': מסרו לו זקנים וכו'. נואמים וכו', שם: ואומרים לו קרא אתה וכו'. נוגה תשיעי וכו' עד לפניו יעבירו, שם: עי"כ שחרית מעמידין אותו וכו'. סמוך ביאת שמש וכו' עד יקרהו, שם מ"ד: עי"כ עם חשיכה לא היו מניחים אותו לאכול הרבה וכו'. סבי שבט וכו', שם מ"ה. סמים לתמר וכו', שם: סמר בשרו וכו' עד הגירו, שם: הוא פורש ובוכה וכו'. שיח מדרש וכו', שם מ"ו. עלצו תרום דשן, שם פרק ב' מ"ב: התקינו שלא יהא תורמין אלא בפיים וזהו הפיים הראשון. (ועיין בתוס' שם דף כ"א ריש ע"א גם בתוס' ישנים שם). עוד יפיסו וכו', שם משנה ג': הפיים השני מי שוחט וכו', ומ"ש הפייטן בפיוט השני רק דישון מזבח הפנימי והמנורה ולא כמה עבודות דקחשיב במשנ' בפיים השני, עיין בתי"ע שם ד"ה: ד' פייסות היו שם מ"ש בשם בעל המאור' והרמב"ן ז"ל, ועיין בס' מלחמות ה' להרמב"ן ז"ל שהאריך מאוד בזה ליישב דברי הפייטן. וראיתי בתוס' יומא דף ח' א' בתוס' ד"ה: דכ"ע שכתבו שם שמנהגן הי' שלא היו מקפידין

עֲקֹב קְטֹרֶת פַּיִס חֲדָשִׁים יְשַׁלְּשׁוּ · עֲרוֹךְ נְתָחִים יַחַד פַּיִס הָרְבִיעִי: עָלָה בְּרַק הַשַּׁחַר כְּנָם הַצּוֹפֶה · עָלָיו פֵּרְשׂוּ זוּ מָסָךְ בּוּץ לְהֶצְנֵעַ · עֵרָה סוּתוֹ טָבַל וְעָט זְהָבִים · עָמַד וְקִדֵּשׁ וְקֵרֵץ תְּמִיד הַשַּׁחַר: פֵּקֵד לְמָרְקוֹ וְהוּא קִבֵּל וְזָרַק · פֵּרֵשׁ הִקְטִיר וְהֵטִיב הִקְרִיב וְנִסֵּךְ · פְּעֻלַּת כָּלִיל הִשְׁלִים וְעָשׂ כַּסֵּדֶר · פֵּרְשׂוּ סָדִין לָבָן עוֹד כְּבָרִאשׁוֹנָה · פַּרְוָה בַּקֹּדֶשׁ שָׁם קִדֵּשׁ וּפָשַׁט · פָּסַע וְטָבַל לְבָנִים עָט וְקִדֵּשׁ · פְּלוּסִים עֶרְכָּם מָנִים שְׁמוֹנָה עָשָׂר · פְּאוּרִים לְשָׁרֵת בָּם לְמֶלֶךְ הַכָּבוֹד · פָּרוֹ מֻצָּב בֵּין אוּלָם לַמִּזְבֵּחַ · פָּנָיו יָמָּה וְרֹאשׁוֹ נֶגְבָּה מֻעְקָם: יז׳ פָּגַשׁ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁוֹ · פְּשָׁעָיו הוֹדָה וּבְחֶבּוֹ לֹא טָמָן:

יח״ק וְכַךְ הָיָה אוֹמֵר · אָנָּא הַשֵּׁם · חָטָאתִי ·

נפיוטים לכתוב כהלכתן ע"ש. ולפ"ז אין לתמוה כ"כ על הפייטן, אם לפעמים אינו מסכים אלבא דהלכתא. וזהו תשובה לכמה פיוטים. עקב קטורת וכו', שם ע"ג: הפייס השלישי חדשים לקטורת וכו'. ערך נתחים וכו', שם: הרביעי חדשים עם ישנים וכו'. עלה ברק השחר וכו', שם פ"ב מ"א: אמר להם הממונה וכו' עד ברקאי. עליו פירשו (זו מסך בוץ להצניע כ"כ בכ"י), שם מ"ד: פרשו סדין של בוץ וכו', עירה סותו וכו', שם: פשט ירד וטבל הביאו לו בגדי זהב ולבש. (עירה סותו, פשט כסותו. ועט זהבים, ועטה ולבש בגדי זהב). עמד וקדש וכו', עד ונסך, שם: קדש ידיו ורגליו הביאו לו את התמיד וקרצו וכו' עד ואת היין. (וקדש, ידיו ורגליו מקיתון זהב, סמ"ג. פעולת כליל, עבודת עולת הבקר שכולו כליל, השלימו ועשה כסדר). פירשו סדין לבן וכו' עד עט וקדש, שם מ"ו: הביאוהו לבית הפרוה, פרשו סדין של בוץ וכו', קדש יו"ר וכו', הביאו לו בגדי לבן וקדש יו"ר. פלוסים ערכם וכו', שם מ"ז: בשחר הי' לובש וכו' וייסד אלבא דחכמים דהלכתא כוותייהו נגד ר"מ. פרו מוצב, עד פשעיו הודה, שם פ"ג מ"ח: בא אצל פרו ופרו הי' עומד בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב וכו'. (ובחבו, ובחיקו; איק ת"י חוב, והוא ל"ה באיוב ל"ט ל"ג).

וכך היה אומר אנא השם וכו' אנא בשם כפר וכו', כן היא גירסת הירושלמי הובא בא"ח סי' תרכ"א ובתי"ט פ"ו דמס' יומא, וגם כתב התי"ט טעם למה בראשונה השם ובשניה בשם. עוד כתב התי"ט בפ"ג מ"ח טעם, למה אין אנו אומרים: אנא אדני, כמו שאנו קורין כל השמות, וע"ש. וכ"כ הב"ח בסי' הנ"ל וסיים שם הב"ח: בכל מקום שמזכיר השם ואינו מלשון המקרא ראוי לומר השם ולא בא"ד, וע"ש היטב ובבית יוסף. (א"ה, ז"ל הרב אב"ן הירחי בס' המנהג שלו סי' ס"ב: ומנהג בצרפת

עָוִיתִי · פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי: אָנָּא בַשֵּׁם · כַּפֶּר נָא · לַחֲטָאִים · וְלַעֲוֹנוֹת · וְלִפְשָׁעִים · שֶׁחָטָאתִי · וְשֶׁעָוִיתִי · וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי · כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ:

יט״ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרָה · כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מְפֹרָשׁ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה · הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם · וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

כ׳ וְאַף הוּא הָיָה מִתְכַּוֵּן לִגְמוֹר אֶת הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַמְבָרְכִים וְאוֹמֵר לָהֶם תִּטְהָרוּ: וְאַתָּה בְּטוּבְךָ מְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְסוֹלֵחַ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ:

ופרובינצא (Provence) לומר עלינו לשבח, אוחילה לאל, ואומר סדר עבודה והודויין שהי' כ"ג מתודה ביוה"כ שהי' מזכיר את השם עשר פעמי' ביום, ג' בכל הודוי לשלשת ודויין ואחת בגורלו לה' חטאת. שני הודויין בפר, אחת בשעיר המשתלח ואומר כך: אנא השם עויתי פשעתי וחטאתי לפניך וגו', ואח"כ אומר: אנא השם עויתי פשעתי וחטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך, ואח"כ: אנא השם עוו פשעו וחטאו לפניך עמך בית ישראל. ואמר רבינו האי ז"ל יאמר: אנא השם ולא: אנא בשם; ובלשון זה לא הי' כ"ג אומר אנא השם אלא השם המפורש שהוא בן מ"ב אותיות ומלוי בישיבה ידוע לחכמי', והי' אומר אותו עשר פעמים כמו שאמר, והכהנים והעם העומדים וכו' תטהרו, ונוהגים לומר הודויין בקול רם והציבור השומעים היאך הי' כ"ג אומר, היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם כשהיו שומעים את שם המפורש יוצא מפי כ"ג בקדושה וכו' עכ"ל.)

והכהנים והעם העומדים וכו', במשנה לא גרס הכי רק בודוי השלישית אבל לא בשני ודויין הראשונים; אכן כבר כתב התי"ט פ"ו מ"ב דבכל הודויין אומרים כן, כיון דהטעם מפני כבוד השם אין לחלק אלא שמסדר המשנה נטר עד בסוף. והרמב"ם פ"ב מהלכות עיה"כ כתב סתם: כל הכהנים והעם כשהיו שומעין וכו' שנא' כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו. עכ"ל. ומדסתם דבריו משמע שהי' אומרים כן בכל הודויין מפני כבוד השם.

ואף הוא הי' מתכון וכו', ר"ל שהכ"ג הי' מאריך בשם בנעימות קול עד שהיו כורעים ואומרים בשכמל"ו ואז מסיים תטהרו. כ"כ המרדכי וכ"כ הטור סי' תרכ"א. ואתה בטובך מעורר וכו', כ"ה בדפוסים קדמונים וכ"י, ומלת הגדול ליתא בזה ולא בשני חביריו.

ק׳ צעד לילך לו למזרח עזרה· צמד שעירים שם מהון עדה· צמודים אחוים שוים בתאר ובקומה· צגים לכפר עון בת השובבה· צהוב חלשים טרף והעלה מקלפי· צנח והגריל לשם גבוה ולצוק· צעק בקול רם ליי חטאת· צותתיו ענו לו וברכו את השם· צבע זהורית קשר בראש המשתלח· צגתו אמן נגד בית שלוח: ח׳ צלח ובא אצל פרו שנית· צחנתו ושלמטהו פני צור התודה:

ח״ק וכך היה אומר· אנא השם· חטאתי· עויתי· פשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך: אנא בשם· כפר נא· לחטאים ולעונות· ולפשעים· שחטאתי· ושעויתי· ושפשעתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך: ככתוב בתורת משה עבדך מפי כבודך· כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי:

צעד לילך וכו', פ"ג מ"ט. צמד שעירים שם מהון עדה, הכי איתא במס' שבועות י"ד א', דשני שעירים ממעות הלשכה. בתאר ובקומה, ה"ה שהיו צריכים לכתחלה להיות שוים בדמים ולקיחתם כאחד כדאי' ריש פרק שני שעירים אלא שהפייט נקט רישא דמלתא. (ולי נראה כי צמודים טעמו מזוגים בשעת לקיחה, ואחוים שהיו שוים בדמים ל' אח ואחוי.) צהוב חלשים טרף וכו', עד ולצוק, שם ריש פ"ד: טרף בקלפי והעלה ב' גורלות וכו'. (צהוב חלשים, טעמו גורלות עשויים מזהב מוזהב בבית שני.) צעק וכו' עד וברכו את השם, שם: ואומר לה' חטאת והן עונין אחריו בשכמל"ו. (לה' חטאת, הכ"ג אמר לה' והסגן אמר חטאת. סמ"ג. צותתיו, שומעיו.) צבע זהורית וכו', שם מ"ב קשר לשון של זהורית וכו'. צלח ובא וכו', שם: בא לו אצל פרו שנית וסומך וכו'. צלח, עבר. שנית, פעם שנית. צחן מטהו, עון מטהו, וי"ג צחנתו ושלמטהו וכן מסתבר, שהרי בודוי חזר לומר חטאתי וכו'. אני וביתי וכו', ולא אמר חטאו לפניך בני אהרן כמו שאמר אצל ישראל.

ח״ק והכהנים והעם העומדים בעזרה· כשהיו שומעים את השם הנכבד והנורא מפרש יוצא מפי כהן גדול בקדשה ובטהרה· היו כורעים ומשתחוים ומודים ונופלים על פניהם· ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ק׳ ואף הוא היה מתכון לגמור את השם כנגד המברכים ואומר להם תטהרו: ואתה בטובך מעורר רחמיך וסולח לשבט משרתיך:

ק׳ קח מאכלת חדה ושחטו כסדר· קבל דם במזרק ונתנו לממרס· קרישתו ימס עד עת הזיה· קפוי פן יהי ותעדר סליחה· קוח לוחשות חת במחתת פרוים· קלה וגלד רך וארוכת יד· קדר לתוכה שלשת קבין גחלים· קרבו לו בזך וגדושת דקה· קלט וחפן והריק לתוך בזך· קפץ מחתה בימין ובזך בשמאל· קיש צעדיו לפרכות וקרב לבדים· קטרת שם בינימו ועשן ויצא: רובה ממרס מנו נטל דם· רצף ונכנס וקם בין שדים· ח׳ רצוי הזיות טבל והצליף במנין· רום מעלה אחת ומטה שבע:

ח׳ וכך היה מונה· אחת· אחת ואחת:

קח מאכלת חדה וכו' עד סליחה, שם מ"ג שחטו וקבל במזרק וכו', והפייטן פירש טעם למה ממרס כדי שלא יקרש הדם שאז אינו ראוי להזיה. קוח לוחשות עד גחלים, שם מ"ג וד' נטל מחת' ועלה' וכו'. קרבו לו בזך וכו', ובזך בשמאל, ריש פרק ה' הוציאו לו את הכף וכו'. (וגלד רך, ודופן רך. קדר, שחר. וגדושת דקה, שהית' גדושה ומלאה קטורת סמים דקה.) קיש לצעדיו וכו' עד ועשן ויצא, שם, הי' מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי הפרכת וכו' ונתמלא כל הבית כולו עשן. (וטעם קיש לצעדיו, קול הקשת הילוכו, ל' מקיש בקרסוליו, בכורות פ"ז מ"ג.) רובה ממרס וכו' עד ומטה שבע, שם מ"ג. נטל הדם ממי שהוא ממרס וכו' אלא כמצליף. בין בדים, בין שני בדי ארון. רום מעלה, על פני הכפרת. וכך היה מונה, אחת, היא ההזאה שלמעלה. אחת ואחת, בכל הזאות שלמטה היה חוזר למנות עמהם ההזאה העליונה

אַחַת וּשְׁתַּיִם· אַחַת וְשָׁלשׁ· אַחַת וְאַרְבַּע· אַחַת וְחָמֵשׁ· אַחַת וָשֵׁשׁ· אַחַת וָשֶׁבַע:

י׳רָץ וְהִנִּיחוֹ בַּכֵּן וְשָׁחַט שָׂעִיר· רְצָה וְקִבֵּל דָּמוֹ כְּאֶגֶן קֹדֶשׁ: י׳רֶגֶל וְעָמַד מְקוֹם וְעוֹד אָרוֹן· רְצָה הַזָּיוֹת כְּמַעֲשֵׂה דַּם פָּר:

י׳וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה· אַחַת· אַחַת וְאַחַת· אַחַת וּשְׁתַּיִם· אַחַת וְשָׁלשׁ· אַחַת וְאַרְבַּע· אַחַת וְחָמֵשׁ· אַחַת וָשֵׁשׁ· אַחַת וָשֶׁבַע:

י׳רָהַט וְהִנִּיחוֹ וְדַם פָּר נָטַל· רַגְלָיו הֵרִיץ וְצָג חוּץ לְבוֹדֶלֶת· י׳רִקְמֵי פָרֹכֶת יַז בְּמִשְׁפַּט כַּפֹּרֶת· רָגַשׁ וְשָׁנָה וְהִזָּה מִדַּם שָׂעִיר:

וכסדר האמור כאן. (ודע שבכל כ״י יש כאן חרוז והוא זה: אחת, אחת ואחת, אחת ושתים בנחת, אחת ושלש נוכחת, אחת וארבע טובחת, אחת וחמש לשלא נשכחת, אחת ושש לבל נקשחת, אחת ושבע מבלי פחת עכ״ל. ומהרי״ל לא הי׳ אומר התיבות החרוזיות לכן הסירום הקהלות.)

רץ והניחו בכן וכו׳ עד כאגן קדש, שם מ״ג וד׳ יצא והניחו על כן הזהב שבהיכל וכו׳ רגל ועמד וכו׳, ר״ל שעמד במקום שעמד והזה מדם השעיר א׳ למעלה וז׳ למטה כמו שעשה בדם הפר. (ול״נ שטעם רגל תר, ל׳ וירגלו אותה וטעם ועמד וכיוון והלשון ידוע בדברי רז״ל באמרם אי אפשר לעמוד עליו כלומר לכוון עליו.)

רהט והניחו וכו׳, היינו כת״ק דמשנה ד׳ דקתני יצא והניחו על כן שבהיכל דאילו לר׳ יהודה דאמר שלא הי׳ רק כן אחד הי׳ צריך ליטול תחלה דם הפר ולהניח במקומו דם השעיר. חוץ לבודלת, חוץ לפרכת כדאי׳ שם והזה על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ. רגש ושנה והזה מדם שעיר, ר״ל אח״כ נטל דם השעיר והזה על הפרכת. וקשה לי למה השמיט הפייט כאן שהניח דם הפר על הכן ואח״כ נטל דם השעיר, אע״ג דבמתניתן קתני נטל דם השעיר והניח דם הפר, היינו דבמתני׳ סתם שם כר״י כמ״ש רש״י והרע״ב במתני׳ ד״ס נטל דם הפר אבל הפייטן שייסד לעיל רהט והניחו ודם הפר נטל והיינו כרבנן ה״ל להניח, הכא נמי כן הניח דם הפר ונטל דם השעיר וכ״כ הרמב״ם פ״ד מעבודת יה״כ ה״ב, ואפשר לומר שבכלל זה נעימות דבריו רגש ושנה משמע שנה כמו בתפלה שהניח תחלה ואח״כ נטל.

י׳וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה· אַחַת· אַחַת וְאַחַת· אַחַת וּשְׁתַּיִם· אַחַת וְשָׁלשׁ· אַחַת וְאַרְבַּע· אַחַת וְחָמֵשׁ· אַחַת וָשֵׁשׁ· אַחַת וָשֶׁבַע:

י׳שָׁב וּבְלָלָם וְחִטֵּא מִזְבַּח סָגוּר· שֶׁבַע עַל טָהֳרוֹ וּבְקַרְנָיו אַרְבַּע· י׳שָׁקַד וּבָא אֵצֶל שְׂעִיר הֶחָי· שִׁגְיוֹן עַם וּזְדוֹנוֹ יוֹדֶה לָאֵל:

חו׳ י׳וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר· אָנָּא הַשֵּׁם· חָטְאוּ· עָווּ· פָּשְׁעוּ· לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל· אָנָּא בַשֵּׁם· כַּפֶּר נָא· לַחֲטָאִים· וְלַעֲוֹנוֹת· וְלַפְּשָׁעִים שֶׁחָטְאוּ· וְשֶׁעָווּ· וְשֶׁפָּשְׁעוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל· כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת משֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ· כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ:

קו׳ י׳וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרָה· כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מְפֹרָשׁ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה· הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם· וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

י׳וְאַף הוּא הָיָה מִתְכַּוֵּן לִגְמוֹר אֶת הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַמְבָרְכִים וְאוֹמֵר לָהֶם תִּטְהָרוּ: וְאַתָּה בְּטוּבְךָ מְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְסוֹלֵחַ לַעֲדַת יְשֻׁרוּן:

שב ובללם וכו׳, שם מ״ד ערה דם הפר וכו׳ הזה על טהרו של מזבח וכו׳.
שקד ובא וכו׳ שם פרק ו׳ מ״ב בא לו אצל שעיר המשתלח וכו׳.

ז׳ שגרו ביד איש עתי למדבר עז· שמץ כתמי זו שאת לגזרה· שן סלע הדפו וגלגל וירד· שברו עצמיו כנפץ כלי יוצר: שחוטה אחז פר ושעיר קרע· שלף אמורים וגויות קלע לשרוף· שאג סדרי יום קדש ופשט· שלש וטבל פוים עט וקדש: תכף ועש אילו ואיל עם· תרב חטאת ומוספין הקריב כחוק· תר וקדש פשט טבל וקדש· תכריך בדים עט ונכנס לדביר: תכונת כלי קטרת הוציא וקדש· תלבושת מדיו הפשיט וגנז נצח· תרגל וטבל חרוצים עט וקדש· תמיד הסדיר ותמר ונרות העלה: תכל עבודות יד ורגל קדש· תמם טבילות חמש וקדושים עשרה· תאר מגמתו כצאת השמש בגבורה· תקף ורץ ועטה בגדי הונו: תמה תלוה ציר נאמן לבית· תגל בהתבשר השלג אדם תולע· תעדה

ישע

שגרו ביד וכו׳, שם מ״ג מסרו למי שהי׳ מוליכו וכו׳. שן סלע וכו׳ עד כלי יוצר שם מ״ו דוחפו לאחוריו וכו׳. שחוטה אחז, שם מ״ז בא לו אצל פר ושעיר וכו׳, קלען במקלעות וכו׳. שאג סדרי יום וכו׳, שם פרק ז׳ מ״א בא לו כ״ג לקרות ובמשנה ג׳ אם בבגדי בוץ קורא קדש יו״ר וכו׳. שלש וטבל וכו׳, שם ירד וטבל הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש יו״ד וכו׳. תכף ועש אילו וכו׳, שם פליגי במתניתן ר״א ור״ע ובגמרא שקל וטרא הרבה בדבריהם, ולכאורה דברי הפייט דלא כמאן, אכן כבר כתב התי״ט שם בד״ה עם תמיד של שחר בסוף הדיבור שהפייטן סמך דבריו על הירושלמי פרק בא לו דקתני שם אמר ר״י זו דברי ר״א ור״ע אבל חכמים אומרים כולם היו קרבים עם תמיד של בה״ע, וכתב עוד שם מ״ש ר״י עם תמיד שבה״ע לאו דוקא אלא לאפוקי עם תמיד של שחר. תר וקדש וכו׳ עד הוציא וקדש, שם מ״ד. תלבושת מדיו הפשיט וגנז נצח, ר״ל שהי׳ גונז בגדי לבן, בסדר עבודה במתני׳ לא הזכיר זה, אמנם בן הוא ביומא דף כ״ד ובמס׳ הוריות ובכיחס שם מלמד שטעון גניזה והיינו בת״ק דר׳ דוסא וכ״כ הרמב״ם פ״ח מהלכו׳ כלי המקדש ה״א. תרגל וטבל וכו׳ עד ונרות, שם מ״ד קדש יו״ר וכו׳. תכל וכו׳ עד סיום, שם קדש יו״ר ופשט הביאו לו בגדי עצמו. ומ״ש תאר מגמתו כצאת השמש מבואר במד״ר ובילקוט פ׳ אחרי, בשעה שהשכינה שורה עליו פניו בוערות כלפידים. תמה תלוה וכו׳, במשנה שם ומלוין אותו עד ביתו. תגיל בהתבשר וכו׳, יומא ס״ו א׳ הלבין הי׳ שמחין וכו׳. תעדה ישע וכו׳ עד סוף הפיוט, כל זה דברי הפייטן להגיד שמחתן של ישראל בהלבנת של זהורית והיו משבחין להקב״ה על שקבל עבודת כ״ג ברצון.

ישע תעטה מעיל צדקה· תפיק צהלה תביע דיץ וחדוה: תלולי רום הרעיפו ורזיף טלם· תלמי שדי הוות יבולם· תודה נתנו אוספי זרע שלום· תהלה בשרו נושאי אלמות ברנן: תחתיות ארץ צבי זמר שמעו· תנו צדקותיו חצץ הולכי נתיבות: תקות שולחיו אמון לא אכזב· תוחלתם כצנת שלג ביום קציר: מצואתם רחצו מטנף צחנתם זכו· שלמים תמימים בבור כפימו זכו· להגיד כי מטהרם מקור מים חיים· מקוה ישראל מנקם מים נאמנו: בטהר ובנקיון ינקו ויטהרו· יתחדשו כחדשי בקרים מכתם יצחצחו· רוממות אל יהגו בגרונם· בלשונם רון כפימו שיר חדש: יגילו ברעד יעבדו ביראה· קדוש ישרא׳ מקדש קדושים· לשנן לרנן לתופף ולצלצל· ולנצח בנגינות ולהנעים זמר· נחבקים בעוז ימין רוממה· יחד נתמכים במלאה צדק· משוכים לבא שעריו ברננה· ששון ושמחה ישיגו נצח: ששים וגלים בשמו כל היום· חדים בשמחה את פניו· ח׳ זיו אורם כשחר יבקע· קולם ישאו וירנו בגאון צור עולמים: אשרי העם שככה לו· אשרי העם שיי׳ אלהיו:

ויום טוב היה עושה כהן גדול לכל אוהביו כשנכנס בשלום ויצא בשלום בלי פגע: וכך היתה תפלתו של כהן גדול ביום הכפורים בצאתו מבית קדש הקדשים בשלום בלי פגע:

ויום טוב. דער אָבערפריעסטער פפלעגטע איינער פריירענפעסט פיר זיינע פריינדע אַנצוסטעללען, ווען זיין איין= אונד אויסגאנג אויס דעם אַללער= היילינגסטען גליקקליך אונד אָהנע איינען ווידריגען צופאַלל אַבגעלויפען וואַר. אים הערויסגעהען אויס דעם אַללערהייליגסטען אַם פערזאָהנונגסטאַג, בעטעטע דער אָבערפריעסטער פאָלגענדעס געבעט:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא הַשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל:

ח׳ שְׁנַת אוֹצָרְךָ הַטּוֹב תִּפְתַּח לָנוּ · ק׳ שְׁנַת אָסֵם · שְׁנַת בְּרָכָה · ח׳ שְׁנַת גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת מִלְּפָנֶיךָ · ק׳ שְׁנַת דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר: ח׳ שְׁנַת הַרְוָחָה וְהַצְלָחָה וְקִיּוּמִים · ק׳ שְׁנַת וְעוּד בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ · ח׳ שְׁנַת זוֹל · ק׳ שְׁנַת חַיִּים טוֹבִים מִלְּפָנֶיךָ · ח׳ שָׁנָה טְלוּלָה וּגְשׁוּמָה אִם שְׁחוּנָה · ק׳ שְׁנַת יַמְתִּיקוּ מְגָדִים אֶת תְּנוּבָתָם · ח׳ שְׁנַת כַּפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · ק׳ שְׁנַת לַחְמֵנוּ וּמֵימֵינוּ תְּבָרֵךְ · ח׳ שְׁנַת מַשָּׂא וּמַתָּן · ק׳ שְׁנַת נָבוֹא לְבֵית מִקְדָּשֵׁנוּ · ח׳ שְׁנַת שֹׂבַע · ק׳ שְׁנַת עֹנֶג · ח׳ שְׁנַת פְּרִי בִטְנֵנוּ וּפְרִי אַדְמָתֵנוּ תְּבָרֵךְ · ק׳ שְׁנַת צֵאתֵנוּ

וּבוֹאֵנוּ

שנת אוסם, שיטלאו אסמים בר. טלולה וגשומה אם שחונה, כן גרס במס׳ יומא דף נ״ג ב׳ ובתעני׳ כ״ד ב׳ ואולם בילמדנו פ׳ אחרי גרס דשונה גשומה וטלולה. שחונה, ל׳ חום.

יהי רצון. עס זייא דיין ווילע, עוויגער, אונזער אונד אונזרער פֿאַטער גאָטט, דאַס דיעזעס קינפֿטיגע יאהר פֿיר אונס אונד גאַנץ ישראל זייא

א׳ שנת. איין יאהר, אין וועלכעם דוא אונס דען בעהאַלטער דיינעס זעגענס אָפֿפֿנעסט. ק׳ איין פֿאַללעס אונד זעגענרייכעס יאהר. א׳ איין יאהר פֿאָללער גליקליכען ערייגניססע. ק׳ איין געטריידע־ מאָסט־ אונד אָהלרייכעס יאהר. א׳ איין יאהר דעס פֿערגניגענס, דעס גליקקעס אונד וואָהלבעפֿינדענס. ק׳ איין זאַממעליאהר אים הויזע דיינעס הייליגטהומס. א׳ איין יאהר דעס איבער־ פֿלוססעס. ק׳ איין גליקזעליגעס יאהר. א׳ איין יאהר דעס טהויעס אונד דעס הייפֿיגען רעגענס בייא אנהאַלטענדער היטצע. ק׳ איין פֿרוכטרייפֿענדעס יאהר. א׳ איין יאהר צור פֿערגעבונג אונזערער זינדען. ק׳ איין אַן שפייזע אונד געטראַנקע געזעגנעטעס יאהר. א׳ איין יאהר דעס געווערבס. ק׳ איין זאַממעליאהר אים הויזע אונזערעס הייליגטהומס פֿיר דיא געזאַממטע כהונה*). א׳ איין יאהר דער ער־ שפריעסליכקייט. ק׳ איין ערגאָטצליכעס יאהר. א׳ איין יאהר פֿאָללער זעגען פֿיר דיא פֿרוכט אונזערעס לייבעס אונד אונזערעס ערדרייכעס. ק׳ איין פֿיר אונזער אויסגעהען

*) בעקאַננטליך האַט איין גראָססער טהייל דער כהנים קיינען אנטהייל אַם צווייטען טעמפעל גענאָממען, וויל ער נאַך פֿרייא אונד אונאַבהאַנגיג וואַר, דאַהער אויך פֿיעלע אין פֿרעמדען לאַנדערן צוריקבליעבען, אַלס מעהר דען טעמפעל צו בעזוכען.

וּבוֹאֵנוּ תְּבָרֵךְ · ח׳ שְׁנַת קְהָלֵנוּ תּוֹשִׁיעַ · ק׳ שְׁנַת רַחֲמֶיךָ יִכָּמְרוּ עָלֵינוּ · ח׳ שְׁנַת שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה · (ק׳ שָׁנָה שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ · ח׳ שָׁנָה שֶׁלֹּא תַפִּיל אִשָּׁה אֶת פְּרִי בִטְנָהּ:) ח׳ בחו״ל שְׁנַת תַּעֲלֵנוּ שְׂמֵחִים לְאַרְצֵנוּ · ק׳ וח׳ שָׁנָה שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל זֶה לָזֶה וְלֹא לְעַם אַחֵר בְּתִתְּךָ בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם:

וְעַל אַנְשֵׁי הַשָּׁרוֹן הָיָה אוֹמֵר · יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יֵעָשׂוּ בָתֵּיהֶם קִבְרֵיהֶם:

ח׳ אֱמֶת מַה נֶּהְדָּר הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל בְּצֵאתוֹ מִבֵּית קָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים בְּשָׁלוֹם בְּלִי פֶגַע:

ע״ס א״ב. חזן. קהל.

כְּאֹהֶל הַנִּמְתָּח בְּדָרֵי מַעְלָה · מַרְאֵה כֹהֵן:
כִּבְרָקִים הַיּוֹצְאִים מִזִּיו הַחַיּוֹת · מַרְאֵה כֹהֵן:
כְּגֹדֶל גְּדִילִים בְּאַרְבַּע קְצָוֹת · מַרְאֵה כֹהֵן:
כִּדְמוּת הַקֶּשֶׁת בְּתוֹךְ הֶעָנָן · מַרְאֵה כֹהֵן:

ועל אנשי השרון וכו׳, כן אית׳ בירושלמי דיומא פ״ה וסוטה פ״ח ט״ג והטעם מבואר גם בבבלי סוטה דף מ״ג א׳ שבתיהם היו רעועים ונוחים ליפול מחמת רבוי גשמים.
כאהל הנמתח וכו׳, היינו כעצם השמים לטוהר. וכל הפיוט מבואר בעצמו.

אונד אַנקאָממען גליקליכעס יאהר. א׳ איין יאהר צום הייל אונזערער געמיינדע ק׳ איין אַן גאָטטליכער הולד רייכעס יאהר. א׳ איין יאהר דעס פֿריעדענס אונד דער בעהאַגליכקייט. ק״א. איין יאהר, אַן וועלכעם דוא אונס אַללע פֿריידיג היניבער־ פֿיהרעסט נאַך אונזערעם לאַנדע, איין יאהר, אַן וועלכעם דוא אַללע האַנדעל־ אַרבייט דיינעס פֿאָלקעס ישראל זעגנען מאָגעסט, דאַמיט קיינער פֿאָן איהנען וועדער דער הילפֿע זיינעס ברודערס, נאָך איינעס אויסלאַנדערס בעדירפֿע.

פֿיר דיא שרון־ בעוואָהנער*) האַט ער פֿאָלגענדעס געבעטעט: עס זייא דיין ווילע, עוויגער, אונזער אונד אונזרער פֿאַטער גאָטט, דאַס ניכט איינסט דיא הייזער דער שרון־ בעוואָהנער איהרע גרעבער ווערדען.

*) שרון וואַר איינע פּראָפֿינץ אין ארץ ישראל, דערען הייזער בעשטאַנדיג דער געפֿאַהר דעס איינשטורצעס אויסגעזעטצט וואַרען. זיעהע אים כלור.

חזן פפר"מ מוכר חין מעהרערען קהלות וויכד דיעזע: ניכט געזאגט:

כהוד אשר הלביש צור ליצורים. מראה כהן: כורד הנתון בתוך גנת חמד. מראה כהן: כזר הנתון על מצח מלך. מראה כהן: כחסד הנתן על פני חתן. מראה כהן: כטהר הנתון בצניף טהור. מראה כהן: כיושב בסתר לחלות פני מלך. מראה כהן: ככוכב הנגה בגבול מזרח. מראה כהן: כלבוש מעיל וכשריון צדקה. מראה כהן: כמלאך הנצב על ראש דרך. מראה כהן: כנר המציץ מבין החלונות. מראה כהן: כשרי צבאות בראש עם קדש. מראה כהן: כעוז אשר הלביש טהור למטהר. מראה כהן: כפעמוני זהב בשולי המעיל. מראה כהן: כצורת הבית ופרכת העדות. מראה כהן: כקהלה* מכסה תכלת וארגמן. מראה כהן: *) בקהלה וי"ג כקילא. עיין בערוך ערך קל האחרון.

חזן. חין פפר"מ פחנגט מחן היער: חן. קהל.

כרואה זריחת שמש על הארץ. מראה כהן:

כשושנת גן בין החוחים. מראה כהן:

כתבנית כסיל וכימה מתימן. מראה כהן:

ח' כל אלה בהיות ההיכל על יסודותיו. ומקדש הקדש על מכונותיו. וכהן גדול עומד ומשרת. דורו ראו ושמחו:

ע"ס א"ב.

ח' אשרי עין ראתה כל אלה. ק' הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: ח' אשרי עין ראתה אהלנו בשמחת קהלנו. ק' הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: ח' אשרי עין ראתה גילנו. דיצת קהלנו. ק' הלא למשמע אזן דאבה נפשנו:

אשרי

אשרי עין וכו', גם הפיוט הזה מבואר בעצמו, אלא שנכפלו בו בדפוס איזה שבושים ותקנתים ע"פ כ"י.

ח' אשרי. הייל דעם חויגע, דחז דיעז חללעז געזעהען!
ק' וואהרליך, בלחז פאן הערענזחגען בעטריבט זיך חונזערע זעעלע!
ח' הייל דעם חויגע, דחז חונזערן טעמפעל פאלל דעז פרעהען פאלקעז געזעהען!
ק' וואהרליך, בלחז פאן הערענזחגען בעטריבט זיך חונזערע זעעלע!
ח' הייל דעם חויגע, דחז חונזערע פריידע, דיח וואננע חונזערער געמיינדע געזעהען!
ק' וואהרליך, בלחז פאן הערענזחגען בעטריבט זיך חונזערע זעעלע!

חין פפר"מ מוכר חין מעהרערען קהלות ווירד דיעזעז מוכר חללעז פחלגענדע, וועלכעז מיט קליינער שריפט געדרוקקט חיזט, ניכט געזחגט.

*אשרי עין ראתה המשוררים. וכל מיני שירים. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: אשרי עין ראתה זבול המתכן. חי בו שכן. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו:

י"ח (אשרי עין ראתה טירות כגלף. יונקי כהנים עשרים וארבעה אלף. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: אשרי עין ראתה כבוד מנורות. לאחת עשרה מכונות. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: אשרי עין ראתה מזבח מקטר קטרת. נזר עליו כעטרת. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו:) אשרי עין ראתה שמחת בית השואבה. עם שואבת רוח הקדש רוח נדיבה. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: אשרי עין ראתה פרישת כהן ברשם. צועק אנא השם. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: אשרי עין ראתה קהל קרושים. רוגשים בבית קדשי הקדשים. הלא למשמע אזן דאבה נפשנו:

ח' אשרי עין ראתה שני המלבן משעיר הקרבן. ק' הלא למשמע אזן דאבה נפשנו: ח' אשרי עין ראתה תמידים קרבים. בשער בת רבים. ק' הלא למשמע אזן דאבה נפשנו:

אבל עונות אבותינו החריבו נוה. וחטאתינו האריכו קצו. אבל זכרון דברים תהא סליחתנו. וענוי נפשנו תהא כפרתנו. על כן ברחמיך הרבים נתת לנו את יום הכפרים הזה. את יום מחילת העון הזה לסליחת עון ולכפרת פשע: יום אסור באכילה. יום אסור בשתיה. יום אסור ברחיצה. יום אסור בסיכה. יום אסור בתשמיש המטה. יום אסור בנעילת הסנדל. יום שימת אהבה ורעות. יום עזיבת קנאה ותחרות. יום שתמחול לכל עונותינו: ובעת ובעונה הזאת גלוי וידוע לפניך ולפני כסא כבודך. שאין לנו לא מנהל כימים הראשונים. לא כהן גדול להקריב קרבן. ולא מזבח להעלות עליו כליל: ומרוב עונינו

ח' הייל דעם חויגע, זחו עז געזעהען, וויח דער רחטהע לוירן דעז זינדענבחקקז זיך וויים פחרבטע! ק' וואהרליך, בלחז פאן הערענזחגען בעטריבט זיך חונזערע זעעלע!
ח' הייל דעם חויגע, דחז דיח טחגליכען חפפער געזעהען חם טהחר דעז פיעלען פחלקעז! ק' וואהרליך, בלחז פאן הערענזחגען בעטריבט זיך חונזערע זעעלע!

אין לנו לא אשים. ולא אשם. לא בדים. ולא בלולות. לא גורל ולא גחלי אש. לא דביר. ולא דקה. לא היכל. ולא הזיה. לא וידוי. ולא פר חטאת. לא זבח. ולא זריקה. לא חטאת. ולא חלבים. לא טבילה. ולא טהרה. לא ירושלים. ולא יער הלבנון. לא כיור. ולא כנו. לא לבונה. ולא לחם הפנים. לא מזבח. ולא מנחה. לא ניחח. ולא נסכים. לא סלת. ולא סמים. לא ערך. ולא עולה. לא פרכת. ולא כפרת. לא ציון. ולא ציץ הזהב. לא קטרת. ולא קרבן. לא רוקח. ולא ריח ניחח. לא שי. ולא שלמים. לא תודה. ולא תמידים:

כי בעונותינו ובעונות אבותינו חסרנו כל אלה:

ח׳ ובעת ובעונה הזאת גלוי וידוע לפניך ולפני כסא כבודך שאין לנו כימים הראשונים.

ח׳ לא כהן גדול להקריב קרבן. ק׳ ולא מזבח להעלות עליו עלה וכליל. ח׳ ולא אהרן ובניו מברכים לעם. וכלם המשרתים בדביר ביתך: השב כהנים לעבודתם. ק׳ ותן ברכה לעדת ישורון:

ככתוב בתורתך וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והשלמים:

ומעת חסרנו כל אלה.

ע״פ חשר״ק כפול.

ח׳ תכפו (נ״א תקפו) עלינו צרות. ק׳ תלאות עברו ראשנו

ובעת. מבער יעטצט — דיר חיזט עז בעוואוסט — אין דיעזען לייטען — עז חיזט פאר דעם טהראָנע דיינער הערליכקייט וואהל בעקאננט, דאס וויר ניכט מעהר זאָ וויא אין יענען ערזטען טאָגען האבען.

ווערדער חייכען אמטענפריעזטער, אפפער צו בערייטען, נאָך חייכען אלטאר, דאראויף צו אָפפערן! ווער האבען קיינען אהרן מעהר, קיינען זיינער זאהנע, דער דאז פאָלק צו זעגנען פערמאָג! זיה חיזט דאהין, דיא גאנצע דיענער־שאפט דיינעז הייליגען דביר׳ז! — אָ, זעטצע זיא ווידער איין, דיא פריעזטער, אין איהרע אמטער, אונד ערטהיילע דען זעגען דער געמיינדע ישורון׳ז!

ומעת. זייטדעם וויר דיעזעז אללעז פערלוסטיג זינד, זינד אונזרע ליידען מאנכטיג אנגעוואכזען! פיעלע ווידערוואָרטיגקייטען זינד אונז איבער׳ז הויפט געשטיעגען!

ראשנו. ח׳ שחרנו ישועה ואין. ח׳ שלום והנה קפדה:

רבו הקמים עלינו. רמו וגם נשאו ראש: קצנו בעל עליזים. קשה עלינו סבלם: צבי ארץ חנפה עלינו. צמחה ולא לברכה: פנינו להרבה והנה מעט. פח נפש בא באסמינו: עשקו זיתים שמנם. עשותם ולא מלאו ספק: סמדר אם ירבה כרם. סבאו לא ישפיע יקב: נארו אבי שדה. נלקחו מטעמי אכל: ממכלאות צאן עדרים דללו. מגז וממיץ ומהריון: לזנב ולא לראש הושתנו. לעבוט ולא העבט לנו: כחנו לריק ובהלה. כלה מבלי שכר: יד כל עמל בכשרון. ירדה ואין מי יחזיק: טלטלנו מים ועד ים. טרפם ולא מצאו ספק (נ״א טרפם לא ספק למו): חשכה לעין משתכר. חשב שכרו למפח: זעמו מלוה ולוה. זה בזה שלחו מעתה: ונלאו ידי ממציאי יד. ועשיר לא חונן רש: הן ארץ נמכרה ביד רעים. המון כה לא מצאו רוח: דביר בית אלהינו שמם. דרכנו מאנו להצליח: גיל נוה שבת. גילה ללבבינו מה נעל:

ח׳ נקול באין ארחת אב תמיד. ק׳ ח׳ בכן בטן בנים תחסר. אדון בית כאורח במלון. איפה נמצא מנוח:

ומשחרב בית מקדשנו.

ע״פ חשר״ק.

ח׳ תנות צרות לא נוכל. ק׳ שבר בכל יום ואנחה:

ח׳ רבתה בנו חלחלה. ק׳ קרן ירדה עד עפר:

צרי עין מצאו יד. פועלי שקר חיל עשו: עושי צדקה לא נראו. שונאי בצע לא עמדו: נדמינו ככלי ריק. מכל נשארנו ערומים: לא נביא ולא חזון בנו. כעורים נגשש ונלך: יום יום נאמר מה

בסופנו

מיר פלעהן אונז הילפע, זיא קאָמט ניכט! אונז פריעדען — דא קאָמט אָרגערניס! דענן פאָטערן טאָגליכע מאָהלצייט*) האט אויפגעהאָרט, דאראונז מיסען דיא זאָהנע דארבען! דער תערר דעז הויזעז חיזט — איין וואנדרער אין דער הערבערגע! וואָ זאָללען נון וויר רוהעסטאָטטע פינדען? —

ומשחרב. זייטדעם אונזער הייליגער טעמפעל צערשטאָרט חיזט, אך, וואז וויר גענזטען! אונגלאָובאר, טאָגליך נייעז אונגליקק, נייע טרויריגע בעגעבענהייטען! אונזרע בעטריבניס חיזט מאָכטיג געשטיעגען, אונזרע תאָהייט צור ערדע געזונקען!

*) דיעזעז שפיעלט אויף דיא טאָגליכען אָפפער אַן, דיא דעם אללגיטיגען פאָטער דארגערייכט ווורדען.

בסופנו. טוב מות מחיים אמרנו: חיינו תלוים מנגד. זרים לראש ואנחנו לזנב: ומה נעשה וחטאינו עשו. הן אנו כלא היינו: הלים נבזים ושפלים. געולים מאוסים ובזוים:

ח׳ נקול בני נכר משלו בנו. קו״ח אמרנו נגזרנו אבדנו: אדון הקל עלנו. ושלח ישע לגאלנו:

ומרוב עונינו.

ח׳ תאות לב לא השגנו. ק׳ שקט קוינו ויבוא רגז. ח׳ רום קרן והנה שפלה. ק׳ קרבה ישועה אמרנו ונתרחקה: ח׳ נקול המינו גם ממצוא יד. קו״ח גלה שבר היצורים. בעונינו בית מקדש אל חרב. אסף חסד מכל אנוש:

והן אנו עתה.

ע״פ תשר״ק.

ח׳ כתועים ואין לבקש. ק׳ כשבוים ואין לשובב: ח׳ כרעבים ואין להאכיל. ק׳ כקנוים ואין לקנות: ח׳ נקול כגרים ואין לקבל. קו״ח כבזוים ואין לכבד. כאבלים ואין למנחם. כאנוסים ואין מנוס:

בארבארען האבען אונז בעהערשט! דא דאכטען וויר: נון איזט עז אויס אונז געשעהען, וויר זינד פערלארען! — ערלייכטערע אונזער יאך, אָ הערר, אונד זענדע דאז הייל אונזערער ערלאָזונג!

ומרוב. יאָ, אונזרע זינדענלאַסט איזט שולד דאראן, דאס וויר אונזרעז הערצענז וואונש ניכט ערלייכען, דאס פערדריעסליכקייטען איינטרעפפען, ווען וויר אונז נאך רוהע זעהנען. האָך וואר אונזער גליקקזהאָרן — אונד טיעף געזונקען! אָפט דאכטען וויר, עז קאָן ניכט מעהר פערן זיין, אונזער הייל; אבער — וויא וויט! — וויר זינד גאנז אבגעשניטטען! ניעמאנד רייכט אונז דיא האנד! דיא ערקענטליכקייט איזט פערבאנט פאָן דען שטערבליכען! ליידער, ער איזט צערשטאָרט, דער הייליגע טעמפעל גאָטטעס, אונד אללע טוגענד פערשוואונדען אויז דעם געשלעכטע דער מענשען!

והן. נון זינד וויר וויא פעראיררטע, דיא קיינער זוכט, וויא געפאנגענע אָהנע אננעהמער, וויא דארבענדע, דיא קיינער לאבט, וויא שקלאפען, דיא ניעמאנד לאָזט, וויא פרעמדלינגע, דיא קיינער אויפנימט, וויא פעראכטעטע, דיא ניעמאנד אכטעט, וויא טרויערנדע אָהנע טראָסטער, וויא בעדראנגטע אָהנע צופלוכט!

ואתה (נ״א ועתה) אלהינו.

ע״פ תשר״ק.

ח׳ אם תעינו לא תתענו. ק׳ אם שגגנו לא תשלנו: ח׳ אם רחקנו קרב נא. ק׳ אם קרבנו לא תרחק: ח׳ נקול אם דפקנו לא תדחה. קו״ח אם געלנו לא תגעל: אם באנו לא תמאס. אם אשמנו לא תאבד:

ומרוב עונינו.

ע״פ תשר״ק.

ח׳ תעינו מאחריך. ק׳ שגגנו ממצותיך: ח׳ רחקנו מבית חיינו. ק׳ קלקלנו ארחות עולם:

ח׳ דרך אחור השלכנו. ק׳ גדלתך לא הגדנו: ח׳ ביתך נהרס בעונינו. ק׳ אויך נתץ בחטאינו: ח׳ מה נדבר ומה נצטדק. ק׳ ומה נענה לממנו מענה: ח׳ גמלנו טובות ושלמנו רעות. ק׳ ומה יש לנו עוד צדקה לזעוק פני המלך: חזן נקול אבל שק ואפר וצום וזעקה. קו״ח שועה והודיה בם

ואתה. דוא אבער, אונזער גאָטט, וויר האבען אונז פעראיררט, לאס אונז ניכט אין אונזרער איררע! וויר האבען אונז פערגאנגען, אָ, פערווירף אונז ניכט! וויר האבען אונז ענטפערנט, אָ, ברינג׳ אונז דיר ווידער נאהע! אונד ווען וויר אונז דורך בוסע דיר גנאָהערן, אָ, ענטפערנע אונז ניכט! ווייזע אונז ניכט אב, ווען וויר אן דיינע פפאָרטען פּאָכען! פערשמאַהט׳ אונז ניכט, ווען וויר אונז פעראכטליך געמאכט! פערשטאָס׳ אונז ניכט, ווען וויר צוריקקקעהרען, אונד ריכטע אונז ניכט צו גרונדע, וויל וויר אונז פערגאנגען האבען.

ומרוב. אַללײן אונזרע זינדענלאַסט! — וויר זינד איררינג פאָן דיר געוויכען, האבען אונז אום דיינע געבאָטע ניכט בעקיממערט, דאראום ווארדען וויר פאָם האוזע אונזרעז לעבענז ענטפערנט, וויר האבען דען וועג דער זיטטליכקייט צווידער געהאנדעלט, האבען דיינע וואָרטע היכטאנגעוואָרפען אונד דיינע הערליכקייט ניכט פערקינדעט; דער טעמפעל דיינער הייליגקייט ווארדע צערשטאָרט, וויל וויר געזינדיגט האבען, אונד אונזרעז פערגעהענז האלבען צערטריממערט דאז הויז דיינער וואָננע.

וואז זאָללען וויר זאגען? וואָמיט אונז רעכטפערטיגען? וואז איהם ערווידערן, איהם, דער אונז זאָ פיעלע וואָהלטהאַטען ערצייגט, אונד דעם וויר באָזעז פערגאָלטען האבען! מיט וועלכער טוגענד קאָננען וויר דעז קאָניגז אנגעזיכט נאַהען? אין טראיערקליידער אונד אַשע געהיללט, פאַסטענד, בעטענד, פלעהענד אונד

אָנוּ מִתְוַדִּים לְפָנֶיךָ: וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם בְּיוֹם צוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. בְּיוֹם סְלִיחַת עֲוֹנֵנוּ. כִּי לְכַפָּרָה נְתַתּוֹ לָנוּ. וְלִמְחִילַת חֵטְא. וְלִסְלִיחַת עָוֹן. וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

ע"פ תשר"ק.

ח' תִּתֵּן אַחֲרִית לְעַמֶּךָ. ק' תָּשִׁיב מִקְדָּשׁ לְתוֹכֵנוּ:
ח' תְּרוֹמֵם הַר מְרוֹם הָרִים. ק' תְּקוֹמֵם קֶרֶן גְּדוּעָה:
חזן בקול תִּדְרוֹשׁ גְּאֻלָּה לְגָלוּתֵנוּ. קו"ח תְּגַלֶּה קֵץ לְקִנּוּתֵנוּ.
תָּבֹא מְהֵרָה לְרַחֲמֵנוּ. תַּאֲמִירֵנוּ לָךְ וְנַאֲמִירְךָ לָנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

ע"פ א"ת ב"ש.

ח' אַל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כָּלָה. ק' תֹּאחֵז יָדְךָ בְּמִשְׁפָּט.
ח' בְּבוֹא תוֹכֵחָה לְנֶגְדֶּךָ. ק' שְׁמֵנוּ מִסִּפְרְךָ אַל תֶּמַח:
ח' בקול יָדַע אֶת אֲשֶׁר יְדָעוּךָ. קו"ח מְגַר עַם לֹא יְדָעוּךָ. כִּי

תרומם הר מרום הרי', עז"ה נכון יהי' הר בית ה' בראש ההרי' (ישעיה ב' ב') ועז"ה עליתי מרו' הרי' (תהל' ז' כ"ד). תאמירנו לך וכו', עז"ה את ה' האמרת וכו' (דברי' כ"ו י"ז).

רייעפֿאַללען טרעטען וויר פֿאָר דיין אַנגעזיכט אונד בעקעננען אונזרע זינדען. אונד דוא — דוא ווירזט אונז ערהאָרען אויז דייכען הימעלן, אַן דיעזעם פֿערזאָהנונגזטאַג, אַם טאַגע דער זינדענפֿערצייהונג! דוא האַזט איהן אונז צור פֿערזאָהנונג בעסטיממט, צור פֿערגעבונג דער זינדען, צור פֿערצייהונג דער מיססעטהאַטען אונד צום ערלאַס דער פֿרעפֿעל.

תתן. אָ, געוואָהרע דיינעם פֿאָלק איין גליקקליכעז ענדע! זעטצ' איהן ווידער איין, דען היילגען טעמפעל, אין אונזרע מיטטע! פֿיהרע איהן האָך אויף אויף יענער אַנהאָהע דער האָהען געבירגע! לאַס עז האָך וואַכזען, דאַז אַבגעבראָכענע האָרן! זוכ' אונז אויז דעם עלענד צו ערלאָזען! לאַס עז ערשיינען, דאַז בעסטיממטע ציעל, צו אונזערער ווידעראויפֿנאַהמע! בעגלע אונז באַלד מיט דיינער באַרמהערציגקייט! פֿערהייסע אונז דיינע הולד, אונד וויר פֿערהייסען דיר טרייע!
אונזער אונד אונזרער פֿאָטער גאָטט!

אל. אָ רייב' אונז ניכט גאַנצליך אויז! לאַס דיינע האַנד דען רעכטזשפרוך צוריקקהאַלטען, ווען שאָן דאַז אורטהייל געשפּראָכען! אָ, שטרייכ' איהן ניכט אויז, אונזערן נאַמען, אויז דיינעם בוכע!
קעננע, דיא דיך ערקעננען, אונד פֿערווירף, דיא דיך ליגנען, פֿיהרע זיא

תָּשִׁיב לְבִצָּרוֹן. לְכוּדִים אֲסִירֵי הַתִּקְוָה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

ע"פ א"ב.

ח' תֹּאמַר לִמְחוֹת אֲשָׁמֵינוּ. ק' תָּבוֹא לְחַדֵּשׁ יָמֵינוּ.
ח' תְּגַלֶּה שְׁנַת שְׁלוֹמֵינוּ. ק' תַּדְגִּיל לְגַדֵּל אֶת שְׁמֵנוּ:
ח' בקול תְּקָרֵב קֵץ מְשִׁיחֵנוּ. קו"ח תְּרַצֶּה רֵיחַ נִיחוֹחֵנוּ:
תְּשׁוֹבֵב מִקְּצָוֹת נִדָּחֵינוּ. תִּתְמְכֵנוּ וְכָאֵזוֹר תַּדְבִּיקֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

ע"פ א"ב.

ח' אוֹרְךָ תַּזְרִיחַ לַחֲשֵׁיכָה. ק' בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תָּשׁוּב אֵלֶיהָ. ח' גַּלֵּה לָהּ יוֹם נָקָם בְּלִבֶּךָ. ק' דְּבָרְךָ תִּשְׁלַח וְתִרְפָּאֵנוּ:
ח' בקול תּוֹדִיעַ לְעֵין כָּל אֻמִּים. קו"ח כִּי אֵין אֱלוֹהַּ בִּלְעָדֶיךָ:
כִּי תְבִיאֵנוּ לְהַר קָדְשֶׁךָ. וּתְשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית מִקְדָּשֶׁךָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

ע"פ א"ב מסולג.

ח' אֹפֶל אַלְמָנָה תָּאִיר. ק' בֹּהוּ בוֹכִיָּה תַּבְהִיק: ח' גִּיל

אופל אלמנה תאיר וכו', אלמנה כנוי לירושלים שהיתה כאלמנה.

צוריקק נאַך איהרער בורג, זיא, דיא געפֿעססעלטע, אַנפֿאַנגזפֿאַללע!
אונזער אונד אונזרער פֿאָטער גאָטט!

תאמר. אָ שפּריך, דאַס אונזרע זינדען פֿערשווינדען! קאָממע, אונזרע טאַגע צו ערנייערן! לאַס עז ערשיינען, דאַז יאַהר אונזרעז פֿריעדענז! לאַס איהן גראָס ווערדען, אונזערן נאַמען!

פֿיהר' איהן הערביא, דען צייטפּונקט אונזרעז משיח'ז! מאָגען אונזרע געבעטע דיר וואָהלגעפֿעלליג זיין! אָ, זאַממלע אונזרע צערשטרייטען אויז אַללען ענדען! זיא אונז שטיטצע אונד שליעסע אונז וויא איינע גורט אַן דיינע לענדען!

אורך. אָ, לייכטע מיט דיינעם ליכטע איהרע, דיא אים פֿינסטערן וואַנדעלט! בעגלע זיא מיט דיינער גראָססען באַרמהערציגקייט! אָפֿפֿענבאַרע איהר דען ראַכע-טאַג, דען דוא אים הערצען האַזט! שיקקע דיין וואָרט, דאַז אונז היילט!

מאַכ' עז פֿאָר דען אויגען אַללער פֿאָלקער קונד, דאַס עז קיינע גאָטטהייט גיבט אויסער דיר! ברינג' אונז נאַך דעם בערג דיינער היילינקייט, אונד ערפֿרייע אונז אין דעם הויזע דיינעז היילינטהומז!

אופל. אָ, הייטערע זיא אויף, דיא בעטריבטע וויטטווע! פֿערקלאָהרע דער

גלמודה תגיש· ק' הלך דמעתה תדמים: ח' הב השמם
תהדר· ק' ותשוב ואליו תופיע: ח' זהר זבולך תזריח·
ק' חדר חפתך תחדש: ח' טנף טמאתה תטהר· ק' יופי
יקרת תיסדה· ח' כדרכך כבודה תכוננה· ק' לאורה
לאמים תלוה: ח' מלך מכבודך תמלאה· ק' נצח נצחים
תנוססה: ח' שבע שמחות תשביענה· ק' ענן עשן
תעטרנה: ח' פנת פתחיה תפאר· ק' צדק צנועים תצמיח:
ח' קמי קהליה תקיא· ק' רגש רגלים תריץ: ח' נקול שבטים
שכחת תשוכב· ק' ח' תקרא תשרוק ותתקע: כי תביאם
להר קדשך ותשמחם בבית תפלתך:

כפתוב על יד נביאך והביאותים אל הר קדשי
ושמחתים בבית תפלתי עולתיהם וזבחיהם לרצון
על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

היער פאלגט אמן חן, סליחות לו זאגען:

ותשוב ואליו תופיע, כ"כ בכ"י והוא עיק' שהרי לאות ו' מצוה אנו צריכין. תקר' תשרוק
ותתקע, כ"כ בכ"י של י"ח והוא נכון שהרי לאות ת' מצוה אנו צריכי' זולת ת' האית"ן.

ווייענדען דיזטערנהייט! פיהר' איהר פריידע הערבייא, דער פערזאמטען!
הייס' איהן פערזיעגען, דען סטראם איהרער טהרענען! גיב איהם זיינע הערר-
ליכקייט ווידער, יענעם הערן בערג! בעגלעקע אונד בעסטראהלע איהן ווידער!
נאם איהן וויע ליכטען, דען אבגלאנץ דיינעז טעמפעלז! ערנייערע דיא ליעבער
דיינער האלע! רייניגע זיא פאן אללער אונרייניגקייט! בעגרינדע איהרער שאנהייט
גלאנץ! בעפעסטיגע איהרער הערלליכקייט פראכט! נאם כמליאכען וואנדעלן איהן
סטראהל איהרער ליכטעז! ערפילע זיא גאנץ מיט דיינער מאיעסטאט, קעניג!
ערהאלטע זיא אויף עוויגע ציטען! זאטטיגע מיט וואננע זיא! קראנצע זיא מיט
וואלקען דער רייכערווערקע! פערהערליכע איהרע טהארע פפארטען! נאם
זיא ווידערהאללען, דיא טוגענדהאפט רעדליכען! פערבאנע דיא ווידער-
זאכער איהרער געמיינדען! פיהרע זיא ווידער אן, דיא וואללפאהרער הער
פעסטליכען פייער! ברינגע זיא היין, דיא לוריקגעלאסענען סטאממע! רופע,
פפייפע אונד בלאזע זיא צוזאממען! פיהרע זיא היניוף נאך דיינעם הייליגען
בערג אונד ערפרייע זיא אין דיינעם בעטהויזע!

אין מאנכען קהלות פאלגט אמן חן סלח לנו אבינו א"ג"ו וויא בייא שחרית.

אל מלך יושב על כסא רחמים· מתנהג בחסידות
מוחל עונות עמו· מעביר ראשון ראשון· מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים· עושה צדקות עם כל בשר
ורוח· לא כרעתם תגמול· אל הורית לנו לומר (מדות)
שלש עשרה· זכר לנו היום ברית שלש עשרה· כמו
שהודעת לענו מקדם· כמו שכתוב וירד יהוה בענן
ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת:
נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה:
וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:
סלח לנו אבינו כי חטאנו· מחל לנו מלכנו כי פשענו:
כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

אין פיעלען קהלות ווערדען נור פאלגענדע סליחות געזאגט:
איך אשא ראש, אני הוא השואל, אהבת עוז, פזמן א"ג"ו.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אין לנו פה
להשיב ולא מצח להרים ראש: כי הנה אויביך יהמיון. ומשנאיך
נשאו ראש: לאדני אלהינו הרחמים והסליחות כי מרדנו בו: דברי
עונות גברו מנו פשעינו אתה תכפרם: לא כחטאינו תעשה לנו
ולא כעונותינו תגמל עלינו: כגבה שמים על הארץ כן הגבר חסדך
עלינו: כרחק מזרח ממערב כן תרחיק ממנו את פשעינו: כרחם
אב על בנים כן תרחם יי עלינו: כי אתה עם עני תושיע ועיניך
על רמים תשפיל: כי אתה נירנו יי. ויי נגה חשכנו:

ליי הישועה על עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו
משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם

בטחנך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך · כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר · למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע"פ א"ב כפול, ובסוף חתום שמעון חזק.

ח׳ איך אשא ראש וארים פנים · ק׳ אבדו חסידי נשואי פנים: ח׳ ברי לבב יקרים מפנינים · ק׳ בדמי כפרה נכנסים לפנים: ח׳ גדולי כהנה משוחי מרקחים · ק׳ גבורי כח מלמדי לקחים: ח׳ דבירה פנימה נפרשים נלקחים · ק׳ דתי היום לערוך מפקחים: ח׳ האיר העשור הבריק השחר · ק׳ הטהר מהר מאחים נבחר: ח׳ והלכות התמיד לא אחר · ק׳ ובטלו הפיסות בצום המבחר: ח׳ זבח השעיר לשם עולה · ק׳ זהום הטמאה מגין ותולה: ח׳ חטאו בסוף שוגג יעלה · ק׳ חובתו נודע ביורד ועולה: ח׳ טעה בתחלה ונודע בסופה · ק׳ טריתו חיצון וכפור לתרופה: ח׳ יודע כפרתו נכונה וצרופה · ק׳ ישוה לנכנם לפנים פרופה: ח׳ כהני גבה אינם מתכפרים · ק׳ כפרת סאב בדמי צפירים: ח׳ לבד סליחתם ביום הכפרים · ק׳ לדמי הפר בהזיות מספרים: ח׳ מרד הזר ונכנס בטמאה · ק׳ מקום טהרה ופרישות יראה: ח׳ נתכפר לו בשעיר הרצאה · ק׳ נמחל זדונו בדמי הזאה: ח׳ סולח ומוחל פשעי יראיו · ק׳ סליחה ימן לעמוסי מקראיו: ח׳ עת משתלח

מלומדי לקחים, מלומדי תורה שנקראת לקח טוב ולא היו מעמידים כהן אא"כ גדול בתורה. ביורד ועולה, עולה לעשיר ויורד לעני, כדאי׳ במשנה ר׳ פ"ב דכריתות. בשעיר הרצאה, כ"כ נכ"י ופרושו בשעיר רצון.

נדחף לאחוריו · ק׳ עונות נמחלים לבני בחיריו: ח׳ פיפיות חרב חץ נחוץ · ק׳ פולט ומפליט שבת חוץ: ח׳ צרי ומזור קלקולו רחוץ · ק׳ צובר (נ"א צבור) דבירה פנימה וחוץ: ח׳ קדוש עטיות בדים לבנים · ק׳ קשוטם כפרת אבות ובנים: ח׳ רצוי עבודתם בהם מתלבנים · ק׳ רשע ועון וחטא סרבנים: ח׳ שערוריה מיום הושמה עירי · ק׳ שבת משושי ונשתק שירי: ח׳ תשורות חדלו מאהבי ליוצרי · ק׳ תרופה במה אמצא וצרי: ח׳ שחרנוך מלך בנפשות נענות · ק׳ מצפצפים ומתודים שגגות וזדונות: ח׳ ענה כנתרצית וסלחת לעונות · ק׳ וביום זה הורית חנות: ח׳ נקול נתכשר מלפניך כאשר החנן · קו׳ ח׳ חסד הבטחתו וברית שנן · זכרנו היום מדות בתקונן · קריאתנו רצה כיום רדתך בענן: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: למען שמך יי וסלחת לעונינו כי רב הוא: כי רבו משובותינו לך חטאנו: לך לבדך חטאנו והרע בעיניך עשינו: חטאנו עם אבותינו. העוינו הרשענו: כי עונותינו רבו מלמנות וחטאתינו עצמו מספר: כי עונותינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמים: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע"פ א"ב, ובסוף חתום בנימין.

ח׳ אבל אנחנו חטאים ואשמים · ק׳ במה יתכפרו עונותינו העצומים: ח׳ גלה כבוד ונטל תפארה · ק׳ מאז אין סליחה

חץ נחוץ, תאר ללשון הרע. פולט ומפליט, כ"כ נכ"י, וטעמו שאומרו ומקלקלו, כי שניהם נלקים בצרעת.

אבל אנחנו וכו׳, לפי הנראה מפשוטה של הסליחה הזאת הנה היא מתנגדת אל הכתוב ואל הקבלה ומטעם זה הסירוה כמה קהלות ומנעוה מלאמרה ככתוב בספרי"ל. וכבר נשאלתי עלי׳ מאת רבינו הגדול המפורסם מוהר"ר נח חיים צבי נר"ו, אב"ד דק"ק אה"ו יע"א, והבנתי ובארתי דברי הפייטן והסירותי התלונות מעליו, ותשובתי נשאה חן בעיני רבנו נר"ו והודה לדברי, ואמרתי אציגה נא לפניך המעין את

וְכַפָּרָה: ח׳ דִּירַת הַקֹּדֶשׁ כְּנִבְנָה עַל מְכוֹנוֹ. ק׳ הַחוֹטֵא מֵבִיא קָרְבָּן וְנִסְלַח לַעֲוֹנוֹ: ח׳ וְאִם לֹא הִשִּׂיג בִּמְרֻבֶּה תִּקַּנְתּוֹ בְּמוּעָט. ק׳ כִּי אֵין לַיְיָ מַעֲצוֹר לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט: ח׳ וּמְנַת שְׁמוֹנָה עֲדָיִים לְכֹהֵן גָּדוֹל הַמְכַפֵּר. ק׳ חֲטָאַי עִמָּךְ בָּהֶם לְהִתְכַּפֵּר: ח׳ טֹהַר כְּתֹנֶת אֲרוּגָה פִּשְׁתִּים וָצֶמֶר. ק׳ חֵטְא זְרִיעַת כִּלְאַיִם לְכַלּוֹת וְלִגְמֹר: ח׳ יָפִי מִכְנְסֵי בַד מִמָּתְנַיִם עַד יְרֵכַיִם. ק׳ כִּפֵּר לְגִלּוּי עֲרָיוֹת חַמּוּקֵי יְרֵכַיִם:

כל דברי האגרות האלה בכתבם וכלשונם אולי תמצא בהם חפצך שעשע ותכרבני נפשך.

יצו ה׳ את הברכה, שמחה וכל טובה, לאהובי ידיד נפשי
התורני המופלא וכו׳ כה״ר וואלף היידנהיים יצ״ו.

לפלאות את אשר הבטחתיו בכתבי הקודם הנני שולח בזה את אשר עלה ברעיוני לבאר פיוט אור יום הנף ע״פ מאמרי רז״ל כאשר בקש מאתי רפ״מ ידידי שי׳, ובזה תנוח דעתו הרמה. ומאשר הביאו רבותינו בעלי התוס׳ לפיוט זה בפ״ק דברכות דף י״א ירא״ה שיסדו חכם אחד מהקדמונים ושמו פלאי, ואם הוא זה האיש בעינן זכרו לחיי עד אשר חבר כמה סליחות ונרשם שמו בפיוט הנ״ל אחר אותיות אלב״ם בענותי לעצמותיו אשר שלחתי טעות גדול נאחז מפיוטיו המתחיל אבל אנחנו והוא בסליחות מוסף ליו״כ ושם נאמר טוהר הכתונת ארוגה פשתים וצמר חטא זריעת כלאי׳ וכו׳, וזה שגיאה גדולה ומקרא מלא ויעשו את הכתנת שש ולא מצאתי מי שיעלה על דעתו לומר שמעורבת בצמר, ואמרו חז״ל כתונת מכפרת על ש״ד, ולא נמצא כלאים בד׳ בגדים של כהן הדיוט זולת באבנט דפליגי בי׳ תנאי בפ״ק דיומא דף י״ב, ומי יתן אפוא ואמצא מקום להסיר תלונתי מעל כבוד הפייטן נוח נפש הלזה. ת״ו אין בפי מענה והנני כפעם בפעם רעיתו הד״ש נב״ע, הק׳ נח חיים צבי בן מוהר״ר אברהם מאיר ברלין זצ״ל החונה בק״ק מגנצא והגלילות יע״א.

וזאת תשובתי אליו:

אל הרב הגאון הגדול המפורסם מוהר״ר נח חיים צבי נר״ו, עמו עוז ותושי׳, לו בינה והשכל, אין חכמה ואין תבונ׳ ואין עצה, אשר לא יבצרו מרחבי בינתו וכו׳. אמרותיו המזוקקים כפלאים להם חכמה ודעת הגיעוני וכו׳. ועל דבר אשר הפליא אדוני על הפייטן בעל הסליח׳ אבל אנחנו וכו׳ ואמר שהוא שגיאה גדולה וכו׳. באמת לא על הפייטן תלונותנו כי לא מלבו הוציא מלין אבל באמתחת רז״ל מצאם והם המה דברי ר׳ סימון הובאו בילקוט פ׳ צו רמז תקי״ג גם בויקרא רבה פרשה י׳ דף קע״ו ב׳, ובשיר השירים רבה דף פ״ד ב׳, וז״ל הילקוט: אמר ר׳ סימון כשם שהקרבנות מכפרים כך הבגדים מכפרים, דתנן כ״ג משמש בח׳ בגדים וההדיוט בד׳ בכתונת ובמכנסים

ח׳ לְבוּדָה וּנְתוּנָה מִצְנֶפֶת בְּרֹאשׁ. ק׳ לְגַסּוּת הָרוּחַ גְּדֵלָה לְמַעְלָה רֹאשׁ: ח׳ מְלֶאכֶת הָאַבְנֵט נָבוּב וְחָלוּל כֻּלּוֹ. נַקֵּה יְנַקֶּה עַל גּוֹנֵב וּמַחְבִּיא פָּעֳלוֹ: ח׳ סָדוּר עַל לִבּוֹ חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט. ק׳ לְכַפֵּר וּלְהָפֵר עִוּוּת דִּין וּמִשְׁפָּט: ח׳ עֲנִיבַת הָאֵפוֹד בְּשָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר. ק׳ כַּפָּרָה עַל פֶּשַׁע עֲבוֹדַת זָר: ח׳ פַּעֲמוֹנֵי פָז וְרִמּוֹנֵי אַרְגָּמָן. ק׳ צַחְצוּחַ רֶשַׁע מְלָשְׁנִי וּבָם יִטָּבַע וְיִטָּמָן: ח׳ קָבוּעַ עַל מִצְחוֹ צִיץ נֵזֶר מְפֻתַּח בְּשֵׁם.

ובמצנפת ובאבנט, מוסף עליהן כ״ג חושן ואפוד ומעיל וציץ, כתונת מכפר על זורעי כלאים מפני שהיתה צמר ופשתים וכו׳. כמה דאת אמר ויעש לו כתנת פסים, מכנסים מכפרים על גלוי עריות וכו׳, מצנפת לכפר על גסי הרוח וכו׳, אבנט מאן דאמר על העקמנים ומאן דאמר על הגנבים וכו׳, חושן מכפר על מטי דינין וכו׳, אפוד מכפר על ע״ז וכו׳, מעיל, ר׳ סימון בשם ר׳ נתן אמר ב׳ דברים אין להם כפרה ונתנה להם התורה כפרה ל׳ הרע והורג את הנפש בשגגה, ל׳ הרע בזגי המעיל, הה״ד וכו׳, ציץ איכא מאן דאמר על עזי פנים, ואיכא מאן דאמר על המגדפים וכו׳. עכ״ל. וכן איתא ברבות במקומות הנזכרים בשנוי מעט, הכל הודו שכהן שבכתונת מכפר על זרוע או לובשי כלאים מפני שהיתה צמר ופשתים ובזה נמלט החכם הפייטן ונתפס ר׳ סימון תחתיו. אכן בעיקר הספק העצום הזה כמדומה לי כבר יריתי אבן פנה בהתרתו ע״פ מה שפרשתי בפ׳ וישב בפסוק ועשה לו כתונת פסים, ואמרתי שם, כתנת פסים, כתנת העשוי מצמר נקי כדעת רש״י או מרוקם כדעת ראב״ע ורד״ק והיינו החלוק העליון שהיו עושין לבני ולתפארת והוא הנקרא מעיל כדכתיב ועלי׳ כתנת פסים כי כן תלבשנה בנות המלך הבתולות מעילים (ש״ב י״ג י״ח), כי כתנת בל׳ עברי כמו חלוק בל׳ רז״ל על החלוק העליון והיינו המעיל ועל החלוק התחתון והיינו כתנת ביחוד, ובעבור כי שניהם היו שוים נתארם, כמו שפי׳ רש״י בפ׳ שמות כ״ח ד׳ אבל ואלה הבגדים, לכן הבדילם הכתוב, וקרא למעיל כתנת פסים להיותו עשוי פסים, וקרא לחלוק התחתון כתנת שש להיותו עשוי מן שש לעולם. אלה הדברים אשר כתבתי שם במפורש. והנה נתברר מן הכתוב שהיינו כתנת היינו מעיל אשר לזאת היתה אחות אבשלום לובשת כתנת פסים בעבור שכן דרך בנות המלכים ללבוש מעילים, ומן הקבלה גם הוא מבואר מפי׳ רש״י באמרו (שמות כ״ח ד׳), מעיל, הוא כמין חלוק וכן הכתנת אלא שהכתנת סמוך לבשרו ומעיל קרוי חלוק העליון. עכ״ל. ויתכן לומר כי מעיל מגזרת מעל ומעלה ל׳ עלי׳ להיותו החלוק העליון. והעד הנאמן שגם ר׳ סימון קאי בשיטתי, שהרי הוא מונה והולך שמונה בגדי כהונה על מה הם מכפרים ולא אמר מדי על מה המעיל מכפר, ותחתיו מנה זגי המעיל שהם טפלים למעיל, ועל המעיל עצמו לא דבר מאומה, ולכן נראה שלפי דעתו המעיל נכלל בכלל הכתונת שהזכיר בסתם, ואמר שהכתנת, כלומר התחתון עם העליון, מכפר על כלאים, מפני שהיתה צמר ופשתים והוא כלאים בהתחברו.

ק׳ רצוי סליחה לחלול השם: ח׳ שחתנו דרך ואבדנו אלה
ובאלה. ק׳ תמנו ונשארנו רקים מאלה ומאלה: ח׳ תקיף
תומך שפלים נקרא שמך מעולם. ק׳ בוטה בשפלותנו
ובמצר אל תתעלם: ח׳ נפשנו חלצה כי שחה עד עפר.
ק׳ יה הקימנו ונערנו מעפר: ח׳ בקול מדת המון רחמיך תהיה
לנו היום לעזרה. ח׳ וק׳ יושר להליץ ומחילה לבשרה:

ובזה ניחא מה שתפס ל׳ כלאים ולא אמר שעטנז כדכתי׳ לא תלבש שעטנז (דברים כ״ב י״א), כי הענין כזה, רצוני באין שם אריגה וערוב צמר ופשתים כי אם תכיפה, איננו בכלל שעטנז לדעתו כי אם בכלל כלאים שהוא דוגמת כלאים של שור וחמור שהם נפרדים אבל תכופים, וכן נראה מפי׳ הרמב״ן בפ׳ קדושים. ונראה עוד כי הראי׳ מקרא ועשה לו כתנת פסים כ״ל ועליה כתנת פסים וכדאמרן, ונקל יוכל הסופר להחליף תנת ועשה לו עם ועלי׳, ואף אם נאמר כי כן הגירסא הנכונה, מ״מ יש לו ראי׳ גמורה כי כתנת סתם בלתי מבורר יכלל גם כתנת שש גם כתנת פסים והיינו המעיל. ובעל ידי משה נפרוש הרבות השתבץ מאוד בהגהתו גם שבא שמקרא מלא הוא גבי מעיל מעשה אורג כליל תכלת. ולפי מ״ש יתיישב עוד מה שהזכיר הכתוב בשם תאר מיוחד כתנת שש כדי להבדילו מן כתנת פסים שהוא המעיל ושלא ליתן יד לטעות; וזה שאמרתי שכתנת שש הוא תאר לכתנת, רצוני תאר גרידא והוא מאמר מורכב הרכבת תאור ותנאי ואיננו תאר נשוא, רצוני שאיננו מורכב הרכבת הספור, שהרי בעל הטעמים הדביקם לעולם. הן זאת הצגתי למשפט ביישוב הספקות אשר נפלו בענין זה ולהציב את יקר תפארת קדמונינו ז״ל על מכונם, ואם יכנסו דברי אלה באזני אדוני עד שתנוח דעתו הרמה בהם אגיל ואשמח, ואחרי ההשתחוי׳ כראוי אל מול הה״מ נר״ו אלא בשלום, דברי תלמידו וו״ה.

ועל זה בא תשובת רבינו במכתב לאמר:

יצו ה׳ את הברכה וכו׳ הר״ר וו״ה יצ״ו.

תנוח דעתך ידידי הותיק שי׳ שהכחת את דעתי ורואה אני את דבריך טובים ונכוחים בבאור מאמר ר׳ סימון בילקוט פ׳ לו, עוד תאורכה עיניך להביט נפלאות בתורת ה׳ תמימה ובמאמרי חז״ל, ברוך אתה לשמים שבחזרת לי אבדתי ולהסיר תלונותי מעל כבוד הפייטן, כי מבותלי כל בתי הפיוט הבוא נראה לעין שיסודתו בהררי קדש מאמר בחכם כנ״ל וביתר מאומרו פעמוני פז ורמוני וכו׳ שהוא מכוון עם ל׳ המאמר לשון הרע בזוגי המעיל וכאשר דקדק יפה ידידי התורני שי׳, אף כי מל׳ ארוגה לו״פ נראה שהפייטן לא הבין כוונת המאמר על דרך זה, יהיה איך שיהיה נחה שקטה דעתי כאשר היטב מאמר החכם ובהלאות מקור שאב ממנו המיסד דברים בלתי מתאימים עם מאמרי חז״ל בש״ס שלנו. עוסק אני עתה במהדורא שני׳ למנין תרי״ג מצות אשר ארגתי בחרוזים שע״ה בתים בשיר ומליצה מימים ימימה ובפלפול עד מקום שידי מגעת וכו׳. דברי רחימו הד״ש בל״ע.

נח חיים צבי.

ניב שפתינו יקבל ויערב לפניך. נא אל תשיבנו
ריקם מלפניך: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: לאדני אלהינו הרחמים והסליחות כי מרדנו בו: דברי עונות גברו מנו פשעינו אתה תכפרם: כגבה שמים על הארץ כן הגבר חסדך עלינו: כרחק מזרח ממערב כן תרחיק ממנו את פשעינו: כרחם אב על בנים כן תרחם יי עלינו: כי אתה עם עני תושיע ועיניך על רמים תשפיל: כי אתה נירנו יי. ויי יגיה חשכנו: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב, וחתום בו אליעזר ברבי נתן.

ח׳ אכפרה פני מלך רב הנה נא אאל. ק׳ אשלמה שפה
בעד קרבנות קרבים הראל: ח׳ בכל יום כפור בעוד עמנו
אל. ק׳ בקרות הגבר נתמלאת עזרה מישראל: ח׳ גדול
כהנה כל עבדת היום עליו. ק׳ לטבילת חל משכים ולבש
וקדש ידיו ורגליו: ח׳ די קרני אילת כהפציל נם הצופה
מליו. ק׳ דץ וקרץ התמיד ולקח הדם אליו: ח׳ היטיב וזרק
והקטיר והעלה וקדש ופשט פסים. ק׳ ירד בקדש וטבל
וקדש ועט פלוסים: ח׳ ובא אצל פרו ופרט עליו מעשים.
ק׳ וכפר בעדו ובעד ביתו באנא ובפיוסים: ח׳ זרו אצל
שעירי עם בפור חלשו. ק׳ עלה בימין הגבה אמר סגן
לאישו: ח׳ חטאת לשם צרח בכתבו ופרושו. ק׳ חזר לפרו
וכפר על בני אהרן קדושו: ח׳ טש ושחטו וקבל הדם הוא

ומידי עסקי בזה דקדקתי עוד, מאי טוהר הכתנת? ונזכרתי למ״ש במס׳ יומא דף נ״ט א׳, מאי טהרו של מזבח? אמר רב״ש פלגיה דמזבח וכו׳. עכ״ל. ובזה מדויק היטיב ל׳ הפייטן, שאמר טוהר הכתנת, ורצונו פלגיה דכתונת, כלומר חלק מן הכתונת ארוגה פשתים וחלק ממנו ארוגה צמר, והוא המעיל, כי גם הוא נכנס תחת גדר שם כתנת, כדאמרן, וא״כ גם הפייטן מכין כונת המאמר על דרך שפרשנוהו והכל שריר וקים.

בעצמו. ק׳ זמנו למומרם בו שלא יקרש דמו: ק׳ ירוץ
במחתת פרוים קלה למזבח למרומו. ק׳ יחתה לו חשות
במעזבו והוריד עמו: ק׳ כתקלה הוארוכת יד אליו הוציאו.
ק׳ רצוף לה דקה מן הדקה המציאו: ק׳ לתוכה קדר וחפן
וכמדתה הביאו. ק׳ לכף נתן והשמאיל והימין האש
והביאו: ק׳ מהלך בין הפרפות עד בואו לדביר. ק׳ בין בדיו
מחתת האש החביר: ק׳ נתן את הקטרת וחוצה לו הצביר.
ק׳ התפלל קצרה בצאתו מן הדביר: ק׳ סר אל הממרם
ונטל דם הפר. ק׳ רגש ושנה בדביר וכמצליף שמנה ספר:
ק׳ עד השעיר בא ושחטו וקבל דם בכפר. ק׳ על עמדו עמד
וחטאו כראשון וכפר: ק׳ פרכת יי׳ כמשפט כפרת
ועשיותיו. ק׳ בא למזבח סגור וטהרו וכלל קרנותיו: ק׳ צת
חלבים והחי הטעין שגגת עם ועונתיו. ק׳ צוה לעתי לעשת
לו כל חקותיו: ק׳ קרא פרשה בכתב ובעשור בעל פה.
ק׳ וקדש ופשט וטבל ושמנה לבש למוספי: ק׳ רחץ וטבל
וקדש בהנדיוין עט להתיפה. ק׳ רץ למצנע וכלי קטרת
הוציא לתרפה: ק׳ שלח מדיו בקדש והגניזם נצח. ק׳ נחץ
וטבל וקדש וציץ נתן על המצח: ק׳ שחט התמיד ואבריו
הקטיר והעלה לצח. ק׳ שלם עבודתו וקדש ופשט ובגדי
חל צחצח: ק׳ תמתי לפרש בפה עבדת יום כפרה. ק׳ תהא
אזכרתם כהקרבתם בבית הבחירה: ק׳ תשא חטאינו

בכ"י רצוף לה מחתה דקה, כלומר כדליפה אחר הכף והמחתה יחד. והשמאיל והימין, פי׳ פונה כנה והנה. בין הפרפות, כ"כ בכ"י ובלשון המשנה ביומא פ"ה. למוכנע, לפני ולפנים. לתרפה, היא הפך המוכנע, וכמו שאז"ל במס׳ פסחים כ׳ ב׳, אם היתה מונחת במקום המוכנע יניחנו במקום התרפ׳.

וכשלג וכצמר תצהירה. ק׳ כאז על גב שלוח ביד איש עתי
המדברה: ק׳ נקול תרנו למצוא כפרה ואין במה להתכפר.
ק׳ ק׳ נתבטלו קרבנות ופסו מכשיר ומכפר. תמציאנו כפר
וטהרנו ככל הכתוב בספר. כי ביום הזה יכפר: אמלך וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אליך יי׳ שוענו
ובבקר תפלתנו תקדמך: נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים: אליך
נשאנו את עינינו היושבי בשמים: אתה הוא מלכנו פעל ישועות בקרב
הארץ: הושיענו אלהים כי באו מים עד נפש: הושיעה יי׳ כי גמר חסיד
כי פסו אמונים מבני אדם: הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן
הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: ליי׳ הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. ע"ס א"ב.

ק׳ אפסו אשים ובטלו קרבנות. ק׳ במה נקדם ונכף פני
שוכן מעונות: ק׳ גבר הגון בקרבנו אין לרצותך בתחנות.
ק׳ דרוש רחמים בעדנו להמציא לנו חנינות: ק׳ הלא
מקדם כשגו הורים לפניך. ק׳ ודאי אשם וחטאת מכפרים
פניך: ק׳ זבח ומנחה סלקו ונהרס בית מעונך. ק׳ חלות
פניך לא נוכל להשיב חרונך: ק׳ טנף שמצתינו במה נדיח
ונרחיץ פשע. ק׳ יחד קרב ומקריב קצת מלישע. ק׳ כפרה
אם אין מאין ישע. ק׳ למלכלכים בכל יום בחטא וברשע:
ק׳ משגתינו אתנו תלין באפס תמיד ומנחת ערב. ק׳ ניחחי
שחר גם הם פסו המצדיקים שגגת ערב: ק׳ סרחונות יום
יום נוסיף ולא נגרע מקרב. ק׳ עונותינו רבו וגברו הרב:
ק׳ פסו כל אלה ונשארנו רקים. ק׳ צום קבענו למעט דם
וחלב תמור חלבו ודם הנזרקים: ק׳ קומה נכף בתחן שתים

מכשיר ומכפר, כהן ומזבח. קרב ומקריב, ר"ל הקרבן ומקריבו הניח קצת מלישעו.

תמור עקדת כבש בשני פרקים. ק׳ ראש נשוח וצואר
נפשוט תמור קריצה ומליקה וקבול דם במזרקים:
ח׳ נקול שדי שור במערימים כל זאת לחלותך. קו״ח שעה
שועתם ותרבה למו מחילתך. תראה לעמך וישעך
ואהבתך. תחת כי הם עמך ונחלתך: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: האזינה יי תפלתנו והקשיבה בקול תחנונותינו: הקשיבה לקול שועתנו מלכנו ואלהינו כי אליך נתפלל: יי בקר תשמע קולנו בקר נערך לך ונצפה: אליך יי שוענו ובבקר תפלתנו תקדמך: תכון תפלתנו קטרת לפניך משאת כפינו מנחת ערב: בקראנו ענני אלהי צדקנו בצר הרחבת לנו חננו ושמע תפלתנו: קולנו יי נקרא ויעננו מהר קדשו סלה: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב, ובסוף חתום שמעון בר יצחק חזק.

ח׳ אפס מזיח מחבב ומכפר. ק׳ בטלו תמידי ערב וצפר:
ח׳ גחלים לוחשות עממו להחפר. ק׳ דמים ואמורים פסו
מלכפר: ח׳ המשוח פס ובגדים מרבה. ק׳ ואין מרצה
ותפלה מרבה: ח׳ זדונות ושגגות עצמו להרבה. ק׳ חבלה
רוחנו ומאורנו כבה: ח׳ טירת מקדשנו מעת חרבה. ק׳ יום
יום הוספנו חובה: ח׳ כשל כחנו משמוע דבה. ק׳ לולי
רחמיך ותורתך הרחבה: ח׳ מסרת בידינו מימות אבות.
ק׳ נהוג לפניך תחן להרבות: ח׳ שיחות נעימות ותחנות
ערבות. ק׳ עצרה לקרא ואוהבם נדבות: ח׳ פלל להסדיר
כרגיל ושלם. ק׳ צום לקבוע שפתים לשלם: ח׳ קדם
לקראתך הכון להשתלם. ק׳ רוחה להמציא ליונת אלם:
ח׳ שער פתוח הכנת לשבים. ק׳ תבנית יד מתחת
לכרובים: ח׳ שבנו עדיך נערים ושבים. ק׳ מקוים להמון

רחמיך הרבים: ח׳ עינינו כלו לישע צדקותיך. ק׳ ואף
רוחנו בקרבנו לתאותך: ח׳ נגדך תאותנו ודמעתנו
בספרתך: ק׳ בך מבטחנו ושעשוענו תורתך: ח׳ רצה
תפלתנו כאזכרת קמץ. ק׳ ויערב שיחנו להטהר
משמץ: ח׳ צדקנו ובך נתהלל ונתאמץ. ק׳ חטאנו באזוב
ונוסיף אמץ: ח׳ נקול קוה אל יי חנון ומרחם. קו״ח חשוב
שברנו אבלינו לנחם. זעקתנו קשוב מרעה להנחם.
אשר בך יתום מתרחם: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: חטאנו ועוינו הרשענו ומרדנו וסור ממצותיך וממשפטיך: בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו: ויבטחו בך יודעי שמך. כי לא עזבת דורשיך יי: דרשו יי בהמצאו קראהו בהיותו קרוב: קרוב יי לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע: קרוב יי לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב, ובסוף חתום גרשם בן יהודה חזק.

ח׳ אמנם אנחנו חטאנו והעוינו. ק׳ בגוד בגדנו בך אבינו:
ח׳ גלינו מבלי דעת ונדוינו. ק׳ דחוים ודחופים ולישועתך
קוינו: ח׳ העבר ארון עון עבדיך. ק׳ ואל תט באף זרע
חסידיך: ח׳ זכור רחמיך יי וחסדיך. ק׳ חסד ואמת תן
כנשבעת לידידיך: ח׳ טרוף ועינוי ממרק פשעים.
ק׳ יסורי תוכחות שמנה ותשעים: ח׳ כרת והכתבת לאים
פושעים. ק׳ לא תשים על עם בך נושעים: ח׳ מפשע רב
נקה בניך. ק׳ נכנעים ושבים ומתחננים לפניך: ח׳ סרחן
כתמם לבן בהעברת סממניך. ק׳ עונם תכבש ותשליך
בצול שאונך: ח׳ פקח קוח קרא אסיריך להתר. ק׳ צחן

טרוף ועינוי, גלו׳ ויסורים שמכפרי׳ עוונו׳. טרוף, הוא טלטול כמו ספינ׳ המטורפ׳ בים.

שמצתנו תעביר כבנתר: י' קרע שטרנו וחובותנו ותר·
ק' רחם תזכור פנים בהסתר: י' שבועה זכור וברית
קדמונית· ק' תחן זכות אבות מנויי אחורנית: י' גדרת
הגינה ומלאכת התבנית· ק' רצה להחזיר חבה ראשונית:
י' שפטה משפטנו מזדים עושקים· ק' מאנו לשלחנו
ובנו מחזיקים: י' בני יהודה וישראל העשוקים· ק' יה שוב
שביתנו כבנגב אפיקים: י' הבט משמים וראה מזבול
מרומיך· ק' וגול יתגוללו המון מעיך ורחמיך: ח' די
תאמר ליסורי בחיריך נעימיך· ק' היטיבה ברצונך עירך
ועמך: ח' נקיל חטאתינו במצלות ים תצליל· ק' ח' זבול
קדשך במרום הרים תתליל· קנוייך ילכו בשמחת לבב
וחליל· אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל: אל מלך יושב וכו'.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אל תשליכנו לעת
זקנה ככלות כחנו אל תעזבנו: וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו
וצדקתו לבני בנים: למען שמך יי תחיינו. בצדקתך תוציא מצרה
נפשנו: אלהים צבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת:
נפלה נא ביד יי כי רבים רחמיו: אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע
רגז: אדם להבל דמה ימיו כצל עובר: והוא לקברות יובל ועל
גדיש ישקוד: ליי הישועה וכו'.

חזן כנגון. אלהינו ואלהי אבותינו. ע"פ א"ב, ובסוף חתום ברוך בר שמואל.

אני הוא השוא'· בעד בית ישר'· אני אדרוש אל אל·
ואשים דברתי: בקירות הלבבות· אנחותי רבות·
לבכי איך סבות· לאלהי צור ישועתי: גבורותיו הפליא·
אלהים אדני חילי· ועשה משכן לי· ויגעתי ומצאתי: דברו
גם מלא· אלהי אש אכלה· והעליתי עולה· וגם שעה

אחורנית, עיין פרש"י ויקרא כ"ו מ"ה.

למנחתי: היותי בחר· ביום זה הנבחר· בתמיד השחר·
בכהן ראש החלותי: ואחריו העבודות· סדורות
נכבדות· וענין התורות· באנא השם (י"א ושם) הודיתי:
זהירים וטהורים· ביום זה מתכפרים· בדם פר ושעירים·
בהעיר עם רבתי: חתית גחלים· פרקליט למולים· ובשני
האילים· בכן לאב באתי: טבילות וקדושים· במשפטם
נעשים· לשוכן תרשישים· עבודת יום הכינותי: ירידות
השירים· בקולות וזמרים· כשמעי קול מרים· אזי ירדי
הרימותי: כניסת הקטרת· פני הכפרת· בקרבי
תפארת· נהורמתי והונפתי: לפנים היתה זאת· ועתה
ברגזות· ללעג ולבזות· אשר מעשי קפחתי: מאד תרו
עיני· והכבדתי אזני· וצדיק הוא יי· כי פיהו מריתי:
נלוזים אהבתי· וצדק שנאתי· ומעשי קלקלתי· הרעותי
אשר עשיתי: סלה לעוונות· אלהים ממעונות· ראה
נפשות נענות· והנה נא זקנתי: עשה נא נפלאות· אלהי
הצבאות· עננו נוראות· ואל תחרש לדמעתי: פתח יד
הרמה· לאם לא רחמה· בלא שפתי מרמה· האזינה
תפלתי: צפה אל עלבוני· ואל נא לעוני· עשה אל דין
עני· ואל אראה ברעתי: קראתיך גוחי· ודברתי שיחי·
בהתעטף רוחי· את יי זכרתי: ראה גאלי מכיי· שמע
קול בכיי· וגם תדרוש דכיי· ואל תדרוש לחטאתי:
שמע קול נאומי· ותדרוש את שלומי· מה בצע בדמי·

מכיי, רוב ל' עוני ושפלות ודכייה מתורגם בל' מכיה, נפוגותי ונדכתי (תהלים ל"ח ט') מתורגם פגיית ואתמכיית, וכן וימוכו בעוונם (תהלים ק"ו מ"ג), ואתמכיאו בחוביהון, והוא כמו ימקו בעוונם (ויקרא כ"ו ל"ט).

אֱלֵי שַׁחַת בְּרַדְתִּי: תְּהִלָּתְךָ אֲסַפֵּר · וְחַטֹּאתַי כַּפֵּר · דְּבָרַי אַל תָּפֵר · וַהֲקֵם נָא אֲלֻמָּתִי: בִּנְךָ נִמְכַּר גְּאָלוֹ · וּבָרֵךְ אֶת חֵילוֹ · וּמָתַי תֹּאמַר לוֹ · יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי: רְאִיתִיךָ סוֹבֵל · בְּצָרוֹת מִתְחַבֵּל · שְׁמַעְתִּיךָ קוֹבֵל · וּגְאַלְתִּיו וְהִצַּלְתִּי: וְעַתָּה גְּאַלִי שׁוּר · בְּשַׁלְשְׁלָאוֹת קָשׁוּר · וּבַקֵּשׁ הֶחָשׁוּר · כְּשֶׂה אוֹבֵד תָּעִיתִי: כְּלִילַת תִּפְאָרָה · נְפוּלָה וּשְׁבוּרָה · וּמֵנִי נֶעְדָּרָה · וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי: בְּרִיחַי הֵן שִׁבַּר · וְעָלַי הִתְעַבָּר · וְדוֹדִי חָמַק עָבָר · וּכְנַעַר נִשְׁאַרְתִּי: שְׁעָרַי גַּם טָבְעוּ · וְדַלְיוֹתַי רָעוּ · וְנָדוּ גַּם נָעוּ · וּבֹשְׁתִּי וְגַם נִכְלָמְתִּי: מְלִיצַי נֶאֱלָמוּ · מְנַאֲצַי הוּרָמוּ · וְהַעְלֵם יַעְלִימוּ · מְנוּחָתִי וְטוֹבָתִי: אֱלֹהִים אֲדֹנָי חֵילִי · אֱזוֹן וּשְׁמַע קוֹלִי · עֲנֵנִי וֶאֱמוֹר לִי · קַח נָא אֶת בִּרְכָתִי: חֲזֵה אֶת שִׁפְלוּתִי · וְרַחֵם עַל עֲדָתִי · וְנַפְשִׁי יְחִידָתִי · וְטוֹב אוֹתָהּ לְךָ תִּתִּי: קַנֵּא שֵׁנִית בָּנֶיךָ · רְאֵה וּפְקַח עֵינֶיךָ · וְאַל תַּעְלֵם אָזְנְךָ · לְרַוְחָתִי וּלְשַׁוְעָתִי: א מלך.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: מָה אֱנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ: אֱלֹהִים מַלְכֵּנוּ מִקֶּדֶם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ אֱלֹהִים צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: חָנֵּנוּ אֲדֹנָי כִּי אֵלֶיךָ נִקְרָא כָּל הַיּוֹם: חַי חַי הוּא יוֹדֶךָ כָּמוֹנִי הַיּוֹם אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל אֲמִתֶּךָ: מַה בֶּצַע בְּדָמֵנוּ בְּרִדְתֵּנוּ אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ: כִּי תְבַקֵּשׁ לַעֲוֹנֵינוּ וּלְחַטֹּאתֵינוּ תִדְרוֹשׁ: וַתִּפְקְדֵנוּ לִבְקָרִים לִרְגָעִים תִּבְחָנֵנוּ: ליי הישועה וכו'.

שניה. מיוסד ע"פ א"ב, ובסוף חתום יצחק הכהן החבר חזק ואמץ.

ח' אָדוֹן בְּפָקְדְךָ אֱנוֹשׁ לִבְקָרִים · ק' בְּמִצּוּי הַדִּין אַל תְּמַתַּח: ח' גּוּף וּנְשָׁמָה אִם תְּרִיבֵם · ק' דַּחוּ וְלֹא יוּכְלוּ קוּם: ח' הֲיוּכַל גֶּבֶר לִזְכּוֹת בַּמִּשְׁפָּט · ק' וְאִם יֵשׁ בְּיָדוֹ מַעַשׂ

כמצוי הדין, ל' מליצה, ור"ל אל תדקדק לבוא עד תכלית הדין.

לְהִצְטַדֵּק: ח' זֵרוּי יְחוּמוֹ מִלֵּחָה סְרוּחָה · ק' חָבוּי אָרְבּוֹ בְּקִרְבּוֹ מֵעֵת הִוָּלְדוֹ: ח' טָמוּן הוּא כְּרֶשֶׁת לְרַגְלָיו · ק' יְסִיתֵהוּ בְּכָל יוֹם לַשַּׁחַת לְהַפִּילוֹ: ח' כֹּחַ וּגְבוּרָה בְּגוּף אַיִן · ק' לְפָנָיו לַעֲמוֹד וּלְהִתְיַצֵּב: ח' מִיּוֹם עָמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ · ק' נַפְשׁוֹ יָשִׂים בְּכַפּוֹ לְהָבִיא לַחְמוֹ: ח' שָׂבֵעַ כָּל יָמָיו יְגִיעַ כַּעַס וּמַכְאוֹבוֹת · ק' עַד שׁוּבוֹ לַעֲפָרוֹ לֹא יִשְׁקוֹט: ח' פְּנֵה אָדוֹן בְּעִצְּבוֹן רוּחַ · ק' צְפֵה בְּשִׁבְרוֹן לֵב: ח' קָרוֹב אַתָּה לָרְחוֹקִים · ק' רוֹצֶה תְּשׁוּבַת רְשָׁעִים: ח' שַׁדַּי הִמָּצֵא לְדוֹרְשֶׁיךָ · ק' תֹּאמַר הִנְנִי לִמְבַקְשֶׁיךָ: ח' יְבַשְּׂרוּ סָלַחְתִּי קוֹרְאֵי בִשְׁמֶךָ · ק' צַדֵּק בְּמִשְׁפָּט עַם מְיַחֲדֶיךָ: ח' חֲסוֹם מְנֻוָּל מִלְּהַרְשִׁיעַ · ק' קְצוֹף בְּמַסְטִין מִלְּהַסְטִין: ח' הָקֵם לָנוּ מֵלִיץ יֹשֶׁר · ק' כֹּפֶר מָצָאתִי תַּשְׁמִיעַ לַשּׁוֹבָבִים: ח' הִשְׁלַכְנוּ עָלֶיךָ יְהָבֵנוּ · ק' נָא אַתָּה תְּכַלְכְּלֵנוּ: ח' הֵעָתֵר לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ · ק' חֶפְצֵנוּ וּבַקָּשָׁתֵנוּ מַלֵּא בְרַחֲמִים: ח' נקול בְּךָ תָּלִינוּ בִטְחוֹנֵנוּ · קו"ח רַחֲמֶיךָ מְהֵרָה יְקַדְּמוּנוּ: חָזָק וֶאֱמִיץ שִׁמְךָ לֹא שְׁכַחְנוּ · אָנָּא לָנֶצַח אַל תִּשְׁכָּחֵנוּ: אל מלך יושב וכו'.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי: עֲנֵנוּ יְיָ כִּי טוֹב חַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלֵינוּ: כִּי אַתָּה יְיָ מִשְׂגָּב לַדָּךְ מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה: אַל יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיוֹן יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ: אֲנַחְנוּ עֲנִיִּים וְכוֹאֲבִים יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנוּ: ליי הישועה וכו'.

אלהינו ואלהי אבותינו. שניה. מיוסד ע"ס א"ב.

ח' אַךְ בָּךְ לַדַּל מָעוֹז · ק' בַּצַּר לוֹ מְצוֹא סֵתֶר: ח' גּוֹנֵז חֵטְא גּוֹעֵל רֶשַׁע · ק' דָּן לִזְכוּת מְחַפֵּשׂ צֶדֶק: ח' הַכֹּל לְךָ מְפֹרָשׁ שֶׂכֶל · ק' וּבַל תַּחְפֹּץ הִתְבּוֹנֵן אָוֶן · ח' זֹאת דַּעְתֵּנוּ כִּי כֵן

אך בך וכו', כל ענין הסליחה הזאת ומעט כל לשונה תמצא בפסיקתא רבתא בס' שוהם ישראל.

ברכך׃ ח׳ חסת בצלך הנה באנו׃ ח׳ טוב חנם תושיט לנו׃ ח׳ לו ימין סער פרוסת פתח׃ ח׳ כהקיש רש שוא חסר׃ ח׳ לו קח טוב תען׃ ח׳ מדתך כי כן שבח׃ ח׳ נעור ורק מחזיק מלא׃ ח׳ סמוך נופל לא תבזה׃ ח׳ ענות עני קרבות תרץ׃ ח׳ פנקס חוב ימרק חסד׃ ח׳ צו סופר כתוב שובר׃ ח׳ קול הקל יחליף קשה׃ ח׳ רצון יוצר תכון יצר׃ ח׳ נקול שוה לכף שית הקרב׃ קו״ח שלוך שרץ טבילה תעל׃ תבער רע תעביר טמא׃ תת טהור לכת חקיך׃ אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי׃ למה יי תעמד ברחוק תעלים לעתות בצרה׃ למה פניך תסתיר תשכח עניינו ולחצנו׃ אל תסתר פניך מעבדיך כי צר לנו מהר ענינו׃ קומה יי באפך הנשא בעברות צוררי ועורה אלי משפט צוית׃ קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך׃ ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב כפול, ובסוף חתום אליעזר.

ח׳ אריאל בהיותו על מכונו ומוסדו׃ ח׳ אדם לא לן בשלם ועונו בידו׃ ח׳ בהעוותו לילה תמיד השחר פוקדו׃ ח׳ בהכשל ביום תמיד הערב מנדדו׃ ח׳ גבולים יושבים בשל עצמן מתכפרים׃ ח׳ גלגול העלה על עשה מחזרים׃ ח׳ דדוי אשמת זדון ארבעה מכפרים׃ ח׳ דרך חטאות שגגת כרת מכררים׃ ח׳ העולה ויורד טמאת מקדש מכפר׃ ח׳ הלא גם עון שבועות מפר׃ ח׳ ולא ידע בסוף וחדל מכפר׃ ח׳ ושעיר הפנימי תולה ויום מכפר׃ ח׳ זדון

לו קח ... מדתך ... נעור וכו׳, זה נפסיקתא אדם זבוא הולך לכנד את המלך הולך עלא וחוזר ריקם והקב״ה אינו כן הולכי׳ אלו ריקנים וחוזרים מלאים זה אומרי׳ לו כל תשא עון והוא אומר להם קח טוב לכן הנביא מזכיר על מדת רחמיו וכו׳.

קול הקל וכו׳, נקול דבור קל יש כח להחליף הדין הקש׳ כדאי׳ זה נפסיקתא.

דדוי אשמות, כ״כ נכ״י ונכון הוא כי המחבר עומד על סדר הקרבנות עולה אשם חטאת ואחרי׳ ועל מה הם מכפרים, ועיין במסכת ריש פרק׳ שבועות ויומא דף פ״ה ב׳.

הטמאה גם הם מבטלים׃ ח׳ זמון חיצוני לאשר מתחלה מעלים׃ ח׳ חתום מעלם שעירי חדשים ורגלים׃ ח׳ חטאת מכפרים ועד עולם מכלכלים׃ ח׳ טנוף שאר עברות ידועות ולא ידועות׃ ח׳ טהרת משתלח ועליו לצוק מגיעות׃ ח׳ יום כפור עמו נושא להשעות׃ ח׳ יודע ישוב ונחם על הרעות׃ ח׳ כפרת סמים ומעיל עלי מלשנים׃ ח׳ כתנת מפיסת חץ ברק משננים׃ ח׳ לרצון על מצח לעזות פנים׃ ח׳ לאפדת זרה חשב האפוד מלבנים׃ ח׳ מצנפת צונפת בעד רמי קומה׃ ח׳ מכנסים מחפה את קלקול הזמה׃ ח׳ נושא חשן על לב לשומה׃ ח׳ נושא עוות משפט ועינים מסמא׃ ח׳ סדור אבנט ועקומו כנגד עקמנים׃ ח׳ סליחתו גם מליץ לאב ובנים׃ ח׳ ערוכת כל אלה עם התשובה נכונים׃ ח׳ עם יום כפור בצרוף נמנים׃ ח׳ פקדת העיר מעת נפל פור׃ ח׳ פסו כל אלה וחסרנו מכפור׃ ח׳ צפה אדון לא נותר בספור׃ ח׳ צפוי לבד התשובה ויום כפור׃ ח׳ קרבנו בתשובה ביום זה׃ ח׳ קרבנו אליך וענותנו לא תבזה׃ ח׳ ראה והבט כי אפס מזה׃ ח׳ רחום סלח לעונינו ביום זה׃ ח׳ נקול שעה תשובתנו אליך לשובה׃ קו״ח ערך שפתינו פרים להחשבה׃ זרויינו קבץ נונו לישבה׃ השיבנו יי אליך ונשובה׃ אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי׃ רבת צררוני מנעורי יאמר נא ישראל׃ רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לי׃ על גבי חרשו חרשים האריכו למעניתם׃ יי צדיק קצץ עבות רשעים׃ יבשו ויסגו אחור כל שנאי ציון׃ לולי יי שהיה לנו בקום עלינו אדם׃ אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו׃ אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו׃ אזי עבר על

נפשנו המים הזידונים: ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם: ליי הישועה וכו'.

מיוסד ע"ס א"ב, ונסוף חתום בם המחבר דוד בר שמואל הלוי חזק ואמץ.

ח' יי אלהי רבת צררוני מנעורי. ק' בבקשתיך אמצת לבי
בהיותך בעוזרי: ח' גברו עתה וגם עתקו שוברי. ק' דוברים
בי רעדו כל איברי: ח' הייתי חרפה ביניהם משל ושנינה.
ק' וידו אבן בי והאריכו עלי מענה: ח' זדים הליצוני בפיהם
ולשונם שתו כחרב שנונה. ק' חושבים עלי מחשבות
רשע בלי חנינה: ח' טובך ומדת רחמיך יגלו עלינו.
ק' ישועתך אלהים תשגבנו: ח' כלתה נפשנו לישועתך
לאמר מתי תנחמנו. ק' למען שם קדשך עשה לא לנו יי
לא לנו: ח' מדת טובך וחסדך הגבר על צאן מרעיתך.
ק' נענו לך מחל רבה סליחותיך ומחילתך: ח' סעדנו
ונושעה והט לבנו לנתיבותיך. ק' עננו יי עננו כי טוב
חסדך ואמונתך: ח' פדה והצל עמך ורעיתך מכף
מתקוממיהם. ק' צור צדיק גדול גבור ונורא אל מושיעהם:
ח' קדש קדשת שמך עליון קרוב מצדיקיהם. ק' רחמיך
יכמרו עליהם ועל בניהם: ח' שחרנוך בתחנה הקשיבה
אלהינו מלכנו וקדושנו. ק' שלום רב תרבה לסגלתך
כבודנו ומרים ראשנו: ח' תבענה שפתינו תהלתך כי
תצילנו מרוששנו. ק' תורתך ועדותיך שעשועינו ובם
תחי נפשנו: ח' דבב שפתי וקול תחנוני שמעה והאזינה.
ק' ושיחות דברי לפניך ינעמו וכקטרת רצה נא: ח' ידידיך
יעלוזו ויעלו לציון ברנה. ק' דביר קדשך וארמונך על
משפטו לכוננה: ח' בך תוחלתי וסברי רם ונשא גאה גדול
ונורא. ק' רחמיך וחסדיך אבקש ולישועתך תמיד

אשברה: ח' שפטה משפטי ונקום נקמת דם עבדיך
השפוך בעברה. ק' מגר מתקוממיך ושלח בם חרון אף
זעם וצרה: ח' ואתה קדוש ישראל גואלם מלכם וגאונם.
ק' אשורם אם הטו ולבם הלך אחר עינם: ח' לעמל יגונם
ולכבד על גלותם הבט מגנם. ק' הבט לברית והמלא
רחמים על פלטת שאונם: ח' נקיל לעזרתי חושה והחזק
נשק לקראת צרי ואויבי. ק"ח וישמחו וירננו חוסי בך כי
תחבוש מכאובי. יבשו ויחפרו ויסגו אחור חפצי קרבי.
חזק ואמץ מאמיניך גואלי וצור ישועתי אלהי אבי: ט מלך.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: בך בטחו אבתינו
בטחו ותפלטמו: אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בושו: ויבטחו בך
יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך יי: ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי
חושה: אל תרחק ממנו כי צרה קרובה כי אין עוזר: שמע יי וחננו יי
היה עזר לנו: כרחם אב על בנים כן תרחם יי עלינו: ליי הישועה וכו'.

אלהינו ואלהי אבותינו. עקדה. מיוסד ע"ס א"ב, ונסוף חתום בנימן בר זרח חזק.

ח' אהבת עזוז ותקף חבה. ק' ברית נעורים זכר וחסד
תאוה: ח' גדר משוכה במסלול נתיבה. ק' דרך אב ורדף
בפרישות אהבה: ח' הועד מקדם וממזרח הובא. ק' וצדק
לרגליו נקרא ונתוה: ח' זהר תועים מדרך תועבה.
ק' חשכם מאש ומלהבה: ח' טירות בתים מאס מלישבה.
ק' יתדות אהלים הסיע בערבה: ח' כלו רב ימיו באפס
תקוה. ק' למשק בן בית כזקן ביתו להתחשבה: ח' מאמר
בבוא ופקידה בהתקרבה. ק' נחנט שריג ישר ומשענת
שיבה: ח' סבר תוחלתו ממך לא נכזבה. ק' עשת מחשבתו

גדר משוכה, כ"כ בכ"י ונכון הוא, ל' כמשוכת חדק (משלי ט"ו י"ט), והוא גדר של קוצים, ורמז למה שאמרו רז"ל, מה הקוצים תופסים כל מה שקרב אליהם, כך תפס אברהם כל אדם והדריך אותו בדרך ישרה וכנתיב סלולה.

אֵלֶיךָ הוּשְׁבָה: ח׳ פֶּקֶד בְּחִינָתוֹ בְּעֵת לְפָנֶיךָ קָרְבָה. ז׳ צִוִּיתוֹ
עַל חֵשֶׁק תַּאֲוָתוֹ לְךָ לְהַקְרִיבָה: ח׳ קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת
יְחִידְךָ וְהַעֲלֵהוּ לִנְדָבָה. ז׳ רְצִיתִיו חֲשַׁקְתִּיו לְרֵיחַ נִיחֹחַ
לְהִתְעָרְבָה: ח׳ שִׂיחַ פְּעִירָתוֹ בְּרֶגֶן וּתְנוּאוֹת לֹא הִרְבָּה.
ז׳ תַּעַן מְזִמּוֹתָיו לֹא הֱשִׁיב כִּתְשׁוּבָה: ח׳ בִּקַּע עֵצִים וּמַעֲרֶכֶת
שִׁוָּה. ז׳ נִין עָקַד בִּרְצוֹן תַּאֲוָה: ח׳ יָדָיו וְרַגְלָיו קָשַׁר בַּעֲנִוּד
וַעֲנִיבָה. ז׳ פֶּן כְּפִרְכּוּס יִפָּסֵל עֹלַת חוֹבָה: ח׳ מַאֲכֶלֶת
לִשְׁחֲטוֹ יָד כְּשָׁלַח בְּנֶפֶשׁ רָוָה. ז׳ נַעַר אַל תַּשְׁחֵט קוֹל אֵלָיו
בָּא: ח׳ כִּי נִשְׁבַּעְתִּי עֵקֶב אֲשֶׁר עַל יְחִידְךָ נַפְשְׁךָ לֹא עָצְבָה.
ז׳ זַרְעֲךָ אָשִׁית כְּצִמְחֵי רְבָבָה: ח׳ חַי הוּא וְאֶפְרוֹ לְפָנַי צָבוּר
וּמוּבָא. ז׳ חָשׁוּב הוּא לְפָנַי כְּטָבוּחַ בְּמוֹקֵד אֲחָוָה: ח׳ זְכוּתוֹ
הַמְצִיאֵנוּ בַּהֲרִיחֲךָ קְטֹרֶת הָעֲרֵבָה. ז׳ קֶצֶף שַׁכֵּךְ וְחֵמָה
תַּשְׁבִּית מִכַּת הַשּׁוֹבֵבָה. ח׳ נקול וְכַאֲשֶׁר כָּבְשׁוּ יֵצֶר וּשְׁנֵיהֶם
עִקְּרוּ לֵב הַתַּאֲוָה. קו״ כֵּן יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ
מִמְּשׁוּבָה. וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֵלֶיהָ שׁוּבָה. וְתֹאמַר
שׁוּבָה מְשׁוּבָה: אל מלך יושב וכו׳.

טוֹב יְיָ לַכֹּל. וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: טוֹב יְיָ לְקֹוָו. לְנֶפֶשׁ
תִּדְרְשֶׁנּוּ: טוֹב וְיָחִיל וְדוּמָם לִתְשׁוּעַת יְיָ: אוֹהֵב צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט. חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: וַיִּגְבַּהּ יְיָ צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט.
וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ חֶסֶד
וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ פָנֶיךָ: לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ:
מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה מֵישָׁרִים: וַיְיָ לְעוֹלָם
יֵשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ: וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק יָדִין
לְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים: יְיָ שׁוֹפְטֵנוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא

יוֹשִׁיעֵנוּ: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: אוֹהֵב צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט. חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ: בְּקוּם לַמִּשְׁפָּט אֱלֹהִים
לְהוֹשִׁיעַ כָּל עַנְוֵי אֶרֶץ סֶלָה: הָעִירָה וְהָקִיצָה לְמִשְׁפָּטֵנוּ
אֱלֹהֵינוּ וַאדֹנֵינוּ לְרִיבֵנוּ: וְהוֹצִיא כָאוֹר צִדְקֵנוּ וּמִשְׁפָּטֵנוּ
כַּצָּהֳרָיִם: כִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא שׁוֹפֵט צֶדֶק:

לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ
מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם
בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: כִּי לֹא עַל
צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ. כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים: אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל
תְּאַחַר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

מיוסד ע״ס א״ב.

פזמון.

חו״ק אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה. אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל
תְּאַחַר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:
ח׳ אִם עָבַרְנוּ תוֹרוֹת וְחִלַּפְנוּ חֻקִּים. בִּיטָה בִּבְרִית שְׁלֹשֶׁת
מְצוּקִים. גֶּזַע כָּאֵזוֹר כַּךְ דְּבֵקִים. דָּפִים תַּשְׁלִיךְ בְּעִמְקֵי
אֲרָקִים: הִנְנוּ אִתָּנוּ לָךְ שׁוֹעִים וְדַלִּים. וְעוֹדִים לְשַׁלֵּם
שָׂפָה תְּמוּר אֵילִים. וַעַם אִם יָצָא בְּרוֹעַ מַעֲלָלִים. חֲסָדֶיךָ
יְקַדְּמוּנוּ אֵלִים: טֶרֶם תֹּאבַד שְׁאֵרִית עַמֶּךָ. יֶהֱמוּ עָלֵינוּ
מֵעֶיךָ וְרַחֲמֶיךָ. כִּי כָלִינוּ מִפְּנֵי זַעְמֶךָ. לְחָנְנָם תִּתֵּן מִשְּׁמֶךָ:
מֵרֹב פְּשָׁעִים הִלַּכְנוּ קְדוֹרַנִּית. נְתַנְנוּ בְּיַד מַאֲרִיכֵי
מַעֲנִית. סַבּוּנוּ כִּדְבוֹרִים מוֹשְׁכֵי קֶשֶׁת וַחֲנִית. עָלֶיךָ
הֹרַגְנוּ שְׂמָאלִית וִימָנִית: פְּקוֹד הַיּוֹם גֶּפֶן יְמִינְךָ נְטָעָה.
צָקוּן לַחֲשָׁה הַקְשִׁיבָה וּשְׁמָעָה. קָלַע בִּיוָן מְצוּל כַּבֵּד

פשעה׃ רוממותיך נצח בכפיה להכיעה׃ שפטנו כצדקתך המלך המשפט׃ שבתך על כסא דין ומשפט׃ תזכור נם לא יעשה משפט׃ תגונן פרחיו היום במשפט׃ למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך׃

אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר. למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך׃

אל מלך יושב על כסא רחמים׃ מתנהג בחסידות מוחל עונות עמו׃ מעביר ראשון ראשון׃ מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים׃ עושה צדקות עם כל בשר ורוח׃ לא כרעתם תגמול׃ אל הורית לנו לומר (מדות) שלש עשרה׃ זכר לנו היום ברית שלש עשרה׃ כמו שהודעת לענו מקדם׃ כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה׃

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת׃ נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה׃ וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו׃

סלח לנו אבינו כי חטאנו׃ מחל לנו מלכנו כי פשענו׃ כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך׃ ואתה קדוש יושב תהלות ישראל׃ ואתה הוא ושנותיך לא יתמו׃ אתה תקום תרחם ציון׃ כי עת לחננה כי בא מועד׃ זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה׃ היטיבה ברצונך את ציון׃ תבנה חומות ירושלם׃ אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל׃ אז יעלו על מזבחך פרים׃

תזכור נם וגו', תזכור מאמרו של אברהם שאמר השופט כל הארץ לא יעשה משפט, וכדאי' עליו בב"ר, אמר רבש"ע אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין אתה מבקש לית עולם וכו'. והעתקתיו בקרובות ליום א' דר"ה בפיוט את חיל. ע"ש.

ועתה יי אבינו אתה. אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו׃ אתה יי לא תכלא רחמיך ממנו. חסדך ואמתך תמיד יצרונו׃

זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה׃ זכרנו יי ברצון עמך׃ פקדנו בישועתך׃ זכר עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו׃ זכר יי חבת ירושלם אהבת ציון אל תשכח לנצח׃ זכר יי לבני אדום את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה׃ זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם׃ זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב׃ אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו׃

אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו׃

חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו׃

זה המחבר כראשי החרוזות גרשם בר יהודה יזכה לחיי עד אמן.

ח' גדול עוני ולחטוא הוספתי׃ הוספתי אשמה ותרב רעתי׃ רעתי רבה וללקות חיבתי׃ חיבתי גלות ורבצי שכחתי׃ שכחתי מפעלות יי עושי׃ עושי נטשני ונתנני ביד מעשי׃ קו"ח מעשי ושוסי ברגלי חמר רמסי׃ רמסי ודרסי וכגרן בססי׃ ח' בססי שדד ומיתרי נתקו׃ נתקו בני ומעל גבולם רחקו׃ רחקו מעל יי ונאקת חללים נאקו׃ נאקו ונאנחו ומכאב לב יצעקו׃ יצעקו בצר למו אל אלהים עליון׃ עליון הושיעה עמך האביון׃ קו"ח האביון עתה

ברגלי חומר רמסי, עפ"ה נחום ג' י"ד, לכן הגירסא הנכונה ברגלי בחירק הל'.

ולפנים מוה עליון· עליון חושה לעזרת עני ואביון:
ס' ואביון המחולל בפשע ובעון מדכא· מדכא ומכבה את
שפלו ואת דכא: דכא ושפל הנאחז בחכה· בחכה העלה
העגוגה והרכה: הרכה ישבה לארץ בשפלה· בשפלה
השפלה והשמיעה קול יללה: קו' ס' יללה הילילה ובמר
נפש מיללה· מיללה יי הביטה כי הייתי זוללה:
ס' זוללה היתה נכבדות מדבר בה· בה נשקה אש ונרי
כבה: כבה נרי ומאורי נחבא· נחבא כבודי בבוא הוה
על הוה: הוה מועקה מלאה מתנינו· מתנינו חלחלו
ונשבר לבנו: קו' ס' לבנו דוה מכבד עונינו· עונינו זכור
וראה את חרפתנו: ס' חרפתנו העבר וחוסיך לא יכלמו·
יכלמו הנחרים בך ויפלו ולא יקומו: יקומו סנגורי
וקטגורי ידממו· ידממו ועל פה יד ישימו: ישימו ליי
כבוד ותהלה· ותהלה ורנה באבור בני עולה: קו' ס' עולה
וחטאה אל תחשוב לסגלה· סגלה הושיעה אף על פי
שבמצות דלה: ס' דלה ואמללה תנה לשם ולתהלה·
תהלה תעטה בהוריחך קרן אפלה: אפלה האר
ורחמיך לא תכלא· תכלא עונינו והמצא לנו מחילה:
מחילה היום נמצא לפניך· לפניך תבוא ברית שלש
עשרה אשר כרת לנאמניך: קו' ס' נאמניך זכור וסלח נא
לעון בניך· בניך בני כהוניך אל תשיבם ריקם מלפניך:

זכר לנו ברית אבות כאשר אמרת· וזכרתי
את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף
את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר:

זכר לנו ברית ראשונים כאשר אמרת· וזכרתי
להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים
לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יי: עשה עמנו
כמה שהבטחתנו· ואף גם זאת בהיותם בארץ
איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר
בריתי אתם כי אני יי אלהיהם:

רחם עלינו ואל תשחיתנו
כמה שכתוב· כי אל רחום
יי אלהיך לא ירפך ולא
ישחיתך ולא ישכח את
ברית אבתיך אשר נשבע
להם: השב שבותנו ורחמנו
כמה שכתוב· ושב יי אלהיך
את שבותך ורחמך· ושב
וקבצך מכל העמים אשר
הפיצך יי אלהיך שמה:
קבץ נדחנו כמה שכתוב·
אם יהיה נדחך בקצה
השמים משם יקבצך יי
אלהיך ומשם יקחך: הלבן
חטאינו כשלג וכצמר כמה
שכתוב· לכו נא ונוכחה
יאמר יי אם יהיו חטאיכם

סדר הפסוקים לפי מנהג ק"ק פפר"מ.
חין פפר"מ ווירד דיעזעז געזאגט.

קבץ נדחנו כמה שכתוב·
אם יהיה נדחך בקצה
השמים משם יקבצך יי
אלהיך ומשם יקחך: השב
שבותנו ורחמנו כמה
שכתוב· ושב יי אלהיך
את שבותך ורחמך· ושב
וקבצך מכל העמים אשר
הפיצך יי אלהיך שמה:
רחם עלינו ואל תשחיתנו
כמה שכתוב· כי אל רחום
יי אלהיך לא ירפך ולא
ישחיתך ולא ישכח את
ברית אבתיך אשר נשבע
להם: מחה פשעינו למענך
כאשר אמרת· אנכי אנכי

כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְנוּ. אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אַל תַּעַזְבֵנוּ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ. וְאַל

תַּכְלִימֵנוּ. וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ. קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ. לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ. הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ. הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ. וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח לַעֲוֹנֵינוּ (כ״א ותכפר) כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מְחַל וּסְלַח לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. וְהֵעָתֶר־לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ.

מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

נפ״פ דמיין אומרים זה.
חין פפר״מ ווירד דיעזעז געזאגט.

שֶׁאָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ: מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ. וְתִתְלַבֵּשׁ בְּצִדְקוֹתֶיךָ. וְתִתְכַּסֶּה בְּרַחֲמֶיךָ. וְתִתְעַטֵּף בַּחֲנִינוּתֶיךָ. וְתִתְאַזֵּר בַּחֲסִידוּתֶךָ. וְתָבֹא לְפָנֶיךָ מִדַּת טוּבְךָ וְעַנְוְתָנוּתֶךָ. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ כְּמִדַּת רַחֲמָנוּתֶךָ וּכְרוֹב חֲסָדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

לְאַהֲבָה (וּלְיִרְאָה) אֶת שְׁמֶךָ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

סְלַח לָנוּ. מְחַל לָנוּ. כַּפֶּר לָנוּ:

חזן / קהל

כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ:
אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵנוּ. אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ:

חזן. קהל.

אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה נוֹטְרֵנוּ · אָנוּ נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה גוֹרָלֵנוּ:
אָנוּ קְהָלֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ · אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ:
אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה קְרוֹבֵנוּ · אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ:
אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ · אָנוּ מַאֲמִירֶךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ:

חזן בפר"ם פֿאַנגט אַהן היער אַן אנא תבא לפניך ח"ו.

אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן · אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם · אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (נ"א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ · וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי · הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר · יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף · רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ ·

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ · כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ · לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע: כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: הַנִּסְתָּרוֹת

וְהַשְּׁגָגוֹת אַתָּה מַכִּיר · הָרָצוֹן, וְהָאֹנֶס · הַגְּלוּיִם, וְהַנִּסְתָּרִים · לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים · מָה אָנוּ · מֶה חַיֵּינוּ · מֶה חַסְדֵּנוּ · מַה צִּדְקֵנוּ · מַה יִּשְׁעֵנוּ · מַה כֹּחֵנוּ · מַה גְּבוּרָתֵנוּ · וּמַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ · וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע · וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל · כִּי רֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ · וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ · וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ · וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

קו"ח שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע ·
שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה:
תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע ·
תִּמְחֶה אַשְׁמָתֵנוּ (נ"א פְּשָׁעֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה׃

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְשׁוּת פֶּה׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע׃

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים׃

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ׃)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּלְשׁוֹן הָרָע׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן׃

ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין)׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית׃

וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה)׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח׃

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ׃)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף׃

ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם׃

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד׃

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:

חין פפר״ם מונג מעהרערן געמיינדען ווירד דאָ היער פאָלגענדעס געבעטעט.

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּי וְתָלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַ״ח שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי (כ״א וערירות):
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:

ועל

חין פפר״ם מונד מעהרערן קהלות ווירד נאָך דיעזער אָרדנונג געבעטעט.

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם תָּלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין סְקִילָה. שְׂרֵפָה. הֶרֶג. וְחֶנֶק. עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה. בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה. וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה. אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ. אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ. וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם. וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיָי אֱלֹהֵינוּ. וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם. לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

וְאַתָּה רַחוּם מְקַבֵּל שָׁבִים וְעַל הַתְּשׁוּבָה מֵרֹאשׁ הִבְטַחְתָּנוּ וְעַל הַתְּשׁוּבָה עֵינֵינוּ מְיַחֲלוֹת לָךְ:

דָּוִד עַבְדְּךָ אָמַר לְפָנֶיךָ שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי. נַקֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִכָּל פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכָּל טֻמְאוֹתֵינוּ וּזְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲשִׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם. שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהָפֵר כַּעַסְךָ עִמָּנוּ. כִּי אַתָּה רוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה וְעַל הַתְּשׁוּבָה מֵרֹאשׁ הִבְטַחְתָּנוּ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְיָ אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ. וְנֶאֱמַר קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל יְיָ אִמְרוּ אֵלָיו כָּל תִּשָּׂא עָוֺן וְקַח טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ:

וְנֶאֱמַר יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

וּמֵאַהֲבָתְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָהַבְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.

וּמֵחֶמְלָתְךָ מַלְכֵּנוּ שֶׁחָמַלְתָּ עַל בְּנֵי בְרִיתֶךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת (יום השבת הזה ואת) יוֹם (צום) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע:

פ׳ יוֹם אָתָא לְכַפֵּר פִּשְׁעֵי יְשֵׁנָה:

ק׳ הַיּוֹם בִּיאָתוֹ אַחַת בַּשָּׁנָה:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה. וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה:

פ׳ יוֹם גְּשְׁתֵּנוּ בְּתַחֲנוּנִים לַעֲמוֹד:

ק׳ הַיּוֹם דְּפָיֵנוּ אִם תִּשְׁמוֹר מִי יַעֲמוֹד:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד:

פ׳ יוֹם הֲגִיגֵנוּ תַּאֲזִין וְתָבִין:

ק׳ הַיּוֹם וִדּוּיֵנוּ תִּשְׁמַע וְחַטֹּאתֵינוּ תַּלְבִּין:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

פ׳ יוֹם זֶה נִתַּן תְּעוּדָה לָעָם זֶה:

יום. פשעי ישנה, אמר לכנסת ישראל הישנה בגלות ע"ש אני ישנה (שיר ה׳ ב׳).
יום. תעודה, לוחות העדות האחרונות נמסרו בי"כ, כמבואר בס׳ שמות ל"ג י"א.

ח׳ יום דער טאג איזט געקאממען, דיא איסטאהאטען ישראל'ז צו פערגעבען, ק׳ איין טאג, דער נור איינמאהל איין יאהרע קאממט. זאָ שטעהט אין געזעטצבוך (ויקרא ט"ז ל"ד): „דיעזעז זייא אייך איין עוויגעז געזעטץ, אויף דיא קינדער ישראל וועגען אללער איהרער זינדען צו פערזאָהנען איינמאהל אים יאהרע. אהן טהאטע ווא דער עוויגע דעם משה בעפאָהלען."

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם וויר מיט געבעט פאָר דיר שטעהען. ק׳ הייטע קאָננען וויר ניכט בעשטעהען, ווען דוא אונזע זינדען ווילסט צורעכנען. זאָ זינגען דיא וואָרטע דיינעז היילינגען (דוד ז׳): „זאָ דוא זינדען ווילסט צורעכנען, העררע, ווער קאַן בעשטעהען?"

ח׳ איין טאג, אן וועלכעם דוא אונזער אנליעגען האָרכזט אונד פערנימסט, ק׳ הייטע נימסט דוא אונזערע רייע אן אונד רייניגזט אונז פאָן זינדען. זאָ הייסט עז בייא דיינעם פראָפעטען (ישעי׳ א׳ י"ח): „וואָהלאן, לאסט אונז רעכטען, שפריכט דער עוויגע; וואָרען איירע זינדען וויא קארמעזין, זאָללען זיא וויים ווער־דען וויא שנעע; וואָרען זיא רױטה וויא שארלאך, זאָללען זיא דער וואָללע גלייכען. ח׳ אן דיעזעם טאגע ווורדע דעם פאָלקע דאז צייגניס געגעבען.

ק׳ הַיּוֹם חַל בּוֹ צִיר סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה: וְשָׁם נֶאֱמַר. וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ:

קו"ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמָּצָא לָנוּ
מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ סְלַח נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ:

פ׳ יוֹם טוֹב מֵאֶלֶף הוֹרֵיתָ לְעַמָּךְ:

ק׳ הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי הַסְּלִיחָה עִמָּךְ:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא:

פ׳ יוֹם כּוֹנַנְתָּ לְהַצְלִיל בְּתָמִים:

ק׳ הַיּוֹם לִמְחוֹת כָּעָב פֶּשַׁע בְּחוּרֵי מֵעַמִּים:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ:

פ׳ יוֹם מְחִילָה בִּשַּׂרְתָּ לְצִיר בְּרֶשֶׁם:

יום טוב מאלף, עפ"ה כי טוב יום בחצריך מאלף (תהלים פ"ד י"א). יום מחילה לציר ברשם, כ"כ בכל כ"י כלם, אלא שבמקצתם גרם כ"ש במקום ברשם; וגירסא זאת מסתבר יותר, וציר היינו משה רבינו, וטעם ברשם בכתב.

ק׳ הייטע באַט דער טרייע באָטע (משה): „אָ, פערגיב דאָך דיעזעם פאָלקע!" זאָ שטעהט אים געזעטצבוך: „זאָ פערלייהע דאָך דיא מיסטהאַט דיעזעז פאָלקעז, נאָך דיינער גראָססען גנאַדע, אונד וויא דוא פאָן מצרים אויז ביז יעצט שאָן זאָ אָפט נאַכזיכט מיט דיעזער נאַטיאָן געהאַבט." דאַבייא הייסט עז פערנער: „דער עוויגע שפראַך: איך פערלייהע, וויא דוא געזאַגט האַסט." קו"ח בעבור. דער עהרע דיינעז נאַמענז האַלבען, וואָלפאַהרע אונז פערלייהונגז = אונד פערגעבונגזפאָללער! פערגיב, דיינעז רוהמעז האַלבען!

ח׳ איינען טאַג, פראָממענדער אַלז טויזענד אָפפער, האַזט דוא דיינעם פאָלקע צוגעטהיילט. ק׳ הייטע מאַכזט דוא קונד, דאַס בייא דיר דיא פערגעבונג שטעהט. זאָ זינגען דיא וואָרטע דיינעז היילינגען (דוד ז׳): „פערגעבונג שטעהט אַללײן בייא דיר, אויף דאַס מאַן דיך עהרפירכטע."

ח׳ איינען טאַג, דען דוא בעשטיממט צור רייניגונג דער זינדענבעפלעקקטען. ק׳ הייטע שווינדען וויא וואָלקען דאַהין דיא מיסטהאַטען דעז אויזערוועהלטען פאָלקעז. זאָ הייסט עז בייא דיינעם פראָפעטען (ישעיה מ"ד כ"ב): „איך לאַסע זיא וויא וואָלקען הינשווינדען, דיינע מיסטהאַטען, אונד וויא דונסט דיינע פערגעהונגען! קעהרע צוריקק צו מיר, איך ערלעזע דיך!" ח׳ אַן דיעזעם טאַגע פערקינדעטעזט דוא דורך דיינען באָטען דיא פראָהע באָט־

ק׳הַיּוֹם נִתְיַצַּבְתָּ עִמּוֹ וְקָרָאתָ בְשֵׁם:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת. נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

קו״ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמְּצֵא לָנוּ

רַחוּם וְחַנּוּן רַחֶם נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ:

ח׳יוֹם שַׂמְתּוֹ לִסְלִיחָה מוֹחֵל.

ח׳הַיּוֹם עַמְּךָ פְּדוּת וּלְךָ אֲיַחֵל:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְיָ כִּי עִם יְיָ הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת:

ח׳יוֹם פְּשָׁעֵינוּ בְּלִבָּם תְּמַצֶּה.

ק׳הַיּוֹם צֶדֶק תְּחַפֵּשׂ וְעָוֹן לֹא יִמָּצֵא:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְיָ יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר:

יום. פשעינו וכו׳, ועון לא ימצא, כ״כ בכ״י ועיקר.

שטאַפֿט דער פֿערצייהונג. ק׳ הייטע שטאַנד ער בייא דיר, אונד דאַ ריעפֿט מיט נאַמען. זאָ שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דער עוויגע ליעס זיך אין איינער וואָלקע הערטאַב, שטעללטע זיך צו איהם הין אונד ריעף מיט נאַמען. נעמליך דיא ערשיינונג דעס עוויגען לאַנג אַן משה פֿאָריבער אונד ריעף: „„דער עוויגע איזט אונפֿעראַנדערליך דאַז עוויגע וועזען, איין אַללמאַכטיגער גאָטט, אַללבאַרמהערציג אונד אַללגנאַדיג, לאַנגמיטהיג, פֿאָן אונענדליכער הולד אונד טריי, דער זייגע הולד דעם טויזענדסטען געשלעכטע נאָך אויפֿבעהאַלט, דער מיסעטהאַט, אַבפֿאַלל אונד זינדע פֿערגיבט אונד ערלאַסט.״״

קו״ח בעבור. דער עהרע דיינעס נאַמענס האַלבען, ווילפֿאַהרע אונס, גנאַדיגער אונד באַרמהערציגער! זייא אונס גנאַדיג, דיינעס רוהמעס האַלבען.

ח׳ איין טאַג, דען דאַ צור פֿערגעבונג בעשטיממט.

ק׳ הייטע פֿינדעט ערהערונג בייא איהם, דער איהם פֿערטרויט. זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען: „פֿערטרויע, ישראל, דעם העררן! דען בייא דעם העררן איזט גיטע, אונד דער ערלעזונג פֿיעל בייא איהם.״

ח׳ איין טאַג, אַן וועלכעם אונזערע מיססעטהאַטען אין דעס מעערעס טיעפֿע זינקען. ק׳ הייטע זאָללע נור טוגענדע, לאַס דיא זינדען אונפֿינדבאַר ווערדען! זאָ הייסט עס בייא דיינעם פּראָפֿעטען (ירמי׳ נ׳ כ׳): „אין יענען טאַגען אונד אין יענער צייט — שפּריכט דער עוויגע — ווירד מאַן ישראל׳ס זינדען זוכען, אַבער ניכט טרעפֿפֿען, אונד יהודה׳ס פֿערגעהונגען ווערדען ניכט צו פֿינדען זיין, דען איך ווערדע דעם איבעררעסטע (ישראל) גנעדיגליך פֿערגעבען.״

ח׳יוֹם קְרִיאַת (כ״א קְרָאתָ) תַּחֲנוּנִים לְסַפֵּר.

ק׳הַיּוֹם רִשְׁעֵנוּ בּוֹ יִתְכַּפֵּר:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

ח׳יוֹם שְׁמָמוֹת הֵיכָלְךָ הַבִּיטָה.

ק׳הַיּוֹם תְּחַן אֹזֶן הַטֵּה לָנוּ לְהַבִּיטָה:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ. כִּי לֹא עַל צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

קו״ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמְּצֵא לָנוּ שׁוֹמֵעַ

תְּפִלָּה שְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

קהל.	חזן.	ע״ס א״ב.
מִי אֵל כָּמוֹךָ:	בּוֹרֵא דֹק וָחֶלֶד.	אַדִּיר וְנָאוֹר.
מִי אֵל כָּמוֹךָ:	דּוֹבֵר צְדָקוֹת.	גּוֹלֶה עֲמוּקוֹת.

יום שממות היכלך, וי״ג מעונך. היום תחן און הטה לנו להביטה, כ״כ נרוב כ״י ובמקצתן גרס: תטה און אלינו להביטה. ועוד של״ש: תחן אזנך הטה להביטה. אדיר ונאור, כ״כ בכל כ״י, והוא עפ״י תהלי׳ ע״ו ה׳. דוק, ישעיה מ׳ כ״ב. וחלד, כנוי לארץ, תהלים מ״ט ב׳. גולה עמוקות, איוב י״ב כ״ב. דובר צדקות הדור בלבושו, ישעיה

ח׳ איין טאַג בעשטיממט צו געבעטען.

ק׳ הייטע ווערדען אונזערע איבעלטהאַטען פֿערציהען. זאָ הייסט עס אין דיינעם געזעטצבוכע: „דען אַן דיעזעם טאַגע פֿערזאָהנט מאַן אויך אייך, אום אייך צו רייניגען; פֿאָן אַללען אייערן זינדען זאָללט איהר פֿאָר דעם עוויגען ריין ווערדען.״

ח׳ אַן דיעזעם טאַגע זאַה הערטאַב אויף דיינען טעמפּעל, ער איזט פֿערוויסטעט! ק׳ הייטע נייגע דיין אָהר צו אונזערם געבעטע! זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען (דני׳ ט׳): „נייגע דיין אָהר, אָ העה, אונד האָרע, עפֿפֿנע דיינע אויגען אונד זיעהע אונזערע צעררידטונג אונד דיא שטאַדט, דיא נאַך דיינעם נאַמען גענאַננט וואַרד. דען ניכט אויף אונזערע פֿראָממיגקייט גע־שטיטצט, ליעגען וויר מיט אונזערם פֿלעהען דיר אַן, זאָנדערן אויף דיינע גרענצענלאָזע באַרמהערציגקייט. העה, ערהאָרע! העה, פֿערציהע! העה, פֿערנים! ווילפֿאַהרע, צאָגערע ניכט! אום דיינעטוויללען מיין גאָטט! דען נאַך דיינעם נאַמען ווירד דיינע שטאַדט אונד דיין פֿאָלק גענאַננט.״

קו״ח בעבור. דער עהרע דיינעס נאַמענס האַלבען, ווילפֿאַהרע אונס, האָרער דער געבעטע! ערהאָרע אונזער געבעט, דיינעס רוהמעס האַלבען.

הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ. וְאֵין זוּלָתוֹ. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
זוֹקֵף כְּפוּפִים. חוֹנֵן דַּלִּים. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
טְהוֹר עֵינַיִם. יוֹשֵׁב שָׁמַיִם. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
כּוֹבֵשׁ עֲוֹנוֹת. לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
מֶלֶךְ מְלָכִים. נוֹרָא וְנִשְׂגָּב. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים. עוֹנֶה עֲשׁוּקִים. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
פּוֹדֶה וּמַצִּיל. צֹעֶה בְּרֹב כֹּחוֹ. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
קָרוֹב לְקוֹרְאָיו. רָם וּמַאֲזִין שַׁוְעָה. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. תּוֹמֵךְ תְּמִימִים. מִי אֵל כָּמוֹךָ:
נֹשֵׂא עָוֹן. וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע. מִי אֵל כָּמוֹךָ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ

מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאתָם: וְכָל־חַטֹּאת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תַּשְׁלִיךְ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֹא־יִזָּכְרוּ וְלֹא־יִפָּקְדוּ וְלֹא־יַעֲלוּ עַל־לֵב לְעוֹלָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא־אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

ס"ג א'. טהור עינים, פירוש זך המראה. יושב בשמים, תהלים ב'. צועה, ישעיה ס"ג א': תומך תמימים, עה"פ בישעיה ט"ג א'. נושא עון ופו' ככתוב מי אל כמוך וכו' סוף ס' מיכ':

(אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה). בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפֻּרִים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.

כשהכהנים עולים לדוכן אומר הקהל והערב, וכשאין שם כהני' אומר הש"ץ ותחזינה וכו'.

וְתֶעֱרַב עָלֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן. אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם. וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

הש"ץ מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד: מודים וגו'.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ. אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ. עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא־כלו רחמיך והמרחם
כי לא־תמו חסדיך מעולם קוינו לך:
ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:
וכתוב לחיים טובים (כל־)בני בריתך:
וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו
ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות:
אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי
משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו הש"ץ כהנים עם קדושיך כאמור:
בקול
והכהנים מברכין ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו
בקדשתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה:

הש"ץ מקרא

יברכך יברכך יי מציון עשה שמים וארץ:

יי יי אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ:

וישמרך שמרני אל כי חסיתי בך: כשהכהנים מנגנין וישמרך אומרין זה.

רבונו של עולם אני שלך וחלומותי שלך חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שיהיו כל חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה בין שחלמתי על עצמי ובין שחלמתי על אחרים ובין שחלמו אחרים עלי אם טובים הם חזקם ואמצם ויתקימו בי ובהם כחלומות יוסף הצדיק. ואם צריכים רפואה רפאם כחזקיהו מלך יהודה מחליו וכמרים הנביאה מצרעתה וכנעמן מצרעתו וכמי מרה על ידי משה רבינו וכמי יריחו על ידי אלישע. וכשם שהפכת את קללת בלעם הרשע מקללה לברכה כן תהפך כל חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה ותשמרני ותחנני ותרצני: אמן.

יאר אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה:

יי יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת:

פניו פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני:

אליך אליך יי נפשי אשא:

ויחנך הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל
יד גברתה כן עינינו אל יי אלהינו עד שיחננו: רבש"ע.

ישא ישא ברכה מאת יי וצדקה מאלהי ישעו.
(ומצא־חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם:)

יי יי חננו לך קוינו היה זרעם לבקרים אף־
ישועתנו בעת צרה:

פניו אל־תסתר פניך ממני ביום צר לי הטה־
אלי אזנך ביום אקרא מהר ענני:

אליך אליך נשאתי את־עיני הישבי בשמים:

וישם ושמו את־שמי על־בני ישראל ואני אברכם:

לך לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח
והוד כי־כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה
והמתנשא לכל לראש:

שלום שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר יי ורפאתיו:

כשעונים שלום כיון כתוב שלא יאמר אלא שלום הרבון רק יאמר זה:

יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי שתעשה למען קדושת חסדיך וגודל רחמיך הפשוטים ולמען טהרת שמך הגדול הגבור והנורא בן עשרים ושתים אותיות היוצא מפסוקים של ברכת כהנים
(ויזכיר השמות הללו במחשבתו ואל יוציאם מפיו)

אנקתם פסתם פספסים דיונסים

האמורה מפי אהרן ובניו עם קדושיך שתהיה קרוב לי בקראי לך ותשמע תפלתי ואנקתי תמיד כשם ששמעת אנקת יעקב תמימך הנקרא איש תם. ותתן לי ולכל נפשות ביתי מזונתינו ופרנסתנו ברוח ולא בצמצום בהתר ולא באסור בנחת ולא בצער מתחת ידך הרחבה כשם שנתת פסת לחם לאכול ובגד ללבוש ליעקב אבינו הנקרא איש תם ותתננו לאהבה ולחן ולחסד בעיניך ובעיני כל רואינו. ויהיו דברי נשמעין לעבודתך. כשם שנתת את יוסף צדיקך בשעה שהלבישו אביו כתונת פסים לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואיו.

ותעשה עמי נפלאות ונסים ולטובה אות. ותצליחני בדרכי ותן בלבי בינה להבין ולהשכיל ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך וסודותיך. ותצילני משגיאות ותטהר רעיוני ולבי לעבודתך. ותאריך ימי

(וימי אשתי ובני ובנותי) (וימי אבי ואמי)

בטוב ובנעימות ברוב עוז ושלום. אמן סלה:

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל **אמן:**

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה. אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:

והכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרין:

רִבּוֹן הָעוֹלָם עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ

הכהנים יזהרו בנעילת מנעליהם שלא יגעו בם בידים ואם נגעו יחזרו ליטול ידיהם.

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ:

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם:

וְנֶאֱמַר כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְּךָ שְׁנוֹת חַיִּים: לְחַיִּים טוֹבִים תִּכְתְּבֵנוּ: אֱלֹהִים חַיִּים כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים: כַּכָּתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

פותחים הארון.

הַיּוֹם תְּאַמְּצֵנוּ: אמן

הַיּוֹם תְּבָרְכֵנוּ: אמן

הַיּוֹם תְּגַדְּלֵנוּ: אמן

הייטע מעכטעסט דוא אונז קרעפטיג פערזיכערן, אמן.
הייטע מעכטעסט דוא אונז זעגנען, אמן.
הייטע מעכטעסט דוא אונז עמפארהעבען, אמן.

הַיּוֹם תִּדְרְשֵׁנוּ לְטוֹבָה: אמן

הַיּוֹם תִּשְׁמַע שַׁוְעָתֵנוּ: אמן

הַיּוֹם תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: אמן

(הַיּוֹם תִּתְמְכֵנוּ בִּימִין צִדְקֶךָ: אמן)

הַיּוֹם תִּמְחוֹל וְתִסְלַח לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ: אמן

סוגרים הארון.

כְּהַיּוֹם הַזֶּה תְּבִיאֵנוּ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׁלֵם. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי. וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי. עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי. כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: וְנֶאֱמַר וַיְצַוֵּנוּ יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵינוּ. לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְנֶאֱמַר וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ כִּי נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ: וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הָעוֹלָם. בָּא״י עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם: קדיש שלם.

הייטע מעכטעסט דוא אונז מיט גליקק בעגליקקען. אמן.
הייטע מעכטעסט דוא אונזער פֿלעהען אנהערען. אמן.
הייטע מעכטעסט דוא מיט ערבארמען אונד וואהלגעפאללען אונזער געבעט פערנעהמען. אמן.
הייטע מעכטעסט דוא פערגעבען אונד פערצייהען אללע אונזערע זינדען. אמן.

אן היייטיגען טאגע ווירסט דוא אונז פריידיג אונד פראהליך הינייבפיהרען אין דען טעמפעל שלם, וויא ניעדערגעשריעבען איזט דורך דיינען פראפעטען (ישעי' נ"ו ז'): „איך ווערדע זיא הינלייטען נאך מיינעם היילינגען בערגע, ווערדע זיא ערפריייען אין מיינעם בעטהויזע; איהרע בראנדאפפער אונד שלאכטאפפער ווערדען אנגענעהם זיין אויף מיינעם אלטאר! דען מיין הויז ווירד איין בעטהויז היישען פיר אללע פעלקער." פערנער הייסט עז (דברים ו' כ"ד): „דא געבאט אונז דער עוויגע, אללען דיעזען געזעטצען נאכצולעבען, איהן, דען עוויגען, אונזערן גאטט, צו פירכטען, דאמיט עז אונז צו אללען צייטען וואהלגעהע, אונד וויר אם לעבען ערהאלטען, וויא עז היייטע געשיעהט". פערנער הייסט עז דאזעלבסט: „אויך ווירד עז אונז דאבייא צור גאטטזעליגקייט גערעכנעט, וועןן וויר פאר דעם עוויגען, אונזערן גאטט, אללע דיזע געבאטע האלטען, וויא ער איהן אונז פארגעשריעבען האט". גערעכטיגקייט, זעגען, ערבארמען, לעבען אונד פריעדען ווירד אונז אונד גאנץ ישראל בעשיעדען ווערדען אין עוויגקייט. געלאבט זייסט דוא, עוויגער, שטיפטער דעס פריעדענס!

ביי'ם אויזהעבען דער ס"ת אויז דעם ארון הקדש ווירד פאָלגענדעס געבעטעט:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר משֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

אמר רבי שמעון כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרי ביה מפתחי תרעי דשמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה לבר נש למימר הכי:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם. וּפֻרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִבוּתָא. וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא. לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיָת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא: אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא. אַנְתְּ הוּא דְּשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא. וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ. וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תֻּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבִּי. וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. לְטַב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

(הש"ץ אומר בקול רם) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ (וְנוֹרָא) שְׁמוֹ:

השוליח ס"ת כותלו ביד ימינו ש"ץ מקבלו בב' ידיו ומחזירו לימין ועומד לפני ההיכל ואומ' בקול רם גדלו, וכפולין וקלת קהלות שבכנו אומר הש"ץ שמע ישראל ואחריו הקהל:

הש"ץ לוקח ס"ת ואומר גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי. וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

והקהל עונה:

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

וכתב מהרי"ל שא"א על הכל כרהא"ן בהגה' מיימוני ולא כרוב הגאוני' הנזכרי' שם.

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרָע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

ז"ל אבן הירחי בספרו המנהיג: „במנחה קורין בעריות בפ' אחרי, והמנהג להודיע לרבים ולהזהיר על העריות וכל מי שיש לו מחלה לקבל על עצמו לפרוש מהן ולהתודות עליהן ויתכפר לו. כן קבלתי מרבותינו שבצרפת. ואני מצאתי במדרש, למה קורין בעריות בכפור? לומר, דכיון העולם הזהרתנו שלא לגלות ערוה וכו' (כדאיתא בתוס' במס' מגילה דף ל"א). וקורין ג' בעריות ושלישי הקורא הוא המפטיר." בכל תענית צבור אין אומרים קדיש במנחה אחר הקריאה, דהא אומר מיד קדיש קודם תפלת י"ח.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־משֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ: אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה: ע"כ כהן. ס אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה: ס עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ: ס עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא: ס עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן: ס עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה: ס עֶרְוַת בַּת־אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ: ס עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא: ס עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא: ס עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא: ס עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ: ס עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא: ס עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת־בַּת־

בנה ואת-בת-בתה לא תקח לגלות ערותה שארה הנה
זמה הוא: ואשה אל-אחתה לא תקח לצרר לגלות ערותה
עליה בחייה: ואל-אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות
ערותה: ואל-אשת עמיתך לא-תתן שכבתך לזרע
לטמאה-בה: ומזרעך לא-תתן להעביר למלך ולא תחלל
את-שם אלהיך אני יהוה: ע"כ לוי; ולשלישי קוראים לאחר הפטרה וקורא:
ואת-זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא: ובכל-
בהמה לא-תתן שכבתך לטמאה-בה ואשה לא-תעמד
לפני בהמה לרבעה תבל הוא: אל-תטמאו בכל-אלה כי
בכל-אלה נטמאו הגוים אשר-אני משלח מפניכם:
ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את-
ישביה: ושמרתם אתם את-חקתי ואת-משפטי ולא
תעשו מכל התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוככם:
כי את-כל-התועבת האל עשו אנשי-הארץ אשר לפניכם
ותטמא הארץ: ולא-תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה
כאשר קאה את-הגוי אשר לפניכם: כי כל-אשר יעשה
מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב
עמם: ושמרתם את-משמרתי לבלתי עשות
מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו
בהם אני יהוה אלהיכם: פ (ח"א קדיש.)

מי שברך. ומגביהין וגוללין. כשמגביהין הס"ת מניחין נגד הכתב של ס"ת ואומרין:

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי יי ביד משה: עץ
חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר: דרכיה דרכי נעם וכל נתיבתיה
שלום: ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי חפץ למען
צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל, יברך המפטיר ברכה זו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר
בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת
ברוך אתה יי הבוחר בתורה ובמשה עבדו
ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק:

ז"ל אבן הירחי: „מפטירים ועלו מושיעים ונבואת יונה המדברת על התשובה להזכיר על התשובה, ומי אל כמוך נושא עון וכו'." עכ"ל.

ויהי דבר-יהוה אל-יונה בן-אמתי לאמר: א
קום לך אל-נינוה העיר הגדולה וקרא עליה ב
כי-עלתה רעתם לפני: ויקם יונה לברח ג
תרשישה מלפני יהוה וירד יפו וימצא אניה
באה תרשיש ויתן שכרה וירד בה לבוא

באור.

א. ויהי. בבאור הספר הזה כבר הרחיבו לדבר קדמונינו ז"ל, גם בזמנינו קם החכם ר' יואל לוי נ"ע ואסף דברי הקדמונים והרים את חלב הפרושים מהם, גם הוסיף עליהם דברים טובים ועשה בזה חבור מיוחד והוא מלוי בידי רוב המעייני', לכן קצרתי בבאורי במקום הזה ולא העליתי על ספר כ"א את אשר עלה על רעיוני בהבנת המקרא ע"פ הלוך הלשון והמליצה, והדברים שהצורך הביאני לכתבם הנה. ב. וקרא עליה, קרא על אודותיה, השמיע קולך עליה בתוכחה, ואם לא פורש יובן מהענין. וכן שמוש מלת על אחר ל' קריאה, וכמוהו וקרא עליך אל ה'. (דברים ט"ו ט'), ישמיע קולו עליך בדברי תגר, וכדומה. ג. מלפני ה', מן המקום אשר לפני ה', לפי שאין השכינה שורה בחוצה לארץ. וירד יפו, שם עיר על חוף הים נזכרת בד"ה ב' ב' ט"ו וגם' כפתור ופרח פ' ב'. וכבר נתקשו החכמים בבריחת הנביא הזה, עיין רש"י ורד"ק והרדי"א וזולתם, והנראה לי נכון לפשוטו הוא דעת רבינו סעדי' הגאון ז"ל במאמר השלישי מספרו האמונות והדעות וכן אמר:

תרגום אשכנזי.

א. ויהי. דעם יונה, זאהן אמיתי'ז, ווארד איינזט דאז ווארט דעז עוויגען אלזא: ב. מאכע דיך אויף, געהע נאך נינוה, יענער גראסען שטאדט, אונד האלטע איהר איינע פרעדיגט; דען איהר לאסטער איזט פאר מיך געשטיעגען. ג. יונה מאכטע זיך אויף, נאך תרשיש צו פליכטען, אוס דער ערשיינונג דעז עוויגען צו ענטגעהען; ער רייזטע נאך יפו הינאב אונד פאנד דאזעלבזט איין שיף, דאס עבען נאך תרשיש זעגעלן וואללטע, ער בעצאהלטע דאז פאהרגעלד אונד שטיעג היניין, אום איהנען נאך

ד עמהם תרשישה מלפני יהוה: ויהוה הטיל
רוח־גדולה אל־הים ויהי סער־גדול בים
ה והאניה חשבה להשבר: וייראו המלחים
ויזעקו איש אל־אלהיו ויטלו את־הכלים אשר
באניה אל־הים להקל מעליהם ויונה ירד אל־
ו ירכתי הספינה וישכב וירדם: ויקרב אליו רב
החבל ויאמר לו מה־לך נרדם קום קרא אל־
אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו ולא נאבד:
ז ויאמרו איש אל־רעהו לכו ונפילה גורלות
ונדעה בשלמי הרעה הזאת לנו ויפלו גורלות

"ואם ישאל שואל איך נבחר יונה לשליחותו וברח ממנה, והחכם איננו בוחר מי שימרהו? אומר, כבר הסתכלתי בדבר יונה ולא מצאתי כתוב שאומר כי הוא לא הגיע השליחות הראשונה, אע"פ שלא מצאתיו ג"כ אומר שהגיע אותה, אך חוייבתי להאמין כזה בדרך כל הנביאים, שהחכם לא בחר לשליחותו מי שלא יגיענה, וכבר מצאתי הכתוב אומר וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל לאמר, ואיננו מפורש וידבר משה כן אל בני ישראל כי אם בקצתם, אבל ברח יונה משני דברי' שישלחהו פעם שנית בשליחותו, כי עלה בלבו שהראשונה התרא' והשנית לאיים ולהפחיד בעונש, ופחד יונה שייעדם בדבר וישובו, ויסתלק היעוד ההוא וייחסו אותו אל הכזב, ויצא מן הארץ אשר יעדה הבורא שתהיה בה הנבואה, וזה מפורש באחרית מאמרו: "אנא ה', הלא זה דברי עד היותי על אדמתי על כן קדמתי לברוח תרשישה!" ולא הי' עליו בזה חטא מפני שלא אמר לו שהיו הנני שולח אותך שנית אבל הי' זה דבר שעלה על לבו ודאה מה שאפשר להיות או שלא להיות, והשיבו אלהינו אל הארץ המיוחדת בהכרח עד שנשא אותו ושלחו ונשלמה חכמתו." ו. נרדם, שם תאר. יתעשת, יחשוב מחשבות להצלתנו. ז. בשלמי הרעה הזאת לנו,

תרשיש צו רייזען, פערן פאָן דער ערשיינונג דעס עוויגען. ד. אַבער דער עוויגע שטיעס איינען העפטיגען ווינד אינ'ס מעער, עס ענטשטאַנד איין העפטיגער שטורם אויף דער זעע, אונד דאַס שיף דראָהטע צו שייטערן. ה. היערויבער געריעטהען דיא שיפפסלייטע אין פורכט, יאַ דאַס יעדער צו זיינעם גאָטט שריע, אונד וואַרפען דיא שיפפסלאַדונג אינ'ס מעער, אום זיך צו ערלייכטערן. יונה אַבער גינג אין איינען ווינקעל דעס שיפפעס הינאַב, לעגטע זיך אונד שליעף פעסט. ו. דאַ גינג דעס שיפפעס אָבערהויפט צו איהם הין אונד שפראַך: וואַס איסט דיר, שלאָפער? אויף, רופע צו דיינעם גאָטט! פיעללייכט בעקיממערט דיעזע גאָטטהייט זיך אום אונז, דאַס וויר ניכט אונטערגעהען! ז. נון שפראַך איינער צום אַנדערן: קאָממט, לאַסט אונס לאָאָזען אונד ערפאַהרען,

ויפל הגורל על־יונה: ויאמרו אליו הגידה־נא ח
לנו באשר למי־הרעה הזאת לנו מה־
מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך ואי־מזה עם
אתה: ויאמר אליהם עברי אנכי ואת־יהוה ט
אלהי השמים אני ירא אשר־עשה את־הים
ואת־היבשה: וייראו האנשים יראה גדולה י
ויאמרו אליו מה־זאת עשית כי־ידעו האנשים
כי־מלפני יהוה הוא ברח כי הגיד להם:
יא ויאמרו אליו מה־נעשה־לך וישתק הים

טעמו, בשביל מי משלנו באה הרעה הזאת? ח. באשר למי הרעה הזאת לנו. טעמו, באשר שבהכרח למי משלנו מעותדת הרעה הזאת, והנה נחתך ע"פ הגורל שאתה החוטא, לכן תן תודה לאלהים ואל תכסה פשעיך והגידה לנו מה מלאכתך, וידמה לפי הפשוט שלא היו דנים ע"פ הגורל לבד מבלי הודאת בעל דין, וכמוהו גבי עכן ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא כבוד לה' ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני (יהושע ז' י"ט). ט. וייראו האנשי' וגו', אחר ששמעו שהוא עבד אלהי האלהים אשר גלה אליו סודו, ואיננו חוטא ורע מעללים כמו שחשבו, יראו ואמרו לו, מה זאת עשית! דרך תימה, דוגמת "מה זאת עשית", דחוה (בראשי' ג' י"ג) ודפרעה (שם י"ב י"ח). כי הגיד להם, נראה שטעמו כי כבר הגיד להם, כי בורח הוא מפני רוח אלהים אשר יחיל לפעמו בארצו אבל לא הגיד להם איזה עמו וארצו ואלהיו, וחשבו שארצו היא באחת הארצות ואלהיו כאחד אלהי העמים אשר ממשלתו לא תצא חוץ לארצו כמשפט אלהיהם, וכדכתיב ויורם את משפט אלהי הארץ (מ"ב י"ז כ"ז), ואולם אחר שאמר להם ארצו ועמו, גם גלה להם שם אלהיו שהוא השם הנכבד הנורא המושל בכל בשמים ובארץ וידעו שהוא אלהי האלהים אשר בכל מקומו' ממשלתו ואין לברוח מפניו, אז יראו יראה גדולה ואמרו לו, מה זאת עשית! כי ידעו עכשו כי מלפני י"י הוא בורח, לא מלפני אלהים. יא. נַעֲשֶׂה־לָּךְ, נמקף בס"מ במשפט.

וועסענטוועגען אונז דיעזעס איבעל געטראָפפען. זיא לאָאָזטען, אונד דאַז לאָאָז טראַף יונה. ח. דאַ שפראַכען זיא צו איהם: זאַג' אונז דאָך — דאַ נאָטהווענדיג דיעזעס איבעל איינעם פאָן אונז צוגעמעסען איזט — וואַז איזט דיין טהון? וואָהער קאָממסט דוא? וויא איזט דיין לאַנד בעשאַפפען, אונד פאָן וועלכער נאַציאָן ביזט דוא? ט. ער אַנטוואָרטעטע איהנען: איך בין אויז דעם שטאַממע עבר, איך פערעהרע דען עוויגען, דען גאָטט דער היממעל, דען שאָפפער דעס מעערעס אונד דעס לאַנדעס! י. דיא מאַננער געריעטהען איין גראָססע פורכט אונד זאַגטען צו איהם: וואַז האַסט דוא געטהאַן! — זיא וואוסטען נון, דאַס ער דער ערשיינונג דעס עוויגען אויזגעוויכען, דען ער האַטטע עס איהנען ערצאַהלט. יא. זיא זאַגטען פערנער צו איהם: וואַז זאָללען וויר דיר טהון, דאַמיט דאַז מעער אונז רוהיג ווערדע?

יב מעלינו כי הים הולך וסער: ויאמר אליהם
שאוני והטילני אל הים וישתק הים מעליכם
כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה
יג עליכם: ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה
יד ולא יכלו כי הים הולך וסער עליהם: ויקראו
אל יהוה ויאמרו אנה יהוה אל נא נאבדה
יתיר א' *בנפש האיש הזה ואל תתן עלינו דם נקיא
טו כי אתה יהוה כאשר חפצת עשית: וישאו

עיין בחבורי ס' משפטי הטעמים דף ס"ב א'. אכן במערכת ערך עשה מנה יתה בכלל ד' דכתיבין במוכח בל' עזיי'. הולך וסוער, מתגבר בסערה, וכן דרך לשון הליכה לשמש על פעל מן הפעלים להורות על תגבורת ענין הפעולה ההיא, וכן וילך הלוך וגדל (בראשית כ"ו י"ג), ויהי קול השופר הולך וחזק מאד (שמות י"ט י"ט), שטעמו מתחזק והולך, וכן והמים היו הלוך וחסור (בראשית ח' ה') היו מתחסרין והולכים בחסרם, וכמו שכתבתי בתורת אלהים מפורש. ע"ש. יב. והטילוני, והשליכוני, וכן כל ל' הטלה הוא ל' השלכה, אלא שנבדל ממנו בחוזק ומהירת התנועה אשר לו. יד. ויאמרו אנה ה', כתיב נה' וכן חברו בספרא, ושזה כתיבין ע"פ המסרה בל' בקשה כמו אנא נא', ודע שכלם אשר הם ל' בקשה בין דכתיבין נא' בין דכתיבין נה' הנגינה בהם מלרע והנ' דגוש והא' בהעמדה בכל כ"י וס"מ. אולם הרד"ק במכלול בשער דקדוק המלין גם בשרשים שרש אן אמר, כי כל אנא ל' בקשה מלעיל; אכן המ"ג בתהלים קי"ו הביא בשם ס' כ"י ישן ענין נכון ול' ברור מסכים בכל כך עם מציאת ספרינו ועם המסרה הישרה. אל נא נאבדה, נראה שאתי תפלות התפללו, אחת שישתוק הים ואל יאבדו בעבור האיש הזה וכענין האיש אחד יחטא ועל העדה תקצוף, כי יראו לשלוח יד בשליח השם, לכן חתרו להשיב אל היבשה, אך כי כבר אמר להם שאוני והטילוני אל הים, והתפללו עוד, שאל יחשב להם עון שפיכת דם נקי, כאשר יביאם ההכרח להטילהו אל הים, כאשר שכן חפץ השם בגזרת הגורל, אשר כל משפטו מאתו ית', כדכתיב בחיק יוטל את הגורל ומה' כל משפטו

דען עס ווירד איממער שטירמישער! יב. ער אנטוואָרטעטע: פאַססט אונד ווערפט איך אינ'ז מעער, זאָ ווירד עס אייך רוהיג ווערדען; דען איך וויים, דאַס אייך דיעזער שרעקקליכע שטורם נור מיינעטוועגען געטראָפפען. יג. דיא לייטע רודער=טען, אונ'ז אופער צו קאָממען, קאָננטען אַבער ניכט, דען דאַז מעער שטירמטע איממער העפטיגער ענטגעגען. יד. דאַ ריעפען זיא צום עוויגען אונד שפראַכען: אָ עוויגער, לאַס אונז דאָך ניכט אונטערגעהען דיעזעז מאַננעז האַלבען אונד רעכנע עז אונז ניכט אַלז אונשולדיג פערגאָססענעז בלוט צו! דוא ביזט יאַ דאַז עוויגע וועזען, דוא האַזט געטהאַן, וויא עס דיר געפאַללען! טו. היערויף

את יונה ויטלהו אל הים ויעמד הים מזעפו:
טז ויראו האנשים יראה גדולה את יהוה ויזבחו
ב
א זבח ליהוה וידרו נדרים: וימן יהוה דג גדול
לבלע את יונה ויהי יונה במעי הדג שלשה
ב ימים ושלשה לילות: ויתפלל יונה אל יהוה
ג אלהיו ממעי הדגה: ויאמר קראתי מצרה
לי אל יהוה ויענני מבטן שאול שועתי שמעת
ד קולי: ותשליכני מצולה בלבב ימים ונהר
ה יסבבני כל משבריך וגליך עלי עברו: ואני
אמרתי נגרשתי מנגד עיניך אך אוסיף להביט

(משלי י"ו ל"ג), וזה טעם כאשר חפצת עשית. א. וימן, ת"י וזמין, ל' הזמנה, ושרשו מנה, וממנו ל' מניין, ומלאכותו הרבה נכתוב בל' הזמנה; ונראה שגזרת כלם מלשון מנין, כי טעמם הזמנה מכויה ר"ל במדה ומנין, וממנו כל ל' מנה ומנות שטעמו חלק מנוי ונערך, ומגזרתו ויאמרו איש אל אחיו מן הוא, ויקראו את שמו מן, ור"ל החלק המנוי להם במדה (ובל"א דאַז צוגעטהיילטע, דאַז בעשערטע); והנה הזמין ה' ית' דג גדול מזומן ונערך לפי מדתו שיוכל לבלוע את הנביא מבלי הזיקהו. ג. ויאמר קראתי מצרה לי, פעמים רבות קראתי אל ה' בצרה והוא ענני. ד. ותשליכני, ועתה השלכתני במצולה. ונהר, מים שוטפים במרולה. ה. נגרשתי, מן הנני גורש מפניך (שמות ל"ד י"א).

ערגריפפען זיא דען יונה, ווארפען איהן אינ'ז מעער, אונד דאַז טאָבענדע מעער שטאַנד. טז. דיא מאַננער בעלייטען דעם עוויגען גראָססע עהר=פורכט, אָפפערטען איהם אונד טהאַטען געליבדע.

ב. א. דער עוויגע בעשטיעד איינען גראָססען פיש, דען יונה צו פער=שלינגען, אונד יונה וואַר אים לייבע דעז פישעז דריי טאַגע אונד דריי נאַכטע. ב. יונה בעטעטע צום עוויגען, זיינעם גאָטט, אויז דעם לייבע דעז פישעז. ג. ער שפראַך: „אָפט האַב' איך אויז דער נאָטה דען עוויגען אַנגערופען, אונד ער האַט מיר געאַנטוואָרטעט, געשריען אויז האָללענשלונד היניוף, דוא האַזט מיינע שטיממע פערנאָממען. ד. נון שליי=דערזט דוא מיך איינע טיעפע, אינ'ז איננערע דעז מעערעז איך — פלאַך שטרו=מען בין איך אומגעבען, דיינע וועללען אַללע, דיינע וואָגען שטירצען איבער מיך! ה. איך זאָללטע וואָהנען, פערשטאָססען וואַר' איך פאָן דיינען אוי=גען! אַבער — איך שוי איהן ווידער, דען טעמפעל דיינער הייליגקייט!

ו אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ: אֲפָפוּנִי מַיִם עַד־נֶפֶשׁ תְּהוֹם
ז יְסֹבְבֵנִי סוּף חָבוּשׁ לְרֹאשִׁי: לְקִצְבֵי הָרִים
יָרַדְתִּי הָאָרֶץ בְּרִחֶיהָ בַעֲדִי לְעוֹלָם וַתַּעַל
ח מִשַּׁחַת חַיַּי יְהוָה אֱלֹהָי: בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי
אֶת־יְהוָה זָכָרְתִּי וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תְּפִלָּתִי אֶל־
ט הֵיכַל קָדְשֶׁךָ: מְשַׁמְּרִים הַבְלֵי־שָׁוְא חַסְדָּם

ו. סוף, הוא הגומא הגדל בקרקע הים. ז. לקצבי, נראה שטעמו לקצוי, ור"ל לסוף, כי ב' מתחלפת בו' לשווי מבטאם, ודוגמתו אוה ואבה ל' תאוה, וגם מזה ראי' אל מה שכתבתי במפורש לס' בראשית י"ח בדקדוק וישתחו, כי פעלי ל"ה הם באמת פעלי ל"ו וכן כל ל' קצה וקצות שרשם קצו בו' כסוף ועקר יסודו קץ בעל שתי אותיו', לכן שניהם, ר"ל קץ וקצה, שוים בעקר הוראתם שהוא ל' סוף, אלא שנבדלים בכך מה בהוראתם הטפלית והוא שלשון קץ הוא סוף כל דבר ואינו חלק ממנו כדמות הקו בחכמת השעור שאינו נתפס במקום, אבל ל' קצה יפול על סוף הדבר והוא חלק ממנו ונתפס במקום וזמן, לכן תוכל לומר בקצה הבית בקצה העיר ולא תאמר בקץ העיר, וזהו ההבדל שבין מקץ ארבעים יום, מקץ שנתים ימים, מקץ עשר שנים ודומיהם, ובין מקצה שבעת ימים ודומיהם. ועתה תבין ההבדל בשנוי הל' בפ' ראה שבין יעידת זמן המעשר שהוציאו הכתוב בל' מקצה באומרו מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך ובין יעידת זמן השמיטה שאחריו, שהוציאו בל' מקץ באומרו מקץ שבע שנים תעשה שמטה, ע"ש בפי' רמב"ן, והיינו לפי שזמן השמטה מדוקדק מקץ השנים וזמן המעשר הוא מקצה השנים לפי ההבדל כנ"ל. וכבר העירותי על ענינים כאלה במפורש לס' בראשית במקומות רבים, וע"ש ל"ב ב' וריש פ' מקץ, בחון בהם ותקור בהם והעמד הכתובים על בוריים ודברי הנביאים על מכונם. ט. משמרים הבלי שוא. מה שפרשו המפרשים ידוע, אבל לא יאהב להם הדקדוק והכל', שלפי פרושם הי' לו להכתב משמרי הבלי שוא, בתכונת הסמיכות, כמשפט נושא המאמר, גם לבעל הטעמים לא הי' ראוי להעמיד משמרים בטעם טפחא ולא הי' לו להפסיק הנושא מן נושאו בטעם אתנח שהוא המפסיק היותר גדול, גם שנאתי השומרים הבלי שוא (תהלים ל"א ז'), שהביאו לדוגמא הי' ראוי לפי פרושם שנאתי שומרי הבלי שוא; והנראה לי עקר פרושו כי תחת השומרים גם המשמרים הוא לבד הנושא במאמר, ונשואו הבלי שוא, וירמוז על מנהיגי הספינה, שהם שומרי ונוטרי הספינה, והם הבלי שוא, בענין אם ה' לא ישמר עיר

ו. שאן זינד געוואססער אום אונד אום אן', זעבען געדרונגען, דער אבגרונד האט איך גאנץ אומפאססט אונד געמאכט: איין היפט אומוואונדען, ז. צו דער בערגע וואורצעל בין איך הינאבגעזונקען, שאן האט דיא ערדע ריעגעל פיר עוויג אום איך גע־שלאססען — דוא שוינגסט עז ווידער אויז דער גרופט הערויז, איין לעבען, עוויגער, מיין גאטט! ח. וואהרענד מיינע זעעלע אין גראם זיך הילט, דענק' איך נאך דען עוויגען — מיין געבעט קאממט פאר דיך, פאר דען טעמפעל דיינער הייליגקייט. ט. דער וואכטער פאלש אונד אייטלער טאנד, זיא פערלאססען איהרען צוועק.

יַעֲזֹבוּ: וַאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֶזְבְּחָה־לָּךְ אֲשֶׁר י
נָדַרְתִּי אֲשַׁלֵּמָה יְשׁוּעָתָה לַיהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה יא
לַדָּג וַיָּקֵא אֶת־יוֹנָה אֶל־הַיַּבָּשָׁה: וַיְהִי דְבַר־ ג א
יְהוָה אֶל־יוֹנָה שֵׁנִית לֵאמֹר: קוּם לֵךְ אֶל־נִינְוֵה ב
הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת־הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר
אָנֹכִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ: וַיָּקָם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינְוֵה כִּדְבַר ג
יְהוָה וְנִינְוֵה הָיְתָה עִיר־גְּדוֹלָה לֵאלֹהִים מַהֲלַךְ
שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיָּחֶל יוֹנָה לָבוֹא בָעִיר מַהֲלַךְ יוֹם ד
אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם וְנִינְוֵה
נֶהְפָּכֶת: וַיַּאֲמִינוּ אַנְשֵׁי נִינְוֵה בֵּאלֹהִים וַיִּקְרְאוּ־ ה

שוא שקד שומר (תהלים קכ"ז א') ואמר בדרך כלל, כי כל המשמרים הבלי שוא הם, כי בעת צרה יעזבו חסדם המדומה לנשמרים על ידם, כי לא יועילו ולא יצילו, כי התשועה לה'; וזהו ואני בקול תודה אזבחה לך לבדך, להיות ישועתה לה' לבדו ולא לשומרים; וכן אמר דוד שנאתי השומרי' כי הבלי שוא הם, ואני אל ה' בטחתי לא אל השומרים. ועד"ז תרגמתי. ואולם ההבדל שבין שומרים ומשמרים תבין ותשכיל מן מולא הדברים שכתבתי במפורש בפרשת וירא, אלל ותכחש שרה. ב. אשר אנכי דובר אליך, אנכי אשים דברי בפיך ובסגנון ההוא תקרא אליה. ד. ונינוה נהפכת. בלשון הזה סובל ב' פרושי' שוני' ומתנגדי', כי יתכן שהרצון בנינוה העיר עצמה ונהפכה במהפכת סדום ועמורה, גם יתכן שהרצון בנינוה אנשי נינוה, דוגמת ויאמר מצרים אנוסה, והרצון בנהפכת ההשתנות מתכונה לתכונה, כמו ויהפך לבב פרעה, ונהפכת לאיש אחר; ומה נעים מאמרם ז"ל בסוף פ' הנחנקי' (פ"ע ב'), יונה מעיקרא אמר ונינוה נהפכת, אמרו לי', איהו לא ידע אי לטובה אי לרעה. וע"ש פי' רש"י. ועד"ז תרגמתיו בלישנא דמישתמע לתרי אפי.

י. איך אבער ברינגע אפפער דיר, בעלאהזע, וואז איך געלאבט! — רעטטונג איזט נור ביי'ם עוויגען!" — יא. דער עוויגע בעפאהל דעם פישע, אונד ער שפיע דען יונה אויפ'ז לאנד. ג. א. דאז ווארט גאטטעז וואר דעם יונה צום צווייטענמאל וויא פאלגט: ב. אויף, געהע נאך נינוה, יע־נער גראססען שטאדט, אונד רופע איהר דען רוף, דען איך דיר זאגע! ג. יונה מאכטע זיך אויף, גינג נאך נינוה, נאך דעז עוויגען בעפעהל. נינוה וואר דעם העררן איינע גראססע שטאדט פאן דרייא טאגרייזען. ד. יונה מאכטע איינע טאגרייזע אין דיא שטאדט אונד ריעף אונד שפראך: „נאך פיערציג טאגע, אונד נינוה וויד אומגעקעהרט זיין!" ה. נינוה'ז איינוואהנער פערטרויטען דער גאטטהייט, שטעללטען איינען בוסטאג אן אונד

ו וישמח יונה על־הקיקיון שמחה גדולה: וימן
האלהים תולעת בעלות השחר למחרת ותך
ח את־הקיקיון וייבש: ויהי כזרח השמש וימן
אלהים רוח קדים חרישית ותך השמש על־
ראש יונה ויתעלף וישאל את־נפשו למות
ט ויאמר טוב מותי מחיי: ויאמר אלהים אל־
יונה ההיטב חרה־לך על־הקיקיון ויאמר
היטב חרה־לי עד־מות: ויאמר יהוה אתה
חסת על־הקיקיון אשר לא־עמלת בו ולא

כיוצא בו, חזון ישעיה בן אמוץ וכו', עכ"ל — אך אני אומר כיוצא בו, וירע אל יונה וגו', הרי זה כלל, ואח"כ פרט מעשיו, ויצא יונה מן העיר וגו', השומע סבור שהוא מעשה אחר ואינו אלא פרטו של ראשון, ואולם סמך הכתוב וירע אל יונה אל מעשה הנחמה, לספר איך נשתרגו הענינים עד שחס עליהם חמלתו ית', ואמר בדרך כלל כי קרה ליונה רעה גדולה, והיינו רעת הקיקיון, ויחר לו ויתפלל ויאמר הלא זה הדבר אשר דמיתי בעודי על אדמתי אשר על כן קדמתי לברוח תרשישה, כי ידעתי כי אתה אל חנון ורחום ואין אתה חפץ במות הרשע כ"א בשובו מדרכו וחיה, לזאת יראתי פן תשלחני שנית ויטלאוני תלאות רבות וצרות; ואת אשר יגורתי בא לי; ועתה ה' קח נא את נפשי .... ויאמר ה' ההיטב חרה לך, והיתה זאת נסבה מאת אלהים לאמר אתה חסת ואני לא אחוס וגו', אלא שקצר כאן וספר בדרך כלל, ואח"כ פרט, ויצא יונה מן העיר, והיינו אחר שקרא עלי' את הקריאה; וכל הענינים הולכים על הסדר. ונפלו בזה הספקות הרבות אשר נסתפקו בם, ולשון המליצה וכל הכתובים על מקומם ינוחו בשלום. ח. ותך השמש, מלאכו ל' הכות בחמימות, ולא יכם שרב ושמש (ישעיה מ"ט י'). י. חסתה, כ"ב בכ"י של כ"ד, נה' בסוף.

פריטע זיך דעז קיקיון'ז זעהר. ז. אַלזיין דעז מאָרגענז דרויף, ביי'ם אנברוכע דעז טאָגעז, בעשטימטע גאָטט איינען וואורם דאהין, דער דען קיקיון אנשטאך, זאָ דאָס ער פערוועלקטע. ח. אַלז נון דיא זאָננע אויפגינג, דאָ בעשטימטע גאָטט איינען הייסען אָסטווינד, דיא זאָננע שטאך דעם יונה אויפ'ז הויפט, אונד ער וואַרד אָהנמאַכטיג. היער ווינשטע ער זיך דען טאָד אונד שפראַך: „דער טאָד איזט מיר בעסער אַלז מיין לעבען!" ט. היערויף שפראַך גאָטט צו איהם: פערדריעסט עז דיך וועגען דעז קיקיון'ז זאָ זעהר? „זעהר, אנטוואָרטעטע ער, „פערדריעסט עז מיך, צום שטערבען!" י. דאָ שפראַך דער עוויגע: זיעהע, דוא פאָרדערזט שאָ-נונג פיר דען קיקיון, דען דוא ניכט געוואַרטעט, ניכט געפּפלעגט האַסט — ער

גדלתו שבן־לילה היה ובן־לילה אבד: ואני יא
לא אחוס על־נינוה העיר הגדולה אשר יש־
בה הרבה משתים־עשרה רבו אדם אשר
לא־ידע בין־ימינו לשמאלו ובהמה רבה:

בספר"מ ובק"ק מסיימים כאן, ויש מוסיפים:

מי־אל כמוך נשא עון ועבר על־פשע לשארית נחלתו
לא־החזיק לעד אפו כי־חפץ חסד הוא: ישוב ירחמנו
יכבש עונתינו ותשליך במצלות ים כל־חטאתם: תתן
אמת ליעקב חסד לאברהם אשר־נשבעת לאבתינו
מימי קדם:

שבן לילה היה ובן לילה אבד, לא הב' בחירק דוגמת כל יהושע בן נון, והיה אם בן הכות הרשע, דברי אגור בן יקה, ונקרא בן לילה מי שלא עבר על גדולו לילה אחד ויקרא בן חדש מי שלא עבר על גדולו חדש אחד וכן בן שנה, בן עשרים, וטעם הכתוב לדעתי, אתה חסת על נטלא פחות אשר לא עמלת בו ולא גדלתו שבהוייתו גם באבדונו לא נתהוה ולא נאבד כי אם בן לילה ר"ל יליד לילה אחד שאין ראוי לחוס עליו כל כך, כי אם לערב ימולל ויבש עד בקר עוד ילין ויעמוד במלואו וטובו, ומ"מ חסת עליו, ואני לא אחוס על נינוה אשר יש בה יותר מי"ב רבוא אנשים ובהמה רבה אשר אם יאבדו כרגע הנה הוא טעות לא יוכל לתקון בכמה מאות שנים, לזאת ראוי לי לחוס עליהם. ברוך הרוצה בתשובה ומרחם על כל מעשיו.

וואָר איינער איינציגען נאַכט געבורט אונד דער זאָהן איינער נאַכט וואַר'ז, וואַז צו גרונדע געגאַנגען; יא. אונד איך, איך זאָללטע נינוה'ז, דער גראָסען שטאַדט, ניכט שאָנען, אין וועלכער איבער צוואָלפמאַל צעהנטויזענד אונשולדיגע מענשען זינד, אונד טהיערע, אונאויזשפרעכליך פיעל! —

וועהר איזט מאָכטיג וויא דוא, דער זינדען פערגיבט אונד איסטעהאָטען ערלאָססט דעם איבערעסטע זיינעז ערבעז! ער לאָסט זיינען צאָרן ניכט עוויגליך דויערן, דען ער איזט גיטיג. ער ווירד זיך אונזער אַבערמאַלז ערבאַרמען אונד אונזערע זינדען אונטערדריקקען. יאַ, דוא ווירסט אַללע זינדען פערזענקען אין דיא טיעפע דעז מעערעז! ערצייגע יעקב טריי, אבּרהם גיטיגקייט, וויא דוא איהנען — אונזערן פאָרעלטערן — אין דען טאָגען דער פאָרוועלט צוגעשוואָרען האַסט.

מפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּא״יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

(ת״ח על התורה.)

דער חזן טראגט דיא ס״ת נאך דעם ארון הקודש צוריק אונד זאגט:

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ.

דיא געמיינדע אנטווארטעט: הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

כד לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ: כִּי הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ: מִי יַעֲלֶה בְהַר יְהוָה וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה: יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה עִזּוּז

וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

בייִם הינהעבען דער ס״ת אין דען ארון הקודש בעטעט מאן:

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

תפלת מנחה.

תפלה לש״ץ תמלח קודם מוסף.

וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

*) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך׃

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה׃

זכרנו לחיים. מלך חפץ בחיים. וכתבנו בספר החיים. למענך אלהים חיים. מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יי מגן אברהם׃

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע. מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה.

מי כמוך אב הרחמים. זוכר יצוריו לחיים ברחמים. ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי מחיה המתים׃

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה׃

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת׃

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך

*) דיח חיבערזעטצונג היערפֿאָן זיעהע חין מוסף.

ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו׃

ובכן (נ"י ואז) צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ׃

ותמלוך אתה יי לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה׃

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי המלך הקדוש׃

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלכנו לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת׃

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפרים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים׃

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפליטה לטובה

לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה). בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ. מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפֻּרִים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ.

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ: וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים (כָּל־)בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (נ״א אָנָּא)

תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ. וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ· בָּגַדְנוּ· גָּזַלְנוּ· דִּבַּרְנוּ דֹפִי· הֶעֱוִינוּ·
וְהִרְשַׁעְנוּ· זַדְנוּ· חָמַסְנוּ· טָפַלְנוּ שֶׁקֶר· יָעַצְנוּ
רָע· כִּזַּבְנוּ· לַצְנוּ· מָרַדְנוּ· נִאַצְנוּ· סָרַרְנוּ·
עָוִינוּ· פָּשַׁעְנוּ· צָרַרְנוּ· קִשִּׁינוּ עֹרֶף· רָשַׁעְנוּ·
שִׁחַתְנוּ· תִּעַבְנוּ· תָּעִינוּ· תִּעְתָּעְנוּ·

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ· כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ: מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם· וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם· וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי: אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב: אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ· וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· שֶׁתִּסְלַח לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ· וְתִמְחָל־לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ· וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֹנֶס וּבְרָצוֹן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:
וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:
וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ· מְחַל־לָנוּ· כַּפֶּר־לָנוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:
ע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין):
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:
וְע״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה):

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח:
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת־רֵעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:
עַ״ח שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:

*) חין פפר"ם חוכד מעהרערן קהלות ווירד דאַ היער חונטענסטעהענדע געבעטעט:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּי וְתָלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַ״ח שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי (נ״א וערירות):
וְעַל כֻּלָּם (אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת) סְלַח־לָנוּ׃ מְחַל־לָנוּ׃ כַּפֶּר־לָנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁ״ח עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין סְקִילָה׃ שְׂרֵפָה׃ הֶרֶג׃ וְחֶנֶק׃ עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה׃ בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה׃ וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה׃ אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ׃ אֶת־שֶׁגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ׃ וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם׃ וְאֶת־שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים׃ כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַייָ אֱלֹהֵינוּ׃ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם׃ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי

---

*) חין פפר"ם חוכד מעהרערן קהלות ווירד כאַך דיעזער אָרדכונג געבעטעט.
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם תָּלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת: ועל כלם וכו'.

הַתּוֹרָה הַזֹּאת: כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה):

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי. וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי. עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי. קַל וָחֹמֶר בְּמִיתָתִי. הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד. וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

חזרת התפלה לשליח צבור.

פותחים הארון.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים. לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ (מָלֵא רַחֲמִים) מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים: סוגרים הארון.

מיוסד ע"ס א"ב.

ח' אֵיתָן הִכִּיר אֱמוּנָתֶךָ. בְּדוֹר לֹא יָדְעוּ לִרְצוֹתֶךָ. גָּהַץ בָּךְ וְיָדַע יִרְאָתֶךָ. דָּץ לְהוֹדִיעַ לְכָל הֲדָרָתֶךָ: הִדְרִיךְ תּוֹעִים בִּנְתִיבָתֶךָ. וְנִקְרָא אָב לְאֻמָּתֶךָ. זָהַר לַעֲשׂוֹת דְּבָרֶךָ. חָפֵץ לַחֲסוֹת בְּצֵל שְׁכִינָתֶךָ: טֵעֵם לְעוֹבְרִים כַּלְכָּלָתֶךָ. יִדַּע לַשָּׁבִים כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ. ח' כִּי הֶאֱמִין בְּךָ לְהַלּוֹתֶךָ. לָטַע אֶשֶׁל וּלְהַזְכִּיר גְּבוּרוֹתֶיךָ: ק' צְדָקָה תֵּחָשֵׁב לָנוּ. בְּצֶדֶק אָב סְלַח לָנוּ. ח' לֹא כַחֲטָאֵינוּ תַּעֲשֶׂה לָנוּ. מָגִנֵּנוּ כִּי לְךָ יִחַלְנוּ:

איתן, זה אברהם, כדאי' במס' ב"ב דף ט"ו א'. הכיר אמונתך, כמו שאז"ל, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו (נדרים דף ל"ב א'). גהץ בך, שש ושמח בך. גהץ, ל' ששון ושמחה, ותפס הפייטן בלשון המדרש, כי כן אי' בבראשית רבה פ' ל"ט, וא"ת גהץ אברהם ושמח בדבור המקום, למה לא יצא? שעדיין לא הרשה וכו'. עכ"ל לפי גרסת בעל הערוך, וגרסא שלנו משובשת. וידע, והודיע. דץ, שמח. טעם, הטעים והאכיל לעוברים ושבים והודיע להם שאתה הוא המכלכל את כל, כמו שאז"ל על ויטע אשל (בראשית כ"א ל"ג), וזהו כי האמין .... ליטע אשל וכו', וכן אי' בבמדבר רבה פ' ב' דף רי"ב א'. צדקה, צדקתו של אברהם.

איתן. דער טאפפערע (אברהם) האט דיינען גלויבען קונד געמאכט אין איינעם צייטאלטער, וואָ מאן ניכט וואוסטע, דיר געפעלליג צו זיין. זיין פערגניגען וואר, דיא גאָטטעספערעהרונג צו פרעדיגען, אונד זיינע לוסט, דיינע מאיעסטאט אללענטהאלבען קונד צו מאכען. פעראיררטע האט ער אין דיא רעכטע באהן געלייטעט אונד וואורדע דער פאטער דער רעכטגלייביגען גענאננט. ער וואר בעפליססען, דאז צו טהון, וואז דוא איהן געהייסען, אונד ווינסטע נור שוטץ אונטער דעם שאטטען דיינער שכינה. דען וואנדערער לאבטע ער מיט דיינער קאָסט, גאב דען רייזענדען דען אונטערריכט, דאס אויסער דיר אללעס טאנד זייא; נור דוא וואַרסט זיין גלויבע, דיך אללייז האט ער אנגעבעטעט. ער האט איינען אשל *) געפפלאנצט אונד דארונטער דיינע אללמאכט געפרעדיגט. אָ, לאס אונז דעסען טוגענד גענייסען! פערלייהע דען זאהנען, דעז פאטערז טוגענדען האלבען! אהנדע ניכט מיט אונז נאך אונזערן זינדען! אָ גאטט, וויר האררען צו דיר!

*) אשל, נאמע איינעז בוימעז, דען אברהם געפפלאנצט, אום וואנדערער דארונטער צו בעווירטהען אונד איהנען דען וואהרען גלויבען צו פרעדיגען.

פותחים הארון.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

סוגרים הארון.

ק׳ מְאֻהָב וְיָחִיד לְאִמּוֹ. נַפְשׁוֹ לְטֶבַח בְּהַשְׁלִימוֹ. שְׂרָפִים צָעֲקוּ מִמְּרוֹמוֹ. עוֹנִים חוּסָה לְאֵל מְרַחֲמוֹ: פּוֹדֶה וּמַצִּיל רַחֲמוֹ. צִוָּה שֶׂה תְּמוּרָה בִּמְקוֹמוֹ. קָשַׁב אַל תִּשְׁפּוֹךְ דָּמוֹ. רִחֲפוֹ רַחוּם לִמְרוֹמוֹ: שְׁמָרוֹ וְקִיְּמוֹ לִשְׁמוֹ. שֶׁפֶר תָּאֳרוֹ כְּנֹגַהּ יוֹמוֹ. ח׳ תְּרָאֵהוּ הַיּוֹם כְּשָׂרוּף בְּאוּלָמוֹ. תִּזְכּוֹר עֲקֵדָתוֹ וְתָחוֹן (נ"א וְתַעֲזוֹר) עַמּוֹ:

מאהב ויחיד, זה יצחק, ע"ש קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת. עונים חוסה וכו', המלאכים היו צועקים לאל מרחמו של אברהם, ואמרו לו „חוסה!" מרחמו, אוהבו. רחפו לחום למרומו, הקב"ה היה מנשאו לשמים, כמו שאז"ל, אפרו של יצחק צבור ועומד לכפרה, וכמו שפי' רש"י סוף פ' וירא, וזהו שמרו וקימו לשמו. רחפו, ל' על גוזליו ירחף (דברים ל"ב י"ד).

מאהב. דער געליעבטע אונד אונטערטהייניגע (יצחק), גאב פריית־ווילליג זיך צו אפפערן הין. דא שריען דיא היממלישען שרפים: „אך שאָנע, אללמאַכטיגער, דיינעז ליעבלינגז!" דער ערלאָזער אונד רעטטער ערבאַרמטע זיך זיינר; ער בעפאַהל — דא שטאַנד איין ווידדער אויף דער שטעללע, אונד איינע שטיממע ריעף: „פערגיעסע ניכט דעז יינגלינגז בלוט!" דער אללבאַרמהערציגע שוואַנג איהן היניויף אין דען היממעל אונד בעוואַהרטע איהן אויף עוויג; זיין בילדניס גלאַנצט דאַזעלבזט וויא טאגעז גלאַנז. אָ, זיע הייטע דעסען אין דיינעם טעמפעל אויפבעוואַהרטע אַשע! געדענקע דעז געבונדענען אונד זייא גנאַדיג זיינער נאַכליאָן!

ק׳ לְפָנָיו יְקִימֵנוּ וְנִחְיֶה. בְּצֶדֶק אָב נִחְיֶה. ח׳ יְיָ מֵמִית וּמְחַיֶּה. בְּטַלָּלָיו רְדוּמִים יְחַיֶּה:

פותחים הארון.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים. זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

סוגרים הארון.

שם המחבר חתום אליה ברבי מרדכי.

אֶרְאֶלִּים בְּשֵׁם תָּם מַמְלִיכִים. לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים. יָפְיוֹ לָשׁוּר בָּכֶם הוֹלְכִים. יְלָדָיו הַיּוֹם צָגִים כְּמַלְאָכִים: הַמַּקְדִּישִׁים וְתַחַן עוֹרְכִים. בְּיוֹם זֶה אֵיבָה מַשְׁלִיכִים. יַחַד בְּשֵׁם אֲבִיהֶם מְבָרְכִים. רָם לְרַצּוֹת בִּדְבָרִים רַכִּים: בִּזְכוּת הַתָּם יָצִיץ מֵחֲרַכִּים. יָהּ יָאִיר עֵינֵי

אראלים, מלאכים. תם, יעקב איש תם, ור"ל שהמלאכים ממליכים לממ"ה בשם יעקב הנקרא ישראל שאומרים ה' אלהי ישראל מלך, או שירמז להא דאיתא בפרקי היכלות, חיה אחת ששמה ישראל, וחקוק על מצחה ישראל, עומדת באמצע הרקיע ואומרת בקול, ברכו את ה' המבורך, וכל גדודי מעלה עונים ביהל"ו. יפיו לשור בכם הולכים, המלאכים הולכים לראות יפיו של יעקב החקוקה בכסא הכבוד, כמו שאמרו ז"ל. יחד בשם אביהם מברכים, שאומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כמו שבארתי באופן לשחרית.

לפניו. יאַ, ער ווירד אונז ביי'ם לעבען ערהאַלטען, וויר ווערדען לעבען, דעז פאַטערז טוגענדען האַלבען! דער עוויגע טאָדטעט אונד בעלעבט אויך ווידער; ער ווירד דיא אין דער ערדע שלוממערנדען וויעדער בעלעבען דורך זיינען אללבעלעבענדען טהויא!

אראלים. דיא מאַכטע איין היממעל הולדיגען דעם קאָניג אללער קאָניגע אונד נענגען איהן יעקב'ז גאָטט. זיא קאַממען, דיא שאָנהייט יעקב'ז, דעסען בילד אים גאָטטליכען טהראָנע, צו שויען. הייטע שטעהען דיא אבקאָממלינגע יעקב'ז וויא ענגעל דעז היממעלז, הייליג אונד געבעטפערטיג, הייטע האַבען זיא אללע אונ־ריינינקייט אויז איהרער מיטטע ענטפערנט, זיא נענגען איינמיטהיג דען הייליגען נאַמען, דען איהר פאַטער פערעהרט האַט, אונד זוכען דורך זאַנפטע וואָרטע דען אונ־ווילען דעז אללערהאָכזטען צו בעזאַנפטיגען. דעז פראָממען פאַטערז האַלבען ווירד ער אויז זיינען היממעלן הערנבטויען, דער אללמאַכטיגע, אונד ערלייכטען

חֲשֵׁכִים· מֶלֶךְ נִצָּב בַּעֲדַת בְּרוּכִים· רוֹצֶה בְּעַמּוֹ
יְפָאֵר נְמוּכִים׃ הוֹפְקִים בִּתְפִלָּה לְהַשְׁכִּים·
כְּטוֹב וְסַלָּח עַם יְסַכִּים· ק' יַשְׁמִיעַ לֹא תֵבוֹשׁוּ
דַּכִּים· יֹאמַר לָכֵן לְבֵית הַמְחַכִּים׃
יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃

אין אייניגען קהלות פאָן אשכנז ווירד היער אתה הוא אלהינו געזאַגט. זיעהע אין שחרית בלאַט ל"ג.

אין פפר"ם אונד אין מעהרערען קהלות ווירד דיעזעז ניכט געזאַגט, זאָנדערן מאַן פאַנגט זאָגלייך מיכאל מימין מהלל אַן.

אֱמוּנַת אֹם נוֹטֶרֶת. לְמַעַנְךָ עֲזוֹר לְנִשְׁאֶרֶת.
זַעֲקָה רְצֵה נָא כִּקְטֹרֶת. קָדוֹשׁ׃
יְכַפֵּר וְיִסְלַח. אֵל טוֹב וְסַלָּח. נוֹרָא וְקָדוֹשׁ׃
תְּפִלָּתֵנוּ מִמְּעוֹנוֹת. יְקַבֵּל כְּקָרְבָּנוֹת. הָאֵל קָדוֹשׁ׃

קו"ח מִיכָאֵל מִיָּמִין מְהַלֵּל· וְגַבְרִיאֵל מִשְּׂמֹאל מְמַלֵּל·

ישמיע לא תבושו, כנבואת ישעיה כ"ט כ"ב. יאמר לכן לבית המחכים, כדכתיב (שם ל' י"ח), ולכן יחכה ה' לחננכם וגו'.
מיכאל מימין וכו', כן אי' בפרקי דר"א פ"ד, ארבע כתות של מלאכי השרת מקלסין

דיא אויגען דער בעטריבטען. ער זיעהט, דער קעניג, פינדעט זיך איין אין דער געמיינדע דער געזעגנעטען (ישראל); ער איזט זיינעם פאָלקע גנאָדיג אונד קראָנט דיא אונטערדריקקטען. דענען, דיא זיך פריה אַנשיקקען, פאָר איהם צו בעטען, פערלייהט ער נאָך זיינער גיטע, לאָסט זיא פערנעה־מען דען אויזשפרוך: „איהר זאָללט ניכט בעשאַמט ווערדען, בעדראָנגטע! וואָהלאַן, איך ווירד אויך קעננען דאָס הויז דער האָפפנונגספאָללען!"

בַּשָּׁמַיִם אֵין כָּאֵל׃ וּבָאָרֶץ מִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל׃
ע"ס א"ב· וּבְכֵן שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ׃
ק' אֶרְאֶלֵּי הוֹד פּוֹצְחִים הִלּוּלוֹ· בְּרֶתֶת וָזִיעַ מְפָאֲרִים
סִלְסוּלוֹ· גָּשִׁים וּבָאִים בְּשִׁנּוּן פִּלּוּלוֹ·
ק' שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ׃ מיכאל·
ק' דָּגוּל מֵרְבָבָה הוּא בְּלִי כַּחַד· הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעַד
וַתִּפְחַד· וְעִמּוֹ צְבָא הַמְּשֵׁל וָפַחַד (נ"א וּסְבִיבָיו סוּפָה וּסְעָרָה
וָפַחַד)· ק' שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד׃ מיכאל·
ק' זִקִּים וּבְרָקִים מַרְעִידִים לְפָנָיו· חֲרֵדִים לְהַרְעִיד
בְּכָל פָּנָיו· טָסִים בְּאַרְבַּע פִּנּוֹת מְצַפּוּנָיו (נ"א פְּנִינָיו)·
ק' בִּשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָנָיו׃ מיכאל·
ק' יְרֵאִים וַחֲרֵדִים גְּדוּדֵי חֲיָלָיו· כָּל מַלְאָכָיו וְחֵילֵי
דְגָלָיו· לְמוּלוֹ יָרוּצוּ לְגַדְּלוֹ בְּשִׁכְלוּלָיו·
ק' וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו׃ מיכאל·
ק' מַיִם וָעַד יָם בְּרֶגַע מְעוֹפֵף· נוֹרָא בְּלִי יְכוֹלִים
לָשׁוּר וּלְצוֹפֵף· סְבִיבוֹת כִּסֵּא מִתְחוֹפֵף·
ובשתים

לפני הקב"ה, מחנה ראשונה מיכאל מימינו, מחנה שניה של גבריאל על שמאלו, מחנה שלישית של אוריאל מלפניו, מחנה רביעית של רפאל מלאחריו, ושכינתו של הקב"ה באמצע וכו', וגם בסוף הפרק והחיות עומדות אצל כבודו ואינן יודעות מקום כבודו עונות ואומרות בכל מקום שכבודו שם ברוך כבוד ה' ממקומו וישראל גוי אחד בארץ שהם מיחדים שמו וכו'.
אראלי הוד, המלאכים הנקראים אראלים, וכל עניני הפיוט הזה מבוארים שם בפרקי דר"א פ"ד, וכל הפיוט מיוסד על מראה ישעיה סמן ו' לכן מסיים כל חרוזיו על ל' הכתוב שם, שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וכו'. בשנון פלולו, בדבור תפלתו. בלי כחד, בלא הפסק. טסים, פורחים. בשכלוליו, בהיכליו. נורא, הקב"ה. לשור ולצופף, לראות ולהביט, ל' אשורנו ולא קרוב (במדבר כ"ד) ול' עיניו בגוים תצפינה (תהלים ס"ו ז'), ואף שאיננו מצדו, אחרי שמלאו ארץ כפתך (יחזקאל ל"ב ו')

ז׳ וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף: מיכאל·

ח׳ עוֹרְכִים עִנְיַן עִזּוּז לוֹמַר· פְּאֵר פִּקּוּד פֶּלֶל לִגְמַר· צִפְצוּף צַהַל צֶדֶק כְּנֶאֱמַר·

ז׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: מיכאל·

ח׳ קִלּוּס קְדֻשַּׁת קָדוֹשׁ קוֹרְאוֹת· רִבּוֹא רִבּוֹן עֵינַיִם מְלֵאוֹת· שׁוֹכֵן עַד מַעֲרִיצִים בִּיצִיאוֹת·

ז׳ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת: מיכאל·

ח׳ תַּקִּיף מֵרְבָבָה מְפָאֲרִים לְסַלְּדוֹ· תִּלֵּי תִלִּים עוֹמְדִים לְכַבְּדוֹ· תֵּבֵל וְכָל בְּרִיָּה מַקְדִּישִׁים הוֹדוֹ·

קו״ח מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

מִיכָאֵל מִיָּמִין מְהַלֵּל· וְגַבְרִיאֵל מִשְּׂמֹאל מְמַלֵּל·
בַּשָּׁמַיִם אֵין כָּאֵל· וּבָאָרֶץ מִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

ח׳ כִּי רְכוּבוֹ בָּעֲרָבוֹת· וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים· וּזְרוֹעוֹ בִּמְעוֹנָה· וּקְדוֹשׁוֹ בִּזְבוּל· וְאֵימָתוֹ בָּעֲרָפֶל:

ומוראו

בקטלות הצ׳ ופרשוהו גם הוא ל׳ הבטה והשקפה ג״מ כי צוף וצפה ענין אחד להם. מתחופף, מתכסה, ל׳ חופף עליו כל היום (דברים ל״ג י״ב). שוכן עד, הקב״ה. ביציאות, ביציאותם. לסלדו, לפארו.

כי רכובו בערבות וכו׳, מונה כאן שבעה מיני רקיעים על דעת רז״ל במס׳ חגיגה דף י״ב ב׳, ואמר כי רכובו בערבות כמו שאמרו שם מלך אל חי רם ונשא שוכן בערבות דכתיב סלו לרוכב בערבות. ועזו בשחקים, שבו רחים עומדות וטוחנות מן לצדיקים. וזרועו במעונה, שבו כתות של מ״ה, וכתיב מעונה אלהי קדם ומתחת זרועות עולם. וקדושו בזבול, שבו ירושלים ובית המקדש ומזבח וכו׳. ואימתו בערפל,

וּמוֹרָאוֹ בִּשְׁמֵי שָׁמַיִם· וְקַשְׁתּוֹ בַּשָּׁמַיִם· וְקוֹלוֹ עַל הַמָּיִם· וּמוֹשָׁבוֹ בָּרוּם· וּמַבָּטוֹ בְּתַחַת· מִמַּעֲלָה קָדוֹשׁ· וּמִמַּטָּה בָּרוּךְ· מִמַּיִם אַדִּיר· וּמִנְּהָרוֹת קוֹל· וּמֵאֶרֶץ זֶמֶר· וּמֵעֵצִים רֶנֶן· וּמֶהָרִים רֶקֶד· וּמִגְּבָעוֹת שִׁיר· וּמִכָּל בְּרִיָּה תֹּקֶף· וּמִכָּל רֹאשׁ כֶּפֶף· וּמִכָּל עַיִן רֶמֶז· וּמִכָּל אֹזֶן שֶׁמַע· וּמִכָּל פֶּה הוֹדָיָה· וּמִכָּל לָשׁוֹן שֶׁבַח· וּמִכָּל גָּרוֹן רוֹן· וּמִכָּל לֵב רַחַשׁ· וּמִכָּל קֶרֶב הִגָּיוֹן· וּמִכָּל בֶּרֶךְ כְּרִיעָה· וּמִכָּל קוֹמָה הִשְׁתַּחֲוָיָה· וּמִזְּקֵנִים כָּבוֹד· וּמֵאֲנָשִׁים וְנָשִׁים שִׁיר· וּמִבַּחוּרִים וּבְתוּלוֹת הַלֵּל· וּמֵעוֹלְלִים וְיוֹנְקִים עֹז· וּמִדּוֹר לְדוֹר גְּבוּרָה· וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם בְּרָכָה: כִּי כֻלָּם בָּרָאתָ לְמַעַנְךָ· יִקְרְאוּ זֶה לָזֶה· וְיַעֲנוּ זֶה לָזֶה· וְיֹאמְרוּ זֶה לָזֶה· גּוֹשׁוּ עוּשׁוּ חוּשׁוּ· וְנַעֲרִיץ לְמֶלֶךְ הַכָּבוֹד· הָאֵל הַנֶּעֱרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ בַּקֹּדֶשׁ:

היינו מכון שבו אוצרות שלג וכו׳. בשמי שמים, היינו רקיע שמים, שבו חמה ולבנה וכו׳. וקשתו בשמים, היינו וילון הככבים שחרית ויוצא ערבית. וקולו על המים, עפ״י בתהלים כ״ט ג׳. ממים אדיר, ומנהרות קול, עפ״י נשאו נהרות קולם וכו׳, אדיר במרום ה׳, תהלים צ״ג. ומארץ זמר, עפ״י בישעיה כ״ד ט״ז. ומעצים רנן, עפ״י בתהלים צ״ו י״ב. ומהרים רקד, עפ״י שם קי״ד ד׳. ומגבעות שיר, עפ״י בישעיה מ״ט י״ג. ומכל ראש כפף, עפ״י ישעיה נ״ח ה׳. ומכל עין רמז, עפ״י איוב ט״ו י״ב. ומזקנים כבוד, ישעיה כ״ד כ״ג. ומבחורים, תהלים קמ״ח י״ב. ומעוללים, עפ״י שם ח׳ ג׳. ומדור, עפ״י שם קמ״ה ד׳. ומעולם, עפ״י שם מ״א י״ד. כלם, עפ״י במשלי ט״ז ד׳. עושו, התאספו, כמו עושו ובואו (יואל ד׳ י״א).

ס' כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ · וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר ·

קו"ס קָדוֹשׁ ׀ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ק' כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה

אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

קו"ס בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ק' מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

קו"ס שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ק' אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ · וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

קו"ס אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

ק' אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

---

*) כבודו מלא עולם וכו', כ"ה בכל ספרי הדפוס ואולם ברוב כ"י יש כאן אז בקול רעש גדול וכו' ובגליון אחד מהם כתוב בפירוש שהעיקר לאמר קדושת אז בקול רעש וכו', ובכתב יד קולוניא יש כאן קדושה בלשון פיוט וז"ל: קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו. כבודו אמוני ינקה מאשמותם, בעבור שמו הכלול בשמותם, גודל מניעים ליוצר נשמתם, רוכבים תחנה ליודע שמותם, הלל יפלאו בחיך נעימתם, וירוצו לצור בקומתם, זמר יסלדו בקול נהמתם, חיות ואופנים יענו בקול לעומתם. משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו לעומתם, ברוך יאמרו, ברוך כבוד ה' ממקומו. ממקומו טובו יודע שמים, יחד לרחם עמוסי מעים, כורעים ומודים ושופכים לב כמים, לחלות בתחנון דר שמים, מלא עולם הוא ועזו בשמי', נאדר בקדש מקולות מים, סגוליו היום באין לחם ומים, עונים תמיד ליחדו פעמים, ויחון עם המיחדים שמו ערב ובקר בכל יום תמיד פעמים, באהבה שמע אומרים, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. אחד פארו בשמי עליות, צדיק ומונה קוראיו מתחתיות, קדוש בוחן וחוקר כליות, רחמים יעורר לעיניהם לך תלויות, שגגות וזדונות תעביר טביות, שאריתם לרחם אותם להחיות, תמימיו ישמיע לעין כל בריות, תדעו כי אני הייתי והוה ועתיד אני להיות, והוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי להיות לכם לאלהים, אני ה' אלהיכם. אדיר אדירנו וכו'.

מיוסד עפ"ס א"ב.

ח' אֵלֶיךָ תְּלוּיוֹת עֵינֵינוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · בָּרוּךְ בְּמַקְהֵלוֹת עַמֶּךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: גְּאָלֵנוּ שֵׁנִית מִמְּעַנֵּינוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · דָּר בִּשְׁמֵי מְרוֹמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: הֵן לְךָ הֶאֱמַרְנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · וּמִי כְעַם מְרוֹמְמֵי שִׁמְךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: זְכוֹר בְּרִית אֵיתָנֵינוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · חַי כִּי אֵין זָר עִמְּךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: טָהוֹר לְשִׁמְךָ קַנֵּנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · יְחִידִי הַדָּן בְּעוֹלָמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: כֹּחֲךָ יִגְדַּל מַלְכֵּנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · לִבֵּנוּ רָחַשׁ לְרוֹמְמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: מִנּוֹף בִּזְרוֹעַ גְּאַלְתָּנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · נְהַלֶּלְךָ כְּאֵילֵי מְרוֹמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · עֲנֵנוּ וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: פְּדֵנוּ וְחָנֵּנוּ · יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · צוּר עוֹלָמִים שִׁמְךָ ·

אליך תלויות עינינו, עפ"ה בתהלים קכ"ג אליך נשאתי את עיני. ברוך במקהלות עמך, עפ"ה שם ס"ח כ"ז. שִׁמְךָ כן עיקר, כמשפטו בהפסק. ממעניכו, מן המענים ומצירים אותנו. דר ל' ישיבה ודירה. הן לך האמרנו, עפ"ה את ה' האמרת היום, דברים כ"ו י"ז. ברית איתנינו, האתנים מוסדי הארץ והיינו האבות. לבנו רחש, לשון רחש לבי דבר טוב, תהלים מ"ה ב'. מנוף, ממצרים. כאילי מרומך, כמלאכי מעלה. צור עולמים שמך, עפ"ה כי ביה ה' צור עולמים, ישעיה כ"ו ד'.

אליך. צו דיר שמאכטען אונזרע אויגען, גאָטט, אונזער הערר, געזעגנעטער אין דיינער פֿאָלקעס שאַרען, וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! אָ, ערלאָזע אונז אַבערמאַלז אויז אונזערן קוואַלען, גאָטט, אונזער הערר! בעוואָהנער יענער הימעלזהאָהען, וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! דיך אַללײן פרייזען וויר, גאָטט, אונזער הערר! וואָ גיבט עז איין פֿאָלק, דאַז זאָ דיינען נאַמען ערהאָהט? וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! דענקע אַן דען בונד מיט אונזערן אורפֿאָטערן, גאָטט, אונזער הערר! דוא אַללײן ביזט עוויג לעבענד, קײן פֿרעמדער מיט דיר; וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! רײנער, ערוויב אונז דײנעם רוהמע! גאָטט, אונזער הערר! אַללײנרעגירער דעז וועלטאַללז! וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! צייגע דיא גרעסע דײנער קראַפֿט, אָ קאָניג, גאָטט, אונזער הערר! דיכטעט דײנער ערהאַבענהייט: וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! דיין אַרם האַט אונז אויז נאָט (מצרים) בעפֿרייט, גאָטט, אונזער הערר! דיך לאָבען וויר וויא דיא ענגעל דײנער הימעל: וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! זייא אונזער שירם, אונזרע שטיטצע, גאָטט, אונזער הערר! אַנטוואָרטע אונז, דאַן דאַנקען דײנעם נאַמען וויר: וויא מאַכטיג איזט דיין נאַמע! ערלאָזע אונז, זייא אונז גנאַדיג, גאָטט, אונזער הערר! שאַפֿפֿער אַללער וועלטען איזט דיין נאַמע,

מה אדיר שמך: קוממנו והקימנו · יי אדוננו · ח' רחמיך יקדמו זעמך · מה אדיר שמך: שמע קול תחנוננו · יי אדוננו · תתרומם מנשואי רחמך · מה אדיר שמך:

קו"ח שמך אל לבבנו · יחודך יחד הנעמנו:

ח' אדיר אדירנו יי אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ: והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד:

ח' ובדברי קדשך כתוב לאמר:

קו"ח ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

ח' לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך גדול וקדוש אתה:

כי מקדישיך בקדשתך (נ"א כערכך) קדשת · נאה לקדוש פאר מקדושים · באין מליץ יושר · מול מגיד פשע · תגיד ליעקב דבר חק ומשפט · וצדקנו במשפט המלך המשפט: עוד יזכר לנו אהבת איתן אדוננו · ובבן הנעקד ישבית מדיננו · ובזכות התם יוציא איום (נ"א היום) לצדק דיננו · כי קדוש היום לאדנינו: ובכן יתקדש שמך יי אלהינו על ישראל עמך · ועל ירושלם עירך · ועל ציון משכן כבודך · ועל מלכות בית דוד משיחך · ועל מכונך והיכלך:

תתרומם מנשואי רחמך, כ"כ בכ"י וכן עיקר בעדות החרוז והוא תאר לישראל עג"ה, הנשואים מני רחם, ישעיה מ"ו ג'. לבבנו, אהבנו בכל לבב, ל' לבבתיני אחותי כלה, שיר ד' ט'. הנעמנו, הללנו בנעימות. כי מקדישיך וכו', מבואר בקדושת ר"ה.

ווי מאכטיג איזט דיין נאמע! ריכט' אונז אויף אונד ערהאלטע אונז, גאטט, אונזער הערר! לאס דיינע בארמהערציגקייט דיינעם נאמען צופארקאממען! ווי מאכטיג איזט דיין נאמע! פערנים דיא שטיממע אונזרער פלעהענס, גאטט, אונזער הערר! האך פרייזט דיך איינע נאציאן, דיא דאז ערהאבען פאן דער מוטטער שטאממטע: ווי מאכטיג איזט דיין נאמע! דיינען נאמען, אללמאכטיגער, הערלען וויר, הולדיגען מיט וואננע דיינער איינהייט!

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל־מעשיך ואימתך על כל־מה־שבראת וייראוך כל־המעשים וישתחוו לפניך כל־הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל־מה־שבראת:

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה · וכל־הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן־הארץ:

ותמלוך אתה יי לבדך על כל־מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלך יי לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלה מבלעדיך ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש

נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ. וְרָצִיתָ בָּנוּ. וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל־בּוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים: וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

היער פֿאָלגט אמן מן, סליחות לו זאגען.

י׳ סְלַח לָנוּ אָבִינוּ. כִּי בְרֹב אִוַּלְתֵּנוּ שָׁגִינוּ. ז׳ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ. כִּי רַבּוּ עֲוֹנֵינוּ:

י׳ אֵל אֶרֶךְ אַפַּיִם אַתָּה וּבַעַל הָרַחֲמִים נִקְרֵאתָ. ז׳ וְדֶרֶךְ תְּשׁוּבָה הוֹרֵיתָ: י׳ גְּדֻלַּת רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ. ק׳ תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֶרַע יְדִידֶיךָ: י׳ תֵּפֶן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים. ק׳ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הָרַחֲמִים: י׳ בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נְקַדֵּם. ז׳ כְּהוֹדַעְתָּ לֶעָנָו מִקֶּדֶם: י׳ מֵחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב. ק׳ כְּמוֹ בְתוֹרָתְךָ כָּתוּב: י׳ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ נֶחֱסֶה וְנִתְלוֹנָן. ק׳ כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן: י׳ תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחֶה אָשָׁם. ק׳ כְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם: י׳ תַּאֲזִין שַׁוְעָתֵנוּ וְתַקְשִׁיב מֶנּוּ מַאֲמָר. ק׳ כְּיוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

אין פיוטען קהלות ווערדען נור פֿאָלגענדע סליחות געזאגט: משאת כפי, מאתך תהלתי, אלהים אל דמי, פזמון חנ״ו.

בְּקָרְאֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי צִדְקֵנוּ בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לָנוּ. חָנֵּנוּ וּשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלֵנוּ תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ בְּשַׁוְּעֵנוּ אֵלֶיךָ. בְּנָשְׂאֵנוּ יָדֵינוּ אֶל דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: שְׁמַע יְיָ וְחָנֵּנוּ. יְיָ הֱיֵה עֹזֵר לָנוּ: שְׁמַע יְיָ קוֹלֵנוּ נִקְרָא וְחָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ: וְעַתָּה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ וְאֶל תַּחֲנוּנֵיהֶם וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי: לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ

משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך. כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר. למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״ס א״ב כפול וכל בתי הפיוט בל ד׳ ד׳ תבנים.

ח׳ אזון תחן והסכת עתירה. ק׳ אף הפר ושכך עברה: ח׳ באי לחלותך בנפש מרה. ק׳ בשמך הגדול ימצאו עזרה: ח׳ געית נאנחים ענותם חזה. ק׳ גחינת קומתם לא תבזה: ח׳ דרוש עלבונם מצר בוזה. ק׳ דרוך פורה ונצח יזה: ח׳ הלא אתה היית והנך. ק׳ היה תהיה בהדר גאונך: ח׳ ונמת יכון זרע אמוניך. ק׳ והנם כלים מתגרת חרונך: ח׳ זעמו בעוים וממאוים נסחו. ק׳ זרו באפסים ולא נחו: ח׳ חבלה רוחם ולעפר שחו. ק׳ חרשום חורשים ומענית המתיחו: ח׳ טבעו בבוץ ואין פוצה. ק׳ טורפיהם שלו מקצה לקצה: ח׳ יום יום לוחמם מנצה. ק׳ יד פורשים מלחץ ליצא: ח׳ כלו חייהם ביגון ואנחה. ק׳ כשל רבה וערבה שמחה: ח׳ לישע חוכים והנה צוחה. ק׳ לבטום קמים וכרו שוחה: ח׳ מערימים סוד ממך להדיחם. ק׳ מכבידים על להכשיל כחם: ח׳ נואקים אליך בהתעטף רוחם. ק׳ נחת מצוא מכבד טרחם: ח׳ שיח צקים במעמד צפוף. ק׳ סליחה מבקשים בקדקד כפוף: ח׳ עושקיהם יקניאום ונתנום לשסוף. ק׳ עועים ימסכו ויהיו לספוף: ח׳ פדה דבקיך מחרץ וכלוי. ק׳ פלטם מצורר ותנם לעלוי: ח׳ צוה ישועות משחריך בחלוי.

ק׳ צור עולמים הושיענו בגלוי: ח׳ קנא ונוקם קנא לשמך. ק׳ קצץ סמלונים מצואר עמך: ח׳ ראה עמלנו ושוב מועמך. ק׳ ריבה ריבנו למען שמך: ח׳ נקול שכינתך השב לחיק ארמוני. קו״ח שאנן הושב לויי וכהני. תטה אזנך לקול תחנוני. תרצני בקראי יי יי:

אל מלך יושב על כסא רחמים. מתנהג בחסידות מוחל עונות עמו. מעביר ראשון ראשון. מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם כל בשר ורוח. לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו לומר (מדות) שלש עשרה. זכר לנו היום ברית שלש עשרה. כמו שהודעת לענו מקדם. כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו: סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלכנו כי פשענו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אנא יי אלהי השמים תכון תפלתנו קטרת לפניך. והוצא כאור צדקנו ומשפטנו כצהרים: תכון תפלתנו קטרת לפניך משאת כפינו מנחת ערב: תבוא לפניך אנקת אסיר כגדל זרועך הותר בני תמותה: לפקח עינים עורות להוציא ממסגר אסיר מבית כלא ישבי חשך: זה עני קרא ויי שמע ומכל צרותיו הושיעו: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. סי׳ המחבר בראשי החרוזות מרדכי בר שבתי.

ח׳ משאת כפי מנחת ערב רצה נא בכשר. ק׳ תכון

תפלתי קטרת לפניך בתם וביושר: ח׳ בקראי ענני צורי היום · ופנה כאשר ק׳ יביאו בני ישראל את המנחה: ח׳ ריח ניחח אמרי פי לפניך צור עולמים · ק׳ חלבי ודמי הנמעט בצומי תמור חלבים ודמים: ח׳ קבל הגיון לבי אשר ערכתי זה עשרת הימים · ק׳ כחטאת כאשם וכמנחה: ח׳ דרש נא ביום זה דורשיך והדרש להם בניב שפתים · ק׳ שעה למעמדם וטהרם ככסף מזקק שבעתים: ח׳ ורצה שיחתם כשה אחת מן הצאן מן המאתים · ק׳ ממשקה ישראל למנחה: ח׳ כליל ועלה תחנתי תחשב ומשטיני ריב תריב · ק׳ והוצא לאור צדקי טרם יבוא שמש ויעריב: ח׳ שפך כמים לבו בתפלתו כל איש · והקריב ק׳ המקריב קרבנו ליי מנחה: ח׳ ישרון עמך ישיר חסדך בטוב לקח · ק׳ הטה אליו אזנך ושמע ועיניך פקח: ח׳ וראה כי טוב מסתופף בשערי רחמיך · ויקח ק׳ מן הבא בידו מנחה: ח׳ ברב רחמיך אמרי האזינה יי הגיגי בינה · ק׳ ואם נא מצאתי חן בעיניך אלהי קדם מעונה: ח׳ ולקחת מידי מנחתי אשר הבאת לך בתחנה · ק׳ ויהי בעלות המנחה: ח׳ שדי לא מצאנוך שגיא כח לעדה מקדם קנית · ק׳ אחד המרבה ואחד הממעיט בשובו נפשו רצית: ח׳ אך יכון לבו לפניך במנחתו בעת הקריב אותה · ק׳ וזאת תורת המנחה: ח׳ בהיות מזבחי ומקדשי על מכונו וגבולו · ק׳ היו מכפרים עלינו בשעירים העולים לגורלו: ח׳ ועתה באשמתנו לו חפץ יי להמיתנו · לא ק׳ לקח מידינו עולה ומנחה:

ח׳ תחנונים ידבר עמך יבקש סליחה בלב מר · ק׳ הנו מתיצב על מצור ועומד על המשמר: ח׳ מחלה פניך לעת מנחת ערב ומצפה כפר · כי אמר ק׳ אכפרה פניו במנחה: ח׳ ירושלם עירך בנה ועריה מקצה · ק׳ אסורים רצוצים פתח ולחפש היצא: ח׳ וערבה ליי מנחתם כימי עולם ותשוב ותרצה · ק׳ עוד פנות אל המנחה: ח׳ יקיל ונפוצות ישראל לקבץ ידך שנית תוסף · קו״ח כרועה עדרו תרעם בנוה טוב תאסף · וישב מצרף וטהר את בני ישראל כזהב וככסף · והיו ליי מגישי מנחה: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: תבוא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנתנו: אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל אז יעלו על מזבחך פרים: תשוב תרחמנו תכבוש עונתינו ותשליך במצלות ים כל חטאתינו: במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם: כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא: שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך: ליי הישועה וכו׳.

עקדה. מיוסד ע״פ א״ל ב״ם, וחתו׳ מאיר בר יצחק מאיר, וכל בתיו בל ה׳ ה׳ חנני׳ א״ו״א. ח׳ את הברית ואת החסד והשבועה · ק׳ לאברהם אבינו בהר המוריה קבועה: ח׳ בה אנו נאותים ושאלתנו תבועה · ק׳ מחילה וסליחה בתפלת היום רבועה: ח׳ גזע הלולים מאד נחמד למראה · ק׳ נכשר לגבי מזבח להעלותו ביראה: ח׳ דבר מלך שלטון זקן משתאה · ק׳ סגל מצותו שניה מראשונה להתנאה: ח׳ הנני לכהונה ולמלכות ולשתיהן זכה · ק׳ ערך עליהם שכר קימה

גזע הלולים, יצחק וכדאי׳ בזוהר טוב מה הכרם כל שני הערלה אין יינו כשר לנסכים אך הכרם כל זמן שהי׳ ערל לא הי׳ פריו כשר להקרבה, כמו כן מיד נאמר לו קח נא את בנך, מיד כשר להקרבה. סגל, חנה. מצותו שניה, ולך לך אל ארץ המוריה. מראשונה, לך לך מארצך שזה הי׳ מפני הרעב, וכדאיתא במדרש.

והליכה: ח׳ וביום השלישי משלש בזכיות סבה. ק׳ פאר
השכינה מקום מרות סוכבה: ח׳ זכות השתחויה עד כה
פשטה. ק׳ צבי לצדיק חזרתו לשלום לקשטה: ח׳ חמודו
כהטעין קריאתו לרחמים הושטה. ק׳ קרב חלופו ולא
מחלפת השיטה: ח׳ טהור בנה מזבח ומערכתו העמיד.
ק׳ רגל ויד עקדו כטלה התמיד: ח׳ יד לצואר במכשרת
אוכלין כהצמיד. ק׳ שליח בזריזות לשון חבה החמיד:
ח׳ כנבחן צדיק בצדקתו משמים נשקף. ק׳ כפרו מבין
השמשות בסבך מקף: ח׳ תמור יחידו התקרב ובטלתו
תקף. ק׳ תחתיו דמו זרק ואמוריו זקף: ח׳ מקום גבורות
לדורות חין ערך. ק׳ אנא השם הנכבד והמברך:
ח׳ יראה יראה בראש בית הדרך. ק׳ יצחק יחידו אפרו
צבור ומברך: ח׳ נקול מושיטים לשם זקנם ומתפארים
באבותם. קו״ח אשריהם מי מטהרם ומעביר חובותם.
יוצרם שבשמים מקוה ישראל וגאותם. רצונם יפיק
למלאות לטובה תאותם: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אל באפך
תוכיחנו ואל בחמתך תיסרנו: אל תעזבנו יי אלהינו אל תרחק
ממנו: אל תרחק ממנו כי צרה קרובה כי אין עוזר: אל תסתר
פניך מעבדיך כי צר לנו מהר עננו: ליי הישועה וכו׳.

א״ו״א. מיוסד ע״פ א״ב ונסוף חתום משה בר שמואל חזק וכל כתיו נעלי ה׳ חנני׳.

ח׳ אל ימעט לפניך את כל התלאה. ק׳ אשר איומתך
מימי קדם מצאה: ח׳ באין צרי ולא תעלה ורפואה.
ק׳ בקקום בוקקים בלחץ ורב ביאה: ח׳ גברו עונותי

מושיטים לשם וכו׳, כל המוזיע נזכו׳ עלמו מוזיעי׳ לו נזכו׳ אחרי׳, ור״ל כל התול׳.

ותריבני כפיהם בסאסאה. ק׳ גמלתי רע ושלמתי סאה
בסאה: ח׳ דמיתי ברב חטאי לסדום החטאה. ק׳ דירתי
חרבה וגליתי מארץ נוראה: ח׳ הנני עזובה ונטושה געולה
ושנואה. ק׳ הונוני מוני הוי נגאלה ומוראה: ח׳ ותזנח
משלום נפשי מיגיעת לאה. ק׳ ותהי לי דמעתי לחם
תבואה: ח׳ זכרי ימים מקדם הייתי פליאה. ק׳ זבודה זר
ומקשטה ככלה נאה: ח׳ חפת משושי האכלתי כזוללה
וסובאה. ק׳ חללתי נזרי כמועלת אשר נטמאה: ח׳ טהרני
באהבתו ויעדני עוד לנשאה. ק׳ טנפתי מעשי ולעבתי
דברי נבואה: ח׳ יוקשתי אחרי כן ונלכדתי ביום
שואה. ק׳ יגעתי ברעה אחר רעה באה: ח׳ כמהתי
לאישי הראשון ונפשי לו צמאה. ק׳ כי אז מעתה הייתי
בריאה: ח׳ לאהבתו חמדתי היות בכנפיו חבואה. ק׳ לו
איחל אם יקטלני בכלאה: ח׳ מה בצע בדמי בהיות
למשואה. ק׳ מי כמוני ליחדך באהבה ויראה: ח׳ נורא
ואיום נפשי לך קוראה. ק׳ נדבות פי רצה כקרבן העלאה:
ח׳ שיח שועי ירצה לפניך כהרצאה. ק׳ שים מעוט דמי
כרם המצאה: ח׳ ערוך חלבי שעה כחלב הקלאה. ק׳ עני
וחנני רם גאה גאה: ח׳ פזר חרונך על מקניאיך בקנאה.
ק׳ פקו פליליה ברב גאון וגאה: ח׳ צמתו חיי במימי רפש
וצואה. ק׳ צחנתם האכילוני עבור טהרתי לטמאה: ח׳ קציני
נחנקו על קדוש הוראה. ק׳ קועי ונכבדי גררו בטיט
ובצואה: ח׳ רוחי רפתה על תורה המסלאה. ק׳ ראיתיה
פרועה וקרועה באש קלואה: ח׳ שבת משוש לבי והייתי

נדכאה: ח׳ שחותי נעותי בדריסת בני לביאה: ח׳ תעה לבביו ופלצות ברתת והדכאה· ק׳ תעיתי כשה אבד מפאה לפאה: ח׳ מרב צער וקצר רוח נכאה· ח׳ שואגת ונוהמת לך נחלתך הנהלאה: ח׳ הסר נא מועקה והעבר חלאה· ק׳ ברך יי חילה כחך להראה: ח׳ שמעה חנונה וראה כל התלאה· ק׳ מצאתה מעת אשר מארצה יצאה: ח׳ והכתובה עליה מהרה תקרב ותבואה· ק׳ אימתך על כל אם לנשאה: ח׳ בקול להודיע לכל שעל חי נשאה· קו״ח חזק גואלה ועל אברתו ישאה· זבול קדשו בשמחת עולם יביאה· קנין כל טוב להשביעה ולמלאה: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: ויאחז צדיק דרכו. וטהר ידים יסיף אמץ: ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר: אדני אלהים אל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגדלך. אשר הוצאת ממצרים ביד חזקה: אדני אלהים יעזר לנו. על כן לא נכלמנו: יי אל באפך תוכיחנו. ואל בחמתך תיסרנו: יי אלהי גדלת מאד. הוד והדר לבשת: יי יי אל רחום וחנון. ארך אפים ורב חסד ואמת: יי ישמרנו מכל רע. ישמר את נפשנו: יי ישמר צאתנו ובואנו. מעתה ועד עולם: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב.

ח׳ אמץ יוסיף טהר ידים וכחו יגדל ויישר· ק׳ במקרא אלמלא כתוב לאמרו אי אפשר: ח׳ גאה נתעטף כשליח צבור ושלש עשרה מדות הכשר· ק׳ דברת יקרו העביר והראה למשה קשר המקשר: ח׳ הזהירו ואמר לו כל זמן שחוטאים בני· ק׳ וכסדר הזה יהיו עושים לפני: ח׳ זו היא המדה לסלוח אני יי· ק׳ חנון קדם שיחטא ואחר שיחטא וישוב אלו דרכי ועניני: ח׳ טוב וסלח ורב חסד

כלפי חסד מגביר· ק׳ ישוב ירחם כובש ונושא פנים מסביר: ח׳ כך היא המדה ראשון ראשון מעביר· ק׳ למחול ולסלוח רחמיו וחסדיו להגביר: ח׳ מי כמוך מורה תחבשת חסיד ורופא אמן· ק׳ לפי מכה גדולה אספלניתך תזמן: ח׳ מעטים דמים הבא אצלך לידו ימן· ק׳ נשתייר לו משלך חנם חננו נאמן ורחמן: ח׳ סמך סם חיים רטיה מפלאה למלנית· ק׳ עקרי כוסך יפים וקלורי מטלנית: ח׳ פתוח כיון בידך נרתק האספלנית· ק׳ צרי להתעיל מחץ חבת חולנית: ח׳ פועל עם בעל הבית עשה ובאמונה נוהג בו· ק׳ צופה לתן שכרו מה שבחו ומה טובו: ח׳ קלקל ונתעצל במלאכתו שבח רבו אם קרבו· ק׳ לאדני אלהינו הרחמים והסליחות כי מרדנו בו: חזן בקול קשט מדותיך תרומות והגונות· קהל וחזן ראית דוגמתך למספיק למורדיו מזונות· שארית יוסף מקוה סליחה מצוא לעונות· תגמול הטוב כיוסף לאחיו רחמיך וחסדיך לתנות: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: הבט משמים וראה מזבול קדשך ותפארתך איה קנאתך וגבורותיך המון מעיך ורחמיך אלי התאפקו: אלהים צבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקד גפן זאת: ועתה יי אבינו אתה אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו: אל תעזבנו יי אלהינו אל תרחק ממנו: אל תסתר פניך ממנו ביום צר לנו מהר ענגו: ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. מיוסד ע״פ א״ב, ובכל בתי הפיוט של ד׳ ד׳ תבנים.

ח׳ אך בך לדל עזרה· ק׳ ביום רעה תושיע מהרה: ח׳ גש זה בצרך ונבזה· ק׳ דרוש ובקש בצום הזה: ח׳ הטוב תראה

ראית דוגמתך וכו׳, בשמו׳ רבה דף קנ״ה ג׳ ובבמדבר רבה דף רע״ט א׳ אמר ר׳ שמואל בר נחמני ראית מימיך שמורדים במלך והוא מספיק להם מזון? א״ל ר׳ יונתן קרא

וּפֶשַׁע תִּמְחֶה׃ ק׳ וְעָנִי הַבָּא בְּצֶדֶק תַּנְחֶה׃ ח׳ וְזַעֲקָךְ בְּאֵימָה
הַקְשֵׁב וּשְׁמַע׃ ק׳ חַפֵּשׂ זְכוּת וְקַבֵּץ דֶּמַע׃ ח׳ טֶנֶף שְׁטוֹף
מֵעַם מְחַכֶּה׃ ק׳ יֶשַׁע הָחִישׁ לְנִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה׃ ח׳ כְּנֹגֵשׁ
מִקֶּרֶב בַּקֵּשׁ רַחֲמֶיךָ׃ ק׳ לִפְנֵי שְׁכִינָתְךָ בְּעַד עַמֶּךָ׃ ח׳ מַלֵּט
וְהַצֵּל מִזַּעַם וְעֶבְרָה׃ ק׳ נֶגֶף עֲצוֹר וְקַבֵּל עֲתִירָה׃ ח׳ סְעוֹד
וּסְמוֹךְ יְצִיר כַּפֶּיךָ׃ ק׳ עֲצוֹר מֵהֶם חֲרוֹן אַפֶּךָ׃ ח׳ פְּתַח פֶּתַח
וְהַסְכֵּת תְּחִנָּה׃ ק׳ צְעָקָה קְשׁוֹב שׁוֹכֵן מְעוֹנָה׃ חזן נקול קַבֵּץ
פְּזוּרֵי צֹאן מַרְעִיתֶךָ׃ קו״ח רְעֵה בְּשִׁבְטְךָ עַם רַעְיָתֶךָ׃
שַׁכְלֵל הֲדוֹם בִּמְרוֹם הָרִים׃ תְּמַהֵר לְעַמְּךָ לוֹבֵשׁ
תֻּמִּים וְאוּרִים׃ אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי׃ עֶרֶב וָבֹקֶר
וְצָהֳרַיִם נָשִׂיחָה וְנֶהֱמֶה וַיִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ׃ אֵלֶיךָ יְיָ שִׁוַּעְנוּ וּבַבֹּקֶר
תְּפִלָּתֵנוּ תְקַדְּמֶךָּ׃ אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְנִמְלָטוּ בְּךָ בָטְחוּ וְלֹא בוֹשׁוּ׃ בְּךָ
בָּטְחוּ אֲבוֹתֵינוּ בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃ קוֹלֵנוּ אֶל יְיָ נִקְרָא וַיַּעֲנֵנוּ מֵהַר
קָדְשׁוֹ סֶלָה׃ ליי הישועה וכו׳.

אלהינו ואלהי אבותינו. חתום בו מרדכי הסון.

ח׳ מֵאִתְּךָ תְּהִלָּתִי שׁוֹמֵעַ עֲתִירָה וְשַׁוְעָה׃ ק׳ וּבְךָ תִקְוָתִי
לְהַעֲבִיר מַעֲשֶׂה הָרָעָה׃ ח׳ בְּרַחֲמֶיךָ תִּשְׁפּוֹט עַם חִנָּנְךָ׃
בִּתְשׁוּעָה ק׳ לְחַדֵּשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד עָרֶב׃ ח׳ עֶרֶב רֶגַשׁ
אַרְבַּע תְּפִלּוֹת שְׁעֵה וְהַטֵּה אָזְנְךָ׃ ק׳ וְצַדִּיק נֶחֱלַק עָלָיו
לַיְלָה זְכוֹר וּפְקַח עֵינֶיךָ׃ ח׳ תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ׃
ק׳ מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת עָרֶב׃ ח׳ עֶרֶב דִּינִי הוֹצֵא כָאוֹר יוֹשֵׁב
בַּשַּׁחַק׃ ק׳ שִׁמְצָה וּנְאָצָה הָסֵר וְתִזָּרֶה כַּשַּׁחַק׃ ח׳ וְתֵרָצֶה
שִׂיחָתִי כַּיּוֹם וַיֵּצֵא יִצְחָק׃ ק׳ לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב׃
ח׳ עֶרֶב כְּמַהֲלָךְ בְּשָׂרִי וְלִבִּי לְהַלֶּלְךָ קֶדֶם׃ ק׳ וּלְקִרְאַת חֲסִידֶךָ

כתיב יעצו עגל בחורב ואעפ״כ לא הי׳ כמן פוסק טליהד, הס״ד ולמטי
אשר כתתי לך וכתתיהו לפניהם (יחזקאל י״ו י״ט).

בְּצוֹמוֹ יָצָא וְלֹא רָדַם׃ ח׳ בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וַיֵּצֵא אָדָם
ק׳ לְפָעֳלוֹ׃ וְלַעֲבוֹדָתוֹ עֲדֵי עָרֶב׃ ח׳ עֶרֶב יוֹם וְאִישׁוֹן לַיְלָה
נָשָׂא עַמְּךָ עֵינָיו וְנָחַץ׃ ק׳ פְּגִיעָתוֹ כִּפְגִיעַת יַעֲקֹב וּרְפָא
הַמַּחַץ׃ ח׳ כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ זְרֹק עָלָיו מַיִם טְהוֹרִים׃ וְרָחַץ
ק׳ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃ ח׳ עֶרֶב הֱיֵה כַּטַּל לְיִשְׂרָאֵל וְיִפְרַח
כַּשּׁוֹשַׁנָּה׃ ק׳ וּרְאֵה צוֹמוֹ אֲשֶׁר צָם וְנַפְשׁוֹ עִנָּה׃ ח׳ חֲתוֹם
אוֹתוֹ בְּסֵפֶר חַיִּים׃ כִּי פָנָה ק׳ הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עָרֶב׃
ח׳ עֶרֶב סְלִיחוֹתֶיךָ מְקַוֶּה וּבְרַחֲמֶיךָ יִנְעַם׃ ק׳ תֶּן לוֹ תִקְוָתוֹ
וְהַעֲבֵר רִשְׁעָתוֹ וָזַעַם׃ ח׳ אַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת׃ וְכָל
הָעָם ק׳ נִצָּב עָלֶיךָ מִן בֹּקֶר עַד עָרֶב׃ ח׳ עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם
אָשִׂיחָה לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן מְעוֹנַי׃ ק׳ רַחֲשִׁי וְלַחֲשִׁי יֶעֱרַב כִּקְטֹרֶת
נִקְטַר לְפָנִים וְלִפְנַי׃ ח׳ עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה׃ וְיוֹדַע לַיְיָ
ק׳ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב׃ ח׳ נקול עֶרֶב נִיב שְׂפָתַי
רְצֵה טֶרֶם אֶקְרָא תְּהֵא נִמְצָא׃ קו״ח וְלַעֲנוֹת וְלִפְנוֹת הֱיֵה
וְעָלָה מִן הָרַחְצָה׃ שַׁעֲרֵי סְלִיחָה פְּתַח לוֹ וְנָקִי וְצַדִּיק
יִמָּצֵא׃ וְהַשַּׁעַר לֹא יִסָּגֵר עַד הָעָרֶב׃ אל מלך יושב וכו׳.

אַל תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חָי׃ שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל
שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל׃ כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ יִמְחַץ וְיָדָיו תִּרְפֶּינָה׃
כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָי׃ כִּי אִם הוֹגָה וְרִחַם כְּרֹב חֲסָדָיו׃ כִּי הוּא
יָדַע יִצְרֵנוּ זָכוּר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ׃ כִּי הוּא יָדַע מְתֵי שָׁוְא וַיַּרְא אָוֶן וְלֹא
יִתְבּוֹנָן׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃ יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ
עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃ ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״ס א״ב, ובסוף חתום אליה בר שמעיה חזק, וכל בתיו של זה
אל״ף. זה חכנים חלת שהמדפיסים שבזוהו והוסיפו וגרעו שלא מדעת מחברו.

ח׳ אֵיכָכָה אֶפְצֶה פֶּה וְאֵיךְ אָרִים עַיִן׃ ק׳ בִּי אֵין מַעַשׂ
וּבְיָדִי זְכוּת אָיִן׃ ח׳ גָּעִיתִי הָיִיתִי כְּשִׁכּוֹר וּכְגֶבֶר עֲבָרוֹ יָיִן׃

ק׳ דמיתי לגבור שאין בידו כלי זין: ח׳ החרד לב דל וחדל
החוקם סרסור. ק׳ ומה יפער נבער מדעת ומבין חסור:
ח׳ זדונו בחבו טמון ואון בקרבו אסור. ק׳ חוטא רב מרי
ביד מגול מסור: ח׳ טרד לב נבזה הלזה הבא לבקש.
ק׳ ישר העוה תוכחות קץ פתלתל ועקש: ח׳ כשל ברכיו
ואשמתו וצחנתו לו למוקש. ק׳ לבו און חורש בפעל כפיו
נוקש: ח׳ מען טען כפוצה להשיב מה אמצא. ק׳ נתעבתי
ונאלחתי כי מלאתי דפי ושמצה: ח׳ ספק מימי לא נאמנו
כאכזב מוצא. ק׳ עצרותי און ומרמה וצומותי לריב
ומצה: ח׳ פשע מחה ועון שא ואשם כפר. ק׳ צעקתי
מצרה לי נכלם בוש וחפר: ח׳ קצף שכך ורגז הנח וכעס
הפר. ק׳ רצה מרצה ומחבב וערבב גומץ חופר: ח׳ שבטי
פלטי ישראל הכונו בלב נבר. ק׳ תם החזיקו תחן הפיקו
נשקו בר: ח׳ את יי בהמצאו לדרשו חיל יגבר. ק׳ לא בזה
ולא שקץ ענות עני ונשבר: ח׳ יום ישועה ועת רצון אמצא
לפניך. ק׳ הגון וראוי ושלם ורצוי אחשב לפניך:
ח׳ בעמדי להתפלל ולבקש רחמים על בניך. ק׳ רציתי
אתכם השמיעני סלחתי נתבשר ממעונך: ח׳ שקדו נא
בני עליון ומלו קשות. ק׳ מכשול הרימו פנו דרך ישרו
מעקשות: ח׳ עון עזבו והתודו ואל תוסיפו להקשות.
ק׳ יודע ישוב ירצה יקח כבושים ובקשות: חזן נקול הקשיבה
חנון חנון האזינה ערך שועתי. קו״ח זעקי רצה התרצה
והתפיים לקול תחנתי. קראתיך ממצר קרב אלי ולכה
לישועתי. חושה לעזרתי אדני תשועתי: אל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: רבת צררוני מנעורי
יאמר נא ישראל: רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לי: על גבי חרשו
חרשים האריכו למעניתם: יי צדיק קצץ עבות רשעים: יבשו ויסגו
אחור כל שנאי ציון: לולי יי שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו
בחרות אפם בנו: אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על
נפשנו המים הזידונים: ברוך יי שלא נתננו טרף לשניהם: ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״פ א״ב, ובסוף חתום שם המחבר דוד בר שמואל הלוי חזק ואמץ.

ח׳ יי אלהי רבת צררוני מנעורי. ק׳ בקשתיך אמצת לבי
בהיותך בעוזרי: ח׳ גברו עתה וגם עתקו שוברי. ק׳ דוברים
בי רעדו כל איברי: ח׳ הייתי חרפה ביניהם משל ושנינה.
ק׳ וידו אבן בי והאריכו עלי מענה: ח׳ זדים הליצוני בפיהם
ולשונם שתו כחרב שנונה. ק׳ חושבים עלי מחשבות
רשע בלי חנינה: ח׳ טובך ומדת רחמיך יגלו עלינו.
ק׳ ישועתך אלהים תשגבנו: ח׳ כלתה נפשנו לישועתך
לאמר מתי תנחמנו. ק׳ למען שם קדשך עשה לא לנו יי
לא לנו: ח׳ מדת טובך וחסדך הגבר על צאן מרעיתך.
ק׳ נענו לך מחל רבה סליחותיך ומחילתך: ח׳ סעדנו
ונושעה והט לבנו לנתיבותיך. ק׳ עננו יי עננו כי טוב
חסדך ואמונתך: ח׳ פדה והצל עמך ורעיתך מכף
מתקוממיהם. ק׳ צור צדיק גדול גבור ונורא מושיעהם:
ח׳ קדש קדשת שמך עליון קרוב מצדיקיהם. ק׳ רחמיך
יכמרו עליהם ועל בניהם: ח׳ שחרנוך כתחנה הקשיבה
אלהינו מלכנו וקדושנו. ק׳ שלום רב תרבה לסגלתך
כבודנו ומרים ראשנו: ח׳ תבענה שפתינו תהלתך כי
תצילנו מרוששנו. ק׳ תורתך ועדותיך שעשועינו ובם
תחי נפשנו: ח׳ דבב שפתי וקול תחנוני שמעה והאזינה.

ק׳ ושיחות דברי לפניך ינעמו וכקטרת רצה נא: ס׳ ידידיך יעלוזו ויעלו לציון ברנה. ק׳ דביר קדשך וארמונך על משפטו לכוננה: ס׳ בך תוחלתי וסברי רם ונשא גאה גדול ונורא. ק׳ רחמיך וחסדיך אבקש ולישועתך תמיד אשברה: ס׳ שפטה משפטי ונקום נקמת דם עבדיך השפוך בעברה. ק׳ מגר מתקוממיך ושלח בם חרון אף וזעם וצרה: ס׳ ואתה קדוש ישראל גואלם מלכם וגאונם. ק׳ אשורם אם הטו ולבם הלך אחר עינם: ס׳ לעמל יגונם ולכבד על גלותם הבט מגנם. ק׳ הבט לברית והמלא רחמים על פלטת שאונם: ס׳ נקול לעזרתי חושה והחזק נשק לקראת צרי ואויבי. קו״ס וישמחו וירננו חוסי בך כי תחבוש מכאובי. יבשו ויחפרו ויסגו אחור חפצי קרבי. חזק ואמץ מאמיניך גאלי וצור ישועתי אל אלהי אבי: ל מלך יושב וכו׳.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם: כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה: כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו: העל אלה תתאפק יי׳ תחשה ותענגו עד מאד: אל נקמות יי׳ אל נקמות הופיע: הנשא שפט הארץ השב גמול על גאים: והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך אדני: יי׳ כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה יריע אף יצריח על איביו יתגבר: ליי׳ הישועה וכו׳.

א״ו״א. ע״ס א״ב, ונסוף חתום קלונימוס בר רבי יהודה חזק ואמץ.

ס׳ את הקל קל יעקב נוהם. ק׳ בידי רשע בהם מתלהם: ס׳ גביר שמתו בארץ לא להם. ק׳ דכאום בעבדות ועלם מטילים עליהם: ס׳ הורגים תולים משמידים בכל מיני

משמד. ק׳ ובכל זאת עליך אותם להצמד: ס׳ זנוח אל חי קלקולם ללמד. ק׳ חובטים וחובלים באין מאמר: ס׳ טומנים פח ללכוד כשך יקושים. ק׳ יחודך להמיר בבעל להאשים: ס׳ כלה לגמר בעם קדושים. ק׳ לא יזכר שם ישראל להרשים: ס׳ מזמות נכלו תעובם בשלמותם לציון. ק׳ נטוש יראתך בהבליהם לעין: ס׳ שיח פוצים עמך להדין. ק׳ עד מות אהבנוהו חצציך הזדין: ס׳ פושטים צואר לאבחת הרג רב. ק׳ צדקניות חשות קניהן לקרב: ס׳ קרבן כליל ריח הנערב. ק׳ רוגשים לקדם מנחתם להערב: ס׳ שוחטים האבות בניהם בדמיהם מתבוססים. ק׳ תבוסתם עליהם באהב מתעלסים: ס׳ קצים בחייהם ונפשותם לא חסים. ק׳ ליחד שמך רצים וששים: ס׳ ומתאשרים להשמיע שמע ישראל בקריאתם. ק׳ נוהם פיהם בברכת זבחתם: ס׳ יחד אבות ובנים חתנים וכלותם. ק׳ ממהרים לטבח כבאפריון חפתם: ס׳ ולדי נעמך נטעי שעשועים. ק׳ ספים כלים גוועים מנועים: ס׳ בך נשבעת בעקד הרועים. ק׳ רבות זרעם ככוכבי רקיעים: ס׳ ראה תראה עקדות אלה נעקדו. ק׳ בחייהם נאהבו ובמותם לא נפרדו: ס׳ יחוד שמך לקדם שקדו. ק׳ ידידות ישרם פקוד כאשר נאחדו: ס׳ האל זכור ואל תשכח. ק׳ ושארית הפליטה מכאוב מוכח: ס׳ דורש דמים דרוש להתוכח. ק׳ הופיע בנקמת עם נשכח: ס׳ חפוץ ובעברות צוררי הנשא. ק׳ זעוה תשים מפריך ושוסה:

אותם להצמד, כ״כ בספרינו, אבל בכ״י של י״א כתוב הו׳ והוגה אתם. באין מעמר, כ״כ בספרינו, אבל בכ״י גרס מאמר כא׳ ויהי פתרונו באין עוזר ומועד לדעת כמה אנו יכולים לסבול, לצון ואל תרכו לעשר מועדות.

ח' קנויך תחון באברתך מחסה. ק' ועל כל פשעימו אהבה תכסה: חזן בקול אמץ ושגב פלטת שרידיך. קו"ח מיחלים לחסדך זרע חסידיך. צעקתם קשוב ממכון הודיך. זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך: אל מלך יושב וכו'.

אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל: אלהים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלם לעיים: נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידיך לחיתו ארץ: שפכו דמם כמים סביבות ירושלם ואין קובר: אלמנה וגר יהרגו ויתומים ירצחו: שלחו באש מקדשך לארץ חללו משכן שמך: ליי הישועה וכו'.

עקדה. מיוסד ע"פ א"ב כפול ובסוף חתום דוד ביריבי משלם הקטן חזק.

ח' אלהים אל דמי לדמי. ק' אל תחרש ואל תשקט למתקוממי: ח' בקשהו דרשהו מיד מחרימי. ק' בל תכסה ארץ בכל מקומי: ח' גול יגלה לפניך ישפך ויזלף. ק' גם בפורפרך מלא גויות יגלף: ח' דון ידון שופך חלף בחלף. ק' דמי עיניך הנשפך כשגרי אלף: ח' התיעצו יחד סוך מסך רעל. ק' הלוט הלוט פני כל הארץ להעל: ח' ולא יזכר שם קדש המועל. ק' ולכת אחרי התהו משקץ ומגעל: ח' זרע קדש בנים לא ישקרו. ק' זה אלי ואנוהו זעקו ושוררו: ח' חבל נחלתנו הוא ובו נתאמרו. ק' חית יחידתם בצרור החיים צררו: ח' טף ונשים יחד השלימו לעקד. ק' טלאים המבקרים בלשכת בית המוקד: ח' יחיד ונשא עליך נהרג ונשקד. ק' יחודו נוחד לו לבד ראש ליקד: ח' כבשים בני שנה לעלה תמימים. ק' כבשו עולות כזבחי אמורי שלמים: ח' לאמותם אומרים לא

סוך מסך רעל, כ"כ נכ"י וכן נכון וטעמו לטסוך.

תכמרו רחמים. ק' לקרבן אשה ליי נתבקשנו ממרומים: ח' מפרפרים הילדים וזה על זה מפרכסים. ק' ממהרים שחוט אחרים ובדמיהם מתבוססים: ח' נתון על רבד היכלך ואף למרמסים. ק' נגד עיניך לעד יהיו תוססים: ח' סדרו לפניך סדור מערכה גדולה. ק' סבב וגם היסוד קטון מהכילה: ח' עוללים ויונקים הנזבחים כליל עולה. ק' עולתך ידשנה יזכר כל מנחתיך סלה: ח' פנות ועזרות מלאו קרבני זבחים. ק' פדרים ואברים הראש והרגל ונתחים: ח' צרדי מנחות כמה עשרני מחים. ק' צדקניות קניהם המה עוללי טפוחים: ח' קיץ למזבחהם בני ביי רב. ק' קרבן העם לכפר תלמיד עם צרב: ח' רחש מרבך זה מאז לא נקרב. ק' ריח ניחח מנחת יהודה תערב: ח' שרתי כהנה כשרו נשים כאנשים. ק' שחיטה זריקה וקבלה מקריבים ומגישים: ח' תקרבת מנחה טהורה נפשות הקדושים. ק' תנופת חזה ושוק ולחיי הראשים: ח' דמעות מפה ומפה נובעים ומקלחים. ק' ושוחטים ונשחטים אלו על אלו גונחים: ח' דמי אבות ובנים נוגעים וטופחים. ק' ברכת הזבח שמע ישראל צורחים: ח' יראה יראה פעלת בנות בוטחות. ק' בחם היום ערומות לשמש נשטחות: ח' יפה בנשים מבקעות כרם ומפלחות. ק' מבין רגליה שליה ולד מפריחות: ח' שמוע הנשמע או אם נראה. ק' להאמין מי יאמין גדולה פליאה: ח' מוליכים

פנות ועזרות, ר"ל כל החדרים. שרתי הכהונ', ר"ל השירות לכהונ' והיינו עבודות הכהונה. נוגעים וטופחים, כ"כ נכ"י והוא ל' לחלוח כמו טופח ע"מ להטפיח, וי"ג טופחים. בנות בוטחות, תאר לנשים הכשרות הבוטחות בה' והם בחום היום וכו'.

בניהם לטבח כלחפה נאה. ז' העל אלה תתאפק רם גאה
גאה: ח' נקול קדם נשעננו ותעמוד עקדת הר מור. ט' טמון
לישע בכל דור ודור לשמור. נתוספו אלה וכאלה עד בלתי
לאמר. חי זכוך קום תשמר לנו וצרותינו תגמור: א' מלך וכו'.

טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו: טוב יי לקוו לנפש תדרשנו: טוב
ויחיל ודומם לתשועת יי: טוב לחסות ביי מבטח באדם: טוב לחסות
ביי מבטח בנדיבים: טוב וישר יי על כן יורה חטאים בדרך: טוב יי
למעוז ביום צרה וידע חוסי בו: כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו:
כי טוב יי לעולם חסדו ועד דר ודר אמונתו: ליי הישועה וכו'.

פזמון. שם המחבר אמתי חתום בראשי החרוזות.

יי יי אל רחום וחנון. ארך אפים ורב חסד ואמת:
נצר חסד לאלפים. נשא עון ופשע וחטאה
ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

א' אזכרה אלהים ואהמיה. בראותי כל עיר על תלה בנויה.
ועיר האלהים משפלת עד שאול תחתיה. ובכל זאת אנו
ליה ועינינו ליה: מ' מדת הרחמים עלינו התגלגלי. ולפני
קונך תחנתך הפילי. ובעד עמך רחמים שאלי. כי כל
לבב דוי וכל ראש לחלי: ת' תמכתי יתדותי בשלש
עשרה תבות. ובשערי דמעות כי לא נשלבות. לכן
שפכתי שיח פני בוחן לבות. בטוח אני באלה ובזכות
שלשת אבות: י' יהי רצון לפניך שומע קול בכיות.
שתשים דמעתנו בנאדך להיות. ותצילנו מכל גזרות

כתוספו אלה וכאלה וכו', ירמז לבא דאי' בת"כ וז"ל ואם עד אלה לא תוסרו, ר"א אומר אין המקום מביא פורענות בישראל עד שהוא מעיד בהר תחלה שנא' ואם עד אלה, ר' יהושע אומר שלא יהו אומרים ישראל כלו המכות ועוד אין לו אחרת להביא עלינו, ת"ל ואם עד אלה עוד יש לי אחרות מאלה וכאלה להביא. חי זכוך קום, כ"כ בכ"י וטעמו אתה אל חי תשמר לנו צדקת מתם. זכוך, ל' זכות. קום, ל' קו קו ומבוסה. ובראשי תבות חוק גרמו הלחן הזה.

אכזריות. כי לך לבד עינינו תלויות: וסלחת לעוננו
ולחטאתנו ונחלתנו: יי יי אל רחום עד ונחלתנו ואח"כ אל מלך יושב.

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: ואתה הוא ושנותיך לא
יתמו: אתה תקום תרחם ציון. כי עת לחננה כי בא מועד:
זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה:
היטיבה ברצונך את ציון. תבנה חומות ירושלם: אז
תחפץ זבחי צדק עולה וכליל. אז יעלו על מזבחך פרים:

ועתה יי אבינו אתה. אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו:
אתה יי לא תכלא רחמיך ממנו. חסדך ואמתך תמיד יצרונו:

זכור רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה: זכרנו יי ברצון
עמך. פקדנו בישועתך: זכור עדתך קנית קדם גאלת
שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו: זכור יי חבת ירושלם
אהבת ציון אל תשכח לנצח: זכור יי לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה: זכור
לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך
ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל
הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם:
זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב. אל תפן אל קשי
העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו:

אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו:
חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו:

מיוסד ע"ס א"ב בראשי החרוזות.

א' אליך צורי כפי שטחתי. גדל וגבה לב הנחתי.
אכן רוח נשברה זבחתי. ואני בשם קדשך בטחתי:
בטחתי בך ולא בזין מברזל. להרג כנמסרתי רב

וּבַרְזֶל׃ קו״ח בִּקֵּשׁ יוֹנַת אֵלֶם וְגוֹזָל׃ וְהֵשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל׃ ח׳ גָּזַל וְאִבַּד חֲסִידֵי עֶלְיוֹן וִישִׁישָׁיו׃ וְחִלֵּל בְּרִיתוֹ וְהֶחֱרִיב מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו׃ וְגִדֵּר הַפְּרָכוֹת וְהָרַג נְבִיאָיו וְכֹהֲנָיו וּקְדֹשָׁיו׃ זֶה דוֹר דֹּרְשָׁיו׃ דֹּרְשָׁיו דָּמָם יְהִי כֹּפֶר וּפִדְיוֹם׃ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדְךָ אָיוֹם׃ קו״ח דְּבוּקִים אַחֲרֶיךָ כִּצְמִידִים וּתְיוֹם׃ כִּי עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָל הַיּוֹם׃

בכאן הקהלות אומרים כאן טהר ר׳ ישמעאל, והוא לקוח מסליחה אלה אזכרה, וגם בחרתי כל ענין עשרה הרוגי מלכות.

ח׳ טִהֵר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל עַצְמוֹ וְהִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם בְּסִלּוּדִים׃ וְעָלָה לַמָּרוֹם וְשָׁאַל מֵאֵת הָאִישׁ לְבוּשׁ הַבַּדִּים׃ וְנָם לוֹ קַבְּלוּ עֲלֵיכֶם צַדִּיקִים וִידִידִים׃ כִּי שָׁמַעְתִּי מֵאֲחוֹרֵי הַפַּרְגּוֹד כִּי בְּזֹאת אַתֶּם נִלְכָּדִים׃ יָרַד וְהִגִּיד לַחֲבֵירָיו מַאֲמַר אֵל׃ וְצִוָּה הַבְּלִיַּעַל לְהָרְגָם בְּכֹחַ וָלָאֵל׃ קו״ח וּשְׁנַיִם מֵהֶם הוֹצִיאוּ תְּחִלָּה שֶׁהֵם גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל׃ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל כֹּהֵן גָּדוֹל וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל׃

ח׳ כְּרוֹת רֹאשׁוֹ תְּחִלָּה הִרְבָּה לִבְעוֹן׃ וְנָם הָרְגֵנִי תְּחִלָּה וְאַל אֶרְאֶה בְּמִיתַת מְשָׁרֵת לְדָר בְּמָעוֹן׃ וּלְהַפִּיל גּוֹרָלוֹת צִוָּה צִפְעוֹן׃ וְנָפַל הַגּוֹרָל עַל רַבִּי שִׁמְעוֹן׃ לִשְׁפּוֹךְ דָּמוֹ מִהֵר כְּשׁוֹר פָּר׃ וּכְשֶׁנֶּחְתַּךְ רֹאשׁוֹ נְטָלוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְצָרַח עָלָיו בְּקוֹל מַר כַּשּׁוֹפָר׃

וברזל, כ״כ בכ״י נב׳, וכן הזכירו בעל הערוך, אכן בתלמוד דידן במס׳ ב״ק כ״ו ב׳, גרס ברזל נב׳ ופי׳ רש״י תלמוד, וכן הגירסא בת״י בשיר השירים בפסוק אם לא תדעי לך.

קו״ח אִי הַלָּשׁוֹן הַמְמַהֶרֶת לְהוֹרוֹת בְּאִמְרֵי שֶׁפֶר׃ בַּעֲוֹנוֹת אֵיךְ עַתָּה לוֹחֶכֶת אֶת הֶעָפָר׃

ח׳ מַה מְּאֹד בָּכָה עָלָיו כַּחֲרָדָה׃ בַּת בְּלִיַּעַל לְקוֹל בִּכְיָתוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל עָמְדָה׃ תֹּאַר יָפְיוֹ בְּלִבָּהּ חָמְדָה׃ וְשָׁאֲלָה מֵאֵת אָבִיהָ חַיָּתוֹ לְהַעֲמִידָה׃ נָאַץ בְּלִיַּעַל דָּבָר זֶה לַעֲשׂוֹתוֹ׃ לְהַפְשִׁיט עוֹרוֹ מֵעַל פָּנָיו שָׁאֲלָה מֵאִתּוֹ׃

קו״ח וְלֹא עִכֵּב דָּבָר זֶה לַעֲשׂוֹתוֹ׃ וּכְשֶׁהִגִּיעַ לִמְקוֹם תְּפִלִּין צָרַח בְּקוֹל מַר לְיוֹצֵר נִשְׁמָתוֹ׃

ח׳ שָׂרְפֵי מַעְלָה צָעֲקוּ בְּמָרָה׃ זוֹ תוֹרָה וְזוֹ שְׂכָרָהּ עֹטֶה כַּשַּׂלְמָה אוֹרָה׃ אוֹיֵב מְנָאֵץ שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃ וּמְחָרֵף וּמְגַדֵּף עַל דִּבְרֵי תוֹרָה׃ עָנְתָה בַּת קוֹל מִשָּׁמַיִם׃ אִם אֶשְׁמַע קוֹל אַחֵר אֶהְפּוֹךְ אֶת הָעוֹלָם לְמָיִם׃

קו״ח לְתֹהוּ וָבֹהוּ אָשִׁית הֲדוֹמַיִם׃ גְּזֵרָה הִיא מִלְּפָנַי קַבְּלוּהָ מְשַׁעַשְׁעֵי דַּת יוֹמַיִם׃

ח׳ פְּקִידִים נֶהֶרְגוּ מֵאַחֲרֵי שֶׁבֶת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת׃ מְלֵאֵי מִצְוֹת כְּרִמּוֹן וּכְזָוִיּוֹת׃ וְהוֹצִיאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא דּוֹרֵשׁ כִּתְרֵי אוֹתִיּוֹת׃ וְסָרְקוּ בְשָׂרוֹ בְּמַסְרְקוֹת פִּיפִיּוֹת׃ צִוָּה לְהוֹצִיא רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן תְּרַדְיוֹן מִבֵּית אוּלָמוֹ׃ וּבַחֲבִילֵי

רבי עקיבא, נהרג מטורנוס רופוס הרשע, כדאי בתלמוד ירושלמי ברכות ל״ז א׳ ובמדרש שוחר טוב במשלי סי׳ ט׳, ועיין במס׳ שמחות פ״ח, ובריכין לומר כי שני טורנוס רופוס היו, שהרי ר׳ עקיבא נשא אשתו, כדאי׳ במסכת ע״ז ב׳ א׳ ונדרים נ׳ ב׳, וגם פי׳ רש״י הגמון א׳ שמו רופוס ולא תאמרו גם בגם הרשע. וראיתי ביוסיפון בפרק כ״ה (ולפי חלוקה אחרת בפרק כ״ה

זמרות שרפו גלמו: קו"ח וספוגין של צמר שמו על לבו לעכב עצמו. וכשנסתלקו מיד נשרף וספר תורה עמו:

ח׳ קוננו עם לא אלמן. כי על דבר מועט נשפך דמן לקדש שם שמים מסרו עצמן. בהריגת רבי חוצפית המתרגמן: רעדה תאחוז כל שומע שמוע. ותזל כל עין דמוע. קו"ח ונהפך לאבל כל שעשוע. על הריגת רבי אלעזר בן שמוע:

ח׳ שחתוני צוררי ומעני. ומלאו כרסם מעדני. והשקוני מי רוש ולעני. בהריגת רבי חנינא בן חכיני: תקפו עלינו צרות מצות להפר. ומאנו לקחת הון וכפר. קו"ח כי אם נפשות ההוגות אמרי שפר. כמו רבי ישבב הסופר:

ח׳ יחתונו בני עדינה השוממה. הרעו לנו מכל מלכי אדמה. והרגו מנו כמה וכמה. בהריגת רבי יהודא בן דמא: דברת בית יעקב אש ובית יוסף להבה. הן עתה קש אורם כבה.

קו"ח חי זעקי קשוב וקרב בעור יום הבא. כי המה הסכימו להרוג עשרה צדיקים עם רבי יהודה בן בבא:

ח׳ חסידים אלו והריגתם. אב הרחמים זכר אותם זכותם וזכות אבותם. תעמד לבניהם בעת צרתם: צרתם ועלבונם שור ממרומים. והמלא על צאצאימו רחמים: קו"ח זכותם זכור וזכות שלשת הקדומים.

אל מלך יושב על כסא רחמים:

מספר הנזי) שהזכיר רופוס מעיר טרנו פקיד הרומים ונקרא טורנוס ע"ש מקומו ושמו רופוס, ואיננו הרשע הנזכר, ועיין בתוסף הערוך ערך טרן. ישבב, הוא ישבאב בדה"א כ"ד י"ג, וקראוהו בל כמנהגם, דוגמת אחאב ואחב (ירמיה כ"ט כ"ב) ודנים כמוהם.

און פ"פ דמיין אונד מעהרערן קהלות פאנגט מאן היער אן זכר לנו ברית אבות; און אייניגען קהלות ווירד אויך נאך פאלגענדע: היום כמה רבבות גענאמט.

ח׳ היום כמה רבבות נפלו מעמך. ומסרו עצמם על יחוד שמך. למענם תוציא לאור משפטם ודינם ממרומך. ושמעת אל תפלת עבדיך ועמך: ועמך שוללים ובוזזים וחילו יבוזו. ושמחים למחתה ולאיד יעלוזו. קו"ח מי נתן למשסה יעקב בקול יכריזו. הלא יי זו: ח׳ זו חטא גרם ורודה חבטנו. סרנו מני דרך וכסררה בעטנו. זו עמנו במדה וכרוע מעללינו לעטנו. ליי אלהינו חטאנו: חטאנו והננו באשמה גדולה. ללעג וקלס נתונים בגולה. קו"ח חזון המקרא עלי עלה. כי הנה יי מטלטלך טלטלה: ח׳ טלטלה ועצבון עלי כי גברו ועצמו. זאבי ערבות אכלו המהמו. טרפוני לבקר לא גרמו. אכזרי המה לא ירחמו: ירחמו משמים עשות נס. ויציל עניו מיד חזק וממאנס. קו"ח ידידות משכנותיו לארך ורחב יפרנס. כתרן בראש ההר כנס: ח׳ כנס נותרה שארית נחלתו. בעלונו אדונים קשים זולתו. כעת יאמר ליעקב בן מחילתו. בחר לו יה ישראל לסגלתו: לסגלתו אל יהי דומם ושומם. כימי עולם חרבותיו יקומם. קו"ח למלכו יתן עז וירומם. משפיל אף מרומם: ח׳ מרומם יראני בשורי. נקמתו ונקמת בחירי. מוסר כלמתי לעדי. כי נשאתי חרפת נעורי: נעורי זכרתי לך אהבת כלולה. לעת זקנה חסד גמולה. קו"ח נא תכון תפלתנו כעולה. האזינה אלהי יעקב סלה: ח׳ סלה לקויך היה משענם. למענך עשה אם לא למענם. שוטניםו יבשו ויכלמו במענם. עלי ולא ענם. ענם לישראל ויחדוך.

כִּי שַׁמְּתָּ מֵעִיר לְגַל וְחִמּוּדוֹךְ׃ קו״ח עַל כֵּן בָּאוּרִים כַּבְּדוּךְ׃ יְיָ בַּצַּר פְּקָדוּךָ׃ ח׳ פְּקָדוּךְ פִּיּוֹת פּוֹנוֹת לְךָ לִקְרֹא׃ חַלְּצֵם מֵעֹנֶשׁ וּמִגְּזֵרָה חֲמוּרָה׃ פְּנֵה נָא אֶל הָרִנָּה וְהָעֲתִירָה׃ מָעֻזָּם בְּעֵת צָרָה׃ צָרָה וְצוּקָה הָסֵר מִנִּי מְחוֹלְלַי׃ וְשַׁעֲרֵי דְמָעוֹת לֹא יִנָּעֲלוּ בְּמַעֲלַי׃ קו״ח סְפִירוֹת בְּנֹאדְךָ הֲלֹא בְּסִפְרָתִי גּוֹאֲלִי׃ שַׁוְעָתִי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי׃ ח׳ קוֹלִי אָרִים דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה׃ מִפְּנֵי עָקַת אוֹיֵב הַמַּרְעִישָׁה׃ קִפְּחַתְנִי חֲמַת הַמֵּצִיק הַמִּתְקַשָּׁה׃ אֵם עַל בָּנִים רֻטָּשָׁה׃ רֻטְּשָׁה יְלָדֶיהָ לְעֵינֶיהָ נִשְׁחָטִים׃ פָּנֶיהָ לִכְלִמּוֹת וּלְחָיֶיהָ לְמוֹרְטִים׃ קו״ח רוֹזְנִים מִלִּשְׁכַּת הַגָּזִית מִתְמַעֲטִים׃ שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים׃ ח׳ שְׁבָטִים תָּשִׁיב לִנְוַת בֵּית עֲטֶרֶת׃ לִהְיוֹת שְׁאֵרִית מְכֻתֶּרֶת׃ תַּשְׁמִיעַ לִפְלֵטַת יְהוּדָה הַנִּשְׁאֶרֶת׃ וְהָיִיתָ עֲטֶרֶת תִּפְאָרֶת׃ תִּפְאֶרֶת אֱמוּנֶיךָ עַם זוּ קָנִיתָ׃ שֶׁקְּצָתָם קְרָאוּךָ וְעָנִיתָ׃ קו״ח יָחִיד וְעָנִי מִשִּׁבְתְּךָ הֵכַנְתָּ׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶת תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּ׃ ח׳ הִתְחַנַּנְתָּ עַל בָּנֶיךָ שֶׁכָּלוּ׃ וּמֵעַל שֻׁלְחַן אֲבִיהֶם גָּלוּ׃ מִדַּת רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתַי יִגָּלוּ׃ בַּיְיָ יִצְדְּקוּ וְיִתְהַלָּלוּ׃ וְיִתְהַלְּלוּ חוֹסֶיךָ תְּפִלָּתָם וּתְפִלָּתִי בַּנְּעִימִים׃ וְתִתְנַהֵג עִמָּהֶם בְּמִדַּת צְדָקָה וְרַחֲמִים׃ קו״ח זְכוּתְךָ קַדְמֵם וּזְכוּת שְׁלֹשֶׁת קְדוּמִים׃ אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים׃

זְכָר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ׃ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃

זְכָר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ׃ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ׃ עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ׃ וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם׃

רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ׃ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ׃ הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם

סדר הפסוקים לפי מנהג ק״ק פפד״מ. חין פפד״מ ווירד דיעזעז געזאגט.

קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ׃ הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ׃ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב׃ כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ׃ אָנֹכִי אָנֹכִי

כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם
יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:
זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים
וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב.
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם
טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ.
אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה
פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי. וְחַטֹּאתֶיךָ
לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ
כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ.
מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן
חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי
גְאַלְתִּיךָ: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם
הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב.
כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל
חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי.
וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה
פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר
אָמַרְתָּ. מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ
וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי
כִּי גְאַלְתִּיךָ: זְרֹק עָלֵינוּ מַיִם
טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה
שֶׁכָּתוּב. וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם
טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל
טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ
בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה
שֶׁכָּתוּב. כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל
חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:
הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר
כְּמָה שֶׁכָּתוּב. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה
יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם
כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ. אִם
יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי
פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לְךָ
יְיָ הוֹחָלְנוּ. אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אַל תַּעַזְבֵנוּ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ. וְאַל

תַּכְלִימֵנוּ. וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ. קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ.
לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ. הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ. הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת
שְׁמֶךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ. וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם. וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח
לַעֲוֹנֵינוּ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ. לְמַעַן שִׁמְךָ (כ"א ותכפר)
יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מְחַל וּסְלַח לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם
השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. וְהֵעָתֶר־לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ.

מְחֵה וְהַעֲבֵר
פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד
עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת
יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד
לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ
לָשׁוּב אֵלֶיךָ.
וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ
לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ.
וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

כפ"פ דמיין אומרים זה.
אין פפר"ם ווירד דיעזעו געזאגט.

שֶׁאָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף
וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא
רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ
לֹא יִתָּמּוּ: מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ.
וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ
לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ.
וְתִתְלַבֵּשׁ בְּצִדְקוֹתֶיךָ. וְתִתְכַּסֶּה בְּרַחֲמֶיךָ.
וְתִתְעַטֵּף בַּחֲנִינוּתֶיךָ. וְתִתְאַזֵּר בַּחֲסִידוּתֶךָ. וְתָבֹא
לְפָנֶיךָ מִדַּת טוּבְךָ וְעַנְוְתָנוּתֶךָ. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ
כְּמִדַּת רַחֲמָנוּתֶךָ וּכְרוֹב חֲסָדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

לְאַהֲבָה (וּלְיִרְאָה) אֶת שְׁמֶךָ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל
יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת
יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:
אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

חזן סְלַח לָנוּ. מְחַל לָנוּ. קהל כַּפֶּר לָנוּ:

כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ:
אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵנוּ. אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ:

חזן. קהל.

אנו כרמך ואתה שומרנו. אנו נחלתך ואתה חלקנו:
אנו קניך ואתה מושיענו. אנו פעלתך ואתה יוצרנו:
אנו סגלתך ואתה קרובנו. אנו עמך ואתה מלכנו:
אנו רעיתך ואתה דודנו. אנו מאמיריך ואתה מאמירנו:

חזן פפר"ם פאנגט אהן היער פון אנא תבא לפניך ח"ו.

אנו עזי פנים ואתה רחום וחנון. אנו קשי ערף ואתה ארך אפים. אנו מלאי עון ואתה מלא רחמים. אנו ימינו כצל עובר, ואתה הוא ושנותיך לא יתמו:

אלהינו ואלהי אבותינו (נ"א אנא)

תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנחנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו חטאנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו דפי. העוינו. והרשענו. זדנו. חמסנו. טפלנו שקר. יעצנו רע. כזבנו. לצנו. מרדנו. נאצנו. סררנו. עוינו. פשענו. צררנו. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו. תעינו. תעתענו.

סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו: ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית ואנחנו הרשענו:

הרשענו ופשענו. לכן לא נושענו. ותן בלבנו לעזוב דרך רשע וחיש לנו ישע: ככתוב על יד נביאך יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יי וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח: הזדונות

והשגגות אתה מכיר. הרצון והאנס. הגלוים, והנסתרים. לפניך הם גלוים וידועים. מה אנו. מה חיינו. מה חסדנו. מה צדקנו. מה ישענו. מה כחנו. מה גבורתנו. ומה נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. הלא כל הגבורים כאין לפניך. ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע. ונבונים כבלי השכל. כי רב מעשיהם תהו. וימי חייהם הבל לפניך. ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

מה נאמר לפניך יושב מרום. ומה נספר לפניך שוכן שחקים הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

אתה יודע רזי עולם. ותעלומות סתרי כל חי: אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב: אין דבר נעלם ממך. ואין נסתר מנגד עיניך:

קו"ח שמך מעולם עובר על פשע.
שועתנו תאזין בעמדנו לפניך בתפלה:
תעבור על פשע לעם שבי פשע.
תמחה אשמתנו (נ"א פשעינו) מנגד עיניך:

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו. שתסלח לנו על כל חטאתינו. ותמחל לנו על כל עונותינו. ותכפר לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך באנס וברצון:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:

וְעַ״חֵ שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹזֶק־יָד:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:

וְעַ״חֵ שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת־שֹׁחַד:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:

עַ״חֵ שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן (נ״א במראית עין):

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:

וְעַ״חֵ שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן (נ״א בנבול פה):

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח:

(וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת סְלַח־לָנוּ. מְחַל־לָנוּ. כַּפֶּר־לָנוּ:)

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת־עֹל:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:

עַ״חֵ שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת־שָׁוְא:

וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת־יָד:

ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב:
ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:

אין פפ"ם אונד מעהרערן געמיינדען ווירד דאז היער אונטענסטעהענדע געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:
ועל חטאים ש"ח עליהם קרבן עולה ויורד:
ועל חטאים ש"ח עליהם אשם ודי ותלוי:
ועל חטאים ש"ח עליהם מכת מרדות:
ועל חטאים ש"ח עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים ש"ח עליהם מיתה בידי שמים:
ועח"ש עליהם כרת ועֲרִירִי (נ"א וערירות):
ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:
ועל

אין פפ"ם אונד מעהרערן קהלות ווירד נאך דיעזער אָרדנונג געבעטעט.

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם קרבן עולה ויורד:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם תלוי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת וערירי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות:
ועל כלם (אלוה סליחות) סלח־לנו. מחל־לנו. כפר־לנו:

ועל חטאים שח עליהם ארבע מיתות בית דין סקילה. שרפה. הרג. וחנק. על מצות עשה ועל מצות לא תעשה. בין שיש בה קום עשה. ובין שאין בה קום עשה. את־שגלוים לנו ואת־שאינם גלוים לנו. את־שגלוים לנו כבר אמרנום לפניך. והודינו לך עליהם. ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים. כדבר שנאמר הנסתרת ליי אלהינו. והנגלת לנו ולבנינו עד־עולם. לעשות את־כל־דברי התורה הזאת:

ואתה רחום מקבל שבים ועל התשובה מראש הבטחתנו ועל התשובה עינינו מיחלות לך:

ודוד עבדך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני. נקנו יי אלהינו מכל פשעינו וטהרנו מכל טמאותינו וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו. ככתוב על יד נביאך וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם:

אלהינו ואלהי אבותינו השיבנו אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. שובנו אלהי ישענו והפר כעסך עמנו. כי אתה רוצה בתשובה ועל התשובה מראש הבטחתנו. ככתוב על יד נביאך שובה ישראל עד יי אלהיך כי כשלת בעונך. ונאמר קחו עמכם דברים ושובו אל יי אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו: ונאמר יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יי וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח:

ומאהבתך יי אלהינו שאהבת את ישראל עמך.

וּמֵחֲמְלָתְךָ מַלְכֵּנוּ שֶׁחָמַלְתָּ עַל בְּנֵי בְרִיתֶךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת (יום השבת הזה ואת) יוֹם (צום) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֹן וּלְכַפָּרַת פָּשַׁע:

מיוסד ע״ס א״ב׃

ס׳ יוֹם אֲשֶׁר הוּחַק לְכַפָּרָתֵנוּ׃

ק׳ הַיּוֹם תְּבַשְּׂרֵנוּ צוּרֵנוּ תִּטְהָרוּ:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

ס׳ יוֹם גְּעוֹל עֲוֹנֵינוּ יְכַבֵּם׃

ק׳ הַיּוֹם דַּוּוֹת חֲטָאֵינוּ יְטַהֲרוּ:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ הֶרֶב כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי:

ס׳ יוֹם הַכְנַע יֵצֶר שׁוֹבָבִים׃

ק׳ הַיּוֹם וִיטַהֲרוּ עֲוֹנָם בְּסָלְחָךְ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְטִהַרְתִּים מִכָּל עֲוֹנָם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי וסלחתי

יום אשר הוחק, נקבע לחק עולם לכפר עלינו. תבשרנו צורנו תטהרו, כ״כ בכ״י ישן ומדוייק והוא עיקר.

היום דַוּוֹת חטאינו יטהרו, ב״כ בכל כ״י. סרנ, תהלים כ״א ד׳. וטהרתים מכל עונם, ירמיה ל״ג ח׳.

ס׳ יום איין טאַג, בעשטיממט צו אונזערער פערזאָהנונג.
ק׳ הייטע מאַכט דאַ אונז דען אויזשפרוך קונד: איהר זייד ריין! — זאָ שטעהט איין געזעטצע: „דען אַן דיעזעם טאַגע פערזאָהנט מאַן אויך איך, אום אייך צו רייניגען; פאָן אַללען אייערן זינדען זאָללט איהר פאָר דעם עוויגען ריין ווערדען.״
ס׳ איין טאַג, אַן וועלכעם אונזערער מיסעטהאַטען פלעקקען אויזגעלאָשט ווערדען.
ק׳ הייטע ווערדען וויר פאָן אונפלאַטה אונזערער זינדען געררייניגט. זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען (דוד׳ס): „וואַשע וואַשע מיך פאָן מיינען מיסע-טהאַטען אונד רייניגע פאָן מיינען זינדען מיך.״
ס׳ יום איין טאַג, דיא בעגיערדען דער בוספערטיגען צו אונטערדריקקען.
ק׳ הייטע ווירד מאַן ריין פאָן מיסעטהאַטען, אינדעם דאַ פערלייהעזט.
זאָ הייסט עס ביא דיינעם פראָפעטען: „איך ווערדע זיא רייניגען פאָן אַללען איהרען מיסעטהאַטען, דיא זיא אונז פערזעהען בעגאַנגען; איך ווערדע

וְסָלַחְתִּי לְכָל עֲוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חָטְאוּ לִי וַאֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִי:*)

ס׳ יוֹם זֶה יַחְמוֹל עָלֵינוּ כְּאָב עַל בָּנִים׃

ק׳ הַיּוֹם חֵטְא זְדוֹנָם יְכַפֵּר וְיִסְלַח:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה:

ס׳ יוֹם טוֹב גְּמוֹלֵנוּ אֵל לֹא יִשְׁכַּח׃

ק׳ הַיּוֹם יְרַפֵּא וְיִסְלַח לְכָל תַּחֲלוּאֵי נַפְשֵׁנוּ:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ הַסֹּלֵחַ לְכָל עֲוֹנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל תַּחֲלוּאָיְכִי:

ס׳ יוֹם כָּעָב יִמָּחוּ פְּשָׁעֵינוּ׃

יום טוב גמולנו אל לא ישכח, כ״כ בכ״י. הסולח, תהלים ק״ג ג׳.

פערלייהען אַללע איהרע מיסעטהאַטען, דיא זיא, אויז פערזעהען אָדער מוטהוויללינגערווייזע, בעגאַנגען.
ס׳ איין טאַג, אַן וועלכעם ער זיך אונזער ערבאַרמט, וויא איין פאַטער זיינער זאָהנע.
ק׳ הייטע פערגיבט אונד פערלייהט ער דאַס פערברעכען זיינער זאָהנע. זאָ שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דער גאַנצען געמיינדע דער קינדער ישראל׳ס זאָוואָהל, אַלס דעם פרעמדען, דער זיך אונטער איהנען אויפהאַלט, זייא עס פערגעבען; דען עס געשאַה דער גאַנצען געמיינדע אויס אירטהום.״
ס׳ יום איין טאַג, אַן וועלכעם דער אַללמאַכטיגע ניכט אויסער אַכט קאָממען לאַססט דאַס גוטע, דאַס וויר געשטיפטעט.
ק׳ הייטע היילט ער, דורך פערגעבונג, דיא קראַנקהייט אונזערער זעעלע. זאָ לויטען דיא וואָרטע דיינעס הייליגען (דוד׳ס): „ער פערגיבט דיר אַללע דיינע זינדען אונד היילט דיינע קראַנקהייטען אַללע.״
ס׳ יום איין טאַג, אַן וועלכעם אונזרע פרעפעל דאַהינשווינדען וויא איינע וואָלקע.

*) אין מאַנכען מחזורים שטעהט היער שאָן דאַס ערזטע בעבור, דאַן פאָר יום סלוח דאַס צווייטע, אונד אַן שלוסע דאַס דריטטע בעבור; אַללייו דיעזע אָרדנונג, אָדער בעסער, דיעזע אונאָרדנונג האַט דיא נאַכלעססיג-קייט דער מדפיסים הערבייגעבראַכט, זאָ וויא זיא עבען היער אין דען מייזטען מחזורים ככתוב ע״י נביאך וטהרתם מכל עונות אשר חטאו לי ונתנס לרחמים וכו׳ געדרוקקט האַבען, איינען פסוק, דער גאַר ניכט עקזיסטירט. וויר האַבען דאַהער דיא אַלטע אָרדנונג, וויא זיא אין אַללען כתבי יד געפונדען אונד כרוב הקהלות ומהם נק״ק פפד״מ בעפאָלגט ווירד, בייבעהאַלטען. וכן הסדר בשחרית גם במוסף, וכן כדין כותן, להסמיך הטלה לנו מוחל וסולח אל פסוק ויאמר יי סלחתי כדבריך, ולהסמיך הטלה לנו רחום וחנון אל י״ג מדות וכן עיקר ומנם לס תזוע.

ק' הַיּוֹם לְבַקֵּשׁ חַטֹּאתֵינוּ וְאֵינָם:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְיָ יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר:

ח' יוֹם מַנְחִיל דַּת שׁוּעַ בְּעַד הַדּוֹר:

ק' הַיּוֹם נָשָׂא לוֹ בְּבַקְשׁוֹ סְלַח נָא:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה: וְשָׁם נֶאֱמַר. וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ:

קו"ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמָּצָא לָנוּ

מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ סְלַח נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ:

ח' יוֹם סוֹלְחִי יָחִישׁ מִלִּשְׁמוֹר הֶעָוֹן:

ק' הַיּוֹם עִמָּנוּ הַשֶּׁוַע וְעִמְּךָ הַסְּלִיחָה:

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא:

יום

ניפים הסס, ירמיה נ' כ'. היום נשא לו, כ"כ בכ"י מנכין הקל וכלשון המקרא. יום סולחי יחיש, כ"כ בכ"י ועיקר. ועמך הסליחה, ככתוב בתהלים ק"ל ד'.

ק' הייטע ווערדען אונזרע זינדען פערגעבענז געזוכט ווערדען. זא הייסט עס ביים דייניגען פראָפעטען (ירמי' נ' כ'): „אין יענען טאגען אונד אין יענער צייט — שפריכט דער עוויגע — ווירד מאן ישראל'ז זינדען זוכען, אבער ניכט טרעפפען, אונד יהודה'ז פערגעהונגען ווערדען ניכט צו פינדען זיין, דען איך ווערדע דעם איבעררעסטע (ישראל) גנעדיגליך פערגעבען."

ח' יום. איין טאג, אן וועלכעם דער איבערליעפערער דעז געזעטצעז (משה) פיר זיין געזאַלכט געפלעהט.

ק' הייטע ווירדע איהם ווילפאהרט, אלז ער שפראך: „א פערצייהע!" — זא שטעהט אים געזעטצבוך: „זא פערצייהע דאך דיא מיסעטהאט דיעזעז פאָלקעז, נאך דיינער גראָסען גנאדע, אונד וויא דוא פאָן מצרים אויז ביז יעטצט שאָן זא אָפט גנאַדיגסט מיט דיעזער נאציאָן געהאנדעלט." דאראויף הייסט עס פערנער: „דער עוויגע שפראך: איך פערצייהע, וויא דוא געזאגט האסט."

קו"ח בעבור. דער עהרע דיינעז נאמענז האלבען, ווילפאהרע אונז, פערצייהונג אונד פערגעבונגספאָדער! פערגיב, דיינעז רוהמעז האלבען!

ח' יום. איין טאג, אן וועלכעם ער לייכט פערגיבט אונד דיא זינדע ניכט אכטעט.

ק' הייטע ליעגט אונז דאז פלעהען אונד דיר דאז פערצייהען. זא לויטען דיא וואָרטע דיינעז היילינגען (דוד)'ז: „פערגעבונג שטעהט אלליין ביי דיר, אויף דאס מאן דיך עהרפירכטע."

ח' יוֹם פָּתַח פֶּתַח לִמְיוּדָעֶיךָ:

ק' הַיּוֹם צָעִיר וָרַב לְסוֹלֵחַ יַכִּירוּ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְלֹא יְלַמְּדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לֵאמֹר דְּעוּ אֶת יְיָ כִּי כֻלָּם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטַנָּם וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם יְיָ כִּי אֶסְלַח לַעֲוֹנָם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֶזְכָּר עוֹד:

ח' יוֹם קוֹרְאֵי בְשִׁמְךָ יִמָּלֵטוּ:

ק' הַיּוֹם רַחֵם עָלֵינוּ כְּאָז קָרָא בְשֵׁם:

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וַיֵּרֶד יְיָ בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְיָ: וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת. נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

קו"ח בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמָּצֵא לָנוּ

רַחוּם וְחַנּוּן רַחֶם נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ:

צעיר ורב לסלוח יכירו, כ"כ בכ"י והוא עיקר בראיית הכתוב ולא ילמדו עוד וגו' כי כולם ידעו אותי וגו', ירמיה ל"א ל"ד. קוראי בשמך ימלטו, יואל ג' ה'.

א' איין טאג, אן וועלכעם דוא דיינען פערעהרערן דיא פפאָרטע אָפפנעסט

ק' הייטע ווירד גראָס אונד קליין דען פערגעבער ערקעננען. זא הייסט עס ביים דייניגען פראָפעטען: „דאן ווירד ניכט מעהר דער פריינד דען פריינד, דער ברודער דען ברודער צו אונטעררייכטען ברויכען, צו זאגען: „ערקעננעט דען עוויגען!" דען זיא ווערדען מיך אללע קעננען, דער קליינע זאוואָהל אלז דער גראָסע; דען איך ווערדע איהרע מיסעטהאט פערגעבען אונד איהרער זינדע נימערמעהר געדענקען."

א' יום. איין טאג, אן וועלכעם אללע ערעטטעט ווערדען, דיא דען אללמאכטיגען מיט נאמען אנרופען.

ק' הייטע זייא אונז גנעדיג וויא דאמאלז, ביי'ם נעננען דעז היילינגען נאמענז! זא שטעהט אין דיינעם געזעטצבוכע: „דער עוויגע ליעס זיך אין איינער וואָלקע הערראב, שטעללטע זיך צו איהם הין אונד ריעף מיט נאמען — נעמליך דיא ערשיינונג דעז עוויגען נאך אן משה פאָריבער אונד ריעף: „„דער עוויגע, דער עוויגע איזט אונפעראנדערליך דאז עוויגע וועזען, איין אללמאכטיגער גאָטט, אללבארמהערציג אונד אללגנעדיג, לאנגמיטהיג, פאָן אונענדליכער הולד אונד טרייע, דער זיינע הולד דעם טויזענדזטען געשלעכטע נאך אויפבעוואהרט, דער מיסעטהאט, אבפאלל אונד זינדע פערגיבט אונד ערלאססט.""

קו"ח בעבור. דער עהרע דיינעז נאמענז האלבען, ווילפאהרע אונז, גנעדיגער אונד בארמהערציגער! זייא אונז גנעדיג, דיינעז רוהמעז האלבען.

ס׳ יום שממות היכלך תביט׃

ז׳ היום תעשה למען שמך כנם איש חמודות׃

ככתוב בדברי קדשך הטה אלהי אזנך ושמע פקח עיניך וראה שוממתינו והעיר אשר נקרא שמך עליה, כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים׃

קו״ס בעבור כבוד שמך המצא לנו שומע

תפלה שמע תפלתנו למען שמך׃

אלהינו ואלהי אבותינו מחל לעונותינו ביום השבת הזה וביום הכפרים הזה. מחה והעבר פשעינו (וחטאתינו) מנגד עיניך. כאמור אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר׃ ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך׃ ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו׃ (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך ושמחנו בישועתך. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת. כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה). ברוך

ס׳ מיין טאג, מן וועלכען דוא דיינען פערוויסטעטען טעמפעל מיטלײדיג אנשויסט.
ק׳ הייטע וואללפאהרע דיינעטהאלבען. זא ליעטען דיא ווארטע דיינעס הייליגען (דניאל ט׳): „נייגע דיין אהר, מיין הערר, אונד הערע, אפפנע דיין אויגע אונד זיעהע אונזערע צערשטערונג אונד דיא שטאדט, דיא נאך דיינעם נאמען גע־נאננט ווירד! דען ניכט אויף אונזערע פראממיגקייט געשטיטצט, ליעגען וויר מיט אונזערם פלעהען דיר אן, זאנדערן אויף דיינע גרענצענלאזע בארמהערציגקייט.“
קו״ס בעבור. דער עהרע דיינעס נאמענס האלבען, וואללפאהרע אונס, אהערער דער געבעטע! ערהאֶרע אונזער געבעט, דיינעס נאמענס האלבען.

ברוך אתה יי. מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל. ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה. מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים׃

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם. והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ברוך אתה יי המחזיר שכינתו לציון׃

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו. אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך. על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך׃

מודים דרבנן.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנחנו מודים לך. ברוך אל ההודאות׃

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד׃

וכתוב לחיים טובים (כל) בני בריתך׃

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות׃

נ״ז אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור: יברכך יי וישמרך: יאר יי פניו אליך ויחנך: ישא יי פניו אליך וישם לך שלום׃

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

בק"ק אומרים זה:

וְנֶאֱמַר כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים:
לְחַיִּים טוֹבִים תִּכְתְּבֵנוּ:
אֱלֹהִים חַיִּים. כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים:
כַּכָּתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּייָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

קדיש שלם תפלה אחר נעילה. וא"א אבינו מלכנו, וק"ק אומרים.

תפלת נעילה.

זמנה סמוך לשקיעת החמה כשחמה בראש האילנות, ויש להזהיר שלא יאחרו להתפלל אותה בלילה אלא סמוך לשקיעת החמה כענין שיסיימו אותה עם צאת הכוכבים וזה סדרה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ

וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ: וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ ׀ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל־אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל

קעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו: ונטלתני רוחא ושמעית בתרי קל זיע סגיא דמשבחין ואמרין בריך יקרא דיי מאתר בית שכינתה: יי ימלך לעלם ועד: יי מלכותה קאם לעלם ולעלמי עלמיא: יי אלהי אברהם יצחק וישראל אבתינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו: כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך: צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבתינו מימי קדם: ברוך אדני יום יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה: יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: ברוך (הוא) אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה: יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שנשמור חקיך בעולם הזה ונזכה ונחיה ונראה ונירש טובה וברכה לשני ימות המשיח ולחיי העולם הבא: למען יזמרך כבוד ולא ידם יי אלהי לעולם אודך: ברוך הגבר אשר יבטח ביי והיה יי מבטחו: בטחו ביי עדי עד כי ביה יי צור עולמים: ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך יי: יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר:

תפלה לש"ץ תמצא קודם מוסף.

ועתה יגדל־נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמה רבא בעלמא די־ברא כרעותה וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא לעלא ולעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקנה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה: זכרנו לחיים. מלך חפץ בחיים. וחתמנו בספר החיים. למענך אלהים חיים. מלך עוזר ומושיע ומגן. ברוך אתה יי מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע. מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה:

מי כמוך אב הרחמים. זוכר יצוריו לחיים ברחמים. ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יי מחיה המתים: אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל־יום יהללוך סלה:

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל־מעשיך ואימתך
על כל־מה־שבראת וייראוך כל־המעשים
וישתחוו לפניך כל־הברואים ויעשו כלם אגדה
אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו
יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה
בימינך ושמך נורא על כל־מה־שבראת:

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה
לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה
לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך
ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו
וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ־פיה. וכל־
הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת
זדון מן־הארץ:

ותמלוך אתה יי לבדך על כל־מעשיך בהר
ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך
ככתוב בדברי קדשך ימלוך יי לעולם
אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלה מבלעדיך

ככתוב ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש
נקדש בצדקה: ברוך אתה יי המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל־העמים. אהבת אותנו.
ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו
במצותיך. וקרבתנו מלכנו לעבודתך.
ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן־לנו יי אלהינו באהבה את־יום השבת הזה
לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפרים הזה למחילה
ולסליחה ולכפרה ולמחל־בו את־כל־עונתינו
באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה
וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו.
וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשך.
וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפליטה לטובה
לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפרים
הזה. זכרנו יי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו
בו לחיים. ובדבר ישועה ורחמים. חוס וחננו. ורחם עלינו
והושיענו. כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:

אלהינו ואלהי אבותינו מחל לעונותינו ביום השבת
הזה וביום הכפרים הזה. מחה והעבר פשעינו וחטאתינו
מנגד עיניך. כאמור אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני
וחטאתיך לא־אזכר: ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן

חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: ונאמר כי ביום הזה
יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי
תטהרו: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קדשנו
במצותיך ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך ושמחנו
בישועתך. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך
וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת.
כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור
ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה).
ברוך אתה יי. מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו
בית ישראל. ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה. מלך
על כל־הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים:

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם. והשב
את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם באהבה
תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.
ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים. ברוך אתה
יי המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה
לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו
הפקודות לך. ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך
וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא כלו
רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם קוינו לך:
ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:
וחתום לחיים טובים (כל־)בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת האל ישועתנו
ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות:

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל
כל־ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי
באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורת חיים ואהבת חסד
וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך
את־עמך ישראל בכל־עת ובכל־שעה בשלומך.
בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונחתם
לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום.
ברוך אתה יי עושה השלום:

אלהינו ואלהי אבותינו (נ״א אנא)
תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מתחנתנו שאין אנחנו
עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך יי אלהינו ואלהי
אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו חטאנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו דפי. העוינו.
והרשענו. זדנו. חמסנו. טפלנו שקר. יעצנו
רע. כזבנו. לצנו. מרדנו. נאצנו. סררנו.
עוינו. פשענו. צררנו. קשינו ערף. רשענו.
שחתנו. תעבנו. תעינו. תעתענו:

סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו: ואתה
צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית ואנחנו הרשענו:

מה נאמר לפניך יושב מרום. ומה נספר לפניך שוכן
שחקים הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים. ותלמדנו יי אלהינו להתודות לפניך על כל עונותינו למען נחדל מעשק ידינו ותקבלנו בתשובה שלמה לפניך כאשים וכניחוחים למען דבריך אשר אמרת: אין קץ לאשי חובותינו ואין מספר לניחחי אשמתנו ואתה יודע שאחריתנו רמה ותולעה לפיכך הרבית סליחתנו. מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקנו מה ישענו מה כחנו מה גבורתנו ומה נאמר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך

ואנשי

אתה נותן יד, תושיט להם ידך לקבלם בתשובה. למען נחדל וכו', טעמו למען נחדל עצמנו מעושק ידינו, כל ל' נחדל עומד כמו שבארתי היטב במפורש אבל חדל להיות לשרה (בראשית י"ח י"א). אין קץ וכו', טעמו אילו נתחייבנו להקריב אישים וניחוחים לפי ערך חובותינו ואשמתנו לא יהיה להם קץ ומספר כי עונותינו רבו למעלה ראש, לפיכך הרבית סליחתנו, הורית דרכים רבים לסליחתנו מלבד הקרבנות. מה אנו מה חיינו וכו', ביארתיו בסדר כל נדרי.

אתה נותן. דוא רייכסט אויסגעשטרעקט דיא האנד; דיינע רעכטע איזט אויזגעשטרעקט, בעקעהרענדע אויפצונעהמען. דוא האסט אונז געלעהרט, עוויגער, אונזער גאטט, דאס וויר אונזרע זינדען אללע בעקענען זאללען, אונז דען פרעפעלטהאטען צו ענטציעהען. פאללקאממענע בוסע ניממסט דוא ווי פייעראפפער אונד וואהלגעריכע אויף, דיינער פערהייסונג געמאס; אונענדליך פיעל וועהרען דיא פייעראפפער, אונזערען פערשולדען צופאלגע; צאהללאז דיא וואהלגעריכע, אונזערען פערגעהען צופאלגע! אבער דוא ווייסט, וואס אונז אם ענדע ערווארטעט — ווירם אונד מאטטע! דארום האסט דוא אויך פערפיעלפאלטיגט אונזערע פערצייהונג. וואס זינד וויר? — וואס אונזער לעבען? — וואס אונזערע פראממיגקייט? — וואס אונזערע טוגענד? וואס אונזערע קראפט? — וואס אונזערע שטארקע? — וואס קאננען וויר, עוויגער, אונזער אונד אונזערער פאטער גאטט, דיר פארברינגען? אללע העלדען זינד

ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל:

אתה הבדלת אנוש מראש ותכירהו לעמוד לפניך: כי מי יאמר לך מה תפעל ואם יצדק מה יתן לך: ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום (היחיד אינו מזכיר של שבת) (צום) הכפרים הזה קץ ומחילה וסליחה על כל עונותינו למען נחדל מעשק ידינו ונשוב אליך לעשות חקי רצונך בלבב שלם: ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו כי לא תחפוץ בהשחתת עולם. שנאמר

אתה הבדלת אנוש מראש, בעבור שחטא אדה"ר נטרד מגן עדן, ואמר הבדלת עש"ה והבדילו ה' לרעה, ואמר אנוש בעבור שחטא ע"ש לערוץ אנוש מן הארץ (תהלים י'). ותכירהו לעמוד לפניך, בעבור שנתחרט לא גרשת אותו מכל וכל, אבל נתת לו מקום

דיר איין אונדינג, בעריהמטע מאננער — איין ניכטס, דיא וויזען — אונוויסענד, דיא פערנינפטיגען — געדאנקענלאז, איהרע מאכטיגען טהאטען — איין טאנד, דיא טאגע איהרעס לעבענס — אייטעל! — וואס איזט דעס מענשען פארצוג פאר דעם פיעהע? ניכטס! אללעס איזט אייטעל! —

אתה הבדלת. דוא האסט דען ערסטען מענשען פעריאגט, זייננער שולד האלבער; דאך פערגאננטעסט דוא איהם, פאר דיינעם אנגעזיכטע צו שטעהען. ווער דארף דיר זאגען, וואס דוא צו טהון האסט? אונד זייא ער אויך טוגענדהאפט, וואס פראממט עס דיר? — אויס ליעבע גאבסט דוא אונז, עוויגער, אונזער גאטט, דיזען פערזאהנונגסטאג, צור בעענדיגונג, צור פערצייהונג אונד פערגעבונג אללער אונזערער זינדען, אויף דאס וויר אונז דען פרעפעלטהאטען ענטציעהען, צו דיר צוריקקעהרען אונד מיט גאנצעם הערצען אונז דען געזעטצען דיינעס ווילענס אונטערווערפען. א דוא, ערבארמונגספאללער, ערבארמע דיך אונזער! דוא האסט יא קיין וואהלגעפאללען אן דעם פערדערבען דער וועלט! זא הייסט עס אין דער שריפט (ישעיה נ"ה ו'):

דִּרְשׁוּ יְיָ בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב: וְנֶאֱמַר יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל־יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד (וֶאֱמֶת) וּמַרְבֶּה לְהֵטִיב וְרוֹצֶה אַתָּה בִּתְשׁוּבַת רְשָׁעִים וְאֵין אַתָּה חָפֵץ בְּמִיתָתָם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה אִם־אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְנֶאֱמַר הֶחָפֹץ אֶחְפֹּץ מוֹת רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה הֲלוֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה: וְנֶאֱמַר כִּי לֹא אֶחְפֹּץ

לשון מקדם לג"ע לעמוד לפניך וזהו ותכירהו, הכרת אותו ולא התנכרתו. שנא' דרשו וגו', ישעיה נ"ה ו'. ואתה אלוה סליחות וגו', גם זה בנחמיה ט' י"ז — לכן אין להוסיף תיבת ואמת, גם בכל כ"י אינכו. וכ"כ הרב אבודרהם'. והמוסיף תבת ואמת טועה הוא כי גם בפסוק איננו. שנא' אמור אליה' וגו', יחזקאל ל"ג י"א. ונאמר החפץ אחפוץ וגו', שם י"ח כ"ג ול"ב.

,,זאלט דען עווינען, ער איזט נייכט צו פינדען, רופט איהן אן, ער איזט נאהע." עז הייסט פערנער דאזעלבסט: ,,דער פרעפלער לאססע פאן זיינעם וועגע אב, דער ארגליסטיגע פאן זיינער טיקקע, אונד קעהרע צום עווינען צוריקק, ער ערבארמט זיך זיין, צו אונזערם גאטט, ער איזט פערגעבונגספאלל!" דוא, גאטט דער פערגעבונג, ביזט גנאדיג אונד בארמהערציג, לאנגמיטהיג, הולדרייך אונד זעהר וואהלטהאטיג! דיר געפאללט דיא בעקעהרונג דער פרעפלער, דוא ווילזט ניכט האבען, דאס זיא זאָ היכשטערבען! זאָ הייסט עז אין דער שריפט (יחזקאל ל"ג י"א): ,,זאג איהנען: זאָ וואהר איך לעבע, שפריכט גאטט, דער העדר, איך פערלאנגע ניכט דעז פרעפלערז טאד, זאנדערן דאס ער פאן זיינעם וואנדעל צוריקקקעהרע אונד לעבע! — קעהרט צוריקק; קעהרט צוריקק פאן אייערן באזען וועגען! ווארום וואללט איהר שטערבען, איהר, אויז דעם הויזע ישראל?" פערנער הייסט עז: ,,זאללטע איך וואהלגעפאללען האבען אן דעז פרעפלערז טאד, שפריכט גאטט, דער העדר, אונד ניכט פיעלמעהר אן זיינער בעקעהרונג, דאס ער לעבע?" פערנער הייסט עז: ,,איך פערלאנגע ניכט

בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ: כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה):

*) אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי. עָפָר אֲנִי בְּחַיָּי. קַל וָחֹמֶר בְּמִיתָתִי. הֲרֵינִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד. וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מָרֵק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָיִם רָעִים:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה: פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ. לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות.
וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

דען טאד דעז טאדעזשולדיגען, שפריכט גאטט, דער העדר! קעהרט צוריקק, אונד לעבט!" דען דוא ביזט ישראל פערגעבענד, אונד פערצייהענד דען שטאממען ישורון'ז אין אללען געשלעכטערן; וויר האבען קיינען קאניג אויסער דיר, פערצייהענד אונד פערגעבענד וויא דוא!

*) דיא איבערזעטצונג היעפאן זיעהע אין מוסף.

ופתחים הארון.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים. וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים. אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים. לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ (מָלֵא רַחֲמִים) מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים: סוגרים הארון.

ע"ס א"ב. (בק"ק אין סוגרים הארון עד סוף תפלת נעילה.)

ק׳ אָב יְדָעֲךָ מִנֹּעַר. בְּחַנְתּוֹ בְּעֶשֶׂר בַּל עֲבוֹר בְּרֹאשׁ תַּעַר: ק׳ גֵּשׁ לְהַלּוֹתְךָ כְּנַעַר וְלֹא כְבַעַר. דְּגָלָיו לָבוֹא בְּזֶה הַשַּׁעַר:

ק׳ אֱמוּנִים נָשׂוּ לְנַצְּחָךְ אָיוֹם. נֶצַח כָּל הַיּוֹם: ק׳ עֲבוּר כִּי פָנָה יוֹם. גּוֹנְנֵנוּ בְּצֶדֶק יֹשֵׁב כְּחֹם הַיּוֹם:

אב ידעך מנוער, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו, יְדָעֲךָ, כ"כ בכ"י והוא עיקר. בל עבור בראש תער, לא עבר על מלותך אף לא כחוט השערה הנדבקת בראש תער. גש, קרב. דגליו לבוא וכו', כן אלה פניך, שיבאו דגליו בזה השער לה'. אמונים, ישראל המאמינים בבריתך. לנצחך, ל' נגון כמו למנצח. גוננו וכו', תגין אותנו בצדקת אברהם שנאמר עליו והוא יושב כחום היום, ישב כתיב; אמר לו הקב"ה: שב, ואתה סמן לבניך, כשה' נכנסין לבתי כנסיות וכו' — כדאיתא ברבו'.

אב. פאן יוגענד אן האטטע פאטער אברהם דיינע גאטטליכקייט ערקאננט. דוא האסט איהן דורך לעהן פערזוכונגען ערפראבט, ער איבערטראט ניכט איין האאר ברייט. ער וואר נאך יונג, דאך וואוסטע ער שאן דורך פערנונפט דיך אנצובעטען. דיא געשוואדרנען זיינער פאהנע זינד'ז, דיא הייטע פאר דיינען פפארטען שטעהען!

אמונים. עז זינד דיא געטרייען, אונאופהערליכאהער, דיא געוואהנטיג מיט געבעטען פאר דיך דרינגען, הייטע דען גאנצען טאג! נון האט ער זיך געקעהרט, דער טאג — א, ניט אונז איין שוץ! נאם אונז געניעסען דער טוגענד דעז האררערז אן הייסען טאגע (אברהם'ז)!

פותחים הארון.

זָכְרֵנוּ לַחַיִּים. מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים. וְחָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: סוגרים הארון.

ק׳ הַנִּקְרָא לְאָב זֶרַע. וְנִפְנָה לָסוּר מִמּוֹקְשֵׁי רַע. ק׳ זָעַק וְחִנֵּן וְשִׁחֵר לֹא גָרַע. חֹסֶן בְּרָכָה בַּאֲשֶׁר זָרַע:

ק׳ יָהּ שִׁמְךָ בָּנוּ יַעֲרֹב. וְיִשְׁעֲךָ לָנוּ תְקָרֵב. ק׳ גְּאַל נָא מִקֶּרֶב. הַחֲיֵינוּ בְּטַל כְּשָׂח לִפְנוֹת עָרֶב:

הנקרא וכו', זה יצחק שנאמר כי ביצחק יקרא לך זרע (בראשית כ"ג א'). ממוקשי רע, ממוקשים של איש רע היינו אבימלך, וכדאי' בברכות ריש פ' ס"ד, והוא רשעים יהדוף, זה אבימלך. חוסן ברכה וכו', נתעשר בברכה שבאה בתבואות זרעו דכתי': ויזרע יצחק וגו' ויברכהו ה' (שם כ"ו ב').

יה שמך וכו', כענין שמך משותף בשמנו. גאל נא מקרב, ב"ב בכל כ"י. החיינו בטל וכו', טעמו החיינו בטל של תחי' כמו שהחיית את יצחק אשר שח לפנו' ערב, כדכתי' ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב (בראשית כ"ד ס"ג), וכמו שאז"ל במס' ברכות דף כ"ו ב'. ואיתא בפרקי דר"א פרק ל"א, שבשעת עקידה פרחה נשמתו של יצחק והחייהו הקב"ה בטל שעתיד הוא להחיות בו את המתים; פתח יצחק ואמר ברוך אתה ה' מחיה המתים. וע"ש סוף פרק ל"ד.

הנקרא. דעז פאטערז פאטער זאהן (יצחק) וואנדטע זיך, אום דען פאללז־ שטריקען דער באזהייט צו ענטקאממען; ער שריע אונד פלעהטע אונד באט אונאונטערבראכען, אונד מאכטיגער זעגען קאם אין זיינע זאאט.

יה. וויר זינד דיינעז נאמענז פערוואנדטע, גאטט! א, זענדע באלד אונז היילן! ערלאזע אונז דער צערשטרייאונג אונז! נאם אונז וויעדער־ אויפלעבען דורך דען אבבעלעבענדען טהויא, וויא דוא האסט אויפלעבען לאססען יענען בעטער צור אבענדצייט (יצחק)!

פותחים הארון.

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים׃ זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

סוגרים הארון.

ק׳ טֶבַע זִיו תָּאֳרָהּ׃ יָהּ חָקְקוֹ בְּכֵס יְקָרָה׃ ח׳ כְּשֶׁר תָּם מְקוֹם מַה נּוֹרָא׃ לְעֵת קֵץ חָז וַיִּירָא׃

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא׃

חו״ק שְׁמַע נָא סְלַח נָא הַיּוֹם׃ עֲבוּר כִּי פָנָה יוֹם׃ וּנְהַלֶּלְךָ נוֹרָא וְאָיוֹם׃ קָדוֹשׁ׃

כנגון אדר והוד.

ח׳ מֵעֶרֶב וְעַד עֶרֶב אֲנַחָה׃ נַאֲקָתֵנוּ שִׁמְעָה וּסְלָחָה׃ ק׳ כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה׃ ח׳ סוֹרְרֵינוּ תְּמַה

טבע זיו תארה, לא מפיק ה׳ והוא כמו תואר, וטעמו מטבע של זיו תאר שחקק הקב״ה בכסא כבודו, והיינו זיו תארו של יעקב איש תם שחקוק בכסא כמו שאז״ל. כשר, כאשר ראה, ל׳ אשורנו (במדבר כ״ד י״ז). תם, יעקב. לעת קץ, לעת אשר הקיץ. חז, חזה וראה. ויירא, כדכתי׳: וייקץ יעקב משנתו ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה (בראשית כ״ח ט״ז). ועוד יש לפרש ע״פ מאמרם ז״ל שהראהו הקב״ה ארבע מלכיות ועת קץ; וזהו, לעת קץ חז ויירא.
מערב. אנחה, ל׳ לאנחת נגינו׳. סוררינו תמה, כ״כ בכל כ״י וטעמו פשעינו תמה.

טבע. יענעז גלאַנצענדע בילד דעז בעזטען טאָגעז (יעקב׳ז בילד) האַט גאָטט אין זיינער מאַיעזטעט טהראָן איינגעגראַבען. דאָרט זאַה דער פראָממע יענען פֿורכטבאַרען אָרט, אַלז ער אויז זיינעם טרויםע ערוואַכ־טע, אונד פֿורכט ערגריף איהן.
ימלך. דער העררע רעגיערט עוויגליך, דיין גאָטט דורך אַללע צייטען, ציון! הללויה.
ואתה. דוא, היילינער, טהראָנזט אונטער לאָבגעזאַנגען ישראל׳ז! אל נא.
שמע. אָ, פֿערנים, פֿערגיב דאָך היינטע! שאָן האַט דער טאַג זיך געווענ־דעט — נון וואָללען וויר דיך היילינ פרייזען, פֿורכטבאַרער! טרעקקליכער!
מערב. פֿאָן גענעטערן אַבענד ביז דיזען אַבענד בעטען וויר אונאונטערבראָכען; אָ, פֿערנים אונזער פֿלעהן אונד פֿערלייהע; פֿערגעבונג שטעהט יאַ ביי דיר! אָ, פֿערלייהע, פֿערגיב אונזרע אונבאַנדיגקייט אונד זענדע אונז הייל! דוא ביזט יאַ

וְתִסְלַח׃ עֲזֹר לָנוּ שֹׁלֵחַ׃ ק׳ כִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וְסַלָּח׃ ח׳ פְּנֵיכֶם כְּזֹהַר (הָרָקִיעַ) אַצְהִיר׃ צִדְקַתְכֶם כְּנֹגַהּ לְנֶגְדִּי יָאִיר׃ ק׳ כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר׃ (שמע נא׃) ח׳ קָמְנוּ בְּתַחֲנוּן שַׁוְּעֵנוּ׃ רוֹמָה אֵל וְהוֹשִׁיעֵנוּ׃ ק׳ שׁוּבֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ׃ ח׳ שְׁמַע בְּרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ׃ שׁוּר נָא בְּעָנְיֵנוּ וּבְשִׁפְלוּתֵנוּ׃ ק׳ שׁוּבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתֵנוּ׃ ח׳ תְּנוּ בְנֵי עַל לְבַבְכֶם׃ תְּשׁוּבַת מַלְכְּכֶם׃ ק׳ שׁוּבוּ אֵלַי וְאָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃ (שמע נא וכו׳.)

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ׃

מיוסד ע״ס א״ב אלא שהקהלות קצרוהו.

שַׁעֲרֵי אַרְמוֹן׃ מְהֵרָה תִפְתַּח לְבָאֲרֵי (דָת) אָמוֹן׃ שַׁעֲרֵי גְנוּזִים׃ מְהֵרָה תִפְתַּח לְדָתְךָ

פניכם וכו׳, זהו תשובת הש״י. קמנו וכו׳, דברי ישרא׳. תנו בני וכו׳, מענה הש״י.
שערי וכו׳ הפיוט הזה הוא בא ע״ד א״ב בכ״י, אלא שבספרי הדפוס החסירוהו מאות מ׳ ואילך. ארמון, תאר לשמים, וכן כל חביריו, שערי גנוזים, שערי היכל וכו׳. לבוארי אמון, תאר לישראל המבארי׳ התורה הנקראת אמון, עש״ה ואהיה אצלו אמון. לדתך אחוזים, גם זה תאר לישראל וכן ועודים ואכלילי עינים ויפה ונאה ולא אלמן כלם

איין אַנגזטיגער אונד פֿערגעבענדער גאָטט! „יאַ, איך וויל עז אויפֿהייטערן, אייער אַנגעזיכט, דאַז עז גלייכע ווי דאַז פֿירמאַמענט! אייערע טוגענד נור זאָלל מיר ענטגעגענשטראַהלען; איך ווערדע דעם איבעררעזטע מיינעז פֿאָלקעז פֿערלייהען.” דאַ שטעהן וויר דעם אַללמאַכ־ פֿלעהענד — אָ, קעהרע דיך צו אונז, נייגע דיך גראָזמיטהיג, אַללמאַכ־טיגער, אונד הילף אונז! פֿיהר׳ אונז ווידער היים, גאָטט אונזערעז הייליז, ניםם מיט וואָהלגעפֿאַללען אונזער געבעט אויף! שויע, וויר זינד פֿערהאַרמט אונד זעהר ערניעדריגט! אַך, פֿיהרע אונז אויז דעם עלענדע, העררע! „נעהמט איך צו הערצען, מיינע זאָהנע, אייערעז קאָניגז אַנטוואָרט: „„קעהרט צוריק צו מיר, דאַן קעהר׳ איך אויך צו איך צוריק.””

אֲחוּזִים: שַׁעֲרֵי הֵיכָל הַנֶּחֱמָדִים. מְהֵרָה תִפְתַּח לְוֹעֲדִים: שַׁעֲרֵי זְבוּל מַחֲנַיִם. מְהֵרָה תִפְתַּח לְחַכְלִילֵי עֵינָיִם: שַׁעֲרֵי טָהֳרָה. מְהֵרָה תִפְתַּח לְיָפָה וּבָרָה: שַׁעֲרֵי כֶּתֶר הַמְּיֻמָּן. מְהֵרָה תִפְתַּח לְלֹא אַלְמָן: וּבָהֶם תַּעֲרָץ וְתֻקְדָּשׁ:

(כְּסוֹד (שכל) שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ. הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ).

ח׳ כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר.

קו״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח׳ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

קו״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

קו״ח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

ח׳ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

קו״ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

מיוסד ע״ס א״ב.

*ק׳ אֵלֶיךָ תְּלוּיוֹת עֵינֵינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. בָּרוּךְ בְּמַקְהֵלוֹת עַמֶּךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: גְּאָלֵנוּ שֵׁנִית מִמְּעַנֵּינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. דָּר בִּשְׁמֵי מְרוֹמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: הֵן לְךָ הֶאֱמַרְנוּ. יְיָ

תארים לישראל. ללא אלמן, כ״כ בכל כ״י ועיקר, בעדות חות ל׳.

*) אליך תלויות עינינו וכו׳, מבואר בסדר מנחה.

אֲדוֹנֵנוּ. וּמִי כְעַם מְרוֹמְמֵי שְׁמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: זְכוֹר בְּרִית אֵיתָנֵינוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. חַי כִּי אֵין זָר עִמְּךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: טָהוֹר לְשִׁמְךָ קִנֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. יְחִידִי הַדָּן בְּעוֹלָמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: כֹּחֲךָ יִגְדַּל מַלְכֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. לִבֵּנוּ רָחַשׁ לְרוֹמְמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: מְנוֹף בִּזְרוֹעַ גְּאַלְתָּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. נְהַלֶּלְךָ כְּאֵילֵי מְרוֹמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: פְּדֵנוּ וְחָנֵּנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. צוּר עוֹלָמִים שִׁמְךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: קוֹמְמֵנוּ וַהֲקִימֵנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ: ח׳ רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּ זַעְמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵנוּ. יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. תִּתְרוֹמָם מִנְּשׂוּאֵי רַחֲמֶךָ. מָה אַדִּיר שִׁמְךָ:

קו״ח שִׁמְךָ אֵל לְבַבְנוּ. יְחוּדְךָ יַחַד הֶנֶעֱמְנוּ:

ח׳ אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

קו״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה:

*) כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ בִּקְדֻשָּׁתְךָ (כ״א כְּעֶרְכְּךָ) קִדַּשְׁתָּ. נָאֶה לְקָדוֹשׁ פְּאֵר מִקְּדוֹשִׁים. בְּאֵין מֵלִיץ יֹשֶׁר. מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע. תַּגִּיד לְיַעֲקֹב דְּבַר חֹק וּמִשְׁפָּט. וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט: עוֹד יִזְכָּר לָנוּ אַהֲבַת אֵיתָן אֲדוֹנֵנוּ. וּבַבֵּן

*) כי מקדישיך וכו׳, מבואר בקדושת ר״ה.

הנעקד ישבית מדיננו. ובזכות התם יוציא איום (נ"א היום) לצדק דיננו. כי קדוש היום לאדנינו: ובכן יתקדש שמך יי אלהינו על ישראל עמך. ועל ירושלים עירך. ועל ציון משכן כבודך. ועל מלכות בית דוד משיחך. ועל מכונך והיכלך:

ובכן תן פחדך יי אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם כמו שידענו יי אלהינו שהשלטון לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יי לעמך תהלה ליראיך ותקוה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן (נ"א ואז) צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה יי לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב

ויגבה יי צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יי המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים. אהבת אותנו ורצית בנו. ורוממתנו מכל הלשונות. וקדשתנו במצותיך. וקרבתנו מלכנו לעבודתך. ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את־יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ואת יום הכפרים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל־בו את־כל־עונותינו באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרננו ופקדננו וזכרון אבותינו. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון ירושלים עיר קדשך. וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך. לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפרים הזה. זכרנו יי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים. ובדבר ישועה ורחמים. חוס וחננו. ורחם עלינו והושיענו. כי אליך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:

חו"ק **פתח לנו שער. בעת נעילת שער. כי פנה יום:**

פתח. אָ עפפנע דיא פפארטע אונז נור זייט דער טהארשפעררע! שאן האט זיך דער טאג געווענדעט!

* חז"ק

היום יפנה · השמש יבא ויפנה · נבואה שעריך:

חז"ק אנא אל נא · שא נא · סלח נא · מחל נא · חמל נא · רחם נא · כפר נא · כבוש חטא ועון:

אל

היום. דער טאג האט זיך געווענדעט, דיא זאננע בעגיננט צו פערשווינדען; א, לאס אונז צו דיינען טהארען איין!

אנא. האב נאכזיכט, א אללמאכטיגער, פערצייהע, פערגיב, שאנע אונד ערבארמע דיך אונזער, פערזאהנע אונד ענטזינדיגע אונז פאן אונזערן פערשולדען!

---

*) אין אייניגען קהלות ווירד פאר היום יפנה דיעזעז געזאגט.

אז לפנות ערב, דפקנו הומים, על שערי מלך: בל ינעלו, שערי רחמים, ונבקשה פני מלך: גם בעת רצון, תעל שועתנו, לשער היכל מלך: דורנו יעטנו צדקה, שמחה וששון, כשב לשער מלך: הכון תפלה, לקראת שומע, בשער מצב מלך: ומערב ועד ערב, לא זזנו משער, מסלסלים כבוד מלך: זה זכות יחפש, לבאי שעריו, ולא יאחר מלך: חן וחסד יוצק, בשיח שפתינו, ברעהו מלך: טוב יום מאלף, אמת להסתופף, בשער מנוחת מלך: יום להתחנן, השכם והערב בשער, מחנה מלך: כסולח יסלח, לבאי שעריו, אלוה המלך: לבל יבא שמש, לשער מבואו, עד יחון מלך: מביעי חטאנו, יאזינו סלחתי, משערי שמי מלך: נגד קריאתנו, בשעת פתחון פינו, יהמו רחמיך מלך: סלו רננות, דגלי צבאות, ונביע תודה למלך: עמדנו יום זה, עדיך בתחנון, בשער חצרות מלך: ישועה יבשרנו, כי נרצה לנו, אלהינו המלך: יקים דבירו, יכנס עדרו, לארמון

בית

אל מלך יושב על כסא רחמים · מתנהג בחסידות מוחל עונות עמו · מעביר ראשון ראשון · מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים · עושה צדקות עם כל בשר ורוח · לא כרעתם תגמול · אל הורית לנו לומר (מדות) שלש עשרה · זכר לנו היום ברית שלש עשרה · כמו שהודעת לענו מקדם · כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

ויעבר יהוה על פניו ויקרא

יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו · מחל לנו מלכנו כי פשענו:

כי אתה אדני טוב וסלח ורב חסד לכל קראיך:

בית המלך: כמו דל נצבנו, שואלי צדקה, על שערי מלך: כרענו קומה, בשיח תחנונינו, לרם על כל מלך: בצדקו יעשה, ויעלה תפלתנו, לשער כבוד מלך: לעת השחר השכמנו, עד בא השמש, מיחלים פני מלך: לעת פנה היום, רביעית ערבנו, תחנה לפני מלך: נשתחוה בתחנון, נגד יוצר נפש, סלו בארעלי מלך: לעת צללי ערב, שיחנו לך יערב, כריח מנחת ערב מלך: עריצי אל רם, רוצה תשובה, צעדו ברנה, לקראת מלך: קדמו ברחש, רביעית היום, שער תעודה למלך:

קו"ח היום יפנה. השמש יבא ויפנה. נבואה שעריך: קו"ח אנא אל נא. שא נא. סלח נא. מחל נא. חמל נא. רחם נא. כפר נא. כבוש חטא ועון:

אל מלך יושב, וויא אבען שטעהט.

*) אין אייניגען קהלות זאגט מאן היער דיא פסוקים אל תבוא במשפט אונד דיא סליחה ארון בתקח מועד, זאָ וויא היער אונטען שטעהט.

טוב יי לכל ורחמיו על כל מעשיו: טוב יי לקוו לנפש תדרשנו: טוב ויחיל ודומם לתשועת יי: טוב לחסות ביי מבטח באדם: טוב לחסות ביי מבטח בנדיבים:

טוב

*) אל תבוא במשפט עמנו כי לא יצדק לפניך כל חי: האזינה יי תפלתנו הקשיבה לקול שוענו מלכנו ואלהינו כי אליך נתפלל: ערב ובקר וצהרים נשיחה ונהמה וישמע קולנו: קולנו אל יי נקרא ויעננו מהר קדשו סלה: כרחם אב על בנים כן תרחם יי עלינו: ליי הישועה וכו׳.

מיוסד ע״פ א״ב נרלזי החרוזים ובסוף חתום זמו יוסף בר יצחק.

ח׳ ארון בתקח מועד לשפוט מישרים בתעצומיך׃ ק׳ אתיצבה בפלץ לחלות פניך לרוממך: ח׳ במעשי לא נשענתי כי אם ברחמיך׃ ק׳ יי עשה למען שמך: ח׳ גזו אמונים גבורי כח במרץ׃ ק׳ גם גודרי גדר ועומדי בפרץ: ח׳ דורשי חפצם בכח משוכן שמי ערץ׃ ק׳ אבד חסיד מן הארץ: ח׳ הן קלותי ומה אשיב במופי׃ ק׳ הנני צעיר וכאין במפעלות כפי: ח׳ ואיך אקוה ואני רב דפי׃ ק׳ היות לרצון אמרי פי: ח׳ זחלתי ואירא מחוות דעי׃ ק׳ זדוני יגרתי ומרד פשעי: ח׳ חנון רחמני בהתודותי ועזוב רשעי׃ ק׳ שמע קול תחנוני אליך בשועי: ח׳ טעיתי והנני שב מתודה לעשות רצונך׃ ק׳ טהור עינים חשבני כשלם לפניך: ס׳ יה הכנם לי לפנים משורת דינך׃ ק׳ וארעך למען אמצא חן בעיניך: ח׳ כחך יגדל נא ובתפלתי התנאה׃ ק׳ כתפלת זקן ורגיל ופרקו נאה: ח׳ לבבי

הנשבר

טוב וישר יי על כן יורה חטאים בדרך: טוב יי למעוז ביום צרה וידע חוסי בו: כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו: כי טוב יי לעולם חסדו ועד דר ודר אמונתו:

ליי הישועה על עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יי צבאות אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך׃ כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר׃ למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

במוצאי

הנשבר הנדכה והנכאה׃ ק׳ הבט משמים וראה: ח׳ מרבים צרכי עמך ודעתם קצרה׃ ק׳ מחסורם ומשאלותם בל יוכלו לספרה: ח׳ נא בינה הגיגנו טרם נקרא׃ ק׳ האל הגדול הגבור והנורא: ח׳ ספו גם כלו יודעי פגיעה׃ ק׳ סדר תפלות במענה לשונם להביעה: ח׳ ערומים נותרנו ורבתה בנו הרעה׃ ק׳ על כן לא השיגתנו ישועה: ח׳ פנים אין לנו פניך לחלות׃ ק׳ פשענו ומרדנו ועקלנו מסלות: ח׳ צדקה ממך נבקש במערכי תהלות׃ ק׳ העומדים בבית יי בלילות: ח׳ קדוש ראה כי פס מליץ כשורה׃ ק׳ קבל ניבי כמרבית תשורה: ח׳ רנתי היום תהא בכתרך קשורה׃ ק׳ אל נאזר בגבורה: ח׳ שועתי שעה ותפלתי תהא נעימה׃ ק׳ שמע פגיעתי כפגיעת תמה: ח׳ תחקקנו לחיים טובים ותיטיב לנו החתימה׃ ק׳ תלה ארץ על בלימה: ח׳ ירך פשוט וקבל תשובתי

במעמדי

פזמונים.

יו״ק בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה. קִדַּמְנוּךָ תְּחִלָּה. הַט אָזְנְךָ מִמָּרוֹם יוֹשֵׁב תְּהִלָּה. לִשְׁמוֹעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה:

יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת. נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה. וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

מַלְאֲכֵי רַחֲמִים מְשָׁרְתֵי עֶלְיוֹן. חַלּוּ נָא פְנֵי אֵל בְּמֵיטַב הֶגְיוֹן. אוּלַי יָחוֹס עַם עָנִי וְאֶבְיוֹן. אוּלַי יְרַחֵם:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּייָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים. גַּם

היום

בְּמַעֲמָדִי. ק׳ סְלַח נָא וּמְחַל רוֹעַ מַעְבָּדִי: ח׳ פְּנֵה וַעֲסוֹק בְּטוֹבַת מְשַׁחֲרֶיךָ דוֹדִי וּמְעוֹדְדִי. ק׳ וְאַתָּה יְיָ מָגֵן בַּעֲדִי: ח׳ בְּזֹה אַל תִּבְזֶה הוֹד מְלוּלִי. ק׳ רוֹמַמְתִּי הוֹדְךָ לְפִי עֲנִיּוּת שִׂכְלִי: ח׳ מַלֵּא לְטוֹבָה תַּאֲוָתִי וּמִשְׁאֲלִי. ק׳ אֱלֹהִים אֲדֹנָי חֵילִי: חזן בקול יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי וְתֵעָתֵר בִּתְפִלָּה. קו״ח צָרוּף לְחֶשְׁבּוֹן כָּל מִלָּה וּמִלָּה. חֲשׁוֹב קָדוֹשׁ מַעֲמָדִי כְּמִנְחָה בְלוּלָה. הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: אל מלך יושב וכו׳.

טוב יי לכל א״ג״ו, איז אויך דעם פֿאָרהערגעהענדען בוּכשטאַבע; היערויף דיא פזמונים, וויא היער אָבען שטעהט. וברוב מדינות שווייץ אונד שוואַבען ווערדען דיא פזמונים נאַך פֿאָלגענדער אָרדנונג געזאָגט: במוצאי מנוחה, אדני שמעה, לך אדני הצדקה, חננו יי, כי הנה כחמר, רועה ישראל, מלאכי רחמים, ישראל נושע, אם עוונינו, אנקת מסלדיך, אדני האדנים, יי יי, המבדיל.

הַיּוֹם יִוָּשְׁעוּ מִפִּיךָ שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הָרַחֲמִים:

רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה. נוֹהֵג כַּצֹּאן יוֹסֵף יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה. אֲדֹנָי אֱלֹהִים סְלַח נָא. מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי קָטֹן הוּא:

חָנֵּנוּ יְיָ חָנֵּנוּ. עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ. עָזְרֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעָנוּ:

אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה. וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי. כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

לְךָ אֲדֹנָי הַצְּדָקָה תִּלְבֹּשֶׁת. כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וְלָנוּ הַבֹּשֶׁת. וַאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ וּבְפִינוּ אֲרֶשֶׁת. נוֹאַלְנוּ חָטָאנוּ נָא לָנוּ אַל תָּשֶׁת:

אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. אִתָּנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. כְּרַחֵם אָב תָּשׁוּב תְּרַחֲמֵנוּ. כְּאִישׁ אֲשֶׁר

רועה ישראל, תהלים פ׳ ב׳. אדני אלהים, עמוס ז׳ ב׳, והוא כתיב הוי״ה ונקרא אלהים. עזרנו אלהי ישענו כי עליך נשענו, כ״כ בכל הדפוסים וכתבי יד; ולא ידעתי למה שנה מלשון הכתוב בדה״ב י״ד י׳, עזרנו ה׳ אלהינו כי עליך נשענו. נשענו, נ׳ שניה דגושה כי היא עומדת במקום שתים כמו ונתנו את בנותינו (בראשית ל״ד י״ו) וכמו שפי׳ שם רש״י ז״ל וכן פי׳ על מצרים נתנו יד (איכה ה׳ ו׳). ה׳ שמעה וגו׳, דניאל ט׳ י״ט. לך ה׳ הצדקה וכו׳, עפ״ה בדניאל ט׳ ז׳, ואז״ל בשמות רבה פ׳ מ״א, לך ה׳ הצדקה ולנו בשת הפנים שהיית מוריד לנו המן ואנו היינו מקריבין אותו לע״ז. אפשר ויתירו בית יוסף בבית אל וה׳ עמם ופסלו של מיכה קיים? הוי לך ה׳ הצדקה ולנו בשת הפנים. נואלנו חטאנו וכו׳, כד״א אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו (במדבר י״ב י״א). אם עוונינו וכו׳, (עפ״ה בירמיה י״ד ז׳). כרחם אב וכו׳, אמר ר׳ שמואל בר נחמני דרכו של אב לרחם ודרכה

אָמוֹ תְּנַחֲמֵנוּ· אַל בְּאַפְּךָ פֶּן תַּמְעִטֵנוּ׃

אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים· הַשְׁקִיפָה מִמְּרוֹמִים· וְרַחֵם אֶבְיוֹנִים· כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים· וּזְכוֹר בְּרִית אֱמוּנִים· שְׁבֻעַת אֵיתָנִים· אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים׃

אֶנְקַת מְסַלְּדֶיךָ· תַּעַל לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ· מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת עַם מְיַחֲדֶיךָ· שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת בָּאֵי עָדֶיךָ׃

מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא׃

כִּי הִנֵּה כַּחֹמֶר, בְּיַד הַיּוֹצֵר· בִּרְצוֹתוֹ מַרְחִיב, וּבִרְצוֹתוֹ מְקַצֵּר· כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ, חֶסֶד נוֹצֵר· לַבְּרִית הַבֵּט, וְאַל תֵּפֶן אֶל יֵצֶר׃

למוצאי שבת הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל· חַטֹּאתֵינוּ יִמְחוֹל· כַּסְפֵּנוּ וְזַרְעֵנוּ יַרְבֶּה כַּחוֹל· וְכַכּוֹכָבִים בַּלָּיְלָה׃

זְכָר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃

אל שם לנחם, אמר הקב"ה אנא עביד דאב ואנא עביד דאם, כד"א כרחם אב על בנים וגו', (תהלים ק"ג י"ג), כאיש אשר אמו תנחמנו וגו' (ישעיה ס"ו י"ג). אל באפך וכו', ירמיה י' כ"ד. שבעת איתנים, שבועת האבות. אנקת מסלדיך, שועת מחנניך. מי אל כמוך וכו', פסוק הוא במיכה ז' י"ח. כי הנה כחמר וכו', באורתיו בסדר כל נדרי למנהג פולין.

זסט"ח גרשם בר יהודה חזק.

חו"ק זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וַעֲקֵדַת יִצְחָק· וְהָשֵׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

חו"ק אָבַדְנוּ מֵאֶרֶץ טוֹבָה בְּחִפָּזוֹן· אָרְכוּ הַיָּמִים וְדָבַר כָּל חָזוֹן· בְּיִשְׂרָאֵל חָדְלוּ פְּרָזוֹן· בְּמִשְׁמַנֵּינוּ שֻׁלַּח רָזוֹן· וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל· וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃

ח' גּוֹלָה אַחַר גּוֹלָה· גָּלְתָה יְהוּדָה כֻּלָּהּ· דָּוָה כָּל הַיּוֹם וָלַיְלָה· הוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ אֱיָלָהּ: הָעִיר הַקֹּדֶשׁ וְהַמְּחוֹזוֹת· הָיוּ לְחֶרְפָּה וּלְבִזּוֹת· וְכָל מַחֲמַדֶּיהָ נְטוּלוֹת וּגְנוּזוֹת· וְאֵין שִׁיּוּר רַק הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃ גּוֹאֵל חָזָק לְמַעַנְךָ פְּדֵנוּ· רְאֵה כִּי אָזְלַת יָדֵנוּ· שׁוּר כִּי אָבְדוּ חֲסִידֵינוּ· מַפְגִּיעַ אֵין בַּעֲדֵנוּ׃ בְּרִית אָבוֹת וְאִמָּהוֹת וְהַשְּׁבָטִים· רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ זְכוֹר בְּרִבְבוֹת עִתִּים· יָהּ זְכוֹר לְמֻכִּים וְנִמְרָטִים· וְעָלֶיךָ כָּל הַיּוֹם נִשְׁחָטִים: הוֹרֵשׁ דְּמֵיהֶם הוּ דִינֵנוּ· הָשֵׁב שִׁבְעָתַיִם לְחֵיק מְעַנֵּינוּ· חִנָּם נִמְכַּרְנוּ וְלֹא בְּכֶסֶף קָנֵנוּ (פְּדֵנוּ)· זְקוֹף בֵּית מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְעֵינֵינוּ· וְהָשֵׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ והקהל חוזר זכור ברית אברהם וכו'.

זכור. ארכו, יחזקאל י"ב כ"ב. בישראל וכו', עפ"ה שופטים ה' ז'. במשמנינו וכו', עפ"ה בישעיה י' ט"ז. גלתה יהודה כלה וכו', עפ"ה הגלת יהודה כלה הגלת שלומים (ירמיה י"ג י"ט). ואמרו עליו במדרש איכה: וכי יהודה לבד גלתה? והלא כל האומות גלו! אלא כולן אין גלותן גלות שלימה, שהרי הם אוכלים פתן ושותין מיינם ונותנים בנותיהם; אבל ישראל אינם כן לפיכך גלותם גלות שלימה.

זְכָר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ· וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיהֶם:

רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ· וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדָּחֵינוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב· לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם

סדר הפסוקים לפי מנהג ק"ק פפד"מ. חין פפד"מ ווירד דיעזעז געזאגט.

קַבֵּץ נִדָּחֵינוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ· וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי אֵל רַחוּם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· אָנֹכִי אָנֹכִי

כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ· אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי· וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ:

הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי· וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ· מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: זְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב· כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב· לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ· אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:

אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְיָ בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי לְךָ יְיָ הוֹחָלְנוּ· אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ· אַל תַּעַזְבֵנוּ· וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ· וְאַל

תַּכְלִימֵנוּ. וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ. קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ.
לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ. הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ. הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת
שְׁמֶךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ. וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם. וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח
(כ״א ותכפר) לַעֲוֹנֵינוּ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ לְמַעַן שִׁמְךָ
יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מְחַל וּסְלַח לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם
השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. וְהֵעָתֶר־לָנוּ בִּתְפִלָּתֵנוּ.

מְחֵה וְהַעֲבֵר
פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד
עֵינֶיךָ. וְכוֹף אֶת
יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד
לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ
לָשׁוּב אֵלֶיךָ.
וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ
לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ.
וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

כפ״פ רמיין אוטרים זה.
חין פפר״ם ווירד ריעזענ געזאגט.
שֶׁאָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף
וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא
רַחֲמִים. אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ
לֹא יִתָּמּוּ: מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ.
וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ. וְהַכְנַע עָרְפֵּנוּ
לָשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ.
וְתִתְלַבֵּשׁ בְּצִדְקוֹתֶיךָ. וְתִתְכַּסֶּה בְּרַחֲמֶיךָ.
וְתִתְעַטֵּף בַּחֲנִינוֹתֶיךָ. וְתִתְאַזֵּר בַּחֲסִידוּתֶךָ. וְתָבֹא
לְפָנֶיךָ מִדַּת טוּבְךָ וְעַנְוְתָנוּתֶךָ. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ
כְּמִדַּת רַחֲמָנוּתֶךָ וּכְרוֹב חֲסָדֶיךָ. וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ

לְאַהֲבָה (וּלְיִרְאָה) אֶת שְׁמֶךָ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל
יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת
יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

סְלַח לָנוּ. מְחַל לָנוּ. כַּפֶּר לָנוּ:

חזן / קהל

כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ:
אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵנוּ. אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ:

חזן. / קהל.

אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה שׁוֹמְרֵנוּ. אָנוּ נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ:
אָנוּ קְנָיֶךָ וְאַתָּה מוֹשִׁיעֵנוּ. אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ:
אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה קְרוֹבֵנוּ. אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ:
אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ. אָנוּ מַאֲמִירֶךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ:

נק״ק פפר״מ מדלגים אנו עזי פנים ומתחילים אנא תבא לפניך.
חין פפר״מ פאַנגט מאַן היער אַן אנא תבא לפניך מ״ז״וו.

אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן. אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף וְאַתָּה
אֶרֶךְ אַפַּיִם. אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים. אָנוּ
יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ (כ״א אָנָּא)
תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ. וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ
עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ אֲבָל אֲנַחְנוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ. בָּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ. דִּבַּרְנוּ דֹפִי. הֶעֱוִינוּ.
וְהִרְשַׁעְנוּ. זַדְנוּ. חָמַסְנוּ. טָפַלְנוּ שֶׁקֶר. יָעַצְנוּ
רָע. כִּזַּבְנוּ. לַצְנוּ. מָרַדְנוּ. נִאַצְנוּ. סָרַרְנוּ.
עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרַרְנוּ. קִשִּׁינוּ עֹרֶף. רָשַׁעְנוּ.
שִׁחַתְנוּ. תִּעַבְנוּ. תָּעִינוּ. תִּעְתָּעְנוּ.

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה
צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ. כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם. וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן
שְׁחָקִים הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה נוֹתֵן יָד לְפוֹשְׁעִים וִימִינְךָ פְשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים. וַתְּלַמְּדֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֶיךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעֹשֶׁק יָדֵינוּ וּתְקַבְּלֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ כְּאִשִּׁים וּכְנִיחוֹחִים לְמַעַן דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר אָמָרְתָּ: אֵין קֵץ לְאִשֵּׁי חוֹבוֹתֵינוּ וְאֵין מִסְפָּר לְנִיחוֹחֵי אַשְׁמָתֵנוּ וְאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה לְפִיכָךְ הִרְבֵּיתָ סְלִיחָתֵנוּ. מָה אָנוּ מֶה חַיֵּינוּ מֶה חַסְדֵּנוּ מַה צִּדְקֵנוּ מַה יִּשְׁעֵנוּ מַה כֹּחֵנוּ מַה גְּבוּרָתֵנוּ וּמַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

אַתָּה הִבְדַּלְתָּ אֱנוֹשׁ מֵרֹאשׁ וַתַּכִּירֵהוּ לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ: כִּי מִי יֹאמַר לְךָ מַה תִּפְעָל וְאִם יִצְדַּק מַה יִּתֶּן לָךְ: וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (היחיד אינו מזכיר של שבת) (צוֹם) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה קֵץ וּמְחִילָה וּסְלִיחָה עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ לְמַעַן נֶחְדַּל מֵעֹשֶׁק יָדֵינוּ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם: וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם

עָלֵינוּ כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּהַשְׁחָתַת עוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר דִּרְשׁוּ יְיָ בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב: וְנֶאֱמַר יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל־יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ: וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד (וֶאֱמֶת) וּמַרְבֶּה לְהֵטִיב וְרוֹצֶה אַתָּה בִּתְשׁוּבַת רְשָׁעִים וְאֵין אַתָּה חָפֵץ בְּמִיתָתָם שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֹר אֲלֵיהֶם חַי־אָנִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה אִם־אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְנֶאֱמַר הֶחָפֹץ אֶחְפֹּץ מוֹת רָשָׁע נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה הֲלוֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכָיו וְחָיָה: וְנֶאֱמַר כִּי לֹא אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה וְהָשִׁיבוּ וִחְיוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם השבת הזה וביום הַכִּפֻּרִים הַזֶּה. מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וְחַטֹּאתֵינוּ) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא־אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְיָ תִּטְהָרוּ: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך

וינוחו בה ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת· כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה)· ברוך אתה יי׳· מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל· ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה· מלך על כל־הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפרים:

רצה יי׳ אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם· והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישרא׳ ותפלתם באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך·

סדר דוכן זיעהע חזן ענדע פֿון מוסף (זייטע קסו).

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים· ברוך אתה יי׳ המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו· אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך· על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל־יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל־עת ערב ובקר וצהרים· הטוב כי לא־כלו רחמיך והמרחם כי לא־תמו חסדיך מעולם קוינו לך:

מודים דרבנן.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנחנו מודים לך· ברוך אל ההודאות:

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:

וחתום לחיים טובים (כל־)בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו את שמך באמת הא׳ ישועתנו ועזרתנו סלה· ברוך אתה יי׳ הטוב שמך ולך נאה להודות:

לש״ץ א״ו אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור: יברכך יי׳ וישמרך: יאר יי׳ פניו אליך ויחנך: ישא יי׳ פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל־ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי׳ אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב בעיניך לברך את־עמך ישראל בכל־עת ובכל־שעה בשלומך· בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונחתם לפניך אנחנו וכל עמך בית ישרא׳ לחיים טובים ולשלום·

*) ונאמר כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים:

לחיים טובים תחתמנו:

אלהים חיים· חתמנו בספר החיים:

ככתוב ואתם הדבקים ביי׳ אלהיכם חיים כלכם היום:

פותחים הארון.

היום תאמצנו: אמן

היום תברכנו: אמן

היום תגדלנו: אמן

היום תדרשנו לטובה: אמן

היום תשמע שועתנו: אמן

היום תקבל ברחמים וברצון את תפלתנו: אמן

היום תמחול ותסלח לכל עונותינו: אמן

סוגרים הארון.

*) דיזה חיב ערזעטצונג היעפֿון זיעהע חזן ענדע פֿון מוסף.

כְּהַיּוֹם הַזֶּה תְּבִיאֵנוּ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׁלֵם· כַּכָּתוּב
עַל־יַד נְבִיאֶךָ וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי· וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית
תְּפִלָּתִי· עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי· כִּי בֵיתִי
בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: וְנֶאֱמַר וַיְצַוֵּנוּ יְיָ לַעֲשׂוֹת
אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְיָ אֱלֹהֵינוּ· לְטוֹב לָנוּ כָּל
הַיָּמִים לְחַיּוֹתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְנֶאֱמַר וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ כִּי
נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר
צִוָּנוּ: וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם יִהְיֶה לָנוּ
וּלְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הָעוֹלָם· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

*) אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל־גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה כָּל־צַר וּמַשְׂטִין מֵעָלֵינוּ:
א״מ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית (ומגפה) מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחַל לְכָל־עֲוֹנוֹתֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ (וחטאתנו) מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

*) דיא איבערזעטצונג היעפֿאָן זיעהע אין שחרית.

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל־שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זְכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נָא אַל־תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל־שֵׁם קָדְשֶׁךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל־יִחוּדֶךָ:
א״מ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל־קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם־עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם־לֹא־לְמַעֲנֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:
א״מ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:
א״מ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

ועתה יגדל־נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יתגדל ויתקדש שמה רבא בעלמא די־ברא כרעותה וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו
אמן· יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא· יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא בריך הוא לעלא ולעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן: ק׳ קבל ברחמים וברצון את תפלתנו:
תתקבל צלותהון ובעותהון דכל ישראל קדם אבוהון די בשמיא ואמרו אמן: ק׳ יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:
יהא שלמא רבא מן־שמיא וחיים עלינו ועל־כל־ישראל ואמרו אמן: ק׳ עזרי מעם יי עשה שמים וארץ:
עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

כתוב בשל״ה כשאומרים בתפלת נעילה שמע ישראל בקול רם ובכוונת הלב יכוין כל אחד מישראל למסור נפשו על קדושת הש״י שמו ותחשב לו בכונה הזאת כאלו עשה בפועל וכאלו עמד בנסיון על קדושת שמו הגדול.

*) פעם א׳ שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

ג״פ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ז״פ יי הוא האלהים:

ותוקים תקיעה אחת.

*) לפי סדר ק״ק פפר״מ אומרים בתחלה ה׳ הוא האלהים ז׳ פעמים, ואח״כ שמע ישראל וכו׳ פעם אחת, ואח״כ אומרים בלחש בשכמל״ו פעם אחת.

למוצאי יום כפור צריכים להוסיף מחול על הקדש, אבל אין להאריך ולהמשיך יותר מבשעור מפני החלשים ונשים מעוברות ומניקות.
מתפללים ערבית כסדר מ״ט, ומתחילים והוא רחום ואומרים הבדלה בחונן הדעת.

והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו: יי הושיעה המלך יעננו ביום קראנו:

דער פארבעטער רופט זויט: ווהרענד דעסען בעטעט דיא געמיינדע לייזע:

ק׳ ברכו את־יי המברך:
קו״ח ברוך יי המברך לעלם ועד:

ק׳ יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו. ושמו מרומם על־כל־ברכה ותהלה:
ברוך שם כבוד מלכותו לעלם ועד:
יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בדברו מעריב ערבים בחכמה פותח שערים ובתבונה משנה עתים ומחליף את־הזמנים ומסדר את־הכוכבים במשמרתיהם ברקיע כרצונו בורא יום ולילה גולל אור מפני־חשך וחשך מפני־אור· ומעביר יום ומביא לילה ומבדיל בין יום ובין לילה יי צבאות שמו· אל חי וקים תמיד ימלוך עלינו לעולם ועד: ברוך אתה יי המעריב ערבים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ. תּוֹרָה
וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל־כֵּן יְיָ
אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח
בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם
חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה.
וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל: יחיד אומר אל מלך נאמן.

דברים ו׳ ד׳.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד:
בלחש בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

דברים י״א י״ג וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־
לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה
וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב
בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה

לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה
מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי
אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־
יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:
לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

במדבר ט״ו ל״ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם
וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם
זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי
וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: יש לכרף אלהיכם לאמת, אכן יתן רוה מעט אלא יבולע הא׳.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין
זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ
הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ
וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הָעוֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין
חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן

לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע: וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה. בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא. מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ. יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי־פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה. וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת. בָּ״אַ״יְ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. בָּ״אַ״יְ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּ״אַ״יְ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם. בָּ״אַ״יְ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה. וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה

מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם: וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ: כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ: וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ יְיָ בַּיּוֹם. בָּרוּךְ יְיָ בַּלָּיְלָה. בָּרוּךְ יְיָ בְּשָׁכְבֵנוּ. בָּרוּךְ יְיָ בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים, אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל־חָי וְרוּחַ כָּל־בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְיָ אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת, בֶּאֱמֹר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ. יְיָ מֶלֶךְ, יְיָ מָלָךְ, יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו: חצי קדיש.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת

תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ: וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

קדיש שלם, (וכמ"ג מוסיפים ויתן לך,) עלינו, קדיש יתום.

ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה· מלך עוזר
ומושיע ומגן· ברוך אתה יי מגן אברהם:
אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע·
מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך
נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו
לישני עפר מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך
ממית ומחיה ומצמיח ישועה· ונאמן אתה להחיות מתים·
ברוך אתה יי מחיה המתים: אתה קדוש ושמך קדוש
וקדושים בכל־יום יהללוך סלה· ברוך אתה יי האל הקדוש:
אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה·
אתה חוננתנו (ל) מדע תורתך· ותלמדנו לעשות (בהם)
חקי רצונך ותבדל יי אלהינו בין קדש לחול בין אור לחשך
בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה
אבינו מלכנו החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום
חשוכים מכל חטא ומנקים מכל־עון ומדבקים ביראתך:
(ו)חננו מאתך דעה בינה והשכל· ב"א"י חונן הדעת:
השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך
והחזירנו בתשובה שלמה לפניך· ב"א"י הרוצה בתשובה:
סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו כי
מוחל וסולח אתה· ברוך אתה יי חנון המרבה לסלוח:
ראה בענינו וריבה ריבנו וגאלנו מהרה למען שמך
כי גואל חזק אתה· ברוך אתה יי גואל ישראל:
רפאנו יי ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה·
והעלה רפואה שלמה לכל מכותינו כי אל מלך רופא נאמן
ורחמן אתה· ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל:

לפניכם רנה וכל־עצי השדה ימחאו־כף: הנה
אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יה
יי ויהי־לי לישועה: ושאבתם־מים בששון
ממעיני הישועה: ואמרתם ביום ההוא הודו
ליי קראו בשמו הודיעו בעמים עלילתיו הזכירו
כי נשגב שמו: זמרו יי כי גאות עשה מודעת
זאת בכל־הארץ: צהלי ורני יושבת ציון כי־
גדול בקרבך קדוש ישראל: ואמר ביום ההוא
הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה יי קוינו לו
נגילה ונשמחה בישועתו:
בורא ניב שפתים שלום· שלום לרחוק ולקרוב
אמר יי ורפאתיו: ורוח לבשה את־עמשי ראש
השלישים לך דויד ועמך בן־ישי שלום· שלום
לך ושלום לעזרך כי עזרך אלהיך ויקבלם
דויד ויתנם בראשי הגדוד: ואמרתם כה לחי
ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר־לך שלום:
יי עז לעמו יתן יי יברך את־עמו בשלום:

קכח שיר המעלות אשרי כל־ירא יהוה ההלך בדרכיו:
יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה
בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה
כי־כן יברך גבר ירא יהוה: יברכך יהוה מציון וראה בטוב
ירושלם כל ימי חייך: וראה־בנים לבניך שלום על־ישראל:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם · וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (נ״א וכסא כבודו) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (נ״א אַחֵר) · אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן · לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ · לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ · יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ · וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ · וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ · וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

במוצאי י״כ מבדילים על הכוס, ואין מברכים על הבשמים אם לא שהוא מוצאי שבת, (ובעל יוסף אומץ כתב שאפילו במ״ש אין מברכים על הבשמים, לכן הקהלות חלוקות במנהגיהם). מברכים על האור ששבת מבעוד יום או שהודלק בהתר כגון לחולה, ועל הנר שהודלק מהם, או מנורות של בה״כ, אבל אין מברכים על הנר שהוציאו עתה, אם לא כשחל בשבת.

נפטרים לבתיהם לשלום ופוקדים איש את רעהו לשלום כדרך שעושים בכניסת י״ט, ואוכלים ושותים ושמחים. והמדקדקים מתחילים מיד בעשית הסוכה לקיים ילכו מחיל אל חיל (יעב״ץ). ונוהגים לקדש הלבנה.

במוצאי שבת אומרים ויתן לך.

וְיִתֶּן־לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ: יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ: וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים: וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם: מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם: בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו: וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אַדְמָתֶךָ דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר־אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ: בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ: וְהֵסִיר יְיָ מִמְּךָ כָּל־חֹלִי וְכָל־מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה: בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ: בָּרוּךְ טַנְאֲךָ

וּמִשְׁאַרְתֶּךָ: בָּרוּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ
וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ:
יְצַו יְיָ אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח
יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ:
יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם
לָתֵת מְטַר־אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל־
מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא־
תִלְוֶה: כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט
וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ: אַשְׁרֶיךָ
יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּייָ מָגֵן עֶזְרֶךָ
וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה
עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ:
יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּייָ תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא־תֵבֹשׁוּ
וְלֹא־תִכָּלְמוּ עַד־עוֹלְמֵי עַד: וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל
וְשָׂבוֹעַ וְהִלַּלְתֶּם אֶת־שֵׁם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־
עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא וְלֹא־יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם:
וִידַעְתֶּם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי וַאֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם
וְאֵין עוֹד וְלֹא־יֵבֹשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם: *כִּי־בְשִׂמְחָה
תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ

*) מקצת ספרי הדפוס הוסיפו כאן פסוק ופדויי, אכן בסידור רז"ה ויעב"ץ ורא"ס גם בכל כ"י וד"י ליתא ואין אומרים אותו רק לקמן גבי ג' פדויות. וכ"כ ר"ע ור"א בהדיא.

הללויה הללו את יי מן השמים, הללוהו במרומים. הללוהו כל מלאכיו, הללוהו כל צבאיו. הללוהו שמש וירח, הללוהו כל כוכבי אור. הללוהו שמי השמים, והמים אשר מעל השמים. יהללו את שם יי, כי הוא צוה ונבראו. ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא יעבור.

*) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
בְּמַאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים. וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאָם.
חֹק וּזְמַן נָתַן לָהֶם. שֶׁלֹּא יְשַׁנּוּ אֶת־תַּפְקִידָם:
שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם. פּוֹעֵל אֱמֶת
שֶׁפְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת. וְלַלְּבָנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ
עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בָטֶן. הָעֲתִידִים
לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ. וּלְפָאֵר לְיוֹצְרָם עַל שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים:

ג"פ בָּרוּךְ יוֹצְרֵךְ. בָּרוּךְ עוֹשֵׂךְ. בָּרוּךְ קוֹנֵךְ. בָּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ:

ומרקד כנגד הלבנה ואומר ג"פ. (ויזהר שלא יכרע בברכיו רק זוקף באצבעותיו.)

ג"פ כְּשֵׁם שֶׁאֲנִי רוֹקֵד כְּנֶגְדֵּךְ. וְאֵינִי יָכוֹל לִגַּע
בָּךְ. כָּךְ לֹא יוּכְלוּ כָּל־אוֹיְבַי לִגַּע בִּי לְרָעָה:

ג"פ תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן:
כָּאָבֶן יִדְּמוּ זְרוֹעֲךָ בִּגְדֹל וָפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפֹּל:
דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם:

ואו' לחבירו ג"פ שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם: וחבירו משיב ג"פ עֲלֵיכֶם שָׁלוֹם:

ג"פ סִמָּן טוֹב וּמַזָּל טוֹב יְהֵא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא. מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים.
מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת: דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי. אוֹ

*) עיין במס' סנהדרין דף מ"ב א'.

לְעֹפֶר הָאַיָּלִים. הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ. מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן הַחֲרַכִּים:

תָּנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. אִלְמָלֵא לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם פַּעַם אַחַת בַּחֹדֶשׁ דַּיָּם: אָמַר אַבַּיֵּי הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְמֵימְרָא מְעֻמָּד:

מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ:

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי לְמַלֹּאות פְּגִימַת הַלְּבָנָה. וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם מִעוּט. וִיהִי אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה. וּכְאוֹר שִׁבְעַת יְמֵי בְרֵאשִׁית. כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה קֹדֶם מִעוּטָהּ. שֶׁנֶּאֱמַר אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. וְיִתְקַיֵּם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וּבִקְשׁוּ אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מַלְכָּם אָמֵן:

קכא שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שֹׁמְרֶךָ יְיָ צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה: יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ: יְיָ יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

קנ הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ״ה ת״י ה:

ויש שכתבו שנכון ג״כ לומר מזמור ס״ז, למנצח בנגינות וכו׳, ויכעל עו י נגדיו.

